

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till revidering av miljöskydds- och vattenlagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det huvudsakliga syftet med denna proposition är att förenhetliga miljöskyddslagstiftningen och att förnya tillståndssystemet för verksamhet som förorenar miljön. I propositionen föreslås att det stiftas en miljöskyddslag, dvs. en övergripande lag om motverkande av förorening av miljön. Lagen skall innehålla enhetliga bestämmelser om skydd av mark, vatten och luft. I den sammanställs de för närvarande på många lagar spridda miljöskyddsbestämmelserna, vilket innebär att luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen samt lagen om miljötillståndsförfarande kan upphävas. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om de allmänna miljöskyddsprinciperna samt om skyldigheter och förbud, bemyndiganden att utfärda normer på lägre nivå än lag, bestämmelser om miljötillstånd, anmälningsförfarande, ersättningsar, sanering av förorenad mark och förorenat grundvatten, tillsyn och förvaltningstväng samt om sökande av ändring.

Den enhetliga miljöskyddslagstiftningen skall ge bättre förutsättningar för en övergripande granskning av miljöolägenheter. Samtidigt förbättras medborgarnas möjligheter att påverka beslutsfattandet i miljöfrågor. Propositionen syftar också till att främja ibruktagningen av så kostnadseffektiva miljöskyddsåtgärder som möjligt. Även om reformen skall effektivisera miljöskyddet och miljövården, är avsikten inte att väsentligen ändra miljöskyddskraven t.ex. i fråga om tillåtna maximiutsläpp eller -halter av skadliga ämnen. Dessa krav skall alltså huvudsakligen regleras genom författningar på lägre nivå än lag samt baseras på tillståndsprövning från fall till fall. Befogenhet att utfärda förordning motsvarar huvudsakligen nuvarande lagstiftning.

Det centrala syftet med reformen är att skapa ett enhetligt miljötillståndssystem. Samtliga utsläppstillstånd föreslås bli sammanställda till ett enda miljötillstånd som på

enahanda grunder beaktar den belastning som olika miljöelement utsätts för. Reformen innebär att förvaltningen kan rationaliseras, eftersom det kommer att behövas endast ett utsläppstillstånd per anläggning. Med stöd av miljöskyddslagen utfärdas en förordning med närmare bestämmelser om tillståndskrävande anläggningar och verksamheter. Miljötillstånd kommer i regel att behövas för samma verksamheter som hittills. Merparten av de verksamheter för vilka tillstånd har beviljats kommer emellertid att få fortsätta med stöd av det gamla tillståndet, om verksamheten uppfyller miljöskyddslagens krav. Genom förordning bestäms om förnyande av tillstånd som beviljats enligt den gamla lagstiftningen, så att de motsvarar den nya lagens krav. Nya tillstånd skall före utgången av 2004 sökas närmast för vissa stora industrianläggningar.

Beslutssystemet för miljö- och vattentillstånden skall enligt förslaget förnyas. Vattendomstolarna föreslås bli indragna och merparten av deras uppgifter i vattenärenden bli överförda till de nya miljötillståndsverken, om vilka en separat lag stiftas. Miljötillståndsverken skall också avgöra tillståndsärenden som har betydande miljökonsekvenser. Enligt förslaget inrättas tre miljötillståndsverk vilkas verksamhetsområden i stort sett sammanfaller med landskapsindelningen. En avsevärd del av miljötillstånden föreslås emellertid bli behandlade hos miljöcentralerna. Inga ändringar föreslås i arbetsfördelningen mellan kommunerna och staten, vilket innebär att de flesta miljötillståndsärendena alltså kommer att behandlas i kommunerna.

På grund av indragningen av vattendomstolarna föreslås flera ändringar i vattenlagen. Vattenlagens bestämmelser om avloppsvatten föreslås bli upphävida, eftersom den föreslagna miljöskyddslagen innehåller bestämmelser om vattenvård. Förenhetligan-

det av miljöskyddslagstiftningen orsakar också betydande ändringar i avfallslagen, hälsoskyddslagen och lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Tillståndsbestämmelserna i dessa lagar upphävs, eftersom den föreslagna miljöskyddslagen innehåller enhetliga bestämmelser om miljötillstånd.

Propositionen ansluter sig till Europeiska unionen rådets direktiv om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar. Den föreslagna miljöskyddslagen innebär att vår nationella lagstiftning kom-

mer att uppfylla de krav som ställs i direktivet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. En separat lag skall stiftas om de arrangemang som förutsätts i den nya lagstiftningens verkställighets- och övergångsskede.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida			
PROPOSITIONEN HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	3.2.2	Lag om miljötillståndsverken och lag om ändring av statstjänstemannalagen	27
ALLMÄN MOTIVERING	6	3.2.3	Lag om införande av miljöskyddslagstiftningen	27
1. Inledning	6	3.2.4	Lag om ändring av hälsoskyddslagen	28
2. Nuläget	7	3.2.5	Lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden	28
2.1. Den centrala miljöskyddslagstiftningen	7	3.2.6	Lag om ändring av avfallslagen	28
2.2. Förvaltning och beslutssystem	9	3.2.7	Vissa andra författningsändringar som föranleds av miljöskyddslagstiftningen	29
2.3. Europeiska gemenskapens miljöskyddslagstiftning	10	3.2.8	Lag om ändring av vattenlagen och vissa andra lagar	29
2.3.1 Allmänt	10	3.2.9	Lag om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna och lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen	31
2.3.2 IPPC-direktivet	11			
2.3.2.1 Bakgrund och mål	11			
2.3.2.2 Skyldigheten att förenhetliga tillståndssystemen	11			
2.3.2.3 Kravet på bästa tillgängliga teknik	12			
2.3.2.4 Förhållandet mellan IPPC-direktivet och gemenskapens övriga miljölagstiftning	12			
2.3.2.5 Tidtabellen för genomförandet samt övergångsbestämmelser	12			
2.3.3 Anra viktiga EG-rättsaker	12			
2.3.3.1 Vattenskydd	12			
a) ramdirektivet om vattenskydd jämte dotterdirektiv	12			
b) direktivet om grundvattenskydd	13			
c) direktivet om avloppsvatten från tätbebyggelse	13			
d) övrigt vattenskyddsdirektiv	13			
2.3.3.2 Luft vård	14			
a) ram direktivet om luftvård	14			
b) direktivet om förbränningsanläggningar	14			
c) direktiv om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar	15			
d) luftkvalitetsdirektiven	15			
2.3.3.3 Reglering av avfall	15			
a) avfallsdirektivet	15			
b) direktivet om farligt avfall	16			
c) avfallstransport	16			
d) andra avfallsbestämmelser	16			
2.3.3.4 Andra miljörättsaker	16			
2.4. Miljöskydds- och vattenlagstiftningen i vissa andra länder	16			
2.4.1 Sverige	16			
2.4.2 Danmark	17			
2.4.3 Norge	18			
2.4.4 Tyskland	18			
2.4.5 Förenade Konungariket	18			
2.5. Bedömning av nuläget	19			
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	20			
3.1. Målen och hur de skall nås	20			
3.1.1 Reformeringen av miljöskyddslagstiftningen	20			
3.1.2 Reformering av vattenlagen	21			
3.2. De viktigaste förslagen	22			
3.2.1 Miljöskyddslagen	22			

1.5	Lagen angående vissa grannelagsförhållanden	128	8. Lag om ändring av lagen om fiske	238
1.6	Avfallslagen	130	9. Lagen om ändring av 2 och 3 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen	230
1.7	Havsskyddslagen	132	10. Lag om ändring av 11 § dammsäkerhetslagen	231
1.8	Lagen om fiske	132	11. Lag om ändring av 75 § fastighetsbildningslagen	232
1.9	Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen	132	12. Lag om ändring av 12 och 17 § lagen om allmänna vatten- och avloppsverk	233
1.10	Dammsäkerhetslagen	132	13. Lag om ändring av 2 § marktäktslagen	234
1.11	Fastighetsbildningslagen	132	14. Lag om ändring av 134 § markanvändnings- och bygglagen	235
1.12	Lagen om allmänna vatten- och avloppsverk	132	15. Lag om ändring av 3 § kemikalielagen	236
1.13	Marktäktslagen	132	16. Lag om ändring av 30 och 31 § terrängtrafiklagen	237
1.14	Markanvändnings- och bygglagen	132	17. Lag om ändring av 21 och 22 § sjötrafiklagen	238
1.15	Kemikalielagen	132	18. Lag om ändring av 44 § luftfartslagen	239
1.16	Terrängtrafiklagen	132	19. Lag om ändring av 2 § lagen om miljöförvaltningen	240
1.17	Sjötrafiklagen	132	20. Lag om kommunernas miljöförvaltning	241
1.18	Luftfartslagen	132	21. Lag om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna	242
1.19	Lagen om miljöförvaltningen	133	22. Lag om ändring av lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen	243
1.20	Lagen om kommunerna miljöförvaltningsmyndigheten	133	23. Lag om ändring av 4 § statstjänstemannalagen	244
1.21	Lagen om förvaltningsdomstolarna	133	24. Lag om ändring av 1 § lagen om offentlighet vid rättegång	245
1.22	Lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen	134	25. Lag om ändring av 3 och 5 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	246
1.23	Statstjänstemannalagen	134	26. Lag om ändring av 1 § lagen om fri rättegång	247
1.24	Lagen om offentlighet vid rättegång	135	27. Lag om ändring av 48 kap. strafflagen	248
1.25	Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	135	28. Lag om införande av miljöskyddslagstiftningen	250
1.26	Lagen om fri rättegång	135	BILAGOR	257
1.27	Lagen om ändring av 48 kap. strafflagen	135		
1.28	Lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen	135		
	1 kap. Bestämmelser som träder i kraft eller upphävs	135		
	2 kap. Iakttagande av tidigare bestämmelser och beslut	136		
	3 kap. Pågående verksamhet	137		
	4 kap. Anhängiga ärenden	141		
	5 kap. Skärskilda bestämmelser	145		
2.	Närmare bestämmelser	146		
3.	Ikraftträdande	146		
4.	Lagstiftningsordning	146		
	LAGFÖRSLAGEN			
1.	Miljöskyddslagen	149		
2.	Lag om miljöstillståndsverken	175		
3.	Lag om ändring av vattenlagen	178		
4.	Lag om ändring av hälsoskyddslagen	220		
5.	Lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden	222		
6.	Lag om ändring av avfallslagen	223		
7.	Lag om ändring av havsskyddslagen	227		

Parallelltexter

3.	Lag om ändring av vattenlagen	257
4.	Lag om ändring av hälsoskyddslagen . . .	389
5.	Lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden	392
6.	Lag om ändring av avfallslagen	296
7.	Lag om ändring av havsskyddslagen . . .	410
8.	Lag om ändring av lagen om fiske	412
9.	Lagen om ändring av 2 och 3 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen	415
10.	Lag om ändring av 11 § damm- säkerhetslagen	416
11.	Lag om ändring av 75 § fastighets- bildningslagen	417
12.	Lag om ändring av 12 och 17 § lagen om allmänna vatten- och avloppsverk	418
13.	Lag om ändring av 2 § marktäktslagen .	419
14.	Lag om ändring av 134 § markan- vändnings- och bygglagen	420
15.	Lag om ändring av 3 § kemikalielagen .	421

16.	Lag om ändring av 30 och 31 § terrängtrafiklagen	422
17.	Lag om ändring av 21 och 22 § sjötrafiklagen	423
18.	Lag om ändring av 44 § luftfartslagen .	424
19.	Lag om ändring av 2 § lagen om miljöförvaltningen	425
20.	Lag om kommunernas miljövårdsförvaltning	426
21.	Lag om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna	428
22.	Lag om ändring av lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen	430
23.	Lag om ändring av 4 § statstjänste- mannalagen	432
24.	Lag om ändring av 1 § lagen om offentlighet vid rättegång	433
25.	Lag om ändring av 3 och 5 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer	434
26.	Lag om ändring av 1 § lagen om fri rättegång	436
27.	Lag om ändring av 48 kap. strafflagen .	437

Miljöskyddsförordningsutkast	439
--	-----

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I Finland motverkas förorening av miljön huvudsakligen genom administrativa myndighetstillstånd och på dessa baserade föreskrifter som syftar till att förebygga och minska förorening. Detta har gjort det möjligt att effektivt förebygga och minska föroreningar från industriell verksamhet och annan så kallad punktbelastning. Däremot har det varit svårare att via tillsynen ingripa i miljöproblem orsakade av diffusbelastning som härrör t.ex. från jord- och skogsbruk samt trafik. Omgivningens intressen har visserligen kunnat bevakas genom de tillståndsförfaranden som regleras i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920) och hälsoskyddslagstiftningen. De diffusa utsläppen har kunnat minskas genom miljöskatter och -avgifter samt genom ökad rådgivning och information i miljöärenden. Inom jordbruket genomförs sedan 1995 ett frivilligt miljöprogram som delvis finansieras av EU. För att begränsa jordbrukets nitratutsläpp i vattnen gav statsrådet i mars 1998 ett beslut (219/1998) genom vilket rådets direktiv om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG), nedan nitratdirektivet, sätts i kraft.

Inom många produktionsområden har den ekologiska konkurrenskraften blivit en viktig faktor som företagsledningen måste beakta i det strategiska beslutsfattandet. Företagen har börjat lägga upp miljöstyrningssystem samt göra interna miljörevisioner och utarbeta livscykelanalyser för sina produkter. Företagen har också tagit i bruk miljömärken och gjort upp täckande och mångsidiga beskrivningar över sina miljöskyddsåtgärder. Dessa faktorer bör beaktas då tillstånds- och övervakningssystemet utvecklas.

Lagstiftningen och det på detta baserade tillståndssystemet har emellertid alltså en central betydelse när det gäller att förebygga förorening av miljön. Tillståndssystemet möjliggör ett effektivt förebyggande miljöskydd eftersom det innebär att skyddsåtgärderna kan inriktas flexibelt och selektivt. Vidare behövs tillstånd för att trygga de privaträttsliga intressen som ofta anknyter till miljöärendena, t.ex. egendomsskyddet. Dessutom kräver EG:s bindande miljölagstiftning att Finland har ett miljötillståndssystem. Rå-

dets direktiv om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (96/61/EG) (Directive on integrated pollution prevention and control), nedan IPPC-direktivet, förutsätter att medlemsstaterna upprättar ett tillståndssystem som bygger på en enhetlig och övergripande synsätt. För att uppfylla direktivets krav måste Finland för- enhetliga och utveckla sitt miljötillståndssystem också på nationell basis.

Finlands miljölagstiftning består huvudsakligen av lagar som skyddar olika delar av miljön. Miljöskyddsbestämmelser ingår i vattenlagen (264/1961), i luftvårdslagen (67/1982) och i avfallslagen (1072/1993). Dessutom har hälsoskyddslagen (763/1994) och bullerbekämpningslagen (382/1987) samt lagen angående vissa grannelagsförhållanden stor betydelse när det gäller att säkra en hälsosam och trivsamt livsmiljö. Ett antal tillstånds- och anmälningsförfaranden enligt luftvårdslagen, avfallslagen, hälsoskyddslagen och lagen angående vissa grannelagsförhållanden förenhetligades år 1992 genom lagen om miljötillståndsförfarande (735/1991). Vattenlagen innehåller alltså bestämmelser om tillståndsförfaranden i vattenärenden. Frågor som gäller enskilda anläggningars luftvård och avfallshantering avgörs av den regionala miljöcentralen eller kommunen, medan det i allmänhet är vattenmyndigheten som beviljar tillstånd gällande avloppsvatten.

Strukturen i vår lagstiftning överensstämmer inte med IPPC-direktivet, enligt vilket miljön skall beaktas som en helhet i samband med det anläggningsrelaterade tillståndsförfarandet. För att en övergripande prövning av tillståndsärenden skall vara möjlig, bör lagstiftningen och beslutsfattandet om miljötillstånd och utsläppstillstånd förenhetligas. Det måste finnas enhetliga bestämmelser om tillståndsbehoven och -förutsättningarna samt om tillståndsvillkoren och övervakningen. En och samma myndighet skall kunna avgöra en anläggnings miljötillståndsärende som en helhet, så att åtgärderna för att minska utsläppen kan inriktas på det för miljön ändamålsenligaste sättet. Ett enhetligt tillståndssystem främjar också kostnadseffektiviteten och bidrar till att miljövårdsresurserna kan inriktas på ett miljömessigt optimalt sätt.

Även om tillståndsbestämmelserna utgör det centrala innehållet i miljöskyddslagarna, är det inte meningsfullt att förnya dessa separat från de övriga miljöskyddsbestämmelserna. För att en rationell helhetslösning skall kunna åstadkommas är det nödvändigt att i detta sammanhang se över hela lagstiftningen om motverkande av förorening av miljön. Därför föreslås i propositionen att det stiftas en ny miljöskyddslag om de allmänna principerna och skyldigheterna. Lagen skall också innehålla bemyndiganden om att utfärda normer på lägre nivå än lag samt bestämmelser om övervakning och ändringssökande. I samband med att ramlagen stiftas upphävs luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och lagen om miljötillståndsförfarande. Samtidigt genomförs en omfattande revidering av lagstiftningen om vatten, avfall, hälsoskydd och grannelagsförhållanden.

Genom reformen förenhetligas också de besluts- och myndighetssystem som tillämpas i samband med miljötillstånd. Ett enhetligt tillståndsförfarande gäller därefter både för sådana stora industrianläggningar som avses i IPPC-direktivet och för sådana mindre anläggningar som redan är tillståndspliktiga. På grund av att beslutsfattandet i miljöärendena centraliseras och förenhetligas förutsätts det att systemet med vattendomstolar som enbart behandlar vattenärenden avvecklas. Miljötillstånden skall enligt förslaget behandlas av de kommunala tillståndsmyndigheterna och de regionala miljöcentralerna samt av de miljötillståndsverk som föreslås bli inrättade. Tillståndsverken skall också, i stället för vattendomstolarna, behandla vattenbyggnadsärenden och sådana andra så kallade vattenhushållningsärenden som avses i 2—9 kap. vattenlagen. Personalen vid vattendomstolarna kommer i samband med indragningen av dessa att flyttas över till tillståndsverken. Eftersom antalet myndigheter inte ökar, beräknas reformen inte öka statens kostnader.

2. Nuläget

2.1 Den centrala miljöskyddslagstiftningen

Med miljöskyddslagstiftning förstås i allmänhet bestämmelserna om motverkande av förorening av miljön som orsakas av mänskliga aktiviteter. Med miljölagstiftning i vid-

are bemärkelse avses utöver bestämmelserna om motverkande av förorening också lagstiftningen om naturvård och naturresurser samt om utnyttjande av miljön. Nedan behandlas miljöskyddslagstiftningen huvudsakligen i den ovan nämnda snävare bemärkelsen.

Miljön åtnjuter numera grundlagsskydd i vårt land. Genom lagen om ändring av Regeringsformen för Finland (969/1995) fogades till de grundläggande rättigheterna en 14 a § som gäller miljön. Motsvarande bestämmelse är 20 § i den nya grundlagen. Bestämmelsen poängterar dels att var och en bär ansvar för miljön, dels förpliktar det allmänna att verka för att alla tillförsäkras en hälsosam miljö och ges möjlighet att påverka beslutsfattandet i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Den egentliga miljöskyddslagstiftningen är uppbyggd av sektorvisa lagar. Den påverkan som mänskliga aktiviteter har på de olika miljöelementen, dvs. vatten, luft och mark, regleras separat för respektive element. De viktigaste lagarna när det gäller motverkande av förorening av miljön är vattenlagen, luftvårdslagen, avfallslagen, hälsoskyddslagen och bullerbekämpningslagen. Av dessa har vattenlagen, avfallslagen och hälsoskyddslagen också andra syften än att motverka förorening av miljön. Genom vattenlagen regleras framförallt användningen av vattentillgångarna och tryggas möjligheterna att utnyttja dem. Syftet med avfallslagen är att minska avfallsmängden och förebygga faror och olägenheter orsakade av avfall samt organisera avfallshanteringen. Hälsoskyddslagens syfte är att upprätthålla och främja befolkningens och enskilda människors hälsa. Markanvändnings- och byggnadslagen (132/1999) som träder i kraft den 1 januari 2000 samt planläggnings- och byggnadsbestämmelserna i den föregående byggnadslagen (370/1958) har likaså betydelse för tillsynen och hindrandet av förorening av miljön.

Miljölagstiftningen är emellertid inte klart uppdelad på författningar om de olika miljöelementen, utan den skall också mera allmänt skydda miljön mot förorening. När det gäller tillämpningsområdena för lagen angående vissa grannelagsförhållanden och hälsoskyddslagen saknar indelningen i mark, luft och vatten betydelse.

Vårt system för styrning av miljöanvändningen är huvudsakligen uppbyggt på admi-

nistrativa och juridiska grunder. De viktigaste styrningsmekanismerna är tillstånd och anmälningar i samband med förhandsövervakning samt allmänna normer, bl.a. föreskrifter och anvisningar. De allmänna föreskrifter som statsrådet utfärdar har en central betydelse särskilt när det gäller begränsning av luftföroreningar. Vattenskyddet är i Finland traditionellt uppbyggt på ett anläggningsrelaterat tillståndsförfarande, där man särskilt beaktar utsläppens påverkan på recipientvattnen. För att genomföra EG-direktiven har man visserligen under de senaste åren också utfärdat statsrådsbeslut med vissa allmänna bestämmelser om vattenskydd. Tillståndssystemet har särskilt inom vattenvärden en stor betydelse från egendomsskyddets synpunkt, eftersom tillstånden också skyddar mark- och vattenägare samt fiskerättsinnehavare som åsamkas olägenheter av vattenförorenande verksamheter. Också den övriga regleringen av förorenande verksamheter skyddar indirekt egendomsintressena.

Genom lagen om miljötilståndsförfarande förenhetligades tillståndsbehandlingen i enlighet med fyra viktiga sektorlagar. Den kombinerade behandlingen utmynnar i ett miljötilstånd. Miljötilståndet inkluderar placering av verksamheter enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden, dvs. så kallade immissionstillstånd, förläggningstillstånd enligt hälsoskyddslagen samt avfallstillstånd enligt avfallslagen. Utöver detta miljötilståndsförfarande regleras de tillståndsförfaranden som avses i vattenlagen enligt 2—9 kap. både när det gäller förorening av vattendrag (10 kap. vattenlagen) och ändring av vattendrag genom byggande, reglering eller på annat sätt. Kemikalielagen (744/1989) innehåller bestämmelser om ett tillståndssystem för hantering och lagring av kemikalier som är farliga för hälsa och miljö. Vidare finns i kemikalielagen och lagen om bekämpningsmedel (327/1969) bestämmelser om system för förhandsgodkännande av vissa ämnen.

Utöver tillstånden har Finland olika anmälningssystem för miljöfarliga aktiviteter. Förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten (283/1962), nedan vattenskyddsförordningen, innehåller bestämmelser om anmälningsplikt för anläggningar där ämnen som är farliga för vattnen hanteras. Enligt bullerbekämpningslagen föreligger skyldighet att anmäla om aktiviteter som orsakar

särskilt störande tillfälligt buller. Dessutom innehåller hälsoskyddslagen bestämmelser om anmälningsplikt för verksamheter som i vissa avseenden påverkar hälsan och miljön. Avfallslagen bestämmer om skyldighet att anmäla exceptionella situationer, såsom olyckor och produktionsstörningar som påkallar särskilda avfallshanteringsåtgärder. Enligt avfallslagen och luftvårdslagen föreligger dessutom anmälningsplikt för vissa verksamheter av försöksnatur.

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), nedan MKB-lagen, betonar att miljöverkningarna skall behandlas som en helhet. Lagens bedömningsförfarande tillämpas på projekt som har betydande skadliga miljökonsekvenser. Med miljökonsekvenser avses i lagen inte bara verkningar på miljö och natur utan också verkningar som bl.a. sträcker sig till samhällsstrukturen, landskapet, kulturarvet och nyttjandet av naturtillgångarna. Förfarandet vid bedömningen av miljökonsekvenserna föregår tillståndsbehandlingen. Om ett bedömningsförfarande enligt MKB-lagen tillämpas på ett projekt, får en myndighet inte bevilja tillstånd att genomföra projektet förrän bedömningsförfarandet har slutförts.

Lagstiftningen om utnyttjande av naturresurser och om skydd av ursprunglig natur har nära anknytning till lagstiftningen om bekämpning av föroreningar. Marktäktslagen (555/1981), som reglerar tagandet av marksubstanser, har en klar landskaps- och miljöskyddsfunktion. Den nya naturvårdslagen (1096/1996) innehåller bestämmelser om skydd av områden som hör till Europeiska unionens nätverk Natura 2000. Bestämmelserna förpliktar till bedömning av miljöverkningarna av projekt eller planer som hotar dessa områden och förbjuder myndigheterna att bevilja tillstånd för projekt eller planer som betydligt försvagar de skyddade naturvärdena i ett område som hör till nätverket. Dessutom har hänvisningsbestämmelser fogats till ett antal miljö- och markanvändningslagar, för att förhindra att beslut som fattas enligt dessa lagar strider mot naturvårdslagen.

Till miljölagstiftningen räknas också genetiklagen (377/1995). Lagen syftar bland annat till att förebygga olägenheter som användningen av genetiskt modifierade organismer kan åsamka människans hälsa eller miljön. I lagen regleras ett antal anmälnings- och godkännandeförfaranden.

Bestämmelserna om kriminalisering av miljöskadlig verksamhet och om ersättningsansvaret för förorening av miljön har nyligen reviderats. Genom en lag om ändring av strafflagen (578/1995) fogades till denna ett nytt kapitel om miljöbrott (48 kap.), till vilket från andra lagar överfördes bestämmelser som innefattade hot om fängelsestraff. Lagen om ersättning för miljöskador (737/1994), nedan miljöskadelagen, innehåller bestämmelser om ersättning för skador orsakade av förorening av miljön och av olika miljöföroreningar. Ersättningsansvaret vilar enligt försakarsprincipen på den vars verksamhet inom ett visst område har orsakat skadan. Miljöskadelagen kompletteras av lagen om miljöskadeförsäkring (81/1998) enligt vilken de skadelidande har rätt till ersättning för miljöskada också om försäkraren är okänd eller om ersättning inte har kunnat drivas in hos den ersättningsskyldige.

2.2. Förvaltning och beslutssystem

Den självständiga miljöförvaltningen är ung i vårt land. I början av 1970-talet skötes miljöuppgifterna framförallt vid inrikesministeriet samt vid jord- och skogsbruksministeriet. Miljöministeriet inrättades år 1983 och den kommunala miljöförvaltningen genom lagen om kommunernas miljöförvaltning (64/1986). Redan tidigare hade den regionala miljöförvaltningen stärkts genom att vid länsstyrelserna år 1982 inrättades miljöförvaltningsbyråer. Vattenärendena ankom på den år 1970 inrättade vattenstyrelsen och de underlydande vattendistrikten, vilka år 1986 ombildades till vatten- och miljöstyrelsen respektive vatten- och miljödistrikten.

Genom den senaste reformen av miljöförvaltningen, som trädde i kraft den 1 mars 1995 (lagen om miljöförvaltningen, 55/1995), hänfördes den regionala miljöförvaltningen av miljöärendena till regionala miljöcentraler, och Finlands miljöcentral inrättades i stället för vatten- och miljöstyrelsen. De regionala miljöcentralerna bildades genom att länsstyrelsernas miljöenheter sammanslogs med vatten- och miljödistrikten till en myndighet. Miljöcentralerna är sammanlagt 13 till antalet.

De under miljöministeriet lydande regionala miljöcentralerna har en viktig ställning när det gäller verkställandet av miljölagarna och tillsynen i samband med dem. Miljöcentralerna avgör tillståndsärenden enligt lagen

om miljötillståndsförfarande, övervakar efterlevnaden av miljötillstånden och tillstånden enligt vattenlagen samt ger granskningsutlåtanden enligt vattenskyddsförordningen. I miljöcentralernas arbetsordningar har ansvaret för tillstånds- och övervakningsärendena ålagts tjänstemännen vid bestämda enheter, för att enligt 4 § 5 mom. lagen om miljöförvaltningen säkra handläggningens opartiskhet.

De regionala miljöcentralerna har också många andra uppgifter inom miljövärden, markanvändningen, planläggningen, naturvärden, vården av kulturmiljön, styrningen av byggandet samt nyttjandet och vården av vattentillgångarna. Jord- och skogsbruksministeriet styr också de regionala miljöcentralerna på sitt verksamhetsområde. De bevakar allmänt intresse i miljö- och vattenärenden, sköter miljöforskning och -övervakning, arbetar för att öka miljömedvetenheten, förebygger och bekämpar miljöskador, främjar vattenförsörjningen och handhar nyttjandet och skötseln av vattensystemen samt genomförandet av miljöförvaltnings- och vattendragsarbeten. De regionala miljöcentralerna fungerar också som kontaktpunkter enligt MKB-lagen.

Finlands miljöcentral är en forsknings- och utvecklingscentral som underlyder miljöministeriet och vars huvudsakliga uppgift är att genom utvärdering och uppföljning främja en hållbar utveckling samt att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete. Finlands miljöcentral skall bl.a. att arbeta för en enhetlig miljöförvaltningsnivå på det nationella planet. Finlands miljöcentralers myndighetsuppgifter hänför sig huvudsakligen till övervakningen av miljöskador orsakade av kemikalier och bekämpning av miljöolyckor samt vissa avfalls- och naturvårdsärenden. Jord- och skogsbruksministeriet styr Finlands miljöcentral på sitt verksamhetsområde.

Tillståndsärenden enligt lagen om miljötillståndsförfarande handläggs vid ett administrativt förfarande där antingen den kommunala miljötillståndsmyndigheten eller den regionala miljöcentralen är tillståndsmyndighet. Tillståndsärenden som gäller anläggningar med betydande miljöpåverkan avgörs av den regionala miljöcentralen. Merparten av miljötillstånden behandlas emellertid i kommunerna. I förordningen om miljötillståndsförfarande (772/1992) räknas de anläggningar upp vilkas miljötillståndsärenden avgörs av de regionala miljöcentralerna. Be-

svär över kommunala myndigheters miljötillståndsbeslut anför hos länsrätten och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvär över den regionala miljöcentralens beslut anför direkt hos högsta förvaltningsdomstolen.

Inom beslutssystemet som gäller vattendrag intar vattendomstolarna en central ställning. Vattendomstolarna är tre till antalet, dvs. Västra Finlands, Östra Finlands och Norra Finlands vattendomstol. De inledde sin verksamhet då vattenlagen trädde i kraft den 1 april 1962. Vattendomstolarna fungerar i vattenärenden som tillståndsmyndigheter i första instans och avgör dessutom tvistemål, brottmål och handräckningsärenden enligt vattenlagen. Vidare fungerar de som fullföljdsdomstolar och avgör besvär över beslut som kommunala miljövårdsmyndigheter har fattat med stöd av vattenlagen samt över beslut som hänför sig till dikningsförrättningar.

Enligt vattenlagen är det oftast vattendomstolen som är tillståndsmyndighet. Ändring i beslut som vattendomstolen har fattat i ansökningsärenden söks till november 1999 genom besvär hos vattenöverdomstolen och därefter hos Vasa förvaltningsdomstol. Vasa förvaltningsdomstol inrättas enligt lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) genom sammanslagning av Vasa länsrätt och vattenöverdomstolen. Ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut söks, beroende på ärendets art, antingen hos högsta förvaltningsdomstolen eller hos högsta domstolen. För sökande av ändring förutsätts besvärstillstånd.

Förfarandet med förhandsanmälning enligt vattenskyddsförordningen har stor betydelse när det gäller förhandsövervakningen inom vattenvården. I förordningen regleras skyldigheten att till den regionala miljöcentralen anmäla anläggningar där vissa miljöfarliga kemikalier hanteras. Utöver en förteckning över sådana ämnen innehåller förordningen en förteckning över fabriker och anläggningar som skall anmälas hos den regionala miljöcentralen innan de börjar byggas. Den regionala miljöcentralen granskar anmälan, och om den anser att avledandet av avloppsvattnen från den anmälda anläggningen på det sätt som planen visar kommer att orsaka vattenförorening skall den uppmana verksamhetsutövaren att komplettera eller revidera planen. Om den anser att tillstånd enligt vattenlagen behövs för avledning av

avloppsvattnet skall den uppmana anläggningen att söka ett sådant tillstånd.

Ett för vattenärendena karakteristiskt drag som skiljer dem från miljötillståndsärendena är att ersättningsfrågorna är nära förknippade med tillståndsförfarandet på så sätt att man i samband med tillståndsbeslutet i regel skall besluta om de ersättningar som betalas till dem som lider skada eller olägenhet av vattenföroreningen. Ersättning för andra skador orsakade av förorening av miljön skall sökas separat vid en allmän underrätt, enligt lagen om ersättning för miljöskador.

Tillståndssystemen enligt lagen om miljötillståndsförfarande respektive enligt vattenlagen skiljer sig från varandra också i det avseendet att det enligt den föregående lagen är samma myndighet som avgör tillståndsärendet och övervakar att beslutet iakttas, medan det i vattenärenden är vattendomstolen som beviljar tillstånden och den regionala miljöcentralen och kommunens miljövårdsmyndighet som övervakar att besluten iakttas.

Beslutssystemen som baserar sig på lagen om miljötillståndsförfarande respektive vattenlagen överensstämmer inte med varandra. Detta har lett till praktiska problem bl.a. i samband med tillämpningen av MKB-lagen.

2.3 Europeiska gemenskapens miljöskyddslagstiftning

2.3.1. Allmänt

Europeiska gemenskaperna, framförallt Europeiska ekonomiska gemenskapen, har redan under så gott som 30 års tid utfärdat rättsakter som gäller miljön. Hittills har den utfärdat ca 200 miljörättsakter. Största delen av dem (ca 90 procent) är direktiv som förutsätts bli nationellt genomförda i medlemsstaterna.

Gemenskapens miljöbestämmelser har till sin natur varit "minimumharmoniserande", vilket betyder att man på gemenskapsnivå endast har angivit de nedre gränserna för miljöskyddet. Gemenskapslagstiftningen hindrar således inte medlemsstaterna att genomföra miljöskyddet enligt strängare bestämmelser. Avvikande från detta har miljökrav för produkter uppställts utgående från fullständig harmonisering, vilket i regel frångår medlemsstaterna möjligheten att vidta nationella åtgärder som avviker från gemenskapens rättsakter.

Gemenskapens miljölagstiftning har huvudsakligen gällt vattenvård, luftvård, avfall, naturvård och kemikalieövervakning. Därutöver har bestämmelser utfärdats t.ex. om bedömning av miljökonsekvenser (MKB) och om genetiskt modifierade mikroorganismer. Enbart i fråga om luft och vatten har gemenskapen utfärdat egentliga utsläppsbestämmelser. Marken har endast indirekt skyddats mot utsläpp genom avfallsbestämmelser och vattenskyddsbestämmelser. De viktigaste produktionsområden som reglerats i dessa avseenden är industrin och energiproduktionen.

EG saknar egentliga regelverk om annan skadlig miljöpåverkan. Visserligen regleras kvaliteten på luft och vatten genom många direktiv som måste beaktas också vid regleringen av miljöpåverkande verksamhet. Hit hör emellertid inte, med avvikelse från utsläppsnormeringen, egentliga förpliktelser att i medlemsstaterna upprätta tillståndssystem.

2.3.2 IPPC-direktivet

2.3.2.1 Bakgrund och mål

Många av EG:s miljöskyddsdirektiv förutsätter att tillståndsförfaranden skapas för att kontrollera utsläpp från industrianläggningar. Tillståndssystemen i olika medlemsstater avviker från varandra. I vissa länder har tillståndssystemen förenhetligats, men koordineringsmetoderna varierar. I andra länder är tillståndsprövningen alltså sektoral och anpassad till respektive miljöelement.

Man har befärat att de strukturella olikheterna mellan regleringssystemen i medlemsstaterna kan orsaka skadliga snedvridningar av konkurrensen. För att eliminera sådana snedvridningar och för att minska de miljöolägenheter som industrin orsakar gav kommissionen i september 1993 ett förslag till direktiv om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (Integrated Pollution Prevention and Control, IPPC). Ministerrådet antog IPPC-direktivet den 24 september 1996.

IPPC-direktivet syftar till att förebygga och minska den förorening av miljön som orsakas av industriutsläpp. Detta eftersträvas genom att medlemsstaterna förutsätts skapa ett enhetligt system med utsläppstillstånd och genom att vissa minimikrav ställs på systemet. Direktivet innehåller bestämmelser om åtgärder för att förebygga eller, när så

inte är möjligt, minska vissa stora industri- anläggningars utsläpp till luft, vatten och mark, inklusive åtgärder som gäller avfall. Syftet är att överhuvudtaget uppnå en hög miljöskyddsnivå genom åtgärder som är grundade på bästa tillgängliga teknik.

Förebyggande och minskning av föroreningar är de centrala miljöskyddsmålen i IPPC-direktivet. Definitionen av begreppet förorening ger en bild av de intressen som direktivet skyddar. Med förorening avses enligt artikel 2.2 direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på miljön, medföra försämring av materiell egendom, medföra försämring av eller hindra möjligheterna att dra nytta av de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön.

2.3.2.2 Skyldigheten att förenhetliga tillståndssystemen

IPPC-direktivet förpliktar medlemsstaterna att upprätta ett tillståndsförfarande som uppfyller direktivets krav för sådana anläggningar som nämns i direktivets bilaga I. Direktivets bestämmelser skall enligt artikel 4 tillämpas på sådana nya anläggningar som grundas efter att direktivet genomförts. I fråga om befintliga anläggningar skall medlemsstaterna se över tillståndsvillkoren så att vissa närmast formella krav är uppfyllda den dag då direktivet träder i kraft och övriga, dvs. närmast de materiella kraven senast åtta år efter dagen för genomförande av direktivet. Efter en övergångstid skall direktivet i sin helhet tillämpas också på anläggningar som existerar då direktivet genomförs och på sådana som fått tillstånd dessförinnan.

Syftet med det enhetliga tillståndsförfarandet är att förverkliga direktivets syften. Med tanke på kravet att tillståndsförfarandena skall förenhetligas är den viktigaste bestämmelsen den som ingår i direktivets artikel 7, där det konstateras att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att prövningsförfarandet och tillståndsvillkoren skall vara fullständigt samordnade när flera behöriga myndigheter medverkar, för att hos alla myndigheter som är behöriga i samband med förfarandet säkerställa effektiviteten i det samordnade förfarings sättet.

Artikeln förutsätter inte nödvändigtvis att handläggningen av tillstånden koncentreras

till en myndighet, utan den tillåter också att flera tillståndsmyndigheter deltar i handläggningen. I sådana fall bör tillståndsförändringarna och tillståndsvillkoren emellertid helt samordnas. Detta krav förutsätter i praktiken ett enda tillstånd för att det skall vara möjligt att förverkliga direktivets mål.

2.3.2.3 Kravet på bästa tillgängliga teknik

Minskningen av utsläppen skall enligt IPPC-direktivet bygga på bästa tillgängliga teknik (best available techniques, BAT). Begreppet bästa tillgängliga teknik definieras i direktivets artikel 2.11 och kraven på användning av denna i artiklarna 3, 9, 10 och 11. En verksamhetsutövare skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att undvika föroreningar, särskilt genom att bästa tillgängliga teknik används (artikel 3 punkt a). Utsläppsgränsvärdena och de tekniska åtgärderna skall bygga på bästa tillgängliga teknik, dock med beaktande av anläggningens tekniska egenskaper och geografiska belägenhet samt de lokala miljöförhållandena (artikel 9.4).

Förhållandet mellan bästa tillgängliga teknik och miljö kvalitetsnormerna regleras så att om en miljö kvalitetsnorm enligt gemenskapens lagstiftning ställer högre krav än vad som kan uppnås genom användning av bästa tillgängliga teknik skall ytterligare åtgärder särskilt föreskrivas i tillståndet för att uppnå den nivå som miljö kvalitetsnormen förutsätter (artikel 10).

2.3.2.4 Förhållandet mellan IPPC-direktivet och gemenskapens övriga miljölagstiftning

IPPC-direktivet upphäver endast ramdirektivet om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar (84/360/EEG). Gemenskapens övriga miljö rättsakter förblir i kraft. Också ramdirektivet om luftvård upphävs först 11 år efter att IPPC-direktivet blivit gällande gemenskapsrätt.

Direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar (88/609/EEG), direktiven om kommunala avfallsförbränningsanläggningar, ramdirektivet om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö (76/464/EEG) jämte dotterdirektiv och avfallsdirektivet (75/441/EEG) jämte ändringar samt en stor

mängd andra miljö rättsakter inom gemenskapen förblir i kraft trots IPPC-direktivet och har betydelse då tillstånd beviljas enligt direktiven. Tillståndsbestämmelserna i dessa direktiv tillämpas emellertid endast tills åtgärder för förnyelse av tillstånden enligt artikel 5 i IPPC-direktivet har vidtagits. Annan gemenskapslagstiftning som har betydelse med tanke på reformen behandlas nedan i avsnitt 2.3.3.

I IPPC-direktivet nämns uttryckligen förhållandet till vissa EG-rättsakter. Enligt artikel 4 påverkar IPPC-direktivet inte tillämpningen av bestämmelserna om undantag i direktivet om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar. Enligt artikel 1 begränsar IPPC-direktivet inte heller tillämpningen av MKB-direktivet.

2.3.2.5 Tidtabellen för genomförandet samt övergångsbestämmelser

IPPC-direktivet skall genomföras i medlemsstaterna senast tre år efter att det har trätt i kraft. Detta innebär att medlemsstaterna måste se till att de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som genomförandet av IPPC-direktivet förutsätter träder i kraft senast den 31 oktober 1999.

Direktivets övergångsbestämmelser är komplicerade. Avsikten är att befintliga inrättningar och anläggningar skall hinna anpassa sig till det nya systemet. Enligt artikel 5.1 skall verksamheten vid befintliga anläggningar i medlemsstaterna anpassas till IPPC-direktivets materiella bestämmelser inom åtta år efter att direktivet genomförts. På nya anläggningar tillämpas ett tillståndssystem enligt IPPC-direktivet från den dag då direktivet genomförs.

2.3.3 Andra viktiga EG-rättsakter

2.3.3.1 Vattenskydd

a) ramdirektivet om vattenskydd jämte otterdirektiv

Till de viktigaste gemenskapsrättsakterna om utsläpp till vatten som förblir i kraft trots IPPC-direktivet hör det ovan nämnda ramdirektivet om vattenskydd jämte dess många dotterdirektiv. Dessa är minimidirektiv, vilket innebär att strängare nationella krav kan iakttas. Eftersom dotterdirektiven är föråldrade har Finland gått in för en

strängare linje.

Ramdirektivet förutsätter att medlemsstaterna inte längre i vattnen släpper ut ämnen som är upptagna på den så kallade svarta listan samt att de minskar utsläppen av ämnen som är upptagna på den så kallade grå listan. Den svarta listan upptar ämnen som på grund av sin toxicitet, permanens och bioackumulation är skadliga för vattenekologin. För ämnena på svarta listan uppställs i ett antal dotterdirektiv utsläppsgränsvärden samt kvalitetsmål. I praktiken har kvalitetsmålen bestått av gränsvärden som definierats på olika sätt. Medlemsstaterna har fått välja om de följer utsläppsgränsvärdena eller de kvalitativa gränsvärdena. Genom IPPC-direktivet faller denna valmöjlighet bort. Enligt IPPC-direktivets övergångsbestämmelser upphör tillämpningen av undantag som gäller anläggningars gränsvärden då tillståndssystemet enligt IPPC-direktivet börjar gälla dessa. Tillståndsvillkoren för befintliga anläggningar måste under den åttaåriga anpassningsperioden ändras så att de bygger på utsläppsgränsvärdena.

Utsläppsgränsvärden och kvalitetsmål för ämnen som är upptagna på den grå listan fastställs inte på gemenskapsnivå. Utsläppen av dessa ämnen minskas genom att medlemsstaterna förutsätts fastställa nationella program för utsläppsminskning.

Ramdirektivet om vattenskydd förutsätter ett tillståndsförfarande både för ämnen på den svarta och för ämnen på den grå listan. För ämnen på den svarta listan kan tillstånd beviljas endast för en begränsad tid. De svartlistade ämnena är upptagna på den grå listan till dess att utsläppsgränsvärden och/eller kvalitetsmål har slagits fast genom dotterdirektiven.

b) direktivet om grundvattenskydd

Direktivet om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen (80/68/EEG), nedan direktivet om grundvattenskydd, är baserat på reglering av utsläpp av bestämda ämnen. Utsläpp i grundvatten av ämnen som nämns i direktivets bilaga, förteckning 1 skall hindras och utsläpp av ämnen som nämns i förteckning 2 minskas. Direkta utsläpp av ämnen som nämns i förteckning 1 skall förbjudas. Indirekta utsläpp är i vissa fall möjliga på basis av tillstånd. För att tillstånd skall beviljas krävs det enligt direktivet att alla erforderliga tekniska

försiktighetsåtgärder för att förebygga utsläpp vidtas.

Direkta och indirekta utsläpp av ämnen i förteckning 2 förutsätter enligt direktivet tillstånd. För att tillstånd skall kunna beviljas måste alla erforderliga tekniska försiktighetsåtgärder vidtas för att förebygga förorening.

I Finland gäller med stöd av 1 kap. 22 § vattenlagen ett absolut förbud mot förorening av grundvatten. I statsrådets beslut om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa miljöfarliga eller hälsofarliga ämnen (364/1994), som har givits för att genomföra direktivet om grundvattenskydd, förbjuds direkta och indirekta utsläpp till grundvatten både av de ämnen som avses i direktivets förteckning 1 och av de ämnen som avses i förteckning 2.

c) direktivet om avloppsvatten från tätbebyggelse

Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG) förpliktar till behandling av avloppsvatten från tätbebyggelse och från vissa industrianläggningar. Skyldigheten att behandla avloppsvatten gäller tätorter med en befolkning på över 2000 personer, så att den för större tätorter infaller tidigare (år 2000) än för mindre (år 2005). Direktivet förutsätter i regel biologisk behandling av avloppsvatten, men i undantagsfall kan mekanisk behandling anses tillräcklig. Medlemsstaterna skall definiera sådana känsliga områden där skyldigheten att behandla avloppsvatten inträder tidigare och där behandlingen skall vara effektivare än normalt. Enligt 4 § i statsrådets beslut om rening av sådant avloppsvatten från allmänt avlopp och vissa industrisektorer som leds in i vatten samt rening av sådant avloppsvatten från industri som leds in i allmänt avlopp (365/1994) om genomförande av direktivet betraktas all vattenmiljö i Finland som sådana känsliga områden som avses i direktivet. Utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och från industrianläggningar som avses i beslutets bilaga 2 nämnda förutsätter tillstånd, oavsett följdena.

d) övriga vattenskyddsdirektiv

Direktivet om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket syftar till minskning av kvävebelastningen på vatten-

dragen. För att genomföra direktivet har statsrådet utfärdat ett beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (219/1998) med bestämmelser och rekommendationer om bl.a. lagring och spridning av stallgödsel samt om kvävegödsling.

De övriga vattenskyddsdirektiven är huvudsakligen vattenkvalitetsdirektiv av olika slag. Ett direktiv gäller kvalitetskraven på ytvatten som är avsett för framställning av dricksvatten (75/440/EEG). Särskilda bestämmelser om dricksvattnets kvalitet finns i ett direktiv om dricksvatten som tillverkas av såväl ytvatten som grundvatten (80/778/EEG). Utöver dessa finns det kvalitetsdirektiv bl.a. för badvatten (76/160/EEG) och för att trygga fiskens fortlevnad (78/659/EEG).

Dessutom finns det direktiv som reglerar utsläpp till luft och/eller avfall. Till dem hör direktivet om asbestutsläpp (87/217/EEG) och direktiven om titandioxidindustrin.

För närvarande bereds ett omfattande vattenpolitiskt ramdirektiv som uppställer enhetliga mål och minimikrav för samt innehåller bestämmelser om åtgärdsprogram för skydd och ett hållbart utnyttjande av vatten inom Europeiska unionen. Politiskt samförstånd har uppnåtts om direktivet, men godkännandet av direktivet kommer på grund av det tidskrävande beslutsförfarandet att ske först kring millennieskiftet. För direktivets fullständiga genomförande planeras en exceptionellt lång tid, dvs. 34 år. Det vattenpolitiska ramdirektivet kommer i sinom tid att ersätta merparten av de föråldrade vattendirektiven.

2.3.3.2 Luftvård

a) ramdirektivet om luftvård

Ramdirektivet om luftvård har varit den enda rättsakten inom Europeiska gemenskapen som generellt gäller utsläpp från industrianläggningar till luft. Den syftar till att uppställa juridiska ramar för att inom gemenskapen förmå industrianläggningar att vidta luftvårdsåtgärder. Dotterdirektiv har emellertid bara utfärdats för stora förbränningsanläggningar och för förbränningsanläggningar för kommunalt avfall.

Ramdirektivet för luftvård förpliktar medlemsstaterna att skapa ett tillståndsförfarande för anläggningar som nämns i direktivets bilaga 1. Dessa anläggningar är stora eller

har avsevärda miljöverkningar. Direktivet ställer upp minimiföresättningskrav för att tillstånd skall beviljas.

Ramdirektivet för luftvård har i Finland verkställts genom luftvårdslagen och -förordningen (716/1982). Direktivet upphävs 11 år efter att IPPC-direktivet har trätt i kraft. Till dess tillämpas det dock på alla befintliga anläggningar då tillståndsvillkor bestäms.

b) direktivet om förbränningsanläggningar

Det finns tre dotterdirektiv till ramdirektivet för luftvård, och samtliga gäller förbränningsanläggningar. Direktivet om minskning av utsläpp till luft av föroreningar från stora förbränningsanläggningar förpliktar medlemsstaterna att minska utsläppen från förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt som överstiger 50 MW. Vissa anläggningar har undantagits från direktivets tillämpningsområde, t.ex. anläggningar med diesel-, bensin- eller gasdrivna motorer eller med gasturbiner.

I fråga om befintliga anläggningar (för vilka tillstånd beviljats före 1.7.1987) bygger minskningen av utsläppen på ländersvisa utsläppstak, som successivt minskar åren 1993, 1998 och 2003. Minskningen av kväveoxidutsläppen sker i två skeden, nämligen 1993 och 1998. Målen för minskningen har definierats för varje land både som maximimängder och i procent av utsläppen år 1980, som alltså fungerar som referensvärden.

För utsläppen från nya anläggningar har gränsvärden fastställts för svaveldioxid, kväveoxider och partiklar, och efterlevnaden av villkoren säkras genom ett system med utsläppstillstånd. Direktivets utsläppsgränsvärden är minimivärden, och medlemsstaterna kan tillämpa strängare gränsvärden eller en snabbare tidtabell för att genomföra direktivet. Det innehåller ett antal undantagsklausuler enligt vilka namngivna medlemsstater eller anläggningar av en viss typ får överskrida utsläppsgränsvärdena. Enligt artikel 4 i IPPC-direktivet tillämpas dessa undantag också efter att IPPC-direktivet har trätt i kraft.

Särskilda direktiv gäller nya respektive befintliga förbränningsanläggningar för kommunalt avfall. Utsläppen från nya anläggningar, dvs. sådana som fått drifttillstånd efter 1.12.1990, har begränsats genom direk-

tiv 89/369/EEG. För utsläpp från befintliga förbränningsanläggningar för kommunalt avfall, dvs. anläggningar som första gången beviljats drifttillstånd före 1.12.1990, gäller direktiv 89/429/EEG. Förbränningsanläggningar för kommunalt avfall nämns i förteckning 1 i bilagan till ramdirektivet för luftvård, och medlemsstaterna skall redan på basis av ramdirektivet inrätta ett tillståndsförfarande för dessa anläggningar.

Kommissionen gav i slutet av 1998 ett direktivförslag om avfallsbränning. Det föreslagna direktivet gäller bränning av alla avfallstyper som nämns i avfallsdirektivet. Enligt förslaget skall direktiven om kommunala avfallsförbränningsanläggningar upphävas fem år efter att direktivet genomförts.

c) direktiv om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar

Direktiv 94/63/EG gäller begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar (volatile organic compounds, VOC) från lagring av bensin och distribution från lager till bensinstationer. Direktivet gäller inte begränsning av VOC-utsläpp på bensinstationerna i samband med bränslepåfyllning. I direktivet fastställs procentuella riktvärden för bensinsvinn i samband med lagring och distribution. Bestämmelserna träder successivt i kraft till år 2005.

Rådet godkände i mars 1999 ett direktiv om begränsning av VOC-utsläpp orsakade av organiska lösningsmedel i vissa industriella verksamheter (99/13/EG), nedan VOC Solvent -direktivet. Direktivet gäller över 20 industribranscher som använder olika organiska lösningsmedel och där den årliga förbrukningen av dessa överstiger ett visst tröskelvärde. Anläggningar inom direktivets tillämpningsområde förutsätts iakttä antingen ett tillstånd- eller ett registreringsförfarande för tillsynen över att de i direktivet angivna utsläppsgränsvärdena eller riktvärdena följs. Alternativt kan medlemsstaterna genomföra nationella planer för att minska utsläppen.

d) luftkvalitetsdirektiven

Gemenskapen har sedan början av 1980-talet reglerat luftkvaliteten. Det första luftkvalitetsdirektivet från år 1980, som gäller svaveldioxid och svävande partiklar (80/779/EEG) är fortfarande i kraft, materiellt sett oförändrat. Visserligen förenhetliga-

des det ursprungliga direktivets mätmetoder genom en ändring av direktivet (89/427/EEG). Därefter antogs direktivet om gränsvärde för bly i luften (82/884/EEG) och direktivet om luftkvalitetsnormer för kvävedioxid (85/203/EEG) samt direktivet om luftförorening genom ozon (92/72/EEG).

Det nyaste luftdirektivet är det som gäller bedömning och kontroll av luftkvaliteten (96/62/EG). Det har karaktären av ett ramdirektiv och syftar till att förenhetliga metoderna och bedömningsgrunderna. Gränsvärden för olika föroreningar fastställs genom särskilda dotterdirektiv som ersätter de tidigare luftkvalitetsdirektiven. För närvarande behandlar rådet ett direktivutkast som gäller gränsvärden för svaveldioxid, kväveoxider, svävande partiklar och bly.

Med undantag av ozondirektivet är luftkvalitetsdirektiven tämligen likartade. De bestämmer om bindande gränsvärden i syfte att förebygga olägenheter för hälsan. Riktvärdena är å andra sidan inte bindande utan de skall på sikt fungera som referensvärden när medlemsländerna börjar strama åt gränsvärdena. I ozondirektivet som snarare är inriktat på information till befolkningen, fastställs olika tröskelvärden. Då dessa överskrids skall myndigheterna i medlemsstaterna informera befolkningen.

Samtliga luftkvalitetsdirektiv är minimidirektiv och hindrar inte att medlemsstaterna ställer strängare nationella krav. De innehåller också en så kallad stand still -klausul, enligt vilken luftkvaliteten inte får försämras på grund av att direktivet genomförs. Om luftkvaliteten då direktivet genomförs är bättre än direktivet förutsätter får den inte försämrats till direktivets gränsvärdesnivå.

2.3.3.3 Reglering av avfall

a) avfallsdirektivet

Avfallsdirektivet som har ändrats (91/156/EEG) är ett ramdirektiv som styr gemenskapens avfallspolitik. Det ålägger medlemsstaterna att arbeta för en minskning av avfallsmängderna och för ökad återvinning av avfall. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna inrättar ett tillståndsförfarande för behandling och återvinning av avfall. Ett annat minimikrav är att väsentliga avfallshanteringsfunktioner registreras. Direktivet förpliktar dessutom myndigheterna i medlemsstaterna att utarbeta planer för avfalls-

hanteringen. Avfallsdirektivet och de övriga direktiv som gäller avfall har i Finland verkställts genom avfallslagen och avfallsförordningen (1390/1993) samt författningar på lägre nivå.

b) direktivet om farligt avfall

Direktivet om farligt avfall (91/689/EEG) klassificerar vissa typer av avfall som farliga. Direktivet preciserar avfallsdirektivets bestämmelser om tillståndsförfarandet. Rådet har genom sitt beslut (94/904/EEG) fastställt en förteckning över farliga avfall.

c) avfallstransport

Transporter av avfall över medlemsstaternas gränser regleras genom förordningen (EEG) nr 259/93. Förordningen skiljer mellan transporter för återvinning och behandling respektive för slutdeponering. Med undantag av vissa typer av ofarligt avfall som transporteras för återvinning skall anmälan om export, import och transitering av avfall i regel göras hos myndigheterna, som kan förbjuda en avfallstransport på de grunder som anges i förordningen. Export av vissa typer av avfall utanför gemenskapen förbjuds direkt genom förordningen.

d) andra avfallsbestämmelser

Förpackningsdirektivet (94/62/EG), som kombinerar de mål som uppställs för miljön och den inre marknaden, har givits enligt artikel 100a i EG-fördraget. Direktivet gäller de återvinningsskyldigheter som medlemsstaterna skall uppfylla inom fem år efter utgången av den tid som har reserverats för genomförandet av direktivet. Medlemsstaterna åläggs också att skapa ett system för returering och/eller insamling av förpackningar.

EG har vidare utfärdat rättsakter för vissa typer av avfall och avfallshantering. Bland dessa kan nämnas direktivet om omhändertagande av spilloljor (75/439/EEG), direktivet om behandling av PCB och PCT (96/59/EG), direktivet om skyddet för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (86/278/EEG) samt direktivet om batterier och ackumulatorer (91/157/EEG). Direktivet om avfall från titandioxidindustrin (78/176/EEG) jämte dotterdirektiv reglerar bl.a. avfallshanteringen

inom denna industrigren. Dessutom kan nämnas direktivet om förbränningsanläggningar för farligt avfall (94/67/EG) samt direktivet om skyddet av miljön kring avstjälningsplatser (1999/31/EG). I de två sistnämnda direktiven finns bestämmelser som preciserar tillståndsförfarandet för nämnda verksamheter.

2.3.3.4 Andra miljörättsakter

Bland övriga miljörättsakter är det skäl att nämna direktivet om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (85/337/EEG, ändrat 97/11/EG)), nedan MKB-direktivet. Enligt MKB-direktivet skall medlemsstaterna införa förfaranden för bedömning av sådana anläggningars miljöpåverkan som nämns i direktivets bilaga 1. Utgångspunkten är att sådana anläggningars miljöpåverkan som nämns i bilaga 2 också skall bedömas, om medlemsstaterna anser det vara behövligt. MKB-direktivet har i Finland genomförts genom MKB-lagen och MKB-förordningen. Till följd av att direktivet ändrats har också MKB-lagen ändrats (267/1999) och en ny MKB-förordning givits.

De nationella myndigheter som förutsatts i förordningen (EEG) nr 1836/93 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning, nedan EMAS-förordningen, har i Finland inrättats genom lagen om frivilligt deltagande för industriföretag i miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen (1412/1994).

För denna proposition har naturvårdsdirektiven, dvs. direktivet om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG) och direktivet om bevarande av vilda fåglar (79/409/EEG) ingen direkt betydelse.

2.4 Miljöskydds- och vattenlagstiftningen i vissa andra länder

2.4.1 Sverige

I Sverige har miljölagstiftningen nyligen totalreviderats och sammanställts till en ny balk som trädde i kraft i början av 1999 (miljöbalken). Miljöbalken innehåller de viktigaste bestämmelserna om miljön och utnyttjandet av naturresurser. Utöver den egentliga miljöskyddslagstiftningen täcker den också en stor del av vatten- och natur-

vårdslagstiftningen.

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar samhällsutveckling. Den skall tillämpas så att människors hälsa och miljö skyddas, värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas samt så att den biologiska mångfalden bevaras. Miljöbalken innehåller bestämmelser bl.a. om de allmänna principerna för verksamhetsutövers förpliktelser, om miljö kvalitetsnormer, om allmänna miljöskyddsnormer samt om avfallshantering och återvinning. Miljöorganisationerna ges bättre möjligheter att delta i behandlingen av miljöärenden. Sanktionssystemet har gjorts effektivare genom strängare straff för miljöbrott samt genom införande av en särskild miljöstraffavgift för den som åsidosätter föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken.

Miljöbalken innebär inga större förändringar när det gäller den materiella grunden för regleringarna i syfte att hindra förorening av miljön. Före miljöbalken gällde miljöskyddslagen från år 1969. Denna reglerade förorening av samtliga miljöelement, dvs. vatten, mark, grundvatten och luft. Regeringen har enligt miljöbalken omfattande befogenheter att meddela föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön. I balkens allmänna bestämmelse om tillstånd och anmälningsplikt nämns ett antal verksamheter som det skall vara förbjudet att bedriva utan tillstånd eller anmälan. I förordningar om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd föreskrivs närmare om när det krävs tillstånd för en verksamhet och när det räcker med en anmälan, samt vilka myndigheter som är behöriga i dessa avseenden.

Miljöbalkens bestämmelser om tillståndsförfarandet innebär att den tidigare koncessionsnämnden har ersatts med sex regionala miljödomstolar. Dessa prövar som första instans tillstånd för betydande miljöföroreande projekt, ärenden enligt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet samt olika typer av ersättningsärenden. Miljödomstolarna prövar också ärenden som överklagas. Övriga tillståndsmyndigheter är regeringen, länsstyrelserna och de kommunala myndigheterna. Regeringen är fortfarande tillståndsmyndighet när det gäller stora industriplanläggningar och betydelsefulla vattenärenden samt byggande av vägar, järnvägar och flygfält.

Miljödomstolen består av en ordförande som skall vara lagfaren domare, ett miljöråd

samt två sakkunniga ledamöter. Miljödomstolens beslut överklagas hos miljööverdomstolen som är en avdelning inom Svea hovrätt liksom den föregående vattenöverdomstolen. Miljööverdomstolen består av lagfarna domare och miljöråd, som har samma behörighet som miljödomstolarnas miljöråd. Under vissa förutsättningar kan miljööverdomstolens beslut överklagas hos högsta domstolen.

I motiveringen till propositionen om miljöbalken konstateras att regeringen har för avsikt att utreda om tillståndsprövningen i första instans borde överföras från specialdomstolarna till förvaltningsmyndigheterna, vilket skulle innebära att domstolarna behandlar tillståndärenden först som besvärinstans.

2.4.2 Danmark

Danmarks miljöskyddslag (lov om miljøbeskyttelse) från år 1991 gäller skydd av samtliga miljöelement. Lagen innehåller utöver tillståndsbestämmelser också bestämmelser om bullerbekämpning, miljörevision och miljömärkning samt frivilliga avtal om miljöskydd.

Tillståndspliktiga verksamheter har definierats såsom i Finland i en författning med en förteckning över industri- och andra anläggningar som förorenar miljön. I Danmark fungerar kommunala och regionala råd som miljö tillståndsmyndigheter.

Ändring i en tillståndsmyndighets beslut kan sökas hos statens miljöskyddsverk, som är en administrativ myndighet under miljö- och energiministeriet. Om en sak är av omfattande eller principiell betydelse kan ändring i miljöskyddsverkets beslut sökas hos ett oavhängigt, kollegialt råd som behandlar besvärärenden. Danmark har inga särskilda förvaltningsdomstolar för behandling av överklagade beslut i tillståndärenden. I vissa fall kan ett ärende överföras till en allmän underrätt för behandling.

Ett tillstånd förenas i allmänhet med villkor som övervakas av samma tillståndsmyndigheter som beviljar tillstånden. Åsidosättande av villkoren kan leda till att tillståndet upphävs och verksamheten måste avslutas. Tillsynsmyndigheterna har rätt att ingripa i verksamheten också då de olägenheter som verksamheten orsakar i efterhand visar sig större än beräknat, eller om verksamheten orsakar mer förorening än den

skulle göra med bättre teknik eller bättre skyddsåtgärder.

I Danmark består sötvattendragen huvudsakligen av flödande vatten. Därför reglerar lagen om vattendrag enbart strömmande vatten. Lagen innehåller föreskrifter om lösning av tvister som gäller nyttjande och vård av vattendrag, om markavvattning, om tryggnad av vattenströmmar samt om bevarande av vattendragens form. Danmark har dessutom en separat lag om vattentäkt. Vattentäkt t.ex. för jordbruks- eller fiskodlingsändamål förutsätter tillstånd enligt sistnämnda lag.

2.4.3 Norge

Norges miljöskyddslag (lov om vern mot forurensninger og om avfall) är från år 1981. Den har karaktär av en ramlag och innehåller bestämmelser om motverkande av förorening och om avfallshantering. Den uppställer ett allmänt förbud mot förorening och en allmän omsorgsplikt när det gäller att hindra förorening av miljön. Begreppet förorening täcker utsläpp i alla delar av miljön. Ett utsläpp kan också bestå av buller eller värme och, enligt myndigheternas beslut, av strålning eller ljus.

I allmänhet är miljöförorenande verksamheter tillståndspliktiga. Norge har ingen egentlig förteckning över tillståndspliktiga anläggningar, utan skyldigheten att ansöka om tillstånd är i sista hand beroende av hur föroreningen definieras. Om en anläggning orsakar skada eller olägenhet för miljön, dvs. förorening av miljön enligt lagens definition, måste tillstånd sökas för den. I praktiken skall skadan eller olägenheten vara betydande för att skyldighet att ansöka om tillstånd skall uppkomma. Systemet påminner om det i Finlands vattenlag reglerade systemet, där behov att ansöka om tillstånd uppkommer till följd att åtgärden kan försäkra sådan förändring som avses i vattenlagens allmänna förbud. Den norska miljöskyddslagen kan också såtillvida jämföras med vattenlagen, att i den ingår bestämmelser om ett förfarande som påminner om vattenlagens intressejämförelse, dvs. förhållandet mellan miljöfaktorer och ekonomiska faktorer.

Tillståndet förenas med villkor som gäller utsläpp, dessas kvantiteter och innehåll samt utsläppstider och platser. Dessutom kan villkor uppställas för produktionsmetoder, övervakning och kontroll. Som tillståndsmyndig-

heter fungerar i Norge kommunerna och de regionala förvaltningsmyndigheterna, som har särskilda miljöavdelningar.

Vissa verksamheter har i Norge befriats från skyldigheten att ansöka om tillstånd (t.ex. fiske och boende), medan andra har reglerats genom allmänna normer som helt eller delvis ersätter tillstånd. Dessa verksamheter består av ett antal små anläggningar med relativt obetydliga utsläpp.

2.4.4 Tyskland

I Tyskland är den lagstiftande makten uppdelad mellan förbundsstaten och delstaterna. Inom de viktigaste områdena av miljölagstiftningen har förbundsstaten och delstaterna parallella befogenheter, vilket innebär att delstaterna kan stifta lagar endast i det fall att förbundsstaten inte utnyttjar sina befogenheter. I praktiken har förbundsstaten emellertid utnyttjat sin lagstiftningsrätt.

Den tyska miljölagstiftningen är sammansatt av författningar på delstatsnivå. De viktigaste är den så kallade immissionsskyddslagen (Gesetz zum Schutz vor schädlichen Umwelteinwirkungen durch Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen und ähnliche Vorgänge) som reglerar luftvård och bullerbekämpning, vattenlagen (Wasserhaushaltsgesetz), lagen om återvinning och avfallshantering (Kreislaufwirtschafts- und Abfallgesetz) samt lagen om farliga ämnen, kemikalier (Chemikalien-Altstoffverordnung) samt naturvårdslagen (Bundesnaturschutzgesetz). En lag om skydd av marken är under beredning. Det är i regel delstatsmyndigheterna som svarar för verkställigheten av lagarna.

I Tyskland pågår sedan slutet av 1970-talet ett projekt för att förenhetliga miljölagstiftningen. Avsikten är att sammanställa de nuvarande sektorlagarna till en miljölag rubricerad "Umweltgesetzbuch" (Miljölagboken). Enligt ett förslag från år 1991 skall miljölagen innehålla en allmän del och en särskild del. Den allmänna delen skall innefatta bestämmelser om principerna för miljöskyddet, skyldigheter och rättigheter, planer, miljökonsekvensbedömning, allmänna föreskrifter, tillstånd, avgifter och stöd, miljöansvar och skadeersättning samt om organisationernas talerätt. Den särskilda delen, som skall innefatta bestämmelser om olika miljöskyddsområden, bygger mycket långt på befintlig lagstiftning.

Tyskland har för avsikt att genomföra IPPC-direktivet genom partiell revidering av sin lagstiftning.

2.4.5 Förenade Konungariket

Rättssystemet i Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland är av common law -typ, vilket innebär att domstolarnas prejudikat har en större betydelse än den egentliga lagstiftningen. På senaste tid har den egentliga lagstiftningen emellertid fått en större betydelse. Detta gäller också inom miljörätten.

Miljölagstiftningen i Förenade Konungariket är av tradition indelad på sektorer. Från slutet av förra decenniet har lagstiftningen utvecklats i enhetligare riktning. År 1990 stiftades miljöskyddslagen (Environmental Protection Act) som i fråga om de mest förorenande verksamheterna bygger på principen om integrerad kontroll (Integrated Pollution Control). Vattenlagstiftningen reviderades år 1991 så att separata lagar stiftades om vattenresurser respektive vattenförsörjning. Den senaste revideringen gällde organiseringen av miljöförvaltningen. Genom 1995 års miljölag (Environment Act) inrättades miljöverk i England och i Skottland.

Miljöverken har en central ställning när det gäller verkställigheten av miljölagstiftningen. De beviljar tillstånd för de mest förorenande verksamheterna, för avfallsdeponering och utsläpp av avloppsvatten samt även för sådana små anläggningar vilkas tillståndsbehandling inte har förenhetligats enligt miljöskyddslagen. Miljötillstånden för dessa anläggningar handläggs av de lokala myndigheterna och gäller enbart luftvård.

2.5 Bedömning av nuläget

Finland har ingen enhetlig miljöskyddslag, till åtskillnad från de övriga nordiska länderna och många av Europeiska unionens medlemsstater. Av den sektorbaserade lagstiftningen följer också att de olika lagarnas tillståndssystem skiljer sig från varandra. Lagen om miljötillståndsförfarande förenhetligade visserligen tillståndsförfarandena enligt fyra viktiga miljövårdslagar (luftvårdslagen, avfallslagen, hälsoskyddslagen och lagen angående vissa grannelagsförhållanden), men bestämmelser om t.ex. behovet av tillstånd, tillståndsprövning och användningen av tvångsmedel ingår alltså i sektorlagarna.

Bestämmelserna är dels överlappande, dels oenhetliga.

Förhandsövervakning av vattenskydd är både i lagstiftningshänseende och förvaltningsmässigt helt fristående från miljötillståndsförfarandet. Vattenlagen reglerar det ekonomiska utnyttjandet av vattentillgångarna parallellt med vattenskyddet och den innehåller också utförliga bestämmelser om beslutsfattandet i vattenärenden. Vattenlagens tillståndssystem bygger på förbud mot åtgärder som orsakar skadliga verkningar i vattendrag och på bestämmelser om de förutsättningar under vilka undantag kan beviljas. Tillståndsmyndigheter är vattenomstolarna som dels beviljar tillstånd, dels avgör tvistemål, brottmål och handräckningsärenden. Att tillstånd som gäller vattenvård handläggs av myndigheter som organiserats som domstolar är internationellt sett exceptionellt och skiljer tillståndssystemet i Finland från de europeiska, där befogenheten att bevilja tillstånd i allmänhet ankommer på förvaltningsmyndigheter. Också det faktum att de regionala miljöcentralerna kontrollerar förhandsanmälningar för vattenvård och ger utlåtanden som påminner om tillståndsbeslut är ett förfarande som saknar motstycke i andra länders miljölagstiftningen.

I Finland är det sektorvis uppbyggda systemet för förhandsövervakning av miljöskyddet problematiskt med tanke på myndigheterna, verksamhetsutövarna och miljön. Sektorindelningen åsamkar myndigheterna svårigheter framför allt när det gäller att ställa villkor för tillstånden och att övervaka att de efterlevs. De olikartade målen och tillämpningsområdena för lagarna begränsar myndigheternas befogenheter vid tillståndsprövningen. Dessutom innehåller sektorlagarna sinsemellan avvikande bestämmelser om övervakningen i efterhand och om tvångsmedlen i fall av förseelser och försummelser, vilket är ägnat att orsaka tolknings- och tillämpningsproblem.

Det är splittringen och bristen på enhetlighet som är de värsta bristerna i det nuvarande tillståndssystemet. Skyldigheten att söka tillstånd eller göra anmälan uttrycks på olika sätt, beroende på vilken författning det är fråga om. I luftvårdsförordningen, hälsoskyddsförordningen, avfallsförordningen och i vattenskyddsförordningen uppräknas sådana inrättningar och anläggningar som är tillstånds- eller anmälningspliktiga, medan be-

hovet att ansöka om tillstånd enligt vattenlagen beror på hur verksamhetens påverkar vattenmiljön. Tillämpningen av lagen angående vissa grannelagsförhållanden har upplevts som särskilt problematisk i miljötillståndsförfarandet. Att tillståndsbestämmelserna är så splittrade och oenhetliga leder till att systemet är oöverskådligt och svårhanterligt. Som värst har detta också kunnat leda till en oenhetlig administrativ praxis.

Från tillståndssökandenas synpunkt är det arbetsdrygt att vända sig till flera myndigheter och att tillstandsbehandlingen drar ut på tiden. De separata tillståndssystemen fördröjer inledningen av verksamheten och genomförandet av omställningar samt leder till motstridiga och oklara miljöskyddskrav som är föga kostnadseffektiva. I princip gör sektorindelningen det möjligt att i avsaknad av en övergripande styrning flytta över problemen från ett miljöelement till ett annat. Behovet av en övergripande reglering av miljökonsekvenserna har accentuerats sedan MKB-lagen trädde i kraft den 1 september 1994. Nu finns det också bättre möjligheter att enhetligt reglera miljöförorenande verksamheter, i och med att miljöförvaltningen förnyats och koordinerats.

Oavsett sina brister har den nuvarande miljöskydds- och vattenlagstiftningen och det på denna uppbyggda beslutssystemet fungerat relativt väl och gett resultat när det gällt att motverka förorening av miljön. Att besluten i vattennärheden har koncentrerats till vattendomstolarna har också gett administrativa fördelar, eftersom samma myndighet då har kunnat behandla alla tillstånd enligt vattenlagen och samtidigt besluta om eventuella ersättningar och tvångsmedel. Men fördelarna med ett enhetligt system för motverkande av förorening av miljön måste dock anses vara större än det nuvarande systemet erbjuder. Det finns också ett klart behov att förenhetliga behandlingen av vattenhushållningsärenden med behandlingen av miljötillståndsärenden.

En revidering av miljölagstiftningen förutsätts dels av nationella skäl, dels av vårt medlemskap i Europeiska unionen samt av de därmed sammanhängande förpliktelserna för medlemsstaterna att förenhetliga sin lagstiftning. I de flesta av unionens medlemsstater har miljöskyddslagstiftningen redan förenhetligats rätt långt. Utgångspunkten för IPPC-direktivet är att miljöförorenande verksamhet och dess konsekvenser skall regleras

på ett övergripande sätt, utan den traditionella indelningen i luft, vatten och mark. Av denna anledning kräver direktivet också en enhetlig tillstandsbehandling. Då direktivet genomförs är det viktigt dels att tillståndsförfarandet förenhetligas, dels att principen om bästa tillgängliga teknik tas i lagstiftningen om hindrande av utsläpp. Finlands nuvarande miljöskyddslagstiftning uppfyller inte till alla delar detta krav, även om principen att bästa tillgängliga teknik skall tillämpas redan uttryckligen skrivits in i vattenlagen, luftvårdslagen och avfallslagen, visserligen med något varierande ordalydelse.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1 Målen och hur de skall nås

3.1.1 Reformeringen av miljöskyddslagstiftningen

Det centrala målet för reformen är att förebygga och minska föroreningen av mark, vatten och luft så att miljön beaktas som en helhet. Miljöverkningsarna av förorenande verksamhet transporteras i naturen från ett miljöelement till ett annat. Luftföroreningar t.ex. deponeras i vatten och mark, vilket orsakar försurning. Ibland kan sektoral reglering jämte tillstånd ge verksamhetsutövaren möjlighet att välja till vilket miljöelement han vill styra eller föra över den huvudsakliga belastningen av sin verksamhet. Sådan planmässig styrning av miljöbelastningen torde huvudsakligen ske i sådana fall där det finns skillnader mellan hur de olika elementen skyddas, och detta kan leda till att det blir ekonomiskt mer lönsamt att styra avfallet till ett visst miljöelement, även om denna lösning som helhet inte är den mest förmåliga med tanke på miljön. Genom att bestämmelserna förenhetligas kan behandlingen av olika delar av miljön i lagstiftningen ske likvärdigt, vilket gör det lättare att beakta miljön i dess helhet då de skadliga verkningsarna av olika aktiviteter begränsas.

Då betydelsen av klimatförändringen ökar har det blivit allt viktigare att överväga effektiv energianvändning, skydd av vattnen, luftvård och minskning av avfallsmängden som delar av samma helhet. Det måste vara möjligt att sinsemellan jämföra och bedöma olika miljöolägenheter, och också i till-

ståndsprövningen bör man allt mer noggrant beakta den eventuella ökning i energiförbrukningen som utsläppsbegränsningar kan orsaka. Eftersom bekämpningsåtgärderna gäller allt mindre halter och utsläppsmängder, gäller det att ta fram tekniska lösningar som ger den mest kostnadseffektiva förbättringen av miljöns tillstånd. Genom reformeringen av lagstiftningen eftersträvas en smidigare övergång till miljöskyddsförordningar som är så effektiva som möjligt och där kostnads-nyttorelationen är optimal.

Reformen syftar också till att förbättra berörda parter ställning, dvs. de tillståndssökandes och de som orsakats olägenhet. Från tillståndssökandenas synpunkt är det viktigt att tillståndssystemet förenklas och behandlingstiderna förkortas. Enligt 20 § i den nya grundlagen skall det allmänna ge envar möjlighet att påverka beslutsfattande som berör den egna livsmiljön. Detta mål betonas också i EU:s miljöpolitiska ställningstaganden. Reformeringen av miljölagstiftningen syftar till att förbättra medborgarnas och organisationernas möjligheter att ta del i och påverka beslutsfattande som gäller miljön och till att utöka deras besvärsmöjlighet. Då lagstiftningen förenhetligas blir bestämmelserna om förfarandet färre och tydligare, vilket gör det lättare att skaffa uppgifter om rättigheter och skyldigheter. En enhetlig lagstiftning tryggar parternas förmåner bättre än ett splittrat system.

Miljöskyddslagen syftar till att motverka förorening av miljön. I detta sammanhang ändras inte lagstiftningen om ersättningar för miljöskador. Regleringen av ersättningar för skador på grund av vattenförorening föreslås dock bli närmad till den övriga miljöskadelagstiftningen. Det föreslås att ersättningsgrunderna enligt miljöskadelagen skall tillämpas på ersättningar för lagligt orsakad vattenförorening. Däremot skall bestämmelser om ersättningsförfarandet vid sådana skador ingå i miljöskyddslagen. I regel har ersättningen för vattenföroreningsskador följt officialprincipen och principen om samtidighet, varvid ersättningarna har bestämts som ex officio samtidigt som tillståndet beviljas. Med tanke på de skadelidandes rättsskydd är det viktigt att dessa principer bibehålls. Detta får dock inte leda till att den egentliga tillstandsbehandlingen fördröjs. Därför bör man under vissa förutsättningar kunna avge ersättningsfrågorna separat från tillståndsförfarandet såsom hittills.

Den föreslagna reformen minskar antalet miljöskyddsbestämmelser genom att bestämmelser som i detta nu har samma innehåll men ingår i olika lagar sammanförs till en lag och överlappningarna elimineras. Samtidigt blir det möjligt att avlägsna onödiga skillnader mellan olika lagar. Regelverket blir därmed lättare att behärska och begripligare, och samtidigt ökar dess informationsvärde. Då miljöskyddslagstiftningen förenhetligas enligt förslaget, uppfyller den också kraven i IPPC-direktivet och motsvarar till sin uppbyggnad det system som redan tillämpas i många andra av EU:s medlemsstater.

De förslagen som gäller förvaltningssystemet syftar till ökad oavhängighet i beslutsfattandet och bättre rättsskydd för parterna genom att särskilda tillståndverk inrättas för att handlägga de viktigaste miljötillståndsärendena. Handläggningen av tillstånden kräver att myndigheterna besitter allt större sakkunskap inom olika områden, och i samband med att reformen verkställs bör detta behov tillgodoses. På basis av erfarenheterna av hur det föreslagna systemet fungerar är det meningen att beslutsfattandet i framtiden skall bli klarare och enklare.

3.1.2 Reformeringen av vattenlagen

De ändringar som föreslås i vattenlagen följer huvudsakligen direkt av att miljötillståndssystemet förenhetligas och har inte i detta skede någon fristående vattenrättslig målsättning. Det enhetliga miljötillståndssystemet minskar det materiella tillämpningsområdet för vattenlagen, eftersom i miljöskyddslagen stadgas om avledning av avloppsvatten och om annat motverkande av förorening. Vattenlagen kvarstår då som en ramlag i vattenhushållningsärenden, men den har alltså många anknytningspunkter till regleringen av föroreningen.

De behövliga ändringarna i vattenlagen anknyter framför allt till systemet för beslutsfattande. Målet är att beslutsfattande som gäller vattenhushållningsärenden inte i alltför hög grad skall skiljas från ärenden som gäller miljöföroreningens verksamhet. Lagarna kan göras tillräckligt enhetliga genom att anknytningspunkterna mellan dem regleras och genom att beslutsfattandet organiseras så att samma myndighet svarar för tillståndsärenden enligt både miljöskyddslagen och vattenlagen i sådana fall där

tillstånd enligt vardera krävs för ett projekt.

Då ett enhetligt administrativt system för miljötillstånd inrättas, minskar de nuvarande vattendomstolarnas uppgiftsområde avsevärt. De ärenden som kvarstår är inte tillräckligt många för att vattendomstolar av nuvarande typ skall behövas. Om de dock bibehålls, kommer beslutsförfarandena i vattenhushållningsärenden respektive vattenföroreningsärenden helt att skiljas från varandra, vilket leder till avsevärda olägenheter. För många vanliga projekt skulle det då i stället för ett tillståndsbeslut fordras beslut av två olika myndigheter enligt två olika lagar. Som exempel kan nämnas en fiskodlingsanstalt, vars tillstånd enligt vattenlagen består dels av element som gäller själva anläggningen, dels av element som gäller utsläppen.

Det föreslås att beslutsfattandet i vattenhushållningsärenden skall föras över till de föreslagna tillståndsverken. Projekt för vilka det krävs både ett vattenhushållningstillstånd och ett tillstånd för utsläpp i vatten behandlas då också i framtiden av en enda myndighet, inom ramen för ett tillståndsförfarande. Eftersom beslutssystemet enligt vattenlagen i dessa ärenden är juridiskt mer komplicerat, vore det på sin plats att tillämpa vattenlagen i fråga om det sammanslagna förfarandet.

Huvuddelen av de ändringar som föreslås i vattenlagen följer direkt av att vattendomstolarna slopas eller av att miljöskyddslagen stiftas. En hög rättssäkerhetsnivå skall bibehållas också i det nya beslutssystemet. Denna strävan stöds också av att ett kollegialt förfarande för beslutsfattande avses bli tillämpat i det nya tillståndsverket. Vattenlagens detaljerade bestämmelser om förfarandet, som stiftats med tanke på domstolsbehandling, lämpar sig i huvudsak också för en förvaltningsmyndighet. Vissa justeringar bör dock tas in i vattenlagens procedurbestämmelser.

Dessutom behövs vissa materiellrättsliga justeringar i vattenlagen. Vad förebyggandet av förorening beträffar är det inte skäl att göra gränsen mellan vattenlagen och miljöskyddslagen alltför skarp. I sådana vattenhushållningsprojekt där det i varje fall krävs ett tillstånd enligt vattenlagen bör man samtidigt kunna beakta vilka förorenande verksamheter ingår. Detta gäller exempelvis reglering och uppdämning. Å andra sidan tillämpas i sådana vattenhushållningsprojekt där vissa utsläppselement ingår (muddring, dikning, terrasseringspumpning,

flottning av obarkat virke) nuförtiden jämsides med byggnadsbestämmelserna också vattenlagens bestämmelser om tillstånd till förorening. Eftersom bestämmelser om förorening föreslås bli intagna i miljöskyddslagen bör samma vattenskyddsnivå bibehållas, genom att man till vissa delar tillämpar bestämmelserna om miljötillstånd för de nämnda projekten vid tillståndsprövning enligt vattenlagen.

Eftersom tillståndsverket inte är en domstol kan det inte avgöra tvistemål och brottmål enligt vattenlagen. Brottmålen har visserligen i praktiken redan överförts från vattendomstolarna till tingsrätterna i samband med reformeringen av strafflagen (39/1889). I fråga om tvistemål är det nödvändigt att avgöra vilka ärenden som är egentliga civilprocessuella tvåpartsmål, som oundgängligen måste föras över till tingsrätten, och vilka som kan betraktas som administrativa ansökningsärenden och således underställas ett tillståndsverk som är insatt i vattenhushållningsärenden.

3.2 De viktigaste förslagen

3.2.1 Miljöskyddslagen

Miljöskyddslagen skall innehålla följande delar: allmänna bestämmelser (1 kap.), förordningar och föreskrifter (2 kap.), myndigheterna och deras uppgifter (3 kap.), behovet av miljötillstånd (4 kap.), tillståndsmyndigheternas befogenheter (5 kap.), tillståndsförfarandet (6 kap.), tillståndsprövning (7 kap.), tillståndsbeslut (8 kap.), tillståndets giltighet (9 kap.), anmälningskyldighet och inskrivning i datasystemet (10 kap.), ersättningar (11 kap.), sanering av mark och grundvatten (12 kap.), tillsyn och förvaltningstvång (13 kap.), sökande av ändring samt beslutsverkställbarhet (14 kap.), 0 särskilda bestämmelser (15 kap.) och ikraftträdande (16 kap.).

Tillämpningsområdet för miljöskyddslagen är allmänt, dvs. utgångspunkten är att den tillämpas på all verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. Lagen tillämpas dessutom på verksamhet som producerar avfall och samt återvinning och behandling av avfall i anläggning eller yrkesmässigt. Bestämmelserna om dessa verksamheter förs över till miljöskyddslagen från avfallslagen.

Tillämpningsområdet för miljöskyddslagen avgränsas dock avsevärt i vissa hänseenden.

Lagen skall nämligen inte tillämpas på verksamheter som avses i lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg (300/1979) eller i havsskyddslagen (1415/1994). Lagen tillämpas inte heller på förebyggande av skadeverkningar orsakade av strålning, till de delar som bestäms i kärnenergilagen (990/1987) eller strålskyddslagen (592/1991).

Lagens 3 § innehåller ett antal definitioner som är viktiga med tanke på tillämpningen. Här definieras förorening av miljön, verksamhet som orsakar risk för förorening av miljön eller olägenhet för hälsan, bästa tillgängliga teknik, verksamhetsutövare, vattendrag och grundvatten. Med förorening av miljön avses mänsklig verksamhet som orsakar utsläpp eller deponering i miljön av ämnen, energi, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, som antingen i sig eller tillsammans med andra utsläpp orsakar i lagen uppräknade olägenheter för hälsan, miljön eller egendom.

Lagens 1 kap. innehåller bestämmelser om de allmänna internationellt vedertagna principerna och förpliktelserna i fråga om miljövård, vilka skall tillämpas i all verksamhet som orsakar risk för förorening av miljön. Till dessa principer och skyldigheter hör principen om prevention och minimering av olägenheter, principen om bästa tillgängliga teknik, principen om bästa praxis från miljösynpunkt, försiktighets- och aktsamhetsprincipen samt skyldig att vara konsekvensmedveten. Också bestämmelsen om att verksamheter skall placeras så att förorening om möjligt kan motverkas är av principiell karaktär.

I lagens 1 kap. intas också de förbudspagraferna som ingår i den gällande lagstiftningen. Enligt dessa förbuds förorening av mark och grundvatten, likaså vissa verksamheter som orsakar havsförorening. Dessa förbud är ovillkorliga, vilket t.ex. innebär att undantag inte kan beviljas.

Vid verkställigheten av miljöskyddslagen intar de allmänna normerna en central ställning. Med stöd av dem utfärdas antingen bindande föreskrifter eller rekommendationsartade anvisningar om verkställigheten av lagen. Bestämmelser om befogenheten att utfärda förordningar och föreskrifter ingår i lagens 2 kap. Statsrådet kan genom förordning utfärda allmänna föreskrifter bl.a. om miljö kvalitet och utsläpp samt om ämnen, preparat och produkter, om motorfordon,

arbetsmaskiner och anordningar samt om miljöskyddskrav i samband med vissa i lagen nämnda verksamheter, t.ex. jordbruk. Statsrådets normgivning har stor betydelse när EG:s miljöskyddsdirektiv genomförs i den nationella lagstiftningen. Statsrådets befogenheter begränsas emellertid inte till genomförandet av EG-lagstiftning. Miljöministeriet kan enligt förslaget i vissa fall bevilja undantag från statsrådets förordningar. Befogenhet att utfärda förordning och ministeriets befogenhet att bevilja undantag motsvarar huvudsakligen nuvarande lagstiftning. Statsrådets behörighet att ge förordningar skall emellertid enligt förslaget inte vara generellt bunden till genomförandet av EG-direktiv. Miljöministeriet föreslås dessutom få befogenheter att utfärda en förordning om tekniska krav på rening av hushållsavlöppsvatten.

Inom miljöskyddet skall enligt en bestämmelse i lagförslaget kunna utfärdas kommunala föreskrifter. Detta innebär att kommunen kan utfärda av de lokala förhållandena föranledda allmänna föreskrifter om annan än tillståndspliktig verksamhet. Sådana föreskrifter har i praktiken ansett behövliga eftersom de gör det möjligt att flexibelt och effektivt förebygga lokala miljöolägenheter.

I lagens 3 kap. föreslås bestämmelser om myndigheternas uppgifter samt om tillsyns- och tillståndsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheter är den regionala miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillståndsmyndigheter är miljöförvaltningsverken, om vilka en separat lag stiftas, samt den regionala miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. I lagens 3 kap. föreslås även bestämmelser om riksfattande miljöskyddsplaner och -program samt om datasystemet för miljöförvaltningsinformation.

Lagens centrala innehåll utgörs av bestämmelserna om miljöförvaltningsplaner, som föreslås bli uppdelade på sex kapitel. I 4 kap. om behovet av miljöförvaltningsplaner finns bestämmelser om tillståndspliktig verksamhet. Enligt lagförslaget krävs tillstånd för 1) verksamhet som medför risk för förorening av miljön och varom närmare bestämmelser utfärdas genom förordning, 2) verksamhet som orsakar risk för förorening av vattendrag och andra vatten, 3) verksamhet som kan utsätta miljön för sådan oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannlagsförhållanden samt 4) för avfallsåtervinning eller -behand-

ling i en anläggning eller yrkesmässigt. Behovet av tillstånd är således dels förenat med verksamhetens art (en förteckning över inrättningar eller anläggningar samt avfallsåtervinning och -behandling) dels på verksamhetens eventuella skadliga miljöpåverkan. Förslaget leder inte till någon väsentlig ökning av antalet tillståndspliktiga verksamheter, utan det bygger på gällande lagstiftning, dvs. en sammanställning av de bestämmelser om tillståndsplikt som ingår i lagen om miljötillståndsförfarande, vattenlagen och avfallslagen. Tillstånd behövs också för väsentlig ändring av en verksamhet. Med förordning kan dessutom under vissa förutsättningar som följer av EG-lagstiftningen eller förpliktelser i internationella fördrag bestämmas att vissa typer av utsläpp skall vara tillståndspliktiga.

Tillståndsförfarandet är centralt medel när det gäller att förebygga förorening av miljön. Förfarandet gör det möjligt att i enskilda fall utreda och bedöma en verksamhets miljöpåverkan samt att uppställa detaljerade förpliktelser för verksamheten. Behandlingen kan på ett ändamålsenligt sätt förenas med hörande av dem som orsakas olägenhet och andra intressegrupper. Ett tillståndsbeslut som vunnit laga kraft underlättar tillsynen, förbättrar verksamhetsutövarnas rättssäkerhet samt ökar överhuvudtaget kännedomen om verksamheten och dess miljökonsekvenser.

Avsikten är att utveckla tillståndsförfarandet i en ändamålsenlig och kostnadseffektiv riktning. De administrativa förfarandena måste i mån av möjlighet kunna rationaliseras och sådana verksamheter befrias från tillståndsplikt, som i tillräcklig utsträckning kan regleras med metoder som inte är lika betungande i administrativt hänseende. Målet för utvecklingen kan anses vara att tillståndsförfarandet ersätts med allmänna normer då detta med hänsyn till verksamhetens natur är möjligt. I lagen föreslås en bestämmelse om att det genom förordningen kan bestämmas undantag från skyldigheten att ansöka om miljötillstånd. Ett sådant undantag från tillståndsplikten kan närmast gälla verksamheter som det finns ett stort antal av och som regleras av relativt schematiska bestämmelser om förebyggande av miljöolägenheter. Till denna kategori hör framförallt flera verksamheter som har samband med avfallshantering. Tillstånd måste emellertid sökas om en verksamhet enligt en förhandsbedömning kan förorena vatten eller medfö-

ra besvär för grannarna. Dessutom skall den regionala miljöcentralen underrättas om verksamheten med tanke på tillsynen.

Ett viktigt mål för lagen är att förnya systemet för beslutsfattande och myndighetsstrukturen. Vattendomstolarna föreslås bli nedlagda genom att vattenlagen ändras samtidigt som miljöskyddslagen stiftas, och största delen av domstolarnas uppgifter enligt vattenlagen förs över till de nya miljötillståndsverken. Tillståndsverken föreslås blir tre till antalet, liksom vattendomstolarna.

Den grundläggande bestämmelsen i lagen gäller tillståndsmyndigheternas befogenheter, och den skall kompletteras genom en förordning med detaljerade bestämmelser om befogenheterna. Miljötillståndsverken skall avgöra tillståndsansökningar för verksamheter med betydande miljöverkningar. Dessa verksamheter är i regel desamma som de för vilka MKB-förfarande krävs. Miljötillståndsverken fungerar som tillståndsmyndighet också när det är motiverat med hänsyn till verksamhetens art eller karaktär. De skall också avgöra tillstånd för så kallade blandade projekt, dvs. fungera som tillståndsmyndighet då verksamheten utöver miljötillståndet förutsätter tillstånd enligt 2—9 kap. vattenlagen eller grundande av nyttjanderätt, och båda tillstånden behandlas samtidigt. Dessutom skall miljötillståndsverken vara tillståndsmyndighet i sådana fall där den regionala miljöcentralen ansöker om tillstånd eller i en betydande utsträckning har främjat projektet.

Den regionala miljöcentralen skall i regel avgöra miljötillstånd för de anläggningar som också för närvarande enligt förordningen om miljötillståndsförfarande skall avgöras av den. Dessa verksamheter regleras närmare genom förordning. Dessutom skall miljöcentralen avgöra tillståndsansökningar som gäller verksamhet som orsakar vattenförorening samt tillståndsansökningar för verksamhet som enligt förordning har bestämts vara tillståndspliktig. Någon ändring i fördelningen av befogenheterna mellan kommunen respektive staten föreslås inte, vilket innebär att största delen av tillstånden alltså kommer att behandlas i kommunerna. Ansökningar om ändring av tillstånd behandlas av den myndighet till vars befogenheter det hör att bevilja tillstånd för motsvarande ny verksamhet.

I lagen föreslås detaljerade bestämmelser om behandling av tillståndsansökningar och

om det övriga tillståndsförfarandet. Tillståndsmyndigheten skall inhämta utlåtanden om ansökan och höra de berörda parterna samt de myndigheter som bevakar allmänt intresse. I regel skall ansökan behandlas tillsammans med en till samma verksamhet hänförlig tillståndsansökan enligt vattenlagen, och då iakttas vattenlagens bestämmelser om förfarandet. Likaså skall miljötillståndsärenden som gäller olika verksamheter i regel behandlas samtidigt, om verksamheternas totaleffekt är avsevärd och om tillstånden är anhängiga hos samma myndighet.

Skillnaden jämfört med praxis enligt gällande lagstiftning är att den föreslagna lagstiftningen är enhetlig i materiellt hänseende. Då en verksamhet är tillståndspliktig undersöks tillståndsärendet i sin helhet och samtliga miljökonsekvenser av verksamheten beaktas vid tillståndsprövningen. Detta innebär inte nödvändigtvis att miljöskyddskraven skärps, utan strävan är i enlighet med IPPC-direktivet, att miljöolägenheterna granskas utgående från miljön som helhet och att så kostnadseffektiva miljöskyddsåtgärder som möjligt främjas.

Lagens 7 kap. skall innehålla exaktare och mera detaljerade bestämmelser än den nuvarande lagstiftningen om förutsättningarna för beviljande av tillstånd samt om tillståndsvillkoren. I lagen föreslås grundläggande bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Enligt dem får tillstånd beviljas endast om verksamheten, med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetens placering, inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför olägenhet för hälsan, annan betydande förorening av miljön eller risk för sådan, har konsekvenser som strider mot föroreningsförbudet, leder till försämring av speciella naturförhållanden eller till att vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet äventyras inom det område som påverkas av verksamheten eller medför sådant oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Verksamheten får inte heller placeras i strid med detaljplanen. Bestämmelserna om tillståndsvillkoren ordnas i grupper enligt bestämmelsernas syfte, vilket underlättar tillämpningen av lagen. I lagen ingår också en bestämmelse om relationen mellan tillståndsvillkor och statsrådets förordningar. Enligt den kan ett tillståndsvillkor vara

strängare än ett miljöskyddskrav i en förordning endast för att uppfylla förutsättningarna för beviljande av tillstånd, för att säkerställa en genom förordning given miljö kvalitetsnorm, eller för att skydda vatten. Förordningen skall alltid iakttas om den är strängare än ett tillståndsvillkor.

I lagen föreslås detaljerade bestämmelser om innehållet i tillståndsbeslut, om hur beslut meddelas och om hur man ger information om det samt om omständigheter i samband med tillståndets giltighet, såsom justering av tillståndet samt när det upphör att gälla samt hur det ändras och återkallas. Till dessa delar blir tillståndsbestämmelserna betydligt fullständigare och enhetligare än i den gällande lagstiftningen.

I lagens 10 kap. föreslås bestämmelser om anmälningsskyldighet och inskrivning i data-systemet för miljövarldsinformation. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak gällande lagstiftning. Anmälan skall sålunda göras om verksamhet som orsakar tillfälligt buller eller skakningar, om verksamhet av försöksnatur och om vissa exceptionella situationer av typen störning. En myndighet kan på basis av anmälan utfärda föreskrifter om förebyggande av förorening samt om kontroll av verksamheten och information till invånarna i det berörda området. Om olägenheterna inte kan minskas tillräckligt med tillhjälp av föreskrifterna, kan verksamheten avbrytas eller förbjudas.

I miljöskyddslagen föreslås ett särskilt kapitel om ersättningar (11 kap.). På ersättningar för miljöskador orsakade av sådan verksamhet som lagen avser tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. Miljöskyddslagen skall emellertid innehålla detaljerade bestämmelser om ersättning för skador orsakade av vattenförorening, varom vattenlagen nu stadgar. Dessa bestämmelser säkrar att det egendomsskydd som grundlagen garanterar bibehålls på nuvarande nivå. Proceduren för bestämning av ersättningarna uppvisar vissa olikheter när det gäller vattenföroreningsskador och andra miljöskador såtillvida, att ersättning för skador orsakade av vattenförorening i regel skall bestämmas i samband med att tillståndet beviljas, medan på ersättning för andra miljöskador tillämpas det förfarande som regleras i lagen om ersättning för miljöskador (ersättningsyrkande i tingsrätten). Under de förutsättningar som lagen anger kunde ersättning för vattenförorening också bestämmas genom ett separat

förfarande.

I lagen uppmärksammas speciellt problem i samband med förorening av mark och grundvatten. I lagens 7 och 8 § föreslås allmänna förbud mot förorening av mark och grundvatten. Dessutom finns i 12 kap. bestämmelser om skyldigheten att sanera mark och grundvatten, anmälningsskyldighet vid risk för förorening, utredning av förorening och saneringsbehov samt det administrativa förfarandet i samband med saneringsarbeten.

Miljöskyddslagen förenhetligar de för närvarande splittrade bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång när det gäller verksamhet som orsakar risk för förorening. Lagens 13 kap. innehåller bestämmelser bl.a. om tillsynsmyndighetens rätt att få information och göra inspektioner, om förfaranden och tvångsmedel vid lagbrott, föreskrifter om andra än tillståndspliktiga verksamheter, om avbrytande av verksamhet, om förpliktelser efter avslutad verksamhet samt om tillsynsmyndighetens åtgärder i samband med brottmål. Kapitlet innehåller dessutom en bestämmelse om anhängiggörande av tillsynsförfarande, enligt vilken inte bara myndigheterna utan också parterna samt registrerade miljövårds- och boendeföreningar kan anhängiggöra sådant förfarande.

Ändringssökande i beslut enligt miljöskyddslagen föreslås bli koncentrerat till Vasa förvaltningsdomstol, som i samband med reformen av de regionala förvaltningsdomstolarna bildades av vattenöverdomstolen och Vasa länsrätt. Samtidigt koncentrerades behandlingen av besvärssärenden enligt vattenlagen till Vasa förvaltningsdomstol. Denna beslut kan fortsättningsvis överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Rätt att överklaga beslut enligt miljöskyddslagen har utöver de egentliga parterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse också registrerade miljövårds- och boendeföreningar samt registrerade stiftelser inom sina respektive verksamhetsområden. Innan ett tillståndsbeslut vinner laga kraft får en verksamhet inte inledas, om inte tillståndsmyndigheten på begäran av sökanden och under de i lagen angivna förutsättningarna bestämmer annat.

De särskilda bestämmelserna i 15 kap. omfattar bl.a. kommunens åtgärder för att förhindra att gränsvärdena för luftkvalitet överskrids, skyldighet att rena avloppsvattnen från glesbebyggelse, de behandlingsavgifter som myndigheterna tar ut, kvalitetssäkring

av mätningar och undersökningar, tystnadsplikt, gränsoverskridande verkningar samt straff. Därutöver innehåller kapitlet bestämmelser om gemensamt genomförande (joint implementation), varmed avses att för en viss verksamhet kan beviljas undantag från utsläppsbestämmelserna i en förordning som statsrådet har givit, om verksamhetsutövaren annanstans i Finland eller i en annan stat vidtar miljövårdsåtgärder som totalt sett leder till väsentligt minskade utsläpp eller miljökonsekvenser.

I samband med stiftande av miljöskyddslagen upphävs och ändras ett antal författningar och systemet för beslutsfattande och myndighetsåtgärder i tillståndsfrågor förnyas. Detta innebär att arrangemangen i samband med att lagstiftningen träder i kraft och under övergångsskedet blir mycket komplicerade. Därför föreslås att en separat lag stiftas om ikraftträdelsen och övergångsskedet för hela den lagstiftning som avses i denna proposition.

3.2.2 Lag om miljötillståndsverken och lag om ändring av statstjänstemannalagen

En separat lag föreslås bli stiftad om miljötillståndsverken. I denna intas bestämmelser om miljötillståndsverkens verksamhetsområde och ställning, allmänna befogenheter, beslutsförfarande och personal.

Ett miljötillståndsverk föreslås vara en regional förvaltningsmyndighet. Det fattar sina beslut självständigt och har en egen heltidsanställd personal. Vid ordnandet av ämbetsverkets verksamhet skall i enlighet med regeringsformen beaktas principerna för en god förvaltning. Samtidigt som miljötillståndsverken inleder sin verksamhet dras de nuvarande tre vattendomstolarna in.

På miljöministeriet ankommer den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av den verksamhet som avses i miljöskyddslagen. Miljötillståndsverken föreslås bli inrättade inom miljöministeriet förvaltningsområde. Detta är motiverat eftersom miljötillståndsverken utöver de vattenhushållningsärenden som avses i vattenlagen kommer att besluta också om miljötillstånd. Miljötillstånds-förfarandet finns till för att hindra förorening av miljön, som är en av miljöförvaltningens viktigaste uppgifter. Också vattenhushållningsärenden är ofta förknippade med miljöaspekter. Miljöministeriet

skall enligt förslaget utveckla miljötillståndsverkens verksamhet i samråd med justitieministeriet.

Statsrådet bestämmer verksamhetsområdena för miljötillståndsverken. Indelningen i verksamhetsområden följer landskapsindelningen och beaktar även indelningen i vattendrag. Avsikten är att genom statsrådsbeslut inrätta tre regionala miljötillståndswerk vilkas huvudställen blir desamma som de nuvarande vattendomstolarnas.

Miljötillståndsverkens befogenheter och uppgifter skall bestämmas i speciallagstiftning. Varje verk är en sådan regional tillståndsmyndighet som avses i vattenlagen och miljöskyddslagen. Den avgör med stöd av dessa lagar också ärenden som gäller ersättningar och förvaltningstvång. I den föreslagna bestämmelsen om behörighetsfördelningen mellan de regionala miljöcentralerna och miljötillståndsverken har tillbudsstående sakkunskap och personella resurser beaktats. Miljötillståndsverken skall enligt förslaget sköta uppgifter som anges i lagen om fiske (286/1982), lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (1331/1991) och dammsäkerhetslagen (413/1984).

Miljötillståndsverkets oavhängighet i beslutshänseende understryks av att det stiftas en särskild lag om organisationen, sammanträdena, tjänsterna, behörighetsvillkoren och behandlingen av ärenden.

För miljötillståndsverken inrättas direktörstjänster, miljøråds- och föredragandetjänster och anställs annan personal. I lagen intas bestämmelser om behörighetsvillkoren för och utnämningen av direktörerna, miljøråden och föredragandena. Miljötillståndsverken indelas i sektioner.

Ämbetsverket fattar kollegiala beslut, vilket innebär att ärendena avgörs på föredragning vid ämbetsverkets sammanträde. Detta är motiverat med tanke på de mångahanda intressen som ansluter sig till vattenärenden samt med tanke på parternas rättssäkerhet. Det kollegiala förfarandet lämpar sig också för de miljötillståndsärenden som miljötillståndswerket skall avgöra, eftersom dessa förutsätter mångsidig sakkunskap. I lagen tas också in bestämmelser om beslutförhet och omröstning.

Bestämmelser om lagens ikraftträdande föreslås bli intagna i lagen om införande av

miljöskyddslagstiftningen, vari det även föreslås en bestämmelse om vilka vid ikraftträdelse tidpunkten anhängiga ärenden som skall överföras till miljötillståndsverken för behandling.

Genom den ändring som föreslås i stats tjänstemannalagen (750/1994) fogas miljötillståndsverkens direktörs- och miljørådstjänster till förteckningen över tjänster som inte får ändras utan särskilt omnämnande i statsbudgeten.

3.2.3 Lag om införande av miljöskyddslagstiftningen

Stiftandet av miljöskyddslagen och de ändringar som föranleds därav, i synnerhet i vattenlagstiftningen, innebär att systemet för beslutsfattande i miljöärenden ändras i grunden. Detta beror framförallt på att vattendomstolarna dras in och ersätts med miljötillståndsverken. Vidare ändras den materiella lagstiftningen som reglerar tillståndsprövningen samt de procedurbestämmelser som gäller tillståndsärenden. Ändringarnas ikraftträdande och övergångsskedet är förenade med så många olika tillämpningssituationer att det har ansetts ändamålsenligt att föreslå att en separat lag stiftas om ikraftträdandet och arrangemangen i övergångsskedet. Också av lagtekniska skäl är det nödvändigt att stifta en separat verkställighetslag.

Lagen skall bl.a. innehålla en uppräknings av författningar som träder i kraft respektive upphävs, bestämmelser om vilka tidigare författningar och beslut som skall iakttas och vilka tillstånd som skall ansökas enligt den nya lagstiftningen samt om behandlingsordningen för anhängiga ärenden.

Med stöd av den tidigare lagstiftningen utfärdade statsrådsbeslut föreslås bli i kraft till dess att annat bestäms med stöd av miljöskyddslagen. Också tillståndsbeslut som har fattats före den nya lagstiftningens ikraftträdande och motsvarande myndighetsavgöranden skall i regel tillämpas fortsättningsvis. För sådana stora industrianläggningar som avses i IPPC-direktivet och vissa andra genom förordning reglerade verksamheter skall emellertid ansökas om tillstånd enligt miljöskyddslagen inom den i förordning angivna tiden, dock senast den 31 december 2004. Andra verksamheter som är beroende av miljötillstånd skall anmälas till den regionala miljöcentralen inom ett år efter att miljöskyddslagen trätt i kraft. Om det

vid tillsynen framgår att en verksamhet och bestämmelserna om den som helhet betraktade till väsentliga delar inte överensstämmer med miljöskyddslagens krav, skall tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att ansöka om miljötillstånd.

I lagen föreslås detaljerade bestämmelser om förfarandet vid behandlingen av anhängiga ärenden. Huvudregeln föreslås vara den att den nya lagen tillämpas på ärenden som blivit anhängiga före den nya lagstiftningens ikraftträdande, om ärendets anhängighet inte har hunnit kungöras eller på något annat sätt tillkännages enligt den gamla lagen eller om det inte ännu har förordnats om syneförrättning i ärendet.

I den föreslagna lagen ingår också en bestämmelse om att vattendomstolarnas personal överförs till motsvarande tjänster vid miljötillståndsverken.

3.2.4 Lag om ändring av hälsoskyddslagen

Till följd av övergången till det enhetliga miljötillståndssystem som ingår i den föreslagna miljöskyddslagen föreslås att de i hälsoskyddslagens 3 kap. ingående bestämmelserna om förläggningstillstånd upphävs. Det kommer inte längre att finnas något behov av ett särskilt tillståndssystem som enbart avser en verksamhets inverkan på hälsan, eftersom förebyggandet av olägenheter för hälsan beaktas i den tillståndsprövning som görs med stöd av miljöskyddslagen. Enligt förslaget får miljötillstånd inte beviljas för en verksamhet som medför olägenhet för hälsan. Förhandsövervakningen av omständigheter som påverkar hälsan skall enligt förslaget bibehållas i en omfattning som överensstämmer med den gällande hälsoskyddslagen, eftersom miljötillstånd förutsätts för i regel samma verksamheter som de som enligt 1 § i den gällande hälsoskyddsförordningen förutsätter förläggningstillstånd.

Hälsoskyddslagens tillämpningsområde föreslås bli utvidgat i fråga om anslutning till avlopp. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten skall enligt förslaget framdeles utöver hälsoskäl beakta också förorening av miljön när den med stöd av 23 § hälsoskyddslagen avgör ärenden som gäller anslutning till avlopp.

I syfte att förtydliga tillämpningsområdena för hälsoskyddslagen och miljöskyddslagen

samt dessas tillsynsbestämmelserna och för att precisera behörighetsfördelningen mellan myndigheterna föreslås att 51 § i hälsoskyddslagen ändras så att rätten att meddela förbud eller föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa sanitär olägenhet skall vara grundad på miljöskyddslagen i det fall att verksamheten med stöd av denna är tillstånds- eller anmälningspliktig.

3.2.5 Lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden

Följden av att miljötillståndsregleringen föreslås bli förenhetligad är att det i lagen angående vissa grannelagsförhållanden reglerade immissionstillståndssystemet inte längre behövs. Grannar kan skyddas mot miljöolägenheter genom de i miljöskyddslagen föreslagna bestämmelserna om skyldigheten att ansöka om miljötillstånd för verksamhet som kan utsätta grannarna för oskäliga besvär samt genom bestämmelsen om att en förutsättning för beviljande av tillstånd är att verksamheten inte placeras på ett sätt som medför sådant besvär. Också det i hälsoskyddslagen reglerade anmälningsförfarandet skyddar grannarna mot verksamhet som medför risk för förorening av miljön.

I lagen angående vissa grannelagsförhållanden kvarstår enligt förslaget det allmänna förbudet mot att utsätta andra för oskäligt besvär. De i den föreslagna lagen nämnda immissionstyperna motsvarar i sak de som räknas upp i den gamla lagen, liksom även grannars skyldighet att tåla annat än oskäligt besvär. I lagen stryks emellertid bestämmelsen om förorsakarens s.k. tids-prioritetsskydd, vilket innebär att bedömningen av oskäligheten då ett grannelagsförhållande har uppkommit efter att besväret konstaterats inte längre utan vidare innebär att grannen måste tåla detta.

Om grannar utsätts för besvär av en verksamhet som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig, får den inte förbjudas med stöd av lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Kravet att besvär skall upphöra skall läggas fram i ett sådant administrativt förfarande som avses i miljöskyddslagen. En sådan förbuds- eller ersättningstalan som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden kan emellertid anhängiggöras då besvär är en följd av annan än enligt miljöskyddslagen tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Om ett

förbud i ett sådant fall skulle motiveras med att verksamheten medför olägenheter för hälsan kan en verksamhetsutövare emellertid inte åläggas att få besväret att upphöra eller dömas att ersätta en skada förrän ärendet har avgjorts med stöd av hälsoskyddslagen.

3.2.6 Lag om ändring av avfallslagen

Avfallslagen skiljer sig från den övriga miljöskyddslagstiftningen såtillvida att den reglerar dels motverkande förorening orsakad av avfall, dels andra avfallsfrågor, t.ex. förebyggande åtgärder för att begränsa uppkomst av avfall, främjande av återvinning samt ordnande av avfallshantering. Avfallslagen kommer således också efter att miljöskyddslagen stiftats att spela en viktig roll som en miljöförfattning.

En följd av att miljötillståndsregleringen förenhetligas kommer att vara att bestämmelserna om avfallstillstånd måste flyttas från avfallslagen till miljöskyddslagen. I detta sammanhang föreslås också att tillståndsplikten för yrkesmässig insamling av problemavfall slopas och ersätts med en bestämmelse om att verksamhet skall anmälas för anteckning i avfallsregistret. Avfallslagen föreslås bli kompletterad genom bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av sådan anteckning samt med bestämmelser om beslutsfattandet.

Enligt förslaget upphävs avfallslagens bestämmelser om förorening av markgrunden och sanering av förorenade områden, eftersom motsvarande bestämmelser föreslås bli intagna i miljöskyddslagen. Också avfallslagens bestämmelse om exceptionella situationer föreslås bli upphävd, eftersom motsvarande bestämmelse föreslås bli intagen i miljöskyddslagen. I avfallslagen föreslås dessutom vissa tekniska ändringar i syfte att närma denna till miljöskyddslagen och underlätta tillämpningen av de bägge lagarna.

3.2.7 Vissa andra författningsändringar som föranleds av miljöskyddslagstiftningen

På grund av att miljöskyddslagen stiftas blir det nödvändigt att ändra lagen om kommunernas miljöförvaltning så att kommunstyrelsen inte längre kan vara tillståndsmyndighet i kommuner med färre än 3000 invånare. Dessutom preciseras bestämmelserna om behörighetskraven för tjänsteinne-

havare till vilka delegeras kollegiala organs beslutanderätt.

På grund av att miljöskyddslagen stiftas och vissa författningar upphävs blir det också nödvändigt att ändra vissa bestämmelser i 48 kap. strafflagen. Dessutom föreslås sådana ändringar i markanvändnings- och bygglagen, kemikalielagen, terrängtrafiklagen (1710/1985), sjötrafiklagen (281/1995) och lufttrafiklagen, att till dessa fogas behövliga hänvisningar till miljöskyddslagen.

3.2.8 Lag om ändring av vattenlagen och vissa andra lagar

De ändringar som föreslås i vattenlagen beror dels på att vattendomstolarna dras in och ersätts med miljötillståndsverken, dels på att bestämmelserna om vattenförorening överförs till miljöskyddslagen. Sammanlagt över 300 paragrafer ändras eller upphävs i vattenlagen. Endast av revideringen förutsatta nödvändiga ändringar skall göras i lagen. Vattenlagen kommer under de närmaste åren i sin helhet att revideras på grund av vattenramdirektiv, som är under beredande.

Till miljöskyddslagen överförs enligt förslaget vattenlagens bestämmelser om vattenkydd. Samtidigt upphävs dessa bestämmelser i vattenlagens 1 och 10 kap. Av denna anledning är det nödvändigt att i vissa avseenden justera vattenlagens förbuds- och tillståndssystem. Det i 1 kap. 15 § ingående förbudet mot ändring av vattendrag föreslås bli så justerat att också vattenhushållningsprojekt, dvs. eventuella föroreningsverkningar av reglering och uppdämning, kan tas i beaktande vid behandlingen av tillståndsärenden enligt vattenlagen.

Den viktigaste ändringen i vattenlagen gäller 1 kap. 19 §. Denna bestämmelse om förbud mot förorening av vattendrag föreslås i justerad form bli överförd till miljöskyddslagen. Vissa projekt som avses i 1—9 kap. vattenlagen, såsom muddring, deponering av muddermassa, avlägsnande eller ändring av flottningsanordningar och konstruktioner, flottning av obarkat virke, dikning och avledande av pumpvatten från invallade områden, kan vara förenade med utsläpp. Inom det nuvarande systemet har byggnadsprojekt jämte eventuella utsläpp kunnat hanteras i ett och samma förfarande, vilket inte utan särskild reglering skulle vara möjligt då bestämmelserna om förorening flyttas bort från vattenlagen. Därför föreslås att till la-

gens 1 kap. fogas en bestämmelse som gör det möjligt att beakta miljöpåverkan av denna typ av projekt vid tillståndsprövning enligt vattenlagen. På förebyggande av förorening skall enligt förslaget i så fall tillämpas miljöskyddslagen.

Den i gällande 1 kap. 22 § vattenlagen ingående bestämmelsen om förbud mot förorening av grundvatten föreslås bli överförd till miljöskyddslagen. Sådan förorening av grundvatten som avses i miljöskyddslagen kan emellertid orsakas endast av utsläpp. Enligt den gällande vattenlagen förbjuds också annan förorening av grundvatten än sådan som orsakas av utsläpp. Eftersom syftet med reformen inte är att till denna del ändra regleringen eller vedertagen praxis, föreslås att bestämmelsen om förbud mot grundvattenändring i 1 kap. 18 § preciseras och att till paragrafen fogas en hänvisning till den bestämmelse om förbud mot förorening av grundvatten som föreslås bli intagen i miljöskyddslagen.

De i 10 kap. vattenlagen ingående bestämmelserna om förorening av vattendrag föreslås bli upphävida eftersom motsvarande bestämmelser föreslås i miljöskyddslagen. Där emot föreslås de i gällande 10 kap. ingående bestämmelserna om avlopp och avledande av avloppsvatten kvarstå i vattenlagen till den del som det inte är frågan om förorening av vatten.

Eftersom vattendomstolarna föreslås bli ersatta med miljötillståndswerk föreslås att myndighetsbenämningen byts ut på alla de ställen i vattenlagen där den förekommer. Den omständigheten att myndigheten från att ha varit en domstol blir en administrativ myndighet förutsätter också att vattenlagens bestämmelser om behandling av tvistemål och brottmål upphävs. De tvistemål som avses i den gällande lagen föreslås bli indelade i två grupper. De egentliga civilprocessuella ärendena av tvåpartstyp förblir tvistemål, som överförs till tingsrätten. Sådana tvistemål som inverkar också på andras än kärandens och svarandens rättigheter eller intressen föreslås i fortsättningen bli behandlade som ansökningsärenden hos miljötillståndsverket som är insatt i vattenhushållningsärenden. Till denna kategori av ärenden hör t.ex. tvistemål om vattenståndet i sjöar. Vissa ärenden som för närvarande anhängiggörs genom käromål föreslås bli ansökningsärenden som kan behandlas hos ett miljötillståndswerk. Procedurbestämmelserna

anpassas till förvaltningsmyndigheten och närmas till motsvarande bestämmelser i miljöskyddslagen.

De föreslagna beslutsförfarandena för vattenhushållningsärenden respektive sådana ärenden som avses i miljöskyddslagen uppvisar vissa olikheter. S.k. blandade projekt, som förutsätter tillstånd både enligt vattenlagen och enligt miljöskyddslagen, är det emellertid ändamålsenligt att behandla i ett enda tillståndsförfarande. Därför föreslås att till 16 kap. fogas en bestämmelse om sådan gemensam behandling. Motsvarande bestämmelse föreslås i miljöskyddslagen. Förfarandet regleras i vattenlagen.

I miljöskyddslagen föreslås bestämmelser om ersättning för vattenförorening. Några större ändringar blir det inte fråga om i det ersättningssystem som tillämpas i vattenhushållningsärenden. Ersättningsfrågor som härrör från förorening i samband med vattenhushållningsprojekt kommer enligt förslaget fortsättningsvis att behandlas i enlighet med 11 kap. vattenlagen. Officialprincipen och samtidighetsprincipen kvarstår och likaså bestämmelserna i 11 kap. 8 § om ersättning för oförutsedda skador som orsakats innan tillstånd beviljats. I övrigt skall på brott baserade ersättningsyrkanden enligt förslaget i regel behandlas av tingsrätten i stället för vattendomstolen.

Eftersom vattendomstolarna dras in kommer 15 kap. 1—12 § vattenlagen att upphävas. De miljötillståndswerk som föreslås bli inrättade är sådana allmänna beslutsmyndigheter som avses i vattenlagen och dessutom skall de enligt förslaget också avgöra tillstånds- och ersättningsärenden i enlighet med miljöskyddslagen. Om antalet miljötillståndswerk och deras ställning stiftas separat. Miljötillståndsverken avgör ärendena i en kollegial sammansättning efter föredragning. Den föreslagna bestämmelserna innebär att det traditionella självständiga beslutssystemet i vattenhushållningsärenden kvarstår och tryggar en tillräcklig sakkunskap i vattenärenden.

Vattenlagens bestämmelser om sökande av ändring föreslås bli närmade till motsvarande bestämmelser i miljöskyddslagen. Den s.k. talerättsbegränsningen i 16 kap. 6 § och 18 kap. 10 § vattenlagen föreslås bli upphävd och vattenlagens nuvarande besvärstillståndssystem föreslås bli slopat. I alla beslut som miljötillståndsverken och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna fattar enligt

vattenlagen och i samband med dikningsförrättningar kan ändring sökas hos Vasa förvaltningsdomstol. Dennas beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvärsmöjligheten föreslås bli så utvidgad att ändring i ett miljötillståndsverks beslut får sökas dels av parterna och myndigheterna, dels av vissa samfund. Samtliga bestämmelser om sökande av ändring föreslås bli sammanställda i 17 kap.

Eftersom miljötillståndsverken efterträder vattendomstolarna som den tillståndsmyndighet som avses i vattenlagen, borde ändringar dessutom göras i vissa andra lagar där vattendomstolen är behörig myndighet. Dessutom föreslås ändringar i vissa lagar som hänför sig till vattenlagstiftningens område och som hänvisar till sådana ändringar i vattenlagen som föreslås bli upphävda eller ändrade. Ändringar föreslås i vissa bestämmelser i lagen om fiske, fastighetsbildningslagen (554/1995), marktäktlagen, havsskyddslagen, lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen och dammsäkerhetslagen samt i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (1982/1977), lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984), lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) och lagen om fri rättegång (87/1973).

3.2.9 Lag om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna och lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen

De i lagen om förvaltningsdomstolarna ingående, på Vasa förvaltningsdomstol tillämpliga bestämmelserna om ledamöternas behörighet och beslutförhet skall enligt förslaget kompletteras med anledning av den föreslagna miljöskyddslagen och de ändringar som föreslås i vattenlagen. De andra ån lagfarna domare som deltar i behandlingen av ärenden som avses i dessa lagar förutsätts ha avlagt lämplig högskoleexamen på teknikens eller naturvetenskapernas område. Dessutom förutsätts de vara förtrogna med lagstiftningen på det ifrågavarande området. När förvaltningsdomstolen behandlar ärenden i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen är den beslutför med fyra leda-

möter, om inte i lagen föreskrivs annat.

Också lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen (74/1918) skall enligt förslaget kompletteras med motsvarande bestämmelser om de ledamöters behörighet som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen. Dessa ledamöter har sina tjänster i högsta förvaltningsdomstolen som bisyssla.

4. Propositionens verkningar

4.1 Ekonomiska verkningar

Den föreslagna reformen får inga större verkningar på den offentliga ekonomin. Eftersom arbetsfördelningen mellan kommunerna och staten i tillståndsärenden förblir i det närmaste oförändrad, kommer reformen inte att påverka kommunernas ekonomi. Statsekonomin åsamkas inga merkostnader av reformen. Indragningen av vattendomstolarna och överföringen av merparten av deras uppgifter till miljötillståndsverken medför inga förändringar i statens förvaltningsuppgifter, eftersom vattendomstolarnas resurser och utgifterna för dem i sin helhet överförs från justitieministeriets till miljöministeriets förvaltningsområde. Övergången till ett enhetligt tillståndssystem och den därav följande effektiveringen av verksamheten förbättrar förvaltningens produktivitet.

Det är i detta skede svårt att bedöma propositionens ekonomiska betydelse för näringslivet. Övergången till ett enhetligt miljötillståndssystem kommer emellertid att i någon mån minska verksamhetsutövarnas kostnader för förvaltningsförfarandet. I och med tillståndsförfarandena reduceras till ett uppbärs endast en behandlingsavgift. Den snabbare behandling av tillståndsärendena som reformen kommer att medföra leder med tiden till kostnadsinbesparingar. Å andra sidan kommer grunderna för de avgifter som uppbärs för behandling av de ärenden som överförs från vattendomstolarna till miljötillståndsverken och de regionala miljöcentralerna att förändras. Detta kan i praktiken betyda en viss stegring av avgifterna för behandling av vattenhushållningsärenden.

De förvaltningskostnader som tillståndsförfarandena orsakar utgör emellertid endast en liten del av företagens och övriga verksamhetsutövaras miljövårdsutgifter. Merparten av kostnaderna orsakas av åtgärder för att begränsa utsläpp. De erforderliga åtgärderna

är för sin del inte främst beroende av den ramlagstiftning som reglerar miljöskyddet och som denna proposition gäller, utan kostnadernas storlek bestäms i första hand på grundvalen av de utsläpps- och andra miljöskydds krav som verksamhetsutövarna åläggs antingen genom allmänna normer eller genom tillståndsvillkor.

Förenhetligandet av miljötillståndssystemet förbättrar möjligheterna att ta i bruk kostnadseffektiva miljöskyddsåtgärder. Kostnadseffektivitet eftersträvas dessutom genom de bestämmelser i miljöskyddslagen som möjliggör gemensamt genomförande och som syftar till att inrikta miljöskyddsinvesteringarna på ett från ekonomisk synpunkt och när det gäller minskningen av utsläpp optimalt sätt. Propositionen kan således med tiden väntas medföra kostnadsinbesparingar inte bara för enskilda företag utan också för hela samhällsekonomin.

4.2 Verknningar i fråga om organisation och personal

Reformen innebär förslag om att inrätta regionala miljötillståndswerk som fungerar uttryckligen som sådana tillståndsmyndigheter som avses i vattenlagen och miljöskyddslagen. Också de regionala miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna skall enligt förslaget besluta om miljötillstånd samt övervaka att miljötillstånden och de enligt vattenlagen beviljade tillstånden iakttas. Utgångspunkten för reformen är den att statens och kommunernas resursbehov inte skall öka.

Miljötillståndsverken är enligt förslaget självständiga förvaltningsmyndigheter. De har sig egen heltidsanställda personal och de fattar sina beslut självständigt. Vissa administrativa servicefunktioner, såsom betalningsrörelsen, bokföringen och löneräkningen, är det emellertid ändamålsenligt att sköta i de regionala miljöcentralernas regi. Till övriga delar skall miljötillståndsverken själva sköta sin förvaltning.

Miljötillståndsverken föreslås bli placerade inom miljöministeriets förvaltningsområde, som huvudsakligen omfattar verkställigheten av den centrala miljöskyddslagstiftningen. På miljöministeriet ankommer också den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen i anslutning till miljöskyddslagen. Miljöministeriet skall enligt förslaget utveckla tillståndsverkens verksamhet i sam-

arbete med justitieministeriet. Den administrativa styrningen ankommer på miljöministeriet. Ministeriet skall inte styra miljötillståndsverkens avgöranden i praktiken.

Miljötillståndsverkens distriktsindelning följer huvudsakligen den indelning som har fastställts med stöd av lagen om landskapsindelning (1159/1997). Avsikten är att inrätta tre miljötillståndswerk som förläggs till samma orter som de nuvarande vattendomstolarna, dvs. Helsingfors, Kuopio och Uleåborg. Detta arrangemang underlättar personalflyttningar och sparar kostnader för staten.

Samtidigt som miljötillståndsverken inrättas dras Västra Finlands, Östra Finlands och Norra Finlands vattendomstolar in. År 1999 fanns vid vattendomstolarna sammanlagt 75 tjänster, varav 31 vattenrättsdomar-, vattenrättsingenjör- och vattenrättslimnologtjänster och 44 övriga tjänster. Vattendomstolarnas domartjänster föreslås bli indragna. I stället inrättas vid miljötillståndsverken tre direktörstjänster som verkchef och 28 miljörådstjänster. Också vattendomstolarnas övriga personal jämte tjänster flyttar enligt förslaget över till miljötillståndsverket på samma ort.

I 31 § miljöskyddslagen bestäms om behörighetsfördelningen mellan miljötillståndsverket och den regionala miljöcentralen. I praktiken betyder det föreslagna arrangemanget, jämfört med nuläget, att från vattendomstolarna till de regionala miljöcentralerna överförs närmast tillståndsärenden som gäller avledande av avloppsvatten. Enligt vattendomstolarnas statistik anhängiggörs 70-80 sådana ärenden på årsnivå. Från miljöcentralerna till miljötillståndsverken överförs miljötillstånd som har de mest betydande miljökonsekvenserna. Det finns sammanlagt ca 350 anläggningar vilkas tillståndsärenden överförs till miljötillståndsverken. Varje år anhängiggörs uppskattningsvis 80-100 tillståndsärenden. För närvarande överförs på årsnivå uppskattningsvis färre än tio på vattendomstolarna ankommande tvistemål till tingsrätterna, vilket utgör ca en procent av det antal ärenden som vattendomstolarna behandlar per år.

De nya miljötillståndsverkens personal kommer huvudsakligen att vara densamma som de nuvarande vattendomstolarnas. Miljötillståndsverkens behörighet blir större än vattendomstolarnas, då den förutom vattenärenden kommer att omfatta också luftvård,

avfallshantering och bullerbekämpning. Det är skäl att öka miljötillståndsverkens sakkunskap i miljöskyddsfrågor. Också de regionala miljöcentralerna kan vara i behov av närmast juridisk sakkunskap. Den sakkunskap som de nya uppgifterna förutsätter kan vid behov tryggas genom flyttning av personal mellan ämbetsverk inom samma förvaltningsområde, på frivillig basis. Miljö- tillståndsverken kan dessutom anställa medlemmar och föredragande på viss tid och i bisyssla, om ärendenas antal eller art förutsätter det. Ytterligare ett sätt att förbättra sakkunskapen är också att ge de tjänstemän som skall tillämpa den nya lagstiftningen kompletterande utbildning. Sådan utbildning inleds redan innan reformen träder i kraft.

Reformen har inga större verkningar på den kommunala miljövårdsförvaltningen, eftersom behörighetsfördelningen mellan de statliga och kommunala myndigheterna inte ändras i något väsentligt avseende. Till de kommunala miljövårdsmyndigheterna kan på ansökan genom miljöministeriets beslut delegeras beslutanderätt i ärenden som gäller förorenad mark.

4.3 Miljökonsekvenser

Syftet med propositionen är att förenhetliga miljöskyddslagstiftningen och förnya beslutsförfarandet i fråga om miljötillstånd. Propositionen berör inte miljöskyddets egentliga materiella frågor, så som miljö- värdsåtgärder och utsläppsgränser. För dessa frågor utfärdas normer på lägre nivå eller också behandlas de, såsom hittills, i samband med enskilda tillståndsansökningar. Det är således svårt att tillförlitligt bedöma propositionens direkta inverkan på miljöns tillstånd.

Ett viktigt syfte med propositionen är att uppnå och upprätthålla en hög miljöskyddsnivå. Den föreslagna lagstiftningen innebär att det sker en övergång från det tidigare sektorsbundna (mark, vatten, luft) miljötänkandet till ett integrerat miljöskydd som betraktar miljön som en helhet och till en holistisk granskning av miljökonsekvenserna. Avsikten är att för varje situation hitta de från helhets synpunkt lämpligaste och kostnadseffektivaste lösningarna. Detta kunde t.ex. i fråga om en tillståndsbehandling som avser en enskild anläggning i vissa fall betyda att tyngdpunkten förskjuts från skydd av ett visst miljöelement till ett annat (t.ex.

från vatten till luft eller tvärtom) utan att detta likväl betyder att något delområde av miljöskyddet blir försummat. På grund av den helhetsbetonande granskningsmetoden förutses reformen på lång sikt förbättra miljöns tillstånd.

5. Ärendets beredning

Beredningen av denna reform av miljöskydds- och vattenlagstiftningen inleddes 1994, då miljöministeriet tillsatte miljö- tillståndskommissionen och justitieministeriet tillsatte miljörättskommissionen.

Miljö- tillståndskommissionen fick i uppdrag att lägga fram ett förslag till lagstiftningsåtgärder för att i Finland genomföra det då ännu under beredning varande EG- direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, samt utreda möjligheterna att behandla föroreningsstillstånd enligt vattenlagen i ett administrativt förfarande och sammanslå denna behandling med behandlingen av miljö- tillståndsärenden. Miljö- rättskommissionen fick i uppdrag att lägga fram ett förslag till en administrativ myndighet för behandling av vattenärenden enligt vattenlagen i första instans samt till behandlingsordning för ersättningsärenden.

Kommissionerna föreslog i sina betänkanden som de överlämnade 1996 (kommitté- betänkande 1996:11 och 12) att en enhetlig miljöskyddslag stiftas samt att beslutssystemet för tillståndsärenden reformeras så att också avloppsvattenärenden avgörs i samband med miljö- tillstånd. Enligt förslaget skulle vattendomstolarna dras in och merparten av deras uppgifter enligt vattenlagen överföras till tillståndsnämnder för vattenärenden, vilka även skulle avgöra de viktigaste miljö- tillståndsärendena.

Förslaget sändes på remiss till de övriga ministerierna, de högsta domstolarna, flera statliga ämbetsverk och inrättningar, vattendomstolarna, länsrätterna, Finlands Kommunförbund, näringslivets centrala organisationer samt ett antal fackförbund. Det inkom sammanlagt 83 utlåtanden av vilka har gjorts ett sammandrag i miljöministeriet.

Utlåtandena var överlag positiva till idén att förenhetliga miljöskyddslagstiftningen. Det beslutssystem för tillståndsärenden som kommissionerna föreslog kritiserades däremot framförallt i vattendomstolarnas och näringslivets utlåtanden. Man hoppades att

de föreslagna tillståndsnämnderna skulle ges en självständig ställning. Å andra sidan ansåg flera regionala miljöcentraler att några tillståndsnämnder inte behövdes.

På basis av kommissionernas förslag och med beaktande av utlåtandena om dem fortsattes lagberedningen i en arbetsgrupp som miljöministeriet och justitieministeriet till-satte gemensamt 1997. I arbetsgruppen fanns dessutom representanter för jord- och skogsbruksministeriet, högskolorna, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Finlands Kommunförbund och Suomen luonnonsuojeluliitto. Arbetsgruppen fick i uppdrag att uppgöra ett förslag till en proposition med förslag till ändring av miljöskydds- och vattenlagstiftningen. Enligt uppdraget skulle förslaget till organisering av tillståndsförvaltningen vara sådant att tillståndsförvaltningen blir så självständig som möjligt och så att rättssäkerhetssynpunkter blir beaktade. Arbetsgruppen skulle dessutom utreda de för verkställigheten av lagstiftningen behövliga resurserna och administrativa frågorna samt uppgöra ett förslag till behövliga förordningar.

Arbetsgruppen ordnade våren 1998 två sammankomster där olika parter hördes och inhämtade utlåtanden om de preliminära lagförslagen från de från propositionens synpunkt centrala ministerierna och övriga myndigheterna, högsta förvaltningsdomstolen, vattendomstolarna och näringslivets centrala organisationer samt fackförbunden. Utlåtandena, med undantag av vattendomstolarnas, var i stort sätt positiva till förslagen. Arbetsgruppens förslag blev klart i september 1998. Om detta förslag inhämtades utlåtanden från de centrala myndigheterna, domstolarna och näringslivets organisationer.

Beredningen av förslaget fortsattes på grundvalen av utlåtandena år 1999 i samarbete mellan miljöministeriet och justitieministeriet. I beredningen deltog också representanter för kommunernas och industrins intresseorganisationer. De viktigaste remissinstanserna bereddes tillfälle att kommentera det slutliga förslaget. I det sammanhanget hördes ytterligare jord- och skogsbruksministeriet, handels- och industriministeriet, trafikministeriet samt under detta lydande statliga inrättningar, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Finlands Kommunförbund, vattendomstolarna och de centrala personalorganisationerna.

Statens regionindelningsdelegation har inte

haft någonting att anmärka mot den planerade distriktsindelningen för miljötillståndsverken. Med vattendomstolarnas personalorganisationer har samarbetsförhandlingar förts.

Regeringens proposition bygger huvudsakligen på arbetsgruppens förslag. De i utlåtandena framförda påpekandena om vissa detaljer i lagförslagen har i mån av möjlighet beaktats under beredningen av propositionen.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

6.2 Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Hittills har staterna inte slutit fördrag i syfte att gemensamt och heltäckande hindra förorening av miljön. OECD:s råd godkände visserligen år 1991 en rekommendation (C(90)164) om samordnade åtgärder för att förebygga och minska förorening av miljön. Dessutom finns det flera för vissa sektorer ingångna miljöskyddsfördrag, bl.a. havsskydds- och luftvårdsfördrag, som syftar till en synnerligen heltäckande kontroll av olika utsläppskällor.

Det oaktat att de internationella fördragen inte har något direkt samband med genomförandet av IPPC-direktivet, har de emellertid betydelse med tanke på detta förslag. För det första har vissa för Finland förpliktande fördragsbestämmelser som förutsätter lagstiftningsåtgärder satts i kraft genom lagar som i denna proposition föreslås bli ändrade eller upphävd. Sålunda måste också dessa beaktas i samband med att miljöskyddslagstiftningen totalrevideras. T.ex. genom luftvårdslagen som föreslås bli upphävd och genom författningar som har givits med stöd av den, har genomförts internationella förpliktelser som gäller luftkvalitet och skydd av ozonskiktet.

Vissa av den föreslagna miljöskyddslagens bestämmelser är i stor utsträckning baserade på internationella förpliktelser. Detta gäller t.ex. bestämmelserna om särskilda förbud som gäller havet (9 §), gränsöverskridande

verkningar (110 §) och gemensamt genomförande (111 §). De internationella fördragsbestämmelserna bakom de föreslagna lagparagraferna refereras närmare i detaljmotiveringen. Dessutom undertecknades i juni 1998 i Århus en konvention om information, medborgarnas medbestämmanderätt samt om rätt att söka ändring och anhängiggöra miljöärenden, vars bestämmelser har beaktats vid beredningen av denna proposition.

Enligt bestämmelsen om miljöskyddslagens tillämpningsområde tillämpas lagen inte på förebyggande av vattenförorening till den del som bestäms i gränsöverskenskommelsen mellan Finland och Sverige (FördrS 54/1971). Avsikten är att överens-

kommelsen under de närmaste åren skall uppdateras så att den också överensstämmer med IPPC-direktivets krav. I Sverige har gjorts en utredning för att ändra överenskommelsen (SOU 1998:39). I Finland har tillsatts en arbetsgrupp för att bereda ärendet.

Förenta nationernas Kioto protokoll över klimatförändringar kommer snart att ratifieras. I Finland utredes hur implementeringen skall verkställas i en separat ministerarbetsgrupp, som uppgör strategi för motverkning av klimatförändringar. Avsikten är att komplettera miljöskyddslagen med stöd av detta arbete.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1 Miljöskyddslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Mål.* Miljöskyddslagen föreslås bli stiftad med den allmänna målsättningen att förenhetliga Finlands miljöskyddslagstiftning och förnya tillståndssystemet för förorenande verksamheter. Syftet med den föreslagna lagen är också att genomföra den del av IPPC-direktivets krav som den nationella lagstiftningen inte ännu uppfyller. Genom den föreslagna lagen förverkligas således en omfattande totalrevidering av miljöskyddslagstiftningen. De mål som uppställs för den nya lagen stämmer överens med de målsättningar som i dessa avseenden har godkänts både internationellt och för Finlands vidkommande.

Den av paragrafens 1 punkt framgående principen om hindrande av förorening av miljön har omfattats som utgångspunkt för miljöskyddet, såväl i internationella miljöskyddskonventioner som i EG:s och Finlands lagstiftning. För att uppnå dessa mål intas i lagsförslaget bestämmelser om tillstånds- och anmälningsförfaranden för verksamhet som förorenar miljön.

Om en verksamhet orsakar förorening av miljön skall olägenheterna i mån av möjlighet elimineras eller minskas. Målet är enligt paragrafens 1 punkt att fortgående avhjälpa och minska skador som orsakas av förorening. I lagen ingår också bestämmelser om återställande av förorenad miljö och om förorenarens ansvar.

I den föreslagna paragrafens 2 punkt nämns de rättsgoda som lagen skall trygga. Miljöskyddslagstiftningens viktigaste uppgift är att skydda människors hälsa genom att förhindra eller minska skadliga förändringar i levnadsmiljön. Också den gällande miljöskyddslagstiftningen och hälsoskyddslagen har som mål att skydda hälsan.

Syftet med lagen är att förebygga ekologiska förändringar oberoende av om dessa kan anses vara direkt skadliga från människans synpunkt. Samma syfte har luftvårdslagen, avfallslagen och vattenlagen. Miljöföroreningar leder ofta till komplicerade orsak-och-verkan-kedjor som inte kan definieras entydigt. I lagen används termen "natur-

ekonomiskt hållbar" för att beskriva nivån på skyddet. Med en hållbar naturekonomi avses härvid framför allt att ekosystemen på olika nivåer skall skyddas mot verkningarna av skadliga utsläpp. Förebyggandet av förorening har också samband med strävandena att trygga den biotopiska mångfalden och således värna om naturens mångsidighet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 punkt är syftet med lagen att förebygga direkta skadeverkningar av avfall. Motsvarande målsättning ingår i avfallslagen, som skall tillämpas parallellt med miljöskyddslagen. Målet är således att påverka genom avfall orsakad förorening också på annat sätt än genom reglering av utsläpp som medför risk för att miljön förorenas.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 punkt är syftet att effektivisera miljökonsekvensbedömningen och beaktandet av miljöfarlig verksamhet som en helhet i beslutsfattandet. En övergripande granskning av olika miljöelement innebär att beslutsfattandet samtidigt skall beakta alla konsekvenser som en verksamhet har från miljösynpunkt och att alla skadeverkningar skall förebyggas så effektivt som möjligt, oberoende av vilka miljöelement som påverkas. Kravet på ett koordinerat beslutsfattande och en koordinerad övervakning av miljökonsekvenserna är baserat framförallt på IPPC-direktivet. Enligt artikel 1 i direktivet skall miljön betraktas som en helhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 punkt är syftet att förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön. Detta mål grundar sig framförallt på 20 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilket det allmänna skall verka för att en var har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 punkt är syftet med lagen att främja ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. Utnyttjande av t.ex. vattentillgångar som utsläppsrecipenter måste granskas ur den synvinkeln att utnyttjandet inte får hindra andra viktiga användningsmöjligheter. Frågan om utnyttjandet av naturresurser bör således bedömas också med hänsyn till alternativa användningsformer.

Enligt paragrafens 7 punkt är det allmänna syftet med lagen att motverka klimatförändringar och i övrigt stödja en hållbar utveck-

ling. Också de övriga syften stödjer för sin del en strävan till dessa mål.

I miljöskyddslagen regleras miljöförorening orsakande utsläpp, varav också en del är växthusgaser, såsom metan, kväveloxidul och CFC-ämnena. Härvid inbär förebyggande av förorening för sin del bekämpning av klimatförändringar. Lagen kan kompletteras senare med speciella bestämmelser om motverkan av klimatförändringar.

Det gemensamma målet för bestämmelserna om användningen av miljön är att stödja en hållbar utveckling. Begreppet hållbar utveckling är baserat på Rio-deklarationen som 1992 antogs av Förenta Nationernas konferens om miljö och utveckling (UNCED). Enligt deklarationen får dagens generationer inte utnyttja naturresurserna för att tillgodose sina behov på ett sätt som hindrar kommande generationer att tillgodose sina behov.

Utöver de syften som anges i lagens 1 § förutsätter den föreslagna lagen att också ett flertal andra omständigheter beaktas, framförallt grundlagens bestämmelser om jämlikhet, egendomsskydd, en god förvaltning och en rättvis rättegång. När det gäller de grundläggande fri- och rättigheterna uppfyller regleringen de principer som fastställs i mänskorskonventionen.

Även om lagen innehåller bestämmelser om hindrande av att miljön förorenas, ger den också möjligheter att inom vissa gränser belasta miljön. Bestämmelserna om miljöbelastning skyddar också enskilda som orsakas olägenhet och dessas egendom. Konflikter som uppkommer mellan miljöförorenande verksamhet och andra enskilda intressen skall enligt förslaget lösas närmast genom miljötillståndsförfarandet.

Lagens mål som definieras i paragrafen är inte avsedda att användas som grund för tillståndsprövning eller tillsyn.

2 §. *Tillämpningsområde.* Den föreslagna miljöskyddslagen är en allmän lag som skall hindra förorening av miljön. Med miljöskydd avses i lagen hindrande av förorening. Begreppet miljöskydd har således i detta sammanhang en snävare betydelse än begreppet miljövard i allmänt språkbruk. I denna betydelse inkluderar miljöskyddet inte naturvärden, varmed avses skydd av arter och biotoper, skydd av miljöerhelheter och skydd av naturens mångfald i egentlig bemärkelse. Miljöskyddet omfattar inte heller direkt skydd av kulturvärden eller lands-

kapsskydd, även om landskapsrelaterade olägenheter vid tillämpningen av miljöskyddslagen kan beaktas t.ex. i samband med verksamheter som innefattar avfallsåtervinning och avfallshantering, medan bevarandet av kulturvärden kan inbegripa skydd också mot föroreningsolägenheter och -skador.

Bekämpning av klimatförändringen kan också föras in i lagens tillämpningsområde så som senare bestäms genom lag.

Lagen föreslås bli tillämpad på all slags verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. Därutöver regleras i lagen vissa verksamheter och utsläpp oavsett om dessa direkt orsakar förorening av miljön. Utsläpp från sådana verksamheter, t.ex. maskiner eller anläggningar, förorenar miljön i kombination med andra motsvarande verksamheter.

Den föreslagna lagen reglerar verksamhetens miljöpåverkan, men begreppet miljö definieras inte särskilt. Lagen gäller t.ex. inte arbetsförhållanden eller boendeförhållanden, till den del dessa har samband med själva byggnaden eller utförande av arbete. Särskilda bestämmelser om bostäder ingår i hälsoskyddslagen och om arbetstagares arbetsförhållanden i lagen om skydd i arbete (299/1958). T.ex. när det gäller bullerolägenheter som orsakas av en hiss eller luktolägenheter som orsakas av en restaurang i samma byggnad som en bostad, kan åtgärder vidtas med stöd av hälsoskyddslagen. Ärenden där det är fråga om att skydda arbetstagare mot buller eller luftföroreningar på arbetsplatsen hör till arbetarskyddets område.

I vissa fall kan det emellertid vara svårt att dra gränser mellan miljöskydds- och arbetarskydds- respektive hälsoskyddsfrågor. T.ex. en trygg avfallshantering kan motiveras dels med arbetarskydds- och hygienargument, dels med miljöskyddsargument. Lagen om skydd i arbete kan alltid tillämpas i första hand som en speciell lag för att skydda arbetstagare. Vid tillämpningen av miljöskyddslagen ges emellertid arbetstagarna samtidigt också skydd utöver att förorening av miljön hindras. Lagarna utesluter således inte varandra när det gäller deras tillämpningsområden.

Den föreslagna lagens tillämpningsområde i förhållande till vattenlagen bestäms närmast utgående från vilket slags förorening det är fråga om och hur den orsakas. Utgångspunkten är den att lagen omfattar

alla typer av vattenföroreningar. Förhållandet mellan miljöskyddslagen och vattenlagen är således i grunden detsamma som förhållandet mellan vattenlagens gällande bestämmelser om förorening av vattendrag och bestämmelserna om ändring av vattendrag. Regleringen av vissa verksamheter som indirekt orsakar förorening av miljön skall enligt förslaget fortfarande vara baserad på vattenlagens bestämmelser om vattenhushållningsföretag.

Gränsdragningen mellan förorening som orsakas av utsläpp respektive ändring av vattendrag har traditionellt varit problematisk i vattenlagens tillämpningspraxis. Byggnads- eller andra ändringsarbeten i ett vattendrag kan påverka detta på motsvarande sätt som utsläpp, dvs. vattendraget kan bli grumligt och sedimenterade näringsämnen, tungmetaller och syreförbrukande suspenderade ämnen kan sättas i rörelse eller vattnet kan försuras. Också kraftig markbearbetning kan leda till utlakning av skadliga ämnen och därigenom påverka vattendrag och grundvatten.

Vattenlagen kommer fortfarande att reglera sådan ändring av vattenmiljön vars konsekvenser är jämförbara med förorening av miljön av det slag som avses i 1 kap. 15 §. Dessa företag är inte förenade med sådana egentliga utsläpp som avses i 3 § miljöskyddslagen. T.ex. vattendragsreglering hör till denna kategori. Bestämmelserna om vattenhushållningsföretag kvarstår i vattenlagen, även om vissa projekt kan orsaka förorening och leda till utsläpp. Dessa bestämmelser finns i 1 kap. 19 § vattenlagen. Det är fråga om företag som t.ex. dikning, upptagning och deponering av muddermassa, timmerflottning samt pumpning av dräneringsvatten. På företagen skall således enligt de föreslagna bestämmelserna tillämpas vattenlagens procedur- och prövningsbestämmelser, likväl med beaktande av vad som i miljöskyddslagen bestäms om förorening.

På byggverksamhet eller motsvarande ändring av miljön kan tillämpas miljöskyddslagen till den del som verksamheten är förenad med utsläpp som förorenar miljön. Som utsläpp betraktas emellertid inte t.ex. näringsämnen eller suspenderade ämnen som har frigjorts i samband med pålnings- eller byggarbeten. På tungmetall- eller slambelastning från en damm eller bassäng tillämpas inte miljöskyddslagen direkt. Miljöskyddslagen tillämpas inte heller på ämnesansamling

och sedimentering och därav följande eutrofiering, som orsakas av att en brygga eller invallning ändrat strömförhållandena.

En verksamhet för vilken har beviljats tillstånd som ett vattenhushållningsföretag, kan orsaka sådan förorening av miljön att miljöskyddslagen skall tillämpas. Förslaget innebär att marksubstanser med stöd av ett enligt vattenlagen beviljat tillstånd kan tas under grundvattennivån. Om verksamheten förorenar grundvattnet, t.ex. på grund av oljeläckage från arbetsmaskiner, kan ett ingripande i den ske direkt med stöd av miljöskyddslagen.

Med stöd av miljöskyddslagen givna förordningar skall beaktas vid beslutsfattande enligt vattenlagen. Kvalitetsnormer som uppställts beroende på vattnets användningsändamål har också betydelse för prövningen av vattenhushållningstillstånd. Även buller från virkesutvålningsställen och från landsvägsbroar kan beaktas vid beslutsfattande i enlighet med vattenlagen. Bullernivån skall härvid bedömas utgående från värden som har bestämts med stöd av miljöskyddslagen.

Avfallslagen föreslås bli i kraft, men dess tillståndssystem sammanslås med miljötillståndssystemet. I den föreslagna paragrafens 1 mom. konstateras att lagen dessutom tillämpas på verksamhet som ger upphov till avfall samt på återvinning och behandling av avfall. Vid tillämpningen av lagen skall avfallslagens bestämmelser beaktas. T.ex. i bestämmelsen om beviljande av tillstånd konstateras uttryckligen att vid avgörande av miljötillståndsärenden tillämpas avfallslagen och med stöd av denna utfärdade föreskrifter.

Miljöskyddslagen täcker inte samma områden som avfallslagen. Avfallslagen reglerar ordnande av avfallshantering och dess bestämmelser har endast indirekt betydelse när det gäller att motverka förorening av miljön.

Avfallslagens nedskräpningsbestämmelser föreslås inte bli överförda till miljöskyddslagen. Miljöskyddslagen innehåller inte heller bestämmelser för sådana situationer som avses i lagen om flyttning av fordon och nedskrotning av skrotfordon (151/1975) eller om sådant renhållningsansvar som avses i lagen om underhållning och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978).

Enligt paragrafens 2 mom. skall miljöskyddslagen inte tillämpas på verksamhet

som regleras i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg eller på verksamhet som avses i havsskyddslagen.

Lagen skall inte heller tillämpas på avvärjande av sådana strålningsrisker som avses i kärnenergilagen eller strålskyddslagen, dvs. på joniserande och radioaktiv strålning. En kärnanläggning kan emellertid betraktas som en sådan i lagen avsedd verksamhet som medför risk för förorening av miljön. Eftersom förebyggandet av strålningsrisk beaktas enligt kärnenergilagen och vid behov enligt strålskyddslagen, behöver föreskrifter om saken inte tas in i miljötillståndet. En kärnanläggning påverkar miljön också på andra sätt än genom strålning eller risk för sådan. Bl.a. kylvattnets värmeutsläpp i vattendrag kan orsaka eutrofiering och förändringar i livsbetingelserna för olika arter. En strålningsrisk kan dessutom inverka på bedömningen av lämpligheten att placera vissa verksamheter på ett område. Med stöd av miljöskyddslagen skall emellertid föreskrifter utfärdas närmast om sådana förbud mot utsläpp av radioaktiva ämnen som förutsätts i internationella havsskyddsfördrag och EG:s rättsakter om skydd av vattenmiljön.

Enligt den föreslagna lagen kan i tillståndsbeslut beaktas påverkan av radioaktiva komponenter som ingår i utsläpp. Radioaktiva ämnen kan ingå t.ex. i kraftverks partikelutsläpp i luft eller vatten.

I enlighet med IPPC-direktivet, men delvis i större utsträckning än enligt direktivet, skall den föreslagna lagen tillämpas på radioaktiva ämnen, eftersom den gällande vattenlagen och luftvårdslagen gäller också radioaktiva ämnen. Avsikten är således inte att tillämpningsområdet för lagstiftningen om förebyggande av förorening skall inskränkas genom miljöskyddslagen.

Den föreslagna lagen skall inte vara direkt tillämplig på vattenförorening i Torne och Muonio älvar, till den del som det bestäms om förorening och gränsälvskommissionens befogenheter i gränsälvsöverenskommelsen mellan Finland och Sverige. I 110 § föreslås särskilda bestämmelser om överenskommelsens betydelse för tillståndsmyndighetens beslut.

Gränsälvsöverenskommelsen är svår att tillämpa på beslutsfattande som avses i miljöskyddslagen. Överenskommelsen är föråldrad och i den har inte kunnat beaktas den utveckling som EG:s rättsakter inneburit.

Förhandlingar med Sverige kommer att inledas om en justering av överenskommelsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan genom förordning bestämmas undantag från tillämpningen av denna lag, om det är påkallat med hänsyn till rikets säkerhet, försörjningsberedskapen eller särdragen i försvarsmaktens verksamhet. Även om utgångspunkten är den att lagen skall tillämpas på alla verksamhetsutövare, är det motiverat att i synnerhet vid en granskning av försvarsmaktens verksamheter beakta rikets säkerhet och försvarsmaktens lagstadgade uppgifter. Bullerbekämpningslagen tillämpas inte på försvarsmaktens verksamhet och i 2 § avfallsförordningen finns bestämmelser om vissa av försvarsmaktens verksamheter som avfallslagen inte tillämpas på.

Försvarsmaktens särskilda behov beaktas så långt som möjligt i statsrådets förordningar. Det kan vara fråga om proceduren vid behandlingen av tillstånd för försvarsmaktens verksamhet och om vissa verksamheters tillståndspliktighet. Däremot gäller för försvarsmaktens sedvanliga verksamhetsformer, t.ex. garnisonsområdets utsläpp av avloppsvatten, energiproduktionsanläggningar och skjutbanor, samma bestämmelser som för motsvarande verksamhet i civil regi.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall vid tillämpningen av miljöskyddslagen iaktas vad som bestäms i internationella havsskyddsfördrag som är förpliktande för Finland. Bestämmelsen motsvarar gällande 1 kap. 19 § 4 mom. vattenlagen. I den avses framförallt de på Nordostatlantiska skyddskonventionen (FördrS 51/1998) baserade besluten av OSPAR-kommissionen samt andra förpliktelser som är förpliktande för medlemsstaterna. Enligt konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 12/1980) kan Helsingforskommissionen utfärda bestämmelser som är bindande för medlemsstaterna. Iakttagandet av bestämmelserna skall enligt förslaget övervakas genom miljötillstånd samt vid behov direkt med sådant förvaltningsstväng som avses i miljöskyddslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. begränsar lagen inte tillämpning av annan lagstiftning om hindrande av att miljön förorenas. Bestämmelser om hindrande av förorening av miljön ingår t.ex. i markanvändnings- och bygglagen, kemikalielagen, marktäktslagen, hälsoskyddslagen, lagen om fri-luftsliv (606/1973), terrängtrafiklagen, lagen

om allmänna vägar (358/1962) och sjötrafiklagen. Vid beslutsfattande enligt dessa lagar är det möjligt att direkt eller indirekt beakta miljöskyddslagen samt med stöd av den utfärdade förordningar, kommunala föreskrifter och anvisningar.

I gentekniklagen finns bestämmelser om användning av genetiskt modifierade organismer. På anläggningar som använder genetiskt modifierade organismer skall miljöskyddslagen enligt förslaget tillämpas till den del som anläggningens utsläpp kan förorena miljön. En organism kan jämföras med ett ämnesutsläpp om det finns risk för att den förorenar miljön. Bestämmelserna kan tillämpas på utsläpp efter att genetiskt modifierade organismer har förstörts, t.ex. på jäststoft, kemikalieutsläpp och lukt, samt på utsläpp av avloppsvatten i samband med förstöring av organismer. Med stöd av lagen blir det emellertid inte aktuellt att pröva om användningen av genetiskt modifierade organismer uppfyller de säkerhetskrav som gentekniklagen förutsätter. Med stöd av miljöskyddslagen är det ändå möjligt att reglera säkerheten i samband med förstöringen av organismer och hantering av det avfall som därvid uppkommer, till den del som dessa verksamheter kan ge upphov till förorenande avfall.

3 §. *Definitioner.* I denna lag definieras vissa begrepp som är viktiga med tanke på tillämpningen av lagen.

Definitionen av begreppet förorening av miljön är central för tillämpningen av lagen och beskriver lagens tillämpningsområde.

Definitionen i den föreslagna paragrafen 1 mom. 1 punkten motsvarar de internationella definitionerna av begreppet och i stort sett även definitionerna i 1 kap. 19 § vattenlagen samt 2 § luftvårdslagen. De i praktiken vedertagna tolkningarna av de sistnämnda lagrummen kan fortfarande anses vara vägledande för tillämpningen av den nya lagstiftningen. Definitionen av begreppet förorening av miljön har inte i sig någon avgörande betydelse för den tillåtna föroreningsnivån och fungerar således inte som något allmänt förbud mot att förorena miljön. Frågan om i vilken utsträckning det är tillåtet att förorena miljön skall enligt förslaget avgöras genom tillståndsförfarandet, förordningar eller allmänna föreskrifter. Risken för förorening av miljön skall vederbörligen beaktas på förhand i samband med tillståndsförfarandet samt vid utfärdandet av allmänna föreskrifter

och anvisningar. Med tanke på definitionen av begreppet förorening av miljön saknar det betydelse om det finns någon legitim grund för föroreningen eller om den är en följd av brottslig verksamhet.

Det i definitionen ingående utsläpps-begreppet överensstämmer med artikel 2.5 i IPPC-direktivet. I direktivet nämns ljus, lukt och strålning emellertid inte uttryckligen som utsläpp. Beskrivningen av begreppet förorening av miljön är i vissa avseenden mera omfattande än den definition av föroreningsbegreppet som ingår i artikel 2.2 i IPPC-direktivet, eftersom tillämpningsområdet för miljöskyddslagen är mera omfattande än direktivets tillämpningsområde. Direktivets föroreningsbegrepp innefattar inte påverkan på kulturvärden och inte heller nämns kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Enligt definitionen skall föroreningen av miljön vara orsakad genom utsläpp i miljön. Med utsläpp avses vedertaget att ämnen eller energi i någon form leds eller släpps ut eller på något annat sätt frigörs i miljön. Med utsläpp jämföras deponering, som betyder att ett ämne eller ett föremål överges. Ett utsläpp kan vara en följd av aktiv verksamhet eller av passiv underlåtelse. Med miljön avses den fysiska omgivningen utanför utsläppskällan. Som utsläpp i miljön anses härvid också t.ex. utsläpp av ämnen i allmänt avlopp.

Enligt den föreslagna lagen är det inte fråga om förorening av miljön då miljöns tillstånd försämras eller på annat sätt påverkas i negativ riktning, om miljön ändras t.ex. genom byggande eller grävning eller genom ändring av vattendrag i strid med 1 kap. 15 § vattenlagen. Sådan strukturell förorening faller således också utanför tillämpningsområdet för miljöskyddslagen.

Bland utsläppsformerna nämns energi och ämnen. För klarhetens skull nämns uttryckligen energiformerna strålning, ljus, värme, buller och skakning. Uppräkningen av utsläppsformer motsvarar den teknik som används i andra lagar, t.ex. i lagen om ersättning för miljöskador. Påverkan av ett utsläpp kan uppträda omedelbart som konstaterbara effekter, men ett utsläpp kan också ha konsekvenser som kommer till synes antingen omedelbart eller en lång tid efter att utsläppet upphört. Också i sådana fall anses verksamheten orsaka förorening av miljön.

Utsläppen kan orsaka förorening av miljön

antingen i sig eller tillsammans med andra utsläpp. Också en liten utsläppsökning kan orsaka förorening av miljön. Flera olika utsläpp skall tolkas orsaka förorening om deras sammanlagda verkan förorenar miljön. Det är viktigt att den sammanlagda effekten av olika utsläpp kan beaktas t.ex. på områden där miljön redan från förr belastas av luftföroreningar, naturlig övergödning av vattendrag eller buller.

Begreppet olägenhet för hälsan i underpunkten a) överensstämmer med det i hälsoskyddslagen definierade begreppet sanitär olägenhet. Enligt 1 § 2 mom. hälsoskyddslagen avses med sanitär olägenhet en sjukdom som kan konstateras hos människan, en annan hälsostörning eller förekomsten av en sådan faktor eller omständighet, som kan minska sundheten i befolkningens eller individens livsmiljö.

En olägenhet för hälsan skall således vara konkret eller också skall det finnas en fara eller risk för att en olägenhet för hälsan uppträder. Det kan t.ex. vara frågan om sjukdomssymtom eller om patologiska förändringar i celler eller organ, men också om en risk för sådana symtom eller förändringar. Fara innebär att det föreligger en betydande risk för att en olägenhet för hälsan uppträder. Olägenheten uppdragas eventuellt först efter en långvarig exponering för t.ex. kemikalier eller buller. En exponering anses som en olägenhet för hälsan om t.ex. epidemiologiska forskningsresultat stöder sannolikheten för att en konkret olägenhet uppträder. Det finns inget behov att använda begreppet fara för hälsan, eftersom begreppet olägenhet för hälsan inbegriper sannolikheten för att en viss verksamhet är menlig för hälsan.

Förorening av miljön kan enligt den föreslagna underpunkten b) komma till synes som olägenhet för naturen och dess funktioner. Med natur avses i bestämmelsen den helhet som utgörs av den oorganiska och den organiska naturen. En olägenhet för naturen och dess funktioner kommer till synes som skadeverkningar på enskilda organismer, populationer, ekosystem och i vidsträckt bemärkelse hela biosfären. Också förtunningen av atmosfärens ozonskikt anses vara en sådan olägenhet för naturen som avses i den föreslagna bestämmelsen.

I underpunkt c) avses med "hindrar eller i hög grad försvårar utnyttjandet av naturresurser" t.ex. att fisket påverkas negativt och

att vattenkvaliteten förändras så att vattnets användningsmöjligheter begränsas.

Enligt underpunkt d) kan förorening av miljön också medföra att den allmänna trivselen i miljön eller särskilda kulturvärden minskas. Det i bestämmelsen använda trivselbegreppet måste betraktas i relation till allmänt intresse. Minskningen av trivselen eller kulturvärden skall i allmänhet uppträda på ett större område eller överhuvudtaget upplevas som negativ av många personer. Utsläpp som minskar den allmänna trivselen i miljön kan vara t.ex. lukter, buller eller övergödning av vattendrag. De kulturvärden som avses i bestämmelsen förutsätts vara betydande. En minskning av kulturvärden kan t.ex. bestå i att byggnader eller monument skadas eller smutsas av luftföroreningar. Också buller eller lukt kan minska särskilda kulturvärden.

Enligt momentets underpunkt e) kan en negativ miljöpåverkan ha som följd att miljöns lämplighet för allmän rekreation minskar. Miljöns användning för rekreationsändamål kan minskas av sådana orsaker som att förorenat vatten gör en strand oanvändbar eller att buller eller lukt gör ett område oanvändbart. Som rekreationsanvändning kan även anses möjlighet till bär- och svamplockning samt jakt.

Enligt momentets underpunkt f) anses förorening av miljön ha den följden att den skadar eller medför olägenhet för egendom eller dess användning. Egendomsskadan kan vara resultat av korrosion, skador på målade ytor, skador på växande skog samt andra ekonomiska skador, t.ex. minskning av fastighetsvärden. Också lukt- eller bullerolägenheter kan skada en fastighet och dess användning. Olägenhet för användningen av egendom, t.ex. fritidsfastigheter, kan orsakas t.ex. av utsläpp av avloppsvatten. I så fall uppträder olägenheten ofta på en annan fastighet än den där det egentliga utsläppet sker och föroreningen kan konstateras. En olägenhet för egendom kan bestå i att användningen av egendomen försvåras. Kylvatten från ett kraftverk kan t.ex. genom sin uppvärmningseffekt försämra isförhållandena så att det blir svårt att nå en fastighet. Miljöskyddslagens definition av begreppet förorening av miljön ger emellertid inte svar på frågan om en i miljön konstaterbar negativ påverkan eller förändring skall ersättas som en miljöskada.

Enligt underpunkt g) kan förorening av

miljön också orsaka annan sådan kränkning av allmänt eller enskilt intresse, som kan jämföras med de ovan nämnda konsekvenserna. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande vattenlagen och luftvårdslagen. Definitionen av begreppet förorening av miljön inbegriper inte uppgrundning av vattendrag, som nämns i 1 kap. 19 § vattenlagen. Om uppgrundningen inte har andra konsekvenser kan den emellertid anses kränka allmänt eller enskilt intresse. Begreppet förorening av miljön blir inte snävare än enligt gällande lagstiftning.

Som verksamhet som medför risk för förorening av miljön anses enligt paragrafens 1 mom. 2 punkten inrättande eller användning av en anläggning eller användning av ett område eller anordnande av en verksamhet på ett sätt som kan leda till förorening av miljön. Det är här närmast fråga om en beskrivning av tillståndspliktig verksamhet och avsikten är inte att kringskära lagens tillämpningsområde. Lagen föreslås således bli tillämpad också på maskiner, anordningar och i vissa avseenden även på motorfordon, även om användningen av sådana inte med stöd av lagens 28 § kan bestämmas vara tillståndspliktig.

Som verksamhet anses olika typer av produktion samt användning av en anläggning eller en konstruktion på ett sådant sätt att verksamheten ges upphov till utsläpp. Också användningen av ett område kan betraktas som sådan användning som avses i lagen. T.ex. olägenheter orsakade av damm och avledande av dräneringsvatten i samband med torvtäkt kan hänföras till användningen av området. Också upprätthållande av ett parkeringsområde kan betraktas som användning av området.

Anordnande av en verksamhet jämföras med själva verksamheten. Som anordnande av en verksamhet anses upprätthållande av trafikområden, såsom vägtrafikområden, järnvägsområden, flygplatser och hamnar. Som anordnande av verksamhet anses också upprätthållande av avloppsnät. Definitionen motsvarar den som ingår i den gällande miljöskyddslagstiftningen. Den täcker också den definition av begreppet anläggning som ingår i artikel 2.3 i IPPC-direktivet.

IPPC-direktivet förutsätter dessutom att miljökonsekvenserna bedöms som en helhet. Enligt artikel 2.3 är en teknisk enhet en anläggning där flera verksamheter bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksam-

het som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar. I vissa fall kan till en enhet höra verksamheter som ligger utanför anläggningsområdet. T.ex. en svingårds gödselstad hör till den helhet som djurstallet bildar, även om gödselstaden ligger separat från svingården. Också möjligheterna att sprida gödseln kan beaktas vid tillståndsprövningen, trots att åkerbruk inte förutsätter något miljötillstånd. När det gäller olika typer av verksamhetsenheter finns det en hel del juridisk och administrativ tolkningspraxis som kan styra också tolkningen av den föreslagna miljöskyddslagen.

Verksamhet som medför risk för förorening av miljön kan utgöra en helhet bestående av ett antal separata enheter, för vilka olika verksamhetsutövare ansvarar. Som en verksamhetsenhet skall betraktas element som tillsammans bildar en tillräckligt fast helhet från teknisk och produktionsmässig synpunkt. En verksamhet som bedrivs av flera verksamhetsutövare tillsammans skall emellertid vid tillståndsprövningen differentieras med tanke på tillsynen över att besluten iakttas.

Den definition av begreppet olägenhet för hälsan som ingår i paragrafens 1 mom. 3 punkten är densamma som i hälsoskyddslagen.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten och 2 mom. definieras begreppet bästa tillgängliga teknik. Med bästa tillgängliga teknik avses tekniskt och ekonomiskt genomförbara produktions- och reningsmetoder som är utvecklade till effektivaste och mest avancerade stadium, samt planerings-, byggnads-, underhålls- och driftsmetoder som gör det möjligt att hindra eller på effektivaste sätt minska verksamhetens negativa miljöpåverkan.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. beskrivs vissa omständigheter som ingår i definitionen av begreppet bästa tillgängliga teknik. Med teknik avses dels produktions- och reningsmetoder, dels styrnings- och uppföljningssystem, t.ex. anordningar för kontroll av processer och utsläpp och metoder för behandling av utsläppsdata. Tekniken inbegriper också samtliga faser i planeringen och byggandet av en anläggning och alla åtgärder för att driva och underhålla anläggningen samt lägga ner den. En teknik är genomförbar om den kan tas i allmänt bruk inom

branschen i fråga. Kravet på genomförbarhet förutsätter metoder som har utvecklats i en sådan skala att de inom industrin kan tas i bruk på ett ekonomiskt och tekniskt lönsamt sätt, med beaktande av de fördelar som kan uppnås från miljöskyddssynpunkt. Genomförbarheten innebär dessutom att tekniken kan användas eller produceras i Finland på skäliga villkor. Kravet "bästa" innebär att metoden skall göra det möjligt att på effektivaste sätt uppnå en överlag hög nivå inom hela miljöskyddet.

EG-kommissionen följer utvecklingen av bästa tillgängliga teknik. Också tillståndsmyndigheterna skall utreda vilka lösningar som är baserade på bästa tillgängliga teknik. Genom förordning föreskrivs närmare om de omständigheter som skall beaktas när en allmän norm eller ett beslut baseras på bästa tillgängliga teknik. Dessa baserar sig på IPPC-direktivets bilaga IV.

Definitionen av begreppet bästa tillgängliga teknik är baserad på artikel 2.11 i IPPC-direktivet. Också i flera andra EG-direktiv har det redan före IPPC-direktivet förutsatts att utsläpp skall minskas genom bästa tillgängliga teknik. Definitionen överensstämmer vidare med konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (Helsingforskonventionen 1992) och Nordostatlantiska skyddskonventionen (OSPAR-konventionen 1991). Begreppet är i stort sett detsamma som i den gällande miljöskyddslagstiftningen. I miljöskyddslagen är definitionen av begreppet bästa tillgängliga teknik emellertid baserat på en holistisk miljösyn.

Enligt definitionen i den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkten är verksamhetsutövaren den som de facto svarar för en verksamhet. Definitionen överensstämmer med vissa EG-direktiv, t.ex. artikel 1.12 i IPPC-direktivet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen är också andra än de som nominellt bedriver ev verksamhet verksamhetsutövare. Enligt 7 § 2 mom. lagen om ersättning för miljöskador kan också den anses ansvarig som utövar den faktiska bestämmanderätten över verksamheten. Den egentliga verksamhetsutövaren kan således inte slippa sitt skadestandsansvar genom att anlita en s.k. bulvan.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att en verksamhet som avskilts enbart genom bolagsrättsliga arrangemang inte skall anses vara en självständig verksamhet när det blir fråga om att bestämma vem

verksamhetsutövaren är. T.ex. ett arrangemang som innebär att reningen av en industrianläggnings avloppsvatten åläggs ett bolag som har separerats från produktionsverksamheten, betyder inte nödvändigtvis att reningsbolaget ensamt ansvarar för utsläppen av avloppsvatten. Det är av en central betydelse vem eller vilken instans som i praktiken styr verksamheten. Som verksamhetsutövare betraktas emellertid inte automatiskt t.ex. en finansär. Den bestämmanderätt som avses i bestämmelsen skall vara direkt och de separata verksamhetsutövarna skall relatera till varandra tekniskt eller på något annat produktionsmässigt sätt. T.ex. ett oljebolag som säljer bränsle och andra produkter till självständiga återförsäljare är inte i sig en verksamhetsutövare. Om oljebolaget förutsätter att det används tekniska anordningar eller arrangemang som företagarna inte kan påverka, kan bolaget jämföras med en verksamhetsutövare.

Begreppen vattendrag och grundvatten definieras i 6 och 7 punkten så att de överensstämmer med vattenlagens definitioner.

4 §. *Allmänna principer.* Den föreslagna miljöskyddslagen gör skillnad mellan principer och skyldigheter. Principerna skall styra normgivningen på lägre nivå. De föreskrifter som utfärdas med stöd av lagen skall överensstämma med principerna och konkretisera dessa. Dessutom skall föreskrifterna i enskilda tillämpningssituationer tolkas med beaktande av principerna. Principerna skall inte i sig förverkligas i samband med tillsynen och eventuella överträdelser av principerna är inte heller förenade med några sanktioner.

Principerna skall fungera som utgångspunkter för förebyggandet av förorening av miljön. Iakttagandet av en princip skall emellertid inte i sig vara en självständig förutsättning för beviljande av tillstånd. Med tanke på regleringen av tillståndspliktig verksamhet skall principerna delvis likställas med de allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter som räknas upp i artikel 3 i IPPC-direktivet.

Principerna överensstämmer innehållsmässigt med de allmänna och internationellt accepterade miljöskyddsprinciperna. Principen om prevention (principle of prevention), källprincipen (source principle) och principen om förorenarens ansvar (polluter pays principle) kan härledas bl.a. ur artikel 130 r (2) i Romfördraget.

Principerna står i ett nära samband med varandra. T.ex. principen om bästa tillgängliga teknik är nära förbunden med preventionsprincipen samt med försiktighets- och aktsamhetsprincipen (precautionary principle), eftersom den från miljöns synpunkt bästa tekniken måste förutsättas bli använd även om konsekvenserna av en verksamhet inte ännu är tillräckligt noggrant kända. Preventionsprincipen kan anses innefatta källprincipen, enligt vilken olägenheter skall förebyggas i första hand på den plats där utsläppen uppkommer. Också principen om förorenarens ansvar konkretiseras i praktiken parallellt med preventionsprincipen. Skyldighet att vara konsekvensensmedveten utgör en del av aktsamhetsprincipen och ett element i principen om förorenarens ansvar.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten beskrivs principerna om prevention och minimering av olägenheter. Enligt dessa principer skall den som inleder en verksamhet som utsätter miljön för negativ påverkan förebygga de skadliga konsekvenserna. Genom principerna eftersträvas också effektiva miljöskyddsåtgärder. Förebyggande åtgärder är ofta den från ekonomisk synpunkt förnuftigaste lösningen, eftersom det kan vara synnerligen svårt och dyrt att avhjälpa skadorna i ett senare skede. Ett sätt att minimera olägenheter är att klarlägga om det finns alternativa miljömässiga lösningar. Om en alternativ lösning visar sig vara genomförbar och orsaka de minsta miljöolägenheterna och om den inte heller orsakar oskäligen kostnader, är det skäl att efter beaktandet av de övriga förutsättningarna välja det från miljösynpunkt bästa alternativet.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten beskrivs försiktighets- och aktsamhetsprincipen. Försiktighetsprincipen innebär att man i beslutssituationer skall fästa särskilt avseende vid osäkerhetsfaktorer. Om möjligt skall en förorening hindras redan innan det med full säkerhet har bevisats att det finns ett orsakssamband mellan vissa verksamheter och miljöolägenheter. Vid tillståndsprövningen är det skäl att beakta en eventuell avsaknad av miljökonsekvensdata.

Aktsamhetsprincipen förutsätter, vid sidan av förebyggande åtgärder och minimering av olägenheter, att en verksamhet skall bedrivas på så sätt att miljöskyddet ständigt beaktas. Aktsamhetsprincipen förutsätter att man följer utvecklingen av de tekniska metoder som används och möjligheterna att förbättra me-

toderna. Principen har betydelse framför allt för utfärdandet av allmänna normer, men den kan tillämpas också som en princip som styr prövningen i samband med förfarandena för förhands- och efterhandstillsyn.

Försiktighets- och aktsamhetsprinciperna sammanhänger också med riskhanteringen, varmed avses beredskap för miljöpåverkan i olycksituationer eller under normala förhållanden. Riskhantering ingår också i den övriga miljöskyddslagstiftningen, t.ex. i kemikalielagen. Sådan riskanalys som avses i kemikalielagen har närmast samband med hantering av de interna risker som förekommer på ett anläggningsområde och med säkring av enskilda anordningars tekniska nivå. Placeringen av en verksamhet skall enligt miljöskyddslagens bestämmelser övervägas med beaktande av flera faktorer än enligt kemikalielagen. Kravet på beaktande av miljörisker i miljötillstånd är baserat på artikel 9 i IPPC-direktivet.

Aktsamhetsprincipen ingår i flera av Finlands miljöskyddslagar, bl.a. i vattenlagens bestämmelser om beviljande av tillstånd. Å andra sidan förekommer principen ofta som en allmän skyldighet att hindra uppkomsten av olägenheter, bl.a. i luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen.

Principen om bästa tillgängliga teknik, som nämns i den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten, betonar överhuvudtaget ordnandet av verksamhet som medför risk för förorening av miljön. Dessutom har principen också betydelse när det gäller att bevilja tillstånd.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten nämns principen om bästa praxis från miljösynpunkt (Best Environmental Practice, BEP). Härmed avses åtgärder som effektivt hindrar förorening och som inte har samband med bästa tillgängliga teknik. Principen har tagits med framförallt i konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö och Nordostatlantiska skyddskonventionen. Den har också i olika sammanhang skrivits in i den gällande lagstiftningen.

Principen om bästa praxis från miljösynpunkt sammanhänger med behållandet av en verksamhet som helhet, inklusive arbetsmetoder och arbetsplanering. Principen om bästa praxis från miljösynpunkt inbegriper dessutom att man vid val av råvaror beaktar tillbudsstående alternativ och deras miljöpåverkan, att man utnyttjar energi, råvaror och bränslen så effektivt som möjligt, att man

undviker att använda farliga och skadliga ämnen, att man minimerar uppkomsten av avfall, framförallt problemavfall, att man beaktar avfallets miljöpåverkan samt möjligheterna att behandla och återvinna avfall som uppkommer vid produktionen.

Vid tillämpningen av principen skall beaktas kostnadseffektiviteten, olika åtgärds-kombinationers ekonomiska genomförbarhet och vilka alternativ det i praktiken finns att t.ex. välja andra råvaror. Ett viktigt kriterium när det gäller bästa praxis är också att förfarandet i praktiken konstateras vara en fungerande lösning.

Principen om bästa praxis har betydelse framförallt för de statsrådsförfordningar och kommunala miljöskyddsföreskrifter som utfärdas med stöd av miljöskyddslagen. Principen kan beaktas t.ex. i samband med bullerbekämpning på så sätt att kommunen med hjälp av bästa praxis kan motivera miljöskyddsföreskrifter om byggarbetsmetoder. I enskilda fall kan principen, liksom övriga principer när det gäller de i lagen reglerade tillsynsförfarandena emellertid beaktas endast som ett av flera tolkningselement.

Den i den föreslagna paragrafens 2 mom. definierade principen om förorenarens ansvar är grundläggande för hela miljöskyddslagstiftningen. Principen fastställer i vilken utsträckning den som har orsakat en förorening är ansvarig för miljökonsekvenserna av sin verksamhet. Den lägger tonvikten vid förebyggande åtgärder och gäller alla förorenare. Principen har också samband med styrningen av det ekonomiska ansvaret, men också vissa andra författningar har betydelse för ersättningsskyldigheten och fördelningen av denna. Principen om förorenarens ansvar utformades redan i början av 1970-talet i OECD:s miljöekonomiska rekommendationer. Den har också blivit ett centralt element i EG:s miljöskyddspolitik och har redan tagits in i den gällande lagstiftningen.

Den i momentet nämnda principen om förorenarens ansvar gäller endast verksamheter som medför risk för förorening av miljön och den skall tillämpas på dessa verksamheter i den omfattning som de granskas inom ramen för sådana förfaranden som regleras i lagen. Bestämmelsen hindrar inte att verksamheterna stöds ekonomiskt i enlighet med andra bestämmelser.

5 §. *Allmänna skyldigheter.* I den föreslagna paragrafen ingår bestämmelser om skyldigheten att vara konsekvensmedveten och

om de allmänna skyldigheterna i avfallsärenden.

Bestämmelser om verksamhetsutövers skyldighet att känna till de konsekvenser och risker som är förenade med verksamheten ingår i flera gällande lagar, bl.a. i luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen. Dessutom ingår i MKB-lagen bestämmelser om den allmänna skyldighet att vara konsekvensmedveten också i sådana fall då det bedömningsförfarande som avses i lagen inte tillämpas på ett projekt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall verksamhetsutövaren tillräckligt väl känna till verksamhetens konsekvenser och risker för miljön samt möjligheterna att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan. Denna skyldighet att vara konsekvensmedveten är omfattande och gäller samtliga verksamhetsutövare, oberoende av hur omfattande den förhandstillsyn är som lagen förutsätter. Skyldighetens omfattning avgörs i det enskilda fallet och anpassas t.ex. till den markanvändningsform som gäller inom det område som påverkas av verksamheten. Då markanvändningsformen ändras bör den som uppgör detaljplanen och den som skall bygga på området utreda att byggplatsen uppfyller hälsoskydds- och trivselkraven. Om en verksamhet orsakar eller med fog kan misstänkas orsaka olägenheter, kan verksamhetsutövaren åläggas att i enlighet med 84 § 1 mom. 4 punkten utreda verksamhetens miljöpåverkan. I praktiken innebär skyldigheten att vara konsekvensmedveten t.ex. uppföljning av miljöns tillstånd samt olika mätningsskyldigheter.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall vid tillämpningen av lagen på avfall dessutom beaktas de allmänna skyldigheter som följer av 4 och 6 § avfallslagen.

6 §. *Val av plats för verksamheten.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall alla verksamheter som medför risk för förorening av miljön om möjligt placeras så att förorening av miljön kan motverkas. Denna bestämmelse skall vara utgångspunkt för placering av alla sådana verksamheter som medför risk för förorening. Med valet av plats för en verksamhet jämställs t.ex. val av utsläppsställe för avloppsvatten.

Enligt momentet är det för att olägenheter skall kunna motverkas viktigt att verksamheten placeras rätt. Placeringen bildar en helhet tillsammans med övriga åtgärder för att förebygga olägenheter av verksamheten.

Den grundläggande regeln i paragrafens 1 mom. skall bedömas med hänsyn till de omständigheter som nämns i 2 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten är verksamhetens art en utgångspunkt vid bedömningen av platsens lämplighet. T.ex. tekniska åtgärder för att motverka luktolägenheter från en svingård kan ha en relativt begränsad effekt jämfört med den betydelse som placeringen av verksamheten har. Å andra sidan kan placeringen av en stor energiproducerande anläggning vara sekundär med tanke på motverkande av olägenheter, jämfört med de tekniska reningsmetoder som används. Verksamhetens art måste också anpassas till områdets naturförhållanden samt till övriga verksamheter inom det område där miljöpåverkan uppkommer. I bestämmelsen konstateras därför att sannolikheten för förorening skall påverka placeringen. Också den olycksrisk som sammanhänger med verksamheten skall tas i beaktande när placeringen av verksamheten godkänns. T.ex. en bensinstation kan utgöra en särskild risk om den placeras på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten skall också områdets användningsändamål beaktas. Användningsformen för ett område är avgörande för hur känsligt området är för olika typer av miljöpåverkan. Känsliga är framförallt bostads-, skydds-, rekreations- och serviceområden. Eventuella kommande användningsändamål framgår närmast i samband med planering. Planer med rättsverkningar är sådana detalj- och generalplaner som avses i markanvändnings- och bygglagen. Också planbestämmelser har betydelse för bedömningen av om en plats är lämplig för ett visst ändamål.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 3 punkten skall såsom en för bedömningen relevant omständighet också beaktas om det finns andra tänkbara platser inom området. Med denna bestämmelse avses framför allt alternativa platser på samma fastighet. De alternativa platserna skall emellertid ligga så nära den tänkta placeringen att den som planerar verksamheten inte behöver inleda ett helt nytt projekt.

Enligt den föreslagna lagens 42 § innebär beaktandet av alternativa placeringar vid tillståndsprövningen att verksamheten kan förutsättas bli placerad på en annan plats än verksamhetsutövaren har föreslagit. Den om-

ständigheten att det finns andra tänkbara platser kan tillsammans med övriga faktorer hindra att tillstånd beviljas, om en viss placering är det kostnadseffektivaste sättet att motverka uppkomsten av miljöolägenheter och om det inte finns några hinder för att välja en helt annan plats. Utgångspunkten är den att den alternativa platsen skall innehas av verksamhetsutövaren. Vid granskningen av övriga placeringar är det skäl att fästa avseende vid verksamhetsutövarens möjligheter att få dem i sin besittning, t.ex. genom inlösning.

7 §. *Förbud mot förorening av mark.* Paragrafen om förbud mot markförorening motsvarar det förbud mot förorening av marken som bestäms i den gällande avfallslagen. Det finska begreppet "saastuminen" byts i miljöskyddslagen konsekvent ut mot begreppet "pilaantumien". I den svenska lagtexten bibehålls begreppet "förorening".

Som förorenande verksamhet anses, förutom utsläpp som medför egentlig och konkret förorening, också utsläpp eller deponering av ämnen på eller i marken. Ämnet eller avfallet kan också finnas t.ex. i ett kärl, förutsatt att uppbevaringen medför en uppenbar risk för att ämnet eller avfallet hamnar på eller i marken. Det är fråga om att situationen i dess helhet kan anses medföra risk för förorening. Om risken är uppenbar, kan lagringen av ämnet eller avfallet förbjudas med stöd av bestämmelsen om förbud mot markförorening. I så fall skall paragrafen tolkas i förening med 4 §, enligt principen om prevention och minimering av olägenheterna.

Genom förbudet mot markförorening hindras skadeverkningar av avfall som deponeras eller släpps ut på eller i marken. Skadligheten kan konstateras som en försämring av eller som en direkt eller indirekt risk för markkvaliteten eller som en olägenhet för hälsan eller miljön.

Genom föroreningsförbudet tryggas också möjligheterna att använda marken för bestämda ändamål. En förorening kan leda till kränkning av allmänt eller enskilt intresse, varvid det är skäl att beakta områdesanvändarnas förhållanden och markanvändningens olika former. En försämring av markkvaliteten kan konstateras i form av minskad trivsel, t.ex. på grund av luktolägenheter eller nedsmutsning. Vid bedömningen av markföroreningen är det skäl att beakta hur om-

rådet används. Således förutsätts t.ex. en industris lagerområde inte vara lika rent som ett bostadsområde.

Ett föroreningsförbud är i kraft oberoende av ett beviljat miljötillstånd. Ett verksamhetstillstånd ger således inte rätt att överträda föroreningsförbudet, även om myndigheten något uttryckligen skulle ha förbjudit markföroreningen eller om iakttagandet av tillståndsbeslutet i praktiken skulle leda till att marken förorenas. En verksamhetsutövare kan i händelse av förorening åläggas att med stöd av 12 kap. sanera det förorenade området. Tillsynsmyndigheten behöver inte inleda något förfarande för att ändra tillståndsbeslutet, eftersom ett förfarande som strider mot ett allmänt förbud kan förbjudas omedelbart.

8 §. *Förbud mot förorening av grundvatten.* Denna paragrafs bestämmelse om förorening av grundvatten överensstämmer med 1 kap. 22 § vattenlagen. Förbudet mot förorening av grundvatten innehåller redan för närvarande ett förbud mot att orsaka fara för förorening, således förutsätts inte heller framdeles att föroreningsförbudet stridande verksamhet orsakar någon konkret förorening. Bestämmelsen är i praktiken nära förknippad med bestämmelsen om markförorening.

Tillsynen över att förbudet mot grundvattenförorening iakttas föreslås ske dels enligt miljöskyddslagen, dels enligt vattenlagen. Tillämpningsområdet för den i 1 kap. 18 § vattenlagen ingående bestämmelsen om förbud mot grundvattensändring inbegriper sådan kvalitativ och kvantitativ ändring av grundvatten som beror på annan förorening än sådan förorening genom utsläpp som avses i miljöskyddslagen. Förorening kan uppkomma också t.ex. i samband med grustäkt, till följd av att grundvattnets ytnivå och strömningsförhållandena ändras. I 9 kap. 8 § vattenlagen ingår särskilda bestämmelser om hinder för beviljande av tillstånd. Det i den föreslagna miljöskyddslagen ingående förbudet mot grundvattenförorening har betydelse också för beslutsfattandet enligt andra författningar, t.ex. vid beslut om tillstånd enligt marktäktslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. anses som åtgärder vilka innebär förbjuden grundvattenförorening enligt 1 kap. 22 a § vattenlagen också sådana åtgärder som särskilt nämns i förordning samt genom förordning förbjudna utsläpp av miljö- och hälso-

farliga ämnen i grundvatten. Det allmänna förbudet mot att leda ut vissa ämnen i marken vore i så fall strängare än det egentliga föroreningsförbudet, eftersom det i dessa fall inte skulle vara nödvändigt att lägga fram någon utredning om den faktiska risken för grundvattenförorening. Förordningen kunde emellertid gälla endast åtgärder som avses i vederbörande EG-direktiv.

9 §. *Särskilda förbud som gäller havet.* Paragrafen motsvarar gällande 1 kap. 18 a och 20 c § vattenlagen. Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. totalförbjuder vissa åtgärder som förorenar havet. Som sådana åtgärder nämns sänkning av havstekniska enheter och motsvarande föremål inom territorialvattengränsen och dumpning av avfall så att det förorenar havet på ett sådant sätt som avses i havsskyddslagen. Begreppet havsteknisk enhet definieras i havsskyddslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. tillämpas det ovillkorliga förbudet inte på snöutstjälpningsplatser eller motsvarande utstjälpning av snö i havet. Eftersom sådan verksamhet kan orsaka nedskräpning eller lokal vattenförorening, kan det förutsättas att miljötillstånd enligt 28 § 2 mom. 1 punkten miljöskyddslagen utverkas för verksamheten eller också att bestämmelsen om nedskräpningsförbud i 19 § avfallslagen tillämpas.

Bestämmelserna om deponering av mudermassa föreslås kvarstå i vattenlagen. Sådan deponering nämns i den föreslagna paragrafen som ett undantag, för att verksamheten inte skall jämföras med dumpning.

2 kap. Förordningar och föreskrifter

10 §. *Allmänna grunder.* Genom förordningar av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om sådant som regleras i lagen. I denna paragraf uppställs allmänna principer för förordningarna.

Statsrådets behörighet innefattar för närvarande sådan allmän normgivning som avses i miljöskyddslagstiftningen. Statsrådets behörighet att ge förordningar skall emellertid enligt förslaget inte vara generellt bunden t.ex. till genomförandet av EG-direktiv.

Bemyndigandena är inte längre knutna till bestämda miljöelement. I praktiken blir det emellertid nödvändigt att också i fortsättningen utfärda miljökvalitetsnormer elementvis samt att uppställa särskilda normer för utsläpp i luft och vatten samt för bullere-

missioner respektive avfall. En avsevärd del av EG:s miljöskyddsbestämmelser kommer ännu länge att fungera sektorvis.

De statsrådsförfordningar som ges med stöd av miljöskyddslagen kan vara regionalt avgränsade. Till sitt innehåll kan de således variera med hänsyn till de administrativa indelningarna av landet. Bestämmelserna kan dessutom anpassas till olika typer av industrier.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan förfordningar ges om hindrande och begränsning av förorening av miljön. Genom en och samma förfordning kan utfärdas såväl bindande bestämmelser som riktgivande föreskrifter. Bindande bestämmelser skall iaktas som sådana, medan riktgivande föreskrifter skall beaktas då flexibla lagnormer tillämpas, t.ex. i samband med tillståndsprövning. Statsrådet kan vid sitt allmänna sammanträde utfärda förfordningar med riktgivande miljökvalitetsföreskrifter. Dessa spelar en viktig roll t.ex. för luftvården och bullerbekämpningen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall förfordningar ges med beaktande av de allmänna principerna i 4 § och de skyldigheter som nämns i 5 § samt i tillämpliga delar med beaktande av de allmänna kraven på placering av verksamhet som medför risk för förorening av miljön.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall de berörda myndigheterna och intressegrupperna beredas tillfälle att uttala sin uppfattning om förordningarna innan de ges. Bestämmelsen överensstämmer med principerna för en god författningsberedning. Samtidigt understryks beredningens öppenhet. Myndigheterna är vederbörande ministerier och sakkunnigmyndigheter. I bestämmelsen avsedda intressegrupper är närmast olika organisationer vilkas medlemmars verksamhet en förordning kan påverka eller vilkas ställning eller intressebevakning den reglerade verksamheten väsentligen kan påverka.

11 §. *Miljö kvalitet och utsläpp.* De förfordningar om miljö kvalitet som avses i den föreslagna paragrafens 1 punkt kan gälla bl.a. luftkvalitet, av olika verksamheter orsakade bullernivåer samt allmänna vattenkvalitetsvärden. Ett motsvarande bemyndigande ingår i den gällande luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och vattenlagen. Kvalitetsvärdena är vanligen baserade på minimidirektiv. T.ex. i de under beredning varande

dotterdirektiven om luftvård fastställs gränsvärden för föroreningar. Medlemsstaterna får själva bestämma om de fastställer riktvärden.

Kvalitetsförfordningarna kan innehålla numeriskt angivna gräns- eller riktvärden eller i ord angivna målsättningar. En beskrivning av en miljö kvalitetsnivå är ofta tämligen fast anknuten till övervakningen av kvalitetsvärdet. Det är härvid motiverat att i förfordningen samtidigt normera mätmetoderna och kontrollen. Bestämmelser kan också utfärdas om de allmänna principerna för kontroll av vattendragspåverkan. Allmänna anvisningar om kontrollen kan utfärdas också av miljöministeriet genom en förfordning.

Genom statsrådets förfordningar om miljö kvalitet kan bestämmas gränsvärden, riktvärden, målvärden, tröskelvärden och olika referensvärden. Gränsvärdena är bindande normer som det är förbjudet att överskrida. Vid tillståndsprövningen kan överskridning av gränsvärden beaktas som ett absolut hinder för beviljande av tillstånd eller som tillståndsvillkor vid utsläppsmätning. Med stöd av luftvårdslagen har gränsvärden och tröskelvärden fastställts för vissa föroreningar. Gränsvärden för vattenkvalitet har ofta samband med något viss användningsändamål för vattnet.

Riktvärden är på naturvetenskapliga eller epidemiologiska fakta baserade kvalitetsvärden som det har konstaterats vara skadligt för befolkningens hälsa eller för naturen att överskrida. Riktvärden skall enligt förslaget användas som dimensioneringsgrund för utsläpp vid planering enligt miljöskyddslagen och andra författningar och även vid förhandstillsynen över att lagen iaktas. Riktvärden har givits för luftföroreningar och bullernivåer.

Målvärden uppställs på lång sikt och skall hindra överskridning av t.ex. en kritisk belastningsnivå. Målvärden har fastställts för luftföroreningar och nedfall.

Tröskelvärden är kvalitativt angivna och överskridning av dem innebär att en myndighet omedelbart förpliktas att vidta t.ex. informations- eller uppföljningsåtgärder. Tröskelvärden har fastställts för ozonhalten i den nedre atmosfären.

De förfordningar som avses i den föreslagna paragrafens 2 punkt gäller olika slags utsläppsvärden samt begränsning av utsläpp. Utöver utsläppsgränsvärden är det möjligt att utfärda bestämmelser som anger gräns-

värdena i ord och som målsättningar. Motsvarande bemyndiganden finns i luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och vattenlagen.

Bestämmelser om mätmetoderna borde i allmänhet utfärdas samtidigt som utsläppsbestämmelserna. Om ett utsläppsvärde anges statistiskt är det skäl att samtidigt bestämma vilken metod som skall användas.

Utsläppsvärden skall anges som bindande eller som riktgivande. Riktvärden kan användas t.ex. vid bestämmande av sådana utsläppsgränsvärden för olika verksamheter som överensstämmer med kravet på bästa tillgängliga teknik.

Som utsläppsvärde kan anges ämneshalter i utsläpp, specifika belastningsvärden eller procentuellt uttryckta reningseffekter. Sådana utsläppsbestämmelser har utfärdats för olika verksamheters luftutsläpp och genom statsrådets beslut om avledande eller utsläpp av olika föreningar i vatten. Utsläppsbestämmelser, inklusive begränsningar för anordningar eller användningen av dem, har bestämts för skyddande av luften t.ex. mot föroreningar från förbränningsanläggningar för samhällsavfall samt i olika beslut om effektnivån på avloppsreningsverk och deras anordningar. Utsläppsvärden kan ges också som referensvärden. Genom referensvärden försöker man säkerställa t.ex. en teknisk lösnings funktion, men värdena används inte som direkta utsläppsgränser. Referensvärden har givits med stöd av luftvårdslagen för att hindra utsläpp av flyktiga kolväten.

Den praktiska styrande verkan som utsläppsvärden har när det gäller olika miljöelement varierar i Finland. I synnerhet gränsvärdena för utsläpp i vatten har närmast betraktats som minimikrav. Utsläppsvärdena baserar sig på föråldrade gränsvärden i EG-direktiv. Däremot har gränsvärdena för luftföroreningar i vårt land samtidigt ansetts vara både minimi- och maximivärden.

I anslutning till begränsningen av utsläpp kan allmänna bestämmelser utfärdas också om tillsynen över att utsläppsgränserna iaktas. Sådana bestämmelser kan gälla t.ex. mätmetoder för och rapportering om utsläpp.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 punkt är det möjligt att förbjuda utsläpp av vissa särskilt farliga ämnen. Motsvarande bestämmelse om utsläpp finns i luftvårdslagen och vattenlagen. I vattenlagen finns en bestämmelse som förbjuder utsläpp i avlopp. Förordningen gäller enbart utsläpp som kan på-

visas vara farliga, såsom toxiska ämnen, cancerogener och mutagener. Utsläppsgränser har bestämts för utsläpp i luft och vatten.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 punkt är det möjligt att förbjuda eller begränsa buller under vissa tider. Motsvarande bestämmelse ingår i bullerbekämpningslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 punkt är det möjligt att begränsa utsläpp eller deponering av slam eller att förbjuda utsläpp av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen. Bestämmelsen avser framförallt utsläpp av reningsverksslam i vattendrag eller användning av sådant inom jordbruket. Utsläppsförbud har utfärdats med stöd av motsvarande bestämmelse i vattenlagen. Med slam avses i bestämmelsen också slam från slamavskiljare samt flytgödsel. Avfall från t.ex. samlingsbrunnar för avloppsvatten och från gödselvattenbrunnar i samband med djurstall skall däremot närmast betraktas som avloppsvatten och utsläpp av sådant i miljön kan regleras med stöd av den föreslagna paragrafens 2 punkt.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 punkt kan genom förordning utfärdas bestämmelser om jordbrukets nitratutsläpp i vatten. Bestämmelsen behövs för att eventuella ändringar i EG:s nitratdirektiv skall kunna genomföras. Dessutom kan statsrådet ge förordningar om andra vattenskyddsåtgärder inom jordbruket. Förordningarna kan gälla produktionsmetoder, odlingsmetoder, hantering av stallgödsel och motsvarande åtgärder. I förordningarna kan också uppställas allmänna minimikrav för vattenskyddsåtgärder. Vid utformningen av bestämmelserna om vattenskyddsåtgärder är det skäl att beakta systemet för jordbrukets miljöstödd och de möjligheter som detta ger att främja miljöskyddet genom frivilliga åtgärder.

12 §. *Vissa verksamheter.* Denna paragraf gäller statsrådets behörighet att genom förordning utfärda bestämmelser om de miljöskyddskrav som ställs på vissa verksamheter. Regleringen av de verksamheter som nämns i paragrafen kan baseras också på en förordning som ges med stöd av 11 §, men närmare bestämmelser om vissa verksamheter föreslås i 12 §.

De verksamheter som avses i den föreslagna paragrafens 1 punkt har delvis karaktär av diffusutsläpp. Vissa av verksamheterna är tillståndspliktiga, men de kan inte i alla avseenden regleras genom tillstånd.

Förordningar kan närmast ges om hindran-

de av utsläpp genom anordningar och andra tekniska åtgärder, eftersom det är svårt att bestämma utsläppsgränsvärden för sådana verksamheter. Förordningarna kan innehålla bestämmelser också om de miljöskyddskrav som ställs på placeringen av verksamheterna, bl.a. avståndet till närmaste punkt där verksamheten uppfattas som störande eller tekniska placeringsföresättningar på grundvattenområden. T.ex. medicinalstyrelsens gamla avståndsanvisningar för pälsdjursfarmer används numera som riktgivande för tillståndspraxis.

Den föreslagna paragrafens 2 punkt gäller vissa verksamheter, t.ex. stenkrossar, asfaltstationer, distributionsstationer för flytande bränslen och energiproducerande verk med mindre än 10 megawatts effekt, som ofta är långt standardiserade i tekniskt hänseende. Dessutom gäller bestämmelsen sådana med dessa jämförbara verksamheter vilkas miljöskyddsåtgärder ofta har genomförts på tekniskt likartade sätt. Liksom enligt den föreslagna paragrafens 1 punkt kan förordningarna gälla metoder, anläggningar, byggnader och konstruktioner samt placeringen av sådana. Genom förordning kan utfärdas bestämmelser som ersätter sedan gammalt använda tillståndsvillkor. Genom tillståndsförfarandet säkerställs det i praktiken framförallt att verksamheten placeras på ett sätt som är godtagbart med tanke på grannelagsförhållandena och grundvattenskyddet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 punkt kan statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om minskning av utsläpp av flyktiga kolväten. Förordningarna skall ges verksamhetsområdes- eller funktionsvis, varmed avses närmast verksamheter som räknas upp i EG:s direktiv om flyktiga organiska föreningar, det s.k. VOC Solvent-direktivet. Direktivet gäller ytbehandling av metaller samt boktryckerier samt måleriverkstäder. Statsrådet kan enligt förslaget genom förordning utfärda i direktivet avsedda utsläppsbestämmelser för dessa branscher eller verksamheter. Genom förordning är det också möjligt att genomföra planer för utsläppsminskning inom vissa verksamheter. I samma förordning kan det konstateras att för vissa verksamheter som avses i lagens 30 § inte behöver ansökas om miljötillstånd enbart på grund av kolväteutsläpp, om verksamhetsutövaren har förbundit sig att följa branschens nationella program eller ett program för utsläppsminskning eller om verk-

samhetsutövaren annars iakttar utsläppsgränserna.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 punkt är det dessutom möjligt att ge förordningar om miljöskyddskraven för och övervakningen av avfallsåtervinning eller -behandling i en anläggning eller yrkesmässigt. Till denna kategori av verksamheter hör bl.a. avstjälningsplatser samt förbränningsanläggningar för problemavfall. Bestämmelser kan utfärdas t.ex. om arten av avfall som tas emot på en avstjälningsplats samt om en förbränningsanläggnings driftsförhållanden.

13 §. *Motorfordon, arbetsmaskiner och anordningar.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om tomgångsbegränsning som kompletterar de bestämmelser om saken som ingår i vägtrafiklagstiftningen. I luftvårdslagen har intagits bestämmelser om tomgångsbegränsning utanför vägområden.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten kan genom förordning utfärdas bestämmelser om arbetsmaskiners och anordningars avgasutsläpp och bulleremissioner. Förordningar kan samtidigt ges också om förutsättningarna för utsläppande av arbetsmaskiner och anordningar på marknaden samt om märkning av dessa. Bestämmelsen överensstämmer med luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen. Med arbetsmaskiner avses huvudsakligen maskiner och arbetsredskap som används annanstans än på vägområde. Med anordningar avses bl.a. ljudförstärkare och liknande apparater. För motorfordon och traktorer som används i vägtrafik har med stöd av vägtrafiklagen (267/1981) fastställts gränser för avgas-, buller- och rökutsläpp. Med stöd av sjötrafiklagen har bestämts gränsvärden för motorbåtars bulleremissioner. För byggnadsmaskiner och -utrustning samt för gräsklippare har bestämts bullergränser med stöd av bullerbekämpningslagen. Med tanke på tillsynen över utsläpp har också införts ett märkningssystem för maskiner och anordningar. I lagen om anordningars energieffekter (1241/1997) finns bestämmelser om energimärkning av maskiner och anordningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan i förordningen samtidigt föreskrivas att den som släpper ut en arbetsmaskin eller anordning på marknaden skall utverka typgodkännande för denna eller, så som närmare anges i förordningen, visa att den uppfyl-

ler kraven innan den släpps ut på marknaden. Ett sådant krav skall vara baserat på något av de direktiv som har givits för flera grupper av maskiner och anordningar. Det under beredning varande s.k. anordningsdirektivet ersätter de gamla direktiven om miljöbuller.

På grund av vissa maskiners avgasutsläpp förutsätts det att för dessa utverkas typgodkännande med stöd av luftvårdslagen. De för ändamålet nödvändiga typkontrollerna utförs av någon kontrollanstalt som utsetts av myndigheten. I det statsrådsbeslut som utfärdats med stöd av bullerbekämpningslagen förutsätts att en sådan anstalt har utfört typkontroll innan en maskin eller anordning släpps ut på marknaden. Maskinens eller anordningens överensstämmelse med kraven kan visas med kontrollanstaltens intyg eller med tillverkarens eller importörens försäkran. Den föreslagna paragrafen motsvarar således gällande lagstiftning men den föreslås bli exaktare utformad än de nuvarande bestämmelserna.

14 §. *Mark.* Denna paragraf motsvarar avfallslagens bestämmelser om förorenad mark.

Med stöd av den föreslagna paragrafens 1 punkt kan genom förordning utfärdas bestämmelser om de största tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark. Det kan framförallt bestämmas när marken är så förorenad att den behöver saneras. I praktiken är det skäl att sanera förorenad mark t.ex. när ett gammalt industriområde skall tas i användning för bostadsändamål. Det är nödvändigt att sanera förorenad mark om det är sannolikt att föroreningen sprider sig eller om den annars utgör en risk för hälsan eller miljön. För närvarande bereds gränsvärden och riktvärden för sanering av förorenad mark.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 punkt kan statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska saneringskraven och -metoderna samt om kontroll och övervakning.

15 §. *Ämnen, preparat och produkter.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om sådana ämnen, preparat eller produkter, vilkas användning medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön. Avsikten med bestämmelsen är att hindra utsläpp eller påverka utsläppens

sammansättning. Om förebyggande av olägenheter som orsakas t.ex. av kemikalier bestäms däremot i kemikalielagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan genom förordning utfärdas bestämmelser om begränsning av eller förbud mot tillverkning, import, utsläppande på marknaden, export, överlåtelse eller användning av ett ämne, ett preparat eller en produkt. Motsvarande bemyndigande finns i luftvårdslagen. Bestämmelser av detta slag har utfärdats bl.a. om användning av ämnen som skadar ozonskiktet. Bestämmelser har också utfärdats om olika användningsformer.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten kan genom förordning utfärdas bestämmelser om sammansättningen och märkningen av ett ämne, ett preparat eller en produkt som tillverkas, importeras, släpps ut på marknaden, exporteras eller används. Motsvarande bemyndigande finns i luftvårdslagen. Bestämmelser av detta slag har utfärdats t.ex. om kvalitetskrav på bränslen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. konstateras att bestämmelser om begränsningar och förbud gällande kemikalier dessutom kan utfärdas med stöd av kemikalielagen samt att bestämmelser om produktsäkerhet kan utfärdas med stöd av produktsäkerhetslagen. Motsvarande bestämmelse om avfall kan utfärdas med stöd av avfallslagen. Vid behov kan en förordning liksom för närvarande ges samtidigt med stöd av dessa lagar och miljöskyddslagen.

16 §. *Andra förordningar.* Avsikten med denna paragraf är att säkerställa att internationella miljökonventioner och de formella kraven för genomförande av EG-rättsakter blir beaktade i det fall att de bemyndiganden att ge förordningar som avses i lagens 11—15 § visar sig vara otillräckliga. Förordningar kan utfärdas om justering av tillstånd och om tillståndets giltighet samt om tillståndsvillkoren. Dessutom kan förordningarna gälla tämligen tekniska detaljer samt andra sådana omständigheter som annars är vedertagna i tillståndspraxis. Motsvarande bestämmelse finns i luftvårdslagen. Enligt bestämmelsen är det också möjligt att vid behov med stöd av internationella havsskyddsfördrag ge förordningar t.ex. om krav och begränsningar som gäller prospektering efter och utvinning av olja och gas.

17 §. *Beviljande av undantag.* Enligt denna paragrafs 1 mom. kan undantag beviljas

från en statsrådsförfordning, förutsatt att en bestämmelse om saken har intagits i förordningen. Sådana undantag beviljas av miljöministeriet. I praktiken kan det framkomma sådana synpunkter framförallt när det gäller bestämmelser om vissa ämnen, produkter och maskiner, som förutsätter avvikelser från en annars motiverad allmän förfordning. Bestämmelser om motsvarande undantagsmöjlighet finns i luftvårdslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan miljöministeriet bevilja undantag från förordningen (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Motsvarande bemyndigande ingår i luftvårdslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. beviljas undantag på ansökan, med iakttagande av normalt förvaltningsförfarande. Innan beslut fattas om saken skall ministeriet bereda parterna samt dem tillfälle att bli hörda, vilka i enlighet med lagens 92 § har rätt att anhängiggöra ärendet. I praktiken skall delgivningen ske genom kungörelse.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. konstateras att bestämmelser om undantag i samband med gemensamt genomförande ingår i 111 §.

18 §. *Hushållsavloppsvatten.* Enligt denna paragraf kan miljöministeriet i syfte att främja allmänna vattenskyddsmål genom förordning utfärda bestämmelser om behandling av avloppsvatten från vattenklosetter, tvättvatten från privata hushåll samt hushållsavloppsvatten från småskaliga verksamheter. Förordningar kan också ges om behandling av hushållsavloppsvatten från djurstall, t.ex. avloppsvatten från mjölkrum. Genom förordningar kompletteras och preciseras också de krav som ställs i lagens 103 §. Bestämmelsen gäller inte i egentlig mening behandling av avloppsvatten som avleds i allmänt avlopp.

Förordningarna kan beroende på respektive områdes känslighet för föroreningar innehålla graderade krav på reningsanläggningars utsläpp. En förutsättning för verkställigheten av kraven är i praktiken att kommunerna genom miljöskyddsföreskrifter anger på vilka områden kraven skall uppfyllas. Genom förordningarna kan de allmänna vattenskyddsmålen i hela landet uppfyllas inom en tillräckligt lång övergångsperiod, även om några kommunala miljöskyddsföreskrifter eller enskilda föreskrifter med stöd av 103 § inte skulle utfärdas.

I en förordning kan också utfärdas bestäm-

melser med riktgivande anordningsbeskrivningar samt specifika krav på utsläppsnivåer. Likaså kan anvisningar, med beaktande av avloppsvattnets beskaffenhet och mängd, utfärdas om infiltrationsområdenas egenskaper och omfattning. Bestämmelser och anvisningar kan också utfärdas om underhåll av anordningar, dvs. om övervakning av reningseffekter samt om regelbunden tömning av slamavskiljare och samlingscisterner.

19 §. *Kommunala miljöskyddsföreskrifter.* Enligt denna paragraf får kommunerna utfärda miljöskyddsföreskrifter. Enligt gällande 1 kap. 21 § vattenlagen har vattendomstolen kunnat utfärda regionala föreskrifter som är strängare än lagen. Sådana föreskrifter har emellertid utfärdats sällan och bestämmelsen föreslås därför bli upphävd. Också med stöd av 51 § hälsoskyddslagen har regionala föreskrifter kunnat utfärdas t.ex. om begränsning av stallgödselspridning i syfte att skydda grundvattentäkter.

Kommunala stadgor som motsvarar miljöskyddsföreskrifter är avfallsföreskrifter, byggnadsordningar och hälsoskyddsordningar. I ordningsstadgor för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet har dessutom kunnat ingå bestämmelser som tangerar miljöskyddet, t.ex. om avfallsförbränning och arbeten som orsakar buller. Också planebestämmelser kan tänga miljöskyddsfrågor.

Eftersom de förordningar som statsrådet ger om miljöskydd ofta är generellt utformade, är det nödvändigt att utfärda kompletterande lokala föreskrifter för situationer som uppkommer i praktiken. Genom miljöskyddsföreskrifter preciseras allmänt godtagbara förpliktelser i syfte att förebygga onödiga olägenheter, vilket innebär att eventuella variationer från en kommun till en annan inte blir något problem när det gäller medborgarnas tillgång till information samt deras rättssäkerhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan miljöskyddsföreskrifter utfärdas för verkställigheten av lagen. Föreskrifterna skall med avseende på det lokala miljöskyddet konkretisera lagens bestämmelser eller de författningar som har utfärdats med stöd av dem. Det är onödigt att utfärda några föreskrifter, om förorening av miljön skulle kunna undvikas genom andra tillräckligt effektiva miljöskyddsåtgärder.

De föreskrifter som avses i den föreslagna paragrafen kan inte gälla försvarsmaktens verksamhet. Försvarsmaktens miljöskydd

utvecklas enhetligt i hela riket. T.ex. buller-
bekämpningslagen gäller införsvars-
maktens verksamhet.

Föreskrifter kan utfärdas för en hel kom-
mun eller endast en del av kommunen. Det
kan t.ex. vara nödvändigt att utfärda
föreskrifter om buller för tätbebyggda om-
råden eller rekreatiomsområden, men inte
nödvändigtvis för andra områden. Särskilda
föreskrifter kan behövas för fritidsbebyggelse
längs vattendrags stränder samt för jord-
och skogsbruk.

Föreskrifter kan utfärdas endast om annan
tillstånds- eller anmälningspliktig verksam-
het än sådan som avses i miljöskyddslagen.
Enligt lagens 60 § kan kommunen emellertid
genom allmänna föreskrifter samtidigt
bestämma att någon anmälan inte behöver
göras om tillställningar eller arbeten som
orsakar särskilt störande buller. Kommunen
kan således begränsa tillståndsplikten till att
gälla endast tillställningar och arbeten som
ger upphov till betydande olägenheter. Även
om föreskrifterna kan gälla endast andra än
tillstånds- eller anmälningspliktiga verksam-
heter, kan iakttagandet av föreskrifterna de
facto minska behovet att tillämpa lagens till-
stånds- och anmälningsförfaranden.

Föreskrifterna borde avse klart avgränsade
verksamheter eller allmänna förfaringsätt
som inte kan regleras på något annat sätt.
Kommunala miljöskyddsföreskrifter kan inte
användas t.ex. för att styra vägtrafik eller
lufttrafik eller för hastighetsbegränsningar på
bannätet.

Föreskrifterna föreslås bli utfärdade av
kommunfullmäktige. Fullmäktiges behörig-
het härvidlag kan enligt kommunallagen
(365/1995) i princip överföras på en sam-
kommuns ansvariga organ, om detta anses
viktigt t.ex. med tanke på den regionala en-
hetligheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.
1 punkten kan föreskrifterna gälla åtgärder,
begränsningar och konstruktioner som hin-
drar utsläpp eller skadeverkningarna av så-
dana. Föreskrifterna kan således gälla
reningsmetoder för avloppsvatten eller av-
ståndskrav på vissa vattendrags strandom-
råden, användning av fasta bränslen på vissa
områden, begränsning av biltvätt på vissa
områden, obligatoriska oljesepareringsbrunnar
på tvättplatser samt andra liknande om-
ständigheter.

Kommunala miljöskyddsföreskrifter kan
vara regionalt utformade när det gäller krav

på rening av hushållsavloppsvatten. Sådana
föreskrifter kan vid behov innefatta tidtabel-
ler för höjning av nivån på existerande
anordningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.
2 punkten kan allmänna föreskrifter utfärdas
om motverkande av särskilt störande tillfäl-
ligt buller eller tillfälliga skakningar. Sådana
föreskrifter kan gälla t.ex. anordnande av
konserter i städers centrumområden, gatu-
arbeten, användning av ljudförstärkanlägg-
ningar och andra motsvarande verksamheter.
I praktiken kan föreskrifterna begränsas till
att gälla under bestämda tider av dygnet.
Föreskrifter kan utfärdas också t.ex. om att
de som eventuellt störs av bullrande arbeten
skall informeras.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.
3 punkten kan föreskrifter utfärdas om mil-
jömässiga förutsättningar för placering av
verksamheter utanför detaljplaneområden.
Genom sådana föreskrifter är det möjligt att
begränsa t.ex. placering av bränslecisterner
på grundvattenområden eller i närheten av
vattendrag.

Med stöd av den föreslagna paragrafens 2
mom. 4 punkten kan föreskrifter utfärdas
som förbjuder avledande av avloppsvatten i
marken t.ex. på tätbebyggda strandområden
eller grundvattenområden. Föreskrifterna kan
också förbjuda byggande av vattenklosetter
och användning av samlingsbrunnar.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.
5 punkten kan föreskrifter utfärdas om såda-
na områden i en kommun där användning av
gödselmedel, stallgödsel och för miljön
skadliga ämnen skall begränsas. Bestämmel-
sen gäller framförallt förebyggande av olä-
genheter som orsakas av näringsämnen, men
sådana föreskrifter som avses i bestämmel-
sen kan dessutom utfärdas för att begränsa
användning av bekämpningsmedel.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom.
6 punkten kan föreskrifter dessutom utfärdas
om lämnande av uppgifter till tillsynsmyndig-
heten. Det kan t.ex. förutsättas att uppgif-
ter lämnas om underjordiska oljecisterner
och vattenklosetter som inte är anslutna till
avlopp.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten
kan bevilja undantag från föreskrifterna.
Närmare föreskrifter kan utfärdas om undan-
tagsförfarandet samt om förutsättningarna
för undantag. Ett sådant undantag skall be-
handlas i förvaltningsförfarande, vilket in-
nebär att t.ex. grannarna vid behov skall hö-

ras. Ändring får sökas i beslutet i enlighet med vad som i lagen bestäms om sökande av ändring i en miljöskyddsmyndighets beslut.

Miljöskyddsföreskrifter skall enligt förslaget utfärdas på samma sätt som andra kommunala stadgor. Närmare bestämmelser om förfarandet ingår i den föreslagna paragrafens 4 mom. Innan miljöskyddsföreskrifter utfärdas skall den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen beredas tillfälle att ge utlåtande. Vid beredningen av kommunens interna föreskrifter är det skäl att försäkra sig om att sakkunnigmyndigheternas, i synnerhet hälsoskyddsmyndigheternas synpunkter blir beaktade. Föreskriftutkast skall offentliggöras i enlighet med 13 § lagen om förvaltningsförfarande. Beslut om godkännande av föreskrifter skall kungöras. Tiden för anförande av besvär över sådana beslut börjar löpa då kungörelsen om föreskrifterna har offentliggjorts. Enligt lagens 96 § 4 mom. är det i detta fall fråga om kommunalbesvär. Kommuninvånarna skall effektivt informeras om föreskrifternas ikraftträdande. Föreskrifterna skall dessutom sändas till den regionala miljöcentralen för kännedom.

Den föreslagna paragrafens 5 mom. innehåller bestämmelser om miljöskyddsföreskrifternas författningshierarkiska ställning. En miljöskyddsföreskrift åsidosätts om det senare utfärdas en bestämmelse på högre nivå om samma sak. T.ex. statsrådets förordning om rening av hushållsavlöppsvatten skall iakttas som en norm på högre nivå, om de gällande miljöskyddsföreskrifterna inte resulterar i en lika god reningsnivå. En föreskrift får inte heller utfärdas så att den strider mot en norm på högre nivå. T.ex. den renhållningsskyldighet som följer av lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden utgör på grund av författningarnas olika tillämpningsområden inget hinder för att utfärda strängare föreskrifter om avlägsnande av gatudamm.

Föreskrifter som är strängare än de krav på vattenskydd inom jordbruket som ställs i en förordning som har givits med stöd av 11 § 6 punkten kan utfärdas endast när risken för förorening av miljön är speciellt stor. En riksomfattande miniminivå på jordbrukets vattenskydd kan tryggas genom en förordning vari likväl har beaktats möjligheten att genom kommunala miljöskyddsbestämmelser fastställa vilka områden som är i behov

av särskilt skydd. Genom statsrådets förordning kan bestämmas om de grunder på vilka kommunen kan utfärda särskilda föreskrifter. I förordningen kan då intas bestämmelser dels om grunderna för val av områdena, dels om omständigheter som sammanhänger med föreskrifternas nivå. Miljöskyddsbestämmelserna kan gälla närmast skydd av viktiga grundvattenområden och exceptionellt rena, särskilt känsliga ytvatten eller annars t.ex. för rekreationsändamål särskilt viktiga ytvatten. När föreskrifterna utfärdas skall också jordbrukets miljöstödsystem och det därtill hörande frivilliga vattenskyddet beaktas.

3 kap. Myndigheterna och deras uppgifter

20 §. *Statliga myndigheter.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. svarar miljöministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av den verksamhet som avses i lagen. Ministeriet skall således följa och styra tillämpningen av lagen samt främja tillämpningens enhetlighet. I den föreslagna lagen om miljötilståndsverken intas bestämmelser om justitieministeriets deltagande i utvecklandet av ämbetsverkens verksamhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall den regionala miljöcentralen inom sitt distrikt styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i lagen, övervaka att bestämmelser och föreskrifter iakttas samt för sin del bevaka det allmänna intresset i sådant beslutsfattande som avses i miljöskyddslagen. Den regionala miljöcentralen skall ge utlåtanden om tillståndsansökningar och vid behov söka ändring i den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens eller i miljötilståndsverkets tillståndsbeslut, i syfte att trygga det allmänna miljöskyddsintresset.

21 §. *Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.* Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten är den tillstånds- och tillsynsmyndighet som avses i lagen om kommunernas miljöförvaltning.

Kommunfullmäktige beslutar att något kollegialt kommunalt organ skall sköta de uppgifter som ankommer på denna myndighet. I lagen om kommunernas miljöförvaltning finns en bestämmelse om att myndigheten åtminstone skall vara något annat kollegialt organ än kommunstyrelsen. Uppgifterna lämpar sig bäst för ett organ som inte behöver handha sådana miljöbelastande

verksamheter som t.ex. avfallshantering eller vattenförsörjning, näringspolitik eller energiproduktion. Myndigheten skall ha en sådan ställning och sköta en sådan helhet av uppgifter att dess självständiga beslutsfattande inte äventyras. Myndigheten skall också ha tillräckligt sakkunniga tjänsteinnehavare till sitt förfogande. I lagen finns särskilda bestämmelser om sådana andra än tillstånds- och tillsynsuppgifter som ankommer på kommunen.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten skall för sin del, vid sidan av den regionala miljöcentralen, självständigt föra talan i allmänna miljöskyddsärenden i samband med sådant beslutsfattande som avses i miljöskyddslagen. Rätten att föra talan inbegriper självständig rätt att göra anmärkningar och söka ändring. Kommunstyrelsen kan inte utnyttja den av 51 § kommunallagen följande rätten att överta behandlingen av ärenden i vilka miljövårdsmyndigheten utövar sin talerätt. Rätten att överta behandlingen av ett ärende kan inte heller annars tillämpas på sådana tillstånds-, anmälnings- och förvaltningsstängsärenden som hör till miljövårdsmyndighetens behörighet. En förutsättning för att talerättens oavhängighet skall kunna tryggas är också att kommunstyrelsen inte tilldelar myndigheten beredningsuppgifter som har samband med kommunens roll som verksamhetsutövare. T.ex. kommunens bemötanden eller besvär som verksamhetsutövare i tillståndsärenden gällande reningsverk eller avstjälningsplatser får inte överföras till den kommunala miljövårdsmyndigheten för beredning.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan den kommunala miljövårdsmyndigheten fortsättningsvis delegera sin beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare, enligt vad som bestäms i kommunallagen. En sådan delegering förutsätter i praktiken att tjänsteinnehavaren skall ha tillräcklig sakkunskap och inte sköta andra uppgifter som kan äventyra beslutsfattandets oavhängighet. Eftersom det är fråga om delegering i enlighet med en speciallag, skall kommunallagens rättelseförfarande inte tillämpas på beslut av en tjänsteman eller avdelning. På tjänsteinnehavare tillämpas motsvarande bestämmelser som på den kommunala miljövårdsmyndigheten.

22 §. *Tillsynsmyndigheter.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är tillsynsmyndigheterna den regionala miljöcentralen och

den kommunala miljövårdsmyndigheten. Det är här fråga om tillsyn över att lagen iakttas, dvs. om laglighetsövervakning, som måste hållas isär från bevakandet av allmänt intresse enligt 20 och 21 §.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. konstateras dessutom att arbetarskydds- och hälso- och skyddsmyndigheterna i enlighet med en förordning som givits med stöd av 13 § övervakar utsläppande av arbetsmaskiner och anordningar på marknaden. Det är ändamålsenligt att övervaka t.ex. bullermärkning av arbetsmaskiner samtidigt som de övriga arbetarskyddskraven i anslutning till maskinen övervakas. De myndigheter som övervakar utsläppandet på marknaden har t.ex. rätt att göra inspektioner med stöd av 83 §, men enligt 87 § kan miljöministeriet besluta om förvaltningsstäng.

I momentet konstateras dessutom att tullverket och gränsbevakningsväsendet inom sina respektive behörighetsområden övervakar att miljöskyddslagen iakttas. Övervakningen avser framförallt export och import av ämnen, preparat, produkter och anordningar.

23 §. *Miljötillståndsmyndigheter.* Uppgifterna som tillståndsmyndighet skall enligt den föreslagna paragrafen skötas av den kommunala miljövårdsmyndigheten, den regionala miljöcentralen samt av miljötillståndsverken. Den kommunala miljövårdsmyndigheten är tillståndsmyndighet i kommunen.

I 31 § finns bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan de regionala miljöcentralerna och miljötillståndsverken. Miljötillståndsverken föreslås bli inrättade genom en separat lag, som skall träda i kraft samtidigt som miljöskyddslagen. Samtidigt föreslås vattenlagen bli så ändrad att merparten av vattendomstolarnas uppgifter överförs till tillståndsverken. Ämbetsverken utövar självständig beslutanderätt såväl med stöd av vattenlagen som med stöd av miljöskyddslagen. Merparten av tillståndsverkens uppgifter kommer i det första skedet att vara tillståndsärenden enligt vattenlagen. Särskilda bestämmelser föreslås om miljötillståndsverkens antal, administrativa ställning, beslutföra sammansättning, personal och behandling av ärenden.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. konstateras att särskilda bestämmelser utfärdas om beredningen av tillståndsärenden samt om organiseringen av beslutsfattandet vid de

regionala miljöcentralerna. Bestämmelser om behandlingen av tillstånds- och tillsynsärenden ingår i 4 § 5 mom. lagen om miljöförvaltningen och preciserande bestämmelser i förordningen om regionala miljöcentraler (57/1995). Tillståndsuppgifterna skall behandlas självständigt i särskilda enheter. Miljöcentralens direktör har inte rätt att överta tillståndsärenden för avgörande.

24 §. *Övriga myndigheter och inrättningar.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan genom förordning utfärdas bestämmelser om sakkunnigmyndigheter och -inrättningar. Sådana kan inom sina respektive verksamhetsområden vara social- och hälsovårdsministeriet, Finlands miljöcentral samt t.ex. Meteorologiska institutet, Statens tekniska forskningscentral, Folkhälsoinstitutet, Havsforskningsinstitutet, länsstyrelsernas social- och hälsovårdsavdelningar, Lantbrukets forskningscentral och Skogsforskningsinstitutet.

Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om sakkunnigmyndigheternas och -inrättningars uppgifter. Finlands miljöcentral kan bestämmas vara den myndighet som tar emot anmälningar och utfärdar intyg i enlighet med EG-rådets förordning om import och export av ämnen som bryter ned ozonskiktet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan ministeriet dessutom bestämma att en sakkunniginrättning skall fungera som nationellt referenslaboratorium i miljöfrågor. Referenslaboratoriet kvalitetssäkrar de mätningar och beräkningar som görs inom området. Det kan t.ex. säkra mätmetodernas och -anordningarnas tillförlitlighet och mätresultatens jämförbarhet. Bl.a. i EG-direktivet om bedömning och kontroll av luftkvaliteten och vissa framtida direktiv om luftutsläpp förutsätts att ett referenslaboratorium utses. Laboratorier kan tilldelas också andra uppgifter, t.ex. vattendragskontroll i samband med kvalitetssäkring.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall Fordonsförvaltningscentralen fungera som typgodkännandemyndighet enligt vad som särskilt bestäms genom förordning. Enligt luftvårdsförordningen fungerar Fordonsförvaltningscentralen som typgodkännandemyndighet när det gäller vissa arbetsmaskiners avgasutsläpp. Bestämmelsen överensstämmer således med den gällande luftvårdslagstiftningen. Den gäller inte motsvarande verksamhet som Fordonsförvalt-

ningscentralen, Luftfartsverket och Banförvaltningscentralen bedriver med stöd av annan lagstiftning.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. innehåller en bestämmelse om förordnande av s.k. anmälda inrättningar och andra inrättningar som utfärdar intyg samt besiktningsorgan som sköter till typgodkännandet hörande uppgifter. Dessa inrättningar kan vara enskilda verksamhetsutövare som uppfyller de tekniska krav som ställs på inrättningen genom förordning. Ett förordnande kan också återkallas om inrättningen inte längre kan visa att den uppfyller de krav som ställs i förordningen. Inrättningarna utfärdar intyg över tekniska mätningar som de gjort och deras verksamhet har inte något annat samband med utövande av offentlig makt. Intygen kan således inte överklagas, till åtskillnad från t.ex. typgodkännandemyndighetens negativa beslut. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om inrättningarnas opartiskhet och pålitlighet. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande luftvårds- och bullerbekämpningslagen och behövs med tanke på genomförandet av EG-direktiven om arbetsmaskiner och anordningar.

25 §. *Skyldighet att följa miljöns tillstånd.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall kommunens inom sitt område följa miljöns tillstånd, så som de lokala förhållandena kräver, dvs. bl.a. mäta luftkvaliteten och följa bullersituationen. Kommunfullmäktige kan bestämma att dessa uppgifter skall skötas t.ex. av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. För huvudstadsregionens kommuner gäller 2 § 3 punkten lagen om huvudstadsregionens samarbetsdelegation (253/1985), enligt vilken uppföljningen av luftvården ankommer på samarbetsdelegationen. De skyldigheter som avses i bestämmelsen motsvarar dem som avses i luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen.

De regionala och riksomfattande uppföljningsuppgifterna ankommer enligt lagen om miljöförvaltningen på de regionala miljöcentralerna och på Finlands miljöcentral. Särskilda bestämmelser utfärdas om dessas uppgifter. Enligt gällande 12 kap. 20 § vattenlagen utfärdas särskilda bestämmelser om planeringen av och rapporteringen om vattenvården.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall uppföljningsinformationen offentliggöras och ges publicitet t.ex. genom lokalpressen eller genom särskilda nyhetsmeddelan-

den eller publikationer.

26 §. *Riksomfattande planer och program.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. godkänner statsrådet de på EG:s rättsakter baserade riksomfattande miljöskyddsplanerna och -programmen. Om en plan eller ett program gäller flera förvaltningsområden samt styrning av uppgifter eller verksamhet inom dessa, skall ärendet i enlighet med statsrådets reglemente avgöras vid det allmänna sammanträdet. I andra fall godkänns planerna och programmen av miljöministeriet, som godkänner också miljöförvaltningens egna planer.

I paragrafens avsedda planer är bl.a. sådana som avses i artikel 7 i direktivet om förening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö samt i artikel 17 i direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Till denna kategori kan hänföras också planer och program som avser av verksamhetsutövare inom en viss bransch gemensamt godkända utsläppsminskningar. Bestämmelser om liknande programmöjligheter finns t.ex. i VOC Solvent-direktivet.

I den föreslagna paragrafen avses endast riksomfattande planer, inte t.ex. i EG:s ramdirektiv om luftkvaliteten avsedda lokala planer för att hindra överskridning av gränsvärden för luftutsläpp.

I lagen föreslås inga sådana bestämmelser om ett bullerbekämpningsprogram som skulle motsvara 11 § i bullerbekämpningslagen. Detta program har inte fått någon större betydelse och i praktiken skall motsvarande planering ingå bl.a. i trafikplaneringen och planläggningen.

Innan planerna och programmen godkänns skall statsrådet bereda myndigheterna och intressegrupperna tillfälle att yttra sig om saken. Bestämmelsen motsvarar det allmänna utlåtandeförfarande som enligt 10 § avsluter sig till normgivningen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. hänvisas till avfallslagens bestämmelser om riksomfattande och regionala avfallsplaner. Stadganden om dessa ingår alltså i avfallslagen.

27 §. *Datasystemet för miljövärdsinformation.* I denna paragraf finns bestämmelser om ett datasystem för miljövärdsinformation, om dess huvudsakliga innehåll, om inskrivning av uppgifter i systemet samt om utlämnande av uppgifter ur det. Orsaken till att bestämmelser om datasystemet tas in på lag-

nivå är den av de grundläggande fri- och rättigheterna följande principen att personuppgifter skall skyddas genom lag.

Syftet med datasystemet för miljövärdsinformation är att främja verkställigheten av lagen. Systemet innehåller endast uppgifter som behövs för tillsynen över att lagen iaktas. I det register över vattenbeslut som förs enligt vattenlagen kvarstår de beslutsuppgifter om vattenhushållningsföretag som ingår i den nuvarande vattenboken.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall datasystemet upprätthållas av de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral. Datasystemet för miljövärdsinformation skall vara i miljöförvaltningens gemensamma användning. T.ex. vissa internationella konventioner förutsätter rapporter vilkas grundläggande uppgifter kan införas i datasystemet för miljövärdsinformation.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1—4 punkten räknas de uppgifter upp som skall skrivas in i datasystemet för miljövärdsinformation. Systemet utgör en helhet som består av ett flertal separata datafiler och register. Kärnan i datasystemet för miljövärdsinformation är det belastnings- och tillsynsdatasystem som är i de regionala miljöcentralernas gemensamma användning, det s.k. VAHTI-systemet. I systemet har införts tillstånd som beviljats enligt lagen om miljö-tillståndsförfarande och uppgifter om industrins utsläpp av avloppsvatten samt till dessa anslutna uppföljningsrapporter. Datasystemet skall innefatta också de uppgifter om utsläpp av avloppsvatten som enligt den gällande vattenlagen har införts i vattenboken. Om detta intas bestämmelser i lagen om införande av miljöskyddslagstiftning. Utöver tillståndsuppgifter skall i systemet skrivas in uppgifter om sådana anmälningar som avses i 10 kap. Också det avfallsregister som skall föras enligt avfallslagen utgör en del av datasystemet för miljövärdsinformation.

I avfallslagen föreslås fortsättningsvis inga bestämmelser om förutsättningarna för och rättsverkningarna av inskrivningar i avfallsregistret. I datasystemet skall också skrivas in uppgifter om miljöns tillstånd.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall kommunen utan hinder av sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) överföra uppgifter till det statliga datasystemet. Uppgifterna kan gälla bl.a. tillstånd och anmälningar samt till dessa anslutna rapporter och

av kommunerna producerade data om miljöns tillstånd. Datasystemet skall vara i myndigheternas gemensamma användning utan ersättning.

De uppgifter som finns i datasystemet omfattas på normalt sätt av handlingsoffentligheten. Om utlämnande av uppgifter för olika ändamål beslutar den myndighet som förfogar över uppgifterna.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. gäller om de registrerades rätt till insyn vad som bestäms i personuppgiftslagen (523/1999).

4 kap. Behovet av miljötillstånd

28 §. *Allmän tillståndsplikt.* I denna paragraf finns bestämmelser om de grunder enligt vilka verksamheter som medför risk för förorening av miljön är tillståndspliktiga. Förhandstillsynen över verksamheter som medför risk för förorening av miljön är baserad på tillståndsförandet, dvs. förandet för beviljande av miljötillstånd.

Ett viktigt syfte med miljöskyddslagen är att förenhetliga tillståndssystemet. Antalet verksamheter som omfattas av förhandstillsynen kommer enligt förslaget att vara i stort sett detsamma som enligt den gällande lagstiftningen. De sektorvisa tillståndsförandena slås ihop varvid antalet tillståndsföranden reduceras. I regel utsträcks miljö-tillståndsförandet till de tillståndspliktiga verksamheter som avses i den gällande luftvårdslagen, avfallslagen, hälsoskyddslagen, lagen angående vissa grannelagsförhållanden, vattenlagen och förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten (283/1962).

Utgångspunkten för tillståndsplikten enligt miljöskyddslagen är inte enbart den tillståndsplikt som är baserad på IPPC-direktivet eller andra EG-rättsakter om miljöskydd, t.ex. EG:s avfallsrättsakter och MKB-direktivet. Tillståndsplikten definieras så att den täcker den tillståndsplikt som följer av de gällande författningarna. En reglering som på förordningsnivå täcker samtliga miljöelement skulle göra det möjligt att vid behov avreglera tillståndssystemet i vissa avseenden. I EG:s miljöskydds-rättsakter, t.ex. i IPPC-direktivet, har tillståndsplikten i allmänhet definierats med tanke på verksamheter som har betydande miljökonsekvenser. IPPC-direktivet är ett minimidirektiv som inte hindrar medlemsstaterna från att definie-

ra tillståndsplikten på andra grunder, med hänsyn till de nationella förhållandena och målsättningarna. IPPC-direktivets bestämmelser om tillståndspliktiga verksamheter är närmast baserade på de förhållanden som råder i Mellaneuropa.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om tillståndspliktig verksamhet. Förordningens anläggningsförteckning utgör stommen för tillståndsplikten, som kompletteras av bestämmelserna i den föreslagna paragrafens 2 mom. En så noggrann förteckning över verksamheterna som möjligt förbättrar dessutom beslutsfattandets förutsägbarhet samt en jämbördig behandling av olika verksamheter.

Avsikten är att de tillståndspliktiga verksamheterna skall bestämmas genom förordning, anläggningsvis enligt bransch och storlek. Förordningen motsvarar de i den gällande lagen om miljö-tillståndsförande ingående bestämmelserna om tillståndsplikt. Förteckningen skall vara uttömmande och den upptar således inte, så som 1 § 1 mom. 12 punkten hälsoskyddslagen, en öppen bestämmelse för övriga verksamheter. I lagen ingår inte heller någon mot 12 § luftvårdslagen svarande bestämmelse enligt vilken miljöministeriet i enskilda fall kan bestämma att lufttillstånd skall sökas för annan verksamhet än sådan som nämns i förordningen. I förordningen angivna smärre verksamheter kan i förordningen också bestämmas vara tillståndspliktiga, om verksamheten placeras på ett område som är känsligt för miljöolägenheter, t.ex. på ett viktigt grundvattenområde, och verksamheten medför särskild risk för grundvattenförorening.

Verksamheterna definieras t.ex. utgående från deras omfattning. Om detta inte är möjligt skall man enligt allmänt språkbruk använda begrepp som anläggning, fabrik eller motsvarande, som anger att verksamheten är relativt omfattande.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 och 2 punkten behövs miljö-tillstånd för sådan i 1 kap. 19 och 20 § avsedd verksamhet som kan förorena ett vattendrag eller en bädd. I den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten konstateras liksom i gällande 10 kap. 3 § vattenlagen att tillståndsförutsättningen gäller avledande av avloppsvatten. Tillstånd behövs på denna grund inte t.ex. för avledande av täckdiktningssvatten från en åker, även om vattenkvaliteten i ett dike där-

igenom kan försämrats. En verksamhet som förorenar vattendrag kan inte avgränsas så att den enbart avser avloppsvatten. Bestämmelsen ändrar inte tolkningspraxis när det gäller vattenlagen, enligt vilken tillståndsplikten med avseende på verksamhet som medför förorening inte gäller verksamhet med karaktär av diffusutsläpp. T.ex. åkerbruk är inte en tillståndspliktig verksamhet med stöd av momentets 1 punkt. Inte heller skogsdikning kan anses vara primärt tillståndspliktig enligt miljöskyddslagen, men dikningens förorenande verkningar kan tas i beaktande vid sådant beslutsfattande som avses i 6 kap. vattenlagen. Avledande av dräneringsvatten från en torvtäkt kan däremot inte betraktas som diffusutsläpp.

Enligt förslaget till 1 kap. 19 § vattenlagen skall vissa verksamheter, t.ex. muddring, deponering av slam, torrläggning och dikning, vara tillståndspliktiga. För undvikande av dubbla tillståndsförfaranden behövs inget miljötillstånd för dessa verksamheter. Miljöskyddslagens bestämmelser skall emellertid i materiellt hänseende tillämpas vid tillståndsprövningen enligt vattenlagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 3 punkten skall tillstånd sökas för verksamhet som kan medföra sådant oskäligt besvär som avses i 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Avsikten med denna bestämmelse är att det nuvarande rättsläget skall bestå, i synnerhet vad gäller skyddet av grannars egendom och trivsel. Tillståndsbestämmelserna i 18 § i den gällande lagen angående vissa grannelagsförhållanden föreslås bli upphävda och förhandstillsynen över verksamheterna föreslås bli baserad på miljöskyddslagen. I 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden kvarstår emellertid det allmänna förbudet att åsamka grannar besvär eller störningar, vilka med hänsyn till de lokala förhållandena kan anses vara oskäliga. Enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden kan en granne yrka på skydd genom talan i tingsrätten, om verksamheten inte i enlighet med miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig.

Verksamheterna är i allmänhet av en annan typ än de som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom. eller 2 mom. 1 och 2 punkten. T.ex. reparations- eller andra verkstäder på bostadsområden eller i omedelbar närhet av sådana kan utsätta grannskapet för lukt- och bullerolägenheter. Innan verksamheten inleds borde därför platsens lämplighet be-

dömas. Den förvaltnings- och rättspraxis som följer av den gällande lagen angående vissa grannelagsförhållanden skall också i fortsättningen styra tolkningen av bestämmelsen.

Vid bedömningen av frågan om en verksamhet är tillståndspliktig skall det också beaktas att markanvändnings- och bygglagen förutsätter att bygglov beviljas efter bedömning av verksamhetens lämplighet, inklusive en immissionsbedömning. I ett bygglov kan det således förutsättas t.ex. att en verksamhet ligger på lämpligt avstånd från en grannes fastighet. I så fall behövs inte heller något särskilt miljötillstånd, förutsatt att verksamhetens immissioner i tillräcklig utsträckning har beaktats i bygglovet. Den myndighet som beviljar bygglov kan vid behov be miljötillståndsmyndighetens utlåtande om behovet av miljötillstånd innan bygglovet beviljas.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 4 punkten förutsätts tillstånd för återvinning eller behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt. Tillståndsplikten baserar sig på den gällande avfallslagen, varmed avfallsdirektivet har genomförts. I avfallslagen ingår alltså bestämmelser om avfall samt om återvinning och behandling av avfall.

Enligt den föreslagna lagens 2 mom. 5 punkten förutsätts tillstånd också för prospektering efter och utvinning av olja och gas i Finland samt för annan därmed förknippad verksamhet. Denna punkt motsvarar de bestämmelser i gällande vattenlag varmed de internationella havsskyddsfördragen har satts i kraft. Orsaken till att bestämmelsen har tagits in i miljöskyddslagen är närmast den risk för förorening av haven som är förenad med borrhavsverksamhet. Ett tillstånd som beviljats med stöd av miljöskyddslagen ger å andra sidan inte i sig rätt till exploatering av fyndigheter.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall tillstånd utverkas för ökning eller annan väsentlig förändring av utsläpp. Bestämmelsen motsvarar de gällande bestämmelserna om miljötillstånd. Den långvariga förvaltnings- och rättspraxis som gäller dessa bestämmelser skall också framdeles ligga till grund för lagtolkningen.

Frågan om tillstånd för ändring av en verksamhet är beroende av många olika omständigheter. Vid prövningen av tillståndsbehovet är det skäl att beakta i synnerhet verk-

samhetens typ och karaktär. T.ex. en flygstations och ett avloppsreningsverks tillståndsbehov skall bedömas på olika grunder. Tillståndsbehovet kan dessutom vara baserat på vissa omständigheter i det enskilda fallet.

Enligt artikel 2.10 b i IPPC-direktivet avses med begreppet väsentlig ändring en ändring av verksamheten som enligt den behöriga myndigheten kan påverka människor eller miljö negativt och i betydande mån. Sådana ändringar förutsätter enligt artikel 12.2 ett nytt tillstånd. Enligt artikel 12.1 skall de behöriga myndigheterna underrättas om alla planerade ändringar i verksamheten enligt definitionen i artikel 2.10 a. I förekommande fall skall de behöriga myndigheterna uppdatera tillståndet eller villkoren i detta. Den i miljöskyddslagen föreslagna bestämmelsen om väsentlig ändring motsvarar artikel 2.10 b i IPPC-direktivet och delvis även artikel 2.10 a. I lagens 81 § finns också bestämmelser om skyldigheten att underrätta tillsynsmyndigheten om andra än väsentliga ändringar i verksamheten, om dessa kan ha betydelse för tillsynen över verksamheten. Sådana ändringar i verksamheten borde ha eventuella verkningar på miljön.

Tillstånd behövs om utsläppen från en verksamhet ökar på grund av att verksamheten ändras eller om verksamheten annars undergår en väsentlig ändring. Med ökning av utsläpp avses också situationer där den relativa andelen av vissa ämnen ändras. Som annan väsentlig ändring av verksamheten anses utvidgning av verksamheten, produktionsändring eller byte av råvaror eller bränslen.

Tillstånd behövs emellertid inte om ändringen inte väsentligen ökar miljöpåverkan eller riskerna och om tillståndet inte behöver ändras på grund av att verksamheten har ändrats. De olika grunderna bör vara uppfyllda samtidigt för att tillstånd inte skall behöva utverkas för ändringen. Bestämmelsen avser inte situationer där det sker en avvikelse från direkta tillståndsvillkor. Vid avvikelse från tillståndsvillkoren tillgrips förvaltnings tvång och gärningen kan också vara straffbar.

För att verkningarna av en ändring skall kunna bedömas måste utsläppsökningen ställas i relation såväl till utsläppens kvantitet som till deras skadlighet. Ofta kan en ökning av en verksamhets negativa miljöpåverkan motiveras med en produktionsökning. Produktionsmängden måste emellertid korre-

lera med utsläppen och den förorening som verksamheten orsakar. Vid bedömningen av vilken betydelse det har att utsläppens sammansättning ändras är det skäl att beakta också det belastade områdets framtida utveckling, t.ex. de långsiktiga målsättningarna för skyddet av ett vattendrag.

Den olycksrisk som sammanhänger med en anläggning kan öka också på grund av någon funktionell ändring. Som en väsentlig ändring kan i så fall betraktas t.ex. en väsentlig ökning av lagren, omläggning av en process så att den blir känslig för olyckor eller utbyte av de kemikalier som används i en process, även om verksamhetens utsläpp inte direkt skulle öka. En ändring av totalrisken för förorening kan således innebära att tillstånd behövs.

En ändring i verksamheten är också väsentlig om en ny verksamhetshelhet inte motsvarar ett tidigare tillstånd och inte heller de centrala kriterierna för tillståndsprövningen. T.ex. fiskodlingsanstalters tillstånd är baserade på de produktionsmängder som verksamhetsutövaren har uppgivit och enligt vilka villkoren för fodrets näringsinnehåll bestäms. I vissa fall kan verksamhetens utsläpp minska, men ändringen bör emellertid vara väsentlig eftersom grunderna för tillståndsvillkoren ändras och i den nya situation som uppkommer skulle bestämmas på ett annat sätt. Om ett tillståndsvillkor begränsar kväveoxidutsläppen från ett kraftverk som huvudsakligen använder tung brännolja, är en förutsättning för en övergång till naturgas som huvudbränsle att en lägre utsläppsgräns för kväveoxider bestäms i det nya tillståndet.

Vid en bedömning av om en ändring i verksamheten är väsentlig skall man dessutom alltid utgå från att verksamheten tillräckligt väl överensstämmer med tillståndet. T.ex. ett tillstånd till behandling eller återvinning av avfall begränsas till vissa typer av avfall och ett avloppsreningsverks tillstånd gäller ett viss område eller en viss mängd avloppsvatten. Också ett tillstånd för ett djurstall har kanske sökts för ett visst antal djur. För en ökning av djurmängden förutsätts ett nytt tillstånd, om tillståndet på grund av de olägenheter djurmängden orsakar inte ursprungligen skulle ha beviljats för den större mängden. Ändringar i tillståndskriterierna förutsätter i allmänhet att tillståndet ses över i överensstämmelse med den nya situationen.

29 §. *Förordning om tillståndsplikt.* Enligt denna paragrafs 1 mom. kan genom förordning bestämmas om tillståndsplikt för utsläpp av vissa ämnen och utsläpp från vissa verksamheter. Bestämmelsen överensstämmer med 10 kap. 31 § i den gällande vattenlagen, enligt vilken tillstånd behövs för utsläpp av vissa ämnen i vattendrag eller avlopp. Sådan tillståndsplikt som förutsätts i direktivet om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen (80/68/EEG) baserar sig enligt föreslagna 28 § 1 mom. på en verksamhetsförteckning i en förordning, medan direkta ämnesutsläpp förbjuds med stöd av 8 §. Statsrådets förordning kan gälla enbart sådana utsläpp som avses i EG:s vattenskyddsdirektiv.

Den föreslagna paragrafens 2 mom överensstämmer med gällande 1 kap. 19 § 3 mom. vattenlagen. Bestämmelsen har samband med genomförandet av de internationella havsskyddsfördragen.

30 §. *Undantag från tillståndsplikten.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan statsrådet genom förordning undanta vissa verksamheter från tillståndsplikt genom att för dessa verksamheter utfärda allmänna bestämmelser. Sådana bestämmelser kan utfärdas om verksamheter som avses i 12 § 2 och 3 punkten samt om sådan återvinning eller behandling av avfall som sker i en anläggning eller yrkesmässigt. I de sistnämnda avseendena motsvarar paragrafen också avfallslagen, enligt vilken en avvikelse från tillståndsplikten kan gälla endast återvinning som sker i en anläggning eller yrkesmässigt samt behandling av annat avfall än problemavfall på den plats där det uppkommer.

En förutsättning för att undantag från tillståndsplikten skall kunna bestämmas genom en statsrådsförordning är att verksamheten tekniskt sett är relativt noggrant reglerad. Ytterligare en förutsättning för att sådana verksamheter som avses i 12 § 2 punkten skall kunna undantas från tillståndsplikten är att verksamheten är placerad på ett tillräckligt avstånd från platser som eventuellt kan lida skada, t.ex. bostadsområden eller grundvattenområden. Sådana allmänna bestämmelser som avses i lagens 12 § 3 mom. gäller industrier som använder flyktiga organiska kolväten. Bestämmelsen innebär också att VOC Solvent -direktivet kan genomföras.

Enligt sista meningen i den föreslagna paragrafens 1 mom. kan genom förordning dessutom bestämmas vissa undantag från

tillståndsplikten när det gäller avfallsåtervinning eller -behandling som sker i en anstalt eller yrkesmässigt. I den gällande avfallsförordningen räknas upp bl.a. gödselspridning och deponering av ofarligt stenavfall som sådana verksamheter på vilka avfallslagens bestämmelser om tillståndsförfaranden inte tillämpas. Undantag från tillståndsplikten kan enligt förslaget gälla endast verksamhet som avses i 28 § 2 mom. 4 punkten. Om tillståndsplikten har någon annan grund hindrar detta inte att tillståndsvillkor uppställs för sådana verksamheter, om de annars skulle ingå i tillståndsprövningen för verksamheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. behövs tillstånd inte för kortvarig verksamhet av försöksnatur. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande avfallslagen och luftvårdslagen. Enligt den kan verksamhet vars syfte är att ta i bruk tekniska förbättringar, byte till miljövänligare råvaror och till bränsle som är mindre miljöbelastande ske utan miljötillstånd. Som försöksverksamhet betraktas i allmänhet inte verksamhet som redan är vedertagen inom en bransch. Försöksverksamheten skall också vara begränsad till sin natur samt kortvarig, med beaktande av syftet med verksamheten och försöket.

Försök skall anmälas enligt vad som bestäms i 61 §. Med anledning av anmälan kan tillståndsmyndigheten meddela föreskrifter i syfte att minska miljöolägenheterna och vid behov förbjuda vidare försök. Vid behov kan föreskrifter om tidsmässig begränsning av försök utfärdas.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. behövs miljötillstånd emellertid alltid om en verksamhet enligt en förhandsbedömning kan förorena ett vattendrag eller en bädd eller orsaka sådant oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden, om det är fråga om prospektering efter eller utvinning av olja eller gas eller om tillstånd har beviljats för sådant ämnesutsläpp som avses i EG:s direktiv. I en vattenmiljö kan också en kortvarig försöksverksamhet förorsaka synnerligen allvarliga skador, t.ex. genom syrebrist som förstör fiskbeståndet i ett helt vattendrag. Den miljöpåverkan som en verksamhet har kan inte nödvändigtvis granskas så ingående i samband med anmälningsförfarandet att de krav blir beaktade som framförts av parterna och de myndigheter som bevakar allmän fördel.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. innebär att undantag från tillståndsplikten i sådana fall som avses i 1 mom. i allmänhet gäller endast en tillståndsgrund. Verksamheten kan således fortfarande vara tillståndspliktig på någon annan grund. T.ex. undantag från tillståndsplikten när det gäller avfallsbehandling i en anläggning befriar inte från tillståndsplikt på någon annan grund.

5 kap. Tillståndsmyndigheternas befogenheter

31 §. *Behörig tillståndsmyndighet.* I denna paragraf finns bestämmelser om tillståndsmyndigheternas behörighet. Behörighetsfördelningen mellan de statliga respektive kommunala tillståndsmyndigheterna motsvarar i huvudsak regleringen i lagen om miljötillståndsförfarande och vattenlagen.

Vid bestämmandet av behörighetsfördelningen mellan miljötillståndsverket och den regionala miljöcentralen skall i mån av möjlighet beaktas personalens nuvarande sakkunskap. Dessutom skall om möjligt beaktas ärendenas regionala fördelning. Behörighetsfördelningen kan vid behov justeras i ett senare skede, på basis av erfarenheterna.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten skall miljötillståndsverket avgöra tillståndsärenden gällande verksamheter som närmare anges i en förordning. Det är här fråga om verksamheter som kan ha betydande miljökonsekvenser och som närmast kan jämföras med verksamheter som avses i MKB-förordningen och med vissa av de verksamheter som nämns i IPPC-direktivet. Miljötillståndsverket kan också ges rätt att avgöra tillståndsärenden gällande verksamheter som till sin typ och karaktär annars är sådana att det är motiverat att de avgörs av verket. Verksamheter som avses här är framförallt sådana som orsakar utsläpp i vatten samt verksamheter som är förknippade med ersättningsfrågor.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten är miljötillståndsverket behörigt att avgöra miljötillståndsärenden som inkluderar tillstånd för vattenhushållningsföretag som avses i 2—9 kap. vattenlagen eller ärenden som gäller annan nyttjanderätt än för utloppsledning eller nyttjanderätt som avses i 10 § vattenlagen. Verksamheten skall således utgöra en sådan helhet att tillståndsärendena kan behandlas gemensamt på det

sätt som avses i 39 §. Det kan t.ex. vara fråga om fiskodling i en nätbassäng. Ett ärende som gäller byggandet och placeringen av en utloppsledning t.ex. från ett kraftverk eller ett avloppsreningsverk skall däremot avgöras i samband med miljötillståndet. Eftersom avledande av råvatten för industribehov i regel inte förutsätter sådan gemensam behandling som avses i 39 §, är inte heller miljötillståndsverket tillståndsmyndighet på denna grund.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten är miljötillståndsverket tillståndsmyndighet också då den regionala miljöcentralen är sökande eller i en betydande utsträckning har främjat projektet. I praktiken kan denna bestämmelse tillämpas i undantagsfall. Det är meningen att miljöcentralens självständiga behandling av tillståndsärenden skall tryggas bl.a. genom att tillståndsärendena överförs till en egen enhet. Miljöcentralen kan emellertid bli tvungen att i vissa fall fungera som sökande av miljötillstånd närmast när det gäller sanering av förorenad mark eller istandsättning av ett förorenat vattenområde. Också vissa uppgifter som har beröringspunkter med främjande och finansiering av projekt kan i undantagsfall äventyra behandlingens opartiskhet.

Åtgärder varigenom ett projekt främjas i en betydande utsträckning kan t.ex. innebära att miljöcentralen planerar och de facto genomför ett projekt. Det kan vara fråga om ett projekt som påverkar miljön genom att dräneringsvatten från torvmossar avleds i ett vattendrag, om den regionala miljöcentralen har varit med om att planera det hela. Miljöcentralen kan bevilja av prövning beroende miljöskyddsbidrag. Det i relation till totalkostnaderna obetydliga bidraget kan inte betraktas som ett betydande främjande av projektet. I ärendet borde dessutom beaktas också verksamhetens natur och miljökonsekvenser. T.ex. finansiering som beviljats för reducering av en befintlig verksamhets miljöpåverkan borde granskas på ett annat sätt än finansiering för en helt ny verksamhet. Deltagande i planeringsarbetsgrupper, olika ställningstaganden t.ex. i samband med en avfallsplan och beviljande av betydande finansiering kan tillsammans ha betydelse för avgörandet av om det är fråga om att i en betydande utsträckning främja ett projekt.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. ingår bestämmelser om omfattningen av den regionala miljöcentralens behörighet. Om en

verksamhet emellertid hör till miljötillståndsverkets behörighet på någon annan grund än en sådan som nämns i 1 mom. skall tillståndsärendet i sin helhet avgöras av verket.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten är den regionala miljöcentralen tillståndsmyndighet om ansökan gäller sådan genom förordning reglerad verksamhet vars miljökonsekvenser sträcker sig till ett betydligt större område än den kommun där verksamheten är placerad eller om det av någon annan orsak är motiverat att den regionala miljöcentralen avgör ärendet. Verksamheter av det sistnämnda slaget förekommer t.ex. i samband med försvarsmakten. Den regionala miljöcentralen är tillståndsmyndighet i sådana fall då kommunen är verksamhetsutövare, t.ex. energiproducent eller ordnare av avfallshantering. Genom förordning kan utfärdas bestämmelser om verksamheter som i regel ankommer på miljöcentralen, på motsvarande sätt som enligt förordningen om miljötillståndsförfarande. Miljötillståndsverket avgör emellertid tillståndsärenden som gäller vissa omfattande verksamheter.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten ankommer vissa miljötillstånd för verksamheter som förorenar vattendrag på den regionala miljöcentralen, när det inte är fråga om ett företag som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen. Bestämmelsen motsvarar således gällande 1 kap. 19 § vattenlagen, dvs. bestämmelsen om förorenande verksamheter som inte har samband med vattenushållningsföretag.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 3 punkten skall den regionala miljöcentralen dessutom avgöra tillståndsärenden i sådana fall då tillståndsplikten är baserad på en ämnesförteckning i en förordning som statsrådet har givit med stöd av 29 §. Sådana verksamheter är rätt ofta tillståndspliktiga också med stöd av en förordning, men också i så fall behandlas tillståndsärendet av den regionala miljöcentralen det oaktat att anläggningens tillståndsärende i annat fall skulle höra till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet. Det är i dessa fall vanligen fråga om utsläpp av tillståndspliktiga ämnen i avlopp.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten avgöra andra tillståndsansökningar än sådana som enligt 1 eller 2 mom. hör till de statliga miljötillståndsmyndigheternas behör-

ighet. Det är således inte nödvändigt att genom förordning utfärda bestämmelser om en särskild förteckning över sådana verksamheter som hör till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet. Den kommunala myndighetens behörighet omfattar inte verksamheter som medför risk för förorening av vattendrag, men den skall i enlighet med den gällande vattenlagen avgöra sådana miljötillståndsärenden där det enbart är fråga om att leda avloppsvatten i marken eller till någon annan bädd än ett vattendrag.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall närmare bestämmelser om de verksamheter som avses i 1 mom. 1 punkten och 2 mom. utfärdas genom förordning.

32 §. *Tillståndsmyndighet vid ändringar i verksamheten.* Denna paragraf gäller tillståndsmyndigheternas befogenheter när det sker ändringar i en verksamhet. Behörig myndighet är den som skulle behandla en ansökan om ett nytt tillstånd för motsvarande verksamhet. I så fall kan t.ex. en kapacitetsökning inom en verksamhet leda till att tillståndsärendet behandlas av en annan myndighet än den som tidigare behandlat tillståndsärendet. Miljötillståndsverket avgör tillståndsärenden när det är fråga om ändring i en verksamhet, om det ursprungligen för verksamheten utöver miljötillstånd har behövts också tillstånd enligt vattenlagen, även om ändringen skulle gälla endast den del av verksamheten som regleras genom miljötillståndet.

33 §. *Överföring av tillståndsärenden.* I denna paragraf finns bestämmelser för sådana situationer där en tillståndsmyndighet kan eller bör överföra en till den riktad tillståndsansökan till en annan tillståndsmyndighet. Om ansökan från första början har riktats till fel myndighet skall denna i enlighet med 8 § lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) överföra ärendet till behörig myndighet.

Sådan överföring som avses i paragrafen kan i princip göras när som helst före avgörandet av huvudärendet. Interimistiska åtgärder som vidtagits i ett överfört ärende behöver inte upprepas, om åtgärderna annars är korrekta. Den regionala miljöcentralen och miljötillståndsverket har också möjlighet att återförvisa ärendet till den myndighet som överfört ärendet, om de anser att det inte funnits rättsliga förutsättningar för överföringen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom.

skall den kommunala miljöförvaldsmyndigheten överföra en anhängig tillståndsansökan till den regionala miljöcentralen för avgörande om det i samband med utredningen av ärendet framgår att verksamheten kan forsaöka förorening av vattendrag. Bestämmelsen överensstämmer med gällande 10 kap. 4 § vattenlagen.

Den kommunala miljöförvaldsmyndigheten kan överföra ett ärende till den regionala miljöcentralen, om ärendet kräver sådan särskild utredning som inte kan fås i kommunen. Med särskild utredning avses t.ex. miljöutredningar som inte kan fås enbart genom att begära utlåtanden. Motsvarande bestämmelse finns i lagen om miljötillståndsförfarande.

Ett ärende kan överföras till den regionala miljöcentralen också av någon annan särskild orsak. En sådan orsak kan t.ex. ha samband med situationer där det är nödvändigt att granska olika verksamheters miljökonsekvenser i ett sammanhang. En överföring kan göras också t.ex. i situationer där flera verksamheter har placerats inom samma begränsade område. Alla tillstånd för verksamheter inom ett sådant område skall behandlas av samma myndighet, framförallt av den orsaken att i andra avseende separata verksamheter kan ha gemensam avfallshantering, behandling av avloppsvatten eller energiförsörjning. Den kommunala miljöförvaldsmyndigheten kan överföra ärendet till den regionala miljöförvaldscentral som är behörig med avseende på den övriga verksamheten inom anläggningens område.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan den regionala miljöcentralen av särskilda skäl i enskilda fall överföra ett till dess behörighet hörande tillståndsärende till miljöförvaldsverket för avgörande. Skälet kan t.ex. vara miljöförvaldsverkets specialakskunskap i ersättningsfrågor. Det kan också vara fråga om att fördela t.ex. fiskerihushållningsförpliktelser jämnt mellan verksamhetssutövarna inom ett område där miljöpåverkan kan konstateras. I så fall kan hela tillståndsärendet överföras till miljöförvaldsverket, om detta tidigare har behandlat de tillstånd som hänför sig till samma vattenområde.

Enligt föreslagna 96 § 3 mom. får ändring i ett överföringsbeslut inte sökas separat genom besvär. Motsvarande besvärsförbud gäller också i fråga om beslut varmed ett ärende återförvisas till den myndighet som har

överfört ärendet.

34 §. *Tillståndsmyndighetens regionala behörighet.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är det tillståndsmyndighet regionalt behörig inom vars område verksamheten är placerad. Om ett projekt genomförs på flera behöriga myndigheters områden skall den myndighet betraktas som tillståndsmyndighet för hela projektet, inom vars behörighetsområde verksamheten huvudsakligen bedrivs.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. bestäms om sådan specialbehörighet som gäller ändring av fiskerihushållningsbestämmelser. Enligt bestämmelsen skall ärendet avgöras av det behöriga miljöförvaldsverket om sådana fiskerihushållningsföreskrifter som ingår i tillstånden för flera verksamheter som belastar samma vattendrag skall justeras samtidigt. Bestämmelsen förutsätter att tillståndsärendena är anhängiga samtidigt. Den regionala miljöcentralen kan i princip behandla ett separat tillstånd till utsläpp av avloppsvatten och bestämma en fiskerihushållningsförpliktelse oavsett bestämmelsen, om andra tillståndsärenden gällande området inte är anhängiga. Bestämmelsen gör det möjligt att fortsätta den praxis som har utformats enligt den gällande vattenlagen.

6 kap. Tillståndsförfarandet

35 §. *Tillståndsansökan.* I denna paragraf finns bestämmelser om inlämnande av tillståndsansökan och överhuvudtaget om ansökans innehåll. Närmare bestämmelser om ansökans innehåll utfärdas genom förordning. Tillståndsansökan skall innehålla motsvarande uppgifter som enligt miljöförvaldsförordningen och vattenförordningen (282/1962). Förordningen skall ges med beaktande av de krav som ställs på tillståndsansökan i artikel 6 i IPPC-direktivet samt i vissa andra direktiv.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillståndsansökan tillställas den behöriga tillståndsmyndigheten. En ansökan anses ha blivit vederbörligen anhängiggjord om den har inlämnats till någon av de statliga myndigheterna. Den mottagande myndigheten skall överföra ansökan till den behöriga myndigheten. Sökanden skall underrättas om överföringen, som inte får överklagas separat. I samband med att ändring söks i huvudärendet är det emellertid möjligt att

pröva myndighetens behörighet att avgöra ärendet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall till ansökan fogas för tillståndsprövningen behövlig utredning. Vilken utredning som behövs beror på verksamhetens art och miljökonsekvenser. Till ansökan skall vid behov också fogas en utredning om de parter som projektet kan beröra. Den utredning som gäller parterna skall eventuellt också utsträckas till de fastigheter som projektet kan beröra. Detta är viktigt framförallt i samband med ersättningar för vattenförorening.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall till ansökan före beslutsfattandet fogas en sådan miljökonsekvensbeskrivning som avses i MKB-lagen, om ansökan gäller verksamhet som avses i MKB-lagen. Tillståndsförfarandet och bedömningsförfarandet kan således behandlas parallellt, men innan tillståndsbeslutet fattas skall tillståndsmyndigheten ha tillgång till en sådan beskrivning som avses i MKB-lagen. I vissa fall skall till ansökan fogas en i naturvårdslagen avsedd utredning om bedömning av verkningarna, om verksamheten kan påverka förhållandena inom områden som ingår i Natura 2000 -programmet. Om detta ingår en särskild bestämmelse i 65 § naturvårdslagen.

36 §. *Utlåtanden.* Enligt denna paragraf skall tillståndsmyndigheten begära utlåtanden om ansökan av de myndigheter som bevakar allmänt intresse. De statliga tillståndsmyndigheterna skall inhämta den kommuns utlåtande där verksamheten är placerad och vid behov de kommuners utlåtanden där miljökonsekvenserna kan konstateras. De myndigheter som bevakar allmänt intresse skall höras före beslutsfattandet, på samma sätt som enligt den gällande vattenlagen. Dessutom kan tillståndsmyndigheten vid behov inhämta andra för tillståndsprövningen behövliga utlåtanden.

Alla myndigheters ställningstaganden i ett tillståndsärende kallas utlåtanden. De utlåtanden som ges av myndigheterna som bevakar allmänt intresse jämföras med parternas anmärkningar, eftersom utlåtandet innehåller också yrkanden som ansluter sig till det intresse som bevakas. Tillståndsbeslutet skall ge svar på alla yrkanden som är tillräckligt individualiserade. De myndigheter som bevakar allmänt intresse är också i praktiken skyldiga att ge utlåtande, om verksamheten kan ha betydelse för det intresse

som de bevakar.

Enligt paragrafens 1 mom. skall miljötillståndsverket separat begära utlåtanden av miljöförvaltningsmyndigheterna i alla de kommuner och av alla de regionala miljöcentraler vars verksamhetsområden kan beröras av den verksamhet som tillståndsansökan avser. Motsvarigt skall den regionala miljöcentralen höra samtliga kommunala miljöförvaltningsmyndigheter. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall begära utlåtanden av miljöförvaltningsmyndigheten i en sådan annan kommun inom vars område miljöverkningsarna av verksamheten kan komma fram. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behöver alltså inte ovillkorligen begära utlåtande av den regionala miljöcentralen, även om detta är möjligt enligt paragrafens 2 mom. Dessutom skall alla tillståndsmyndigheter också höra andra myndigheter som bevakar ett allmänt intresse.

Med myndigheter som bevakar allmänt intresse avses närmast myndigheter motsvarande dem som enligt gällande vattenlag bereds tillfälle att framställa anmärkningar i tillståndsärenden som gäller förorening. Eftersom miljötillstånd gäller hindrande av förorening av miljön borde det av myndigheten bevakade intresset gälla förorening.

Den myndighet som bevakar allmänt intresse kan dessutom vara fiskerihushållningsmyndigheten i ärenden som gäller förorening av vatten eller också den kommunala hälsoskyddsmyndigheten eller länsstyrelsen i egenskap av hälsoskyddsmyndighet. Också t.ex. vägverket, Banförvaltningscentralen, Luftfartsverket, Sjöfartsstyrelsen och Museiverket kan i vissa fall vara sådana myndigheter som avses i bestämmelsen.

De statliga tillståndsmyndigheterna skall inhämta den kommuns utlåtande inom vars område det är meningen att placera en verksamhet. Utlåtandet ges av kommunstyrelsen om det inte har bestämts att det skall ges av någon annan kommunal myndighet. Kommunens utlåtande skall beakta kommunens övergripande intresse i ärendet och således eventuellt vara fokuserat på miljöskyddet samt t.ex. på markanvändning och näringsverksamhet. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan vid behov också inhämta kommunstyrelsens utlåtande.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan tillståndsmyndigheten dessutom inhämta andra utlåtanden som behövs för tillståndsprövningen. Beroende på ärendets na-

tur kan utlåtande inhämtas t.ex. från en myndighet som avses i kemikalielagen samt från kommunala nämnder. På grund av ärendets natur kan också trafikministeriets utlåtande inhämtas i tillståndsärenden som gäller flygstationer. De statliga tillståndsmyndigheterna kan begära att till kommunens utlåtande skall fogas också utlåtanden från vissa kommunala myndigheter, om inte dessa särskilt ombeds ge utlåtanden. I fråga om Torne och Muonio älvar skall tillståndsmyndigheten också beakta den i gränsälvsöverenskommen avsedda kommissionens behörighet i ärenden som gäller förorening av vattendrag. Således skall också gränsälvs-kommissionens utlåtande inhämtas om tillståndsansökan. Vid behov skall sametingets utlåtande inhämtas om ett tillståndsärende berör samekulturen. Genom förordning kan utfärdas bestämmelser om vilka utlåtanden som skall inhämtas i olika situationer.

Den kommunala miljöcentralens utlåtande skall dessutom inhämtas om ett projekt som avses i en tillståndsansökan kan inverka negativt på ett Natura 2000 -skyddsobjekt. Närmare bestämmelser om saken finns i 65 § naturvårdslagen.

37 §. *Anmärkingar och åsikter.* I denna paragraf bestäms om hörande av parter. Dessutom ingår i paragrafen en bestämmelse om andra än parter rätt att anföra sin åsikt i ett ärende. Motsvarande paragrafer finns i lagen om miljötillståndsförfarande och vattenlagen.

Anmärkingar får framställas av parterna, dvs. av personer och samfund vilkas fördel ärendet kan beröra. För sådana anmärkingar skall reserveras en tid som meddelas i samband med delgivningen av ansökan. Ärendet kan avgöras också om inga anmärkingar har gjorts. Å andra sidan leder en försummelse att framställa en anmärkning inte heller t.ex. till att vederbörande förlorar sin talerätt i samband med ändringssökande.

Också andra än parterna skall beredas tillfälle att framföra sin åsikt. Således kan t.ex. boendeföreningar och andra medborgarorganisationer samt kommuninvånare, som inte annars är parter, framföra sin åsikt.

38 §. *Information om tillståndsansökan.* I denna paragraf bestäms om den information som skall ges om tillståndsansökan samt om informationsförfarandet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillståndsmyndigheten informera om en tillståndsansökan i enlighet med lagen om

offentliga kungörelser (14/1925). Kungörelsen skall under 30 dagar vara uppsatt på tillståndsmyndighetens och vederbörande kommuners anslagstavlor. Kungörelsen skall offentliggöras i alla de kommuner där verksamhetens miljöpåverkan uppenbarligen kommer att kunna konstateras. Kungörelsen skall innehålla en beskrivning av verksamheten och dess placering samt uppgift om den tid som har reserverats för anmärkingar och andra nödvändiga upplysningar, på motsvarande sätt som bestäms i den gällande förordningen om miljötillståndsförfarande och vattenlagen. Av kungörelsen skall framgå de omständigheter som närmare anges i förordning.

Offentliggörande av kungörelsen skall dessutom publiceras i en tidning med spridning på orten. Om ärendet är av ringa betydelse eller om annonsering annars är uppenbart onödigt behövs ingen sådan annonsering. T.ex. en ansökan som gäller en mindre ändring i en verksamhet eller en tillståndsansökan som gäller en verksamhet med begränsade verkningar förutsätter inte alltid annonsering i en tidning. I annonsen skall meddelas var kungörelsen finns till påseende. I annonsen skall också ingå en beskrivning av ansökans syfte. Däremot behöver kungörelsen inte i sin helhet publiceras i tidningen. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande lagen om miljö-tillståndsförfarande.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. bestäms om delgivning. Parterna skall under rättas om tillståndsansökan var för sig. Detta betyder inte att hela tillståndsansökan behöver sändas för kännedom, utan endast att de får ett tillräckligt individualiserat meddelande om tillståndsansökan. Delgivningen i fråga kan verkställas enligt 9 § lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Däremot sådan allmän delgivning som avses i den nämnda lagens 11 § kommer vanligtvis inte i fråga. I praktiken sker delgivningen genom ett vanligt tjänstebrev eller av särskilda anledning som en försändelse med mottagningsbevis.

Genom delgivning underrättas de berörda parterna om ansökan. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande vattenlagen. Delgivningsskyldigheten är beroende av var verksamhetens miljöpåverkan kan konstateras. Verkningarna skall beröra parternas speciella rättigheter. Vilka som hör till dessa särskilda parter varierar beroende på vilka

verksamheter det är fråga om. T.ex. med anledning av ett kraftverks luftutsläpp är det inte nödvändigt att höra alla människor som vistas inom det område som belastas av utsläppen. Delgivning skall riktas närmast till grannarna där verksamheten är belägen, invånarna på områden som belastas av vissa identifierbara utsläpp, ägare till vattenområden och sådana ägare till strandområden vilkas användning av sina fastigheter väsentligt kan påverkas av vattenutsläpp och som kan antas ha ersättningsyrkanden att lägga fram i ärendet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall när det gäller hörande och information om ärendets anhängighet i övrigt tillämpas lagen om förvaltningsförfarande och lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Vad som i 13 § lagen om förvaltningsförfarande bestäms om tillkännagivande av anhängighet och i 15 § i samma lag om hörande av part skall emellertid inte tillämpas, eftersom det finns motsvarande bestämmelser i miljöskyddslagen. I momentet hänvisas dessutom till 16 kap. 8 § vattenlagen när det är fråga om ett icke konstituerat delägarlag.

39 §. *Gemensam behandling av tillstånd som avser samma verksamhet.* I denna paragraf bestäms om gemensam behandling av en miljötillståndsansökan, en tillståndsansökan enligt vattenlagen samt en ansökan om nyttjanderätt enligt vattenlagen. Med tillstånd enligt vattenlagen avses tillstånd som förutsätts för olika vattenhushållningsföretag. En ansökan om nyttjanderätt avser andra tillstånd än för placering av en ledning för avloppsvatten. Ett ärende som gäller beviljande av nyttjanderätt skall avgöras som en del av miljötillståndet. Regleringen motsvarar den gällande vattenlagens bestämmelser om samtidigt behandling av tillstånd till ändring och förorening av vattendrag samt avgörande av tillståndsärendet.

Miljötillståndsreformen innebär att beslutsfattandet om vattenmiljön förblir en helhet. Tillstånd till vattenhushållningsföretag skall i vissa fall avgöras samtidigt som miljötillstånd, om projektet förutsätter tillstånd enligt vattenlagen och miljöskyddslagen. Verksamheter som förutsätter sådan gemensam behandling som avses i paragrafen är t.ex. fiskodlingsprojekt i jord- och nätbassänger samt i vissa fall torvtäkt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall en miljötillståndsansökan som gäller vattenförorening, en enligt vattenlagen gjord

tillståndsansökan som gäller samma verksamhet samt en ansökan om nyttjanderätt behandlas och avgöras gemensamt, om detta inte av särskilda skäl anses vara uppenbart onödigt. T.ex. mellan avledande av en industrianläggnings avloppsvatten till ett vattendrag och ett samtidigt brobygge råder det i allmänhet inte något samband som förutsätter gemensam behandling. Den gemensamma behandlingen borde vara ändamålsenlig för en bedömning av vilka verkningar flera verksamheter har tillsammans.

Den första meningen i den föreslagna paragrafens 1 mom. uttrycker en huvudregel från vilken undantag kan göras endast av särskilda skäl. Det kan t.ex. vara fråga om en förändrad situation som inte i något avseende påverkar innehållet i ett tillstånd som beviljats enligt vattenlagen. I momentets andra mening konstateras med avvikelse från huvudregeln att gemensam behandling inte heller behövs om ett vattenhushållningstillstånd gäller endast avledande av vatten och om avledande av avloppsvatten inte i vattenhushållningshänseende utgör en helhet tillsammans därmed. T.ex. avledande av processvatten för en industrianläggning från ett vattendrag eller tagande av kylvatten från ett vattendrag utgör inte en tillräcklig grund för gemensam behandling av tillståndsärendena. Däremot skall t.ex. tagande av vatten för en fiskodlingsanstalt i en jordbassäng och återledande av vattnet till ett vattendrag behandlas gemensamt, på grund av det samband som i vattenhushållningshänseende råder mellan avledandet av vattnet och utsläppen av avloppsvatten.

Om en miljötillståndsansökan är anhängig hos en regional miljöcentral och en tillståndsansökan för ett vattenhushållningsföretag är anhängig hos ett miljötillståndsverk, skall miljötillståndsansökan överföras till miljötillståndsverket. Å andra sidan kan det i samband med behandlingen av tillståndsärendet framgå att för projektet måste ansökas om tillstånd också enligt vattenlagen, men att någon sådan ansökan inte har lämnats in. I så fall skall myndigheten uppmäna sökanden att inom föreskriven tid anhängiggöra ett tillståndsärende enligt vattenlagen. Om detta försummas skall miljötillståndsansökan avvisas utan prövning.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall på en miljötillståndsansökan tillämpas vattenlagens procedurbestämmelser, bl.a. om hörande av parterna och en eventuell syne-

förrättning. Bestämmelserna om tillståndsansökan och tillståndsprövning skall emellertid baseras på miljöskyddslagen till den del projektet gäller verksamhet som avses i miljöskyddslagen. Gemensam behandling innebär att tillståndet för vattenhushållningsföretaget behandlas samtidigt som miljötillståndet och att ärendena avgörs genom samma beslut. Om ett tillstånd inte kan beviljas med stöd av någondera lagen, skall tillståndsansökan avslås i sin helhet. Om tillståndet senare måste ändras, skall på ärendet i procedurhänseende tillämpas vattenlagens bestämmelser, även om ändringen skulle hänföra sig endast till den del av tillståndet som gäller föreningen.

Ett sådant tillstånd till tagande av ytvatten eller grundvatten som avses i 9 kap. vattenlagen kan vara förenat med olika skyddsområdesvillkor eller också har sådana villkor kunnat uppställas separat. Genom en särskild ansökan kan undantag beviljas från villkoren. Om avsikten är att placera ett sådant projekt på ett skyddsområde, som samtidigt skulle förutsätta miljötillstånd, skall tillståndsärendena enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. behandlas gemensamt. I procedurhänseende skall med avvikelser från andra situationer av gemensam behandling emellertid tillämpas miljöskyddslagen.

40 §. *Samtidig behandling av tillstånd för olika verksamheter.* Denna paragraf gäller den situationen att flera projekt som är beroende av miljötillstånd samtidigt är anhängiga hos en och samma myndighet. Tillståndsansökningarna skall i regel behandlas samtidigt, vilket innebär att tillståndsprövningen kommer att utgöra en helhet. Tillståndsärenden som avser olika verksamheter skall emellertid avgöras genom skilda beslut. Motsvarande praxis tillämpas för närvarande när det gäller behandling av vattenärenden. Då avgörs utgående från ett områdes sammanlagda tolerans hur många och vilka tillstånd som kan beviljas för området. Verksamheternas sammanlagda påverkan skall vara avsevärd från tillståndsprövningens synpunkt. I praktiken har sådana situationer ofta samband med förorenande företag, t.ex. fiskodlingsanläggningar.

7 kap. Tillståndsprövning

41 §. *Grunderna för tillståndsprövning.* I denna paragraf bestäms vissa allmänna grunder för tillståndsprövningen. Tillståndspröv-

ningen bildar en helhet inom vilken förutsättningarna för beviljande av tillstånd granskas samtidigt som tillståndsvillkoren. Tillståndsprövningen utmynnar i att tillstånd beviljas eller vägras. Ett miljötillstånd motsvarar också de tillstånd som avses i vissa miljödirektiv, framförallt i artikel 8 i IPPC-direktivet.

Ett miljötillstånd förutsätter dels prövning med avseende på miljön, dels prövning av frågan om ersättning för skador som orsakas av avloppsvatten samt beviljande av nyttjanderätt för placering av en utloppsledning för avlopp. Särskilda bestämmelser om saken ingår i 49 § och 11 kap. I samband med tillståndet kan enligt förslaget inte längre bestämmas om nyttjanderätten till markområde för avloppsreningsverk, så som enligt gällande 10 kap. 30 § vattenlagen. Kommunen kan emellertid fortsättningsvis lösa in markområden som behövs för reningsverk.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan tillstånd beviljas endast om verksamheten kan ordnas så att den uppfyller de krav som ställs i miljöskyddslagen och avfallslagen samt i förordningar som har givits med stöd av dem. Tillståndsprövningen sker på rättslig grund.

Kravet att verksamheten skall uppfylla de krav som ställs i lagar och förordningar innebär även att statsrådets förordning om miljöns kvalitet skall beaktas vid tillståndsprövningen. Miljöns kvalitet skall enligt förslaget tryggas genom särskilda tillståndsvillkor, som baserar sig antingen på en förordning eller på prövning i det enskilda fallet. I lagen konstateras därför inte så som i artikel 10 i IPPC-direktivet, att om en miljökvalitetsnorm ställer högre krav än vad som kan uppnås genom användning av bästa tillgängliga teknik, skall ytterligare åtgärder särskilt föreskrivas i tillståndet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall tillståndsmyndigheten ta ställning till de krav som har framförts i ärendet och pröva förutsättningarna för beviljande av tillstånd samt också annars beakta vad som har bestämts för säkrande av allmänt eller enskilt intresse. Bestämmelsen understryker liksom den gällande lagstiftningen vikten av att ärendet blir omsorgsfullt utrett. Vid tillståndsprövningen iaktas officialprincipen. Ersättningar skall också på tjänstens vägnar bestämmas utgå för skador som orsakas av utsläpp i vatten, enligt vad som bestäms i 11 kap.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får tillstånd inte beviljas i strid med naturvårdslagen. Vid tillståndsprövningen skall naturvårdslagen beaktas. Tillstånd får inte beviljas om projektet har konsekvenser som är förbjudna enligt naturvårdslagen. Vid tillståndsprövningen skall också beaktas den i naturvårdslagen fastställda förpliktelsen att minska olägenheter för fredade djur och växter.

42 §. *Förutsättningar för beviljande av tillstånd.* I denna paragraf bestäms om förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Verksamheten skall ordnas så att förutsättningarna för beviljande av tillstånd uppfylls. Genom tillståndsvillkoren säkerställs det att förutsättningarna för beviljande av tillstånd uppfylls. Den helhet som förutsättningarna och tillståndsvillkoren utgör överensstämmer med de tillståndsförutsättningar som bestäms i artiklarna 3 och 9 i IPPC-direktivet.

Den föreslagna lagen innehåller inte någon mot gällande 10 kap. 24 § vattenlagen svarande bestämmelse om intressejämförelse, enligt vilken tillstånd har kunnat beviljas om det men som åtgärden orsakar i förhållande till den förmån som fås skall anses jämförelsevis obetydligt och om det inte på något annat sätt till skäligen kostnader är möjligt att avlägsna ett förorenande ämne eller förhindra att det kommer ut i miljön. Vattenlagens bestämmelse om intressejämförelse har i olika situationer kunnat tolkas antingen så att det understryker miljöskyddets betydelse eller tvärtom. I det sistnämnda fallet har intressejämförelsen kunnat leda till att förorening av vatten tillåts. En internationell granskning visar att vattenlagens bestämmelse om intressejämförelse inte kan anses vara vanlig när det gäller motverkande av förorening. Intressejämförelsen är inte heller förenlig med de krav som ställs i IPPC-direktivet.

Slopandet av bestämmelsen om intressejämförelse betyder inte sänkning av nivån på miljöskyddet. En viss intressejämförelse ingår också i definitionen av begreppet bästa tillgängliga teknik. Dessutom skall tillståndsvillkoren uppställas med beaktande av omständigheter som kommer nära en intressejämförelse, då tillståndsvillkoren ställs i relation till verksamhetens miljöpåverkan.

Paragrafen gäller alla typer av tillståndspliktig verksamhet. I den föreslagna paragrafens 3 mom. ingår särskilda bestämmelser om de krav som ställs på avfallsåtervinning

och -behandling. Dessutom skall de krav som ställs i avfallslagen och framförallt i 8—10 § avfallsförordningen tillämpas vid sådan tillståndsprövning som avses i miljöskyddslagen.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. bestäms om förutsättningarna för beviljande av tillstånd, med avseende på verksamhetens konsekvenser. Härvid skall beaktas såväl placeringen som andra verksamheter. Hur stora miljöolägenheter en verksamhet skall tillåtas orsaka är således beroende av vilka andra verksamheter som också belastar miljön. Totalbelastningen från eventuella skadelidandes och miljöns synpunkt skall således, liksom för närvarande, tillmätas en avgörande betydelse för huruvida verksamheten kan godkännas samt för tillståndsvillkorens stränghet. Den föreslagna lagen har inte, i likhet med gällande 2 kap. 5 § vattenlagen, någon bestämmelse som ovillkorligen förbjuder beviljande av tillstånd.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten får verksamheten inte medföra olägenhet för hälsan. Begreppet olägenhet för hälsan definieras i lagförslaget 3 §. Bestämmelsen har inte förenats med något tillägg om att olägenheten skall vara betydande, såsom är fallet när det gäller andra former av negativ påverkan.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten får verksamheten inte heller medföra annan betydande förorening av miljön. Betydande förorening av miljön kan konstateras på olika sätt, efter prövning från fall till fall. Hur betydande föroreningen är kommer bl.a. att vara beroende av hur kraftig och omfattande påverkan det är frågan om samt utsatta områdets egenskaper. Förorening av miljön kan också bestå i att en lokalt viktig eller utrotningshotad art dör ut. Att ett för miljö kvaliteten uppställt gränsvärde uppnås betyder inte i sig att det är fråga om betydande förorening av miljön. Också en föroreningshalt som är lägre än ett för luftkvaliteten uppställt, hälsorelaterat gränsvärde kan betraktas som en betydande förorening av miljön.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten kan tillstånd inte beviljas för en verksamhet som kan orsaka markförorening, grundvattenförorening eller sådan förorening som är förbjuden enligt havsskyddslagen. Verksamhet som strider mot dessa förbud är i sig förbjuden, men tillståndsmyndigheten måste alltid i samband med tillståndspröv-

ningen säkerställa att förbjuden påverkan inte uppkommer.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten får verksamheten inte leda till försämring av speciella naturförhållanden eller till att vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet äventyras inom det område som påverkas av verksamheten. Här avses också mindre betydande påverkan.

Med speciella naturförhållanden avses i bestämmelsen den helhet som de unika naturvärdena inom ett område utgör. En speciellt naturförhållande kan t.ex. bestå i ett vattenområde som har bevarats i naturligt tillstånd och exceptionellt rent. Också de värden som ett område representerar från forskningens synpunkt kan leda till att dess naturförhållanden anses vara speciella.

Enligt den föreslagna paragrafen skall också kvaliteten på sådant ytvatten och grundvatten beaktas som är viktigt för samhällets vattenförsörjning. Ett allmänt förbud mot grundvattenförorening ingår i 8 §, enligt vilken också verksamhet som kan förorena grundvatten skall beaktas som förbjuden förorening vid tillståndsprövningen. I föreslagna 42 § avses dessutom grundvattenområden som är så värdefulla att all verksamhet som medför risk för förorening måste förbjudas på dem. T.ex. vattendrag som används för tillverkning av artificiellt grundvatten får inte utsättas för risker som kan försämma vattenkvaliteten. En från allmän synpunkt viktig användning är t.ex. användning av miljön för rekreatiönsändamål. Vid tillståndsprövningen skall således beaktas att ett område är exceptionellt viktigt för rekreatiönsändamål.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkten får verksamheten inte medföra sådant oskäligt besvär som avses i 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Vid tillståndsprövningen skall således beaktas också negativ påverkan av enskilda intressen, även om konsekvenserna inte kan anses vara betydande från allmän synpunkt. Således skyddar lagen trivselsvärden samt egendom vars besittning och användning kan begränsas av immissioner. Syftet med bestämmelsen motsvarar sådan tillståndsprövning som avses i lagen om miljötillståndsförfarande, då tillståndet förenas med ett sådant tillstånd som avses i 18 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden.

Vid skälighetsbedömningen skall de grun-

der beaktas som nämns i 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Vid bedömningen av frågan om besväret är oskäligt skall framförallt verksamhetens placering beaktas och samtidigt eventuella tillståndsvillkor som avser att eliminera olägenheter. Syftet med bestämmelsen är att hindra att verksamheter placeras på olämpliga platser i sådana fall då placeringen är en viktig grund för att verksamheten skall kunna godtas. Placeringen av industriell verksamhet styrs i allmänhet genom planläggning, vilket innebär att tillståndsprövningen inte förutsätter någon separat bedömning utgående från bestämmelserna om grannelagsförhållanden.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. får verksamheten inte placeras i strid med den enligt markanvändnings- och bygglagen uppgjorda detaljplanen. En ny plan t.ex. för ett gammalt industriområde kan hindra placering av en ny anläggning på området. Planen kan således begränsa möjligheterna att placera en ny anläggning på området eller en sådan utvidgning av en gammal anläggning som förutsätter bygglov, men inte t.ex. ändringar som ökar produktionen. Bestämmelsen hindrar således inte sådana funktionella ändringar som får göras enligt markanvändnings- och bygglagen. Också projekt för vilka undantagslov har beviljats anses vara planenliga.

För utredning av ett projekts planlighet kan det förutsättas att ett utlåtande inhämtas från kommunens byggnadsnämnd eller planeringsmyndighet. Byggnadsnämnden kan i vissa fall också inhämta ett utlåtande från tillståndsmyndigheten. Enligt 134 § markanvändnings- och bygglagen får bygglov i vissa fall inte beviljas förrän miljötillståndsfrågan har avgjorts. Avsaknaden av en detaljplan kan i det enskilda fallet betyda att bygglov inte kan beviljas förrän miljötillståndsfrågan har avgjorts. Samma verkan har en generell områdesreservering, verksamhetens miljökonsekvenser samt sådana strukturella krav som ställs i syfte att hindra miljöolägenheter.

Vid prövningen av placeringsfrågan skall dessutom beaktas de allmänna kraven i föreslagna 6 §. Utöver detaljplanen skall tillståndsmyndigheten också beakta en landskaps- och generalplan med rättsverkningar. Vilken betydelse som skall tillmätas en sådan plan beror framförallt på hur specifika dess markanvändningsreserveringar är samt

på markanvändningslösningarna som helhet betraktade. T.ex. en generalplans områdesreservering för jord- och skogsbruk utgör inte i sig något hinder för att bevilja tillstånd för en industrianläggning.

Vid prövningen av placeringsfrågan kan tillståndsmyndigheten t.ex. förutsätta att anläggningen flyttas till en annan plats inom en fastighet, för att dess miljöpåverkan skall kunna hindras effektivare än vad som vore möjligt om den placerades så som föreslås i ansökan. En sådan bestämmelse kan vara motiverad t.ex. för att hindra spridning av lukt eller buller.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall den som bedriver avfallsåtervinning eller -behandling dessutom ställa en säkerhet som är tillräcklig med beaktande av verksamhetens omfattning och art. Bestämmelsen, som överensstämmer med de syften som anges i avfallslagen, är nödvändig på grund av avfallsdirektivet.

Verksamhetsutövaren skall ha ekonomiska förutsättningar att sköta verksamheten. Utgångspunkten är den att verksamhetsutövaren skall ställa en tillräcklig säkerhet. Enligt föreslagna 45 § är ställandet av säkerhet en förutsättning för inledande av den tillståndspliktiga verksamheten. Tillståndsmyndigheten avgör om säkerheten är godtagbar. Säkerhetens art och storlek är beroende av verksamhetens omfattning och karaktär samt av de villkor som uppställs för den. Säkerhetens storlek skall ställas i relation t.ex. till det faktiska priset för behandling av en avfallsmängd som uppkommit under en viss tid. Säkerheten kan inkludera eventuella kostnader för undersökningar som görs för att säkerställa att de åtgärder som vidtas är tillräckliga.

Säkerhetskravet är inte ovillkorligt om en adekvat avfallshantering kan säkerställas genom något annat arrangemang. Bestämmelsen överensstämmer med de krav som ställs i avfallsdirektivet. T.ex. inom verksamhet som ordnas av kommunen är andra arrangemang tänkbara.

Ett ovillkorligt krav på säkerhet eller motsvarande arrangemang behöver ställas endast på verksamhetsutövare som behandlar eller återvinner problemavfall och på verksamhetsutövare som bedriver avstjälningsplatsverksamhet. I fråga om andra verksamheter är det emellertid skäl att förvissa sig om att verksamhetsutövaren är tillräckligt solvent och annars har förutsättningar att ordna be-

hörig avfallshantering. Säkerhet behöver inte heller avkrävas den som bedriver avfallsbehandling i liten skala. Offentliga samfund anses i sig vara solventa. Ett företag förutsätts kunna uppvisa en god soliditetsgrad samt en sedan länge stabil verksamhet. Avfallshantering i liten skala bedriver t.ex. reparationsverkstäder där det uppkommer smärre lager av reservdelsskrot. Vid behov utfärdas genom förordning närmare bestämmelser om säkerheter och motsvarande arrangemang i samband med avstjälningsplatsverksamhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall den som bedriver avfallsåtervinnings- eller behandlingsverksamhet dessutom ha tillgång till tillräcklig sakkunskap med beaktande av verksamhetens art och omfattning. Detta kan förutsätta kontinuerlig utbildning av personalen. Bestämmelsen överensstämmer med den gällande avfallslagen och behövs framförallt på grund av de krav som avfallsdirektivet ställer.

43 §. *Tillståndsvillkor om hindrande av förorening.* I denna paragraf ingår en förteckning över olika typer av tillståndsvillkor.

Miljötillstånd kan förenas med villkor som till sin typ och stränghet närmast motsvarar tillståndsvillkor som utfärdas med stöd av vattenlagen eller lagen om miljötillståndsförfarande. Tillståndsvillkoren skall utfärdas med beaktande av miljön som en helhet.

Enligt denna lag är det inte längre, såsom enligt gällande 10 kap. 27 § vattenlagen, möjligt att påföra en vattenskyddsavgift. Undantag har kunnat beviljas från vissa vattenskyddsåtgärder, om verksamhetsutövaren har erlagt en årlig avgift till miljöförvaltningen. Bestämmelsen strider mot kravet på rening med användning av bästa tillgängliga teknik. Dessutom har dess praktiska betydelse varit relativt liten.

Tillståndsvillkoren kan gälla sådana förutsättningar för beviljande av tillstånd som avses i föreslagna 42 §, uppfyllande av krav som anges i förordningar i enlighet med 41 § samt överhuvudtaget sådana omständigheter som avses i 43 §. Tillståndsvillkoren utgör en helhet inom vilken betydelsen av en viss föreskrift ofta kan förstås endast i förening med andra föreskrifter. Utformningen av tillståndsvillkoren styrs av de i paragrafens ingående bestämmelserna samt av förordningarnas riktgivande bestämmelser, av principerna i denna lags 4 och 5 § samt av skyldigheterna i 6 § samt av de principer

som ingår i 4 och 6 § avfallslagen.

Tillståndsvillkor skall alltid utformas med beaktande av de inom förvaltningen gällande allmänna rättsprinciperna, t.ex. principen om ändamålsbundenhet och proportionalitetsprincipen.

Tillståndsvillkoren skall beakta miljöskyddet som en helhet, på så sätt att verksamhetsutövaren också har möjlighet att välja lämpliga metoder för hindrande av förorening av miljön.

Syftet med den föreslagna paragrafens 1 mom. är att styra uppställandet av tillståndsvillkor. Vilka villkor som uppställs är beroende av verksamhetens art och miljökonsekvenser samt av möjligheterna att motverka olägenheter.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan tillstånd förenas med villkor om utsläpp, om hindrande och begränsning av sådana samt om utsläppsstället. Villkor om utsläpp motsvarar bestämmelserna i vissa EG-direktiv, t.ex. artiklarna 9.3 och 9.4 i IPPC-direktivet, enligt vilka tillståndet skall omfatta utsläppsgränsvärden för de skadliga ämnen som anges i direktivets bilaga. Gränsvärdena kan kompletteras eller ersättas med andra tekniska åtgärder. Närmare bestämmelser om saken utfärdas genom förordning.

Ett utsläppsvillkor kan gälla högsta tillåtna halt av ett visst ämne eller totalmängden per tidsenhet eller definieras på något annat sätt, t.ex. som specifik eller sammanlagd belastning. En bullerbegränsning kan uppställas t.ex. som en effektgräns eller som ett krav på reducering av en anordnings ljudnivå.

En föreskrift om att utsläpp skall hindras eller begränsas kan avse en reduceringsförpliktelse, reningsanordningar, effektkrav för reningsanordningar och motsvarande metoder för begränsning av utsläpp, t.ex. placering av utloppsledningar för avlopp, utsläppshöjden för luftföroreningar, riktningen för bulleremissioner eller placering av anläggningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten kan villkor uppställas också om avfall, om minskning av avfall samt om avfalls skadlighet. Villkor som gäller avfall skall utformas med beaktande av de krav på verksamheten och avfallshanteringen som avfallslagen ställer. Genom dessa tillståndsvillkor beaktas också de krav som ställs i artiklarna 3.1 c och 9.3 i IPPC-direktivet när det gäller undvikande av att avfall upp-

kommer.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten kan ett tillstånd också förenas med villkor om åtgärder i störnings- och andra exceptionella situationer. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 3.1 e och 9.6 i IPPC-direktivet. Motsvarande bestämmelser finns också i andra EG-direktiv, t.ex. i direktivet om förbränningsanläggningar för farligt avfall. Bestämmelsen avser störningar i samband med att anläggningar startas och stannas, beredskap för olyckssituationer samt tillfälliga störningar gällande kvaliteten på råvaror och bränslen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten kan tillstånd också förenas med villkor som avser åtgärder efter avslutad verksamhet, såsom istandsättning av området och hindrande av utsläpp. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 3.1 f och 9.6 i IPPC-direktivet. I tillståndet skall beaktas den situationen att verksamheten upphör samt principerna för de åtgärder som skall vidtas i så fall. Villkor kan uppställas för istandssättningsåtgärder, t.ex. byte eller övertäckning av marksubstanser. Andra åtgärder i samband med att verksamheten upphör kan t.ex. vara rivning av reningsverk och ledningar eller avlägsnande av konstruktioner. Villkoren kan dessutom förutsättas vara så utformade att verksamhetsutövaren i god tid innan verksamheten upphör åläggs att för myndigheterna förete en plan varav framgår vilka miljöskyddsåtgärder som vidtas och hur kontrollen ordnas. Myndigheten kan därmed godkänna de enskilda åtgärder som anges i planen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkten kan dessutom andra villkor uppställas om åtgärder för att hindra, minska eller utreda förorening samt riskerna för eller olägenheterna av förorening. Enligt bestämmelsen kan utfärdas sådana föreskrifter om utsläpp och minskning av utsläpp, som är mera indirekta än enligt momentets 1 punkt. T.ex. luktolägenheter och bullerolägenheter kan hindras genom att förutsätta att det finns skyddsskog eller någon annan barriär mellan en utsläppskälla och eventuella skadelidande. Vidare kan uppställas villkor som begränsar den tid som verksamheten får pågå samt villkor som innebär att vissa trafikarrangemang måste göras.

Villkoren för hindrande av förorening kan också innefatta föreskrifter som tryggar miljöns kvalitet. Sådana föreskrifter kan enligt

gällande praxis utfärdas som miljö kvalitetsnormer t.ex. för bullernivåer. Ett miljö kvalitetsvillkor skall alltid utformas med beaktande av de andra verksamheter som belastar samma miljö.

Ett utredningsvillkor innebär att möjligheterna att minska utsläppen från en verksamhet samt reducera de avfallsmängder som verksamheten ger upphov till skall utredas. Ett sådant villkor kan gälla identifiering av utsläpp och avfall, om det är känt vilka skadliga ämnen som finns i utsläppet eller avfallet men inte hur höga halterna är. Genom ett sådant villkor är det också möjligt att på sikt uppfylla något annat villkor samt att utveckla verksamheten enligt principen om bästa tillgängliga teknik. Ett villkor kan även förutsätta att de risker som är förenade med en verksamhet utreds samt att eventuella olägenheter som uppkommer efter att verksamheten upphört utreds.

Ett utredningsvillkor kan vara så utformat att utredningen inom en utsatt tid skall överlämnas till tillsynsmyndigheten. Om ett utredningsvillkor preciserar förutsättningarna för meddelande av en enskild föreskrift, kan tillståndsmyndigheten på basis av utredningens meddela en föreskrift med stöd av 55 § 3 mom. Olika utredningsvillkor får inte utformas så att de utmynnar i ett egentligt partiellt beslut, som innebär att utredningen av tillståndsförutsättningar eller uppställandet av viktiga tillståndsvillkor skjuts upp. Ett utredningsvillkor som avses i paragrafen avviker från en sådan i 55 § 2 mom. avsedd utredningsförpliktelse i samband med ett temporärt tillstånd, vars syfte är att säkra en smidig justering av tillståndsvillkoren och även i övrigt förutse framtida tillståndsbehandling.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan ett tillstånd också förenas med villkor om produktionskvantiteter, näringsämnen och energiformer. Ett sådant villkor skall emellertid gälla annan än industriell verksamhet och energiproduktion. Momentet begränsar inte möjligheten att uppställa villkor för lagerhållning i samband med sådana verksamheter. Verksamheter av det slag som avses i momentet är t.ex. fiskodlingar, stenkrosserier och skrotningsanläggningar samt i vissa fall djurstall. Villkor kan enligt momentet uppställas endast om miljöolägenheter inte kan hindras eller begränsas på annat sätt än genom sådana villkor som avses i 1 mom.

Bestämmelserna i den föreslagna paragrafens 3 mom. styr utformningen och dimensioneringen av villkoren. Bestämmelsens närmaste motsvarighet finns i luftvårdslagen.

Enligt den första meningen i momentet skall tillståndsvillkoren beakta verksamhetens art, den typ av område där verksamhetens miljökonsekvenser kan konstateras, verksamhetens miljöpåverkan, betydelse av åtgärder för att hindra förorening av miljön som en helhet samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att genomföra åtgärderna.

Tillståndspliktiga åtgärder kan påverka miljön på synnerligen varierande sätt, vilket innebär att också de villkor som uppställs måste vara olika utformade. T.o.m. de för ett och samma miljöelement uppställda villkoren kan variera från en bransch till en annan. Tillståndsvillkoren inom ett viss bransch kan också variera från ett fall till ett annat, beroende på verksamhetens natur.

Beaktandet av den typ av område där verksamhetens miljökonsekvenser kan konstateras innebär att avseende skall fästas vid områdets allmänna karaktär samt att olika typer av skyddsobjekt skall identifieras. T.ex. gränsvärden för miljö kvalitet samt riktgivande kvalitetsnormer baseras på kategorisering av olika områdestyper.

En verksamhets miljöpåverkan skall bedömas med beaktande av de allmänna principer som behandlas i föreslagna 4 §. Om det t.ex. föreligger oklarhet om en verksamhets miljöpåverkan (försiktighetsprincipen) accentueras behovet att uppställa villkor om förebyggande av verkningarna. Tillståndsvillkor skall uppställas med beaktande också av verksamhetens belastning i relation till belastningen på hela området.

Utgångspunkten för tillståndsprövningen är enligt artikel 9.1 i IPPC-direktivet att miljön skall betraktas som en helhet. Alla miljöelement skall tas i beaktande samtidigt och olägenheter får inte överföras från ett element till ett annat.

De tekniska krav som miljöskyddsåtgärderna ställer skall kunna genomföras på ett ekonomiskt sätt. Villkoren skall alltid utformas med tanke på så kostnadseffektiva lösningar som möjligt, med beaktande av verksamhetens tekniska utgångspunkter.

Enligt andra meningen i den föreslagna paragrafens 3 mom. skall tillståndsvillkoren vara baserade på bästa tillgängliga teknik. Också åtgärder för att förebygga olyckor

skall baseras på bästa tillgängliga teknik. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 9.3 och 9.4 i IPPC-direktivet. Kravet på bästa tillgängliga teknik avser inte själva anordningarna, utan identifieringen och dimensioneringen av utsläpp och andra verksamheter.

Vid tillståndsprövningen skall beaktas verksamhetens tekniska särdrag och övriga omständigheter som har samband med bästa tillgängliga teknik, t.ex. den väntade livslängden för en existerande verksamhet. Olika omständigheter avvägs vid prövningen med beaktande av var verksamheten placeras. Tillståndsprövningen utmynnar i att myndigheten i det enskilda fallet uppställer utsläppsgrensvärden för verksamheten och bestämmer de miljöskyddsåtgärder som skall vidtas i sin helhet.

Vid tillståndsprövningen används som informationskällor när det gäller bästa tillgängliga teknik framförallt de av EG-kommissionen publicerade rapporter som nämns i artikel 16 i IPPC-direktivet samt vissa rapporter som publiceras av internationella organ, t.ex. Helsingforskommissionen och OSPAR-kommissionen. Som informationskälla för bästa tillgängliga teknik kan i praktiken betraktas också VAHTI-delen av miljövärdens datasystem samt miljöministeriets anvisningar och utredningar. Även om myndigheterna har en särskild skyldighet att utreda vilken teknik som är den bästa tillgängliga, borde verksamhetsutövaren i sin tillståndsansökan till behövliga delar utreda att kravet uppfylls.

Enligt momentet skall tillståndsmyndigheten också beakta energianvändningens effektivitet samt beredskapen för att förebygga och begränsa olyckor. Bestämmelsen överensstämmer med artikel 3.1 d och e i IPPC-direktivet.

Vid tillståndsprövningen skall krav på energianvändningens effektivitet ställas närmast när det gäller sådana verksamheter som avses i IPPC-direktivet. Energieffektiviteten kan utredas t.ex. utgående från frivilliga energibesiktningar. En anslutning till det energisparavtal som ingåtts mellan handels- och industriministeriet och ett antal branscher förutsätter såväl utredning av energieffektiviteten som ett uppföljningssystem. Systemet kan också användas för produktion av information som tillståndsmyndigheterna behöver, och någon särskild tillståndsbaserad uppföljning behövs i så fall inte. I tillståndet kan emellertid vid behov

uppställas utredningsvillkor som syftar till att förbättra energieffektiviteten eller möjligheterna att ta tillvara energi. Kravet på energieffektivitet kan också inverka på bedömningen av möjligheten att motverka miljöolägenheter.

De olycksrisker som är förenade med en verksamhet borde också beaktas när tillståndsvillkor uppställs. Beaktandet av olycksriskerna vid uppställandet av tillståndsvillkor är baserat på artikel 9.6 i IPPC-direktivet. I artikel 6.2 konstateras dessutom att till tillståndsansökningarna för vissa verksamheter som medför risk för stor-olyckor skall fogas säkerhetsrapporter.

Kravet på förebyggande av olyckor och motverkande av förorening på grund av sådana gäller alla typer av verksamheter. I fråga om omfattande verksamheter kan ofta t.ex. ett utlåtande från en kemikaliemyndighet inlämnas som utredning över riskhanteringen. Riskbedömningen är närmast begränsad till skyddet av objekt inom eventuella olycksområden.

44 §. *Villkor om fiskerihushållning.* Enligt denna paragraf avhjälps skador som utsläpp av avloppsvatten åsamkar fiskbeståndet genom forskrifter som skyddar fiskbeståndet, utplanteringsförpliktelser och vårdåtgärder. Till följd av skador som orsakas fiskbeståndet kan fiskerihushållningsmyndigheten också uppbära en fiskerihushållningsavgift som närmast används för vårdåtgärder på det område där olägenheterna förekommer. Bestämmelsen motsvarar gällande 10 kap. 24 a § gällande vattenlagen. I paragrafen hänvisas till 2 kap. 22 och 22 b § vattenlagen.

45 §. *Villkor om avfall och avfallshantering.* I denna paragraf bestäms att ett miljötillstånd också skall innehålla föreskrifter om avfall och avfallshantering, även om avfallet inte i sig skulle förorena miljön. För iakttagandet av avfallslagen och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den fastställs grundläggande krav när det gäller avfall och avfallshantering. Om avfall kan förorena miljön kan villkor uppställas också med stöd av 43 §.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. konstateras dessutom att tillståndet kan förenas med villkor om ställande av säkerhet enligt 42 § 3 mom. eller motsvarande arrangemang. Tillståndsvillkoren innebär inte att säkerheten nödvändigtvis behöver ställas redan när tillståndsansökan görs. I tillståndet kan det föreskrivas att säkerheten skall över-

lämnas till myndigheten innan verksamheten inleds eller någon tid efter att verksamheten inletts, t.ex. då en viss mängd avfall har uppkommit. Tillståndet kan också vara förenat med villkor om justering av säkerheten.

Enligt andra meningen i den föreslagna paragrafens 1 mom. skall uppfyllandet av ett tillståndsvillkor övervakas med stöd av denna lag, även om villkoret gäller iakttagande av avfallslagen eller en bestämmelse som har utfärdats med stöd av den. I situationer där ett tillståndsvillkor inte har uppfyllts tillämpas enbart miljöskyddslagens bestämmelser om förvaltningstvång och straff.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan ett villkor om avfall och avfallshantering begränsas till att gälla endast en viss typ av avfall. Dessutom kan det förutsättas i tillståndet att avfall från ett visst område skall prioriteras vid hanteringen. Motsvarande bestämmelse finns i avfallslagen.

46 §. *Kontrollvillkor.* På vedertaget sätt kan tillståndet förenas med villkor om driftskontroll, kontroll av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshantering, verksamhetens miljöpåverkan samt om kontroll av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet. Driftskontrollen omfattar t.ex. kontroll av anordningars reningseffekt. Flera direktiv om utsläpp förutsätter att det uppställs villkor om kontroll och övervakning. Bestämmelsen överensstämmer också med artikel 9.5 i IPPC-direktivet.

Utformningen av ett kontrollvillkor beror på verksamheten och dess miljöpåverkan samt på risken för förorening. För olika typer av utsläpp och miljöpåverkan har tillstånden förenats med sådana vedertagna kontrollföreskrifter som avses i vattenlagen och lagen om miljötilståndsförfarande. Motsvarande föreskrifter borde meddelas också med stöd av miljöskyddslagen. Beaktandet av miljön som en helhet kan emellertid i vissa fall förutsätta att kontrollen ordnas på ett nytt sätt. Den i verksamhetsutövarens regi ordnade tillståndsbaserade kontrollen skall i mån av möjlighet samordnas med den rapportering som förutsätts enligt miljöledningssystemen. Även om verksamhetsutövaren kontrollerar sina egna utsläpp och sin egen miljöpåverkan, skall tillsynsmyndigheterna vid behov inspektera verksamheten med egna mätningar.

I föreslagna 108 § ingår bestämmelser om mätningar och analyser. Myndigheten har rätt att med särskilt tillstånd göra inspektio-

ner för kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillståndet förenas med villkor om kontroll av utsläpp, avfall och avfallshantering, verksamhetens miljöpåverkan samt om kontroll av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet. Verksamhetsutövaren kan också åläggas att lämna uppgifter som behövs för tillsynen.

Ett villkor om utsläppskontroll kan gälla t.ex. mätmetoder, förhållanden, mätstandarder och mätinstrument. Villkoret skall ange när och hur rapporteringen skall ske. Villkoret kan också gälla driftskontroll för utredning av utsläpp. Särskilda villkor kan uppställas för konsekvensbedömningen.

Avsikten med övervakningsvillkor är att säkerställa att tillståndet iakttas. Verksamhetsutövaren kan åläggas att rapportera om olika byggnadsskeden, om ibruktagningsanordningar eller om inledande av verksamhet. Myndigheten kan göra inspektioner och godkänna vidtagna åtgärder varefter verksamheten får inledas. Genom ett övervakningsvillkor kan verksamhetsutövaren åläggas att lägga fram en plan för tillsynsmyndigheten eller för en tjänsteinnehavare som underlyder den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan flera tillståndshavare åläggas att gemensamt kontrollera sina verksamheters miljöpåverkan. Detta är i allmänhet befogat om ett och samma område belastas av flera verksamheter vilkas effekter inte entydigt kan särskiljas från varandra. Ett tillstånd kan förenas med ett villkor så att de tillstånd som samtidigt är anhängiga beaktas. I praktiken kan verksamhetsutövare avtala om gemensam kontroll, liksom redan tidigare har skett i synnerhet med stöd av vattenlagen. I så fall behövs inget särskilt villkor utan myndigheten godkänner arrangemanget. Verksamhetsutövarna kan också delta i miljökontroll som ordnas i kommunens regi, till den del som det är fråga om kontroll av utsläpps miljöpåverkan.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan en verksamhetsutövare åläggas att utverka tillståndsmyndighetens eller en av denna förordnad myndighets godkännande för sin kontrollplan.

Miljötilståndsverket kan bestämma att planen skall föreläggas t.ex. den regionala miljöcentralen, och den kommunala miljöförvaltnings-

myndigheten kan bestämma att den skall föreläggas en underlydande tjänsteinnehavare. För utredning av verkningarna på fiskerihushållningen kan det bestämmas att kontrollplanen skall föreläggas också fiskerihushållningsmyndigheten.

Planen skall läggas fram i så god tid att kontrollen kan inledas då verksamheten börjar. Det kan förutsättas att kontrollen inleds redan innan verksamheten har börjat, om detta är nödvändigt t.ex. för att utgångsläget skall kunna särskiljas från verksamhetens egentliga miljöpåverkan. I beslutet kan verksamhetsutövaren också åläggas att lägga fram planen vid någon annan lämplig tidpunkt som är ändamålsenligt med beaktande av verksamhetens miljöpåverkan. En förutsättning för att konsekvenser och utsläpp t.ex. efter avslutad verksamhet skall kunna utredas är att en kontrollplan läggs fram innan verksamheten upphör.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. kan myndigheten också göra ändringar i planen, t.ex. lägga till provtagningar eller ändra kontrolltidpunkterna. Den godkända kontrollplanen kan senare ändras genom ett nytt beslut, om förhållandena har ändrats eller planen i något annat avseende inte motsvarar tillsynsbehoven.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. är godkännandet av en från tillståndsbeslutet separat kontrollplan ett förvaltningsbeslut, som får överklagas separat. På beslutet tillämpas således inte miljötillståndsförfarandet. Före beslutet skall tillsynsmyndigheten beroende på fallet höra de som orsakas olägenhet och vid behov också t.ex. fiskerihushållningsmyndigheterna. Beslutet ges efter anslag och ändring kan sökas hos Vasa förvaltningsdomstol.

47 §. *Villkor om utsläpp i avlopp.* I denna paragraf bestäms om tillståndsvillkor som gäller vissa avloppsutsläpp. Det är alltid skäl att genom ett miljötillstånd säkerställa att utsläpp i allmänt avlopp inte skadar behandlingen av samhällets avloppsvatten. Vid utformningen av villkoren är det skäl att vid behov beakta också ett eventuellt anslutningsavtal enligt lagen om allmänna vatten- och avloppsverk. Bestämmelsen överensstämmer bättre än vattenlagen och statsrådets beslut om rening av sådant avloppsvatten från allmänt avlopp och vissa industri-sektorer som leds in i vatten samt rening av sådant avloppsvatten från industri som leds in i allmänt avlopp, med de krav som ställs i

direktivet om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö. Genom förordning kan närmare bestämmelser utfärdas om motsvarande krav.

48 §. *Föreskrifter om att bädd skall betraktas som avlopp.* I denna paragraf bestäms om de förutsättningar under vilka en annan bädd än ett vattendrag enligt 1 kap. 2 § vattenlagen skall betraktas som ett avlopp. En bädd kan i ett miljötillståndsbeslut bestämmas vara ett avlopp. En sådan bestämmelse kan emellertid återkallas om tillståndet att avleda avloppsvatten förfaller eller om verksamheten upphör. Bestämmelsen överensstämmer med gällande vattenlag.

Ett dike skall betraktas som ett avlopp om en väsentlig del av vattnet som strömmar i diket är avloppsvatten. Prövningen skall ske med stöd av 10 kap. 2 § vattenlagen. Enligt 10 kap. 6 § vattenlagen kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddela tillstånd till avledande av avloppsvatten i ett dike eller en bäck på annans mark, om markägaren inte ger sitt samtycke. Om åtgärden emellertid skulle förutsätta miljötillstånd skall beslutet fattas av den som behandlar tillståndsärendet. Att ett dike förklaras för avlopp innebär att på diket inte längre skall tillämpas 28 § 2 mom. 2 punkten i denna lag. Avledande av avloppsvatten i avlopp förutsätter inte miljötillstånd, utom i det fall att avloppsvattnet i bädden förorenar t.ex. ett vattendrag. Att ett dike förklaras för avlopp innebär också att den som avleder avloppsvattnet ansvarar för underhållet av avloppet.

Ett beslut om att förklara ett dike för avlopp är i vissa avseenden ett vattenhushållningsbeslut, vilket innebär att en bestämmelse om saken skall finnas i vattenlagen. I samband med beviljandet av tillstånd till utsläpp i ett dike är det skäl att överväga om diket skall betraktas som ett avlopp, eftersom det samtidigt är nödvändigt att bestämma kvaliteten på avloppsvattnet.

49 §. *Villkor om utloppsledningar.* Enligt denna paragraf skall miljötillstånd förenas med villkor om byggande av en utloppsledning och om den nyttjanderätt som behövs för ändamålet. Nyttjanderätt behövs både till markområdet och till vattenområdet, enligt vad som bestäms i 2 kap. 7 § och 10 kap. 7 § vattenlagen. Dessa omständigheter avgörs i miljötillståndet, med beaktande av de i vattenlagen angivna föreskrifterna för byggande i vattendrag. På ersättning för nyttjanderätten och uppkommen skada till-

lämpas vattenlagen.

Utsläppsstället och utloppsledningen utgör en helhet som regleras i miljötillståndet. En föreskrift om utloppsstället kan meddelas med stöd av 43 § 1 mom. 1 punkten, men placeringen av utloppsledningen skall i övrigt bestämmas med stöd av 49 §.

50 §. *Inverkan av vissa planer och program.* Denna paragraf gäller den inverkan som de i 26 § 1 mom. avsedda riksomfattande programmen och planerna har på tillståndsprövningen. Vid tillståndsprövningen är det skäl att undersöka om verksamheten har ordnats i överensstämmelse med de för verksamhetsutövaren gällande bindande förpliktelser som ingår i de nämnda programmen och planerna. Sådana riksomfattande och regionala avfallsplaner som avses i 40 § avfallslagen är inte i sig bindande för tillståndsprövningen, men de skall dock beaktas i tillståndet. Bestämmelsen är nödvändig framförallt på grund av direktivet om avstjäpningsplatser. Enligt den föreslagna paragrafens sista mening skall också andra av statsrådet godkända planer beaktas vid tillståndsprövningen. Som ett exempel på program som avses i paragrafen kan nämnas programmet som är baserat på direktivet om fiskevatten.

51 §. *Förhållandet mellan tillståndsvillkor och förordningar.* I denna paragraf ingår bestämmelser om sådana fall då ett individualiserat tillståndsvillkor får vara strängare än en förordning. En miljöskyddsförpliktelse är ett krav som definieras numeriskt eller på något annat exakt sätt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan ett tillståndsvillkor vara strängare än en förordning när det är fråga om att uppfylla förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Om en verksamhet orsakar hälsoolägenheter är det alltid möjligt att förena tillståndet med villkor som är strängare än förordningen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten kan ett tillståndsvillkor också vara strängare än gränsvärdena i en miljökvalitetsnorm. T.ex. gränsvärden för luftkvalitet skall inte anses vara så absoluta att de utesluter strängare tillståndsvillkor.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten är det alltså möjligt att för skydd av vatten uppställa tillståndsvillkor som är strängare än de allmänna bestämmelserna om saken. I Finland har begränsningen av vattenutsläpp inte varit baserad på all-

männa bestämmelser utan på prövning från fall till fall. Utgångspunkten har därvid varit att vattendragets toleransgräns inte får överskridas. Flera av de gällande allmänna vattenskyddsbestämmelserna är baserade på föräldrade EG-direktiv.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan ett tillståndsvillkor om vattenskydd inom jordbruket som är strängare än den genom en med stöd av 11 § 6 punkten given förordning fastställda kraven, meddelas endast när det föreligger speciell risk för förorening av miljön. Det kan bl.a. vara fråga om en verksamhet som utgör en risk på grund av att den ligger nära ett grundvattenområde eller ett särskilt känsligt vattendrag. Med stöd av den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 och 2 punkten kan ett tillståndsvillkor som är strängare än en förordning uppställas för att uppfylla förutsättningarna för beviljande av tillstånd och oberoende av en miljökvalitetsnorm. Den föreslagna paragrafens 2 mom. hindrar således inte att föreskrifter meddelas t.ex. för att förbjuda grundvattenförorening eller motverka lukto-lägenheter.

Enligt föreslagna 56 § regleras förhållandet mellan en allmän föreskrift och ett tillståndsvillkor så att en allmän föreskrift som har utfärdats efter att ett tillstånd beviljats alltid åsidosätter ett lindrigare tillståndsvillkor.

8 kap. Tillståndsbeslut

52 §. *Tillståndsbeslutets innehåll.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan tillstånd beviljas att gälla tills vidare eller för viss tid. Giltigheten avgörs från fall till fall, med beaktande av verksamhetens natur och det område där miljöpåverkan kan konstateras som en helhet. Motsvarande bestämmelser finns i luftvårdslagen, hälsoskyddslagen och vattenlagen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. bestäms om beslutsgrunderna. Liksom övriga förvaltningsbeslut föregås tillståndsbeslutets avgörandeavsnitt av en genomgång av beslutsgrunderna. I avgörandeavsnittet redogörs i detalj för tillståndsförutsättningarna och motiveras tillståndsvillkoren. På beslutet och motiveringen tillämpas 23 och 24 § lagen om förvaltningsförfarande. Tillståndsbeslutet skall ta ställning till alla de individualiserade och relevanta yrkanden som har framförts i utlåtanden och anmärkningar. Bestämmelsen överensstämmer med gällande

praxis för beslutsmotivering.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse om att en konsekvensbeskrivning enligt MKB-lagen och kontaktmyndighets utlåtande skall beaktas i tillståndsbeslutet. Av tillståndet skall framgå hur de nämnda omständigheterna har beaktats vid tillståndsprövningen. Bestämmelsen innebär också att omständigheterna vederbörligen skall ha beaktats vid tillståndsprövningen i enlighet med artikel 9.3. i IPPC-direktivet. Utredningarna inverkar emellertid på tillståndsbeslutets innehåll endast i den mån som de kan beaktas i samband med tillståndsförfarandet. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak den gällande lagen om miljö-tillståndsförfarande och vattenlagen.

Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om vilka omständigheter som skall konstateras i beslutet och i vilken utsträckning detta skall göras. Genom förordning skall också utfärdas bestämmelser om vilka omständigheter som enligt vissa direktiv skall nämnas i tillståndet.

53 §. *Meddelande av tillståndsbeslut.* I denna paragraf bestäms om det sätt på vilket beslut skall meddelas. Tillståndsbeslut skall meddelas efter anslag. Detta är det vedertagna förfarandet i fråga om beslut som kan påverka många parter intressen. Ett beslut som har givits efter anslag anses ha kommit till parternas kännedom den dag då beslutet gavs. Detta innebär att besvärstiden för samtliga parter, sökanden och de myndigheter som bevakar allmänt intresse, börjar löpa samma dag. Om ett beslut inte överklagas vinner det laga kraft 30 dagar efter att det givits. Avsikten är att genom förordning utfärda bestämmelser om att av den till beslutet fogade besvärshandlingen entydigt skall framgå det datum då besvär senast skall lämnas in.

54 §. *Information om tillståndsbeslut.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall beslutet tillställas sökanden och dem som uttryckligen har bett att få beslutet samt de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet. Å andra sidan kan vem som helst be att få hela beslutet, men då mot en avgift. Myndigheten är emellertid inte skyldig att sända beslutet om den inte har fått beställarens adress.

De skall underrättas om beslutet, som har gjort anmärkning eller särskilt har bett om att bli underrättade. Dessutom skall alla de underrättas som enligt 38 § 2 mom. har del-

givits ansökan. Om en anmärkning har undertecknats av flera kan endast den första undertecknaren tillställas beslutet eller underrättas om det. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande vattenlagen.

Den som ansöker om tillstånd skall enligt 105 § betala en avgift. Till beslutet fogas alltid en besvärshandling. Myndigheten skall anteckna i diariet att beslutet har avsänts som en vanlig brevöversändelse.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall beslutet offentliggöras i den kommun där verksamheten är placerad och i andra kommuner inom det område som eventuellt påverkas av verksamheten. Meddelande om beslutet skall i enlighet med lagen om offentliga kungörelser sättas upp på kommunens anslagstavla för en tid av minst 14 dygn. När kommunen själv är tillståndsmyndighet behöver den inte offentliggöra beslutet genom kungörelse.

Beslutet skall dessutom publiceras genom annonsering i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är uppenbart onödig. Om en annons om tillståndsansökan har införts i dagspressen skall beslutet publiceras på motsvarande sätt.

Publicering av beslutet skall ske omedelbart efter att det har anslagits. Även om publicering inte har någon betydelse för när besvärstiden börjar löpa, kan ett dröjsmål i detta avseende anses vara ett procedurfel som kan leda t.ex. till återställande av försutten fatalitetid.

9 kap. Tillståndets giltighet

55 §. *Tillståndets giltighet och justering.* Ett tillstånd som gäller tills vidare kan justeras. I regel förfaller ett för viss tid beviljat tillstånd efter giltighetstidens utgång.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. bestäms när ett för viss tid beviljat tillstånd upphör att gälla. I tillståndsbeslutet kan emellertid bestämmas att ett för viss tid beviljat tillstånd kan förlängas, om en ansökan om ett nytt tillstånd lämnas in före giltighetstidens utgång. En förlängning av giltighetstiden behandlas som en ansökan om ett nytt tillstånd. Den på tillståndet baserade verksamheten kan fortsätta till dess att den nya ansökan har avgjorts, om tillståndsansökan har gjorts så som föreskrivs i tillståndet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall i ett tillstånd som gäller tills vidare föreskrivas när en ansökan om justering av tillståndsvillkoren senast skall göras och vilka utredningar som då skall läggas fram. Av särskild anledning kan en föreskrift om justering av tillståndsvillkoren tas in också i ett tillstånd som har beviljats för viss tid. Prövningen gäller tillståndsvillkoren. Om den av myndigheten utsatta tiden inte har iakttagits kan det bestämmas att tillståndet förfaller. Motsvarande bestämmelse finns i vattenlagen och luftvårdslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan med stöd av ett i tillståndet ingående utredningsvillkor i vissa fall också utfärdas närmare föreskrifter om verksamheten. I tillståndet kan t.ex. föreskrivas om utredning av frågan om en av en verksamhetsutövare vald åtgärd tillräckligt effektivt hindrar förorening av miljön. Om utredningen visar att åtgärden inte har varit tillräcklig skall myndigheten förplikta verksamhetsutövaren att vidta ytterligare åtgärder. Motsvarande föreskrifter har meddelats enligt gällande tillståndspraxis.

Ett justeringsärende skall avgöras av den myndighet som beviljat tillståndet. Vid behandlingen av ärendet skall i tillämpliga delar iakttas bestämmelserna om tillståndsförfarandet.

56 §. *Iakttagandet av förordningar.* Enligt denna paragraf skall en förordning som är strängare än ett tillståndsvillkor iakttas i stället för villkoret. Genom förordningar kan utfärdas bestämmelser som är mer eller mindre förpliktande. Vissa i bestämmelserna angivna målsättningar inverkar inte heller nödvändigtvis på tillståndets innehåll eller på övervakningen av att det iakttas. I paragrafen avses individualiserade förpliktelser eller entydiga bestämmelser t.ex. om utsläppsgränsvärden.

En förordning kan emellertid i vissa fall leda till att ett tillstånd justeras med stöd av lagens 58 §. Ett utsläppsgränsvärde kan t.ex. ha betydelse för tillståndsvillkoren som en helhet på så sätt att också andra tillståndsvillkor måste justeras. En förordning som är strängare än ett tillståndsvillkor kan också påverka en fiskerihushållningsförpliktelse eller förutsätta omprövning av skadeståndsskyldighet.

I paragrafen ingår dessutom en bestämmelse om att genom en förordning utfärdade bestämmelser om justering av tillstånd alltid

skall iakttas utan hinder av tillståndsbeslutet. I en statsrådsförordning som ges med stöd av 16 § kan utfärdas t.ex. bestämmelser som något direktiv förutsätter om ett visst tillstånds giltighet eller justering. Dessa bestämmelser skall i så fall iakttas när enskilda tillståndsbeslut fattas.

57 §. *När tillstånd upphör att gälla.* Enligt denna paragraf kan tillståndsmyndigheten besluta att ett tillstånd skall upphöra att gälla. Om förutsättningarna för att tillståndet skall upphöra att gälla har uppfyllts redan tidigare, skall myndigheten också konstatera att tillståndet har förfallit. Verksamheten får härvid inte fortsättas eller återupptas.

Paragrafen gäller situationer där verksamheten inte har inletts eller där den har avbrutits samt sådana situationer där tillståndet inte har justerats i enlighet med ett tillståndsvillkor. Ett tillstånd för en verksamhet som inte har inletts kan också utgöra hinder för att bevilja ett annat tillstånd som avser samma område eller begränsa planeringen av markanvändningen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten förfaller ett tillstånd om verksamhetsutövaren meddelar att verksamheten inte kommer att inledas. Ett beslut om att ett tillstånd förfaller kan fattas också utan något meddelande, om verksamheten de facto har varit avbruten i minst fem års tid.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten förfaller ett tillstånd om verksamheten inte har inletts eller väsentliga åtgärder för att inleda verksamheten inte har vidtagits inom fem år efter att beslutet har trätt i kraft. I tillståndsbeslutet kan vid behov också bestämmas en längre tid. Åtgärder som är väsentliga för att verksamheten skall kunna inledas är t.ex. byggande av nödvändiga konstruktioner. Verksamheten kan också inledas partiellt på så sätt att endast en del av kapaciteten utnyttjas. Situationen skall bedömas i relation till de tillståndsvillkor som gäller verksamheten. Om villkoren vad gäller konstruktionerna och verksamheten till väsentliga delar har uppfyllts och iakttagandet av villkoren kan övervakas i enlighet med tillståndet, kan verksamheten anses ha inletts i sin helhet. Utgående från samma tillstånd är det möjligt att tidsplanera inledandet av olika delar av verksamheten. Om verksamheten som en helhet inte överensstämmer med tillståndet, kan tillståndet anses ha förfallit också delvis.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom.

3 punkten förfaller hela tillståndet om en ansökan om justering av tillståndsvillkoren inte har gjorts inom den i tillståndsbeslutet angivna tiden.

Den behöriga myndigheten skall fatta ett särskilt beslut om att tillståndet har förfallit. Vid förfarandet skall enligt 2 mom. i tillämpliga delar iaktas bestämmelserna om miljö-tillstånd. Kravet att ett beslut skall fattas gäller också sådana fall då verksamhetsutövaren avstår från att inleda verksamheten och själv gör en anmälan om saken. Även om verksamheten är avbruten permanent eller för en lång tid, är det nödvändigt att iaktta de i tillståndet eventuellt uppställda villkoren om åtgärder efter avslutad verksamhet. Villkoren kan gälla iståndsättande av områden, hindrande av utsläpp och andra åtgärder för hindrande av förorening samt utredning och kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. Parterna skall höras innan beslut fattas om att ett tillstånd upphör att gälla.

58 §. *Ändring av tillstånd.* I denna paragraf bestäms om ändring av tillstånd. Initiativ till ändring av ett tillstånd kan tas av tillståndshavaren, de myndigheter som övervakar att lagen iaktas, de myndigheter som bevakar allmänt intresse samt av andra som har rätt att anhängiggöra ett sådant ärende. I paragrafen sammanställs de i den gällande lagstiftningen ingående grunderna för ändring av tillstånd. Bestämmelser om justering av tillståndsvillkor ingår dessutom i artikel 13 i IPPC-direktivet.

En verksamhetsutövare kan enligt 28 § 3 mom. ansöka om ändring av någon del av ett tillstånd, om verksamheten ändras i något väsentligt avseende. I fråga om förlängning av tillstånds giltighetstider tillämpas 115 §. Därutöver kan tillståndshavaren ansöka om ändring av ett tillstånd om det visar sig vara omöjligt att följa tillståndsbeslutet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan ett tillstånd justeras om den förorening eller risk för förorening som verksamheten medför väsentligen avviker från vad som uppskattats på förhand. En omprövning av verksamhetens miljöpåverkan kan också vara befogad t.ex. med stöd av erhållna kontrolluppgifter. Omprövning av föroreningsrisken avser t.ex. risken för olyckor. Bestämmelsen överensstämmer med första och tredje strecksatsen i artikel 13.2 i IPPC-direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom.

2 punkten kan ett tillstånd ändras också om verksamheten har konsekvenser som är förbjudna i lag. Med förbjudna konsekvenser avses följderna av sådana förbud som nämns i lagens 7—9 §. Om en verksamhet för vilken tillstånd beviljats har sådana konsekvenser skall myndigheten ingripa i verksamheten direkt med stöd av 84 §. En förutsättning för att verksamheten skall kunna fortsättas kan därefter vara att tillståndet ändras.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten kan en grund för ändring av ett tillstånd också vara den bästa tillgängliga teknikens utveckling, om den gör det möjligt att väsentligen minska utsläppen till skåliga kostnader. Bestämmelsen överensstämmer med andra strecksatsen i artikel 13.2 i IPPC-direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten kan tillståndsbeslutet ändras om förhållandena har ändrats väsentligt efter att tillståndet beviljades. Bestämmelsen avser ändringar i förhållanden utanför verksamheten, t.ex. ändringar i markanvändningsförhållandena inom det område där verksamhetens konsekvenser kan konstateras.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkten kan ett tillstånd ändras om detta förutsätts av internationella fördrag som är bindande för Finland. Bestämmelsen motsvarar fjärde strecksatsen i artikel 13.2 i IPPC-direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. är det möjligt att i samband med ändring av ett tillstånd ändra fiskevårdsskyldigheter eller fiskerihushållningsavgifter. När det gäller sådana ändringar skall bestämmelserna i 2 kap. vattenlagen iaktas. Om det genom ersättningsförfarande som avses i denna lag är möjligt att få ny utredning om grunderna för en avgift eller förpliktelse, kan tillståndsmyndigheten uppta ärendet som gäller ändring av avgiften eller förpliktelsen till behandling utan hinder av vad som annars gäller om ändring av tillstånd. I vissa fall har fiskevårdsskyldigheter bestämts med beaktande av alla verksamheter som belastar ett och samma vattenområde, så att de har fördelats i förhållande till den belastning som verksamheterna orsakar. Härvid kan en ändring av den förpliktelse som sammanhänger med en verksamhet medföra ett behov att ändra också de fiskevårdsskyldigheter som sammanhänger med de övriga verksamheterna. I praktiken är det miljötillståndsverket som beslutar om ändring av förpliktelserna,

på basis av uppgifter som erhållits genom det förfarande som avses i 68 §.

Ett ärende som gäller ändring av ett tillståndsbeslut skall enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan.

59 §. *Återkallande av tillstånd.* I denna paragraf bestäms om återkallande av tillstånd. Motsvarande bestämmelse finns i vattenlagen och avfallslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är det tillsynsmyndigheten som skall ta initiativ till återkallande av ett tillstånd. Om tillståndet har beviljats av miljötillståndsverket skall tillsynsmyndigheten anhängiggöra ett yrkande om återkallande av tillståndet hos miljötillståndsverket.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 och 2 punkten är en förutsättning för återkallande av tillståndet att tillståndshavaren har förfarit uppsåtligt eller av oaktsamhet, antingen genom att lämna felaktiga uppgifter eller genom att upprepade gånger bryta mot tillståndsvillkoren. De felaktiga uppgifterna skall väsentligen ha påverkat förutsättningarna för beviljande av tillståndet. Myndigheten skall ha framställt en skriftlig anmärkning om att tillståndsvillkoren åsidosatts. Dessutom skall överträdelserna ha medfört risk för förorening av miljön.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten kan ett tillstånd återkallas också om det inte finns några förutsättningar för fortsatt verksamhet och om myndigheten inte kan ändra tillståndet. I vissa fall är det möjligt att bryta mot tillståndsvillkoren utan att därigenom orsaka någon direkt risk för förorening av miljön. En verksamhetsutövare kan t.ex. underlåta att ställa sådan tillräcklig säkerhet som avses i ett tillståndsvillkor och ändå inleda verksamheten. Verksamheten kan i så fall avbrytas genom sådant förvaltningsstävång som avses i 84 §. Om förutsättningarna för beviljande av tillstånd emellertid inte uppfylls inom den utsatta tiden, kan myndigheten med stöd av 59 § återkalla hela tillståndet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall på ett ärende som gäller återkallande av ett tillstånd tillämpas samma procedurbestämmelser som på tillståndsansökan.

10 kap. Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet

60 §. Tillfällig verksamhet som orsakar

buller och skakningar. I denna paragraf ingår bestämmelser om skyldigheten att göra anmälan om verksamhet som tillfälligt och i speciellt störande utsträckning orsakar buller och skakningar. Motsvarande bestämmelse om anmälningsskyldighet ingår i den gällande bullerbekämpningslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är en verksamhetsutövare som orsakar risk för förorening av miljön anmälningsskyldig. Anmälningsskyldigheten gäller i första hand alltid innehavaren av de anordningar som bullret härrör från. Om t.ex. en byggherre beställer en entreprenad så att entreprenören inte i tid kan uppfylla sin anmälningsskyldighet, skall byggherren göra anmälan på förhand.

Anmälan skall göras om tillfälligt buller. Tillfälligt buller kan uppkomma genom olika åtgärder och evenemang, t.ex. byggnadsarbeten, gatuarbeten, schaktningsarbeten och sådana för allmänheten avsedda tillställningar som konserter och motortävlingar.

Anmälningsskyldighet gäller i sådana fall då bullret är speciellt störande. Detta betyder att den bullernivå och de skakningar som en verksamhet orsakar är betydande. Begreppet speciellt störande kan tolkas direkt t.ex. på basis av givna riktvärden, eftersom sådana i allmänhet utgår från skadligheten vid långvarig exponering. Buller anses inte vara speciellt störande om dess nivå inte är klart högre än bakgrundsbullret. Om bullret ligger inom ett smalt frekvensområde eller är pulserande eller om det innehåller höga frekvenser, kan det anses vara särskilt störande. Också omständigheter som att bullret är ihållande eller upprepat och förekommer under vissa tider på dygnet kan ha betydelse för bedömningen av hur störande det är. Andra omständigheter som kan ha betydelse i sammanhanget är den speciella miljö där bullret uppfattas som störande.

Då flera evenemang av samma typ hålls på samma plats kan det anses vara fråga om en och samma verksamhet. Om en arrangör t.ex. ordnar flera friluftskonserter i en park räcker det med en enda anmälan.

Anmälan skall göras till den regionala miljöcentralen, om samma verksamhet bedrivs på flera kommuners område. Sådana verksamheter är t.ex. motortävlingar. Ett vägbygge som pågår i flera kommuner skall anses som en enda verksamhet varom anmälan skall göras till miljöcentralen.

Anmälan skall göras till den kommunala

hälsoskyddsmyndigheten om samma verksamhet är anmälningsskyldig med stöd av 13 § 1 mom. hälsoskyddslagen. I så fall skall tillräckligt avseende fästas vid bullerbekämpningen i samband med behandlingen av den anmälan som skall göras i enlighet med hälsoskyddslagen. T.ex. anmälan om kortvarig stenkrossverksamhet skall göras i enlighet med hälsoskyddslagen. Vid prövningen enligt hälsoskyddslagen skall samtidigt tillämpas 64 § miljöskyddslagen, när det gäller den trivselolägenhet som bullret orsakar.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. behöver någon anmälan inte göras om verksamhet som förutsätter miljötillstånd, om verksamhet i anslutning till privata hushåll, varmed avses t.ex. husbyggen med egen arbetskraft, eller om försvarsmaktens verksamhet t.ex. under manövrer. Anmälan behöver inte heller göras när det är fråga om åtgärder som är nödvändiga för att rädda eller skydda liv eller egendom. Undantagen från anmälningsskyldigheten motsvarar den gällande bullerbekämpningslagen.

Miljöskyddsföreskrifter kan utfärdas om att anmälningsskyldighet inte gäller för vissa verksamheter. Kommunen skall i så fall förutsätta att bullerbekämpningsåtgärder vidtas i fråga om dessa verksamheter. En miljöskyddsföreskrift kan t.ex. förbjuda verksamhet efter ett visst klockslag, förutsätta att ett område avspärras eller att de som eventuellt orsakar olägenhet av en verksamhet effektivt informeras om den så länge den pågår.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall anmälan göras i god tid innan en bullerframkallande åtgärd vidtas eller verksamhet inleds. När det t.ex. är fråga om att bygga ett hus skall anmälan göras 30 dygn innan varje särskilt störande arbetsskede inleds. Kommunen kan emellertid i sina miljöskyddsföreskrifter bestämma en kortare anmälningstid. Kortare anmälningstider kan gälla särskilt angivna verksamhetstyper. En förkortning av anmälningstiden kan vara motiverad t.ex. när det gäller nödvändiga reparationsarbeten. Tiden skall vara så lång att ärendet kan utredas och procedurbestämmelserna iakttas.

61 §. *Verksamhet av försöksnatur.* Enligt denna paragraf är verksamhet av försöksnatur anmälningsskyldig. Motsvarande bestämmelse finns i 17 b § luftvårdslagen och 43 § 2 mom. avfallslagen.

Anmälan om verksamhet av försöksnatur skall göras till den tillståndsmyndighet som

är behörig att besluta om tillståndet för verksamheten.

Verksamhet av försöksnatur kan ha samband med förberedelserna inför en miljöskyddsinvestering eller med tekniska experiment. Försöksverksamheten kan gälla alternativa bränslen, försök med nya ersättande kemikalier eller återvinning av avfall som råämnena. Anmälan skall göras 30 dygn innan verksamheten inleds.

62 §. *Exceptionella situationer.* I denna paragraf bestäms om anmälningar som skall göras om vissa exceptionella situationer. Bestämmelsen behövs framförallt på grund av de undantag som kan göras enligt avfallsdirektivet och den överensstämmer med den gällande avfallslagen.

Paragrafen skall tillämpas vid olyckor och produktionsstörningar samt vid andra sådana oförutsedda situationer av engångsnatur där det uppkommer utsläpp eller avfall av en ovanlig sort eller i en onormalt stor mängd. Vid olyckor, t.ex. eldsvådor, uppkommer det avfall av olika slag som måste identifieras för att dess farlighet skall kunna bedömas. I samband med produktionsstörningar uppkomna felaktiga produkter eller till följd av hanteringsfel förskämda produkter kan bli problemavfall. Med åtgärder av engångsnatur avses t.ex. rivningsarbeten eller saneringsåtgärder som ger upphov till exceptionellt avfall. Då avfall av ovanligt slag förs till en avstjälningsplats kan specialåtgärder förutsättas på denna. I samband med olyckor kan det också uppkomma utsläpp som vid sanering av förorenad mark på ett brandområde kan uppkomma avlopp med tvättvatten.

Anmälan skall göras till tillsynsmyndigheten. När det är fråga om tillståndsskyldig verksamhet skall tillståndsmyndigheten emellertid meddela de föreskrifter som behövs. Vid sanering av förorenad mark eller förorenat grundvatten skall den regionala miljöcentralen emellertid med stöd av 12 kap. meddela saneringsföreskrifter. I så fall är det emellertid fråga om egentlig sanering av området och inte om riskhantering.

63 §. *Hörande.* Enligt denna paragraf skall parterna ges tillfälle att bli hörda med anledning av en anmälan. Hörande är nödvändig endast då verksamheten väsentligt kan påverka allmän och enskild fördel. Hörande skall ske närmast i samband med sådana anmälningar som avses i 60 och 61 §. Bestämmelsen motsvarar i praktiken 15 § 2 mom. hälsoskyddslagen.

På hörandet skall tillämpas lagen om delgivning i förvaltningsärenden och lagen om förvaltningsförfarande.

64 §. *Behandling av anmälningar.* I denna paragraf bestäms om behandling av anmälningar och om beslut med anledning av sådana.

Behandlingsförfarandet för anmälningar avviker från tillståndsförfarandet. Verksamheten kan inledas efter anmälan och myndighetens beslut i ärendet behöver inte inväntas. Myndigheten skall med anledning av anmälan fatta ett beslut som kan förenas med föreskrifter som är bindande för verksamhetsutövaren. Genom föreskrifterna kan anmälda miljöskyddsåtgärder godkännas eller verksamheten begränsas i något avseende.

Föreskrifter kan meddelas om hindrande av förorening av miljö, om kontroll av verksamheten och om information till det berörda områdets invånare. Föreskrifter som meddelas om hindrande av förorening av miljön och kontroll av verksamheten motsvarar tillståndsvillkor. Verksamhetsutövaren kan t.ex. åläggas att underrätta dem som bor på ett påverkat område om när verksamheten börjar och upphör, utöver myndighetens övriga information om beslutet.

Myndigheten kan också förbjuda eller avbryta annan än tillståndspliktig verksamhet om det inte är möjligt att i tillräcklig utsträckning genom föreskrifter minska avsevärda olägenheter för allmänt eller enskilt intresse. Enligt bestämmelsen skall myndigheten i första hand försöka reglera verksamheten genom föreskrifter. Om det inte kan hindras att verksamheten orsakar avsevärda olägenheter kan den förbjudas. I en situation som avses i 62 § kommer ett förbud i allmänhet inte i fråga, på grund av dess tvingande natur. Eftersom verksamheten i samband med ett anmälningsförfarande har kunnat inledas så snart anmälan gjorts, konstateras det i bestämmelsen att verksamheten också kan avbrytas. Möjligheten att förbjuda eller avbryta verksamheten gäller emellertid inte tillståndspliktig verksamhet varom har gjorts anmälan enligt 61 eller 62 §.

Genom föreskrifter är det också möjligt att avvika från avfallslagen eller miljöskyddslagen eller från bestämmelser som har utfärdats med stöd av dessa lagar, om det är fråga om avfall som är förenat med direkta eller uppenbara risker eller olägenheter eller om det är fråga om en nödsituation som orsakas av avfall. En sådan avvikelse kan

emellertid vara endast kortvarig. Dessutom skall avvikelsen vara nödvändig med beaktande av sakens natur. En avvikelse kan t.ex. ske från det primära återvinningskrav som följer av avfallslagen. Bestämmelsen överensstämmer med 55 § 2 mom. avfallslagen. Begränsningen är förenlig med avfallsdirektivet.

Anmälan skall göras till tillsynsmyndigheten, som även kan meddela behövliga föreskrifter. Om anmälan emellertid gäller tillståndspliktig verksamhet skall den behöriga tillståndsmyndigheten meddela föreskrifter.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan föreskrifter meddelas eller en verksamhet förbjudas även om någon anmälan inte har gjorts. Det är sällan ändamålsenligt att ålägga en verksamhetsutövare att göra en anmälan innan föreskrifter har meddelats, om verksamheten redan har inletts. Den anmälningsskyldige skall höras om föreskrifter meddelas utan att anmälan har gjorts. I övrigt gäller i tillämpliga delar vad som i 63 § bestäms om hörande av den som orsakas eventuellt olägenhet.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. bestäms om sammanslagning av behandlingen av en anmälan som avses i 60 § med en sådan anmälan som avses i 13 § hälsoskyddslagen. Hälsoskyddsmyndigheten skall i så fall ge ett enda beslut som också innehåller sådana föreskrifter som avses i 64 § miljöskyddslagen. Parterna skall emellertid höras med stöd av 63 § miljöskyddslagen. Beslutet kan med iakttagande av förvaltningsprocesslagen överklagas hos den regionala förvaltningsdomstolen. Hälsoskyddsmyndigheten kan med tillämpning av miljöskyddslagen övervaka att de med stöd av miljöskyddslagen meddelade föreskrifterna iakttas.

65 §. *Inskrivning i datasystemet.* Enligt denna paragraf skall den regionala miljöcentralen underrättas om vissa verksamheter för inskrivning i datasystemet för miljövärdsinformation.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall anmälan till datasystemet göras om sådana icke tillståndspliktiga verksamheter som avses i 30 § 1 mom. De genom förordning utfärdade bestämmelserna om sådana verksamheter skall effektivt övervakas av myndigheterna. Genom förordning kan utfärdas bestämmelser om att vissa verksamheter direkt skall anmälas till datasystemet. Det är fråga om sådana andra än tillståndspliktiga verksamheter som skall överens-

stämman med förordningar. Anmälan till datasystemet är då liktydig med lämnande av information för övervakningen. Bestämmelsen behövs för att det skall vara möjligt att övervaka miljöskyddet i samband med vissa småskaliga verksamheter. Det kan vara fråga om vissa verksamheter som orsakar utsläpp i avlopp, verksamheter som nämns i VOC Solvent -direktivet samt andra sådana i det under beredning varande ramdirektivet för vattenskyddet avsedda verksamheter som inte är direkt förorenande.

Med anledning av en anmälan fattas inget egentligt förvaltningsbeslut. Den regionala miljöcentralen skriver in uppgifterna i datasystemet. Tillsynsmyndigheterna kan vid behov göra inspektioner och ålägga verksamhetsutövaren att uppfylla de genom förordning fastställda kraven.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall verksamheten uppfylla de krav som ställs i förordningen eller i den plan som avses i 26 §. Med planer avses framförallt sådana planer som nämns i VOC Solvent -direktivet samt i det under beredning varande ramdirektivet om vattenskydd. En verksamhet skrivs inte in i datasystemet om inte kraven uppfylls. Uppgifter kan också avlägsnas ur systemet. Tillsynsmyndigheten skall också meddela de uppgifter som behövs för uppföljningen av verksamheten. Genom förordning kan utfärdas närmare bestämmelser om uppföljningen.

11 kap. Ersättningar

66 §. *Tillämpliga bestämmelser.* Ersättningssystemet för miljöskador föreslås bli ändrat endast i den mån som detta förutsätts av det förnyade tillståndssystemet. Ersättningsgrunderna för vissa miljöskador föreslås emellertid i detta sammanhang bli samordnade också i materiellt hänseende. Egendomsskyddet för dem som lider skada föreslås bli tryggt åtminstone på motsvarande nivå som i den gällande lagstiftningen.

Enligt den föreslagna paragrafen skall lagen om ersättning för miljöskador tillämpas på alla miljöskador orsakade av verksamheter som avses i miljöskyddslagen. Också på skador orsakade av vattenförorening skall således i materiellt hänseende tillämpas lagen om ersättning för miljöskador, men till åtskillnad från vad som är fallet beträffande andra skador skall dessutom tillämpas 11 kap. miljöskyddslagen.

Ersättning för skador orsakade av luft- och markförorening samt av buller och skakningar skall liksom enligt den gällande lagstiftningen yrkas genom talan som enligt lagen om ersättning för miljöskador väcks i tingsrätten. Också för skador orsakade av grundvattenförorening skall på motsvarande sätt yrkas ersättning i tingsrätten. Ett miljö-tillståndsbeslut, ett beslut med anledning av en anmälan eller en föreskrift som meddelats med stöd av 84 § hindrar inte att ett ersättningsyrkande framförs. Skador orsakade av förorening av ytanvatten skall således till åtskillnad från andra skador behandlas i enlighet med officialprincipen och i mån av möjlighet i förening med ett tillståndsbeslut, liksom redan nu enligt vattenlagen.

Begreppet miljöskada framgår av miljöskyddslagen. Vattenlagens indelning i skada, men och annan förmånsförlust används således inte, men skadebegreppet motsvarar i detta avseende den gällande vattenlagen. En skada kan drabba också en annan fastighet, genom att störningar i miljön kan konstateras på den. En yrkesfiskare skall ges kompensation för ekonomisk förlust på grund av miljöskada, om han har någon form av nyttjanderätt till ett förorenat vattenområde. En strandägare skall ges ersättning för att vattenområdets rekreativsvärde försämrats genom förorening, även om han inte äger vattenområdet. Den skyldighet att tåla vissa olägenheter som avses i miljöskadelagen motsvarar ersättningspraxis enligt vattenlagen, även om motsvarande skyldighet inte direkt följer av vattenlagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. jämställs smärre vatten i ersättningshänseende med vattendrag.

67 §. *Ersättningsbeslut i samband med tillståndsärenden.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillståndsmyndigheten när den beviljar miljötillstånd i regel också på tjänstens vägnar besluta om ersättning för vattenförorening. Paragrafen gäller samtliga tillståndsmyndigheter. I allmänhet behöver ersättningar inte bestämmas i ärenden som hör till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet, när det är fråga om avledande av avloppsvatten i marken eller i dike. Avvikelse från samtidighetsprincipen kan göras under de förutsättningar som anges i 68 §.

Enligt den föreslagna paragrafen kan på beslutet inte tillämpas 9 § lagen om ersättning för miljöskador. Denna begränsning är

en följd av att ett ersättningsärende som avgörs i samband med ett tillståndsärende är av en annan karaktär än en domstols ersättningsbeslut. Ersättningen skall bestämmas med beaktande av tillståndets tidsbundenhet och förutsättningarna för justering av tillståndet. Beroende på fallet kan ersättningen bestämmas som en engångsersättning eller som en periodisk ersättning.

Om en miljötillståndsansökan som avser vattenförorening i enlighet med 39 § skall behandlas tillsammans med ett tillstånd som avses i vattenlagen, skall ersättningar som hänför sig till vattenhushållningsföretag bestämmas med stöd av vattenlagen medan ersättningar som hänför sig till förorening skall bestämmas med stöd av miljöskyddslagen. På förfarandet skall emellertid härvid i dess helhet tillämpas vattenlagens bestämmelser. I praktiken skall de olika ersättningsgrunderna också hållas i sär.

68 §. *Separata ersättningsbeslut.* Enligt denna paragraf skall ersättningar behandlas och ärenden med avvikelse från den i 67 § angivna principen avgöras separat från tillståndsärendet. Paragrafen överensstämmer med 16 kap. 24 § vattenlagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är en förutsättning för avvikelse från principen om att ett tillståndsärende och ett ersättningsärende skall avgöras samtidigt att en detaljerad utredning av de skador som orsakas av en verksamhet skulle innebära att avgörandet av tillståndsärendet drar oskäligt långt ut på tiden. En avvikelse kan i allmänhet vara motiverad t.ex. då det är arbetsdrygt att uppskatta hur stor föroreningsskada som orsakas av ett kommunalt reningsverk eller av en industrianläggning.

Beslut som separering av ersättningsfrågan kan fattas av den regionala miljöcentralen eller av miljötillståndsverket. Om ärendet skulle ankomma på miljöcentralen skall denna överföra ärendet till miljötillståndsverket. Miljötillståndsverket kan utreda ärendet mera mångsidigt än miljöcentralen, t.ex. genom att höra vittnen. Miljötillståndsverket fortsätter själv behandlingen av ersättningsfrågan, om det beslutar separera ärendena från varandra.

Ersättning för sådan nyttjanderätt och inlösen som enligt 49 § behövs för placering av en utloppsledning skall emellertid alltid bestämmas i samband med att tillståndet beviljas. Beviljandet av inlösnings- och nyttjanderätt utgör samtidigt ett viktigt element i

tillståndet, vilket innebär att bestämmandet av ersättningarna inte heller kan uppskjutas till en senare tidpunkt. Bestämmelsen motsvarar gällande vattenlag.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan den regionala miljöcentralen och miljötillståndsverket också bestämma att frågan om ersättning för de skador som orsakas av en verksamhet till någon del skall avgöras senare, om det saknas behövlig utredning eller om det finns någon annan särskild anledning. En sådan särskild anledning som avses i bestämmelsen kan gälla t.ex. oklarhet om hur stora fångstförluster yrkesfiskare har fått vidkännas. Till den del som ersättningsfrågan har lämnats öppen åläggs tillståndssökanden att inom utsatt tid ansöka om komplettering av ersättningsavgörandet. Om den regionala miljöcentralen har fattat ett partiellt ersättningsbeslut skall den ålägga sökanden att hos miljötillståndsverket ansöka om komplettering, som om ersättningsfrågan i sin helhet skulle överföras till det.

En bedömning av de skador som en verksamhet orsakar skall alltid inkluderas i tillståndsansökan. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om saken. Myndigheten skall emellertid på tjänstens vägnar utreda skadorna, även om avgörandet av ersättningsfrågan skjuts upp till en senare tidpunkt. Om ersättningsärendet avskiljs av sådana särskilda skäl som nämns i 1 mom. skall sådana utredningar som görs med tanke på ersättningsärendet om möjligt göras i en sådan omfattning att behandlingen av ärendet hos miljötillståndsverket inte drar oskäligt långt ut på tiden.

Behandlingen av ett ersättningsärende vars avgörande har överförts till en senare tidpunkt fortsätter då ärendet är anhängigt hos miljötillståndsverket. Om utredningen av ersättningsärendet förutsätter helt nya utredningar, skall parterna höras med anledning av dessa i enlighet med 12 och 15 § lagen om förvaltningsförfarande.

69 §. *Ställande av säkerhet i ersättningsärenden.* Enligt denna paragraf är en förutsättning för att ett ersättningsärende skall avskiljas från ett tillståndsärende att andra tillståndssökande än offentliga samfund ställer tillräcklig säkerhet för ersättningen. Bestämmelsen överensstämmer till denna del med 16 kap. 24 § 3 mom. vattenlagen.

70 §. *Fullföljdsdomstolens avgörande i ersättningsärenden.* Denna paragraf gäller sådana situationer där fullföljdsdomstolen

ändrar ett miljötillståndsbeslut. En sådan ändring kan påverka ett ersättningsavgörande, om föroreningsnivån eller det påverkade området undergår väsentlig förändring. Fullföljdsdomstolen kan också ändra t.ex. utsläppsstället för avloppsvatten, vilket kan betyda att kretsen av ersättningstagare ändras avsevärt.

Ett ärende kan samtidigt bli anhängigt hos fullföljdsdomstolen på så sätt att det omfattar både tillståndsärendet och ersättningsärendet. Om tillståndsmyndigheten separerar ersättningsärendet från tillståndsärendet på det sätt som avses i 68 §, kan endast tillståndsärendet vara anhängigt hos domstolen. Det är också möjligt att tillståndsärendet är redan anhängigt hos fullföljdsdomstolen när till den anföras besvär över miljötillståndsverkets avgörande i ersättningsärendet.

Fullföljdsdomstolen kan alltid själv avgöra en ersättningsfråga som sammanhänger med ändring av ett tillstånd, om ersättningsärendet inte samtidigt enligt 68 § är anhängigt hos miljötillståndsverket. En ersättningsfråga som sammanhänger med ändring av ett tillstånd kan avgöras helt eller delvis. Besvär över ett ersättningsärende kan också behandlas tillsammans med tillståndsärendet, förutsatt att båda ärendena är anhängiga samtidigt.

Om fullföljdsdomstolen beslutar ändra ett tillstånd, kan den också överföra ärendet till tillståndsmyndigheten till de delar det gäller ersättningarna. Det kan vara motiverat att överföra ett ärende då det är arbetsdrygt och tidskrävande att utreda det i fullföljdsdomstolen.

Fullföljdsdomstolen kan också separera tillståndsärendet från ersättningsärendet på samma grunder som tillståndsmyndigheten enligt 68 §. Ersättningsärendet blir utan särskild ansökan anhängigt hos tillståndsmyndigheten.

71 §. Ersättning för skada som orsakats före avgörandet av tillståndsärendet. Enligt denna paragraf kan miljötillståndsverket i samband med tillståndsärenden som gäller vattendragsförorening behandla också yrkanden på ersättning för skada som har orsakats av den i ansökan avsedda verksamheten före avgörandet av tillståndsärendet. En förutsättning är att avgörandet inte på grund därav fördröjs väsentligt. Bestämmelsen överensstämmer med 11 kap. 8 § 2 mom. vattenlagen.

En skada av det slag som avses i para-

fen kan orsakas till följd av antingen en laglig eller en olaglig åtgärd. Ersättningsyrkandet kan emellertid behandlas i samband med tillståndsärendet. Däremot kan ersättningsyrkanden inte behandlas i samband med ett förvaltningsstvángsärende.

Motsvarande yrkande som framställs hos en annan tillståndsmyndighet skall överföras till miljötillståndsverket för avgörande.

72 §. Ersättning för oförutsedd skada. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan ersättning för en skada som inte hade förutsetts när tillståndet beviljades, utan hinder av ett tidigare avgörande yrkas i en ansökan till miljötillståndsverket. Det är då fråga om skador som inte borde uppkomma eller vilkas uppkomst har ansetts vara så osannolik att det inte bestämts att de skall ersättas. Bestämmelsen överensstämmer med 11 kap. 1 § 2 mom. vattenlagen.

I den föreslagna paragrafen avses alla sådana av utsläpp orsakade skador som skall ersättas enligt lagens 11 kap. och som härrör från verksamhet som regleras genom tillstånd. Också t.ex. reningsverks funktionsstörningar med åtföljande utsläpp skall således ersättas med stöd av bestämmelsen. Enligt bestämmelsen ersätts vidare utsläpp som skett på grund av läckande avloppsledningar som tillståndshavaren ansvarar för. Ersättning för sådana skador skall yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket och inte genom att talan i tingsrätten. T.ex. en olycka som beror på en läckande kemikaliecistern skall däremot inte ersättas med stöd av denna bestämmelse. En sådan skada är nämligen inte en följd av ett tillståndspliktigt utsläpp.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. är det i samband med behandlingen av ett ärende också möjligt att avgöra yrkanden som gäller ersättning för skada som med avvikelse från tillståndet har orsakats genom samma åtgärd.

73 §. Behandlingen av ersättningsärenden vid tingsrätten. I denna paragraf finns bestämmelser om situationer där ett vattenföroreningsärende kan behandlas i tingsrätten. Huvudregeln är den att ersättning för skador som orsakas av tillståndspliktig verksamhet avgörs i enlighet med miljöskyddslagen, av den regionala miljöcentralen eller av miljötillståndsverket. Övriga ersättningsfrågor hör till tingsrättens behörighet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. avgör tingsrätten alltid brottsrelaterade er-

sättningsyrkanden. Om ett ersättningsyrkande för samma skada med stöd av 70 eller 71 § har lagts fram hos miljötillståndsverket, skall detta inte uppta ansökan till prövning till den del den gäller ersättningen. Tingsrätten kan dessutom i normal civilprocessuell ordning behandla ersättningsyrkanden som baserar sig på en brottslig gärning. Ett ärende kan anhängiggöras hos tingsrätten också som ett på en olycka baserat ersättningsyrkande, vilket således inte har samband med en tillståndspliktig förorening.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall tingsrätten utan prövning avvisa ett genom talan anhängiggjort skadeståndsyckande om ett ersättningsyrkande i samma ärende har blivit anhängigt hos miljötillståndsverket. För att utreda ärendets anhängighet skall tingsrätten enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. underrätta den regionala miljöcentralen och miljötillståndsverket om stämningsansökan. Den myndighet som avses i miljöskyddslagen kan härvid underrätta tingsrätten om att ärendet är anhängigt.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. kan tingsrätten vid behov i samband med ett ärende som gäller vattenförorening, när det är fråga om ett brottmål och annars i ett ersättningsärende, inhämta utlåtande från den regionala miljöcentralen eller miljötillståndsverket. Genom detta förfarande tryggas sakkunskapen i vattenskyddsfrågor under tingsrättsbehandlingen.

74 §. *Behandlingen av ersättningsärenden hos tillståndsmyndigheterna.* I denna paragraf finns bestämmelser om behandling av en fristående ersättningsansökan samt om behandling av ersättningsärenden vid syneförrättningar. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall en ersättningsansökan till tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan ersättningsärenden också bestämmas bli behandlade i utredningsförfarande eller vid syneförrättning.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. gäller i fråga om ersättningsärenden i tillämpliga delar också vissa i vattenlagen ingående bestämmelser om avgörande av ersättningsärenden.

12 kap. Sanering av mark och grundvatten

75 §. *Skyldighet att sanera mark och grundvatten.* I denna paragraf bestäms om

den saneringsskyldighet som sammanhänger med de i 7 och 8 § ingående förbuden mot att förorena mark och grundvatten. Bestämmelsen överensstämmer med 23 § avfallslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ansvarar förorenaren för saneringen av mark och grundvatten. Saneringsåtgärderna kan bestå i att förorenade marksubstanser byts ut, luftning, kompostering, betongöverdragning eller annan isolering av mark eller liknande behandlingsåtgärder, eller förbättring av grundvatten så att det pumpas upp för rening. Saneringsskyldigheten innebär att mark eller grundvatten sätts i ett sådant skick att olägenhet för hälsan eller olägenhet eller risk för miljön undanröjs. Omfattningen av saneringsskyldigheten skall bedömas utgående från markens framtida användning. Genom en statsrådsförordning kan olika gränsvärden för bedömningen fastställas.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ankommer ansvaret för sanering av förorenad mark i andra hand på innehavaren av den fastighet där det förorenade området finns, om det inte kan utredas vem förorenaren är eller om förorenaren inte kan anträffas eller förmås att uppfylla sin saneringsskyldighet. Dessutom förutsätts att föroreningen har skett med innehavarens samtycke eller att denne har vetat eller borde ha vetat att området var förorenat då han fick det i sin besittning.

Det subsidiära ansvaret för sanering av förorenat grundvatten ankommer på ägaren till den fastighet som föroreningen härstammar från. För sanering av grundvatten svarar således inte innehavaren av en sådan fastighet som föroreningen inte härstammar från. I övrigt är förutsättningarna för uppkomsten av saneringsansvar desamma som när det gäller innehavaren till den fastighet där det förorenade området finns.

I momentet förutsätts att myndigheten har försökt utreda vem som orsakat föroreningen. Om man känner till förorenaren och dennes vistelseort skall myndigheten genom förvaltningsstväng ålägga den ansvarige att vidta saneringsåtgärder. Om beslutet inte kan verkställas t.ex. för att vederbörande är medellös eller på grund av något annat faktiskt hinder, kan områdets innehavare ställas inför ansvar. Innehavaren förutsätts också känna till att föroreningen har skett. Om innehavaren har fått området i sin besittning först efter att föroreningen har skett, skall

det fästas avseende vid vad han borde ha vetat. T.ex. den som köper ett område där virke har tryckimpregnerats eller där det har funnits en servicestation kan inte påstå att han inte borde ha känt till att marken är förorenad. Det är också skäl att fästa avseende vid vilka uppgifter den som överlåtit området har lämnat och om det funnits skäl att misstänka uppgifternas riktighet.

Innehavaren till ett område kan dessutom slippa ansvar om det vore uppenbart oskäligt att ålägga honom saneringsskyldighet. Skäligheten skall bedömas med beaktande av föreningens omfattning och hur ekonomiskt betungande saneringsåtgärderna är.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. konstateras att kommunen i sista hand ansvarar för sanering av förorenad mark. Denna bestämmelse gäller inte ansvaret för sanering av grundvatten, som inte regleras heller i den gällande avfallslagen eller vattenlagen.

En förutsättning för att kommunens ansvar skall aktualiseras är att de som enligt 1 och 2 mom. är ansvariga inte kan åläggas eller göras ansvariga för saneringsåtgärder. Kommunen kan också bli tvungen att vidta kompletterande saneringsåtgärder. I praktiken utförs sanering i samband med sådana "herrelösa" skador vanligen genom statens försorg, i enlighet med avfallslagen. Avfallshanteringsarbetena genomförs då i allmänhet i samarbete med kommunerna i fråga.

Bestämmelser om sanering av oljeskador ingår dessutom i lagen om bekämpande av oljeskador som uppkommer på land (378/1974). Med stöd av miljöskyddslagen kan förorenaren emellertid åläggas att vidta de saneringsåtgärder som behövs. Enligt lagen om oljeskyddsfonden (379/1974) är det möjligt att få ersättningar för de kostnader som saneringsåtgärderna orsakar. Saneringsskyldigheten sammanhänger också med försäkringssystemet för miljöskador. Den skadelidande kan avkräva miljöskadecentralen ersättning för saneringskostnader och andra skador, i det fall att förorenaren inte kan utredas.

76 §. *Anmälningsskyldighet.* I denna paragraf bestäms om anmälningsskyldighet i samband med olyckor och skador som innebär att eventuella förorenande ämnen har kommit ut i marken eller grundvattnet. Den regionala miljöcentralen eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall utan dröjsmål underrättas om det inträffade. Syftet med anmälan är att myndigheten skall kunna ut-

reda omfattningen av det som hänt samt de åtgärder som förutsätts för att hindra förorening. Bestämmelsen motsvarar 22 § 3 mom. avfallslagen.

77 §. *Utredningsskyldighet.* Enligt denna paragraf kan den som är ansvarig för saneringen åläggas att utreda föreningens art och omfattning samt saneringsbehovet. Utredningsansvaret förutsätter att myndigheten har grundad anledning att misstänka förorening men att det inte finns närmare information om saken. En föreskrift om saken kan meddelas endast av den regionala miljöcentralen.

Enligt den föreslagna paragrafens andra mening skall en föreskrift om utredningsskyldighet i tillämpliga delar motsvara förvaltningsstävung som avses i 13 kap.

78 §. *Sanering av mark.* I denna paragraf bestäms om förfarandet och förutsättningarna när den som är ansvarig för sanering av förorenad mark frivilligt kan börja sanera marken. Avsikten med bestämmelsen är att förtydliga de nuvarande förfarandena.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. konstateras att behandling av förorenade marksubstanser förutsätter miljötillstånd. Avfallsbehandlingen kan ske antingen på det förorenade området eller också kan marksubstanserna transporteras till en behandlingsanläggning.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan ett förorenat område saneras eller också kan de förorenade marksubstanserna avlägsnas och transporteras någon annanstans för behandling utan miljötillstånd, efter anmälan om saken till den regionala miljöcentralen. Med sanering avses i detta fall såväl avlägsnande och bortforsling av förorenade marksubstanser för behandling, som egentlig behandling av dem på det förorenade området. Omfattningen av den förorenade marken och föroreningsgraden skall i så fall ha utretts tillräckligt noggrant. Saneringen skall utföras med användning av en allmänt ibrukvarande, godtagbar metod. Saneringen får inte orsaka annan förorening t.ex. av mark eller grundvatten och inte heller lukt eller buller i en sådan utsträckning att saneringen kan anses orsaka förorening av miljön. I praktiken är det nödvändigt att beakta eventuella olägenheter för grannarna.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. fattar den regionala miljöcentralen med anledning av anmälan ett beslut vari kan meddelas föreskrifter om hur verksamheten skall

ordnas och övervakas. Beslutet motsvarar sådana beslut med anledning av andra anmälningar som avses i 64 § och föreskrifterna motsvarar tillståndsvillkor.

Den som har gjort en anmälan kan därefter inleda sin verksamhet, vilket innebär att beslutet skall fattas så snabbt som möjligt. Om de förutsättningar som avses i 2 mom. inte kan uppfyllas genom föreskrifterna skall miljöcentralen bestämma att miljötillstånd skall sökas. I en sådan situation skall en redan inledd verksamhet avbrytas omedelbart och miljöcentralen kan förbjuda verksamheten med stöd av 84 §.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. kan genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om anmälnas innehåll samt om behandlingen av anmälan.

79 §. *Saneringsåläggande.* Enligt paragrafens 1 mom. skall den regionala miljöcentralen ålägga vederbörande att sanera mark eller grundvatten, om den som är ansvarig för saneringen inte gör något åt saken. Ett sådant föreläggande kan ges i tillämpliga delar med beaktande av 84 §.

Ett sådant åläggande att sanera mark som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom. avser närmast att marksubstanser skall transporteras någon annanstans för behandling någon annantans. Ett åläggande kan också innebära att förorenat grundvatten skall pumpas upp för behandling någon annanstans. Ett åläggande att rena grundvatten kan också innebära förpliktelser att dra försorg t.ex. om att det skaffas vatten till en fastighet vars grundvatten är förorenat. Dessutom kan vederbörande åläggas att genom skyddspumpning hindra att föroreningen sprids.

Om saneringen utförs genom behandling av marksubstanser på det förorenade området, skall den regionala miljöcentralen bestämma om saneringen i enlighet med 2 mom. Därvid skall de procedurbestämmelser iaktas som gäller miljötillstånd men i beslutet kan det t.ex. förutsättas, liksom i ett beslut om förvaltningstvång, att saneringen vid vite inleds inom en viss tid. I samband med saneringsåtgärderna kan det också förutsättas att det vidtas sådana preventiva åtgärder som t.ex. skyddspumpningar för att styra grundvattenströmmarna.

80 §. *Delegering av beslutanderätt till kommunen.* Enligt denna paragraf är det möjligt att till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten delegera behörighet som enligt 12 kap. tillkommer den regionala miljöcen-

tralen. Sådan delegering kan inte göras när det är fråga om grundvattensanering.

På grund av ärendets natur anses det enligt behörighetsbestämmelserna i 31 § ankomma på den regionala miljöcentralen att bestämma om sanering av mark. I praktiken kan det emellertid i vissa stora städer finnas sakkunskap och tillräckliga resurser för behandling av sådana ärenden. Det är därför motiverat att beslutanderätten i ärenden som dessa kan delegeras till en kommun som har resurser att behandla ärendet.

En förutsättning för delegering av beslutanderätt till kommunen är att kommunen gör en ansökan om saken. Miljöministeriet beslutar om delegeringen. Innan beslutet fattas skall den regionala miljöcentralen beredas tillfälle att ge utlåtande om ansökan.

I beslutet kan behörigheten avgränsas så att den gäller endast vissa kategorier av ärenden. Ett delegeringsbeslut kan fattas så att det gäller en viss tid och vid behov kan ändras. Beslutet kan på initiativ av ministeriet också återkallas, t.ex. om den kommunala myndigheten inte längre besitter tillräcklig sakkunskap. I ministeriets beslut får inte sökas ändring.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. beslut om delegering påverkar inte till den regionala miljöcentralens behörighet att slutbehandla däri anhängigt ärendet.

13 kap. Tillsyn och förvaltningstvång.

81 §. *Anmälan om ändringar i verksamheten och byte av tillståndshavare.* I denna paragraf bestäms om olika anmälningar då verksamheten ändras och tillståndshavaren byts. Från tillsynens synpunkt är det viktigt att tillståndsmyndigheten underrättas om ändringar i verksamheten också i sådana fall då det inte är fråga om en ändring som enligt 28 § 3 mom. förutsätter att tillståndsbeslutet ändras. Anmälan skall göras till den myndighet som beviljat tillståndet. Om tillståndet har beviljats av miljöförvaltningsverket skall anmälan göras till den regionala miljöcentralen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillståndshavaren utan dröjsmål underätta tillsynsmyndigheten om ett permanent eller långvarigt avbrott i verksamheten samt om ändringar som är väsentliga för tillsynen. Längden på ett sådant avbrott i verksamheten som avses i bestämmelsen beror på verksamhetens art samt på den betydelse

som avbrottet har för tillsynen över att tillståndsvillkoren iakttas. I allmänhet är det skäl att underrätta tillsynsmyndigheten om ca tre månaders avbrott. Motsvarande bestämmelse finns i avfallslagen och i hälsoskyddslagen. Bestämmelsen överensstämmer delvis också med de krav på anmälan om ändringar i verksamheten som ställs i artiklarna 2.10 a och 12.2 i IPPC-direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. är det också skäl att underrätta tillsynsmyndigheten om att tillståndshavaren byts. Ett miljötillstånd hänför sig till en viss verksamhet och verksamhetsutövaren svarar för de förpliktelser som följer av tillståndet. Den föreslagna bestämmelsen gäller i det fall att en ny verksamhetsutövare tar över verksamheten. Att aktiemajoriteten övertas av en annan är inte liktydigt med att verksamhetsutövaren byts. Tillsynsmyndigheten kan på basis av anmälan vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att den nya verksamhetsutövaren uppfyller tillståndsvillkoren, t.ex. de krav som ställs på verksamhetsutövarens solvens.

82 §. *Kontroll på annans område.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan en myndighet ge en verksamhetsutövare rätt att på en annans område utreda miljöpåverkan av sin verksamhet. Generell nyttjanderätt gör det i normalfall möjligt att t.ex. från en båt utföra kontroll på en annans vattenområde. En verksamhetsutövare kan också alltid med områdets innehavare komma överens om kontroll.

I paragrafen avses t.ex. installation av kontinuerligt fungerande mätanordningar eller bioindikatorer på en annans område. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. får åtgärden emellertid inte medföra nämnvärd olägenhet. Några ersättningar blir inte aktuella i sådana fall. Rätten att vidta kontrollåtgärder ger inte rätt att orsaka skada. Trädbeståndet och terrängen får inte åsamkas skada t.ex. genom körning med motorfordon. Den föreslagna paragrafen överensstämmer med luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen.

Rätt att utföra kontroll enligt denna paragraf kan beviljas på ansökan. I praktiken ges föreskrifter av detta slag ofta i anslutning till sådana kontrollplaner med fastställda mätpunkter som avses i 46 §. Innan beslutet fattas skall områdets ägare eller innehavare ges tillfälle att bli hörd i ärendet. I beslutet kan sökas ändring genom besvär, men vid behov kan myndigheten bestämma att beslu-

tet skall iakttas oavsett att det har överklagats.

83 §. *Rätt att få upplysningar och göra inspektioner.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har tillsynsmyndigheterna omfattande befogenheter att utföra inspektioner. Den kommunala tillsynsmyndigheten skall förordna en underlydande tjänsteinnehavare att i egenskap av myndighet ta emot upplysningar och göra inspektioner. Bestämmelser om motsvarande befogenheter finns i luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och avfallslagen.

Enligt den föreslagna lagens 1 mom. 1 punkten skall till tillsynsmyndigheten på anfordran, utan hinder av sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, ges sådana upplysningar som behövs för tillsynen och verkställigheten av lagen. Myndigheten har rätt att få upplysningar av alla som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön samt av andra som omfattas av lagens förpliktelser. Också myndigheterna är enligt den föreslagna paragrafen skyldiga att ge upplysningar. Vid behov kan förvaltningstvång tillgripas. Dessutom kan polisen lämna handräckning.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten har myndigheten också rätt att göra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover. Genom förordning kan utfärdas närmare bestämmelser om inspektionsförfarandet. Mätningar och provtagning kan utföras för att följa upp miljöns kvalitet, kontrollera utsläpp samt för att undersöka vissa ämnens och produkters egenskaper.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 och 4 punkten har myndigheten rätt att beträda annans område och få tillträde till platser där verksamhet bedrivs. Enligt 5 punkten har myndigheten dessutom rätt att kontrollera en verksamhets miljöpåverkan, om detta kan ske t.ex. genom utsläppsmätningar vid en anläggning.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan inspektionsrättigheter ges också andra än tjänsteinnehavare, i den mån inspektionerna inte är förenade med utövning av offentlig makt. Sådan maktutövning förutsätts t.ex. i det fall att den som har området i sin besittning inte ger en inspektör tillträde till sitt område.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. är det emellertid inte tillåtet att göra inspek-

tioner, undersökningar och mätningar samt att ta prover i en privatpersons bostad eller hemfridsskyddade lokaler, utan innehavarens eller i vissa fall ägarens samtycke. En hemfridsskyddad lokal avser inte det närmaste området kring en anläggning, utan närmast lokalerna i en byggnad som används för andra än produktionsändamål. Om det emellertid är fråga om åtgärder som är nödvändiga för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön, kan myndigheten vid behov få tillträde till sådana lokaler med polisens handräckning. För tillsynen över bostadsförhållanden har hälsoskyddsmyndigheten rätt att utföra inspektioner med stöd av ett sådant förordnande som avses i 46 § hälsoskyddslagen.

84 §. *Åtgärder vid överträdelser och försummelser.* Enligt denna paragraf kan en tillståndsmyndighet eller en tillsynsmyndighet meddela föreskrifter för att korrigera ett rättsstridigt läge. I paragrafen finns bestämmelser om förvaltningstvång i samband med vissa huvudförpliktelser, medan bestämmelser om vite samt hot om tvångsförfarande och avbrytande ingår i 88 §. Innan tillsynsmyndigheten tillgriper förvaltnings tvång skall den skriftligen eller muntligen ålägga vederbörande att rätta till den lagstridiga situationen. Förvaltnings tvång behöver i allmänhet tillgripas först därefter, dvs. om uppmaningen inte leder till resultat. Den som beslutet avser skall därvid alltid beredas tillfälle att bli hörd i enlighet med 11 § lagen om förvaltningsförfarande. Bestämmelsen motsvarar den gällande vattenlagens handräckningsbestämmelser samt de bestämmelser om förvaltningstvång som ingår i luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och avfallslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten kan myndigheten utfärda föreskrifter om att den som brutit mot lagen eller en enligt den utfärdad förordning eller ett med stöd av den meddelat villkor eller ålaggande skall förbjudas att fortsätta eller överträdelsen förseelsen. Sådana föreskrifter kan t.ex. innebära förbud mot utsläpp på grund av att detta strider mot en allmän föreskrift eller ett tillståndsvillkor.

Det kan vara fråga om överträdelse av en lagen också i det fall att verksamheten bedrivs utan behövlig miljötillstånd. I så fall skall verksamheten förbjudas i sin helhet. Alternativt kan vederbörande åläggas att enligt 2 punkten ansöka om tillstånd inom ut-

satt tid.

Med försummelse av tillståndsplikten jämsställs underlåtelse att lämna in en anmälan eller att iakttä en tidsfrist. En verksamhet kan vid behov också förbjudas om en anmälan inte har lämnats in. Verksamheten skall förbjudas närmast i sådana fall då det inte är möjligt att meddela föreskrifter utan en anmälan.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkten kan den som har underlåtit att iakttä en bestämmelse eller föreskrift åläggas att på något annat sätt uppfylla sin skyldighet. Det kan vara fråga om att uppfylla en förpliktelse som anges i ett tillståndsvillkor, t.ex. bygga skyddskonstruktioner, utföra mätningar eller om att inlämna rapporter eller bokföring över problemavfall.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten gäller återställande av miljön i ursprungligt skick. Den som har brutit mot en bestämmelse eller föreskrift kan i samband med att en föreskrift enligt 1 och 2 punkten meddelas åläggas att återställa miljön i ursprungligt skick. Det kan vara fråga t.ex. om trädplantering för att ersätta förstörd skog eller om fiskutplanteringar då tidigare fiskbestånd har förstörts.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkten kan tillsynsmyndigheten ålägga vederbörande att utreda miljöpåverkan av en verksamhet, om det finns grundad anledning att misstänka att verksamheten orsakar förbjuden förorening. Bestämmelsen har samband med den skyldighet att vara konsekvensmedveten som avses i 5 §. Utgångspunkten är den att alla verksamhetsutövare som utsätter miljön för föroreningsrisk har en allmän skyldighet att känna till konsekvenserna av sin verksamhet.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om behörig myndighet. Beslut om förvaltnings tvång kan fattas av den tillståndsmyndighet som är behörig att bevilja tillstånd. I fråga om tillståndspliktig verksamhet är således den myndighet som behandlar verksamhetstillståndet alltid behörig att använda förvaltnings tvång, även då det är fråga om annat än underlåtenhet att iakttä tillståndsvillkor. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och den regionala miljöcentralen har dessutom i egenskap av tillsynsmyndigheter allmänna befogenheter att meddela föreskrifter till den del som det inte är fråga om tillståndspliktig verksamhet.

I lagförslaget 92 § finns bestämmelser om

ärendens anhängighet. Ett förvaltnings-
tvångsärende blir anhängigt hos tillstånds-
myndigheten på tjänstens vägnar eller också
kan ett ärende anhängiggöras av dem som
lider olägenhet eller av myndigheter som be-
vakar allmänt intresse. Om tillståndsmyndig-
heten är miljötillståndsverket kan detta emel-
lertid inte själv anhängiggöra ett förvalt-
ningstvångsärende.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom.
skall ett förvaltningstvångsärende behandlas
i den ordning som vattenlagen bestämmer,
om föreläggandet gäller ett tillstånd som har
beviljats vid sådan gemensam behandling
som avses i 39 §. Om det vid en överträdelse
eller försummelse endast är fråga om en
förpliktelse som avses i miljöskyddslagen,
skall föreläggandet ges med stöd av miljö-
skyddslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom.
kan de allmänna principerna i 4 och 6 § inte
verkställas genom förvaltningstvång. Prin-
ciperna har emellertid betydelse för tolk-
ningen när det gäller meddelande och di-
mensionering av förpliktelser.

85 §. *Föreskrifter för att hindra förore-
ning.* Enligt denna paragraf kan den kommu-
nala miljöförvaltningsmyndigheten i syfte att hin-
dra förorening, med stöd av en inspektion
utfärda enskilda föreskrifter om annan än
tillståndspliktig verksamhet. Ett sådant åläg-
gande skall vara skäligt med beaktande av
föroreningens betydelse. Den föreslagna be-
stämmelsen motsvarar närmast 21 a § luft-
vårdslagen.

Frågan om tillåtande av förorening från en
viss verksamhet skall i allmänhet avgöras
genom ett miljötillstånd eller genom allmän-
na föreskrifter. För alla typer av verksamhet
kan det emellertid inte krävas att tillstånd
utverkas på förhand och inte heller kan föro-
reningar alltid förutses.

Tillämpningen av paragrafen förutsätter
inte någon allmän bestämmelse eller före-
skrift som har överträtts genom orsakande
av föroreningen. Med stöd av bestämmelsen
kan tillsynsmyndigheten meddela föreskrifter
om det förfarande som skall iakttas i sam-
band med verksamheten, för att en i övrigt
oskälig situation skall kunna undvikas. Där-
efter skall iakttagandet av föreskrifter över-
vakas på samma sätt som andra bestämmel-
ser som har utfärdats med stöd av lagen.
Om en förorening har samband med ett di-
rekt brott, kan åläggande meddelas i enlighet
med 84 §.

Sådana föreskrifter som avses i paragrafen
kan meddelas av den kommunala miljö-
förvaltningsmyndigheten. Situationer av det slag
som avses i bestämmelsen är av lokal natur,
vilket innebär att de lämpligen kan skötas av
en myndighet som känner till de lokala för-
hållandena. Myndigheten skall i praktiken
samarbeta med den kommunala hälso-
skyddsmyndigheten och byggnadstillsyns-
myndigheten.

En förutsättning för meddelande av åläg-
ganden föreslås vara att föroreningen eller
föroreningsrisken har konstaterats genom ve-
derbörliga utredningar. Detta förutsätter all-
tid att en inspektion utförs på platsen. In-
spektionen görs också för att understryka att
föreskrifter klart hänför sig till en individua-
liserad verksamhetsutövare. En föreskrift
kan inte ges t.ex. för att hindra luftförore-
ning eller buller som orsakas av trafik. Om
trafik orsakar betydande luftförorening kan
ett ingripande ske med stöd av 102 §. Dess-
utom skall det beaktas att det alltså i 51 §
hälsoskyddslagen finns bestämmelser om av-
hjälpande av sanitära olägenheter.

Ett åläggande skall alltid vara skäligt i för-
hållande till en konstaterad förorening eller
uppenbar föroreningsrisk. Vid meddelandet
av ålägganden skall beaktas den allmänna
skyldigheten att tåla olägenheter i en skälig
utsträckning. Därvid skall också beaktas den
förorenande verksamhetens karaktär samt
möjligheterna att avhjälpa föroreningen. Vid
prövningen skall beaktas t.ex. den omstän-
dighet att en verksamhet är lagstadgad, som
t.ex. försvarsmaktens verksamhet, eller an-
nars nödvändig.

Den föreslagna bestämmelsen skall inte
tillämpas på avloppsvatten och inte heller på
luktutsläpp. Tillsynen över utsläpp av av-
loppsvatten är baserad på miljötillstånd och
reningen av sådana utsläpp övervakas med
stöd av 103 §. Den föreslagna bestämmelsen
kan tillämpas t.ex. på småhusområden om
uppvärmning med torvbriketter utsätter
grannfastigheter för rök- och luktolägenhe-
ter. Sådana olägenheter kan inte anses vara
sedvanliga och skäliga på ett bostadsområde.
Det är inte oskäligt att kräva att husägaren i
sin värmepanna använder något annat bräns-
le, som inte ger upphov till motsvarande
olägenheter. Avsikten med föreskriften är
härvid att begränsa användningen av ett o-
lämpligt bränsle, utan att i något annat av-
seende begränsa användningen av värmepan-
nan.

86 §. *Avbrytande av verksamhet.* Enligt denna paragraf kan en tillsynsmyndighet på något ändamålsenligt sätt avbryta en verksamhet som är förenad med risk för förorening av miljön. Den olägenhet som verksamheten ger upphov till skall vara omedelbar och konkret, inte enbart utgöra en risk. Annan förorening av miljön skall vara betydande, till åtskillnad från en olägenhet för hälsan. Ytterligare en förutsättning är att olägenheten inte annars kan avhjälpas eller minskas i tillräcklig utsträckning. I praktiken kommer den föreslagna bestämmelse att tillämpas sällan, men den behövs för att iakttagandet av lagen skall kunna övervakas tillräckligt effektivt. Paragrafen motsvarar närmast den gällande hälsoskyddslagen.

Den föreslagna bestämmelsen gäller alla typer av verksamhet som medför risk för förorening. På olägenheter som orsakas av icke-tillståndspliktiga verksamheter behöver inte tillämpas enbart lagens 85 §, och bestämmelserna kan i praktiken inte heller tillämpas överlappande.

Avbrytande av verksamheten är enligt paragrafen liktydigt med förvaltningstvång. Genom att använda direkt förvaltningstvång kan tillsynsmyndigheten avbryta verksamheten genom att de facto hindra användningen av en anläggning eller tillträdet till ett verksamhetsområde. Vidare kan hela produktionen avbrytas. Polisen ger vid behov handräckning. Innan åtgärderna vidtas skall parterna eventuellt höras.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall över de åtgärder som vidtas för att avbryta verksamheten upprättas ett protokoll och ett beslut om avbrytandet skall fattas utan dröjsmål. Beslutet får överklagas separat. Besvär utgör inget hinder för verkställighet om inte fullföljdsmyndigheten beslutar annat.

Myndigheten skall också utan dröjsmål underrätta verksamhetsutövaren om förfarandet för att fortsätta verksamheten. Förutsättningarna för bedrivande av verksamheten skall prövas vid något annat förfarande. Myndigheten kan konstatera att en förutsättning för att verksamheten skall få fortsättas är att tillståndsbeslutet ändras och att ärendet behandlas på myndighetens initiativ.

87 §. *Miljöministeriets beslut om förbud eller åläggande.* Enligt denna paragraf kan miljöministeriet använda förvaltningstvång då det är fråga om en överträdelse av en förordning som givits med stöd av lagens 13 §

1 mom. 2 punkten eller 15 § eller om en försummelse. Motsvarande bestämmelse finns i avfallslagen.

Bestämmelsen behövs eftersom tillsynen över att bestämmelserna om arbetsmaskiner, anordningar och produkter iakttas kan förutsätta att tillsynsmyndighetens behörighet omfattar hela Finland. Det kan vara fråga om en maskin eller anordning som har släppts ut på marknaden eller om produkter eller ämnen som kan återkallas från marknaden endast genom ett enhetligt myndighetsförfarande. Behörigheten att meddela föreskrifter i sådana fall kan lämpligen tillkomma miljöministeriet.

Förordningar som utfärdas med stöd av lagens 15 § gäller närmast kvaliteten på bränslen samt ämnen som skadar ozonskiktet. Den föreslagna paragrafen kommer således i praktiken inte att överlappa t.ex. kemikalielagens bestämmelser.

88 §. *Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande.* Enligt denna paragraf skall huvudförpliktelsen, om det inte är uppenbart onödigt, förenas med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Sådant hot kan förenas närmast med beslut som avses i 77, 79, 84 och 87 §. Dessa sanktioner behöver inte tillgripas när det gäller beslut som avses i 86 §, eftersom en sådan åtgärd innebär direkt förvaltningstvång. Den föreslagna paragrafen motsvarar de gällande bestämmelserna om förvaltningstvång.

Samtidigt som huvudförpliktelsen uppställs är det skäl att myndigheten bestämmer vilka hot för försummelse som skall förenas med den. I undantagsfall, då det inte råder ovisshet om att huvudförpliktelsen kommer att uppfyllas, är det inte nödvändigt att använda hot.

På förvaltningstvångsärenden skall i övrigt tillämpas viteslagen (1113/1990). Vite kan således föreläggas som löpande eller till ett visst belopp. Enligt viteslagen kan en myndighet också, på de grunder som bestäms i viteslagen, avstå från att utdöma vite. Dessutom skall de bestämmelser i viteslagen iakttas, som gäller meddelande om uppställda förpliktelser.

89 §. *Interimistiska förordnanden.* Med stöd av denna paragraf kan den kommunala miljövårdsmyndigheten bestämma att en underlydande tjänsteinnehavare i brådska fall kan fatta beslut som avses i 84 och 86 §. Bestämmelsen innebär ett undantag från det i 21 § ingående förbudet att delegera

behörighet i förvaltningstvågsärenden.

Ärendet skall emellertid utan dröjsmål överföras till miljövårdsmyndigheten för avgörande. Tjänsteinnehavarens beslut skall iaktas till dess att miljövårdsmyndigheten har fattat sitt beslut i ärendet. Därefter kan beslutet på normalt sätt överklagas hos Vasa förvaltningsdomstol.

90 §. *Skyldigheter efter avslutad verksamhet.* Enligt 1 mom. i denna paragraf skall den som har bedrivit tillståndspliktig verksamhet och avslutat denna fortfarande ansvar för de åtgärder som enligt tillståndsvillkoren skall vidtas för hindrande av förorening samt för utredning och kontroll av verksamhetens konsekvenser. En industrianläggning som upphört med sin verksamhet kan ännu en lång tid därefter ge upphov till utsläpp av avloppsvatten. Tillståndsvillkoren om avledande av avloppsvattnet skall fortfarande iaktas, liksom även kontrollvillkoren. Motsvarande situationer kan uppkomma också i samband med torvtäktområden och gruvor. Villkoren och föreskrifterna skall iaktas så länge det fortfarande förekommer förorening eller föroreningrisk. Ett av myndigheten med stöd av 57 § fattat beslut om att tillståndet upphör att gälla avlägsnar inte skyldigheten att iaktta villkoren och föreskrifterna.

Paragrafen skall tillämpas också på situationer där en verksamhet avslutas genom myndighetens beslut. Om tillståndet inte är utformat med tanke på en sådan situation kan verksamhetsutövaren åläggas att sätta verksamhetsområdet i ett sådant skick att miljöolägenheter kan undvikas.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall verksamhetsområdets innehavare efter avslutad verksamhet svara för att miljön kontrolleras, om det inte längre finns någon egentlig verksamhetsutövare och om kontrollen är nödvändig för övervakningen av den avslutade verksamhetens miljökonsekvenser. Innehavaren svarar endast för ordnandet av kontrollen så som föreskrivs i tillståndet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. kan tillståndsmyndigheten efter avslutad verksamhet vid behov föreskriva om kontroll av verksamheten och dess miljökonsekvenser, om det inte i tillståndet finns tillräckligt noggranna föreskrifter om saken. Föreskrifterna skall vara skäliga. Vid förordandet skall i tillämpliga delar iaktas 46 §, enligt vilken kontrollplanen skall godkännas

separat från tillståndet.

Tillståndsmyndigheten kan också meddela föreskrifter om åtgärder som är nödvändiga för avslutande av verksamheten. Sådana föreskrifter kan gälla t.ex. områdets avfallshandtering och andra motsvarande omständigheter. Föreskrifterna skall i tillämpliga delar meddelas på samma sätt som vid tillståndsförfarandet.

91 §. *Hörande.* Enligt denna paragraf skall en myndighet innan den meddelar ålägganden och föreskrifter som avses i 13 kap. bereda den som åläggandena och föreskrifterna avser tillfälle att bli hörd. Vid behov skall också andra parter höras liksom även tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse. Till följd av ärendets natur behövs emellertid i allmänhet hörande inte ordnas i samband med sådant direkt förvaltningstvång som avses i 86 §. Den som har anhängiggjort ett ärende skall i enlighet med lagen om förvaltningsförfarande beredas tillfälle att bli hörd med anledning av bemötanden.

92 §. *Rätt att anhängiggöra ärenden.* I denna paragraf bestäms om rätten att anhängiggöra ärenden. Motsvarande bestämmelser finns i avfallslagen och luftvårdslagen. Det är fråga om motsvarande rätt också i den gällande vattenlagens bestämmelser om handräckning.

En förutsättning för att ett ärende skall bli anhängigt hos en myndighet är enligt 7 § lagen om förvaltningsförfarande i regel ett motiverat yrkande i skriftlig form. När ett ärende anhängiggörs är det inte fråga enbart om en anmälning, förvaltningsbesvär, en formfri angivelse eller om någon annan hänvändelse till myndigheten.

Rätt att anhängiggöra ärenden tillkommer parterna. Samma rätt har en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsovård, naturvård eller trivsels i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljöpåverkan uppträder. Föreningens eller stiftelsens verksamhetsområde kan omfatta hela landet, endast en kommun eller en del av en kommuns område. En förnings eller stiftelses syfte framgår av dess stadgar. Den föreslagna utvidgningen av rätten att anhängiggöra ärenden är förenlig med de målsättningar som anges i 20 § 2 mom. grundlagen. Öckså i samband med utvecklingen av EG:s rättsakter samt i den konvention om miljöinformation som 1998 undertecknades i Århus anses det viktigt att rätten

att anhängiggöra ärenden utsträcks till medborgarorganisationerna.

Rätt att anhängiggöra ärenden har dessutom den kommun där verksamheten är placerad samt de kommuner inom vars områden verksamhetens miljökonsekvenser kan konstateras. En kommuns allmänna talerätt utövas av kommunstyrelsen, om inte kommunen har beslutat annat. Därutöver har miljöförvaltningsmyndigheterna i motsvarande kommuner självständig rätt att anhängiggöra ärenden i egenskap av tillsynsmyndigheter. Också de regionala miljöcentralerna har rätt att anhängiggöra ärenden i egenskap av allmänna tillsynsmyndigheter. Dessutom har de myndigheter som bevakar allmänt intresse sådan rätt.

93 §. *Handräckning.* Enligt denna paragraf är polisen, tullmyndigheterna och gränsbevakningsväsendet inom sina behörighetsområden skyldiga att ge de myndigheter som avses i denna lag handräckning. Motsvarande bestämmelse finns i andra miljöskyddslagar.

94 §. *Åtgärder i samband med brottmål.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall tillsynsmyndigheterna göra polisanmälan för inledande av polisundersökning av lagstridiga gärningar och försummelser. En tillsynsmyndighet behöver emellertid inte göra någon anmälan om gärningen med hänsyn till omständigheterna skall anses ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks. Tillsynsmyndigheten skall i tillräcklig utsträckning utreda fakta i ärendet så att förundersökningen kan göras utan större svårigheter. Polisen kan också be tillsynsmyndigheten om utredningar medan förundersökningen pågår.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan den regionala miljöcentralen föra målsägandetalan i brottmål, om allmänt intresse har kränkts. Den regionala miljöcentralen skall höras under förundersökningen och i domstolen samt beredas tillfälle att under rättegången ställa frågor till parter och vittnen. Miljöcentralen har också självständig åtalsrätt. Bestämmelsen motsvarar delvis den gällande vattenlagen. I bestämmelsen beaktas Europarådets i Strasbourg 1998 undertecknade om miljöskyddet med straffrättsliga medel.

95 §. *Närmare bestämmelser om tillsynen.* Enligt paragrafens 1 mom. kan miljöministeriet vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de inspektioner

och den tillsyn som lagen förutsätter. Bestämmelserna skall närmast styra tillsynsmyndigheternas verksamhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan miljöministeriet ge tillsynsmyndigheterna närmare allmänna anvisningar om tillsynen över att lagen iakttas. Anvisningarna kan gälla såväl de regionala miljöcentralerna som de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Bestämmelsen avser uttryckligen anvisningar om laglighetsövervakningen. Anvisningar kan utfärdas t.ex. om tillsynsförfaranden, om den allmänna tolkningen av bestämmelser samt om miljöskyddet i samband med olika funktioner.

14 kap. Sökande av ändring samt besluts verkställbarhet

96 §. *Sökande av ändring.* Enligt förslaget upphävs det separata systemet för sökande av ändring i vattenärenden. De regionala miljöcentralernas beslut i miljötillståndsärenden överklagas för närvarande direkt hos högsta förvaltningsdomstolen, medan kommunernas beslut överklagas hos länsrätten och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Genom den föreslagna paragrafen förenhetligas sökandet av ändring i miljötillståndsärenden.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. får ändring i beslut som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag sökas genom besvär, i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Fullföljdsdomstol är i regel Vasa förvaltningsdomstol och rättsmedlet förvaltningsbesvär.

Besvären skall jämte bilagor adresseras till Vasa förvaltningsdomstol och inlämnas till den myndighet som har fattat det beslut som överklagas. Bestämmelsen motsvarar gällande vattenlag. Den myndighet som har fattat beslutet skall beredas tillfälle för parter att inlämna bemötanden i den ordning som bestäms i 98 §. Myndigheten skall själv också lämna sitt eget utlåtande om besvär till fullföljdsdomstolen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall ändring i miljöministeriets beslut sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvär över fordonsförvaltningscentralens beslut skall enligt förvaltningsprocesslagen anföras hos den regionala förvaltningsdomstolen.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. är det endast i samband med huvudärendet möjligt att anföras besvär över sådan överfö-

ring av ärenden som avses i 33, 68 och 70 § eller över avgöranden om särbehandling av ersättningsyrkanden som avses i 71 §. Ett av en tjänsteinnehavare som lyder under den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i enlighet med 89 § givet interimistiskt förordnande får inte överklagas. Emellertid får ändring sökas i den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens beslut i ärendet. Beslut om avgifter som avses i lagens 105 § får överklagas i samma ordning som huvudärendet. Bestämmelsen avviker från nuvarande praxis enligt vilken kommunala myndigheters avgiftsbeslut överklagas med stöd av kommunallagen, medan med anledning av statliga myndigheters avgiftsbeslut anföras rättelseyrkanden. Utan hinder av denna bestämmelse får över en myndighets avgiftsbeslut anföras grundbesvär i enlighet med 8 § lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. får ändring i beslut om godkännande av kommunala miljöskyddsföreskrifter och taxan för behandling av miljötillståndsansökningar sökas genom besvär, i enlighet med kommunallagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. söks ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

97 §. *Besvärsrätt.* I denna paragraf sammanställs flera olika systems bestämmelser om besvärsrätt. Vedertagen rättspraxis i fråga om besvärsrätten skall beaktas också vid tolkningen av den föreslagna bestämmelsen. Utgångspunkten är den att en minst lika omfattande talerätt bibehålls som den på de gällande miljöskyddslagarna baserade, vedertagna talerätten. Samtidigt skall enligt förslaget också beaktas grundlagens målsättning att förbättra medborgarnas möjligheter till deltagande i beslut som gäller deras egna livsmiljön.

Om någon har talerätt i ett ärende skall besvären också prövas till den del som de gäller utredning av förutsättningarna för hela projektet. I vissa fall är besvärsrättens omfattning beroende av de miljöelement som partsställningen bygger på. Om ett bostadsaktiebolag har besvärsrätt i fråga om en anläggnings bulleremissioner, har det inte på denna grund talerätt i fråga om de miljökonsekvenser av anläggningens vatten- eller luftutsläpp som kan konstateras någon annan-

stans. En enskild parts besvär kan allmänt taget emellertid vara baserade dels på skyddandet av partens egna intressen och samtidigt sådana andra personers intressen som har generell nyttjanderätt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkten tillkommer besvärsrätt tillståndssökanden och de som lider av olägenhet, dvs. de parter vilkas rätt eller fördel beslutet gäller. Också delägare i oskiftade vattenområden och fiskelag samt olika fysiska och juridiska personer kan ha partsställning. Besvärsrätten är inte enbart beroende av äganderätten till en fastighet eller av någon annan rätt till fast egendom. Också något annat intresse, t.ex. ett sanitärt intresse som inte är beroende av ägande, kan vara tillräckligt för att medföra partsställning. Också generell nyttjanderätt kan medföra partsställning. Med stöd av generell nyttjanderätt kan talerätt således tillkomma yrkesfiskare samt t.ex. verksamhetsutövare inom turistbranschen. Partsställning kan vidare tillkomma statliga myndigheter, kommuner som förverkligar projekt, kommuner i egenskap av tillståndshavare samt vattenrättsliga företag.

Enligt momentets 2 punkt har också sådana registrerade föreningar och stiftelser besvärsrätt, som enligt 92 § har rätt att anhängiggöra ärenden.

Enligt 3 punkten har kommunen och den i miljöskyddslagen angivna kommunala tillsynsmyndigheten allmän besvärsrätt. Med område där verksamhetens miljökonsekvenser kan konstateras avses motsvarande område som i bestämmelsen om hörande i samband med beviljande av miljötillstånd. Kommunens talerätt utövas av kommunstyrelsen. I bestämmelsen betonas att tillsynsmyndigheten har egen allmän talerätt. Denna inskränker sig emellertid till att med stöd av 15 § bevaka miljöskyddets totalintresse, och tillsynsmyndigheten kan således inte framställa yrkanden för att bevaka tillståndssökandens intresse. Kommunstyrelsen bevakar emellertid för sin del kommunens allmänna intresse i ärendet.

Den regionala miljöcentralen har enligt 4 punkten särskild besvärsrätt i egenskap av bevakare av allmänt intresse. Bestämmelsen överensstämmer till denna del med gällande 14 § lagen om miljötillståndsförfarande och 16 kap. 28 § vattenlagen. Besvärsrätten gäller den kommunala myndighetens och miljöförvaltningsverkets beslut samt, beroende på

situationen, också beslut som fattats av en annan miljöcentral. Verksamhetens miljöpåverkan skall i samtliga fall kunna konstateras inom själva verksamhetsområdet. Besvärshandlingen är baserad på 20 § 2 mom., dvs. bestämmelsen om bevakande av det allmänna miljöskyddsintresset.

Besvärshandlingen tillkommer enligt momentets 5 punkt dessutom andra myndigheter som bevakar allmänt intresse. Till sin omfattning motsvarar besvärshandlingen den besvärshandling som avses i lagen om miljötillståndsförfarande och vattenlagen. Myndighetens besvärshandling är beroende av det ärende som behandlas. En fiskerihushållningsmyndighet har t.ex. inte besvärshandling enbart till följd av utsläpp i luften, om inte konsekvenserna också till denna del, t.ex. i form av förorening, kan påverka de intressen som myndigheten bevakar. På motsvarande sätt har en hälsoskyddsmyndighet inte talerätt i fråga om sådan skadlig miljöpåverkan som inte direkt påverkar befolkningens hälsa. Med myndigheter kan i fråga om talerätten jämföras också sådana fiskedistrikt som avses i lagen om fiske.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. har den regionala miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten dessutom rätt att anföra besvär över sådana av Vasa förvaltningsdomstol fattade beslut som upphäver eller ändrar miljöcentralens eller miljöförvaltningsmyndighetens beslut i första instans. I så fall skall myndigheten emellertid beakta miljöskyddets intresse. Det föreslagna momentet är avsett att vara en sådan specialbestämmelse om myndighetens besvärshandling som avses i 6 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen.

98 §. *Hörande med anledning av besvär.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall den myndighet som har fattat beslutet hålla besvärshandlingarna framlagda till påseende minst 30 dagar efter besvärstidens utgång, i de kommuner där verksamhetens miljöpåverkan kan konstateras. Dessutom skall myndigheten delge besvärshandlingarna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse, för att dessa skall kunna bemöta besvärerna. I samband med delgivningen skall meddelas var besvärshandlingarna hålls tillgängliga samt vart handlingarna skall lämnas. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande vattenlagen.

Delgivningsskyldigheten är emellertid inte ovillkorlig. Förfarandet behöver inte iakttagas t.ex. när det är uppenbart att besvärerna är

försumade. För undvikande av dröjsmål kan den myndighet som fattat beslutet sända besvärerna till fullföljdsdomstolen. Denna kan vid behov returnera ärendet för ny delgivning och utlåtande, om den anser att besvärerna skall upptas till prövning.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall den myndighet som har fattat beslutet inom 30 dagar från den för bemötandet reserverade tidens utgång tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena, sitt utlåtande samt övriga handlingar i ärendet. Syftet med denna bestämmelse är att försumma förfarandet genom att besvärshandlingarna inte särskilt behöver inbegåra bemötanden.

99 §. *Förfarandet i fullföljdsdomstolen.* I denna paragraf finns bestämmelser om vissa förfaranden i fullföljdsdomstolen samt om Vasa förvaltningsdomstols meddelande av beslut. Bestämmelser om delgivningen finns i lagen om miljötillståndsförfarande och vattenlagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan fullföljdsdomstolen förrätta inspektioner. Härvid behöver domstolen inte i beslut för sammansättning förrätta sådan syn som avses i 41 § förvaltningsprocesslagen. Förfarandet kommer emellertid i fråga endast när fakta skall konstateras i terrängen. I ärenden som förutsätter bedömning skall domstolen emellertid förrätta syn i normal ordning. Den som har förrättat en inspektion skall upprätta ett inspektionsprotokoll som fogas till handlingarna.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall beslut om miljötillstånd meddelas efter anslag, om ärendet inte avvisas utan prövning. Detta innebär att ett meddelande sätts upp på myndighetens anslagstavla. Dessutom skall beslutet offentliggöras i den kommun där verksamheten är belägen samt i de kommuner där miljöpåverkan av verksamheten kan konstateras.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall Vasa förvaltningsdomstols beslut tillställas ändringssökanden och en kopia av beslutet de parter som har bett om en sådan samt den verksamhetsutövare som är part i ärendet, även om denne inte har sökt ändring. En kopia av beslutet skall dessutom tillställas miljötillståndsverket, tillståndsmyndigheterna, de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet samt Finlands miljöcentral.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom.

skall beslut om förvaltningstvång på grund av ärendets natur alltid delges genom enskild delgivning.

100 §. *Besluts verkställbarhet.* Enligt denna paragraf förutsätts att tillståndsbeslutet ha vunnit laga kraft innan verksamheten inleds. Motsvarande bestämmelse finns i lagen om miljötillståndsförfarande och i vattenlagen.

Den föreslagna paragrafen gäller endast själva tillståndet, men inte till detta anslutna ersättningsvillkor eller ersättningsärenden. Att besvär över ersättningar har anförts hindrar således inte att verksamheten inleds. På motsvarande sätt utgör det inget hinder för inledande av verksamheten att ett ersättningsärende har anhängiggjorts separat från tillståndsärendet.

101 §. *Verkställande av beslut trots att ändring har sökts.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan tillståndsmyndigheten på begäran av sökanden föreskriva att verksamheten trots besvär får inledas med iakttagande av tillståndsbeslutet, om sökanden för det fall att tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras ställer godtagbar säkerhet för att miljön återställs i ursprungligt skick. Kravet på säkerhet gäller inte staten eller dess inrättningar och inte heller kommuner eller samkommuner. En föreskrift som avses i detta moment kan meddelas endast av grundad anledning och förutsatt att verkställigheten inte gör besvärerna onödiga. Fullföljdsdomstolen får förbjuda att beslutet verkställs. Motsvarande bestämmelse finns i lagen om miljötillståndsförfarande.

Den säkerhet som ställs skall vara t.ex. en bankgaranti eller ett depositionsbevis. Beloppet skall dessutom vara tillräckligt stort för att miljön skall kunna återställas i ursprungligt skick. Tillståndet kan förenas med ett villkor om inledande av verksamheten. Ett sådant villkor kan tillfogas också separat, efter att det framgått att beslutet har överklagats. I så fall skall myndigheten före beslutet höra dem som sökt ändring.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan en myndighet föreskriva att beslut med anledning av anmälningar, beslut som berättigar till kontroll samt beslut om förvaltningstvång skall iakttas trots att ändring har sökts. Bestämmelsen motsvarar gällande praxis.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. bestäms att 6 kap. förvaltningsprocesslagen inte skall tillämpas vid sökande av ändring. Fullföljdsmyndigheten kan härvid inte be-

stämma att ett beslut skall verkställas med stöd av förvaltningsprocesslagen. Vasa förvaltningsdomstol kan emellertid beroende på ärendet bestämma att dess beslut skall verkställas, när det är fråga om justering av tillståndsvillkor. Syftet med bestämmelsen är att besvärerna inte skall leda till att tillämpningen av nya miljöskyddsföreskrifter i onödan skjuts upp.

15 kap. Särskilda bestämmelser

102 §. *Säkerställande av luftkvaliteten.* Denna paragraf gäller kommunens skyldighet att upprätthålla beredskap för det fall att gränsvärden för luftkvaliteten överskrids samt att vidta åtgärder för att hindra sådan överskridning. Statsrådet ger förordningar om genomförande av EG:s luftkvalitetsdirektiv. Direktivens gränsvärden anges statistiskt. För att överskridning av gränsvärdena skall kunna hindras förutsätts det enligt direktiven att medlemsstaterna uppgör och genomför regionala planer. När tröskelvärden överskrids skall åtgärder för att informera och varna befolkningen vidtas. Paragrafen motsvarar 7 a § i den gällande luftvårdslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall kommunen i första hand upprätthålla beredskap för att hindra överskridning av gränsvärden för luftkvaliteten. Uppföljningen ankommer enligt föreslagna 25 § 1 mom. på kommunen, som därmed också har goda förutsättningar och god beredskap att vidta åtgärder.

Beredskapen kan upprätthållas som en del av kommunens allmänna beredskapsplan. Genom statsrådets förordningar kan utfärdas bestämmelser om när det är nödvändigt att upprätthålla beredskap, även om något statistiskt gränsvärde inte ännu har överskridits. Genom förordning kan dessutom utfärdas närmare bestämmelser om hur befolkningen skall informeras och varnas. I en sådan förordning kan också bestämmas mätstandarder och -punkter, för att kvalitetsnivåns regionala omfattning och representativitet skall kunna beaktas vid bedömningen av gränsvärdesöverskridningen.

Om gränsvärdena överskrids skall kommunen i enlighet med 2 mom. vidta behövliga åtgärder eller meddela föreskrifter om trafikbegränsningar och minskning av utsläpp, vilket kommunen har behörighet att göra enligt åtskilliga bestämmelser. Kommunen kan

t.ex. ändra trafikarrangemang eller rentav förbjuda trafik på vissa områden. Med stöd av lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden skall kommunen också se till att sådan sand avlägsnas som har spritts i samband med vinterunderhållet av gator och vägar. Kommunen kan vidta åtgärder för att främja kollektivtrafiken. Dessutom kan den på eget initiativ informera om att luftkvaliteten är dålig, t.ex. utgående från något index, och uppmana kommuninvånarna att undvika privatbilism.

Kommunen kan också utfärda föreskrifter för att förbättra luftkvaliteten så att gränsvärden inte överskrids. Sådana föreskrifter har vissa drag av förvaltningstväng. Föreskrifterna kan överklagas, men de får verkställas trots att ändring har sökts. Det finns bestämmelser och föreskrifter som gör det möjligt att ingripa i tillståndspliktiga anläggningars utsläpp t.ex. i exceptionella situationer. På motsvarande sätt är det med stöd av föreslagna 85 § möjligt att ingripa i luftkvalitetsproblem som orsakas av små punktutsläpp.

Om kommunen inte vidtar åtgärder för att hindra överskridning av gränsvärden för luftkvaliteten, kan ärendet anhängiggöras hos den regionala miljöcentralen. Den regionala miljöcentralen kan ålägga kommunen att vidta åtgärder för att hindra gränsvärdesöverskridning. Den regionala miljöcentralens beslut är överklagbart.

103 §. *Allmän skyldighet att rena avloppsvatten.* I denna paragraf bestäms om den allmänna skyldigheten att rena avloppsvatten i sådana fall då avloppsvattnet inte leds till allmänt avlopp. Med avloppsvatten avses här avloppsvatten från vattenklosetter och s.k. gråvatten, närmast tvättvatten. Utsläpp av avloppsvatten från tillståndspliktiga verksamheter regleras genom tillstånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar i stor utsträckning motsvarande reglering i den gällande vattenlagen.

På grund av de speciella sanitära olägenheterna av avloppsvatten från vattenklosetter bestäms i 23 § hälsoskyddslagen om anslutning till allmänt avlopp. Med stöd av hälsoskyddslagen är det alltid möjligt att ingripa i sanitära olägenheter till följd av utsläpp av avloppsvatten och kommunen kan meddela behövliga föreskrifter i sin hälsoskyddsordning.

Tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen

inbegriper emellertid inte direkt övervakning av den näringsämnesbelastning som avloppsvatten orsakar. Bestämmelser om detta ingår i 10 kap. vattenlagen, särskilt 19 och 20 §.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall avloppsvatten avledas och behandlas så att miljön inte förorenas. Ledningssystemet får inte läcka eller vara ohygieniskt i något annat avseende, det skall hållas i skick och t.ex. slamavskilningssystemet skall tömmas tillräckligt ofta. Sådan förorening av miljön som avses i bestämmelsen skall enligt definitionen i föreslagna 3 § tolkas så att också andra förorenande verksamheter skall beaktas vid bedömningen. Flera avloppsvattensystem kan tillsammans orsaka förorening, även om inget av systemen direkt kan påvisas förorena miljön. Bestämmelsen är en generalklausul som vid behov kan åberopas som motivering i samband med förvaltnings-tväng.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. preciseras behandlingen av avloppsvatten från vattenklosetter och annat hushållsavloppsvatten. Med hushållsavloppsvatten avses avloppsvatten från boende, tvättvatten från mjölkkrum i samband med djurstall samt annat motsvarande hushållsavloppsvatten. Behandlingen kan t.ex. bestå i att avloppsvattnet leds till en slamavskiljare, en samlingsbrunn eller ett infiltrationsområde. I lagen uppställs inga exakta tekniska krav på reningsmetoden. Reningen skall till sin effekt motsvara sådana reningsåtgärder som avses i en förordning som miljöministeriet utfärdat med stöd av lagens 18 §. Förordningen kan innehålla absoluta utsläppsgränsvärden samt riktgivande beskrivningar om anordningar. Anvisningar utfärdas om de tekniska krav som ställs på reningsanordningar och -metoder. Det är emellertid inte nödvändigt att rena annat avloppsvatten än sådant som kommer från vattenklosetter om mängden är liten och avloppsvattnet utan olägenheter kan ledas i marken.

Den föreslagna bestämmelsen skall tillämpas på alla verksamheter, oberoende av när avledandet av avloppsvattnet har inletts. Befintliga behandlingssystem behöver emellertid inte ändras så att de överensstämmer med de förordningar som ges omedelbart efter lagens ikraftträdande. Genom förordning skall utfärdas bestämmelser om övergångstider för införande av utsläppsgränsvärdena. Åtgärder i fråga om befintliga sys-

tem kan vid behov vidtas i samband med tillsynen, om avledandet av avloppsvatten orsakar olägenheter eller om det inte finns någon utredning om tömning och bortforsling av slam.

104 §. *Skyldighet att rapportera om ett förorenat område.* Enligt denna paragraf skall den som överlåter eller hyr ut ett markområde ge den nye ägaren eller innehavaren tillgänglig information om den verksamhet som har bedrivits på området samt om avfall eller ämnen som kan förorena marken eller grundvattnet. Rapporteringsskyldigheten skyddar en eventuellt blivande innehavare som handlar i god tro. Ett sådant besked har också betydelse för bedömningen av vem som enligt 75 § ansvarar för ett förorenat område. Det är straffbart att försumma rapporteringsskyldigheten. Motsvarande bestämmelse finns i avfallslagen.

105 §. *Behandlingsavgifter.* I denna paragraf bestäms om de avgifter som tas ut för beslut som avses i lagen. Vattendomstolarnas beslutsavgifter har till sina grunder och belopp avvikit från de avgifter som har samband med miljötillståndsförfarandet. Vattendomstolarnas avgifter har liksom övriga domstolars varit fasta rättegångsavgifter. Avgifterna för behandling av tillståndsansökningar enligt lagen om miljötillståndsförfarande har bestämts enligt anläggningstypen, så att varje avgift i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten har täckt de genomsnittliga kostnaderna för respektive prestation. Genom den föreslagna paragrafen förenhetligas avgiftsgrunderna.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan för behandling av tillstånd, anmälningar eller andra ärenden tas ut behandlingsavgifter som bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten. Enligt föreslagna 6 § 3 mom. kan också vissa skälighets-synpunkter beaktas. På avgifter som tas ut av kommunen tillämpas grunderna i ovan nämnda lag, men kommunen fastställer taxan själv.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan hos sådana parter som lidit av olägenheter i regel inte tas ut någon behandlingsavgift. En sådan avgift kan anses oskälig för den som har yrkat på rättsskydd. Avgift kan inte heller uppbäras för behandling av ett ärende som har anhängiggjorts av en myndighet som bevakar allmänt intresse. Det är då fråga om en situation som kan jämföras med laglighetsövervakning och myndighetens

intresse för att anhängiggöra ärendet kunde minskas av en hög behandlingsavgift. Tillsynsmyndigheten kan inte heller ta ut avgifter då ett ärende har anhängiggjorts av myndigheten själv. Också ärenden som har anhängiggjorts av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och den regionala miljöcentralen föreslås vara avgiftsfria.

En avgift kan emellertid tas ut hos en part som uppenbart grundlöst har anhängiggjort ett ärende. Ett ärende anses ha anhängiggjorts uppenbart utan grund närmast i en situation där anhängiggörandet inte lett till åtgärder och detta har kunnat konstateras så gott som omedelbart. Det är då fråga om att ärendet har väckts närmast i chikansyfte.

106 §. *Hörande av vittnen.* Enligt denna paragraf kan miljötillståndsverket, liksom för närvarande vattendomstolen, om det av särskilda skäl anses vara nödvändigt höra ett vittne på ed och parter under sanningsförsäkran. Det är exceptionellt att vittnen hörs i samband med ett förvaltningsförfarande, även om vittnen har kunnat höras separat i en domstol i anslutning till ett förvaltningsärende. Med stöd av byggnadslagen har den regionala miljöcentralen också kunnat höra vittnen på ed och under sanningsförsäkran.

Ärenden som skall behandlas av miljötillståndsverket, i synnerhet vissa ersättningsyrkanden, kan förutsätta att vittnen hörs. Det är motiverat att höra en part som har uppgifter som inte kan fås på annat sätt. Vittnen kan höras också t.ex. i förvaltningstvångsärenden. Bestämmelsen avser att säkerställa förfarandets omedelbarhet, om det ändå är nödvändigt att höra ett vittne. Om det är nödvändigt att höra vittnen hos en regional miljöcentral skall denna vid behov överföra ärendet till miljötillståndsverket, t.ex. genom att avskilja ersättningsärendet från tillståndsärendet för att avgöras senare.

Då ett vittne hörs skall också parterna beredas tillfälle att vara närvarande. Övriga parter kan ställa frågor till vittnet eller en part som hörs samt kommentera dessas ut-sagor. Bestämmelser om vittnesarvoden finns i 49 § förvaltningsprocesslagen.

107 §. *Ersättning för kostnader i ersättningsärenden.* Enligt denna paragraf kan parternas kostnader i ett ersättningsärende ersättas i enlighet med vad som i förvaltningsprocesslagen bestäms om ersättning för rättegångskostnader. Paragrafen kan tillämpas endast i undantagsfall, t.ex. i ärenden där parternas intressebevakning har förutsatt

omfattande utredningar. Den kan tillämpas närmst i ärenden som är anhängiga hos miljötillståndsverket.

Kostnadsfri rättegång kan ej beviljas för behandling av ärendet i tillståndsmyndighet. Det är dock möjligt att få allmän rättshjälp enligt lagen om allmän rättshjälp (104/1998) för ärendets behandling, till vilken enligt nämnda lag hör rättslig rådgivning och behövliga åtgärder. I paragrafens 2 mom. stadgas därför om ersättande av kostnader till staten när allmän rättshjälp har beviljats. Enligt 24 § lagen om allmän rättshjälp skall en part, som har ersätta en annan parts kostnader enligt bestämmelser i 13 kap. förvaltningsprocesslagen, åläggas att sätta staten för dess kostnader samt rättshjälpstagaren för de kostnader denne betalt och självriskantalen. Från ersättningsskyldighet till staten kan befrias enligt grunder som bestäms i 24 § lagen om allmän rättshjälp. Det är ändomålsentligt att bestämma om ersättningsskyldighet samtidigt som huvudärendet avgörs.

108 §. *Kvalitetskrav av mätningar och undersökningar.* Det beslutsfattande och den tillsyn som avses i miljöskyddslagen förutsätter olika undersökningar, utredningar och mätningar som utförs av verksamhetsutövarna och myndigheterna samt av dessas konsulter.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall de undersökningar och utredningar som mätningarna och bedömningarna förutsätter utföras kompetent, tillförlitligt och med ändamålsenliga metoder. Om en utredning eller undersökning inte är tillförlitlig kan tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet ålägga vederbörande att göra en helt ny utredning eller undersökning. För att påvisa tillförlitligheten räcker det inte nödvändigtvis att den som utför mätningarna eller bedömningarna är kompetent, utan det är fråga om att hela mättnings- och undersökningsverksamheten skall kvalitetssäkras och verksamhetens nivå garanteras.

Om en myndighet misstänker mätningarnas eller uppgifternas tillförlitlighet, kan den med stöd av 83 § kräva tilläggsuppgifter. Myndigheten kan också med stöd av denna paragraf t.ex. inspektera ett laboratorium. Vissa vattenlaboratorier står under offentlig tillsyn.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten kan miljöministeriet genom förordning utfärda bestämmelser om de mättnings- och testmetoder, standarder och be-

räkningsmodeller som skall användas vid tillämpningen av lagen samt de författningar och anvisningar som har utfärdats med stöd av den. I vissa fall skall bestämmelser om standarder och mätmetoder utfärdas direkt genom statsrådets förordning, om de har en central betydelse t.ex. för konstaterande av ett numeriskt utsläppsvärde eller kvalitetsvärde.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkten kan genom förordning dessutom utfärdas bestämmelser om kvalitetssäkring av mätningar, test, utredningar och undersökningar samt om tillsynen över forskningsanstalter. För kvalitetssäkringen kan vissa sakkunniginrättningar förordnas att fungera som nationella referenslaboratorier i enlighet med lagens 24 § 1 mom. I anslutning till kvalitetssäkringen kan i en förordning förutsättas att t.ex. behövliga kontroller utförs vid forskningsanstalter. Sådana kontroller kan utföras t.ex. av nationella referenslaboratorier och i synnerhet av Finlands miljöcentral. Kontrollerna är emellertid inte förenade med utövning av offentlig makt.

109 §. *Tystnadsplikt.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall på tystnadsplikt för den som utför uppgifter som avses i denna lag tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Motsvarande bestämmelse ingår i den gällande miljöskyddslagstiftningen. Enligt momentets sista mening kan emellertid verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetsuppgifter inte vara sekretessbelagda. Bestämmelsen motsvarar tolkningen av den gällande miljöskyddslagstiftningen och vattenlagen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om myndighetens rätt att lämna ut vissa uppgifter som annars är sekretessbelagda. Bestämmelsen motsvarar de allmänna skyldigheter som ankommer på tillsynsmyndigheterna.

110 §. *Gränsöverskridande verkningar.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall miljökonsekvenser som i denna lag avsedd verksamhet har i en annan stat, vid tillämpningen av lagen beaktas som motsvarande konsekvenser i Finland, om inte annat följer av en överenskommelse med staten i fråga. Bestämmelsen motsvarar den internationella miljörättsens allmänna principer och den gällande vattenlagen.

Bestämmelsen behövs också på grund av artikel 17 i IPPC-direktivet. Enligt direktivet

skall en medlemsstat vid behov informeras om den påverkan på miljön som en verksamhet har i en annan medlemsstat. Den andra medlemsstaten kan framföra anmärkningar i ärendet. Direktivets informationskrav har i praktiken genomförts genom konventionen mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om miljöskydd (FördrS 19/1977), som även garanterar de nordiska ländernas medborgare enahanda rätt att delta i beslutsfattande i ett annat nordiskt land. Dessutom förutsätter också konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang att sådan information sker i en annan medlemsstat.

Om en annan stats territorialvatten eller ekonomiska zon förorenas skall emellertid lagens 9 § tillämpas. Bestämmelsen innebär att verksamhet som bedrivs inom Finlands land- och territorialvattengränser inte heller får orsaka i den nämnda paragrafen avsedd miljöpåverkan inom en annan stats territorium eller ekonomiska zon.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall tillståndsmyndigheten dessutom i sitt beslut beakta gränsöverskridande mellan Finland och Sverige. Miljötillstånd behövs inte för verksamhet som är tillståndspliktig endast på den grunden att den kan förorena ett vattendrag, en bädd eller en basäng inom det område som avses i gränsöverskridande mellan Finland och Sverige. En tillståndsansökan skall i så fall inlämnas endast till gränsöverskridande kommissionen. Om verksamhet som bedrivs inom området utöver vattenförorening kan orsaka t.ex. luftförorening och bulleremissioner, eller om miljöskyddssynpunkter angående avfall kan anläggas på verksamheten, förutsätts dessutom att miljötillstånd utverkas för verksamheten.

Industri- och avloppsvatten skall enligt miljöskyddslagen begränsas utgående från kraven på bästa tillgängliga teknik. Bedömningen av utsläppsbelastningen ingår oavsett gränsöverskridande mellan Finland och Sverige i den på denna lag baserade helhetsprövningen, eftersom de miljöskyddskrav som ställs på anläggningen skall bedömas som en helhet. Med stöd av miljöskyddslagen övervakas också att en anläggning inte ger upphov till förbjudna ämnesutsläpp i vatten och att reningen av utsläpp i vatten i övrigt motsvarar de författningar som har utfärdats med stöd av miljöskyddslagen. Utsläpp i vatten får således inte leda till en situation som strider mot tillståndsförutsätt-

ningarna. I praktiken tillämpar gränsöverskridande kommissionen emellertid i enlighet med artikel 8 i överenskommelsens 1 kap. den nationella lagstiftningen subsidiärt. Avsikten med att kommissionen och tillståndsmyndigheterna skall be varandra om utlåtanden är att gränsöverskridande kommissionens beslut skall beakta också de krav som ställs i miljöskyddslagen.

Enligt momentet blir miljötillståndsmyndigheten i praktiken tvungen att anpassa sitt beslut till gränsöverskridande kommissionens beslut. Därmed uppfylls också de krav som ställs i IPPC-direktivet. Enligt direktivets artikel 7 kan flera myndigheter delta i beslutsfattandet men i så fall skall förutsättningarna för beviljande av tillstånd vara helt samordnade med tillståndsvillkoren.

111 §. *Beslut om gemensamt genomförande.* Enligt denna paragraf kan miljöministeriet på ansökan i enskilda fall bevilja undantag från utsläppsbestämmelserna i en förordning som statsrådet har givit med stöd av 11 §. Detta förutsätter att verksamhetsutövaren annanstans i Finland eller i en annan stat vidtar miljöskyddsåtgärder som totalt sett leder till väsentligt minskade utsläpp eller miljökonsekvenser. Det är här fråga om s.k. gemensamt genomförande (joint implementation). Syftet med gemensamt genomförande är att effektivisera miljöskyddet så att de åtgärder som utförs är kostnadseffektiva.

Gemensamt genomförande blev möjligt genom det 1994 undertecknade s.k. Osloavtalets andra tilläggsprotokoll om minskning av gränsöverskridande svavelutsläpp. Gemensamt genomförande nämndes redan i Rio-deklarationen från 1992. I protokollet till den klimatkonvention som 1997 undertecknades i Kioto konstaterades att konventionen kan genomföras också genom joint implementation. Möjligheterna till gemensamt genomförande utreds i flera stater och joint implementation -projekt pågår mellan ett antal EU-länder och östeuropeiska länder.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan undantag beviljas från utsläppsbestämmelserna i en statsrådetsförordning. Undantag kan göras t.ex. i fråga om utsläpp som orsakar förorening samt klimatförändringar, men eventuellt också i fråga om utsläpp av avloppsvatten. Till följd av gemensamt genomförande skall utsläppen och dessas skadliga verkningar väsentligt minska. Genom gemensamt genomförande eftersträvas en situation där verksamhetsutövaren, de som

lider av olägenheter och det allmänna miljöskyddsintresset samtidigt drar nytta av ett arrangemang. Miljöskyddsåtgärderna kan beroende på fallet genomföras i Finland eller i någon annan stat.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkten är en förutsättning att det gemensamma genomförandet inte får strida mot internationella förpliktelser som är bindande för Finland, t.ex. EG-rättsakter. I praktiken kan gemensamt genomförande begränsas av framförallt tillståndsvillkor som förutsätter användning av bästa tillgängliga teknik.

Enligt momentets 2 punkt skall det gemensamma genomförandet vara ändamålsenligt med beaktande av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra miljövårdsåtgärder.

Enligt momentets 3 punkt skall utsläpp och miljövårdsåtgärder samt dessas effekt kunna följas på ett tillförlitligt sätt. En förutsättning är således att ersättande åtgärder kan vidtas och i praktiken även kontrolleras t.ex. genom mätning eller annan utredning.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. uppställer tilläggsförutsättningar för verksamheter som har regionala miljökonsekvenser. Gemensamt genomförande förutsätter i så fall att arrangemanget leder till en minskning av utsläpp som påverkar finskt territorium. Även om utsläppen och deras konsekvenser inte behöver minska inom samma område som verksamheten belastar, får arrangemanget inte leda till försämring av miljöns rådande tillstånd.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. kan miljöministeriet förena sitt beslut med villkor för att säkerställa att arrangemanget är godtagbart. Genom villkor är det t.ex. möjligt att begränsa verksamhet som inte behöver uppfylla de krav som ställs i statsrådets förordning.

Enligt momentet åsidosätter ministeriets beslut inte de krav som annars ställs på verksamheten enligt denna lag eller med stöd av den. Genom ett sådant beslut är det således inte möjligt att undanröja de krav som ställs i tillståndet i andra avseenden än de uteslutande är baserade på statsrådets förordning. Ministeriets beslut åsidosätter inte heller en bestämmelse som senare utfärdas t.ex. genom en lag. Staten kan inte bli ersättningsskyldig till följd av en sådan ändring.

112 §. *Hörande samt information om gemensamt genomförande.* Enligt den föreslag-

na paragrafens 1 mom. skall miljöministeriet före ett beslut om gemensamt genomförande inhämta utlåtanden från de regionala miljöcentralerna, från de berörda kommunerna samt från andra som närmare anges i en förordning. Dessutom skall registrerade föreningar och stiftelser som avses i 92 § samt andra som nämns i en förordning beredas tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall en kungörelse om ansökan införas i officiella tidningen och offentliggöras i den kommun där verksamheten är placerad samt i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten. Enligt 3 mom skall beslutet delges så som bestäms i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. I praktiken blir det till följd av det stora antalet parter ofta fråga om allmän delgivning.

113 §. *Ändring och återkallande av beslut om gemensamt genomförande.* Miljöministeriet kan återkalla eller ändra sitt beslut, om förhållandena efter att beslutet fattades har förändrats så att det inte längre finns förutsättningar för gemensamt genomförande. En sådan situation kan uppkomma t.ex. i samband med tekniska innovationer. Ett beslut om gemensamt genomförande kan ändras eller återkallas också om det visar sig att utsläppen inte väsentligt minskar till följd av det gemensamma genomförandet eller att det gemensamma genomförandet annars har väsentligt mera skadliga miljökonsekvenser än beräknat, antingen lokalt eller regionalt. Vidare kan beslutet ändras eller återkallas om det är nödvändigt för att uppfylla Finlands internationella förpliktelser. Innan beslutet ändras eller återkallas skall verksamhetsutövaren beredas tillfälle att bli hörd.

114 §. *Ändring av tillståndsplikt.* Enligt denna paragraf skall när genom förordning utfärdas bestämmelser om ändring av tillståndsplikten samtidigt föreskrivas om den tid inom vilken tillstånd skall sökas för en verksamhet som redan inletts. Denna tid får inte vara kortare än ett år efter att ändringen har trätt i kraft. Verksamheten kan fortsättas till dess att tillståndsärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Motsvarande bestämmelse finns i luftvårdslagen.

115 §. *Förlängning av tidsfrist.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan tillståndsmyndigheten på ansökan bevilja undantag från ett tillståndsvillkor, om iakttagandet av villkoret inom den utsatta tiden

vore förenat med avsevärda svårigheter för sökanden. Förlängningen av tiden får emellertid inte medföra risk för betydande förorening av miljön. Tillståndsmyndigheten kan besluta om förlängning av tiden med högst tre år. Enligt den gällande vattenlagens 10 kap. 26 § kan sådan förlängning beviljas av miljöministeriet.

Tillståndsmyndigheten skall också till andra delar göra de ändringar i tillståndet som orsakas av förlängningen. Sådana ändringar kan gälla t.ex. ersättningsbelopp, avgiftsperiodisering eller förläggning av vissa tillståndsvillkoren. Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan. Beslut om förlängning av en tidsfrist skall då förutsättningarna är uppfyllda baseras på ändamålsenlighetsprövning. En ansökan kan avslås även om de rättsliga förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Beslutet kan överklagas på samma sätt som övriga beslut som fattats av tillståndsmyndigheter.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. får tidsfristen inte förlängas om en förlängning skulle strida mot miljöskyddslagen eller avfallslagen eller mot förordningar som har givits med stöd av dem. Begränsningen gäller närmast frister som har samband med EG-rättsakter eller Finlands internationella förpliktelser.

116 §. *Straffbestämmelser.* Denna paragraf överensstämmer med straffbestämmelserna i den gällande miljöskyddslagstiftningen. De straffbestämmelser som är förenade med hot om fängelsestraff finns i 48 kap. strafflagen, medan övriga straffbestämmelser gällande olika typer av förseelser finns i respektive speciallagstiftning. Som brottsbenämning föreslås i denna lag brott mot miljöskyddslagen. I den föreslagna paragrafens 3 mom. hänvisas i fråga om brott mot tystnadsplikt till strafflagen. I den föreslagna paragrafens 4 mom. hänvisas i fråga om förbud mot tomgångskörning med motorfordon, liksom i luftvårdslagen, till vad som i lagen om parkeringsbot bestäms om parkeringsbot av straffkaraktär som påförs i administrativ ordning.

117 §. *Närmare bestämmelser och anvisningar.* I denna bestämmelse ingår ett sedvanligt bemyndigande att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen. Miljöministeriet kan dessutom utfärda allmänna anvisningar om verkställigheten. Ministeriets anvisningar kan gälla närmast förvaltning och de har således

inga direkta rättsverkningar. Vid tolkningen av lagen skall dessutom särskilt beaktas vad social- och hälsovårdsministeriet med stöd av hälsoskyddslagen har föreskrivit om bedömning av sanitära olägenheter.

16 kap. Ikraftträdande

118 §. *Ikraftträdande.* Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom en separat lag.

1.2 Lagen om miljötillståndsverken

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Behörighetsområde och ställning.* Enligt 1 mom. skall miljötillståndsverken vara regionala tillståndsmyndigheter enligt vattenlagen och miljöskyddslagen. En självständig administrativ ställning, i lag preciserad behörighet och egen personal skall garantera dessa ämbetsverk självständighet och oberoende i beslutsfattandet. Miljötillståndsverken skall också handlägga majoriteten av de ärenden som gäller ersättning för förorening av vatten enligt miljöskyddslagen. Miljötillståndsverken skall besluta om användning av förvaltningstvång såväl med stöd av vattenlagen som med stöd av miljöskyddslagen.

Ett miljötillståndswerk skall svara för beredningen och avgörandet av de frågor i vilka verket är behörigt. Tillsynen över att miljötillståndsverkens tillståndsbeslut iaktas skall skötas av de regionala miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna inom sina respektive verksamhetsområden.

Enligt 2 mom. skall miljötillståndsverken placeras inom miljöministeriets förvaltningsområde, till vilket behandlingen av och tillsynen över miljötillstånden redan nu hör. Miljötillståndsverkens driftsanslag skall budgeteras under miljöministeriets huvudtitel. Ministeriets styrning av miljötillståndsverken skall främst vara resultatstyrning och till innehållet motsvara justitieministeriets nuvarande resultatstyrning av vattendomstolarna, i vilken under de senaste åren främst handläggningstidernas längd har uppmärksamats. Liknande resultatstyrning har också miljöministeriet tillämpat i fråga om handläggningen av miljötillståndsärenden vid de regionala miljöcentralerna.

Miljöministeriet skall svara för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av den verksamhet som avses i

miljöskyddslagen. Miljötillståndsverkens verksamhet skall dock utvecklas i nära samarbete med justitieministeriet. Avsikten är att ministerierna gemensamt skall tillsätta en grupp, som skall ha i uppgift att följa med hur väl den nya förvaltningsmodellen fungerar, hur väl resurserna förslår samt fortbildningen och övriga verksamhetsbetingelser samt komma med utvecklingsförslag. I arbetsgruppens arbete kan också delta andra myndigheter och samarbetspartner som är viktiga med tanke på verkställigheten av lagstiftningen.

Enligt 3 mom. skall antalet miljötillståndsverk, miljötillståndsverkens verksamhetsområden, namn och verksamhetsställen bestämmas genom beslut av statsrådet. Enligt 122 § i den nya grundlagen skall när förvaltningen organiseras en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Enligt den indelning i landskap som trädde i kraft i början av mars 1998 skall verksamhetsområdena för statens regionförvaltningsmyndigheter grunda sig på landskapsindelningen, om inte något annat följer av särskilda skäl. Landskapsindelningen har fastställts genom statsrådets beslut om landskapen (147/1998). En statlig regionförvaltningsmyndighets verksamhetsområde består av ett eller flera landskap. Även de regionala miljöcentralernas verksamhetsområden följer landskapsindelningen.

Miljötillståndsverkens verksamhetsområden skall alltså utgå från landskapsindelningen. Avsikten är att antalet miljötillståndswerk genom statsrådsbeslut skall fastställas till tre. Till Västra Finlands miljötillståndswerk, som skall förläggas till Helsingfors, skall höra landskapen Nyland, Östra Nyland, Egentliga Finland, Satakunta, Egentliga Tavastland, Birkaland, Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten. Till Östra Finlands miljötillståndswerk, som skall förläggas till Kuopio, skall höra landskapen Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen, Södra Karelen, Södra Savolax, Norra Karelen, Norra Savolax och Mellersta Finland. Till Norra Finlands miljötillståndswerk, som skall förläggas till Uleåborg, skall höra landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland. Miljötillståndsverkens verksamhetsställen skall motsvara vattendomstolarnas nuvarande verksamhetsställen.

De verksamhetsområden som föreslås för miljötillståndsverken går också väl ihop med de regionala miljöcentralernas nuvarande verksamhetsområden, eftersom varje miljötillståndswerk skulle ha ett verksamhetsområde som skall omfatta regionala miljöcentralers motsvarande verksamhetsområden. Tavastlands miljöcentrals verksamhetsområde skulle dock utgöra ett undantag. Eftersom man vill ta hänsyn till att vissa vattendrag utgör en helhet, skall denna miljöcentrals verksamhetsområde delvis höra till Västra Finlands och delvis till Östra Finlands miljötillståndsverks verksamhetsområde. Arrangemanget förväntas dock inte medföra särskild olägenhet för skötseln av Tavastlands miljöcentrals uppgifter, i synnerhet dess övervakningsuppgifter. Eftersom miljötillståndsverkens behörighet koncentreras till uppgifter som gäller tillämpningen av vattenlagen, måste det anses vara viktigare att man tar hänsyn till att vissa vattendrag utgör en helhet än att man försöker skapa en fullständig samstämmighet i den administrativa indelningen av områden.

2 §. *Behörighet.* I paragrafen nämns de viktigaste författningar på vilka miljötillståndsverkens behörighet att fungera såsom administrativa myndigheter baserar sig. Paragrafen är avsedd att till sitt innehåll vara informativ; miljötillståndsverkens behörighet regleras nämligen närmare i den lagstiftning som nämns i paragrafen. Ärenden som avses i den lagstiftning som nämns i paragrafen skall avgöras på föredragning vid miljötillståndsverkets sammanträde, såsom föreskrivs i 7—10 §. Hur ärenden som gäller miljötillståndsverkets egen förvaltning avgörs skall regleras närmare i förordning. Dessutom kan bestämmelser om avgörande av förvaltningsärenden enligt lagförslaget ingå i miljötillståndsverkets arbetsordning.

Miljötillståndsverkens uppgifter kommer åtminstone i begynnelseskedet att koncentreras till tillämpningen av vattenlagen, som nämns i 1 punkten. Med stöd av vattenlagen blir miljötillståndsverken behöriga att handlägga särskilt de vattenhushållningsärenden som avses i vattenlagens 2—9 kap., dvs. miljötillståndsverken skall särskilt handlägga ärenden som gäller byggande i vattendrag, vattenreglering, avledande av vatten och tagande av grundvatten samt tillgodogörande av vattenkraft.

Om de tillståndsärenden i vilka ett miljötillståndswerk är behörigt enligt den miljö-

kyddslag som avses i 2 punkten bestäms närmare i 31 § miljöskyddslagen samt i den förordning som utfärdas med stöd av samma paragraf. Miljötillståndverket skall vara tillståndsmyndighet vid gemensam handläggning av miljötillstånd och tillstånd som avses i vattenlagen. Dessutom skall miljötillståndverket avgöra de miljötillståndsärenden i vilka den regionala miljöcentralen själv är tillståndssökande eller avsevärt har främjat genomförandet av företaget. Miljötillståndverket skall dessutom såväl med stöd av vattenlagen som med stöd av miljöskyddslagen avgöra vissa ersättnings- och förvaltningsstvångsärenden.

Miljötillståndsverken skall också ha uppgifter med stöd av lagen om fiske, havsskyddslagen, lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen samt med stöd av dammsäkerhetslagen. Dessutom skall ett miljötillståndswerk behandla de övriga ärenden som enligt annan lagstiftning hör till dess behörighetsområde.

2 kap. Personal

3 §. *Tjänster och tjänstemän.* Vid ett miljötillståndswerk skall enligt 1 mom. finnas en direktörstjänst, vars innehavare är chef för miljötillståndverket, samt miljöråds- och föredragandetjänster. Enligt 2 mom. skall miljötillståndswerkets direktör också delta i avgörandet av ärenden såsom ordförande för verkets sammanträden. Annars skall ett lagfaret miljöråd kunna vara ordförande. Sammanträdet ordförande är behörig att ensam besluta om vissa åtgärder under handläggningen och vissa åtgärder av förberedande natur, vilka anges närmare i 8 § 3 mom. Miljöråden skall vara ledamöter av den sammansättning i vilken miljötillståndswerket är beslutfört. Miljöråden skall också vid behov ha möjlighet att föredra ärenden, men annars skall föredragningen höra till föredragandenas uppgifter.

Miljötillståndswerkets direktör skall svara för ledningen av miljötillståndverket och för verksamhetens resultat, på samma sätt som domstolarnas chefer. De av direktörens uppgifter som ansluter sig till verksamhetens resultat skall regleras närmare genom förordning. Såväl miljötillståndswerkens direktörstjänster som miljörådets tjänster skall

vara tjänster som specificeras särskilt i statsbudgeten enligt 4 § tjänstemannalagen.

Enligt 3 mom. kan miljöråd eller föredragande också för viss tid utnämnas till tjänster vid miljötillståndsverken. Dessutom kan verken ha miljöråd och föredragande i bi-syssla. På detta sätt kan man i detta avseende se till att tillståndsverken har tillgång till sådan mångsidigt sakkunskap som behövs för avgörandet av ärendena samt att de har tillräcklig personal till sitt förfogande.

Enligt 4 mom. skall ett miljöråd eller en föredragande som samtycker därtill för viss tid kunna förordnas att sköta motsvarande uppgift vid ett annat miljötillståndswerk. Denna möjlighet kunde utnyttjas för utjämnande av miljötillståndswerkens arbetsbörda samt tryggnad av behövlig sakkunskap. Ett sådant förordnande skall också vara möjligt vid eventuell temporär jäv. En motsvarande reglering finns redan i fråga om jorddomstolarna, vilkas ordinarie sammansättning enligt 243 § fastighetsbildningslagen kan kompletteras med en annan jordrättsingenjör. Beslut om att någon förordnas till ett annat miljötillståndswerk skall fattas av direktörerna för respektive miljötillståndswerk samt vid behov av miljöministeriet.

I 5 mom. konstateras att vid miljötillståndsverken förutom ovan nämnda tjänster även kan finnas andra tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande.

Om överföring av vattendomstolarnas nuvarande personal till motsvarande tjänster vid miljötillståndsverken bestäms i en separat lag om införande av miljöskyddslagstiftningen särskild ikraftträdelselag, som även reglerar övriga ikraftträdelsearrangemang.

4 §. *Behörighetskrav.* Behörighetskraven för dem som deltar i miljötillståndswerkets avgöranden, dvs. direktören, miljöråden och föredragandena skall bestämmas i lag. Till följd av de rättsskyddssynpunkter som är förknippade med handläggningen skall av direktören och det miljöråd som är ordförande för sammanträdet förutsättas juris kandidatexamen och förtrogenhet med uppgifter inom miljötillståndswerkets behörighetsområde. Av direktören skall dessutom förutsättas i praktiken verifierad ledningsförmåga och erfarenhet av ledande uppgifter, vilket förutsätts av de flesta andra ämbetsverkschefer.

I 2 mom. finns bestämmelser om behörighetskraven för de miljöråd som fungerar såsom övriga ledamöter vid sammanträdena.

Ett miljøråd skall ha högre högskoleexamen och vara förtrogen med uppgifter inom miljötillståndsverkets behörighetsområde.

Eftersom sammanträdets sammansättning enligt 8 § skall vara sådan, att sakkunskap som ärendenas art förutsätter är representerad i fråga om teknik, naturhushållning, vattenhushållning och miljöskydd, skall miljørådsledamöterna utnämnas så, att man samtidigt ser till att miljötillståndsverken har tillräcklig sakkunskap.

Enligt 3 mom. skall föredragandena ha avlagt jurist kandidatexamen eller annan lämplig högre högskoleexamen. Eftersom miljötillståndsverket när ärenden avgörs ändå skall ha en sammansättning där juridisk sakkunskap är representerad, skall juridisk examen inte vara ett absolut krav för föredragandena. Eftersom miljötillståndsverkets behörighet omfattar avgörande av olika lagtillämpningsspörsmål, kan som utgångspunkt tas att föredraganden skall ha juridisk utbildning. Å andra sidan gäller det att märka att fördragningen kan förutsätta flera föredragandes medverkan, varvid den ena av föredragandena kan företräda ett annat slag av utbildning och erfarenhet.

I 4 mom. föreslås att för miljøråd och föredragande som utnämns till ett tjänsteförhållande på viss tid eller till att sköta tjänsten såsom bisyssla skall gälla samma behörighetskrav som för dem som utnämns till ordinarie tjänster. Bestämmelsen skall till sin karaktär vara informativ, eftersom statstjänstemannalagen också annars föreskriver, att när en person för viss tid utnämns till en tjänst, skall de allmänna bestämmelserna om utnämning till tjänst tillämpas.

5 §. *Utnämning.* I 1 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet vid utnämning av direktörer och lagfarna miljøråd vid miljötillståndsverken. Statsrådet skall ha behörighet att utnämna dessa tjänstemän och utnämningsbesluten skall fattas vid föredragning från justitieministeriet. Innan ärendet föredras skall justitieministeriet höra miljöministeriet.

I 2 mom. finns bestämmelser om utnämning av de övriga miljøråden vid miljötillståndsverken. Utnämningsbesluten skall fattas av statsrådet på föredragning av miljöministern.

Ett miljøråd som utnämns till ett tjänsteförhållande på viss tid eller till att sköta tjänsten såsom bisyssla skall däremot utnämnas av miljötillståndsverket. I praktiken skall

direktören för miljötillståndsverket enligt tjänstemannalagstiftningen vara behörig att företa dessa utnämningar. Personalens rätt att delta i beredningen av utnämningarna kan regleras i arbetsordningen t.ex. så, att ledningsgruppen hörs i ärendet.

Enligt 3 mom. skall föredragandena utnämnas av miljötillståndsverket. I praktiken skall direktören vara behörig att göra utnämningen. Utnämningsärendet kan behandlas av tillståndsverkets ledningsgrupp på det sätt som närmare bestäms i arbetsordningen.

3 kap. Handläggning av ärenden

6 §. *Sektioner.* Enligt den föreslagna paragrafen kan ett miljötillståndswerk vara uppdelat i sektioner, såsom närmare föreskrivs i miljötillståndsverkets arbetsordning. Även de nuvarande vattendomstolarna arbetar i divisioner. Uppdelningen i sektioner förbättrar den praktiska beredningen av ärendena och ger också annars bättre möjligheter att arbeta. Hur personalen fördelar sig mellan sektionerna bestäms av miljötillståndsverkets direktör.

7 §. *Avgörande av ärenden vid sammanträde.* De ärenden som ankommer på miljötillståndsverket i egenskap av administrativ myndighet skall på föredragning avgöras vid miljötillståndsverkets sammanträde i ett kollegialt beslutsförfarande, varvid ärendet föredras antingen av en föredragande eller ett miljøråd. Den kollegiala beslutsprocessen bidrar till att säkerställa att de som deltar i avgörandet av ärendet företräder mångsidig sakkunskap. I de ärenden som handläggs accentueras även kraven på rättsskydd för verksamhetsidkarna och medborgarna. Den föreslagna beslutsförfarandet skall motsvara vattendomstolarnas kollegiala beslutsförfarande.

8 §. *Beslutsförhet.* Enligt 1 mom. skall miljötillståndsverkets sammanträde vara beslutfört när tre ledamöter är närvarande vid sammanträdet, om inte annat bestäms i denna eller annan lag. Enligt lagförslaget skall en större sammansättning vara möjlig i de fall där ärendet enligt 10 § överförs till förstärkt sammansättning. I 2 mom. föreskrivs när en mindre sammansättning än bassammansättningen, dvs. en sammansättning med en enda ledamot kan användas. En beslutsför sammansättning förutsätter att majoriteten av ledamöterna vid sammanträdet har tjänsten såsom huvudsyssla. En sammansätt-

ning med en lagfaren ordförande och två miljöråd i bisyssla är därför inte vara möjlig.

Enligt 2 mom. skall ett beslutsfört sammanträde vara sammansatt så, att sådan sakkunskap som ärendenas art förutsätter är representerad. Beroende på ärendets art skall sakkunskap i fråga om teknik, naturhushållning, vattenhushållning och miljöskydd vara representerad i sammansättningen.

Enligt 3 mom. skall ordföranden för sammanträdet, dvs. miljötillståndsverkets chef eller ett lagfaret miljöråd få fatta beslut i ärenden i vilka prövningen av de framställda yrkandena inte hör till miljötillståndsverkets behörighetsområde eller yrkandena helt har återkallats. Ordföranden skall följaktligen ha möjlighet att fatta beslut t.ex. om överföring av ett ärende till att handläggas av tingsrätten enligt 11 kap. miljöskyddslagen. Förutom att ett sådant ärende kan behandlas av en sammansättning som består av en enda ledamot, kan det naturligtvis också behandlas av den sammansättning som enligt 1 mom. är miljötillståndsverkets bassammansättning, om det råder osäkerhet om huruvida förutsättningar för avvisande eller förkastande av ansökan eller överföring av ärendet föreligger. Till ordförandens behörighet hör också att besluta om de i momentet nämnda åtgärder under handläggningen som är av förberedande natur, såsom hörande av vittnen eller sakkunniga enligt miljöskyddslagen. Beslut om behovet av sådana åtgärder under handläggningen samt av vilken art de skall vara kan naturligtvis också fattas av miljötillståndsverkets bassammansättning.

9 §. *Omröstning.* Vid omröstning skall huvudregeln vara att den åsikt vinner som majoriteten av ledamöterna har omfattat. Vid lika röstetal skall den åsikt gälla som ordföranden har omfattat. I övrigt skall bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen tillämpas på omröstningen.

Att omröstningsbestämmelserna i förvaltningsprocesslagen skall tillämpas accentueras av det faktum, att miljötillståndsverket har behörighet att fatta vissa beslut som innebär att den som är föremål för åtgärden åläggs en skyldighet eller döms till ett i förvaltningsprocess utsatt vite. I dessa fall kan den princip om att den lindrigare åsikten skall ges företräde som framgår av 52 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen ha betydelse. I paragrafen hänvisas inte direkt till nämnda lagrum, eftersom miljötillståndsverken inte

har befogenheter som motsvarar förvaltningsdomstolarnas.

10 §. *Förstärkt sammansättning.* Enligt 1 mom. skall miljötillståndsverkets direktör eller sammanträdet ordförande redan innan handläggningen påbörjas eller under handläggningens gång kunna bestämma att ett ärende skall behandlas av miljötillståndsverket i en förstärkt sammansättning, som omfattar flera än tre ledamöter. Ett beslut om att ett ärende skall behandlas av en sådan förstärkt sammansättning kan enligt lagförslaget fattas om ärendet till följd av sin art förutsätter mångsidig sakkunskap. Ett beslut om användning av förstärkt sammansättning skall också få fattas av annan motiverad orsak. En sådan motiverad orsak kan t.ex. vara att man genom förfarandet säkerställer enhetlig beslutspraxis inom ifrågavarande miljötillståndswerk. När beslut fattas om användning av förstärkt sammansättning, bestäms samtidigt vilka som skall ta del i handläggningen av ärendet. I ett ärende vars handläggning redan har påbörjats, kan detta innebära ett beslut om att sammansättningen förutom de personer som redan tidigare har deltagit i sammanträdet även skall omfatta en ledamot eller ledamöter från samma sektion, en ledamot eller ledamöter från en annan sektion eller en ledamot från ett annat miljötillståndswerk, som enligt sitt eget samtycke en viss tid är anställd hos miljötillståndsverket och företräder den sakkunskap som behövs i ärendet. Tilläggsledamoten kan också vara en ledamot i bisyssla. Om ärendet inte har behandlats av miljötillståndsverket i bassammansättning, skall direktören för miljötillståndsverket eller ordföranden i varje fall bestämma hur de som har deltagit i beredningen skall delta i handläggningen av ärendet. Härvid kan också en ledamot i bisyssla förordnas att delta i handläggningen av ärendet.

11 §. *Ställföreträdande ledamöter.* Enligt paragrafen skall miljötillståndsverkets direktör till ställföreträdande medlem i sammansättningen kunna utnämna en föredragande som uppfyller behörighetskraven för ifrågavarande ledamot. Förordnande av ställföreträdande ledamot är en åtgärd som är avsedd att tillgripas när den ordinarie ledamoten är tillfälligt förhindrad att sköta sina tjänsteåligganden till följd av semester eller av annan orsak och handläggningen av ärendet förutsätter en sammansättning med tre ledamöter. När den ställföreträdande ledamotens

förordnande upphör, skall den ordinarie ledamoten träda i hans ställe vid handläggningen av ärendet. Efter utgången av sin mandattid skall den ställföreträdande ledamoten dock svara för åtgärder som ansluter sig till avslutandet och undertecknandet av avgöranden som har träffats under ifrågavarande tid. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 15 kap. 7 § vattenlagen, enligt vilken vattenöverdomstolen har haft möjlighet att vid behov förordna en vattendoms-tolssekreterare att tjänstgöra såsom vikarie för vattendomstolens ordförande.

12 §. *Avgörande av övriga ärenden.* I paragrafens 1 mom. skall konstateras att föredraganden eller en annan tjänsteman skall svara för andra åtgärder av beredande natur än de som avses i 8 § 3 mom. I praktiken skall det främst vara frågan om att begära in olika bemötanden och motförklaringar samt om anskaffning av behövliga handlingar.

Enligt 2 mom. skall angående avgörande av ärenden som gäller ämbetsverkets förvaltning utfärdas närmare bestämmelser genom förordning.

4 kap. Särskilda bestämmelser

13 §. *Närmare bestämmelser.* I lagen skall ingå en sedvanlig bestämmelse om fullmakt att utfärda förordning. Genom förordning skall bl.a. bestämmas hur vissa direktörsvikariat skall ordnas samt regleras vissa tjänstledighetsarrangemang. Genom förordning skall också bestämmas bl.a. om den ledningsgrupp som biträder direktören. Ledningsgruppens sammansättning och uppgifter kan i övrigt bestämmas i arbetsordningen.

Enligt 2 mom. skall närmare bestämmelser om handläggningen av ärendena och organiseringen av ett miljötillståndsverks verksamhet meddelas i miljötillståndsverkets arbetsordning, som fastställs av miljötillståndsverkets direktör.

14 §. *Ikraftträdande.* Bestämmelser om lagens ikraftträdande ges i en separat lag om införande av miljöskyddslagstiftningen.

1.3 Lag om ändring av vattenlagen

1 kap. 9, 12, 15 a, 17 och 17 a §, 2 kap. 7, 12, 22, 22 b, 22 c, 24, 25, 26, 27, 30, 31 och 32 §, 3 kap. 11 §, 4 kap. 1 a, 2, 5, 7 a, 8 a, och 9 §, 5 kap. 9, 14, 18, 19, 29, 31, 33, 35, 36, 39, 41, 45, 48, 49, 53, 58, 59, 62, 64, 66, 78, 85, och 93 §, 6 kap. 2 a, 10,

11 och 12 §, 7 kap. 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14 och 15 §, 8 kap. 1, 3, 4, 5, 8, 10 a, 10 b, 11, 13, 16 och 21 §, 9 kap. 2, 3, 4, 7, 12, 13, 14, 18, 20, 21 och 22 §, 10 kap. 16 och 17 §, 11 kap. 10, 11, 12, 14 a, 14 b och 21 §, 12 kap. 6, 14, 16 och 18 §, 16 kap. 1 a, 3, 8, 11 a, 11 b, 11 c, 12, 18, 23, 23 a, 26 och 30 §, 18 kap. 2, 7, 11 och 13 § samt 21 kap. 8 a §. Miljötillståndsverket skall ersätta vattendomstolen såsom den myndighet som avses i vattenlagen. Därför föreslås att myndighetens namn i enlighet härmed skall ändras i ovan nämnda paragrafer. De kommunala vattennämnderna och miljövårdsnämnderna har redan tidigare genom en ändring av lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (1013/1996) ersatts av kommunala miljövårdsmyndigheter. I samband med lagändringen ändrades dock inte namnet på denna kommunala myndighet i samtliga paragrafer i vattenlagen. I detta lagförslag föreslås därför att det föräldrade myndighetsnamnet i ovan nämnda paragrafer skall ändras så att det blir tidsenligt. Samma ändringar föreslås i vissa andra nedan nämnda bestämmelser, vilka ändras också i andra avseenden. Likaså föreslås att vissa andra myndigheters namn skall ändras så att de motsvarar gällande lagsiftning. I vissa bestämmelser skall ordalydelsen förenhetligas med ordalydelsen i motsvarande bestämmelse i miljöskyddslagen. Dessutom föreslås vissa justeringar av språkdräkten.

1 kap. 15 §. Bland de följer som en åtgärd kan ha skall också nämnas sådana förändringar i vattenmiljön, vilka kan förorsaka menliga förändringar som avses i momentet. Med förändringar i vattenmiljön avses förändringar som t.ex. båtbygggor och vissa andra i 2 kap. avsedda anläggningar främst ur landskapssynpunkt kan medföra i miljön. Byggande av bygggor förändrar inte vattendragets läge, djup eller vattenstånd. I rättspraxis har man dock utgående från en prövning från fall till fall av den olägenhet som bygggan medför ansett att andra än sedvanliga småbygggor förutsätter tillstånd. Avsikten är att momentet ändras så att det motsvarar rådande praxis. Dessutom föreslås att bestämmelsen förtydligas så, att tillstånd skall förutsättas både för ifrågavarande åtgärd och dess följer.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse som vidgar förbudet mot ändring av vattendrag till att inte bara gälla åtgärden utan också användningen av anläggningen eller anord-

ningen. Avsikten med ändringen är att de kriterier för när tillstånd behövs som nu avses i 2 kap. 2 § skall nämnas i anslutning till de allmänna förbuden i 1 kap.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 2 mom. Avsikten är att de bestämmelser om förorening av vattendrag och mindre vattenområden vilka nu ingår i vattenlagen i sin helhet skall ingå i den nya miljöskyddslagen. Förorening av vatten är enligt förslaget till miljöskyddslag alltid förenad med utsläpp. Lagen skall följaktligen inte tillämpas t.ex. på sådana ändringar av vatten- eller bottenkvaliteten i ett vattendrag som vållas av vattenhushållningsföretag som avses i 2—9 kap. vattenlagen eller på föroreningsverkningar av utsläpp i anslutning till vissa vattenhushållningsföretag som avses i ändrade 1 kap. 19 §. Byggande i vattendrag eller åtgärder som avses i förbudet mot ändring av vattendrag kan dock ha följder som motsvarar utsläpp av förorenande ämnen i ett vattendrag. Byggandet av konstgjorda sjöar eller vattenreglering kan t.ex. medföra att vattnets kvalitet ändras på ett menligt sätt till följd av moblisering av tungmetaller i jordmånen eller näringsämnen som sedimenteras på botten av vattendraget. Regleringen kan också ändra vattnets ekosystem så, att vattenkvaliteten i vattendraget försämras. Även föroreningar som vållas av dessa företag skall enligt lagförslaget i sin helhet fortfarande regleras i vattenlagen.

Eftersom förslaget till miljöskyddslag innehåller ett förbud som motsvarar förbudet mot förorening av vattendrag i gällande 1 kap. 19 §, föreslås att hänvisningen ändras till att gälla 3 § 1 mom. miljöskyddslagen och å andra sidan också ändrade 1 kap. 19 § vattenlagen. Avsikten är att förbudet mot ändring av vattendrag inte skall omfatta de ändringar av vattenkvalitet som avses i miljöskyddslagen, dvs. de som har karaktär av utsläpp, eller föroreningar i anslutning till företag som anges i 1 kap. 19 §. I momentet avses alltså sådana ändringar i ett vattendrag eller botten av ett vattendrag vilka vållas av byggande eller andra företag enligt 2 - 9 kap. vattenlagen och vilka kan få följder som avses i 1 mom.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar gällande 3 mom.

1 kap. 16 §. Förutom ändring av myndighetens namn föreslås att till paragrafen fogas en preciserande bestämmelse om att den kommunala miljövärdsmyndigheten kan be-

gränsa vattentäkten endast från ifrågavarande vattenområde.

1 kap. 18 §. Förbudet mot förorening av grundvatten, som nu ingår i 1 kap. 22 § vattenlagen, skall enligt lagförslaget härefter ingå i miljöskyddslagen. Enligt förslaget till miljöskyddslag kan förorening av grundvatten endast vållas av utsläpp. Å andra sidan kan tagande av marksubstanser och vissa företag som avses i 2—9 kap. vattenlagen medföra menliga förändringar av grundvattenkvaliteten, varvid bestämmelserna i gällande 1 kap. 22 § tillämpas i vissa fall. Därför föreslås i lagförslaget att 1 kap. 18 § 1 mom. skall ändras så, att förbudet mot grundvattensändring skall omfatta såväl åtgärder som på ett menligt sätt påverkar grundvattnets mängd som åtgärder som på ett menligt sätt påverkar dess kvalitet. I anslutning härtil föreslås också en komplettering av bestämmelsen i 9 kap. 8 § 2 mom. om hinder mot beviljande av tillstånd.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar gällande 2 mom. Momentet skall dock ändras så, att det skall anses vara frågan om ändring av vattendrag redan när det är sannolikt att en åtgärd kan förorsaka en följd som avses i 1 kap. 15 §.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 3 mom. Enligt gällande lag berör förbudet mot grundvattensändring i 1 mom. inte tagande av grundvatten till hushållsvatten eller anläggande av en brunn för detta ändamål. Med hushållsvatten avses enligt 1 kap. 16 § att vatten tas från ett vattendrag för att användas för ägarens eller en delägares hem- och boskaphushållning eller bevattning av hans köksträdgård. Av sammanhanget framgår dock att det är frågan om enskilda fastigheters vattenanskaffning. I vissa andra lagrum förknippas å andra sidan begreppet hushållsvatten med anskaffning av vatten till samhällen. Enligt gällande 9 kap. 7 § behövs vattendomstolens tillstånd alltid för anläggande av en grundvattentäkt som är planerad för tagande av en vattenmängd om minst tvåhundrafemtio kubikmeter per dygn. Gällande lag tillåter alltså att hushållsvatten får tas utan tillstånd så länge som mängden understiger 250 kubikmeter per dygn, även om åtgärden skulle medföra följder som avses i 1 mom. Därför föreslås att momentet ändras så, att hushållsvatten utan tillstånd skall få tas endast i anspråkslös omfattning, högst till några hushåll. Förslaget motsvarar paragrafens ursprungliga syfte.

I nya 4 mom. hänvisas till miljöskyddslagen.

1 kap. 18 a §. Paragrafen upphävs därför att miljöskyddslagen stiftas. En motsvarande bestämmelse ingår i förslaget till miljöskyddslag.

1 kap. 19 §. Förbudet mot förorening av vattendrag enligt denna paragraf skall i justerad form motsvaras av en bestämmelse i miljöskyddslagen, enligt vilken förorening innebär att ämne, energi eller motsvarande släpps ut i miljön. Åtgärder som kan jämsättas med utsläpp kan vara förknippade med vissa företag som avses i 1—9 kap. vattenlagen, såsom muddring eller andra åtgärder enligt 1 kap. 30 §, uppläggning av muddermassa enligt 4 kap. 6 §, avlägsnande eller ändring av anordningar och anläggningar som utförts för flottning enligt 5 kap. 30 §, flottning av obarkat virke enligt 5 kap. 96 §, dikning enligt 6 kap. 2 § och pumpning av dräneringsvatten från områden som torrläggs genom invallning enligt 7 kap. 1 §. Företagen är i första hand sådana som innebär byggande.

Enligt det rådande systemet har det varit möjligt att i samma förfarande behandla å ena sidan ett företag som innebär byggande i vattendrag och å andra sidan eventuell förorening av vattendrag som beror på företaget eller dess nyttjande. Efter reformen, som innebär att föroreningar härfter regleras miljöskyddslagen, skulle detta utan särskild reglering inte längre vara möjligt. I sin gällande lydelse hänvisar ovan nämnda paragrafer till 1 kap. 19 §, med undantag av 5 kap. 96 § och 7 kap. 1 §, för vilka man dock i rättspraxis har tillämpat förbudet mot förorening av vattendrag. Eftersom ovan nämnda vattenföretag i första hand regleras av vattenlagen och föroreningsverkningar inte är vanligt förekommande eller i allmänhet väsentliga i sammanhanget, är det inte ändamålsenligt att förutsätta att dessa företag förutom tillstånd enligt vattenlagen också skall kräva miljötillstånd. Dessa vattenhushållningsföretag, som eventuellt kan medföra utsläpp, skall alltså fortfarande regleras i vattenlagen och inte heller härfter förutsätta annat tillstånd än tillstånd enligt vattenlagen.

Eftersom förbudet mot förorening av vattendrag och mindre vattenområden skall ingå i miljöskyddslagen, föreslås att 1 mom. skall ändras så, att tillstånd enligt vattenlagen skall förutsättas av ovan nämnda företag också när de kan medföra sådan förorening

på ett vattenområde som regleras i miljöskyddslagen. Föroreningsverkningarna skall handläggas med tillämpning av det förfarande som föreskrivs i vattenlagen, dock så att bestämmelserna i miljöskyddslagen skall beaktas i den utsträckning som föreskrivs i 2 kap. 1 a §.

Avledning av dräneringsvatten från en torvmosse har i rättspraxis betraktats såsom avledande av avloppsvatten enligt 10 kap. vattenlagen. Denna praxis har man inte för avsikt att ändra. När det gäller avledning av dräneringsvatten från torvmossar skall därför härfter till den del det gäller förorening tillämpas miljöskyddslagens bestämmelser.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till miljöskyddslagen. I samband med ändring av paragrafens 3—5 mom. skulle momenten upphävas.

1 kap. 20 §. I 20 § föreslås en bestämmelse som i justerad form motsvarar bestämmelsen i gällande 21 § 2 mom. om förbättring av vattendragets tillstånd eller vattnets bruksegenskaper. Enligt gällande lag kan tillstånd till de åtgärder som lagrummet avser beviljas om synnerliga skäl det påkallar. Tillståndsprövningen skall även i dessa fall följa samma bestämmelser som de vilka tillämpas i fråga om andra vattenhushållningsföretag. Därför föreslås att till momentet fogas en hänvisning till förbuden att stänga eller ändra vattendrag.

Åtgärderna kan till sin karaktär vara sådana att de även kan vålla skada eller olägenhet. Åtgärderna är i allmänhet inte heller brådskande. Därför föreslås att i paragrafen inte skall ingå någon bestämmelse motsvarande gällande 1 kap. 21 § 2 mom., vilket skulle innebära att åtgärder med anledning av tillståndsmyndighetens beslut skall få vidtas trots ändringssökande.

Utsättande av ämnen i vattendrag kan också medföra följder som avses i miljöskyddslagen. Därför föreslås att till momentet fogas en hänvisning till miljötillskyddslagen.

1 kap. 20 a, 20 b och 20 c §. I lagförslaget föreslås att paragraferna skall upphävas därför att miljöskyddslagen stiftas. Bestämmelser som med vissa justeringar motsvarar dessa ingår i förslaget till miljöskyddslag.

1 kap. 21 §. I paragrafen föreslås en hänvisning till 16 kap. 2 §. Vissa företag som berör vattenområden innefattar åtgärder som förutsätter tillstånd såväl enligt vattenlagen som enligt miljöskyddslagen. Ett typiskt sådant företag är fiskodling i nätbassänger,

som enligt 2 kap. vattenlagen skall förutsätta tillstånd att bygga eller placera nätbassänger i vattendrag samt dessutom miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, motsvarande gällande bestämmelser i 10 kap. 24 § vattenlagen om tillstånd att göra undantag från förbudet mot förorening av vattendrag. För att bibehålla en helhetsbedömning av tillståndet, föreslås i 16 kap. 2 § vattenlagen bestämmelser om gemensam handläggning av ansökningar som gäller sådana företag. Bestämmelsen i gällande 1 mom. anknyter på ett väsentligt sätt till förbudet mot förorening av vattendrag i kapitlets 19 §. Frågan skall härefter till denna del regleras i miljöskyddslagen. Bestämmelserna i gällande 2 mom. skall med vissa justeringar ingå i nya 20 §.

1 kap. 21 a, 22, 22 a, 23, 23 a och 23 b §. Paragraferna skall upphävas därför att miljöskyddslagen stiftas. De frågor som paragraferna avser skall regleras i miljöskyddslagen. I vilken mån normer av lägre rang som utfärdats med stöd av paragraferna skall förbli i kraft bestäms i en särskild lag om införande av miljöskyddslagstiftningen.

2 kap. 1 §. Hänvisningen i 3 mom. till avledande av avloppsvatten i vattendrag stryks. Även om bestämmelserna om förbud mot förorening av vattendrag skall ingå i miljöskyddslagen, föreslås dock att bestämmelserna om inledande av avloppsvatten i en annans dike samt bestämmelserna om avlopp skall kvarstå i 10 kap.

2 kap. 1 a §. Till kapitlet fogas en ny 1 a §, enligt vilken tillståndsårenden som gäller företag som avses i 1 kap. 19 § 1 mom. i fråga om sina förorenande verkningar skall handläggas enligt bestämmelserna i miljöskyddslagen. Enligt motiveringen till 1 kap. 19 § skall dessa företag inte förutsätta annat tillstånd än tillstånd enligt vattenlagen, även om de vållar föroreningar som avses i miljöskyddslagen. Miljöskyddslagen skall dock tillämpas vid prövningen av tillstånd för dessa företag, utfärdande av tillståndsföreskrifter och tillståndets giltighetstid.

2 kap. 2 §. Till 1 mom. fogas en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar gällande 3 mom. Sådana avvikelser från bestämmelserna i ett tidigare beviljat tillstånd vilka påverkar vattenförhållandena skall förutsätta tillstånd av miljötillståndsverket. I övrigt skall smärre ändringar av byggnader eller anläggningar fortfarande få utföras utan tillstånd, förutsatt att de inte

vållar kränkning av allmän eller enskild fördel eller strider mot dammsäkerhetslagen. Tillämpningen av 3 mom. har visat sig problematisk i olika situationer, eftersom tillsynsmyndigheten i handräckningsärenden har blivit tvungen att särskilt visa att t.ex. ett brott mot regleringsbestämmelserna kränker allmänt eller enskilt intresse.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande 2 mom.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar gällande 4 mom. Ombyggnad av en anläggning skall under de förutsättningar som nämns i momentet var tillåten utan nytt tillstånd endast förutsatt att anläggningen har utförts med stöd av tillstånd enligt vattenlagen. Ombyggnad av en anläggning som har utförts med stöd av tidigare vattenlagstiftning skall följaktligen alltid förutsätta nytt tillstånd. De tillstånd som beviljades före den gällande vattenlagens tid innehåller i allmänhet inte tillståndsföreskrifter som skulle motsvara tidens behov, vilket kan vålla juridiska oklarheter. Oftast har tillståndet också beviljats för annat slag av verksamhet än den som anläggningen efter ombyggnaden skall användas till.

I 4 mom. föreslås en ny bestämmelse om företag som skall anses behöva tillstånd. Med stöd av avtal eller samtycke kan för närvarande också företag som innebär att ett markområde permanent omvandlas till vattenområde utföras utan tillstånd, förutsatt att åtgärden inte kränker allmän fördel. Avtalet eller samtycket binder inte alltid fastighetens nya ägare. En klar strandlinje är också viktig från allmän synpunkt, när man planerar hur marken längs stränderna skall användas. Därför är det befogat att för åtgärden beviljas tillstånd av miljötillståndsverket, även om behov av tillstånd enligt 1 mom. inte skulle föreligga. Tillståndsbeslutet är också utgångspunkt för det kommande medelvattnet, som bestämmer gränsen mellan jord- och vattenområden.

3 kap. 2 §. I 1 mom. föreslås ändringar som beror på att myndighetens namn och hänvisningsbestämmelsen ändras.

3 kap. 6 §. Med anledning av bestämmelserna i den nya jordabalken (540/1995) föreslås en sådan ändring av paragrafens 2 mom. att nyttjanderätt till vattenkraft som varaktigt eller för viss tid har upplåtits åt någon annan skall få skrivas in i lagfarts- eller inteckningsregistret. Enligt 19 kap. 1 §

jordabalken kan inteckning inte fastställas i en nyttjanderätt om den inte har inskrivits i lagfarts- och inteckningsregistret. Bestämmelsen i 14 kap. 1 § jordabalken ger inte möjlighet att skriva in nyttjanderätt till vattenkraft som upplåtits varaktigt, men 3 kap. 6 § vattenlagen har inneburit ett undantag från denna regel. Momentet ändras också till övriga delar så att det motsvarar gällande lagstiftning.

3 kap. 7 §. Miljötillståndverket kommer inte att ha behörighet att handlägga ärenden som väcks genom talan, utan sådana skall handläggas av tingsrätten. Vissa av de ärenden som enligt gällande vattenlag väcks genom talan är dock andra ärenden än tvister mellan två parter, varför de kräver särskild kännedom om vattenhushållningsärenden. Ett sådant yrkande som avses i paragrafen är till sin karaktär ett ärende som det är lämpligt att miljötillståndverket avgör, varför det skall väckas genom ansökan.

3 kap. 13 §. Enligt 1 mom. skall det såsom hittills vara möjligt att i samband med handläggningen av ett tillståndsärende såsom prejudicialfråga avgöra meningsskiljaktigheter som gäller äganderätt till vattenkraft. Äganderättstvister kan dock inte slutligt avgöras av en förvaltningsmyndighet. Parterna skall, om de så önskar, ha möjlighet att få meningsskiljaktigheten avgjord av tingsrätten. Om miljötillståndverket inte kan avgöra saken såsom prejudicialfråga i samband med handläggningen av ansökan, skall den uppmana parterna att väcka talan i tingsrätten. Ärendet handläggs i så fall av den tingsrätt inom vars domkrets merparten av vattenkraften är belägen.

1 2 mom. föreslås en ändring som innebär att tingsrätten också skall vara den instans som tillsätter skiljemän för avgörande av tvister som gäller bolagsavtalet eller upprättandet av bolagsordningen.

3 kap. 17 §. Paragrafen justeras så, att de ärenden som avses i paragrafen skall väckas genom ansökan hos miljötillståndverket, som skall handlägga ärendet såsom förvaltningstvångsärende enligt 21 kap.

4 kap. 3 §. I paragrafen föreslås justeringar som beror på att myndighetens namn och den bestämmelse vartill paragrafen hänvisar ändras.

4 kap. 6 §. Förutom att myndighetens namn ändras, föreslås också att hänvisningen till 10 kap. stryks ur 1 mom. Hänvisningen till 2 kap. skall också avse nya 1 a §. Hän-

visningen till 1 kap. 19 § skall avse ändrade 19 §.

5 kap. 61, 67 och 86 §. De ärenden av civilrättslig karaktär som avses i paragrafen skall enligt lagförslaget behandlas av domstol. Paragraferna föreslås ändras så, att de ärenden som avses i dem skall handläggas av tingsrätten.

5 kap. 68, 76, 91 och 92 §. De ärenden som avses i paragrafen är sådana att det är lämpligt att miljötillståndverket avgör dem. Ärendena skall väckas genom ansökan.

5 kap. 96 §. Förutom att myndighetens namn ändras, föreslås också att till 1 mom. fogas en hänvisning till 1 kap. 19 §.

Till 2 mom. fogas en hänvisning till 1 kap. 19 § och nya 2 kap. 1 a §. Enligt gällande lag kan tillstånd beviljas endast om synnerligen viktiga skäl föreligger. Avsikten med ändringen är att de åtgärder som avses i paragrafen i fråga om förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall försättas i samma ställning som andra företag med förorenande konsekvenser.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 3 mom., dock så att myndighetens namn ändras.

5 kap. 99 §. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande 1 mom., dock så att myndighetens namn ändras.

Paragrafens 2 mom. motsvarar med vissa lagtekniska justeringar gällande 2 mom.

5 kap. 99 a §. I paragrafen föreslås en språklig justering så, att ordet påföljd ändras till följd.

6 kap. 2 §. Hänvisningen till 10 kap. stryks, eftersom bestämmelserna om förening skall ingå i miljöskyddslagen. Hänvisningen till 2 kap. skall också avse nya 1 a §.

7 kap. 2 §. Förutom att myndighetens namn ändras, skall till paragrafen fogas en hänvisning till 1 kap. 19 §.

7 kap. 11 §. De ärenden som avses i dessa paragrafer är sådana att det är lämpligt att miljötillståndverket avgör dem. Ärendena skall väckas genom ansökan.

8 kap. 10 §. Paragrafen ändras därför att den bestämmelse som den hänvisar till ändras.

8 kap. 19, 20 och 22 §. De ärenden som avses i dessa paragrafer är sådana att det är lämpligt att miljötillståndverket avgör dem. Ärendena skall väckas genom ansökan.

9 kap. 8 §. I 1 a Hänvisningen i 1 mom. till 2 mom. skall strykas såsom obehövlig.

I gällande 2 mom. finns en bestämmelse

om absoluta hinder för beviljande av tillstånd. Bestämmelsen är en parallellbestämmelse till 2 kap. 5 §, som också gäller hinder för beviljande av tillstånd. Tröskeln för när tillstånd enligt denna bestämmelse inte får beviljas har i praktiken satts anmärkningsvärt högt. Förbudet mot förorening av grundvatten skall enligt lagförslaget häftr efter ingå i miljöskyddslagen och regleringen av när andra åtgärder än utsläpp, t.ex. tagande av marksubstanser, medför en skadlig förändring av grundvattnets kvalitet blir beroende av den ändrade bestämmelsen i 1 kap. 18 §. Hänvisningen i gällande 1 kap. 18 § 1 mom. till bestämmelsen i 1 kap. 22 § om förbud mot förorening av grundvatten har i praktiken har visat sig vara oklar och skall enligt lagförslaget strykas. För att skyddet av sådana grundvattenområden som lämpar sig för samhällenas vattenanskaffning inte skall försvagas, föreslås att till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken tillstånd inte heller får beviljas till åtgärder som skulle leda till att grundvattnet på ett viktigt eller för vattenanskaffning lämpligt grundvattenområde kan bli farligt för hälsan eller dess kvalitet annars väsentligt försämras och verkningarna av förändringen inte kan förhindras genom arrangemang i samband med åtgärden.

9 kap. 15 § och 16 §. Paragraferna ändras därför att de bestämmelser som de hänvisar till ändras.

9 kap. 19 §. I paragrafen görs nödvändiga ändringar i myndighetens namn och därtill skall fogas ett nytt 4 mom. om beviljande av undantag från skyddsområdesbestämmelserna i anslutning till tillståndsärenden som avses i miljöskyddslagen. Bestämmelserna om vattentäkternas skyddsområden skall fortfarande ingå i vattenlagen. Ärenden som gäller undantag från skyddsområdesbestämmelserna skall i allmänhet handläggas i enlighet med vattenlagen. I samband med beviljande av miljötillstånd kan det visa sig behövt att göra undantag från bestämmelserna om skyddsområdet för en vattentäkt. I 39 § 4 mom. miljöskyddslagen föreslås en bestämmelse om att miljötillståndsmyndigheten i dessa fall skall behandla ärendet också till den del som det gäller undantag från skyddsområdesbestämmelserna.

Rubriken för 10 kap. och vissa mellanrubriker ändras så att de bättre motsvarar innehållet i kaptilet.

10 kap. 1 §. Till paragrafen fogas ett nytt klarläggande 2 mom., i vilket konstateras att om miljöförstöring som avloppsvatten förorsakar bestäms i miljöskyddslagen.

10 kap. 2 §. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande 2 mom. Paragrafens 1 mom. upphävs till följd av den nya miljöskyddslagen.

Paragrafens 2 mom. skall motsvara gällande 3 mom. Bestämmelsen skall ändras så, att den hänvisar till 48 § miljöskyddslagen. Att ett dike betraktas såsom avlopp har samband med att det förorenar vattendrag. Bestämmelserna härom skall ingå i miljöskyddslagen och den myndighet som avses i vattenlagen skall inte längre vara behövt att handlägga föroreningar som beror på utsläpp. Bestämmelserna om när ett dike skall betraktas såsom avlopp skall häftr efter ingå i miljöskyddslagen och beslutet därom skall fattas i samband med att miljötillstånd beviljas.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande 4 mom.

10 kap. 2 a §. Paragrafen skall upphävas till följd av den nya miljöskyddslagen. En bestämmelse som motsvarar gällande 10 kap. 2 a § föreslås i miljöskyddslagen.

10 kap. 3, 4, 5 och 5 a §. Dessa paragrafer samt mellanrubriken före 3 § skall ändras, eftersom åtgärder som innebär inledande av avloppsvatten i ett dike eller i marken i fråga om sina förorenande verkningar skall omfattas av miljöskyddslagens tillståndssystem.

10 kap. 6 §. Förslaget till 1 mom. motsvarar med vissa preciseringar gällande 1 mom. Rätt att leda in avloppsvatten i ett dike som tillhör en annan kan beroende på situationen ges av ägaren till dikesområdet eller den som har rätt att använda diket. Om den som vill leda in avloppsvattnet i diket inte annars skulle få rätt att göra det, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ge honom rätt därtill. Samtidigt föreslås att momentet skall förtydligas så, att det framgår att det är frågan om en nyttjanderätt med karaktär av servitut, inte ett egentligt tillstånd. Bäckar som avses i vattenlagen är vattendrag som det inte är ändamålsenligt att jämställa med diken. Därför föreslås att i momentet inte längre skall nämnas bäckar, för vilka särskild nyttjanderätt inte skall behövas. Ett ärende som gäller rätten att använda ett dike kommer i allmänhet att väckas i anslutning till en tillståndsansökan som avses i miljö-

kyddslagen. Till slutet av momentet skall därför fogas en bestämmelse som föreskriver att om saken ansluter sig till ett miljötillståndsärend, skall rätten beviljas av ifrågavarande miljötillståndsmyndighet. Till momentet skall också fogas en hänvisning till 7 § 2 mom. Inledande av avloppsvatten i en annans dike kan ha samma verkningar som ett avlopp. Inleds avsevärda mängder avloppsvatten i en annans dike, kan diket komma att motsvara ett öppet avlopp. I så fall skall tillståndsmyndigheten i tillämpliga delar beakta vad som föreskrivs i 7 § 2 mom.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande 2 mom. Föreskrifter om underhållet av ett dike skall enligt bestämmelsen förutom av den myndighet som avses i vattenlagen också kunna meddelas av miljötillståndsmyndigheten i samband med behandlingen av ett miljötillståndsärend. I lagförslaget föreslås att hänvisningen i slutet av 2 mom. skall förtydligas så, att det framgår att det är frågan om ett myndighetsförfarande. Åtgärder eller försummelser som strider mot bestämmelsen i momentet skall i tillämpliga delar också gälla olägenheter som vållats genom kvaliteten hos avloppsvattnet.

I 3 mom. föreslås språkliga justeringar.

Enligt nya 4 mom. skall den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten vid behov anvisa sökanden att också ansöka om miljötillstånd. Enligt 1 mom. skall i så fall ärendet i sin helhet handläggas enligt miljöskyddslagen.

10 kap. 7 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. skall motsvara gällande bestämmelser och justeras i språkligt hänseende.

Enligt nya 3 mom skall den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten vara skyldig att enligt behov anvisa sökanden att också ansöka om miljötillstånd.

10 kap. 8 §. I 1 mom. föreslås en ändring av myndigheternas namn. Ett ärende som gäller dragande av avlopp kan i anslutning till en ansökan om miljötillstånd vara anhängigt antingen hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, hos miljötillståndsverket eller den regionala miljöcentralen.

10 kap. 9 §. Till 9 § skall fogas en hänvisning till miljöskyddslagen, eftersom försummelse av avloppets underhåll kan medföra också sådan förorening som avses i miljöskyddslagen. Ett avlopp skall underhållas av dess ägare. I definitionen av vad som avses med underhåll ingår att avloppets skick inte får försämrats på ett sätt som vållar men. Därför, samt eftersom vållande av

sanitär fara tillhör de konsekvenser som regleras i miljöskyddslagen, föreslås i lagförslaget att sanitär fara eller annat uppenbart men inte längre skall nämnas i paragrafen. Samtidigt föreslås att hänvisningen till 20 kap. 7 § skall preciseras så, att myndigheten i sådana förvaltningsstvångsärenden skall iakttä det förfarande som avses i bestämmelsen.

10 kap. 10 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall motsvara början av gällande 1 mom. med den ändringen, att miljötillståndsmyndigheten i samband med att den beviljar miljötillstånd också skall ha möjlighet att bevilja en sådan rätt som avses i momentet att leda in avloppsvatten i ett avlopp som tillhör någon annan.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar med vissa ändringar slutet av gällande 1 mom. Den som beviljas en ovan nämnd rätt är skyldig att betala en skälig ersättning för avloppets anläggningskostnader samt att också delta i kostnaderna för avloppets framtida underhåll. Nås inte överenskomelse om ersättningen, skall den bestämmas av den myndighet som beviljar rätten.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 2 mom.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket det som sägs i paragrafen inte skall gälla avlopp som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk.

10 kap. 19—24, 24 a—24 e, 25—27 och 29—32 §. Eftersom bestämmelser om förorening motsvarande dem som nu ingår i 10 kap. härfter skall ingå i miljöskyddslagen, föreslås att ifrågavarande paragrafer skall upphävas. Bestämmelsen i 21 § 1 mom. skall dock förbli i kraft och gälla ersättningsar för annan förorening än sådan som vållats av avloppsvatten.

11 kap. 1 §. 5 mom. skall upphävas, eftersom förbudet mot förorening av grundvatten härfter skall ingå i miljöskyddslagen. Även skadeståndsbestämmelserna skall härfter ingå i miljöskyddslagen. Ersättningsbestämmelserna i 11 kap. skall endast gälla skador vållade av vattenhushållningsföretag. Vid ersättning av skada som uppstår till följd av grundvattensförorening skall enligt 4 mom. tillämpas lagen om ersättning av miljöskador. Ärendena skall handläggas av tingsrätten.

11 kap. 2 §. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar gällande 1 mom. Bestämmelserna i 2 och 3 mom. motsvarar huvudsakligen gäl-

lande 2 och 3 mom. Hänvisningarna i 2 mom. till 1 kap. 25 § och 5 kap. 79 § skall slopas, eftersom de inte hör hemma i detta sammanhang. Bestämmelser om dessa paragrafer skall i stället ingå i ett nytt 4 mom., som enligt lagförslaget skall fogas till paragrafen. Enligt ett tillägg som föreslås fogas till 3 mom. skall ett ärende som gäller en miljöskada som uppstår därför att en anordning, anläggning eller motsvarande kommer i olag handläggas av tingsrätten, om det inte enligt 72 § miljöskyddslagen skall behandlas av miljötillståndsverket.

11 kap. 3 a §. Förening till följd av utsläpp skall enligt propositionen regleras i miljöskyddslagen. Av vattenförening orsakade personskador skall i så fall tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. Ärenden som gäller personskador och ersättandet av dessa skall handläggas av tingsrätten.

11 kap. 8 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 11 kap. 8 §. Bestämmelsen i 2 mom. skall enligt lagförslaget ändras så, att yrkanden som inte kan handläggas i anslutning till tillståndsärendet skall handläggas separat. Miljötillståndsverket skall i samband med att det beviljar tillstånd avgöra frågor som gäller ersättande av skada, men eller annan förlust av förmån till följd av åtgärden. Likaså skall ersättning för skada som inte förutsattes när tillståndet meddelades eller om vars ersättande skall beslutas senare få yrkas genom ansökan till miljötillståndsverket. Eftersom miljötillståndsverket i samband med behandlingen av ett tillståndsärende skall göra sig förtrogen med ärendet också med hänsyn till de förluster av förmåner som företaget vållar, är det ändamålsenligt att verket samtidigt handlägger yrkanden om ersättning för skada eller men som uppstått innan tillståndet beviljades. Miljötillståndsverket skall dock inte ha möjlighet att handlägga tvistemål. Momentets ordalydelse skall ändras så att den motsvarar 71 § miljöskyddslagen. I ett handläggningsavgörande av ovan nämnda slag skall ändring inte få sökas genom besvär.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar till sin ordalydelse 72 § miljöskyddslagen. Vedertagen tolkningspraxis i anslutning till vattenlagen skall inte ändras. Den skadelidande skall såsom hittills ha rätt att yrka ersättning för skada, men eller annan förlust som visar sig senare och som inte förutsågs när tillståndet beviljades. Även ersättning för skada, men eller annan förlust om vars ersättande skall

beslutas senare skall trots ett avgörande om hänskjutande av ärendet till separat handläggning såsom hittills få yrkas hos tillståndsmyndigheten. Yrkanden om ersättning för skador som vållats genom avvikelser från tillståndsvillkoren skall såsom hittills få behandlas i samband med tillståndet.

Ersättningsärenden som avses i 4 mom. skall såsom hittills handläggas av miljötillståndsverket. Ett undantag utgör dock miljöskador enligt 2 kap. Ett ärende som gäller ersättande av dessa skall handläggas av tingsrätten.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse som motsvarar bestämmelsen i gällande 4 mom. om skada i anslutning till dikning. Bestämmelsen i 6 mom. motsvarar gällande 5 mom. och 7 mom. gällande 6 mom.

11 kap. 9, 15 och 16 §. Paragrafernas språkdräkt skall moderniseras så att den motsvarar gällande bestämmelser.

11 kap. 20 §. Avledande av avloppsvatten skall i fråga om sina förenande verkningar regleras i miljöskyddslagen. Dikningsbestämmelserna skall följaktligen tillämpas endast i fråga om avledande av avloppsvatten enligt 10 kap.

12 kap. 1 §. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 1 mom.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att miljötillståndsverket eller på dess förordnande den regionala miljöcentralen skall underätta lantmäteribyrån när ett inlösningsbeslut har vunnit laga kraft och den ersättningskyldighet som föreskrivs i beslutet har fullgjorts. Enligt lagförslaget blir styckningsförrättningen anhängig utan särskild ansökan när underrättelsen har nått lantmäteribyrån.

12 kap. 2 §. I 1 mom. föreslås en bestämmelse som med vissa justeringar motsvarar gällande 2 mom. Enligt momentet skall ett inlösningsbeslut av miljötillståndsverket utan dröjsmål anmälas till vederbörande tingsrätt för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Inlösningsbeslutet skall antecknas vara avslutad när tingsrätten tillställs utredning om att inlösningsbeslutet har vunnit laga kraft och att den ersättning som ägaren skall få har betalats.

I 2 mom. finns bestämmelser om övergång av äganderätt. Äganderätten till en fastighet som inlöses övergår till mottagaren när anteckning om att inlösningsbeslutet har avslutats har gjorts i lagfarts- och inteckningsregistret. Enligt gällande lag antecknas inlösningsbeslutet i inteckningsregistret. Äganderätten

övergår när ersättningen har betalats. Enligt 12 kap. 3 § upphör dock panträtterna i fastigheten först när ersättningen har betalats och anmälan därom har gjorts till den inskrivningsmyndighet som för lagfarts- och inteckningsregistret. Rättsverkningarna bestäms alltså enligt två skilda tidpunkter. Det är tydligare om såväl äganderättens övergång som panträttens upphörande kopplas till samma tidpunkt.

Enligt 3 mom. kan ett outbrutet område lagfaras och därefter också intecknas.

12 kap. 3 §. Paragrafen motsvarar annars gällande 12 kap. 3 §, men panträtterna skall enligt förslaget förfalla samtidigt som äganderätten övergår.

12 kap. 7 §. Bestämmelsen i 2 mom. skall justeras till att motsvara den gällande lagstiftningen.

12 kap. 8 §. Bestämmelserna i 2 - 4 mom. skall ändras så, att de ärenden med karaktär av tvistemål som avses i paragrafen skall handläggas av tingsrätten, som också skall göra behövliga anteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret.

12 kap. 11 §. I stället för den tidigare upphävda 11 § föreslås i den nya 11 § föreslås en bestämmelse motsvarande bestämmelserna i 15 kap. 12 §, som enligt lagförslaget skall upphävas. I lagförslaget föreslås att vattenbokens namn skall ändras till vattenbetslagsregistret. Registret skall föras av miljötillståndsverket. I beslutsregistret skall antecknas uppgifter om de beslut som miljötillståndsverket, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av vattenlagen. Vattenbetslagsregistret skall utgöra en del av miljöskyddslagens datasystem.

I 2 mom. föreslås att i registret också skall få göras anteckningar om avgöranden av vattenrättsliga tillståndsmyndigheter som har varit föregångare till miljötillståndsverket.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om utlämnande av uppgifter ur registret.

12 kap. 19 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 12 kap. 19 §, dock så, att till 3 mom. skall fogas en bestämmelse motsvarande gällande 16 kap. 32 § 3 mom. om genomförandet av företag under exceptionella förhållanden. Eftersom omständigheterna och det förfarande som skall iaktas är desamma i denna paragraf och ifrågavarande lagrum, är det ändamålsenligt att sammanföra dem.

Enligt procedurbestämmelsen i 4 mom.

skall miljötillståndsverket i ärenden som avses i 1 och 3 mom. få göra undantag från procedurbestämmelserna i 16 kap. Gällande lag har inga procedurbestämmelser när det gäller åtgärder för avvärjande av fara. De ärenden i vilka bestämmelsen blir tillämplig är till sin karaktär sådana att de måste avgöras snabbt, varför de också i praktiken har avgjorts utan delgivning.

Bestämmelsen i 5 mom. motsvarar gällande 3 mom.

12 kap. 20 §. Bestämmelsen i paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 12 kap. 20 §. Eftersom förening skall regleras i miljöskyddslagen och inte i vattenlagen, föreslås att planer och program för vattenvård inte längre skall nämnas i paragrafen. Dessutom föreslås att ordet "fastställande" skall ersättas med ordet "godkännande", som bättre beskriver innebörden.

13 kap. 8 §. Paragrafen skall upphävas eftersom det lagrum som den hänvisar till upphävs.

Rubriken till 14 kap. skall ändras så att den bättre motsvarar innehållet i kapitlet.

14 kap. 1 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar till sitt innehåll gällande 14 kap. 1 §. Definitionen i gällande 1 mom. behövs fortfarande och skall därför bibehållas. De ärenden i vilka vattenlagen tillämpas skall vara vattenhushållningsärenden. De materiella bestämmelserna om förening av vattendrag skall enligt lagförslaget ingå i miljöskyddslagen. Vissa företag som avses i 1 kap. 19 § vattenlagen har också förorenande verkningar som avses i miljöskyddslagen. Tillståndsärenden som gäller dessa företag skall dock handläggas enligt det förfarande som föreskrivs i vattenlagen. För att det skall vara möjligt att tillämpa lagens materiella regler på förorenande verkningar av dessa företag, föreslås att uttrycket "ersättningsyrkande" i 1 mom skall ändras till "ersättningsärende".

I 2 mom. nämns vilka myndigheter som handlägger vattenhushållningsärenden. Dessa är miljötillståndsverket, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och förrättningsmännen vid dikningsförrättningar. Tviste- och brottmål som avses i vattenlagen samt ärenden som skall väckas genom talan skall enligt lagförslaget handläggas av tingsrätten. En del av de ärenden som enligt gällande lag skall väckas genom talan skall enligt lagförslaget bli ansökningsärenden som miljötillståndsverket kan avgöra. Om sådana ärenden

stadgas bl.a. i 5 kap.

I paragrafen skall inte längre ingå bestämmelser motsvarande gällande 3 och 4 mom. om domstolarnas och myndigheternas kompetens att såsom prejudiciella eller accessoriska frågor handlägga ärenden som inte annars faller inom ramen för deras behörighet. Dessa bestämmelser kan anses vara obehövlige. Avsikten är dock inte att ändra nuvarande praxis. Om t.ex. frågan om äganderätten eller besittningen av ett område ansluter sig till ett ärende, skall det fortfarande vara möjligt att handlägga detta såsom en prejudiciell fråga.

Bestämmelserna kan anses vara obehövlige.

14 kap. 2 §. Paragrafen skall ingå bestämmelser som med vissa ändringar motsvarar gällande 7 § 3 och 6 mom. Enligt 1 mom. skall tingsrätten såsom tvistemål handlägga ärenden som gäller avhjälpande eller ersättande av skada som har vållats genom otillåtna åtgärder.

Enligt 2 mom. skall tvistemål vilkas avgörande uppenbarligen skulle påverka även andras än kändens eller svarandens rätt eller fördel ändras till ansökningsärenden, som skall handläggas av miljötillståndsverket. Miljötillståndsverket skall inte ha behörighet att avgöra civilrättsliga tvistemål. Å andra sidan har tingsrätterna inte den sakkunskap som miljötillståndsverket kommer att besitta och som behövs vid avgörandet av vattenhushållningsärenden. Dessutom gäller en del av vattenhushållningsärendena de facto en större skara personer och intressenter än enbart kändens och svaranden. Beträffande dessa har den civilprocessuella handläggningsordningen visat sig olämplig, vilket framgår bl.a. av 16 kap. 37 a §. Om ett ärende som gäller också annat än kändens eller svarandens rätt eller fördel väcks vid en tingsrätt, skall ärendet till denna del avskrivas och överföras till miljötillståndsverket för att där handläggas såsom ett ansöknings- eller förvaltningsstvángsärende. Tingsrätten kan fortsätta handläggningen av ärendet till den del som detta enbart gäller kändens eller svarandens rätt eller fördel, t.ex. ersättningar. Till den del som ärendet t.ex. gäller vattenståndet i en sjö, skall det däremot överföras att handläggas av miljötillståndsverket. Tingsrätten skall dock inte få avgöra ersättningsfrågan förrän det ärende som behandlas av miljötillståndsverket, t.ex. frågan om lagligt vattenstånd, har av-

gjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. Vissa ärenden som gäller avhjälpande av skada skall däremot handläggas såsom förvaltningsstvángsärenden enligt 21 kap. 3 § eller ansökningsärenden enligt 11 kap. 8 §.

I 3 mom. hänvisas till 21 kap., som innehåller bestämmelser om förvaltningsstvángsärenden.

14 kap. 3 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse motsvarande gällande 5 a §. I brottmål skall den allmänna tillsynsmyndigheten ges möjlighet att utöva talan om allmän fördel har kränkts.

14 kap. 4 §. Paragrafen motsvarar med vissa ändringar gällande 6 §. När en allmän domstol handlägger tviste- och brottmål som avses i vattenlagen, skall den begära yttrande av miljötillståndsverket. Detta skall dock endast gälla mål som inte kan avgöras utan särskild sakkunskap i vattenhushållningsärenden.

14 kap. 5 §. Brottmål skall i fortsättningsen enbart behandlas av tingsrätterna, varför paragrafen skall upphävas.

14 kap. 5 a §. Paragrafen skall upphävas och att en motsvarande bestämmelse med vissa ändringar skall intas i 3 §.

14 kap. 6 §. Paragrafen skall upphävas och att en motsvarande bestämmelse med vissa ändringar skall intas i 4 §.

14 kap. 7 §. Paragrafen skall upphävas och motsvarande bestämmelserna till behövlige delar skall intas i kapitlets 1 och 2 §.

15 kap. Kapitlets 1 - 12 §, som gäller vattendomstolar, skall upphävas eftersom vattendomstolarna indras. Bestämmelserna om vattenöverdomstolen i 14 - 21 § och 23 § har upphävts genom lagen om förvaltningsdomstolar. Genom denna lag upphävs kapitlets rubrik och mellanrubriker.

Rubriken till 16 kap. ska ändras så att den motsvarar kapitlets innehåll.

16 kap. 1 §. Paragrafen motsvarar gällande 16 kap. 1 §, med undantag av 3 mom., som blir obehövlige.

16 kap. 2 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om gemensam handläggning av ett tillståndsärende som berörs både av bestämmelserna i vattenlagen och miljöskyddslagen om förorening av vattendrag. Bestämmelsen motsvarar 39 § miljöskyddslagen. Kräver samma företag eller en verksamhet tillstånd såväl enligt vattenlagen som miljöskyddslagen, skall ärenden som gäller dessa tillstånd behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av något sär-

skilt skäl skall anses onödigt. I praktiken skall ett funktionellt eller annat samband råda mellan den del av företaget eller verksamheten som omfattas av vattenlagen och den som omfattas av miljöskyddslagen. Gemensam behandling behövs inte om verksamheten förutom miljötillstånd endast förutsätter tillstånd enligt 9 kap. vattenlagen till avledande av vatten för användning såsom vätska och det inte finns något direkt vattenhållningssamband mellan avledandet av vattnet och återutsläppandet av det i vattendraget. Ett typiskt företag som förutsätter gemensam behandling är fiskodling i nätbassänger, som förutsätter såväl miljötillstånd enligt miljöskyddslagen som tillstånd enligt 2 kap. vattenlagen. På samma sätt skall också fiskodling i markbassänganläggningar i allmänhet förutom miljötillstånd också förutsätta tillstånd enligt vattenlagen. Enligt gällande lag tar vattendomstolen samtidigt ställning både till frågor som gäller byggande i vattendrag enligt 2 - 9 kap. vattenlagen och frågor som gäller förorening av vattendrag enligt 10 kap. Denna praxis har man inte för avsikt att ändra. Övriga tillståndsärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen skall i allmänhet behandlas i separata förfaranden.

Bestämmelsen i 2 mom. skall tillämpas när ett företag förutom tillstånd enligt vattenlagen också förutsätter miljötillstånd. I så fall skall miljötillståndsverket uppmåna sökanden att utöver ansökan enligt vattenlagen också lämna in ansökan enligt miljöskyddslagen. Om ansökan inte inlämnas till tillståndsmyndigheten, skall ärendet avvisas också till den del som det omfattas av vattenlagen.

16 kap. 5 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar i justerad form gällande 16 kap. 5 § 1 och 2 mom.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 16 kap. 13 a §, enligt vilken miljötillståndsverket av särskilda skäl kan förordna om syneförrättning också efter kungörelsen. Statgandet motsvarar följaktligen rådande praxis.

16 kap. 6 §. Eftersom miljöskyddsverket skall vara den myndighet som avses såväl i vattenlagen som i miljöskyddslagen, måste procedurbestämmelserna i 16 kap. ändras. Vattenlagens bestämmelser om rätt att föra talan skall så långt som möjligt harmoniseras med motsvarande bestämmelser i miljöskyddslagen.

Bestämmelsen om att talan går förlorad skall strykas ur paragrafen. Sakägare skall ej förlora talan även om ingen påminnelse görs inom den tid som miljötillståndsverket har utsatt. Miljöskyddslagen kräver inte att påminnelser skall göras inom någon bestämd tid vid äventyr av att talan går förlorad. Det samma gäller andra förvaltningsärenden; rätten till talan går inte förlorad fastän ingen påminnelse framställs inom utsatt tid. Den gällande bestämmelsen i vattenlagen om förlust av rätt att föra talan kan inte heller anses motsvara målsättningsgrunderna. Det är viktigt att bestämmelserna om rätt att föra talan harmoniseras, eftersom ansökningarna i ett tillståndsärende som berörs såväl av vattenlagen som miljöskyddslagen enligt kapitlets 2 § skall handläggas gemensamt enligt det förfarande som föreskrivs i vattenlagen. Om rätten att föra talan inte är densamma i bägge fallen, blir arrangemanget synnerligen invecklat.

Eftersom bestämmelsen om förlust av rätt att föra talan upphävs, föreslås också motsvarande ändring av 18 kap. 10 §, som gäller framställande av påminnelser och yrkanden vid syneförrättning.

16 kap. 7 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 16 kap. 7 §. Förutom att tillståndsmyndighetens namn ändras, föreslås också att den plats där kungörelsen anslås skall bli en annan, nämligen miljötillståndsverkets anslagstavla.

Bestämmelsen i 2 mom. om tillkännagivande av kungörelsen i en tidning har ändrats till att närmare motsvara bestämmelsen i 38 § miljöskyddslagen. Offentliggörandet av kungörelsen skall vid behov tillkännages. Huvudregeln skall vara att tidningsannons inte behövs. Annonsering blir aktuell främst i omfattande tillståndsärenden av allmän betydelse.

16 kap. 7 a §. Enligt gällande 16 kap. 7 a § har de invånare inom företags verkningskrets vilkas förhållanden klart kan påverkas av företaget rätt att inkomma med sina synpunkter med anledning av ansökan. I lagförslaget föreslås att ordet "klart" skall styrkas, eftersom det är onödigt. Avsikten är inte att begränsa den rätt som invånare inom företags verkningskrets och organisationer som företräder dem enligt gällande lag har att inkomma med synpunkter med anledning av företaget. I stället för ordet "utlåtande", som i allmänhet används om myndigheters ställningstaganden används uttrycket "synpunkter".

ter".

16 kap. 9 §. Paragrafen motsvarar med vissa ändringar gällande 2 mom. Gällande 1 mom. tar främst sikte på ett domstolsförfarande. Eftersom miljötillståndsverket är en administrativ myndighet föreslås att bestämmelsen skall upphävas såsom onödig.

16 kap. 10 §. Eftersom bestämmelsen om delgivning i 16 kap. 9 § 1 mom. enligt lagförslaget skall upphävas, blir det också nödvändigt att upphäva 16 kap. 10 §, som gäller delgivningsbeslutets innehåll samt hur beslutet ges.

16 kap. 11 §. Ändringen innebär vissa justeringar i språkdräkten.

16 kap. 13 §. Bestämmelserna om muntlig förhandling i gällande 16 kap. 13 § skall upphävas. I stället föreslås i 1 mom. en bestämmelse om besiktning, motsvarande den som ingår i gällande 20 § 3 mom. Eftersom det i vissa fall kan vara behövligt att höra parterna muntligen, föreslås att en bestämmelse härom fogas till slutet av 1 mom. Muntligt hörande av parterna kan ske i samband med besiktningen eller också annars. Hörandet kan ske t.ex. vid besiktningsammansträdet. Parternas uttalanden kan antecknas i besiktningsberättelsen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om hörande av vittnen. I vissa fall, främst i förvaltningsstvágsärenden och i ersättningsärenden som gäller gamla skador kan det dock ibland vara behövligt att höra vittnen under ed. Miljötillståndsverket skall ha hand om hörandet. En part skall ha möjlighet att föreslå att vittnena skall höras muntligen. När vittnet hörs skall endast de parter som hörandet av vittnet gäller beredas möjlighet att vara närvarande. Parterna skall också ha möjlighet att ställa frågor samt säga sin mening om vittnets berättelse. Angående vittnesarvode gäller vad som föreskrivs i 49 § förvaltningsprocesslagen.

16 kap. 13 a och 13 b §. Eftersom muntlig förhandling av ett ärende hos miljötillståndsverket inte längre kommer att vara någon form av domstolsförfarande, föreslås att paragraferna upphävas.

16 kap. 14 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 1 mom. I lagförslaget föreslås att den ändras så att den motsvarar den muntliga förhandlingen av ett ärende hos miljötillståndsverket. Av samma orsak är gällande 2 mom. obehövlig.

16 kap. 16 och 17 §. Eftersom muntlig förhandling av ett ärende hos miljötillstånds-

verket inte längre kommer att vara någon form av domstolsförfarande, föreslås att paragraferna upphävas.

16 kap. 19 §. Paragrafen skall ändras så att rekommenderat brev inte längre nämns. Miljötillståndsverket kan sköta detta ytterligare hörande på det sätt som är ändamålsenligast. I övrigt skall i saken tillämpas lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

16 kap. 20 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 1 mom. Förutom att myndighetens namn ändras, föreslås i lagförslaget att eftersom miljötillståndsverket kommer att vara en förvaltningsmyndighet, skall i paragrafen inte längre föreskrivas att myndigheten före avgörandet kan fatta sådana separata beslut som avses i paragrafen, eftersom dessa hör hemma i ett domstolsförfarande. När miljötillståndsverket begär utredning, kommer det inte att ha möjlighet att utsätta vite. Utredning som behövs med hänsyn till allmänt intresse skall dock vid behov få skaffas på sökandens bekostnad. Den sista meningen i 1 mom. i gällande paragraf samt gällande 2 mom. är onödiga. Rättegångsbalkens bestämmelser om skyldighet att förete en handling hör inte hemma i ett förvaltningsförfarande. En bestämmelse motsvarande 3 mom. i gällande paragraf föreslås i 13 §.

16 kap. 21 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar annars gällande bestämmelser, men myndighetens namn ändras. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket miljötillståndsverket skall begära in de utlåtanden som behövs för prövningen av tillståndet.

16 kap. 22 §. I bestämmelsen om återkallande av ansökan skall inte längre hänvisas till muntlig förhandling. Den sista meningen i paragrafen skall strykas såsom obehövlig.

16 kap. 24 §. Inga sakliga ändringar föreslås i paragrafen. Tvåstegsbehandling av ett tillståndsärende enligt vattenlagen kommer följaktligen fortfarande att vara möjlig. Förutom att myndighetens namn ändras, föreslås vissa justeringar av språkdräkten. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar gällande bestämmelser.

I gällande 3 mom. föreslås en bestämmelse om ställande av säkerhet. Enligt bestämmelsen skall den regionala miljöcentralen övervaka ersättningstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten, om inte vattendomstolen av särskilda skäl bestämmer något annat. Förutom att den regionala miljö-

centralen skall övervaka allmän fördel i vattenhushållningsärenden, har centralen också andra uppgifter. Den kan bl.a. vara innehavare av ett vattenrättsligt tillstånd eller ansöka om ett sådant. Därför föreslås att 3 mom. skall ändras så, att länsstyrelsen, hos vilken säkerheten ställs, även skall bevaka ersättningstagarnas intressen.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar i huvudsak gällande 4 mom.

Bestämmelsen i gällande 5 mom. tar främst sikte på domstolsförfarande, varför den skall upphävas.

16 kap. 25 §. I gällande 16 kap. 25 § ingår bestämmelser om hur vattendomstolen ger sitt beslut och informerar om beslutet. Eftersom miljötillståndsverket kommer att vara en administrativ myndighet och också kommer att handlägga ärenden enligt miljöskyddslagen, måste paragrafens innehåll ändras. Bestämmelsen om domstolshandläggning i gällande 1 mom. skall upphävas och ersättas med en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar bestämmelsen i 2 mom. om meddelande av beslut. Samtliga beslut som miljötillståndsnämnden meddelar i ansökningsärenden skall ges efter anslag. Förfarandet motsvarar bestämmelserna i miljöskyddslagen. Beslutet skall ges den dag som meddelas i en kungörelse som sätts upp på miljötillståndsverkets anslagstavla och skall då anses ha kommit till parternas kännedom. Beslutet skall tillställas sökanden och en kopia av beslutet de parter som begär det samt tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som tillställts meddelande om ärendet under dess handläggning.

Bestämmelsen i 2 mom. om hur miljötillståndsverket informerar om sina beslut motsvarar med vissa justeringar gällande 4 mom.

Bestämmelsen i gällande 3 mom. skall enligt lagförslaget upphävas, eftersom miljötillståndsverket inte kommer att ha möjlighet att hålla någon sådan muntlig förhandling som avses i momentet. I stället föreslås en bestämmelse om delgivning av beslut i förvaltnings tvångsärenden. I förvaltnings tvångsärenden skall beslutet delges enskilt såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Detta motsvarar praxis enligt gällande lag och viteslagen.

Bestämmelserna i gällande 4 mom. skall efter lagändringen ingå i 1 och 2 mom.

16 kap. 27 §. Enligt gällande 16 kap. 27 § skall parterna i ansökningsärenden i vatten-

domstolen stå för sina kostnader. Denna praxis kommer att fortsätta också i miljötillståndsverket. Förutom att myndighetens namn ändras, justeras också språkdräkten i 1 och 3 mom.

16 kap. 29 §. Miljötillståndsverket kommer att kunna höra vittnen, men kommer inte därutöver att hålla sådana sammanträden till vilka parterna har tillgång. Paragrafen skall därför upphävas såsom obehövlig.

16 kap. 29 a §. Paragrafen skall upphävas såsom obehövlig. Av de procedurbestämmelser som nämns i paragrafen ingår de som behövs av miljötillståndsverket i annan lagstiftning, främst i lagen om förvaltningsförfarande.

16 kap. 31 §. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar med vissa justeringar de gällande bestämmelserna. Bestämmelsen i gällande 3 mom. om muntlig förhandling skall upphävas. I dess ställe föreslås en bestämmelse att beträffande meddelande av beslut om slutsyn i tillämpliga delar skall iakttas bestämmelserna i 25 §. Den gällande lagens bestämmelser om slutsyn är till denna del bristfälliga.

16 kap. 32 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall med vissa justeringar av språkdräkten motsvara den första meningen i 1 mom.

I gällande 2 mom. finns en bestämmelse om förfarandet vid handläggning av ansökningsärenden som avses i 12 kap. 19 §. I lagförslaget föreslås att motsvarande bestämmelser härafter skall ingå i nämnda paragraf. Såsom nytt 2 mom. föreslås en bestämmelse som med vissa justeringar motsvarar bestämmelsen i slutet av gällande 1 mom. om handläggning av en ansökan om ändring av tillståndsföreskrifter. En sådan ansökan skall i allmänhet handläggas enligt procedurbestämmelserna i 16 kap. Undantag från dessa skall dock vara möjliga om saken natur kräver det.

Gällande 3 mom. gäller utförande av ett företag under exceptionella förhållanden. Bestämmelsen har nära samband med den situation som avses i 12 kap. 19 §. Därför föreslås att bestämmelsen härafter skall ingå i 12 kap. 19 §.

Mellanrubriken före 16 kap. 33 § samt 16 kap. 33—37 §, 37 a, 38, 39, 39 a, 39 b, 40, 41, 41 a—41 f, 42 och 42 a §. Mellanrubriken och paragraferna skall upphävas. Tvistemålen skall handläggas av tingsrätten, enligt det förfarande som föreskrivs i rättegångsbalken.

Mellanrubriken före 16 kap. 43 § och 43—48 §. Mellanrubriken och paragraferna skall upphävas. Brottmålen skall handläggas av tingsrätten enligt det förfarande som föreskrivs i rättegångsbalken.

Mellanrubriken före 16 kap. 49 och 16 kap. 49 §. Mellanrubriken och paragrafen skall upphävas. Miljövårdsmyndighetens beslut och beslut vid dikningsförrättning skall överklagas hos Vasa förvaltningsdomstol. Bestämmelserna om handläggning av besvärssärenden skall ingå i 17 kap. Bestämmelser motsvarande gällande 16 kap. 49 § skall i fråga om besvär över miljövårdsmyndighetens beslut ingå i 17 kap. 3 § och i fråga om besvär över beslut vid dikningsförrättning i 17 kap. 4 och 6 §. En bestämmelse om grundbesvär motsvarande den som nu ingår i 21 kap. 7 § föreslås i 17 kap. 5 §.

Mellanrubriken före 16 kap. 50 § och 16 kap. 50 §. Mellanrubriken och paragrafen skall upphävas. Handräckningsärendena skall här efter kallas förvaltningstvångsärenden. Bestämmelser om dessa ärenden föreslås i 14 och 21 kap. En bestämmelse som motsvarar gällande 1 mom. skall enligt lagförslaget ingå i 14 kap. 2 § och en bestämmelse som i justerad form motsvarar bestämmelsen i 2 mom. i 21 kap. 3 §.

Mellanrubriken före 16 kap. 51 § och 16 kap. 51 §. Mellanrubriken och paragrafen skall upphävas såsom obehövliga.

17 kap. Eftersom miljötillståndverket skall handlägga såväl ärenden enligt vattenlagen som ärenden enligt miljövårdslagen, finns det behov att ändra bestämmelserna om ändringssökande så, att de så långt som möjligt harmoniserar med motsvarande bestämmelser i miljövårdslagen. Besvärstillståndsförfarandet i den gällande vattenlagen skall slopas. Därför föreslås också särskilda bestämmelser om verkställighet av beslut. En del av bestämmelserna i gällande 17 kap. är onödiga. Alla mellanrubriker i kapitlet ändras på motsvarande sätt.

Vasa förvaltningsdomstol skall vara besvärsmyndighet för samtliga beslut som ett miljötillståndswerk eller en kommunal miljövårdsmyndighet meddelar med stöd av vattenlagen eller som meddelas vid en dikesförrättning. Ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut skall sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Vattenlagens 17 kap. skall revideras så, att i kapitlet sammanförs samtliga bestämmelser om ändringssökande.

Mellan rubrikerna i gällande kapitel ändras

på samma sätt.

17 kap. 1 §. Förslaget till 1 § 1 mom. motsvarar gällande 1 mom. med de justeringar som behövs därför att det är frågan om sökande av ändring i en förvaltningsmyndighets beslut. Ändring i miljötillståndsverkets beslut skall sökas hos Vasa förvaltningsdomstol såsom föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvärsskriften och dess bilagor skall tillställas miljötillståndverket i två exemplar. Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet. Besvärstiden motsvarar den som i allmänhet iaktas vid sökande av ändring i ett förvaltningsprocessuellt beslut och är densamma som i miljöskyddslagen. Bestämmelserna i slutet av gällande 1 mom. motsvaras av nya bestämmelser i 17 kap. 12 §.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om rätt att söka ändring, motsvarande den som föreslås i 97 § miljöskyddslagen. Besvärsmått skall den ha vars rätt eller fördel saken kan gälla samt dessutom registrerade vilkas syfte är att främja miljö-, hälso- eller naturskyddet eller trivsamt i boendemiljön och vars verksamhetsområde berörs av de aktuella miljökonsekvenserna. Även kommunstyrelsen och tillsynsmyndigheten på den ort där verksamheten är förlagd samt kommunstyrelserna och tillsynsmyndigheterna i de kommuner till vilka företagets verkningar huvudsakligen sträcker sig skall ha besvärsmått. Detsamma gäller den regionala miljöcentralen, som i egenskap av allmän tillsynsmyndighet enligt vattenlagen skall ha besvärsmått, likaså de statliga tillsynsmyndigheter vilka inom sitt verksamhetsområde utövar målsägandens rätt att föra talan.

17 kap. 2 §. Enligt 1 mom. skall miljötillståndverket för avgivande av bemötande delge besväret åt de parter och myndigheter som berörs därav. Delgivningen skall ske såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Vid behov skall miljötillståndverket också delge besväret genom kungörelse. I samband med kungörelsen skall miljötillståndverket uppges var besvärshandlingarna finns tillgängliga, var ett skriftligt bemötande kan inlämnas samt inom vilken tid bemötandet skall ges.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse som i justerad form motsvarar slutet av gällande 3 mom. Miljötillståndverket skall tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena, sitt eget utlåtande över dessa samt övriga handlingar i ärendet.

17 kap. 3 §. I paragrafen föreslås be-

stämmelser om sökande av ändring i den kommunala miljövårdsmyndighetens beslut. I paragrafen skall intas en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar gällande 21 kap. 6 § 2 mom. Paragrafens 1 mom. motsvarar början av nämnda 21 kap. 6 § 2 mom. Ändring i en kommunal miljövårdsmyndighets beslut i ett beslutsärende skall sökas hos Vasa förvaltningsdomstol. Ärendet skall handläggas såsom föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvärstiden skall vara 30 dagar från delfäendet av beslutet. Samma besvärstid föreslås i miljöskyddslagen.

Enligt 2 mom. skall de handlingar som ansluter sig till besväret vara offentligt framlagda i kommunen under minst 30 dagar efter utgången av besvärstiden. Besväret skall delges parterna såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. I samband med delgivningen skall samtidigt uppges var handlingarna finns tillgängliga, var ett skriftligt bemötande kan inlämnas samt inom vilken tid de skriftliga bemötandena skall inlämnas.

Enligt 3 mom. skall den kommunala miljövårdsmyndigheten efter att tiden för avgivande av bemötande har gått ut tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena och övriga handlingar. Till handlingarna kan den kommunala miljövårdsmyndigheten dessutom foga tilläggsutredning samt även sitt utlåtande över besvär och bemötanden.

17 kap. 4 §. Paragrafen gäller sökande av ändring i beslut som fattats vid en dikesförrättning. I 1 mom. föreslås en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar gällande 19 kap. 10 §. Ändring i ett beslut av förrättningsmännen vid en dikningsförrättning skall sökas hos Vasa förvaltningsdomstol. Ärendet skall handläggas såsom föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring skall få sökas av den vars rätt eller fördel saken kan gälla, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen i egenskap av fiskerihushållningsmyndighet. Besvärstiden skall vara 30 dagar. Besvärsskriften och dess bilagor skall tillställas Vasa förvaltningsdomstol.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 16 kap. 49 § 2 mom. För handläggningen av besvärssärendet skall Vasa förvaltningsdomstol beställa de handlingar som har uppstått vid dikesförrättningen. Besväret skall delges de parter och myndigheter som besväret gäller, utom när

detta är uppenbart obehövligt.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar med vissa ändringar bestämmelsen i slutet av gällande 16 kap. 49 § 1 mom. om hur ett besvär skall hållas tillgängligt. Ett besvär skall vara framlagt i ifrågavarande kommun i trettio dagars tid, under vilken besväret skriftligen kan bemötas.

17 kap. 5 §. Paragrafen motsvarar i justerad form bestämmelsen om grundbesvär i sista meningen av gällande 16 kap. 49 § 1 mom. Enligt 21 kap. 7 § vattenlagen skall grundbesvär anföras hos Vasa förvaltningsdomstol. I övrigt skall om grundbesvär gälla vad som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg.

17 kap. 6 §. Paragrafen motsvarar bestämmelsen i gällande 16 kap. 49 § 1 mom. om att vid dikningsförrättningar inte skall tillämpas andra meningen i 74 § 1 mom. förvaltningsprocesslagen.

17 kap. 7 §. Bestämmelsen gäller meddelande av Vasa förvaltningsdomstols beslut. Enligt 1 mom. skall Vasa förvaltningsdomstols avgörande i ett ansökningsärende ges efter anslag och anses ha kommit till parternas kännedom när det givits. Meddelande om beslutet skall dessutom utan dröjsmål anslås på den kommuns anslagstavla i vilken företaget är beläget samt anslagstavlan i de kommuner till vilka företags verkningssträcker sig. Bestämmelserna motsvarar 53 och 54 § miljöskyddslagen.

Enligt 2 mom. skall beslutet tillställas ändringssökanden samt en kopia av beslutet de parter som begär det. En kopia av beslutet skall också sändas till miljötillståndsverket, den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljövårdsmyndigheter samt de myndigheter som tillställts meddelande om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

Enligt 3 mom. skall Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett ärende som gäller förvaltningstvång delges enskilt såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

17 kap. 8 §. Bestämmelsen i 1 mom. gäller sökande av ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut. Beslutet skall överklagas hos högsta domstolen såsom föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Bestämmelsen i 2 mom. gäller inlämnande av besvärsskrift. Besvärsskriften och bilagorna skall tillställas Vasa förvaltningsdomstol i

två exemplar. Besvär får anföras inom trettio dagar från delfäendet.

17 kap. 9 §. I paragrafen bestäms när verksamheten får inledas trots att ändring söks i beslutet. Enligt gällande 21 kap. 6 § får är vattenöverdomstolens dom verkställbar. Eftersom förfarandet med besvärstillstånd slopas, skulle ett beslut efter lagändringen vara verkställbart först när högsta förvaltningsdomstolen har meddelat sin dom med anledning av eventuella besvär. Bestämmelsen i 2 kap. 26 § gäller endast inledande av arbeten. Särskilt i stora företag kan inledandet av den egentliga verksamheten, t.ex. vattenreglering fördröjas jämfört med vad som nu är fallet. Enligt bestämmelsen skall Vasa förvaltningsdomstol ha möjlighet att på sökandens begäran bestämma att verksamheten helt eller delvis får inledas oberoende av om besvär anföras. Ett sådant beslut kan ges under förutsättning att tillståndsbeslutet iakttas och att sökanden ställer säkerhet hos länsstyrelsen för ersättning av de skador, olägenheter och kostnader som upphävande av beslutet eller ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Om verksamheten inleds, skall tillståndsbeslutet iakttas också i fråga om ersättningsfrågor. Säkerheten skall bestämmas med beaktande av den säkerhet som eventuellt har bestämts att ställas enligt 2 kap. 26 § vattenlagen. Säkerhetens värde bestäms av Vasa förvaltningsdomstol, medan länsstyrelsen bestämmer vilket slag av säkerhet som skall ställas. Ett beslut om att verksamheten får inledas skall enligt paragrafen meddelas endast när det finns en motiverad orsak och så att företagets art och verkningar beaktas. En förutsättning är också att ändringssökande inte blir onödigt om verksamheten inleds. Ett beslut om att arbetena får inledas är lämpligt särskilt när besvär endast anföras i ersättningsfrågor. Högsta förvaltningsdomstolen skall ha möjlighet att bestämma att ett beslut som meddelats med stöd av paragrafen skall upphöra att gälla.

17 kap. 10 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse om hur parterna skall höras och handlingarna hållas tillgängliga när ett beslut av Vasa förvaltningsdomstol har överklagats. Vattenhushållningsärendena är till sin art sådana att de i allmänhet berör en omfattande skara parter. Angående hörande av parter och hur handlingarna hålls tillgängliga gäller i tillämpliga delar vad kapitlets 2 - 4 § föreskriver om besvär över beslut av miljö-

ståndsverket, den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens eller förrättningsmännen vid en dikningsförrättning.

17 kap. 11 §. Enligt paragrafen skall högsta förvaltningsdomstolen i vattenhushållningsärenden sända sitt beslut till ändringssökanden samt dessutom tillställa de parter som begärt det en kopia av beslutet. En kopia av beslutet skall också sändas till Vasa förvaltningsdomstol samt till de myndigheter som har tillställts en kopia av Vasa förvaltningsdomstols beslut.

17 kap. 12 §. Bestämmelsen i paragrafen motsvarar med vissa ändringar de bestämmelser som ingår i slutet av gällande 17 kap. 1 § 1 mom.

17 kap. 13 §. Bestämmelsen motsvarar med vissa ändringar gällande 17 kap. 3 § 3 mom. Syneförrättning enligt förvaltningsprocesslagen, vari domstolen i beslut för sammansättning delar, skall fortfarande vara det ordinarie förfarandet när domstolen vill göra sig förtrogen med saken.

18 kap. 1 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 18 kap. 1 §. Bestämmelsen i gällande 1 mom. ändras därför att den bestämmelse som momentet hänvisar till ändras.

Bestämmelserna i paragrafens 2 och 4 mom. ändras för att de skall motsvara den gällande lagstiftningen.

Ordalydelsen i 3 mom. justeras.

18 kap. 3 §. Paragrafens 1 mom. skall justeras på samma sätt som 16 kap. 7 a §.

Uttrycket "uttala sig" i 3 mom. skall ersättas med uttrycket "framföra sin åsikt", eftersom uttrycket "uttala sig" i allmänhet i förvaltningsförfarandet används för att beteckna myndigheters ställningstaganden.

18 kap. 9 a §. Den första meningen i 2 mom. om bevakande av talan skall upphävas.

18 kap. 10 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 18 kap. 10 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall ändras för att motsvara ändringen i 16 kap. 6 § så, att bestämmelsen om förlust av rätten att föra talan skall slopas också i fråga om syneförrättningar. I ett ärende där syneförrättning har hållits, skall en part ha rätt att överklaga miljöförvaltningsverkets beslut även om han inte har framställt påminnelser, yrkanden eller anmärkningar med anledning av syneinstrumentet.

I 2 mom. skall ordet "utlåtande" på motsvarande sätt som i 3 § 3 mom. ändras till "framföra sin åsikt".

Den sista meningen i 4 mom. om förlust av rätt att föra talan skall upphävas.

19 kap. 5 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 19 kap. 5 §. Språkdräkten ändras dock.

19 kap. 9 §. Bestämmelsen i 2 mom. skall justeras. Förrättningsmännen skall meddela sitt beslut inom trettio dagar efter slutsammanträdet eller förrättningssammanträdet. Paragrafen skall ändras så, att miljöcentralen även kan förlänga denna tid.

I en dikningsförrättning skall beslutet ges efter anslag. Till beslutet skall fogas en besvärundervisning och det skall anses ha kommit till parternas kännedom den dag som meddelas i en kungörelse som anslås på den regionala miljöcentralens anslagstavla. De som saken gäller skall dessutom under känd postadress underrättas om beslutet. Beslutet skall ges till sökanden och en kopia av beslutet till andra parter som har begärt det. En kopia av beslutet skall också sändas till den ifrågavarande kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen.

19 kap. 10 §. Paragrafen upphävs och en motsvarande bestämmelse med vissa ändringar intas i 17 kap. 4 §.

20 kap. 2 §. Paragrafen motsvarar i huvudsak gällande 20 kap. 2 §. I 1 mom. anges i vilka ärenden den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten utövar beslutanderätt. Dessa ärenden kallas i lagen beslutsärenden.

Enligt bestämmelsen i gällande 2 mom. kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i ärenden enligt 10 kap. 3 § delegera sin beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare. Enligt en ändring av lagen om kommunernas miljöförvaltning kan kommunfullmäktige berättiga den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten att delegera beslutanderätten till en underlydande tjänsteinnehavare, om inte något särskilt stadgas i lag. Det är skäl att rätten att delegera beslutanderätt begränsas i ärenden som regleras i vattenlagen. Eftersom 10 kap. 3 § skall upphävas, skall detta moment ändras så, att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i ärenden enligt 1 kap. 31 § kan delegera sin rätt till en underlydande tjänsteinnehavare.

Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar gällande 3 mom. Språkdräkten justeras dock.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar gällande 4 mom. Ordet "underställa" skall ändras till ordet "överföra". Enligt hävdvunnen juri-

disk terminologi är det i dessa fall inte frågan om underställning av beslutet utan om överföring av ett ärende. Bestämmelsen i slutet av momentet om handläggning av ärendet skall upphävas såsom obehövligt.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om att ändring inte särskilt skall få sökas i avgöranden som avses i 3 och 4 mom. Besvär över ett sådana avgöranden skall få anföras i samband med huvudsaken.

20 kap. 3 §. I paragrafen finns bestämmelser om den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens tillsynsuppgifter. Paragrafen motsvarar huvudsakligen gällande 20 kap. 3 §. Den förteckning i 1 mom. som ger exempel på myndighetens tillsynsuppgifter skall styrkas ur paragrafen, eftersom den är obehövlig och föråldrad. De uppgifter som tillsynen omfattar skall i stället i allmänna ordalag anges i paragrafens ingress. Hänvisningen i gällande 2 mom. till bestämmelsen i 21 kap. 2 § är obehövlig.

20 kap. 4 §. Paragrafen skall upphävas såsom obehövlig.

20 kap. 5 §. Paragrafen motsvarar i huvudsak gällande 20 kap. 5 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall ändras så att den motsvarar definitionen i 2 §. Momentets hänvisning till ansökningar som avses i 10 kap. 3 § skall upphävas, eftersom frågan kommer att regleras i miljöskyddslagen. Härfter kommer närmast bara de ärenden som avses i 1 kap. 16 § vara sådana att de kan gälla en större grupp parter som inte närmare kan preciseras. Momentet skall ändras så, att i ett ärende som avses i 1 kap. 16 § de som saken kan angå skall underrättas under känd postadress.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar gällande 2 mom. och 3 mom. gällande 3 mom.

Bestämmelsen i 4 mom. skall upphävas för att rättsläget skall bli tydligare. Till en förvaltningsmyndighets behörighet hör i allmänhet inte att fastställa avtal.

20 kap. 6 §. Paragrafen skall justeras så att den motsvarar definitionen i 2 §. Hänvisningarna till upphävda bestämmelser skall strykas och till paragrafen skall av samma orsak som i 20 kap. 5 § fogas en hänvisning till 1 kap. 16 §. En sådan begränsning av den vattenmängd som får tas från ett vattendrag behöver också kungöras offentligt på orten, för att den skall komma till invånarnas kännedom. Bestämmelsen i 2 mom. om sökande av ändring skall i ändrad lydelse ingå i 17 kap. 3 §.

20 kap. 8 §. Bestämmelsen i 2 mom. måste ändras därför att de bestämmelser till vilka momentet hänvisar ändras. Till momentet skall fogas en hänvisning till kapitlets 7 §. I paragrafen ingår bestämmelser om den kommunala miljövårdsmyndighetens behörighet i vissa beslutsärenden. Miljövårdsmyndigheten kan bestämma att ett visst arbete skall utföras för rättande av en förseelse eller försummelse. I paragrafen föreslås att myndigheten när den observerar en förseelse förutom de åtgärder som avses i 21 kap. beroende på sakens natur också skall ha möjlighet att vidta åtgärder enligt kapitlets 7 §.

I slutet av gällande 8 § föreskrivs att den kommunala miljövårdsmyndigheten om försummelsen eller förseelsen förutsätter särskild utredning kan underrätta den regionala miljöcentralen om saken. När miljövårdsmyndigheten anmäler saken, har den redan observerat en eventuell förseelse och vidtagit egna åtgärder. Bestämmelsen är att handläggningen av ärendet skall fortsätta hos miljöcentralen.

20 kap. 9 §. Paragrafen skall upphävas såsom obehövlig. Om myndighetshandlingarnas offentlighet och skyldigheten att lämna uppgifter ur dessa bestäms särskilt.

20 kap. 10 §. En bestämmelse motsvarande gällande 20 kap. 10 § föreslås i 21 kap. 9 §.

21 kap. 1 §. I paragrafen föreslås en teknisk justering. Hänvisningarna slopas, eftersom de blivit obehövliga. Polisens och åklagarens uppgifter regleras särskilt.

21 kap. 2 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall ändras så att den motsvarar rådande praxis. När tillsynsmyndigheten observerar en förseelse, skall den i allmänhet uppmana den som brutit mot lagen eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den att upphöra med det lagstridiga förfarandet. Om uppmaningen inte iakttas, skall tillsynsmyndigheten beroende på sakens natur vidta åtgärder som avses i 3 §. Om förseelsen inte är ringa och allmän fördel kräver väckande av åtal, skall tillsynsmyndigheten anmäla saken till polisen. När tillsynsmyndigheten överväger att vidta åtgärder, skall den beakta att åtgärden skall vara tillräcklig och ha rätta proportioner för att det rättsstridiga läget skall upphöra och olägenheten avlägsnas.

Bestämmelsen i 2 mom. motsvarar gällande 2 mom. kompletterad med en bestämmelse som med vissa justeringar motsvarar den som ingår i början av gällande 3 mom.

Bestämmelserna motsvarande gällande 3 mom. föreslås i 2 mom. och nya 2 a §.

21 kap. 2 a §. Till kapitlet fogas en ny 2 a §. Enligt paragrafen skall i fråga om tystnadsplikt för den som utför uppgifter enligt denna lag gälla vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Kontrolluppgifter skall dock inte vara sekretessbelagda.

21 kap. 3 §. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 1 mom.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse motsvarande gällande 16 kap. 50 § 2 mom. Ordet "handräkningsärende" skall ersättas med ordet "förvaltningstvångsärende". Vid handläggningen av dessa ärenden skall i tillämpliga delar iakttas vad 16 kap. föreskriver om handläggning av ansökningsärenden. Dessutom föreslås en bestämmelse som i justerad form motsvarar gällande 21 kap. 3 a § 1 mom. I fråga om ersättning av kostnader som handläggningen medför skall iakttas förvaltningsprocesslagen. En bestämmelse om ersättning av kostnader ingår redan i gällande lag. Det är inte skäl att försämrarna parternas möjligheter att få sina kostnader ersatta.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse motsvarande gällande 2 mom. Den första meningen skall upphävas såsom obehövlig. Om ändringssökande bestäms i 17 kap.

En bestämmelse motsvarande gällande 4 mom. föreslås i kapitlets 3 a §.

21 kap. 3 a §. För att lagens struktur skall bli tydligare, föreslås att i denna paragraf skall tas in en bestämmelse som motsvarar gällande 21 kap. 3 § 4 mom. om försummelse att underhålla en anläggning, dock så, att den bestämmelse till vilken paragrafen hänvisar också ändras.

I nya 4 a § föreslås en bestämmelse som i justerad form motsvarar gällande 2 mom.

21 kap. 3 b §. Till kapitlet skall fogas en ny 3 b §. Bestämmelsen i paragrafens 1 mom. motsvarar med vissa ändringar bestämmelsen i första meningen av gällande 3 § 3 mom. Den regionala miljöcentralen skall ersätta länsstyrelsen eller polismyndigheten såsom behörig myndighet.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse som med vissa ändringar motsvarar bestämmelsen i slutet av gällande 3 § 3 mom. I ett beslut av den miljöcentral som avses i 1 mom. får ändring sökas enligt 17 kap.

Bestämmelsen i 3 mom. gäller verkställighet av miljöcentralens beslut. De ärenden

som avses i paragrafen är till sin natur sådana att de i allmänhet kräver omedelbara åtgärder. Enligt bestämmelsen skall miljöcentralen ha möjlighet att bestämma att beslutet skall verkställas trots att ändring söks. Motsvarande rätt skall Vasa förvaltningsdomstol ha samt dessutom möjlighet att bestämma att miljöcentralens beslut om verkställighet skall upphöra att gälla.

21 kap. 4 §. Bestämmelsen i 2 mom. skall ändras därför att den bestämmelse som momentet hänvisar till ändras.

21 kap. 4 a §. Bestämmelsen i nya 4 a § motsvarar med vissa ändringar gällande 3 a § 2 mom.

21 kap. 6 §. Paragrafen motsvarar i huvudsak gällande 21 kap. 6 § 1 mom. Bestämmelsen i gällande 1 mom. om dom i tvistemål och verkställandet av domen skall slopas. Särskilda bestämmelser om verkställighet av miljötillståndsverkets och andra miljömyndigheters beslut behövs inte. En situation som strider mot tillståndsbeslutet skall rättas genom tillämpning av förvaltnings-tvångsförfarandet i 3 §. Till den del som det är frågan om nyttjande- eller inlösningsrätt eller ersättningar och skyldigheter som bestäms enligt 11 kap., skall dock i fråga om verkställighet av ett beslut tillämpas gällande bestämmelser om verkställighet av lagakraftvunnen dom. Utsökning av ersättningarna skall därför vara möjlig. Handräckning av en utsökningsmyndighet skall också stå till buds t.ex. när en markägare inte tillåter att hans markområde används för ändamål för vilket tillståndshavaren har beviljats nyttjanderätt till området.

21 kap. 7 §. Paragrafen skall justeras så att den motsvarar gällande lagstiftning. Grundbesvär med anledning av debitering skall anföras hos Vasa förvaltningsdomstol såsom föreskrivs i 17 kap. 5 §.

21 kap. 8 §. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 1 mom.

Enligt gällande 2 mom. behöver anmälan inte göras om nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande som endast hänför sig till en obetydlig del av en fastighet. Eftersom fastigheterna, t.ex. statens skog, kan vara stora, kan gällande bestämmelse leda till att nyttjanderätten eller begränsningen kommer att omfatta ett mycket stort område, som dock inte utgör mer än en obetydlig del av fastigheten. I lagförslaget föreslås att momentet skall ändras så, att underrättelseskyldigheten förutom de fall som avses i gällande

lag inte heller skall gälla annan obetydlig nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande. Anmälan skall därför göras i sådana ovan nämnda fall i vilka nyttjanderätten eller begränsningen av nyttjandet inte är obetydlig. Bestämmelsen i 3 mom. motsvarar med vissa ändringar gällande 3 mom.

I 4 mom. föreslås en justering av ordalydelsen.

21 kap. 9 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om ärendenas handläggningsavgifter. För handläggningen av ett ärende enligt vattenlagen skall uppbäras en avgift vars belopp skall bestämmas enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) eller enligt förordning som miljöministeriet meddelar med stöd av lagen. Avgifter som uppbärs för den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens beslut skall bestämmas i en taxa som kommunen godkänner. Avgift skall inte uppbäras för behandling av ett ärende som väckts av en myndighet eller skadelidande part. För behandling av ett ärende som väckts på yrkande av någon annan än en part får avgift uppbäras, om ärendet skall anses ha blivit väckt uppenbart utan grund. Bestämmelsen motsvarar 105 § miljöskyddslagen.

Enligt 2 mom. skall om domstolsavgifter bestämmas särskilt.

21 kap. 10 §. Bestämmelsens 2 mom. skall upphävas såsom obehövligt.

21 kap. 11 §. Paragrafen motsvarar i huvudsak gällande 21 kap. 11 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall ändras så att den motsvarar gällande lagstiftning och ordalydelsen skall ses över.

Hänvisningen i 2 mom. till 10 kap. 25 § skall slopas eftersom nämnda paragraf upphävs.

I 3 mom. föreslås en teknisk justering.

21 kap. 12 §. Bestämmelsen i 1 mom. skall i huvudsak motsvara gällande 21 kap. 12 § 1 mom. och 2 mom. gällande 21 kap. 12 § 2 mom.

21 kap. 13 §. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar i huvudsak gällande 1 mom. och bestämmelsen i 2 mom. gällande 2 mom. Bestämmelsen i 2 mom. skall ändras därför att den bestämmelse som momentet hänvisar till ändras.

1.4 Hälsoskyddslagen

3 §. *Förhållande till vissa författningar.* I paragrafen slopas hänvisningarna till luft-

vårdslagen och bullerbekämpningslagen och ersätts med en hänvisning till miljöskyddslagen. I paragrafen görs dessutom vissa andra ändringar som beror på ändrad lagstiftning.

3 kap. *Tillståndspliktig verksamhet*. Kapitel upphävs eftersom hälsoskyddslagen inte längre skall innehålla bestämmelser om tillståndspliktig verksamhet. Bestämmelserna om förläggningstillstånd ersätts med miljöskyddslagens bestämmelser om miljötillstånd, med stöd av vilka förebyggandet av olägenheter för hälsan kan beaktas vid förhandstillsynen över verksamheter.

13 §. *Anmälningsskyldighet*. Paragrafen innehåller bestämmelser om anmälningar till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten. Dess 4 mom. ändras så att miljötillstånd enligt miljöskyddslagen ersätter anmälan enligt 1 mom. 1 punkten om förläggande av ett arbetsutrymme eller någon från sanitär synpunkt därmed jämförbar verksamhet i ett bostadsområde. Ändringen preciserar hälsoskyddslagens och miljöskyddslagens tillämpningsområden och förhindrar eventuell överlappning.

15 §. *Behandling av anmälan och föreskrifter som meddelas den anmälningsskyldige*. Paragrafens 1 mom. ändras så att till det fogas hänvisningar till 60 och 64 § miljöskyddslagen. I förstnämnda paragraf åläggs den kommunala hälsoskyddsmyndigheten skyldighet att behandla en anmälan som gäller verksamhet som orsakar tillfälligt buller eller skakningar när även anmälan enligt 13 § hälsoskyddslagen skall göras om verksamheten. Den senare paragrafen gäller föreskrifter som meddelas med anledning av en anmälan enligt miljöskyddslagen och de bestämmelser som skall tillämpas på behandlingen av anmälan.

23 §. *Anslutning till avlopp*. Det föreslås att 2 mom. ändras så att när den kommunala hälsoskyddsmyndigheten beviljar befrielse från skyldigheten att anslutas till ett allmänt avlopp skall den utöver de sanitära olägenheterna beakta risken för förorening av miljön. Motsvarande ändring görs i 3 mom. så att myndigheten kan föreskriva att en fastighet skall anslutas till ett allmänt avlopp inte bara av sanitära skäl utan också om anslutning är nödvändig för att skydda miljön. Ändringarna utvidgar hälsoskyddslagens tillämpningsområde i någon mån från rent hälsoskydd i riktning mot miljöskydd. I praktiken innebär ändringen emellertid inte någon väsentlig förändring i nuvarande

praxis.

51 §. *Föreskrifter om hälsoskydd*. I 1 mom. görs en ändring som beror på miljöskyddslagen. Om verksamheten enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig, skall en föreskrift om förebyggande av sanitär olägenhet meddelas med stöd av miljöskyddslagen. Vid förfarandet iakttas miljöskyddslagens bestämmelser om förvaltningstvång och påföljder. Ändringen är nödvändig för att undvika överlappning och för att klarlägga tillsynsbefogenheterna.

53 §. *Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande*. Paragrafens 4 mom. upphävs på grund av ändringen gällande förläggningstillstånd och miljötillstånd.

56 §. *Ändringssökande*. Paragrafens 4 mom. upphävs på grund av ändringen gällande förläggningstillstånd och miljötillstånd.

1.5 Lagen angående vissa grannelagsförhållanden

17 §. Stiftandet av miljöskyddslagen leder till att tillstånd enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden blir en del av miljötillståndssystemet. Det skydd den gällande lagen angående vissa grannelagsförhållanden ger dem som lider av besvär skall förbli på nuvarande nivå. Lagen har å andra sidan skyddat även den som bedriver den verksamhet som orsakar besvär mot talan gällande förbud mot verksamheten, undanröjande av besvär och ersättning för besvär. Även detta skydd bibehålls i sak i lagändringen.

Paragrafens 1 mom. motsvarar det gällande allmänna förbudet i 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden mot att orsaka grannar och andra som innehar fastigheter i närheten oskäligen besvär. Ordalydelsen i paragrafen moderniserar emellertid.

Skyldighet att förhindra uppkomsten av oskäligen besvär åligger den som använder en fastighet, byggnad eller lägenhet. Med användning avses aktiv användning av anläggningar eller annan användning av fastigheten, t.ex. grävning eller lagring. Även andra än fastighetens rågrannar kan drabbas av ett besvär.

I bestämmelsen uppräknas på samma sätt som i den gällande lagen olika typer av immission som kan leda till oskäligen besvär. Förteckningen är inte uttömmande och generellt avses överföring av ett ämne eller energi från utsläppskällan till den som drabbas

av besväret. Typerna av immission motsvarar den gällande paragrafen och praxis i fråga om tolkningen av den.

I 2 mom. preciseras grunderna för bedömning av vad som är oskäligen besvär. Bestämmelsen motsvarar delvis 2 mom. i den gällande paragrafen samt skyldigheten att tåla olägenheter enligt 4 § 1 mom. lagen om ersättning för miljöskador. Utgångspunkt för bedömningen av besvären skall vara de lokala förhållandena och hur vanliga besvären är i övrigt. Att ett område används i överensstämmelse med planen betyder t.ex. att de besvär som verksamheten orsakar är sedvanliga inom området. Utöver detta bör man emellertid alltid beakta hur kraftiga besvären är och deras varaktighet samt andra motsvarande omständigheter.

Den ovillkorliga s.k. tidsprioritetsprincip som ingår i den gällande bestämmelsen är inte med i den föreslagna bestämmelsen. När oskäligheten bedöms skall man emellertid beakta om den verksamhet som orsakar besvären har börjat innan den som erfar besvären har fått fastigheten, byggnaden eller lägenheten i sin besittning. I allmänhet kan besvär inte betraktas som oskäligen, om de har börjat orsakas innan nya drabbade senare kommer till det område som utsätts för besvären. En ovillkorlig tillämpning av tidsprioriteten kan leda till ett oskäligt slutresultat i situationer där besvären förekommer oregelbundet, men ändå är tillräckligt kraftiga och långvariga. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar lagen om ersättning för miljöskador och ett slopande av principen i ovillkorlig form ändrar inte i praktiken det nuvarande rättsläget.

18 §. I paragrafen bestäms om genomförande av ett allmänt immissionsförbud enligt 17 § genom förbudstalan mot verksamheten och om ett skadeståndssystem i anslutning därtill.

Enligt 1 mom. kan det genom talan i tingsrätten yrkas att oskäligen besvär skall undanröjas. Om det inte är möjligt att undanröja besvären på något annat sätt, kan det yrkas att verksamheten skall upphöra helt och hållet. Dessutom kan ersättning yrkas för den skada som besvären orsakat.

Systemet med ersättning för skador som orsakats genom immission motsvarar den gällande lagstiftningen. I paragrafen konstateras att på ersättning för miljöskador tillämpas lagen om ersättning för miljöskador och inte lagen angående vissa grannlagsförhå-

landen. Lagen om ersättning för miljöskador gäller miljöskador som orsakas av liknande immission som vad som anges i 17 § i denna lag, men skadorna skall alltid orsakas i miljön. Lagen om ersättning för miljöskador gäller sålunda inte t.ex. immission från en lägenhet till en annan i samma byggnad. Ersättning för dylika skador skall kunna yrkas med stöd av lagen angående vissa grannlagsförhållanden på samma sätt som för närvarande.

Eftersom den gällande paragrafen gäller behovet av tillstånd, konstateras i 2 mom. för tydlighetens skull att om tillståndsplikt för verksamhet enligt 1 mom. bestäms i miljöskyddslagen.

19 §. I paragrafen bestäms om möjligheten att utnyttja talan för att undanröja besvär och förbjuda en verksamhet. Målen för bestämmelsen motsvarar till vissa delar 21 § i den gällande lagen. Bestämmelserna i gällande 19 § slopas på grund av det tillståndssystem som föreslås i miljöskyddslagen.

Enligt 1 mom. får tingsrätten inte bestämma att besvär skall undanröjas om besvären orsakas av verksamhet som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig. Yrkande på undanröjande av immission från sådan verksamhet skall framställas i den ordning som anges i miljöskyddslagen. Saken behandlas som ett förvaltningsstängs- ärende eller ett ärende som gäller tillstånd eller anmälan på det sätt som anges i miljöskyddslagen och inte i tingsrätten.

Paragrafens 2 mom. skall gälla annan immission än sådan som orsakas av verksamhet enligt 1 mom. och som kan orsaka olägenhet för hälsan. Sådana situationer kan gälla t.ex. buller- och luktölägenheter i bostadslägenheter på grund av restaurangverksamhet i en bostadsbyggnad. Enligt momentet får tingsrätten inte med anledning av talan träffa ett avgörande i fråga om undanröjande av besvären eller döma ut ersättningar innan yrkandet på undanröjande av olägenheten för hälsan har behandlats enligt hälsoskyddslagen.

I praktiken kan många immissioner samtidigt orsaka olägenhet för hälsan. Yrkandet på att olägenheten skall undanröjas kan då också undersökas som yrkanden enligt 27 eller 51 § hälsoskyddslagen eller vid anmälningsförfarande enligt 13 § hälsoskyddslagen.

I enlighet med 2 mom. skall den som lider av en olägenhet i första hand hos hälso-

skyddsmyndigheten yrka att oskäligen olägenheter skall undanröjas. Härigenom undviker man en eventuell konflikt mellan tingsrättens och hälsoskyddsmyndighetens beslut. Ett yrkande som framställts till hälsoskyddsmyndigheten erbjuder ofta de olika parterna ett enklare och snabbare sätt att utreda om det är nödvändigt att besvären undanröjs än om saken skall behandlas i tingsrätten.

Hälsoskyddsmyndighetens befogenheter är emellertid begränsade enbart till undanröjande av olägenheter för hälsan. I vissa fall kan besvär fortfarande betraktas som oskäligen trots att de inte orsakar olägenhet för hälsan. Man kan fortfarande yrka att sådana besvär skall undanröjas genom talan i tingsrätten.

Tingsrätten kan enligt 2 mom. inte heller döma ut ersättningar innan hälsoskyddsmyndigheten har träffat ett avgörande. Detta är motiverat eftersom i praktiken är yrkandet på förbud mot immissionen huvudsak i talan medan ersättningsärendet accessoriskt.

20 §. Paragrafen innehåller bestämmelser om forum samt om den tid inom vilken talan skall väckas. Enligt 1 mom. skall talan väckas antingen i tingsrätten på svarandens hemort eller i den tingsrätt inom vars område besvären uppdagades. Bestämmelsen motsvarar lagen om ersättning för miljöskador.

Enligt 2 mom. skall talan väckas inom tre år efter att de oskäligen besvären uppdagades. Bestämmelsen motsvarar den s.k. passivitetsprincipen i 23 § i den gällande lagen angående vissa grannlagsförhållanden. Rent allmänt måste det betraktas som skäligt att den som erfar besvären inom rimlig tid skall yrka att de skall undanröjas. Att besvären har varat i tre år betyder också att det är fråga om ett etablerat förhållande som sålunda kan betraktas som sedvanligt.

21–23, 23 a, 24 och 25 §. Paragraferna upphävs som onödiga på grund av revideringen av systemet med miljötillstånd. Verksamhetsidkarens skydd mot förbuds-talan är ordnat med stöd av 19 §. Bestämmelser om lagens förhållande till miljöskadelagen ingår i 18 §.

1.6 Avfallslagen

2 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen för-
etas de ändringar som föranleds av miljö-
skyddslagen. Eftersom bestämmelser om
skydd för marken och sanering av förore-
nade markområden ingår i miljöskyddslagen,

slopas omnämningarna av dessa saker i 1 mom.

Bestämmelsen med hänvisningar i 2 mom. ändras genom det tas in en hänvisning till den gällande havsskyddslagen. Inskränkningen av avfallslagens tillämpningsområde i 3 mom. ändras till en hänvisning till miljöskyddslagen. Ändringen av bestämmelsens ordalydelse anger att bestämmelser om förhindrande av miljöförstöring som orsakas av avfall ingår förutom i miljöskyddslagen också i avfallslagen.

15 §. *Överlämnande av avfall och mottagarens skyldighet.* I 1 mom. måste bestämmelsen om överlämnande av avfall ändras, eftersom reglerna om avfallstillstånd ersätts med miljöskyddslagens bestämmelser om miljötillstånd. Samtidigt kompletteras avfallslagen med bestämmelser om godkännande i avfallsregistret. Avfall får överlämnas endast till en mottagare som är godkänd i avfallsregistret eller till den som har rätt att ta emot avfall med stöd av miljöskyddslagen. Rätt kan innehas av den som med stöd av miljötillstånd återvinner eller behandlar avfall i en anläggning eller yrkesmässigt eller, om sådant miljötillstånd inte behövs med stöd av 30 § 1 mom. miljöskyddslagen, en verksamhetsidkare som är inskriven i data-systemet för miljövardsinformation. Om godkännande som baserar sig på avfallslagen eller miljöskyddslagen inte förutsätts, får avfall överlämnas även till en sådan mottagare som har tillräckliga förutsättningar att se till att avfallshanteringens ordnas på behörigt sätt. En motsvarande bestämmelse finns också i den nuvarande lagen.

4 kap. *Nedskräpning och förorening av marken.* I rubriken för kapitlet slopas omnämningen av förorening av marken, eftersom bestämmelser om denna sak ingår i miljöskyddslagen. Lagens 22–26 §, som gäller förbud mot förorening av marken och rengöring av förorenad mark, upphävs. Lagens 35 § och 39 § 2 mom. måste ändras och omnämningen av förorenad mark i 52 § 1 mom. slopas till följd av upphävandet av 22 och 26 §.

33 §. *Betalning och återbäring av kommunal avfallsavgift.* Paragrafens 3 mom. ändras så att det motsvarar den gällande lagen om vissa referensräntor.

38 och 42–44 och 46–48 §. Det föreslås att 38 § 2 mom., som gäller den kommunala miljötillståndsmyndighetens uppgifter, och 42–44 och 46–48 §, som gäller avfallstill-

stånd, upphävs till följd av revideringen av systemet med miljötillstånd.

49 §. *Anmälan om verksamhet till avfallsregistret.* I 1 mom. bestäms om de verksamheter som skall anmälas till den regionala miljöcentralen för införande i avfallsregistret. Enligt den gällande avfallslagen förutsätts tillstånd för insamling av problemavfall. Det föreslås att tillståndsplikten slopas och att tillståndet ersätts med anmälan för godkännande för anteckning i avfallsregistret. Samtidigt ändras anmälningsförfarandets karaktär från en registreringsåtgärd till ett godkännandeförfarande och meddelas mera detaljerade bestämmelser om förutsättningarna för godkännande för anteckning i avfallsregistret och om beslutet om godkännande. Strävan med regleringen är att nivån på förhandstillsynen över insamlingen av problemavfall inte skall sjunka när tillståndsplikten slopas. Anmälan om införande i avfallsregistret skall inte längre krävas av sådan avfallshanteringsverksamhet som genom en förordning av statsrådet befriats från tillståndsplikten, eftersom denna anmälan ersätts av inskrivning i datasystemet för miljöovärdsinformation enligt miljöskyddslagen.

I 2 mom. bestäms att anmälan skall göras minst 60 dagar innan verksamheten inleds istället för en månad innan som för närvarande. Genom förordning bestäms dessutom om anmälningar som skall göras för övervakning av verksamheten.

49 a §. *Förutsättningar för godkännande för anteckning i avfallsregistret.* I paragrafen anges vissa minimiförutsättningar för att verksamhet skall godkännas för anteckning i avfallsregistret. De är också nödvändiga för övervakningen av verksamheten. Verksamheten skall godkännas i avfallsregistret, om den bedrivs i enlighet med bestämmelserna och med yrkesskicklighet, om den utrustning och materiel som används i verksamheten är tekniskt högklassiga med beaktande av de miljö- och hälsorisker verksamheten medför, samt om verksamhetsidkaren är tillräckligt solvent eller alternativt kan ställa tillräcklig säkerhet för att säkerställa behöriga avfallshanteringsåtgärder.

50 §. *Föreskrifter i samband med godkännande för anteckning i avfallsregistret.* Enligt bestämmelsen skall den regionala miljöcentralen med anledning av en anmälan alltid fatta ett beslut där det kan meddelas nödvändiga bestämmelser för uppfyllande av

kraven enligt 49 a § och för övervakning av verksamheten. Genom bestämmelserna kan man också inskränka verksamheten på grundval av avfallets beskaffenhet eller mängd. Rubriken för paragrafen ändras så att den bättre motsvarar paragrafens innehåll.

50 a §. *Ändring och återkallande av beslut om internationell avfallstransport eller om godkännande för anteckning i avfallsregistret.* Paragrafens 1 mom. motsvarar 47 §, som föreslås bli upphävd, med den ändringen att där bestäms inte bara om ändring av beslut om internationell avfallstransport utan även om ändring av beslut om godkännande i avfallsregistret i stället för ändring av beslut om avfallstillstånd som tidigare. Vissa språkliga ändringar görs också i bestämmelsens ordalydelse.

I 2 mom. ingår bestämmelser om återkallande av ovan nämnda beslut och det motsvarar i sak innehållet i 48 §, som föreslås bli upphävd.

51 §. *Skyldighet att inhämta information och bokföringsskyldighet.* Paragrafens 3 mom., som gäller bokföringsskyldighet, ändras så att skyldigheten gäller den som har miljötillstånd i stället för den som har avfallstillstånd. Avsikten är ändå inte att utvidga bokföringsskyldigheten i fråga om avfall till alla som har miljötillstånd, utan bokföringsskyldigheten skall i överensstämmelse med det ursprungliga syftet med bestämmelsen i första hand gälla verksamheter som hänför sig till återvinning eller behandling av avfall och som sker yrkesmässigt eller i en anläggning och för vilka miljötillstånd skall sökas på grundval av 28 § 2 mom. 4 punkten miljöskyddslagen.

55 §. *Exceptionella situationer.* Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom motsvarande bestämmelse ingår i miljöskyddslagen.

59 §. *Anhängiggörande.* I paragrafen förtas de ändringar som miljöskyddslagen föranleder. Ordalydelsen ändras så att den motsvarar ordalydelsen i miljöskyddslagens bestämmelse om anhängiggörande.

60, 67, 70 och 72 §. I dessa paragrafen slopas hänvisningarna till bestämmelser om förorening av marken, avfallstillstånd och exceptionella situationer, eftersom dessa bestämmelser upphävs och regleringen överförs till miljöskyddslagen. Dessutom ändras rubriken för 72 § så att den motsvarar paragrafens ändrade innehåll.

66 §. *Ändringssökande.* Lagens 66 §, som gäller ändringssökande, preciseras och i den slopas förbudet mot besvär över sanktioner i samband med förvaltningstvång. Till paragrafen fogas en bestämmelse om besvärsmätt.

1.7 Havsskyddslagen

9, 10 och 11 §. I dessa paragrafer ändras myndighetens namn.

1.8 Lagen om fiske

14, 24, 25, 27, 47, 123 och 134 §. I dessa paragrafer ändras myndigheternas namn. Det är lämpligt att miljötillståndsverket avgör de saker som nämns i paragraferna. Ärenden enligt 14 § 2 mom. anhängiggörs vid miljötillståndsverket. De görs emellertid anhängiga genom ansökan.

1.9 Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen

2 och 3 §. I dessa paragrafer ändras myndighetens namn. Behörigt miljötillståndverk bestäms genom statsrådets beslut.

1.10 Dammsäkerhetslagen

11 §. Paragrafen ändras på grund av ändringar i de bestämmelser som det hänvisas till och dessutom görs vissa språkliga ändringar.

1.11 Fastighetsbildningslagen

75 §. I denna paragraf ändras myndighetens namn.

1.12 Lagen om allmänna vatten- och avloppverk

12 § och 17 §. Hänvisningarna i 12 § till paragrafer i vattenlagen vilka föreslås bli upphävda ändras till hänvisningar till motsvarande bestämmelser i miljöskyddslagen. Hänvisningen i 17 § till förvaltningstvång ändras så att på det tillämpas miljöskyddslagen.

1.13 Marktäktslagen

2 §. *Undantag beträffande tillämpningsområdet.* I denna paragraf ändras myndighetens namn.

1.14 Markanvändnings- och bygglagen

134 §. *Behandling av ansökan om bygglov.* Paragrafens 5 mom. ändras så att där hänvisas till tillstånd enligt miljöskyddslagen i stället för till tillstånd enligt lagen om miljö- tillståndsförfarande.

1.15 Kemikalielagen

3 §. *Förhållande till vissa författningar.* Paragrafens 2 mom. ändras så att där hänvisas till miljöskyddslagen i stället för till vattenlagen och luftvårdslagen.

1.16 Terrängtrafiklagen

30 §. *Tillstånd till tävlingar och övningar.* Paragrafens 1 mom. ändras så att där hänvisas till tillstånd enligt miljöskyddslagen i stället för till tillstånd enligt lagen om miljö- tillståndsförfarande.

31 §. *Sökande av ändring.* Paragrafen förtydligas så att ändring i den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens beslut söks genom förvaltningsbesvär enligt förvaltningsprocesslagen.

1.17 Sjötrafiklagen

21 §. *Tillstånd till tävlingar och övningar.* Paragrafen ändras så att där hänvisas till tillstånd enligt miljöskyddslagen i stället för till tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande.

22 §. *Sökande av ändring.* Paragrafen förtydligas så att ändring i alla beslut som fattas med stöd av lagen söks genom förvaltningsbesvär enligt förvaltningsprocesslagen.

1.18 Luftfartslagen

44 §. *Beviljande av byggnadstillstånd.* Paragrafens 1 mom. ändras så att där hänvisas till tillstånd enligt miljöskyddslagen i stället för till tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande.

1.19 Lagen om miljöförvaltningen

2 §. *Miljöförvaltningens organisation.* I 1 mom. konstateras att om miljötillståndsverken bestäms i lagen om miljötillståndsverken.

1.20 Lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning

5 §. *Den kommunala miljövårdsmyndigheten.* Enligt huvudregeln i 1 mom. kan kommunstyrelsen inte vara kommunal miljövårdsmyndighet. I kommuner som har färre än 3000 invånare har detta dock varit möjligt med stöd av en undantagsbestämmelse i 2 mom. I praktiken har kommunstyrelsen samtidigt varit miljövårdsmyndighet i ungefär tio kommuner. För att säkerställa att det organ som sköter miljövårdsuppgifter är opartiskt och sakkunnigt föreslås att denna möjlighet till undantag slopas. Eftersom kommunerna med stöd av den andra meningen i 2 mom. också kan sköta miljövårdsuppgifterna i samarbete, garanterar detta också små kommuner tillräckliga möjligheter att ordna skötseln av miljövårdsuppgifterna på ett ändamålsenligt sätt.

6 §. *Den kommunala miljövårdsmyndighetens uppgifter.* Det föreslås att 5 punkten ändras så att den kommunala miljövårdsmyndigheten kan avge utlåtanden och göra framställningar inte bara till andra myndigheter inom kommunen utan också till statliga myndigheter samt hos dem ta initiativ i frågor som ansluter sig till miljövärden. Motsvarande möjlighet att ta initiativ har ingått i 20 kap. 4 § vattenlagen, vilken upphävs genom den ändring av vattenlagen som föreslås i denna proposition. Enligt förslaget till miljöskyddslag för den kommunala miljövårdsmyndigheten också talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid beslutsfattande som avses i nämnda lag.

7 §. *Delegering.* Enligt paragrafen kan fullmäktige berättiga den kommunala miljövårdsmyndigheten att delegera beslutanderätten till en underlydande tjänsteinnehavare. Enligt 21 § 2 mom. i förslaget till miljöskyddslag bestäms även om delegering genom en hänvisning till denna lag. Enligt miljöskyddslagen ankommer på den kommunala miljövårdsmyndigheten bl.a. uppgifter i anslutning till behandlingen av tillstånd och tillsynen över verksamheten. Eftersom dessa uppgifter är krävande och förutsätter sakkun-

skap, bör även den tjänsteman som sköter dem ha den kompetens som förutsätts för uppgiften. Det föreslås att en bestämmelse om detta fogas till paragrafen som 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.

1.21 Lagen om förvaltningsdomstolarna

5 §. *Behörighetsvillkor för ledamöterna.* Bestämmelser om behörighetsvillkor för förvaltningsrättsdomarna ledamöter ingår i 5 § lagen om förvaltningsdomare. Avsikten är att upphäva 6 §, som gäller utnämning av förvaltningsrättsdomare, genom en ny lag om utnämning av domare som träder i kraft samtidigt som den nya grundlagen den 1 mars 2000. Samtidigt ändras 5 § så att i 1 mom., som gäller utnämning av de lagfarna ledamöterna, hänvisas till lagen om utnämning av domare. Eftersom lagen gällande utnämning av domare kommer att innehålla bestämmelser endast om behörighetsvillkor för lagfarna domare, kan det i annan lagstiftning fortfarande bestämmas om behörighetsvillkor för andra domare. I 2 mom. bestäms om behörighetsvillkoren för andra domarledamöter vid Vasa förvaltningsdomstol.

Behörighetsvillkoren för andra än lagfarna förvaltningsrätts anges inte i form av examina på samma sätt som i 15 kap. 3 och 15 § i den gällande vattenlagen. De skall dock ha avlagt en examen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessa examen-skrav omfattar också den miljöskydds-sakkunskap som behövs.

Förutom examen krävs av andra än lagfarna domare vid förvaltningsdomstolarna att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den tillämpliga lagstiftningen. Förtrogenheten kan de ha förvärvat även på annat håll än inom förvaltningen eller vid lagskipning.

10 §. *Föredragande.* Enligt paragrafen skall behörighetsvillkor för alla föredragande vid förvaltningsdomstolarna vara juris kandidatexamen. Det krav på behörighet för domarämbete som enligt 15 kap. 5 § och 19 § 2 mom. vattenlagen gäller för föredragande skall alltså inte behållas i fråga om föredragande vid Vasa förvaltningsdomstol. Motsvarande bestämmelse föreslogs redan i regeringens proposition (RP 114/1998 rd) med förslag till lag om förvaltningsdomstolarna samt till därtill ansluten lagstiftning. Förslaget måste emellertid ändras eftersom förslaget till ändring av miljöskyddslagstiftningen

och vattenlagen inte avläts samtidigt.

12 §. *Domförhet*. Enligt 2 mom. skall förvaltningsdomstolen vid behandling av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen vara domför med fyra ledamöter, om inte ett större antal ledamöter föreskrivs särskilt i lag. I en sammansättning med fyra ledamöter skall det alltid finnas minst två lagfarna ledamöter, av vilka den ena är ordförande. Enligt 15 kap. 14 § 2 mom. vattenlagen och 20 b § vattenförordningen är Vasa förvaltningsdomstol vid behandling av vattenärenden domför med tre, fyra, fem eller sex ledamöter, enligt vad som föreskrivs i 2 c § vattenförordningen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den sammansättning med fyra ledamöter som i praktiken är den mest använda. En sammansättning med flera ledamöter än fyra kan användas vid förvaltningsdomstolen när ärendet överförs till förstärkt sammanträde.

1.22 Lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen

2 a §. I paragrafen skall ingå bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla. Ledamöternas tjänstebenenämning skall vara miljösakskunnigråd, som beskriver uppgiftens karaktär bättre än den nuvarande tjänstebenenämningen.

Enligt 1 mom. deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen utöver de lagfarna ledamöterna två miljösakskunnigråd med uppdraget som bisyssla på samma sätt som två överingenjörsråd för närvarande enligt 17 kap. 10 § vattenlagen deltar i handläggningen av vattenmål. Närmare bestämmelser om sakkunnigledamöterna kan utfärdas i högsta förvaltningsdomstolens arbetsordning.

I 2 mom. bestäms om utnämningen av ledamöterna med uppdraget som bisyssla. Deras mandatperiod skall vara fyra år och de utnämns av republikens president. Momentets centrala innehåll motsvarar 17 kap. 10 § vattenlagen. Mandatperioden för ledamöterna med uppdraget som bisyssla förlängs emellertid från tre till fyra år. Dessutom bestäms om förfarandet när en tjänst som ledamot med uppdraget som bisyssla bli ledig under mandatperioden. Regleringen motsvarar bestämmelserna om ledamöter med uppdraget som bisyssla vid de regionala förvaltningsdomstolarna.

Enligt 3 mom. skall behörighetsvillkoren för de sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen motsvara behörighetsvillkoren för dem som vid förvaltningsdomstolarna deltar i behandlingen av motsvarande kategorier av ärenden. I bestämmelsen beaktas då att avgörandet av miljöskydds- och vattenärenden även i högsta förvaltningsdomstolen förutsätter mångsidigare miljösakskunskap än för närvarande.

I 4 mom. hänvisas till att i högsta förvaltningsdomstolen deltar i avgörandet av ärenden som hör även till vissa andra kategorier sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla utöver den primära sammansättningen. Närmare bestämmelser om dessa sakkunnigledamöter ingår i 9 § lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992).

1.23 Statstjänstemannalagen

4 §. Till paragrafen fogas en ny 9 punkt, enligt vilken tjänsterna som chef och miljöråd vid ett miljötillståndsverk skall vara sådana tjänster som skall specificeras i statsbudgeten. Tjänsterna får alltså inte inrättas eller dras in eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats särskilt i statsbudgeten. Antalet tjänster som skall specificeras ökar inte till följd av lagändringen, eftersom tjänsterna som ledamöter av vattendomstolarna är domartjänster som samtidigt också med stöd av 4 § 5 punkten statstjänstemannalagen skall specificeras.

Av tjänsterna vid miljötillståndsverken skall endast tjänsterna som chef för ett miljötillståndsverk vara sådana i statstjänstemannalagen avsedda tjänster som skall specificeras i statsbudgeten. Närmare bestämmelser om chefens uppgifter skall ingå i lagen om miljötillståndsverken och i den förordning som utfärdas med stöd av den och i varje verks arbetsordning. Chefens ansvar för verksamhetsresultatet motsvarar det ansvar för domstolsenhetens resultat som åvilar chefen för en domstol. Chefens huvudsakliga uppgift skall på samma sätt som för domstolarnas chefsdomare vara att delta i träffandet av avgöranden.

När man beaktar de nya miljötillståndsverkens kollegiala avgörandeuppgifter och deras rättsliga karaktär vore de motiverat att betrakta även tjänsterna som miljöråd som så-

dana tjänster som borde specificeras i statsbudgeten. På dessa tjänster skulle däremot inte kunna tillämpas grundlagens rätt att kvarstå i domartjänst, eftersom det är fråga om en förvaltningsmyndighet.

Om rätt för domare att kvarstå i tjänsten vid lagskipningsorgan som inte är organiserade som domstolar bestäms delvis även därför att lagskipningsorganet kan då jämsställas med en domstol och det har således rätt att bl.a. begära förhandsavgöranden från EG-domstolen i enlighet med EG-fördraget. Exempel på ett sådant lagskipningsorgan är landsbygdsnäringsnämndens besvärsmåland. Även inom de system med besvärsmåland som lyder under försäkringsdomstolen tillämpas reglerna om innehavare av domartjänster på ledamöternas rätt att kvarstå i tjänsten.

Med stöd av statstjänstemannalagen tillämpas på chefen och miljöråden vid ett miljö-tillståndsvärk statstjänstemannalagens grunder för uppsägning, permittering och överföring av tjänster. På dem tillämpas också det disciplinära förfarande som nämns i lagen. En tjänsteman kan förflyttas till en annan tjänst endast om han uppfyller behörighetsvillkoren och om tjänsten kan betraktas som lämplig för honom.

När det bestäms att de nämnda tjänster skall specificeras i statsbudgeten betyder det samtidigt att på chefen för ett miljö-tillståndsvärk tillämpas utöver uppsägningsgrunderna i 25 § statstjänstemannalagen även den grund för uppsägning som nämns i 26 §, enligt vilken en tjänsteman kan sägas upp då skäl därtill föreligger. Däremot skall den sistnämnda uppsägningsgrunden inte tillämpas på miljöråden. Eftersom uppgifterna som chef och miljöråd är att träffa avgöranden i anslutning till tillämpningen av lag är det inte motiverat att på chefen tillämpas mera omfattande uppsägningsgrunder än på verkets andra ledamöter som deltar i samma avgöranden. Av denna orsak är avsikten att samtidigt ändra statstjänstemannaförordningen så att på chefen för ett miljö-tillståndsvärk kan inte tillämpas den grund för uppsägning som nämns i 26 §. Nämnda uppsägningsgrund tillämpas inte heller på riksåklagaren eller cheferna för statens affärsverk. På chefen tillämpas däremot förpliktelserna enligt 8 a § statstjänstemannalagen att anmäla sina bindningar.

1.24 Lagen om offentlighet vid rättegång

1 §. *Tillämpningsområde.* Paragrafen ändras genom att omnämnandet av vattendoms-tolarna slopas.

1.25 Lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

3 §. *Rättegångsavgift.* I paragrafen slopas rättegångsavgifterna för vattenöverdomstolens och vattendomsstolarnas beslut.

5 §. *Betalningsskyldiga.* I paragrafen slopas omnämnandet av vattendomsstolen.

1.26 Lagen om fri rättegång

1 §. I paragrafen slopas omnämnandet av vattendomsstolarna och länsrätterna ändras till förvaltningsdomstolarna.

1.27 Lagen om ändring av 48 kap. strafflagen

48 kap. 1, 3 och 4 §. Till följd av författningsändringar ändras paragraferna så att namnen på vissa författningar som upphävs ersätts med miljöskyddslagen.

1.28 Lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen

1 kap. Bestämmelser som träder i kraft eller upphävs

1 §. *Ikraftträdande.* I lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen skall ingå bestämmelser om när alla de lagar som ingår i propositionen skall träda i kraft samt om handläggningen av ärenden som är anhängiga när ifrågavarande lagar träder i kraft. Dessutom är lagen avsedd att klargöra hur den gällande lagstiftningen skall omskapas till en ny helhet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2000. Avsikten är att lagen om införandet av miljöskyddslagstiftningen skall träda i kraft så snart som möjligt efter att lagen har antagits. I praktiken kommer denna lag att träda i kraft några månader tidigare än de lagar som avses i 1 § 1 mom. Under dessa månader kommer åtgärder att vidtas bl.a. för

tillsättandet av tjänsterna vid miljötillståndsverken. Dessutom skall vattendomstolarna besluta om överföring av vissa ärenden antingen till de nya miljötillståndsverken eller behöriga tingsrätter.

Enligt 2 mom. skall åtgärder som verkställigheten av de lagar som nämns i 1 mom. förutsätter få vidtas innan lagarna träder i kraft. Verktälligheten av miljöskyddslagstiftningen förutsätter personalarrangemang, koordinering av datasystem samt utbildning och information.

2 §. *Bestämmelser som upphävs.* Genom lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen upphävs luftvårdslagen, bullerbekämpningslagen och lagen om miljötillståndsförfarande till alla delar. Samtidigt upphävs de förordningar som har utfärdats med stöd av dessa lagar, eftersom de författningar i vilka fullmakt att utfärda förordning har meddelats samtidigt upphävs. Att upphävandet av förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten nämns särskilt beror på att vattenlagen ändras, men dock förblir i kraft.

2 kap. **Iakttagande av tidigare bestämmelser och beslut**

3 §. *Tidigare statsrådsbeslut.* Enligt 1 mom. skall tidigare statsrådsbeslut förbli i kraft tills annat bestäms med stöd av miljöskyddslagen.

Med stöd av luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen har statsrådet utfärdat flera beslut, av vilka en del innehåller bestämmelser och en del innehåller anvisningar. Även med stöd av vattenlagen har statsrådet utfärdat flera beslut, särskilt för verkställande av EG:s miljöskyddsbestämmelser.

De författningar som avses i 1 mom. gäller hindrandet av miljöföroreningar, och bestämmelser som behövs för verkställigheten av dem kommer främst att ingå i miljöskyddslagen och -förordningen. Därför konstateras i 2 mom., att miljöskyddslagen skall tillämpas i tillsynen över att ifrågasättande författningar iakttas. Även statsrådsbeslut som har meddelats med stöd av avfallslagen skall övervakas enligt miljöskyddslagen, om det är frågan om miljötillståndspliktig verksamhet. Med tillsyn avses även utövning av förvaltnings tvång.

4 §. *Tidigare beslut.* Enligt 1 mom. skall huvudregeln vara att ett tillstånd som har beviljats innan miljöskyddslagen trädde i

kraft eller ett därmed jämförbart beslut fortfarande skall iakttas. Med beslut avses främst beslut som meddelats i anmälningsförfarande. Ett utlåtande enligt förordningen om förhandåtgärder för skydd av vatten skall däremot inte betraktas som ett sådant beslut som avses i paragrafen.

Enligt 26 § 2 mom. i den hälsovårdslag (469/1965) som upphävdes genom hälsoskyddslagen, har förläggningstillstånd inte behövt sökas för verksamhet som förlagts i enlighet med en individualiserad och tillräckligt exakt stads- eller byggnadsplan. För sådan verksamhet har inte heller förutsatts något nytt miljötillstånd enligt 62 § 2 mom. hälsoskyddslagen. Att en verksamhet har förlagts enligt en sådan plan skall enligt 1 mom. jämföras med ett tillståndsbeslut.

Enligt miljöskyddslagen skall vissa sådana verksamheter vara anmälningspliktiga som även enligt gällande bestämmelser är anmälningspliktiga. Bestämmelser om sådan verksamhet ingår i 13 § bullerbekämpningslagen, 43 och 55 § avfallslagen samt 17 b § luftvårdslagen. Också beslut som har fattats med anledning av anmälningar som har gjorts med stöd av dessa bestämmelser skall fortfarande iakttas.

Såsom ett beslut som avses i 1 mom. skall också betraktas ett avtal mellan parterna som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten med stöd av 20 kap. 5 § 4 mom. vattenlagen har intagit i sitt protokoll. En sådan åtgärd har till sitt syfte motsvarat förlikning som fastställts av domstol. Att avtalet har intagits i protokollet har inneburit att avtalet har blivit verkställbart. Avsikten är att detta förfarande med intagande av avtal i ett protokoll skall slopas. Förlikningsavtal som med stöd av tidigare lagstiftning har intagits i protokollet skall dock fortfarande motsvara verkställbara domar. Andra beslut som avses i paragrafen är undantag som miljöministeriet har beviljat med stöd av 10 § 4 punkten luftvårdslagen och förlängning av tiden för vidtagande av en åtgärd enligt 10 kap. 26 § vattenlagen. Dessa bestämmelser skall enligt lagförslaget upphävas, men motsvaras av bestämmelser i miljöskyddslagen. Med stöd av 1 kap. 21 § vattenlagen, som enligt lagförslaget skall upphävas, har för Pyhäjärvi i Säkylä meddelats föreskrifter som är strängare än vad som föreskrivs i 1 kap. 19 § vattenlagen. Nämnda beslut av vattendomstolen skall förbli i kraft, men enligt det skall tillstånd att avvika från föreskrifterna sökas enligt miljö-

skyddslagen.

Genom reformen upphävs 10 kap. 27 § vattenlagen, som gäller vattenskyddsavgifter. Ett beslut genom vilket en sådan vattenskyddsavgift har påförts skall iakttas såsom andra beslut. Skyldigheten att betala vattenskyddsavgiften skall dock fortgå tills ett nytt tillståndsärende som gäller ifrågavarande verksamhet har avgjorts genom ett laga kraft vunnit beslut eller verksamheten har avslutats.

I 2 mom. föreskrivs att även ett med stöd av tidigare lagstiftning meddelat förvaltningstvångsbeslut eller ett handräckningsbeslut av en vattendomstol skall iakttas, om beslutet gäller verksamhet som är tillståndslagen eller anmälningspliktig enligt miljöskyddslagen eller brott mot ett statsrådsbeslut som avses i 3 §. Besluten kan innehålla olika slags förpliktelser att vidta åtgärder, vilka skall förbli i kraft i oförändrad form. Om ett med stöd av tidigare lagstiftning meddelat beslut om förvaltningstvång föreskriver en huvudförpliktelse och utsätter hot för försummelse, skall detta hot kunna utdömas med stöd av miljöskyddslagen om huvudförpliktelser försummas. Även löpande vite skall kunna utdömas med stöd av det beslut genom vilket vitet ursprungligen förelades. Om förvaltningstvånget innebär förpliktelse att ansöka om tillstånd, skall med tillståndet avses tillstånd enligt miljöskyddslagen. En förpliktelse att fullgöra en anmälningsskyldighet skall betraktas såsom skyldighet att göra motsvarande anmälan enligt miljöskyddslagen.

I 3 mom. konstateras, att när det gäller tillsynen över ett beslut som avses i 1 eller 2 mom. iakttas, skall 9 och 13 kap. miljöskyddslagen tillämpas efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft. I momentet regleras dessutom det fall att ett beslut i vilket tidigare lagstiftning tillämpas kommer att meddelas efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft. Härvid är det frågan om en situation som avses i 3 kap., nämligen att beslutet i ett ärende som har blivit anhängigt innan miljöskyddslagen har trätt i kraft fattas först efter att nämnda lag har trätt i kraft. Målet med bestämmelsen skulle vara, att fastän tillstånd för verksamheten hade beviljats enligt upphävd lagstiftning, kunde man i övrigt omedelbart tillämpa miljöskyddslagen. I 13 kap. miljöskyddslagen stadgas om tillsyn av lagen och med stöd av denna givna förordningar och beslut. Bestämmelsen avser i

nämnda kapitel existerade bestämmelser om befogenheter, materiella bestämmelser om förvaltningstvång samt därtill hörande ändringsökande.

I 9 kapitlet miljöskyddslagen stadgas om speciella situationer, som hör till tillståndets ikraftvarande. Enligt 56 § miljöskyddslagen skall oberoende av tillstånd förordningar, som är strängare än tillståndet, efterföljas, enligt 57 § kan myndighet besluta, att tillståndet upphör att gälla, enligt 58 § kan tillståndsbestämmelserna ändras och enligt 59 § kan tillståndet återkallas. Då man har kunnat avbryta verksamheten redan före miljöskyddslagen har trätt ikraft, stadgas i momentet, ett avbrytandet av verksamheten dock börjar först då miljöskyddslagen har trätt ikraft. Bestämmelsen är motiverad, då det ej i tidigare lagstiftning med undantag av hälsovårdslagen och vattenlagen har funnits bestämmelser om att tillståndet upphör att gälla i sådana situationer.

Enligt den sista meningen i 3 mom. skall tidigare bestämmelser tillämpas i fråga om hur tillstånd som har beviljats med stöd av hälso- och miljöskyddslagen eller vattenlagen förfaller. Enligt 10 kap. 32 § vattenlagen skall ett tillstånd förfalla fyra år efter att beslutet vann laga kraft, om verksamheten inte har vidtagits inom denna tid. Enligt 10 § 4 mom. hälso- och miljöskyddslagen skall ett tillstånd förfalla efter fem år. Enligt vardera lagen har dock ifrågavarande myndighet haft möjlighet att förlänga tillståndets giltighetstid. I miljö- och miljöskyddslagen föreslås ingen sådan möjlighet och tilläggstid skall inte heller kunna beviljas med stöd av tidigare lagstiftning, eftersom den tidigare lagstiftningen endast skall gälla i fråga om hur tillståndet förfaller. Det kan inte anses ändamålsenligt att i övergångsskedet bibehålla möjligheten att förlänga giltighetstiden. Om giltighetstiden för ett tillstånd med stöd av vattenlagen eller hälso- och miljöskyddslagen har förlängts med stöd av ett beslut som har fattats innan de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft, skall ifrågavarande beslut iakttas.

3 kap. Pågående verksamhet

5 §. *Skyldighet att ansöka om miljö- och miljöskyddstillstånd.* I 1 mom. föreslås bestämmelser om skyldighet att söka miljö- och miljöskyddstillstånd för vissa verksamheter som utövas med stöd av gamla tillstånd. Bestämmelsen skall endast gälla en del av de verksamheter som är till-

ståndspliktiga enligt miljöskyddslagen. Sådana verksamheter skall för det första vara de verksamheter som avses i bilagan till IPPC-direktivet och som har inletts innan förpliktelserna i direktivet trädde i kraft. Enligt artikel 5 i direktivet skall myndigheterna övervaka att befintliga anläggningar drivs i överensstämmelse med direktivets krav senast åtta år efter den dag då direktivet har trätt i kraft, dvs. senast den 30 oktober 2007. Direktivet förutsätter att tillstånden skall uppdateras till att motsvara kraven i direktivet. Det klaraste och enklaste sättet att genomföra en sådan uppdatering är att införa en skyldighet att ansöka om nytt tillstånd för verksamheten. De verksamheter för vilka enligt IPPC-direktivet skall sökas nytt tillstånd skall förtecknas i den förordning som utfärdas med stöd av miljöskyddslagen. Man har uppskattat att det finns 500 sådana verksamheter.

Den gällande ikraftträdelsebestämmelsen i förordningen om ändring av luftvårdsförordningen (306/1996) föreskriver, att för verksamheter som avses i förordningens 7 och 7 a § och som saknar lufttillstånd skall sökas sådant tillstånd senast den 31 december 2000 eller den 31 december 2002. En del av dessa verksamheter är sådana som avses i IPPC-direktivet. Eftersom luftvårdslagen skall upphävas i samband med reformen, måste tillstånd enligt miljöskyddslagen sökas för verksamheter som kräver lufttillstånd. Även dessa verksamheter skall förtecknas i den förordning som utfärdas med stöd av miljöskyddslagen.

Enligt momentet skall tillstånd sökas inom den tid som närmare bestäms genom förordning. I förordningen kunde de tillståndspliktiga verksamheterna indelas i två grupper. På detta sätt kunde man garantera smidig handläggning av tillståndsansökningarna. De inrättningar som hör till den första gruppen skulle vara skyldiga att söka miljötillstånd t.ex. senast den 31 december 2001 och de som hör till den andra gruppen t.ex. senast den 31 december 2004. Tiden skall bestämmas så att handläggningstiden för tillståndsansökan och eventuellt ändringsökande beaktas, så att verksamheten senast den 30 oktober 2007 motsvarar bestämmelserna i artikel 5 i IPPC-direktivet. Till den första gruppen skall hänföras de verksamheter i vilka produktionen och den tekniska karaktären av verksamheten är sådan att den kan ändras utan stora investeringar. Till den

andra gruppen skall hänföras verksamheter som behöver en längre anpassningstid.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om skyldighet att ansöka om miljötillstånd för verksamhet för vilken tillstånd har beviljats innan miljöskyddslagen trädde i kraft. Tillstånd skall sökas om verksamheten ändras väsentligt eller om tillståndet enligt tillståndsbestämmelserna skall ses över. Huvudregeln skall vara att tillstånd inte behövs innan verksamheten väsentligt ändras. På detta sätt försöker man ge verksamheter som inletts innan miljöskyddslagen trädde i kraft en tillräckligt lång tid att förbereda sig för den nya lagstiftningens krav.

Momentet skall gälla alla enligt miljöskyddslagen tillståndspliktiga verksamheter som av en myndighet har beviljats ett tillstånd som förutsätts i tidigare lagstiftning. Om verksamheten ändras väsentligt, skall ett nytt miljötillstånd sökas för hela verksamheten. Tillståndsprövningen kommer då att omfatta verksamheten i större omfattning än vad förändringen förutsätter. Nytt tillstånd för hela verksamheten skall också sökas när villkoren i ett med stöd av tidigare lagstiftning beviljat tillstånd föreskriver att tillståndet skall ses över inom en viss tid. I så fall skall en tillståndsansökan enligt miljöskyddslagstiftningen göras för hela verksamheten inom den tid som bestäms i det tidigare tillståndsbeslutet. Bestämmelsen är avsedd att hindra uppkomsten av invecklade situationer, i vilka verksamheten regleras av flera vid olika tidpunkter meddelade tillståndsbeslut som ersätter varandra. Det är ändamålsenligt och ofta också ekonomiskt förmånligt att verksamheten fås att motsvara den nya lagstiftningen så snart som möjligt efter att denna har trätt i kraft.

Enligt 3 mom. skall tillståndsärendet i de fall som avses i 1 och 2 mom. handläggas av den myndighet som enligt miljöskyddslagen vore behörig att handlägga ett miljötillståndsärende för motsvarande nya verksamhet. Medan tillståndsärendet är anhängigt skall verksamheten dock få fortsätta tills ett laga kraft vunnet avgörande har meddelats.

6 §. *Anmälan till den regionala miljöcentralen.* I paragrafen finns bestämmelser om andra tillståndspliktiga verksamheter än de som avses i 5 §. Enligt huvudregeln i 4 § skall tillstånd som med stöd av tidigare lagstiftning har beviljats för hindrande av förorening iaktas oberoende av att miljöskyddslagen träder i kraft. Om verksamheten fort-

sätter på oförändrat sätt, skall verksamhet-sutövaren inte vara skyldig att ansöka om ett nytt miljötillstånd.

Enligt en uppskattning bedrivs i Finland ca 25 000 - 30 000 verksamheter för vilka har beviljats något slag av miljötillstånd eller därmed jämförbart tillstånd eller annat godkännande, eller vilkas verksamhet styrs av ett utlåtande enligt förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten. En del av tillstånden och utlåtandena är nästan 30 år gamla och det finns inga exakta uppgifter om dessa. Därför föreslås i en bestämmelse om skyldighet att anmäla en sådan verksamhet till den regionala miljöcentralen, om verksamheten är tillståndspliktig enligt miljöskyddslagen. I praktiken skall anmälan göras om sådana i 4 § 1 mom. avsedda verksamheter som tidigare har beviljats tillstånd samt verksamheter för vilka har givits ett utlåtande enligt förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten. Anmälningsskyldigheten kommer att effektiviseras övervakningen av dessa verksamheter.

Anmälningsskyldigheten skall också gälla verksamheter för vilka tillstånd inte skulle sökas enligt den tidigare lagstiftningen, men som blir tillståndspliktiga med stöd av miljöskyddslagen. Till dessa hör särskilt vissa verksamheter som avses i förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten och hittills inte har förutsatt tillstånd av vattendomstolen. Det finns också sådana djurstall, flygplatser och skjutbanor utan tillstånd som har inlett sin verksamhet innan hälsovårdslagen trädde i kraft och av vilka tillstånd inte har förutsatts till följd av bestämmelsen i 90 § hälsovårdslagen. I vissa fall har det hänt att verksamheten vid dessa har avbrutits, men återupptagits av samma verksamhetsutövare. Anmälningsskyldigheten ger möjligheter att bedöma nivån på miljöskyddet också hos dessa verksamheter.

Anmälan skall göras inom ett år efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft. Genom förordning kunde tiden förlängas för vissa verksamheter, t.ex. anmälningspliktig verksamhet som bedrivs av försvarsmaken. Försvarsmakten förfogar över tiotals skjutbanor som saknar miljötillstånd och för vilkas vidkommande bullerutredningar och andra miljöskyddsutredningar inte är klara när den nya lagstiftningen träder i kraft. Det är ändamålsenligt att dessa utredningar avslutas innan anmälan skall göras.

Innehållet i anmälan regleras närmare genom förordning. Information om anmälningsskyldigheten skall ges i samband med införandet av lagen. Den regionala miljöcentralen skall införa de behövliga uppgifterna i datasystemet för miljövårdsinformation och meddela ifrågavarande kommunala myndighet vilka verksamheters tillståndsärenden som skall behandlas av den kommunala miljövårdsmyndigheten. Om anmälan försummas, tillämpas miljöskyddslagens bestämmelser om förvaltningstvång och påföljder.

7 §. Förpliktande av verksamhetsutövare att ansöka om miljötillstånd. I paragrafen föreslås bestämmelser om när en tillsynsmyndigheten kan förplikta en verksamhetsutövare att ansöka om miljötillstånd för verksamhet som avses i 6 §. I samband med ändrande av många centrala miljöskyddsbestämmelser har lagstiftaren föreskrivit att tillstånd skall sökas enligt den nya lagen, fastän för verksamheten har funnits tillstånd eller motsvarande beslut enligt tidigare lag. Bestämmelser om sådana arrangemang meddelades t.ex. när avfallslagen och ändringen av luftvårdslagen trädde i kraft. Också i 10 kap. 28 § vattenlagen föreskrevs att tillstånd skulle sökas för verksamheter som hade inletts innan vattenlagen trädde i kraft. Tillsynsskäl och jämlik behandling av verksamhetsutövare talar för att tillstånd som har beviljats för gamla verksamheter vid behov kan ses över så att de motsvarar den nya miljöskyddslagens krav.

I paragrafen avses verksamheter som har bedrivits på ett lagligt sätt enligt tidigare lagstiftning. Om verksamheten t.ex. saknar ett tillstånd som behövs för att den skall få bedrivas och verksamheten också enligt miljöskyddslagen är tillståndspliktig, borde miljötillstånd för verksamheten sökas också utan tillsynsmyndighetens uppmaning.

För att någon skall förpliktas att ansöka om tillstånd, förutsätts det att verksamheten och de villkor som meddelats för den inte till sina väsentliga delar motsvarar den nya miljöskyddslagen och dess miljökrav. Något behov av nytt tillstånd skall följaktigen inte skapas om tillståndet skiljer sig obetydligt från det tillstånd som kunde beviljas enligt den nya lagen för motsvarande verksamhet. När tillståndsbehovet prövas, skall man särskilt ta hänsyn till verksamhetens natur och miljökonsekvenser samt det vedertagna markanvändningsändamålet för det område som påverkas. Bestämmelsens syfte är att det inte

skall vara ett självändamål att inleda ett tillståndsförfarande, utan att ett sådant skall inledas endast när det finns faktiska miljöskyddsbetingade orsaker därtill.

Vid bedömningen av tillståndsbehovet skall hänsyn tas till olika verksamheters särdrag samt till hur motsvarande verksamheter i allmänhet regleras enligt miljöskyddslagen. Vid bedömningen skall också tas hänsyn till verksamhetens tekniska nivå och därmed förknippade särskilda synpunkter, på liknande sätt som vid bedömning av om villkorna i ett tillstånd är tillräckliga enligt miljöskyddslagen. Härvid kan man sällan förutsätta att en gammal verksamhet skall hålla exakt samma nivå som en ny verksamhet. Vid bedömningen av tillståndsbehovet skall hänsyn också tas till verksamhetens miljökonsekvenser. Om miljökonsekvenserna är kända och behärskas på ett sätt som motsvarar kraven på den nivå som omfattas i den nya lagen, skall behov av tillstånd inte föreligga. Dessutom skall hänsyn tas till det vedertagna markanvändningsändamålet för det område som påverkas. Om verksamheten har bedrivits länge och väsentliga förändringar inte har ägt rum i markanvändningen på det område som påverkas, behövs tillstånd i allmänhet inte, även om motsvarande olägenheter inte skulle tillåtas i miljötillståndet för en ny verksamhet. Tillstånd skall t.ex. inte behöva sökas för en flygstation som använts under flera årtionden, om verksamhetens miljökonsekvenser är kända, verksamheten inte föranleder andra betydande miljökonsekvenser än buller, den olägenhet som bullret medför har stabiliserats med hänsyn till markanvändningen på området och de verkningar som flygstationen medför har beaktats i planläggningen av områdena.

Tillstånd skall i allmänhet behövas om verksamheten saknar de viktigaste bestämmelserna om utsläpp eller om basuppgifterna om de viktigaste miljöolägenheterna av verksamheten är bristfälliga samt förorening av miljön kan förväntas uppstå eller en stor risk för förorening är förknippad med verksamheten. Om tillstånd för verksamheten har beviljats omedelbart före miljöskyddslagen trädde i kraft, kan man i allmänhet anse att miljöskyddet för verksamheten håller tillräcklig nivå.

Vissa verksamheter som är tillståndspliktiga enligt hälsoskyddslagen har bedrivits lagligen utan något egentligt tillstånd och har inte heller varit förlagda till ett stads- eller

byggnadsplaneområde. Dessa verksamheter kan vara flygplatser, skjutbanor och motorsportbanor på relativt långt avstånd från bebyggelse, där verksamhet har bedrivits innan hälsovårdslagen trädde i kraft och där verksamhetsutövaren hela tiden har varit densamma. I förvaltningspraxis har man med stöd av 90 § hälsovårdslagen ansett att tillstånd inte behövs i dessa fall. Även 62 § 2 mom. hälsoskyddslagen har tolkats på motsvarande sätt. Om miljöskyddskraven i tillräcklig utsträckning har beaktats vid ordnandet av verksamheten, skall verksamhetsutövaren inte vara skyldig att ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen. Ofta har dock inga utredningar gjorts om sådana verksamheters miljökonsekvenser och i närheten av verksamheten kan det ha skett många förändringar t.ex. i planläggningssituationen. Bristen på utredningar kan tillsammans med de särskilda risker som är förknippade med verksamheten, såsom uppenbar risk för föroreningar, vara en särskild grund för att kräva ett nytt tillstånd för verksamheten.

Det skall vara möjligt att förplikta verksamhetsidkaren att ansöka om tillstånd även om han inte har gjort anmälan enligt 6 §. Tillsynsmyndigheten skall på eget initiativ pröva tillståndsbehovet. Också en part eller en myndighet som övervakar allmän fördel, såsom hälsoskyddsmyndigheter eller fiskerihushållningsmyndigheter skall ha möjlighet att väcka yrkande om att tillstånd behövs. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den regionala miljöcentralen kan förplikta verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd också av miljötillståndsverket.

Vid prövningen av tillståndsbehovet skall myndigheten inhämta behövlig utredning om grunderna för tillståndsbehovet. Enbart en anmälan som avses i 6 § är inte en sådan utredning. Avgörandet av ärendet förutsätter i praktiken att myndigheten vet vilka tillstånd som är i kraft och att verksamheten har inspekterats. Dessutom borde myndigheten innan den fattar beslut höra verksamhetsutövaren samt vid behov dem som lider av olägenheter av verksamheten.

Förfarandet för förpliktande av någon att ansöka om tillstånd skall följa bestämmelserna i lagen om förvaltningsförfarande. Separat överklagande av beslutet skall inte vara möjligt. Den som har blivit förpliktad att ansöka om tillstånd skall ha möjlighet att få frågan om tillståndet behövs prövad i

samband med huvudsaken. Det skall också vara möjligt att få frågan prövad först när ändring söks. Om myndigheten på yrkande av någon annan än verksamhetsutövaren beslutar att tillstånd inte behöver sökas, skall den som har anhängiggjort ärendet dock ha möjlighet att överklaga beslutet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om verksamhetsutövarens skyldighet att lämna de upplysningar som behövs för bedömning av tillståndsbehovet. Om upplysningarna inte lämnas frivilligt eller i anslutning till en anmälan som avses i 6 §, kan myndigheten kräva att få uppgifterna med användande av förvaltningstvång enligt miljöskyddslagen. Gärningen kan också vara straffbar enligt miljöskyddslagen.

8 §. *Undantag från anmälningsskyldighet.* Enligt paragrafen skall ingen ny anmälan till avfallsregistret krävas för verksamhet som omfattar insamling av problemavfall och för vilken miljötillstånd har beviljats. Verksamheten skall få fortsätta med stöd av det gamla tillståndet. Om verksamheten utvidgas eller ändras, skall anmälan därom dock göras till avfallsregistret. Tillsynen över verksamheten skall fortfarande ske enligt avfallslagen.

Genom ändring av lagen om avfallslagen ändras också bestämmelserna om avfallsregistret. De anteckningar som skall göras i avfallsregistret ändrar karaktär så, att de blir egentliga förvaltningsbeslut, och om avförande av anteckningar ur avfallsregistret skall bestämmas särskilt. Enligt paragrafen skall någon ny anmälan inte behövas om verksamheter som redan en gång har antecknats i avfallsregistret. Den regionala miljöcentralen skall dock ha rätt att i ett enskilt fall kräva att få de uppgifter som behövs för att miljöcentralen skall kunna bedöma om verksamheten motsvarar avfallslagens krav. I fråga om tillsynen över verksamheten och påföljderna skall avfallslagens bestämmelser tillämpas.

4 kap. Anhängiga ärenden

9 §. *Kapitlets tillämpningsområde.* I lagens 4 kap. föreslås bestämmelser om vilken lag som skall tillämpas på ärenden som är anhängiga hos olika myndigheter när den nya lagstiftningen träder i kraft samt hur ärendena skall överföras till de nya myndigheterna. Paragrafen är avsedd att vara en allmän bestämmelse som gäller hela kapitlet, så att

samma sak inte behöver upprepas flera gånger.

10 §. *Tillämpning av den nya lagstiftningen.* Enligt paragrafen skall den nya lagstiftningen tillämpas på ärenden som är anhängiga när denna lagstiftning träder i kraft. Undantagen från denna huvudregel regleras på ett uttömmande sätt längre fram i lagen. Tillståndssökanden skall dock alltid kunna göra en ny ansökan och göra ärendet anhängigt enligt den nya lagstiftningen. Ansökan skall i så fall kompletteras så att den motsvarar den nya lagstiftningen och de procedurer som skall iaktas vid handläggningen av tillståndsårendet skall i allmänhet upprepas, eftersom procedurbestämmelserna har ändrats.

Hela den nya lagstiftningen skall tillämpas, om inte annat särskilt föreskrivs i fråga om någon bestämmelse. Enligt 13 § 2 mom. skall t.ex. i förvaltningstvångsårenden tillämpas de gamla materiella bestämmelserna, men däremot de nya procedurbestämmelserna. Att den nya lagen tillämpas innebär att procedurbestämmelserna, de materiella bestämmelserna samt bestämmelserna om behörighet, tillsyn och påföljder direkt skall tillämpas. T.ex. ett ärende om avledande av avloppsvatten, som blivit anhängigt hos en vattendomstol, kan enligt miljöskyddslagen vara ett ärende som skall avgöras av den regionala miljöcentralen. Om den nya lagstiftningen skall tillämpas, skall detta ärende sedan miljöskyddslagen har trätt i kraft direkt överföras till miljöcentralen. På motsvarande sätt kan en tillståndsansökan som gäller luftvård eller avfallsärenden och som är anhängig hos den regionala miljöcentralen vara en ansökan som skall överföras till miljötillståndsverket.

Om miljöskyddslagen blir tillämplig på en ansökan om ändring av verksamheten som har anhängiggjorts under den gamla lagens tid, skall miljöskyddslagens materiella krav närmast gälla endast den del av verksamheten som ansökan gäller. Situationen är i detta avseende en annan än den som regleras i 5 § 3 mom., där tillståndsprövningen skall utsträckas till att gälla hela verksamheten.

Eftersom en tillståndsansökan som har gjorts med stöd av tidigare lag i allmänhet inte motsvarar en ansökan enligt miljöskyddslagen, kan myndigheten bli tvungen att begära komplettering av att ansökan. Kompletteringen kan begäras redan innan miljöskyddslagen träder i kraft, om det är

klart att kungörelsen inte kan äga rum innan miljöskyddslagen har trätt i kraft och att den tidigare lagstiftningen följaktligen inte kan tillämpas på handläggningen av ärendet. Också tillståndssökanden kan redan när han gör sin ansökan begära att ansökan skall kungöras först efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft. Ett sådant tillvägagångssätt skulle påskynda handläggningen av tillståndet och klargöra situationen.

Besvärshöjningen skall tillämpa samma lagstiftning som tillämpats i första instans. Om den tidigare gällande lagen skall tillämpas i besvärsskedet, blir bl.a. vattenlagens bestämmelser om begränsning av rätten att föra talan samt besvärstillståndssystemet tillämpliga.

11 §. *Överföring av vattendomstolarnas behörighet.* I paragrafen bestäms till vilka myndigheter ärenden som är anhängiga vid vattendomstolarna skall överföras. Överföringen förutsätter inget särskilt beslut. Komplettering av ansökan, hörande eller kungörelse skall inte behöva upprepas.

De ansöknings- eller handräckningsärenden enligt vattenlagen som är anhängiga vid en vattendomstol skall överföras till respektive miljöstillståndsverk. Ett ansökningsärende enligt 10 kap. 24 § vattenlagen på vilket miljöskyddslagen skall tillämpas, skall överföras till den myndighet som är behörig enligt miljöskyddslagen. Handläggningen av besvär som anförts över en kommunal miljöförvaltningsmyndighets beslut skall överföras till Vasa förvaltningsdomstol. Brott mål överförs till den tingsrätt inom vars domskrets brottet har begåtts.

Enligt 2 mom. skall vattendomstolen innan den nya lagstiftningen träder i kraft fatta beslut om de anhängiga tvistemålen rättsliga natur och därefter överföra dem till den myndighet som är behörig. Till miljöstillståndsverken skall främst överföras de tvistemål som avses i nya 14 kap. 2 § 2 mom., som genom reformen fogas till vattenlagen och som gäller annat än ersättning, såsom anspråk i anslutning till tillstånd eller skyldigheter. En vattendomstol skall dock enligt lagförslaget ha möjlighet att till miljöstillståndsverket också överföra ersättningsärenden som avses i ändrade 11 kap. 8 § 2 eller 3 mom. vattenlagen. Hos miljöstillståndsverket skall ärendet behandlas såsom ett ansökningsärende. På detta sätt ser man till att ersättningsärenden som ofta mycket länge varit anhängiga hos en vattendomstol kan

handläggas av ett miljöstillståndsverk.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om överföring av andra ärenden till miljöstillståndsverken. De anhängiga ärendena kunde t.ex. gälla grundande av fredningsområden enligt lagen om fiske eller handräckning enligt dammsäkerhetslagen. Även utlåtanden till t.ex. tingsrätten, som är anhängiga vid en vattendomstol samt personalärenden skall överföras till respektive miljöstillståndsverk.

Enligt 4 mom. skall ett beslut genom vilket en vattendomstol har beviljat någon fri rättegång gälla oberoende av att behörigheten överförs till en annan domstol eller förvaltningsmyndighet.

12 §. *När miljöstillståndsverken skall tillämpa tidigare bestämmelser.* Enligt punkt 1 i bestämmelsen skall sådana ansökningsärenden enligt vattenlagen vilka är anhängiga vid ett miljöstillståndsverk avgöras enligt de tidigare materiella och formella bestämmelserna i vattenlagen, om ansökan har kungjorts eller på annat sätt delgivits eller syneförrättning i ärendet har förordnats att hållas innan den nya lagstiftningen har trätt i kraft. Härvid skall följaktligen också vattenlagens bestämmelser om förlust av talan iakttas, samt besvärstillståndssystemet iakttas när ändring söks.

I ett ansökningsärende som gäller avloppsvatten skall miljöskyddslagen tillämpas, om ansökan inte har kungjorts, ärendet delgivits parterna eller förordnats att handläggas vid syneförrättning innan miljöskyddslagen trädde i kraft. Ärendet skall i så fall med stöd av 11 § 1 mom. överföras till miljöstillståndsverket eller den regionala miljöcentralen.

I 2 mom. skall med avvikelse från den huvudregel som annars gäller ansökningsärenden föreskrivas, att de tidigare bestämmelserna i vattenlagen skall tillämpas på ett handräckningsärende som blivit anhängigt i vattendomstolen innan den nya lagstiftningen har trätt i kraft. Miljöstillståndsverket skall vara behörig myndighet, trots att ett motsvarande ärende enligt miljöskyddslagen skulle handläggas t.ex. av den regionala miljöcentralen. Undantaget i fråga om tillämplig lag beror främst på handräckningsärendenas karaktär. Ett beslut som meddelats i ett handräckningsärende skall övervakas med stöd av miljöskyddslagen, om det gäller miljöstillståndspliktig verksamhet. Om någon i ett handräckningsärende skulle förpliktas att ansöka om tillstånd till avledning av avfalls-

vatten, skall han i beslutet åläggas skyldighet att söka miljötillstånd.

13 §. *När de regionala miljöcentralerna skall tillämpa tidigare bestämmelser.* Huvudregeln i fråga om tillämplig lag skall vara densamma som i 12 §. Den nya lagen skall tillämpas om ärendet inte har kungjorts eller annars delgivits, när det är frågan om ett tillståndsärende enligt lagen om miljötillståndsförfarande eller ett ärende som avses i 77 § 2 mom. avfallslagen, dvs. förening av marken som har skett innan avfallslagen trädde i kraft.

Till följd av ändringen av vattenlagen föreslås att insamling av problemavfall, som tidigare varit tillståndspliktig verksamhet, nu skall bli anmälningspliktig. Om ansökan har kungjorts eller annars delgivits parterna, skall dock de tidigare bestämmelserna i avfallslagen och lagen om miljötillståndsförfarande tillämpas. Ovan i 8 § föreskrivs, att verksamhet för vilken ett sådant tillstånd har beviljats inte på nytt behöver anmälas till avfallsregistret.

Ett ärende som gäller fortsättning av ett tillstånd som beviljats enligt hälsoskyddslagen skall handläggas enligt de tidigare bestämmelserna i hälsoskyddslagen. Vid handläggningen skall tillämpas lagen om förvaltningsförfarande, inte lagen om miljötillståndsförfarande.

Enligt 2 mom. skall på ett förvaltnings tvångsärende som är anhängigt hos en regional miljöcentral tillämpas miljöskyddslagens procedurbestämmelser. Detta innebär ett undantag från principen i 12 § 2 mom. Eftersom miljöskyddslagens procedurbestämmelser motsvarar bestämmelserna i de tidigare gällande lagarna, finns det inte orsak att tillämpa den tidigare lagstiftningen. Den som skulle åläggas att ansöka om tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande skall i stället åläggas skyldighet att ansöka om miljötillstånd enligt miljöskyddslagen.

14 §. *När de kommunala myndigheterna skall tillämpa tidigare bestämmelser.* Enligt 1 mom. skall huvudregeln vid tillämpning av ärenden som är anhängiga hos en kommunal miljöförvaltningsmyndighet vara densamma som i 12 och 13 §, dvs. att den nya lagen skall tillämpas om ärendet inte har kungjorts eller annars delgivits en part. En syneförrättning enligt vattenlagen i vilken parterna har givits möjlighet att delta skall motsvara delgivning. I denna bestämmelse avses med den myndighet som handlägger tillstånds-

renden den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten enligt lagen om miljöförvaltningsförfarande samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten som handlägger ärenden enligt vattenlagens 10 kap. Också någon annan myndighet än kommunens miljöförvaltningsmyndighet har kunnat fungera som kommunens miljöförvaltningsmyndighet. Av denna bestämmelse följer å andra sidan också att någon annan än kommunens miljöförvaltningsmyndighet kan slutföra behandlingen av ett tillståndsärende på vilket den tidigare lagstiftningen tillämpas.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om handläggningen av anhängiga förvaltnings tvångsärenden, på motsvarande sätt som i 13 § 2 mom. föreslås bestämmelser om förvaltnings tvångsärenden som är anhängiga hos den en regional miljöcentral.

Enligt 7 § lagen om kommunernas miljöförvaltning kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, om fullmäktige så beslutar, delegera beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare, om inte något annat föreskrivs i lag. I förvaltnings tvångsärenden får beslutanderätt dock inte delegeras. Delegeringen av beslutanderätt har i allmänhet gällt anmälningsförfaranden och ärenden som gällt avledande av avloppsvatten i liten skala. En sådan delegering av beslutanderätt skall förbli i kraft när den nya lagstiftningen träder i kraft. Enligt 3 mom. skall tjänsteinnehavaren ha möjlighet att avgöra ärenden också med tillämpning av den nya lagstiftningen, om beslutanderätt i motsvarande ärenden tidigare har delegerats till honom.

15 §. *Anhängiga ärenden som gäller samma verksamhet.* Bestämmelserna i denna paragraf gäller situationer i vilka tillståndsärenden som avses i reformen av miljöskyddslagstiftningen när lagstiftningen träder i kraft är anhängiga hos olika myndigheter, fastän ärendena avser samma verksamhet. Om ett avloppsvattenärende skulle medföra sådana övriga ändringar i den industriella processen som även skulle påverka luftutsläppen, kunde en ändring av det gamla miljöförvaltnings tvångsärendet bli nödvändig även i fråga om lufttillståndet. Om en sådan tillståndsansökan enligt lagen om miljöförvaltningsförfarande vore anhängig vid den regionala miljöcentralen samtidigt som avloppsvattenärendet och miljöskyddslagen enligt 10 § eller 13 § 1 mom. denna lag skulle bli tillämplig, skulle det uppstå en situation i vilken vattenlagens tidigare bestämmelser skulle till-

lämpas på vattenutsläppen och miljöskyddslagen på luftutsläppen. För att sådana situationer skall undvikas, föreslås i paragrafen, att om miljöskyddslagen blir tillämplig på något av dessa anhängiga ärenden som gäller samma verksamhet, skall miljöskyddslagen tillämpas på dem alla. Ärendet skall överföras till behörig myndighet och upphöra att vara anhängigt hos den myndighet som har överfört sitt ärende.

16 §. *Ärenden som är anhängiga hos andra förvaltningsmyndigheter.* I 1 mom. föreslås bestämmelser om förvaltningstvångsärenden som gäller miljötillståndspliktig verksamhet och som med stöd av hälsoskyddslagen är anhängiga hos en hälsoskyddsmyndighet när den nya lagstiftningen trädes i kraft. Ett sådant ärende skall överföras från hälsoskyddsmyndigheten till den tillståndsmyndighet som avses i miljöskyddslagen. I ärendet skall tillämpas förvaltningstvångsbestämmelserna i 13 § miljöskyddslagen.

Bestämmelserna i 2 mom. gäller ett immissionstillståndsärende enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden som skall handläggas separat från miljötillståndsförfarandet. Ett sådant tillståndsärende skall behandlas enligt de bestämmelser som gällde när tillståndsärendet blev anhängigt. Såsom den tidpunkt när ärendet blev anhängigt skall t.ex. betraktas tidpunkten när byggnadslov söktes, även om sökanden då inte själv skulle ha insett att verksamheten kräver tillstånd enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden.

17 §. *Twiste- och brottmål som är anhängiga hos Vasa förvaltningsdomstol.* Enligt paragrafen skall de tviste- och brottmål som är anhängiga hos Vasa förvaltningsdomstol överföras till respektive hovrätt. När det gäller tvistemålen skall Vasa förvaltningsdomstol bestämma till vilken del ärendet är ett ansökningsärende. När det gäller personalärenden som eventuellt är anhängiga vid Vasa förvaltningsdomstol är huvudregeln den, att dessa ärenden överförs till respektive miljö- tillståndsverk utan någon särskild bestämmelse om saken.

Vid överföringen skall i tillämpliga delar iakttagas bestämmelsen i 11 § 2 mom., som gäller vattendomstolarna. Ett överföringsbeslut får inte överklagas.

18 §. *Ärenden som förfaller.* Paragrafen gäller sådana anhängiga ärenden som berörs av bestämmelser som enligt lagförslaget skall upphävas.

Enligt 2 § skall förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten upphävas. Anmälningar som avses i denna förordning kan dock vara anhängiga vid de regionala miljöcentralerna när miljöskyddslagen träder i kraft. Enligt 1 mom. skall givande av utlåtande över anmälan förfalla, eftersom något motsvarande förfarande inte längre kommer att finnas enligt miljöskyddslagen. Den regionala miljöcentralen skall vid behov anvisa den som har gjort anmälan att ansöka om miljötillstånd, om ett sådant behövs enligt miljöskyddslagen. Om verksamheten omfattas av ett gällande miljötillstånd, kan det vara möjligt att ett nytt miljötillstånd dock inte behöver sökas med anledning av vattenskyddssynpunkter. Ett nytt tillstånd skall t.ex. inte krävas om miljötillståndet för ett djurstall är avfattet så, att tillståndet beaktar bl.a. de krav som vattenskyddet ställer på lagring och spridning av gödsel.

Enligt 10 kap. 26 § vattenlagen har miljöministeriet haft möjlighet att på verksamhetssutövarns ansökan förlänga tiden för vidtagandet av de vattenskyddsåtgärder som en vattendomstol har föreskrivit. Enligt 2 mom. skall handläggningen av dessa ärenden förfalla när den nya lagstiftningen träder i kraft. Vid behov skall tillståndshavaren dock med stöd av 115 § miljöskyddslagen ha möjlighet att ansöka om att tillståndsmyndigheten skall förlänga den i tillståndsbeslutet utsatta tiden.

19 §. *Ändringssökande.* Enligt 1 mom. skall ändring i de ärenden som avses i reformen av miljötillståndslagstiftningen sökas enligt de tidigare bestämmelserna, om det beslut som överklagas har fattats med stöd av dessa. Bestämmelsen skall såväl gälla ändringssökande i första instans som sökande av ändring i högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen. Regeln att den tidigare lagstiftningen skall tillämpas omfattar såväl de materiella bestämmelserna som procedurbestämmelserna. Härvid skall också vattenlagens besvärstillståndssystem tillämpas, enligt vad som tidigare har bestämts därom. Kommunala miljötillståndsbeslut skall överklagas till de regionala förvaltningsdomstolarna.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om ett undantag från den huvudregel beträffande besvärdomstol som föreslås i 1 mom. Ändring i ett förvaltningsbeslut skall sökas hos Vasa förvaltningsdomstol, om beslutet har fattats efter att den nya lagstiftningen har

trätt i kraft, men med tillämpning av tidigare bestämmelser. Även i dessa fall skall besvärdomstolen avgöra ärendet enligt de tidigare materiella bestämmelserna. Om beslutet gäller annan verksamhet än sådan som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöskyddslagen, skall ändring dock sökas hos ifrågavarande regionala förvaltningsdomstol. Ett sådant annat ärende kan t.ex. gälla befrielse från sådan anslutning till ordnad avfallstransport som förutsätts i avfallslagen.

20 §. *Handläggning av återförvisade ärenden.* Paragrafen gäller fall i vilka en besvärdomstol med tillämpning av tidigare bestämmelser återförvisar ett ärende för att i sin helhet handläggas på nytt. Ett ärende kan i sin helhet återförvisas för ny handläggning om det är frågan om ett procedurfel eller väsentlig brist i grunderna för beslutet. Vid den nya handläggningen av ärendet skall i så fall de nya bestämmelserna tillämpas. Efter som handläggningen av ärendet inleds från början, kräver verksamhetsutövarens eller den skadelidandes rättsskydd inte längre att den tidigare lagstiftningen tillämpas.

5 kap. Särskilda bestämmelser

21 §. *Överföring av personal.* I 1 mom. föreskrivs, att den personal vid vattendomstolarna som innehar domartjänst skall överföras och utnämnas till motsvarande direktors- och miljörådstjänster vid miljötillståndsverken. Miljötillståndsverkens verksamhetsställen skall vara belägna på samma orter som vattendomstolarnas nuvarande verksamhetsställen. Tjänsterna skall inte anslås lediga att sökas. Chefsdomarna vid vattendomstolarna skall överföras och utnämnas till direktörer för miljötillståndsverken. Den övriga personalen skall enligt 2 mom. överföras till motsvarande tjänster vid miljötillståndsverken. Tjänstemännens samtycke skall inte behövas för överföringen.

De överingenjörsråd som deltar i högsta förvaltningsdomstolens handläggning av ärenden enligt vattenlagen skall enligt 3 mom. överföras och för återstoden av sin mandattid utnämnas till miljösjakkunnigrådstjänster.

De som förordnats till vikariat vid vattendomstolarna får sin ställning tryggad så, att de utnämns till motsvarande tjänster vid miljötillståndsverken.

22 §. *Förorenade markområden.* I paragrafen föreslås bestämmelser om ansva-

ret för rengöring av förorenade markområden samt det förfarande som därvid skall iakttas. Ansvaret för ett förorenat område skall basera sig på den lag som gällde vid föroreningstidpunkten. Om föroreningen har skett innan avfallslagen trädde i kraft från ingången av år 1994, skall bestämmelserna i lagen om avfallshantering tillämpas i fråga om ansvaret. Det ansvar som följer av lagen om avfallshantering har uppfattas vara tämligen omfattande. När avfallslagen stiftades, begränsades ansvarsbestämmelserna i viss mån. Å andra sidan medförde avfallslagen för kommunerna en skyldighet att svara för rengöringen, om inga andra ansvariga påträffas eller kan ställas till ansvar.

Bestämmelsen i 77 § 2 mom. avfallslagen om förorening av mark som har ägt rum innan avfallslagen trädde i kraft har i praktiken tolkats så, att angående rengöringsförfarandet har tillämpats vad lagen om avfallshantering föreskriver om avfallshanteringsplaner och anmälningsförfarande. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att förfarandet alltid skall basera sig på miljöskyddslagen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att bestämmelserna i de statsrådsbeslut som gäller markförorening skall tillämpas också på tidigare inträffade fall av förorening av mark. Bestämmelsen motsvarar 77 § 3 mom. avfallslagen.

23 §. *Datasystemet för miljövärdsinformation.* Enligt 27 § miljöskyddslagen skall de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral upprätthålla ett datasystem för miljövärdsinformation. Datasystemet skall omfatta olika komplex av ärenden. Vid vattendomstolarna används med stöd av vattenlagen en vattenbok, i vilken vattendomstolen inför uppgifter om sina utslag. Avsikten är att ett vattenbeslutsregister som motsvarar vattenboken fortfarande skall föras, särskilt med tanke på vattenhushållningsärendena. I paragrafen konstateras, att de uppgifter om utslag angående förorening av vatten som har införts i vattenboken innan miljöskyddslagstiftningen har trätt i kraft direkt skall bli en del av datasystemet för miljövärdsinformation.

24 §. *Lagstridigt förfarande.* Avsikten med bestämmelsen är att se till att den som har gjort sig skyldig till ett förfarande som varit lagstridigt enligt den tidigare lagen skall kunna ställas till ansvar fastän ärendet inte har blivit anhängigt när de lagar som avses i 1 § träder i kraft. På ett lagstridigt

förfarande skall tillämpas miljöskyddslagens bestämmelser om förvaltningstvång. För gärningen eller försummelsen skall enligt de allmänna principerna för påförande av straff utmätas ett straff enligt de bestämmelser som gällde vid tidpunkten då gärningen begick, om inte nyare lag medför ett lindrigare straff.

25 §. *Tillämpning av tidigare bestämmelser på vissa ärenden.* I 1 mom. föreskrivs, att om bestämmelser i annan lagstiftning hänvisar till en vattendomstol, skall hänvisningen härefter anses gälla ifrågavarande miljötillståndsverk. Enligt 2 mom. skall hänvisningar i annan lagstiftning till tillstånd enligt lagen om miljötillstånds-förfarande, beslut med stöd av luftvårdslagen eller tillstånd enligt 10 kap. vattenlagen avse tillstånd enligt miljöskyddslagen. Sådana hänvisningar finns bl.a. i de statsrådsbeslut som avses i 3 § samt i vissa andra bestämmelser.

Enligt 3 mom. skall hänvisningar till 7 a § luftvårdslagen i ett statsrådsbeslut om gränsvärden för luftkvaliteten eller i en kommunal beredskapsplan anses avse 103 § miljöskyddslagen. I bestämmelsen konstateras dessutom, att en hänvisning i ett statsrådsbeslut om behörigheten att bevilja undantag enligt 10 § 4 punkten luftvårdslagen skall anses gälla 17 § miljöskyddslagen.

26 §. *Kommunstyrelsens behörighet.* Enligt 5 § 2 mom. lagen om kommunernas miljö-vårdsförvaltning har kommunfullmäktige i en kommun med färre än 3000 invånare kunnat anförtro kommunstyrelsen skötseln av den kommunala miljö-vårdsmyndighetens uppgifter. Enligt ett lagförslag i propositionen skall denna bestämmelse upphävas. Efersom vissa kommuner dock har fattat beslut om att kommunstyrelsen skall fungera såsom kommunal miljö-vårdsmyndighet, skall i lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen föreskrivas, att kommunstyrelsen skall kunna fungera såsom kommunens miljö-vårdsmyndighet till utgången av denna fullmäktigeperiod och högst till den 28 februari 2001.

27 §. *Ikraftträdande.* Lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

2. Närmare bestämmelser

Införandet av det föreslagna miljöskydds-

lagstiftningen förutsätter att en förordning utfärdas. En bestämmelse om bemyndigande att utfärda en sådan förordning föreslås i 117 § förslaget till miljöskyddslag och dessutom föreslås individualiserade bemyndiganden att utfärda förordning i flera paragrafer i samma lagförslag. En av de viktigaste är bestämmelsen i 28 § 1 mom., om att närmare bestämmelser om tillståndspliktig verksamhet skall utfärdas genom förordning.

Flera statsrådsbeslut har meddelats med stöd av luftvårdslagen och bullerbekämpningslagen, vilka enligt lagförslaget skall upphävas. Enligt förslaget till lag om införande av miljöskyddslagstiftningen skall dessa beslut tillämpas också efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft, men härefter kommer sådana beslut att meddelas med stöd av miljöskyddslagen.

Enligt 13 § i förslaget till lag om miljö-tillståndsverken skall närmare bestämmelser om verkställigheten av nämnda lag utfärdas genom förordning. Antalet miljö-tillståndsverk, miljö-tillståndsverkens verksamhetsområden, namn och verksamhetsställen bestäms enligt 1 § 3 mom. genom beslut av statsrådet. De många ändringar som föreslås i vattenlagen medför också att vattenförordningen måste ändras på flera punkter.

3. Ikraftträdande

En särskild lag skall stiftas om de föreslagna lagarnas ikraftträdande samt om arrangemang i övergångsskedet. Ovan i avsnitt 1.26 redogörs i detalj för ikraftträdelselagens innehåll.

4. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att behandlingen av miljö-tillstånd och på vattenlagen baserade tillstånd förnyas så att vattendomstolarna dras in och ersätts med administrativa tillståndsmyndigheter, dvs. miljö-tillståndsverken. Enligt 16 § regeringsformen har var och en rätt att på ett tillbörligt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt lagskipningsorgan. Denna bestämmelse, som överensstämmer med artikel 6 i Europarådets människorättskonvention, ger uttryck för principen om en god

förvaltning.

I propositionen föreslås relativt omfattande bemyndiganden att ge förordningar samt att bevilja undantag från bestämmelser som utfärdats genom förordningar. Dessa befogenheter motsvarar dock, med en smärre utvidning, de befogenheter som ingår i gällande lagstiftningen.

Ett viktigt syfte med propositionen är att skapa ett enhetligt tillståndsförfarande, vilket från tillståndssökandens synpunkt innebär att det i princip blir möjligt att sköta alla tillståndsärenden på ett och samma ställe. I miljöskyddslagen och vattenlagen föreslås procedurbestämmelser som är mera detaljerade än de som ingår i lagen om förvaltningsförfarande och beaktar de särdrag som är förenade med miljötillståndsärenden och vattenhushållningsärenden. För att skapa garantier för fungerande behandlingsförfaranden och en god förvaltning vid de nyinrättade miljötillståndsverken föreslås att bestämmelser utfärdas på lagnivå om ämbetsverkens behörighetsområde, ställning och beslutsförfarande samt om behörighetsvillkoren för och utnämningen av personalen. Miljöskyddslagens och vattenlagens bestämmelser om sökande av ändring utgör en garanti för att beslut om rättigheterna och skyldigheterna alltid kan överföras till en domstol för behandling. Förslagen kan således anses uppfylla de krav som ställs i 16 § regeringsformen.

Enligt 91 § regeringsformen har domare en starkare rätt att kvarstå i sin tjänst än andra tjänstemän. Rätten att kvarstå i tjänsten innebär att en domare inte kan sägas upp. En domare kan inte heller utan sitt eget samtycke flyttas till en annan tjänst, utom i det fall att det är fråga om en ombildning av domstolsväsendet.

Vid vattendomstolarna finns sammanlagt 31 vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättslimnologer som enligt 15 kap. 4 § vattenlagen i egenskap av domstolsledamöter har rätt att kvarstå i tjänsten.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande med anledning av regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en revidering av systemet för sökande av ändring i beskattningen (GrUU 3/1994 rd) att indragningen av omsättningsskatterätten innebar en ombildning av domstolsväsendet i den bemärkelse som avses i regeringsformen. Överföringen av domare kunde härvid genomföras i enlighet med propositionen. Vid

bedömningen av vilka tjänster som var lämpliga för de domare som skulle överföras ansåg utskottet att i första hand domartjänster kom i fråga och därefter tjänster inom rättsväsendet samt övriga tjänster.

Den föreslagna indragningen av de tre vattendomstolarna och inrättandet av tre miljötillståndsverk i stället för dem måste betraktas som en sådan ombildning av domstolsväsendet som avses i regeringsformen.

Miljötillståndsverken är enligt förslaget regionala förvaltningsmyndigheter som skall sköta de i 2—9 kap. vattenlagen avsedda vattenhushållningsärenden som för närvarande behandlas i vattendomstolarna samt de tillståndsärenden som enligt miljöskyddslagen ankommer på miljötillståndsverken. Vid miljötillståndsverken inrättas 3 direktörstjänster och 28 miljörådstjänster. Miljöråden skall som ledamöter av miljötillståndsverkets sammanträde behandla och avgöra sådana tillståndsärenden som nämns ovan.

I samband med ombildningen av domstolsväsendet kan personer som innehar domartjänster flyttas och utnämnas till andra tjänster. De miljörådstjänster som inrättas vid miljötillståndsverken skall med beaktande av de föreslagna behörighetsvillkoren och de till tjänsterna hörande uppgifterna anses lämpliga för de personer som för närvarande innehar domartjänster vid vattendomstolarna.

En domares avgångsålder är enligt lagen om införande av statstjänstemannalagen (756/1986) 70 år, om domaren har utnämnts till tjänsten innan den upphävda statstjänstemannalagen (755/1986) trädde i kraft. På andra domare tillämpas den 67 års avgångsålder som bestäms i den gällande statstjänstemannalagen. En sådan rätt kan inte vara förenad med en tjänst vid en förvaltningsmyndighet. Vid indragningen av omsättningsskatterätten tillämpades arrangemanget med bibehållen avgångsålder inte på omsättningsskatterättens sekreterare, som i samband med reformen förlorade sin domarstatus (LaUB 11/1993 rd). I förslaget föreslås därför inte något undantag från den för tjänstemän gällande allmänna 65 års avgångsåldern.

Bestämmelserna om ersättningar för vattenförorening föreslås bli ändrade så att ersättningar kan beviljas enligt miljöskadlagen medan bestämmelser om ersättningsförfarandet intas i miljöskyddslagen (11 kap.). I fråga om ersättningstagarens rättsliga ställning sker ingen väsentlig ändring, eftersom

miljöskadelagens ersättningsgrunder till väsentliga delar överensstämmer med de bestämmelser om saken som tidigare ingick i vattenlagen. Propositionen leder således inte till någon försämring av det grundlagsenliga egendomsskyddet.

Den föreslagna miljöskyddslagen förverkligar i många avseenden den skyldighet som det allmänna enligt 14 a § 2 mom. regeringsformen har att verka för att alla tillförsäkras en sund miljö. Detta framgår framförallt av den föreslagna bestämmelsen om syftet med miljöskyddslagen (1 §), men strävandet efter en hälsosam och trivsamt miljö framgår också av flera andra paragrafer (1, 2, 4, 7, 10, 12 och 13 kap. samt 102 och 103 §).

I överensstämmelse med 14 a § 2 mom. regeringsformen strävar propositionen också efter att var och en skall ha möjlighet att påverka beslutsfattandet i frågor som gäller den egna livsmiljön. Detta mål framgår uttryckligen av 1 § i den föreslagna miljöskyddslagen och dessutom ingår i miljöskyddslagen och vattenlagen detaljerade be-

stämmelser om hörande, information och sökande av ändring i samband med tillstånds- och anmälningsförfaranden. Också när allmänna miljöskyddsnormer utfärdas och undantag från dessa beviljas samt i samband med att riksomfattande planer och program uppgörs skall de höras, vilkas intresse och rätt särskilt berörs av ärendet. Vidare utvidgas rätten att anhängiggöra ärenden som gäller rättelse av lagstridiga förfaranden samt rätten att söka ändring i ärenden som avses i miljöskyddslagen och vattenlagen. Möjligheterna att påverka sådana ärenden som avses i vattenlagen förbättras också av det faktum att vattenlagens bestämmelser om förlust av talerätt föreslås bli upphävd, liksom även de gällande bestämmelserna om besvärstillstånd.

Med hänvisning till det ovanstående anser regeringen att de lagar som ingår i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförs ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Miljöskyddslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Mål

Syftet med denna lag är att

1) hindra förorening av miljön samt avhjälpa och minska skador orsakade av förorening,

2) bevara en hälsosam och trivsamt naturekonomiskt hållbar och mångsidig miljö,

3) förebygga uppkomst och skadeverkningar av avfall,

4) effektivisera bedömningen av miljökonsekvenserna i fråga om förorenande verksamhet och beaktandet av dessa konsekvenser som en helhet,

5) förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön,

6) främja ett hållbart utnyttjande av naturresurserna, samt

7) motverka klimatförändringar och i övrigt stödja en hållbar utveckling.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön enligt vad som bestäms nedan. Dessutom tillämpas lagen på verksamhet som ger upphov till avfall samt på återvinning och behandling av avfall.

Denna lag tillämpas inte på verksamhet som regleras i lagen om förhindrande av vattens förorening, försakad av fartyg (300/1979) eller på verksamhet som avses i havsskyddslagen (1415/1994). Denna lag tillämpas inte heller på förebyggande av skadeverkningar orsakade av strålning till den del det bestäms om detta i kärnenergilagen (990/1987) eller strålskyddslagen (592/1991) och inte heller på förebyggande av vattenförorening till den del det bestäms om detta i gränsöverskridande samarbetet mellan Fin-

land och Sverige (FördrS 54/1971).

Genom förordning kan bestämmas om undantag från tillämpningen av denna lag, om det är påkallat med hänsyn till rikets säkerhet, försörjningsberedskapen eller särdragen i försvarsmaktens verksamhet.

Vid tillämpningen av denna lag skall iaktas vad som bestäms i internationella havsskyddsfördrag som är förpliktande för Finland. I fråga om hindrade av förorening av miljön skall dessutom iaktas vad som bestäms annanstans i lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förorening av miljön* genom mänsklig verksamhet orsakat utsläpp eller deponering i miljön av ämnen, energi, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, som antingen i sig eller tillsammans med andra utsläpp

a) medför olägenhet för hälsan,

b) medför olägenhet för naturen och dess funktioner,

c) hindrar eller i hög grad försvårar utnyttjandet av naturresurser,

d) minskar den allmänna trivselen i miljön eller särskilda kulturvärden,

e) minskar miljöns lämplighet för allmän rekreation,

f) skadar eller medför olägenhet för egendom eller dess användning,

g) orsakar annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse,

2) *verksamhet som medför risk för förorening av miljön* inrättande eller användning av en anläggning eller användning av ett område eller anordnande av en verksamhet på ett sätt som kan leda till förorening av miljön,

3) *olägenhet för hälsan* sjukdom hos människan eller andra störningar i hälsotillståndet eller förekomst av faktorer eller omständigheter som kan inverka negativt på befolkningens eller individens livsmiljö från hälsosynpunkt,

4) *bästa tillgängliga teknik* tekniskt och ekonomiskt genomförbara produktions- och

reningsmetoder som är utvecklade till effektivaste och mest avancerade stadium, samt planerings-, byggnads-, underhålls- och driftsmetoder som gör det möjligt att hindra eller på effektivaste sätt minska den förorening av miljön som verksamheten medför,

5) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön eller i praktiken beslutar om sådan verksamhet,

6) *vattendrag* vattenområden som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. vattenlagen (264/1961) och territorialvatten som avses i 1 kap. 3 § vattenlagen,

7) *grundvatten* vatten som finns i marken eller berggrunden.

En teknik är tekniskt och ekonomiskt genomförbar då den kan tas i allmänt bruk och till skäligena kostnader kan tillämpas inom verksamhetsområdet i fråga. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om vilka omständigheter som skall beaktas vid fastställandet av bästa tillgängliga teknik.

4 §

Allmänna principer

Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön gäller följande principer:

1) negativ miljöpåverkan skall förebyggas eller, om det inte är möjligt att hindra den, minimeras (*principen om prevention och minimering av olägenheter*),

2) i övrigt skall iaktas av verksamhetens art påkallad försiktighet och aktsamhet för att hindra förorening av miljön samt beaktas sannolikheten för att verksamheten medför risk för förorening, olycksrisken samt vilka möjligheter det finns att förhindra olyckor och begränsa deras verkningar (*försiktighets- och aktsamhetsprincipen*),

3) bästa tillgängliga teknik skall användas (*principen om bästa tillgängliga teknik*),

4) i syfte att hindra förorening av miljön skall ändamålsenliga och kostnadseffektiva åtgärdscombinationer tillämpas, bland annat när det gäller arbetsmetoderna samt valet av råvaror och bränslen (*principen om bästa praxis från miljösynpunkt*).

Den som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön ansvarar för att förebyggande åtgärder vidtas samt för att den olägenhet för miljön som verksamheten orsakar undanröjs eller begränsas så långt

som möjligt (*principen om förorenarens ansvar*).

5 §

Allmänna skyldigheter

Verksamhetsutövaren skall tillräckligt väl känna till verksamhetens konsekvenser och risker för miljön samt möjligheterna att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan (*skyldighet att vara konsekvensmedveten*).

I verksamhet som medför risk för förorening av miljön skall dessutom beaktas de allmänna skyldigheter som följer av 4 och 6 § avfallslagen (1072/1993).

6 §

Val av plats för verksamheten

Verksamhet som medför risk för förorening av miljön skall om möjligt placeras så att verksamheten inte orsakar förorening eller risk för förorening samt så att förorening kan motverkas.

Vid bedömningen av platsens lämplighet skall beaktas

1) verksamhetens art, sannolikheten för förorening samt olycksrisken,

2) områdets och dess omgivningars nuvarande och framtida, i en plan med rättsverkningar angivna användningsändamål samt planbestämmelserna för området,

3) andra tänkbara platser inom området.

7 §

Förbud mot förorening av mark

På eller i marken får inte lämnas eller släppas ut avfall eller andra ämnen som försämrar markkvaliteten så att därav kan följa risk eller olägenhet för hälsan eller miljön, avsevärd minskning av trivselen eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse (*förbud mot förorening av mark*).

8 §

Förbud mot förorening av grundvatten

Ämnen eller energi får inte deponeras på eller ledas till ett sådant ställe eller behandlas på ett sådant sätt att

1) grundvattnet på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde kan bli hälsofarligt eller dess kvalitet annars väsentligt kan försämrats,

2) grundvattnet på någon annans fastighet kan bli hälsofarligt eller obrukbart för något ändamål som det kunde användas för, eller

3) åtgärden genom påverkan på grundvattnets kvalitet annars kan kränka allmänt eller annars enskilda intresse (*förbud mot förorening av grundvatten*).

Som åtgärder av det i 1 mom. angivna slaget anses också åtgärder som särskilt anges i förordning samt genom förordning förbjudna utsläpp av miljö- eller hälsofarliga ämnen i grundvatten. En sådan förordning kan gälla endast åtgärder som avses i Europeiska gemenskapens direktiv.

9 §

Särskilda förbud som gäller havet

Inom Finlands territorium, insjöområden eller territorialvatten får inte vidtas åtgärder som kan orsaka i havsskyddslagen avsedd havsförorening utanför Finlands territorialvattengräns.

I Finlands territorialvatten får avfall eller andra ämnen i sänkningssyfte eller annat bortskaffningssyfte inte dumpas från finska eller utländska fartyg, från fordon på isen, från luftfartyg eller från i 4 § 2 punkten havsskyddslagen avsedda havstekniska enheter, inte heller får fartyg, havstekniska enheter eller luftfartyg sänkas eller överges, med beaktande av vad som i 7 § 3 mom. havsskyddslagen föreskrivs om motsvarande åtgärder utanför territorialvattengränsen. Detsamma gäller också utstjälpning från stranden av ämnen i sänkings- eller bortskaffningssyfte.

Det i 2 mom. nämnda förbudet gäller inte utstjälpning av snö i havet. I vattenlagen finns bestämmelser om deponering av mudermassa i vattenområde.

2 kap.

Förordningar och föreskrifter

10 §

Allmänna grunder

Statsrådet kan, enligt vad som bestäms

nedan i detta kapitel, genom förordning utfärda behövliga bestämmelser om hindrande och minskning av förorening av miljön.

Vid utfärdandet av de förordningar som avses i detta kapitel skall beaktas vad som föreskrivs i 4—6 §.

Vid beredningen av förordningarna skall de myndigheter och intressegrupper vilkas verksamhet eller fördel ärendet särskilt beröres ges tillfälle att avge utlåtande.

11 §

Miljö kvalitet och utsläpp

Statsrådet kan genom förordning utfärda bestämmelser om

1) miljö kvalitet, uppföljning och kontroll, 2) utsläpp i miljön eller allmänt avlopp, begränsning av utsläpp samt övervakning av utsläppsgränserna,

3) begränsning av eller förbud mot utsläpp av hälso- eller miljöfarliga ämnen i miljön eller allmänt avlopp,

4) begränsning av eller förbud mot särskilt störande buller och skakningar under vissa tider,

5) begränsning av utsläpp eller deponering av slam eller förbud mot utsläpp av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen,

6) jordbrukets nitratusläpp i vatten och övriga krav som ställs på jordbruket när det gäller vattenskyddet.

12 §

Vissa verksamheter

Statsrådet kan utöver vad som bestäms i 11 § genom förordning utfärda bestämmelser om

1) metoder, anläggningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från jordbruk, kreaturshushållning, pälsdjursskötsel, skogsbruk, torvproduktion och fiskodling, samt om de krav som ställs på placeringen av sådana verksamheter från miljöskyddssynpunkt,

2) metoder, anläggningar, byggnader, konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från el- eller värmeproducerande verk eller pannanläggningar med en bränsleeffekt som understiger 10 megawatt, från asfaltstationer, stenkrossar och distributionsstationer för flytande bränslen samt från

andra med dessa jämförbara verksamheter, och om de krav som ställs på placeringen av sådana verksamheter från miljöskyddssynpunkt, om man inom det ifrågavarande verksamhetsområdet överhuvudtaget kan tillämpa enhetliga miljöskyddsåtgärder för att förhindra utsläpp,

3) minskning av utsläppen från branscher eller verksamheter där det används flyktiga organiska föreningar,

4) miljöskyddskraven för och övervakningen av avfallsåtervinning eller -behandling i en anläggning eller yrkesmässigt.

13 §

Motorfordon, arbetsmaskiner och anordningar

Statsrådet kan genom förordning utfärda bestämmelser om

1) begränsning av motorfordons tomgång annanstans än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen,

2) utsläpp från och märkning av arbetsmaskiner och anordningar samt förbud eller begränsningar som gäller utsläppande av arbetsmaskiner och anordningar på marknaden och användningen av dessa.

I en förordning som avses i 1 mom. 2 punkten kan föreskrivas att den som släpper ut en arbetsmaskin eller anordning på marknaden skall utverka typgodkännande för denna eller så som närmare anges i förordningen visa att arbetsmaskinen eller anordningen uppfyller de krav som anges i förordningen. En sådan förordning som avses i detta moment kan ges endast om detta krävs enligt Europeiska gemenskapens rättsakter.

14 §

Mark

Statsrådet kan genom förordning utfärda bestämmelser om

1) de med tanke på olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark eller de halter som läggs till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet,

2) behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska krav som

ställs på saneringen och om saneringsmetoderna samt om kontroll och övervakning.

15 §

Ämnen, preparat och produkter

Ifall ett ämne, ett preparat eller en produkt eller dess användning medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön, kan statsrådet genom förordning utfärda bestämmelser om

1) begränsning av eller förbud mot tillverkning, import, utsläppande på marknaden, export, överlåtelse eller användning av ämnet, preparatet eller produkten,

2) sammansättningen och märkningen av ett ämne, ett preparat eller en produkt som tillverkas, importeras, släpps ut på marknaden, exporteras eller används.

Bestämmelser om begränsningar och förbud gällande kemikalier ingår dessutom i kemikalielagen (744/1989). Om produktsäkerhet föreskrivs i produktsäkerhetslagen (914/1986).

16 §

Andra förordningar

Statsrådet kan dessutom, för genomförande av Europeiska gemenskapens rättsakter eller för uppfyllande av Finlands internationella förpliktelser, genom förordning utfärda bestämmelser om miljötillstånds giltighet samt om justering av miljötillstånd och om tillståndsvillkor eller om sådana krav för hindrande av miljöförstöring som kan jämföras med kraven i 11—15 §.

17 §

Beviljande av undantag

Miljöministeriet kan bevilja undantag från bestämmelserna i en förordning som har givits med stöd av 11—16 §, på de grunder som anges i den.

Ministeriet kan dessutom bevilja undantag från bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, på de grunder som anges i förordningen.

Undantag beviljas på ansökan. Innan undantag beviljas skall miljöministeriet ge den regionala miljöcentralen, kommunen och en i 92 § avsedd registrerad sammanslutning tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan. Beslutet skall delges i enlighet med lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

Om undantag i samband med gemensamt genomförande bestäms i 111 §.

18 §

Hushållsavloppsvatten

Miljöministeriet kan i fråga om avloppsvatten från vattenklosetter och annat hushållsavloppsvatten genom förordning utfärda bestämmelser om reningsanläggningar och reningsmetoder, samlingsbrunnar, användning och underhåll av sådana anläggningar samt om infiltrationsområden och avlägsnande av slam, särskilt med beaktande av målen för det riksomfattande vattenskyddet.

19 §

Kommunala miljöskyddsföreskrifter

Kommunfullmäktige kan, med avseende på kommunen eller någon del av den, för verkställigheten av denna lag utfärda av de lokala förhållandena föranledda allmänna föreskrifter om annat än sådan verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag, sådan verksamhet som är anmälningspliktig enligt 61—62 § eller 78 § eller försvarsmaktens verksamhet (*kommunala miljöskyddsföreskrifter*).

Föreskrifterna kan gälla

1) åtgärder, begränsningar och konstruktioner som förhindrar utsläpp eller skadeverkningar av sådana,

2) motverkande av tillfälligt buller eller tillfälliga skakningar som är särskilt störande,

3) miljömässiga förutsättningar för placering av verksamheter utanför detaljplaneområden,

4) områden där det på grund av speciell

risk för förorening av miljön är förbjudet att leda avloppsvatten i marken eller vattendrag eller i en sådan bädd som avses i 1 kap. 2 § vattenlagen,

5) zoner och områden där användningen av stallgödsel och gödselmedel samt inom jordbruket förekommande, för miljön skadliga ämnen är begränsad,

6) lämnande av uppgifter som behövs för tillsynen.

Den kommunala miljövärdmyndigheten kan bevilja undantag från en miljöskyddsföreskrift på de i föreskriften angivna grunderna.

Innan miljöskyddsföreskrifter utfärdas skall den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen ges tillfälle att avge utlåtande. Beslut om godkännande av miljöskyddsföreskrifter skall delges så som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Ett beslut anses ha delgivits då kungörelsen har blivit offentligt framlagd. På samma sätt skall det kungöras att miljöskyddsföreskrifter träder i kraft. Föreskrifterna skall sändas till den regionala miljöcentralen för kännedom.

Kommunala miljöskyddsföreskrifter skall inte tillämpas om de strider mot denna lag eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. Statsrådet kan för att förebygga speciell risk för förorening av miljön genom förordning utfärda bestämmelser om de grunder på vilka kommunen kan meddela sådana vattenskyddsföreskrifter för jordbruket som är strängare än de krav som ställs i en förordning som utfärdats med stöd av 11 § 6 punkten.

3 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

20 §

Statliga myndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Den regionala miljöcentralen skall inom sitt verksamhetsområde styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i författningar som har givits med stöd av den, övervaka att författningarna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid

sådant beslutsfattande som avses i denna lag.

21 §

Den kommunala miljövårdsmyndigheten

Den i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) avsedda kommunala miljövårdsmyndigheten skall sköta de tillstånds- och tillsynsuppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunen, samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan delegera sin beslutanderätt enligt denna lag till en tjänsteinnehavare så som anges i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning. Befogenheter kan dock inte delegeras till en tjänsteinnehavare i ärenden som gäller utövande av förvaltningstvång.

22 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynsmyndigheter enligt denna lag är den regionala miljöcentralen och den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Arbetsarkyddsmyndigheterna och hälso-skyddsmyndigheterna övervakar iakttagandet av en i 13 § 1 mom. 2 punkten avsedd förordning enligt vad som närmare bestäms i denna.

Tullverket och gränsbevakningsväsendet övervakar, var och en inom sitt behörighetsområde, iakttagandet av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

23 §

Miljötillståndsmyndigheter

Statliga tillståndsmyndigheter enligt denna lag är miljötillståndsverken och de regionala miljöcentralerna. Särskilda bestämmelser utfärdas om antalet miljötillståndswerk, deras administrativa ställning och organisation, behandlingen av ärenden, personalens behörighetsvillkor och tillsättningen av tjänster. Särskilda bestämmelser utfärdas också om organiseringen av beslutsfattandet i tillståndsärenden vid de regionala miljöcentralerna.

Kommunal miljötillståndsmyndighet är den

kommunala miljövårdsmyndigheten.

24 §

Övriga myndigheter och inrättningar

Statliga myndigheter och forskningsanstalter kan fungera som sådana sakkunnigmyndigheter eller -inrättningar som avses i denna lag, enligt vad som vid behov bestäms genom förordning. Miljöministeriet kan utse en sakkunniginrättning att vara nationellt referenslaboratorium i miljöfrågor.

Sådant typgodkännande som avses i 13 § 2 mom. kan ges av fordonsförvaltningscentralen, enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

Miljöministeriet kan förordna en inrättning som avses i 1 mom. eller någon annan inrättning som uppfyller de krav som anges i förordning att sköta uppgiften som besiktningsorgan eller motsvarande inrättning i anslutning till typgodkännandet enligt 13 § 2 mom. Ministeriet kan återkalla förordnandet om inrättningen inte uppfyller de krav som ställs i förordningen. Genom förordning föreskrivs närmare om de krav som ställs på inrättningen och om övervakningen av att de uppfylls.

25 §

Skyldighet att följa miljöns tillstånd

Kommunen skall inom sitt område följa miljöns tillstånd, på det sätt som de lokala förhållandena kräver. Särskilda bestämmelser utfärdas om Finlands miljöcentraler och de regionala miljöcentralernas uppgifter när det gäller att följa miljöns tillstånd.

Uppföljningsinformationen skall offentliggöras och ges behövlig publicitet.

26 §

Riksomfattande planer och program

Statsrådet godkänner de i Europeiska gemenskapens rättsakter avsedda riksomfattande miljöskyddsplanerna och -programmen. När planerna görs upp och programmen utarbetas skall de myndigheter och intressegrupper vilkas rätt och fördel ärendet särskilt berör ges tillfälle att bli hörda.

Bestämmelser om riksomfattande och re-

gionala avfallsplaner finns i avfallslagen.

27 §

Datasystemet för miljövårdsinformation

De regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral upprätthåller datasystemet för miljövårdsinformation, med uppgifter om

1) de tillstånd och anmälningar som avses i denna lag samt om sådana anmälningar som avses i 6 § lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen (/),

2) rapporter och observationer i samband med tillstånden,

3) sådant som skall införas i det avfallsregister som avses avfallslagen,

4) uppföljning av miljöns tillstånd samt forskning i samband med verkställigheten av denna lag.

Kommunen skall utan hinder av tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) till datasystemet för miljövårdsinformation överföra sådana i 1 mom. avsedda uppgifter som den förfogar över. Den kommunala miljövärdsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få tillgång till de uppgifter ur datasystemet som den behöver för tillsynen och uppföljningen.

Om de registrerades rätt till insyn gäller vad som bestäms i personuppgiftslagen (523/1999).

4 kap.

Behovet av miljötillstånd

28 §

Allmän tillståndsplikt

Verksamhet som medför risk för förorening av miljön är beroende av tillstånd (*miljötillstånd*). Närmare bestämmelser om tillståndspliktig verksamhet utfärdas genom förordning.

Miljötillstånd behövs dessutom för

1) verksamhet som kan medföra förorening av vattendrag, då det inte är fråga om sådan verksamhet som avses i 1 kap. 19 § vattenlagen,

2) avledande av avloppsvatten som kan medföra förorening av en i 1 kap. 2 § vattenlagen avsedd bädd eller bassäng,

3) verksamhet som kan utsätta omgivning-

en för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920),

4) återvinning eller behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt,

5) prospektering efter och utvinning av olja och gas inom Finlands territorialvatten samt annan därmed förknippad verksamhet.

I fråga om verksamhet som erhållit tillstånd krävs nytt tillstånd för ändringar som ökar utsläppen eller dessa effekter och för andra väsentliga ändringar. Sådant tillstånd behövs emellertid inte om ändringen inte väsentligen ökar miljöpåverkan eller riskerna och om tillståndet inte behöver justeras på grund av att verksamheten har ändrats.

29 §

Förordning om tillståndsplikt

Genom förordning kan bestämmas om tillståndsplikt för utsläpp i vatten eller allmänt avlopp, oberoende av om utsläppet orsakar sådan förorening som avses i denna lag. Förordningen kan gälla endast utsläpp som avses i Europeiska gemenskapens direktiv.

Genom förordning kan dessutom bestämmas att utsläpp av ett visst skadligt ämne direkt eller indirekt i havet kräver miljötillstånd oberoende av konsekvenserna, om det är nödvändigt för verkställigheten av internationella havsskyddsfördrag som är förpliktande för Finland. Förordningen kan gälla hela landet, även om det internationella fördraget gäller endast en del av Finlands territorium.

30 §

Undantag från tillståndsplikten

Bestäms det genom förordning om verksamheter som avses i 12 § 2 eller 3 punkten eller med stöd av 18 § avfallslagen om behandling av annat avfall än problemavfall på den plats där det uppkommit eller om sådan återvinning av avfall som sker i en anläggning eller yrkesmässigt, kan det samtidigt föreskrivas att det under de i förordningen angivna förutsättningarna inte behövs miljötillstånd för verksamheten. Genom förordning kan dessutom bestämmas om undantag från tillståndsplikten för sådan verksamhet som avses i 28 § 2 mom. 4 punkten.

Tillstånd behövs inte heller för kortvarig verksamhet av försöksnatur, vars syfte är att testa råvaror eller bränslen, tillverknings- eller förbränningsmetoder eller en reningsanordning, eller att återvinna eller behandla avfall i en anläggning eller yrkesmässigt för att klarlägga verkningarna, användbarheten eller någon jämförbar omständighet som gäller sådan verksamhet.

Miljötillstånd skall emellertid alltid sökas för verksamhet som avses i 28 § 2 mom. 1—3 och 5 punkten samt i 29 §.

5 kap.

Tillståndsmyndigheternas befogenheter

31 §

Behörig tillståndsmyndighet

Miljötillståndsverket skall avgöra en ansökan om miljötillstånd, om

1) verksamheten kan ha betydande miljökonsekvenser eller det annars, med hänsyn till verksamhetens art eller karaktär, är motiverat att miljötillståndsverket avgör ärendet,

2) verksamheten utöver miljötillstånd förutsätter tillstånd enligt 2—9 kap. vattenlagen eller att det enligt vattenlagen grundas annan nyttjanderätt än för utloppsledning eller annan nyttjanderätt än sådan som avses i 10 kap. vattenlagen och om tillståndsansökningarna skall behandlas gemensamt i enlighet med 39 §, eller

3) tillståndet söks av den regionala miljöcentralen eller om denna i en betydande utsträckning har främjat projektet.

Den regionala miljöcentralen avgör andra tillståndsansökningar än sådana som avses i 1 mom., om

1) verksamhetens miljökonsekvenser i betydande omfattning berör ett större område än den kommun där verksamheten är placerad eller om det av någon annan orsak är motiverat att den regionala miljöcentralen avgör ärendet,

2) tillståndet behövs med stöd av 28 § 2 mom. 1 punkten, eller

3) tillståndet behövs med stöd av 29 §.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten avgör andra tillståndsansökningar än sådana som avses i 1 eller 2 mom.

Närmare bestämmelser om verksamheter som avses i 1 mom. 1 punkten och 2 mom. utfärdas genom förordning.

32 §

Tillståndsmyndighet vid ändringar i verksamheten

Tillståndsansökningar som gäller ändringar i verksamheten avgörs av den myndighet som är behörig att avgöra ansökningar om tillstånd för en motsvarande ny verksamhet.

33 §

Överföring av tillståndsärenden

Om en tillståndsansökan har anhängiggjorts hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och det i samband med utredningen av ärendet framgår att verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag, skall ärendet överföras till den regionala miljöcentralen för avgörande. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan i enskilda fall överföra ett till dess behörighet hörande tillståndsärende till den regionala miljöcentralen för avgörande, om ärendet kräver sådan särskild utredning som inte kan fås i kommunen. Ett tillståndsärende kan överföras till den regionala miljöcentralen också av andra särskilda skäl.

Den regionala miljöcentralen kan av särskilda skäl i enskilda fall överföra ett till dess behörighet hörande tillståndsärende till miljötillståndsverket för avgörande.

34 §

Tillståndsmyndighetens regionala behörighet

En tillståndsansökan avgörs av den enligt 31 § behöriga tillståndsmyndighet inom vars verksamhetsområde verksamheten placeras. Om verksamheten innefattar nyttjande av ett område och den bedrivs inom flera än en tillståndsmyndighets verksamhetsområde, skall tillståndsansökan avgöras av den myndighet inom vars verksamhetsområde merparten av den verksamhet som orsakar utsläpp är belägen.

Om fiskerihushållningsvillkor som ingår i tillstånden för flera verksamheter som belastar samma vattendrag skall justeras samtidigt och det är ändamålsenligt att besluta om dem som en helhet, skall ärendet avgöras av det miljötillståndsverk som är behörigt enligt 1 mom.

6 kap.

Tillståndsförfarandet

35 §

Tillståndsansökan

Tillståndsansökan skall tillställas den behöriga tillståndsmyndigheten. Ett tillstånds-
ärende som skall avgöras av en statlig till-
ståndsmyndighet anses ha blivit anhängigt
när ansökan har tillställts vederbörande re-
gionala miljöcentral eller miljötillståndsverk.

Till ansökan skall fogas för tillståndspröv-
ningen behövlig utredning om verksamheten
och dennas miljökonsekvenser, om parterna
samt om andra relevanta omständigheter,
enligt vad som närmare föreskrivs genom
förfordning.

Om ansökan gäller verksamhet som avses i
lagen om förfarandet vid miljökonsekvens-
bedömning (468/1994) skall till ansökan
före beslutsfattandet fogas en sådan miljö-
konsekvensbeskrivning som avses i den
nämnda lagen. Till ansökan skall dessutom
vid behov fogas en sådan bedömning som
avses i 65 § naturvårdslagen (1096/1996).

36 §

Utlåtanden

Tillståndsmyndigheten skall begära utlåtan-
den om ansökan av den regionala miljöcen-
tralen och de kommunala miljövårdsmyndig-
heterna i de kommuner där den i ansökan
avsedda verksamhetens miljökonsekvenser
eventuellt framträder samt av andra myndig-
heter som bevakar allmänt intresse i saken.
Tillståndsmyndigheten skall också inhämta
andra utlåtanden som behövs för till-
ståndsprövningen. En statlig tillstånds-
myndighet skall dessutom begära utlåtande
av den kommun där den i ansökan avsedda
verksamheten är placerad samt vid behov
också kommunerna inom det område som
påverkas av verksamheten.

37 §

Anmärkningar och åsikter

Tillståndsmyndigheten skall innan den av-
gör ett ärende ge dem vilkas rätt och fördel
saken kan beröra (*parterna*) tillfälle att

framställa anmärkningar med anledning av
tillståndsärendet.

Andra än parterna skall ges tillfälle att
framföra sin åsikt.

38 §

Information om tillståndsansökan

Tillståndsmyndigheten skall informera om
en tillståndsansökan genom att under 30 da-
gar kungöra den på de berörda kommuner-
nas anslagstavlor så som anges i lagen om
offentliga kungörelser (34/1925). Också den
regionala miljöcentralen och miljötillstånds-
verket skall kungöra tillståndsansökan på
sina anslagstavlor. Av kungörelsen skall
framgå de omständigheter som närmare an-
ges i förordning. Om offentliggörandet av
kungörelsen skall annonseras i minst en tid-
ning med allmän spridning inom det område
som påverkas av verksamheten, om inte
ärendet är av ringa betydelse eller annonse-
ring annars är uppenbart onödigt.

Kungörelsen skall separat delges de parter
som saken särskilt berör.

I fråga om hörande och tillkännagivande
av ärendets anhängighet gäller i övrigt vad
som föreskrivs i lagen om förvaltningsförfä-
rande (598/1982) och lagen om delgivning i
förvaltningsärenden (232/1966). När det gäl-
ler en samfällighets icke konstituerade del-
ägarlag skall på delgivningen tillämpas
16 kap. 8 § vattenlagen.

39 §

*Gemensam behandling av tillstånd som
avser samma verksamhet*

En miljötillståndsansökan som gäller för-
orening av vatten samt en beträffande
samma verksamhet gjord tillståndsansökan
enligt vattenlagen och en ansökan om nytt-
janderätt som avses i 31 § 1 mom. 2 punk-
ten skall behandlas tillsammans och avgöras
genom samma beslut, om detta inte av sär-
skilda skäl anses vara onödigt. Gemensam
behandling behövs inte om verksamheten
utöver miljötillstånd kräver enbart i 9 kap.
vattenlagen avsett tillstånd att avleda vatten
för användning såsom vätska, förutsatt att
det inte finns något direkt vattenhushåll-
ningssamband mellan avledandet och åter-
ledandet till vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett tillstånds-

rende framgår att det för verksamheten behövs också tillstånd enligt vattenlagen, skall sökanden inom en av tillståndsmyndigheten utsatt skälig tid lämna in en tillståndsansökan enligt vattenlagen. I annat fall avvisas den anhängiga tillståndsansökan utan prövning.

De ärenden som avses i 1 mom. skall behandlas enligt det förfarande som anges i vattenlagen, med beaktande av vad som i denna lag eller med stöd av den bestäms om tillståndsansökans och beslutets innehåll.

Behövliga avvikelser från skyddsområdesbestämmelser som avses i 9 kap. 19 och 20 § vattenlagen skall avgöras genom samma beslut som ett anhängigt miljötillståndsärendet.

40 §

Samtidig behandling av tillstånd för olika verksamheter

Om olika verksamheter som medför risk för förorening av miljön har en från tillståndsprövningens synpunkt avsevärd total-effekt och miljötillståndsärendena gällande dessa verksamheter är anhängiga hos samma tillståndsmyndighet, skall ärendena behandlas och avgöras samtidigt, om detta inte av särskilda skäl skall anses vara onödigt.

7 kap.

Tillståndsprövning

41 §

Grunderna för tillståndsprövning

Miljötillstånd skall beviljas om verksamheten uppfyller de krav som ställs i denna lag och i avfallslagen samt i de förordningar som har givits med stöd av dem.

Tillståndsmyndigheten skall pröva utlåtandena och anmärkningarna i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Tillståndsmyndigheten skall också annars beakta vad som föreskrivs om bevakande av allmänt eller enskilt intresse.

Vid avgörandet av tillståndsärenden skall dessutom iakttas naturvårdslagen och vad som har bestämts med stöd av den.

42 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

För att tillstånd skall kunna beviljas krävs att verksamheten, med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetens placering, inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter

- 1) medför olägenhet för hälsan,
- 2) medför annan betydande förorening av miljön eller risk för sådan,
- 3) har konsekvenser som förbjuds i 7—9 §,
- 4) leder till försämring av speciella naturförhållanden eller till att vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet äventyras inom det område som påverkas av verksamheten,

5) medför sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. lagen angående vissa grannelagsförhållanden.

Verksamheten får inte placeras i strid med detaljplanen. Vid placeringen skall dessutom iakttas vad som bestäms i 6 §.

En verksamhetsidkare som återvinner eller behandlar avfall skall dessutom ställa en med beaktande av verksamhetens omfattning och art samt de villkor som meddelas i fråga om verksamheten tillräcklig säkerhet och vidta andra motsvarande åtgärder för att säkerställa en behörig avfallshantering. Den som bedriver annan verksamhet än avstjälpningsplatsverksamhet eller återvinning eller behandling av problemavfall behöver inte avkrävas säkerhet eller motsvarande arrangemang om han är tillräckligt solvent och annars kan ordna behörig avfallshantering eller om återvinnings- och behandlingsverksamheten bedrivs i liten skala. Vid behov utfärdas genom förordning närmare bestämmelser om säkerhet eller motsvarande arrangemang som avkrävs den som bedriver avstjälpningsplatsverksamhet.

En verksamhetsidkare som återvinner eller behandlar avfall skall dessutom ha tillgång till tillräcklig sakkunskap i förhållande till verksamhetens art och omfattning.

43 §

Tillståndsvillkor om hindrande av förorening

Tillstånd skall förenas med behövliga villkor om

1) utsläpp, hindrande och begränsning av sådana samt om utsläppsstället,

2) avfall samt om minskning av avfall och dess skadlighet,

3) åtgärder vid störningar och i andra exceptionella situationer,

4) åtgärder efter avslutad verksamhet, såsom istandsättning av områden och hindrande av utsläpp,

5) andra åtgärder för att hindra, minska eller utreda förorening samt risken för eller olägenheterna av förorening.

Om det inom annan verksamhet än industriell verksamhet eller energiproduktion genom villkor som avses i 1 mom. på grund av verksamhetens natur inte är möjligt att i tillräcklig utsträckning hindra eller minska miljöömlägenheter, kan tillståndet förenas med villkor om inom produktionen förekommande kvantiteter, näringsämnen eller energiformer.

När tillståndsvillkoren meddelas skall beaktas verksamhetens art, egenskaperna hos det område där verksamhetens miljökonsekvenser framträder, verksamhetens sammanlagda miljöpåverkan, betydelsen av åtgärder för att hindra förorening av miljön som en helhet samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra åtgärderna. Tillståndsvillkor som avser att hindra och begränsa utsläpp skall vara baserade på bästa tillgängliga teknik. Dessutom skall vid behov beaktas energianvändningens effektivitet samt beredskapen att förebygga olyckor och begränsa verkningarna av sådana.

44 §

Villkor om fiskerihushållning

Om utsläpp av avloppsvatten eller andra ämnen kan ha följder som avses i 2 kap. 22 § vattenlagen, skall miljötillståndet förenas med behövliga villkor om fiskevårds-skyldighet eller fiskerihushållningsavgift. På villkoren tillämpas 2 kap. 22 och 22 b § vattenlagen.

45 §

Villkor om avfall och avfallshantering

Tillståndet skall dessutom förenas med behövliga villkor om avfall och avfallshantering, för iakttagande av avfallslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser,

samt om ställande av säkerhet som avses i 42 § 3 mom. eller motsvarande arrangemang. På verkställigheten av villkoren tillämpas denna lag.

Tillstånd till avfallsåtervinning eller -behandling i en anläggning eller yrkesmässigt kan begränsas till att gälla återvinning och behandling av en viss typ av avfall. I ett tillstånd kan behandlingen av avfall från ett visst område prioriteras.

46 §

Kontrollvillkor

Tillståndet skall förenas med behövliga villkor om driftskontroll, kontroll av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshantering, verksamhetens miljöpåverkan samt om kontroll av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet. Verksamhetsutövaren kan också åläggas att lämna uppgifter som behövs för tillsynen.

Tillståndsmyndigheten kan vid behov ålägga flera tillståndshavare att gemensamt kontrollera sina verksamheters miljöpåverkan.

En verksamhetsutövare kan åläggas att utverka tillståndsmyndighetens eller en av denna förordnad myndighets godkännande för sin kontrollplan i så god tid att kontrollen kan inledas samtidigt som verksamheten inleds eller vid någon annan tidpunkt som är ändamålsenlig med tanke på verksamhetens miljöpåverkan. Kontrollvillkoren och den godkända kontrollplanen kan vid behov ändras trots att tillståndet är i kraft.

I sådana fall som avses i 2 och 3 mom. skall beslut fattas med iakttagande av lagen om förvaltningsförfarande, om inte beslutet fattas i samband med att tillståndet beviljas eller ändras. Beslutet kan ändras på tjänstens vägnar eller på yrkande av tillståndshavaren, tillsynsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänt intresse, kommunen eller en part som orsakas olägenhet. Beslutet delges efter anslag och ändring kan sökas i beslutet enligt vad som bestäms i denna lag.

47 §

Villkor om utsläpp i avlopp

Om industriavloppsvatten leds till ett reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse, skall miljötillståndet vid behov förenas med villkor om förbehandling av av-

loppsvattnet, enligt vad som närmare bestäms genom förordning.

48 §

Föreskrift om att bädd skall betraktas som avlopp

Om avledande av avloppsvatten till en bädd som avses i 1 kap. 2 § vattenlagen förenas denna, skall i tillståndet samtidigt föreskrivas om bädden helt eller delvis skall betraktas som ett avlopp enligt 10 kap. 2 § vattenlagen.

49 §

Villkor om utloppsledningar

Tillståndet skall vid behov, i enlighet med vattenlagen, förenas med villkor om byggande av en utloppsledning och om den nyttjanderätt som behövs för ändamålet. På ersättning för skada, olägenhet och annan förlust av förmån tillämpas 11 kap. vattenlagen. På nyttjanderätten tillämpas 12 kap. och 21 kap. 8 § vattenlagen.

50 §

Inverkan av vissa planer och program

Verksamheten får inte strida mot sådana för verksamhetsutövaren bindande förpliktelser som följer av riksomfattande planer och program som avses i 26 § 1 mom. I ett tillstånd gällande en återvinnings- och behandlingsplats för tillståndspliktigt avfall skall beaktas de avfallsplaner som avses i 40 § avfallslagen. I tillståndet skall dessutom i tillräcklig utsträckning beaktas sådana andra planer som har godkänts med stöd av 26 § 1 mom.

51 §

Förhållandet mellan tillståndsvillkor och förordningar

Ett tillståndsvillkor kan vara strängare än ett individualiserat miljöskydds krav i en förordning som har givits med stöd av denna lag eller avfallslagen

1) för att förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall uppfyllas,

2) för tillgodoseende av ett miljö kvalitetskrav i en förordning, eller
3) för att skydda vatten.

Ett sådant i 1 mom. 3 punkten avsett tillståndsvillkor om vattenskydd inom jordbruket, som är strängare än de krav som ställs i en förordning som utfärdats med stöd av 11 § 6 punkten, kan meddelas endast när det föreligger speciell risk för förorening av miljön.

8 kap.

Tillståndsbeslut

52 §

Tillståndsbeslutets innehåll

Miljötillstånd beviljas, beroende på sakens natur, att gälla tills vidare eller för viss tid.

Av tillståndsbeslutet skall framgå grunderna för avgörandet samt motiveringen. I beslutet skall tas ställning till sådana individualiserade yrkanden som har framställts i utlåtanden och anmärkningar.

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, skall av tillståndsbeslutet framgå hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen.

Närmare bestämmelser om tillståndsbeslutets innehåll utfärdas genom förordning.

53 §

Meddelande av tillståndsbeslut

Ett tillståndsbeslut meddelas den dag som anges i en kungörelse som sätts upp på tillståndsmyndighetens anslagstavla (*anslag*), vilken dag beslutet anses ha kommit till parternas kännedom.

54 §

Information om tillståndsbeslut

Beslutet skall tillställas sökanden och dem som uttryckligen har bett att få beslutet samt tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet. Dessutom skall de underrättas om beslutet vilka har framställt anmärkning i ärendet eller särskilt har bett om att bli underrättade samt de som enligt 38 § 2 mom. har delgi-

vits tillståndsansökan genom separat delgivning. Om en anmärkning har undertecknats av flera kan endast den första undertecknaren tillställas beslutet eller underrättas om det.

Uppgift om beslutet skall utan dröjsmål offentliggöras i den kommun där verksamheten är placerad och i andra kommuner inom det område som eventuellt påverkas av verksamheten. Uppgift om beslutet skall dessutom publiceras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är uppenbart onödig.

9 kap.

Tillståndets giltighet

55 §

Tillståndets giltighet och justering

Ett för viss tid beviljat tillstånd upphör att gälla efter den utsatta tiden, om inte annat anges i tillståndsbeslutet.

I ett tillstånd som gäller tills vidare skall föreskrivas när en ansökan om justering av tillståndsvillkoren senast skall göras och vilka utredningar som då skall läggas fram, om inte en sådan föreskrift skall anses vara uppenbart onödig. Av särskilda skäl kan en föreskrift om justering av tillståndsvillkoren tas in också i ett tillstånd som beviljas för viss tid. Den myndighet som har beviljat tillståndet skall i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

I tillståndet kan av särskilda skäl bestämmas att tillståndsmyndigheten med stöd av sådan utredning som avses i 43 § 1 mom. 5 punkten kan precisera tillståndsvillkor eller komplettera tillståndet.

56 §

Iakttagandet av förordningar

Om genom en förordning utfärdas bestämmelser som är strängare än villkoren i ett tillstånd som redan har beviljats med stöd av denna lag eller avfallslagen eller sådana bestämmelser om tillståndets giltighet eller justering som avviker från tillståndet, skall förordningen iakttas utan hinder av tillståndet.

57 §

När tillstånd upphör att gälla

Den myndighet som har beviljat ett tillstånd kan besluta att detta upphör att gälla, om

1) verksamheten har varit avbruten minst fem år i en följd eller om verksamhetsutövaren meddelar att verksamheten inte inleds eller att verksamheten har avslutats för gott,

2) verksamheten eller för dess inledande väsentliga åtgärder inte har påbörjats inom fem år efter att tillståndet vunnit laga kraft eller inom en i tillståndsbeslutet eventuellt angiven längre tid, eller

3) ansökan om justering av tillståndsvillkoren inte har gjorts i enlighet med 55 § 2 mom.

Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan. Ärendet kan anhängiggöras av tillståndsmyndigheten på eget initiativ, av tillsynsmyndigheten, av verksamhetsutövaren, av kommunen eller av någon som orsakats olägenhet.

58 §

Ändring av tillstånd

Den myndighet som har beviljat ett tillstånd skall på ansökan av tillståndshavaren, tillsynsmyndigheten, den myndighet som bevakar allmänt intresse eller den som orsakats olägenhet ändra tillståndet om

1) den förorening eller risk för förorening som verksamheten medför väsentligen avviker från vad som uppskattats på förhand,

2) verksamheten har konsekvenser som är förbjudna enligt denna lag,

3) utsläppen på grund av den bästa tillgängliga teknikens utveckling väsentligen kan minskas till skäligena kostnader,

4) förhållandena efter att tillståndet beviljats har förändrats väsentligt, eller

5) det påkallas av bestämmelser som utfärdats för uppfyllande av internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

När det gäller ändring av fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift gäller vad som föreskrivs i 2 kap. 22 § 4 mom. och 22 b § vattenlagen. Om det vid ett sådant ersättningsförfarande som avses i 68 § har framkommit ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldigheten eller fiskerihushållningsavgiften, kan miljötillståndsver-

ket i samband med ändringen av tillståndet på tjänstens vägnar uppta ändringen av skyldigheten eller avgiften till behandling utan hinder av vad som annars gäller om ändring och justering av villkor.

Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan.

59 §

Återkallande av tillstånd

Den myndighet som har beviljat ett tillstånd kan på initiativ av tillsynsmyndigheten återkalla tillståndet, om

1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillståndet,

2) tillståndsvillkoren trots tillsynsmyndighetens skriftliga anmärkning upprepade gånger har överträtts på ett sådant sätt att verksamheten medför risk för förorening av miljön, eller

3) förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom ändring av tillståndet i enlighet med 58 §.

Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan.

10 kap.

Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet

60 §

Tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar

Verksamhetsutövaren skall till den kommunala miljövårdsmyndigheten göra en skriftlig anmälan om åtgärder eller händelser som orsakar tillfälligt buller eller skakningar, såsom byggnadsarbete eller offentliga tillställningar, om bullret eller skakningarna kan antas bli speciellt störande. Om ett projekt genomförs på flera kommuners område skall anmälan göras till den regionala miljöcentral inom vars verksamhetsområde bullret eller skakningarna huvudsakligen uppträder. Om verksamheten förutsätter en sådan anmälan som avses i 13 § 1 mom. hälsoskyddslagen (763/1994) skall anmälan emellertid behandlas av den kommunala hälsoskyddsmyndigheten.

Anmälan behöver emellertid inte göras om verksamhet som förutsätter miljötillstånd, om verksamhet i anslutning till privata hushåll eller om försvarsmaktens verksamhet och inte heller om sådan tillfällig verksamhet för vilken kommunen med stöd av 19 § har utfärdat miljöskyddsföreskrifter och samtidigt bestämt att någon anmälningsskyldighet inte föreligger.

Anmälan skall göras i god tid innan åtgärden vidtas eller verksamheten inleds, likväl senast 30 dygn före denna tidpunkt, om inte en kortare tid bestäms i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna.

61 §

Verksamhet av försöksnatur

Sådan verksamhet av försöksnatur som avses i 30 § 2 mom. förutsätter en skriftlig anmälan till den behöriga miljötillståndsmyndigheten senast 30 dygn innan verksamheten inleds.

62 §

Exceptionella situationer

Om det på grund av en olycka eller produktionsstörning, rivning av en konstruktion eller anläggning eller av någon annan jämförbar orsak uppkommer utsläpp eller avfall i en utsträckning som medför direkt och uppenbar risk för förorening av miljön eller som på grund av avfallets mängd eller beskaffenhet föranleder särskilda avfallshanteringsåtgärder, skall den för verksamheten ansvarige eller avfallsinnehavaren utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om saken. I fråga om tillståndspliktig verksamhet meddelar tillståndsmyndigheten de föreskrifter som behövs.

63 §

Hörande

En anhängig anmälan som avses i detta kapitel skall offentliggöras och parterna skall höras i enlighet med lagen om förvaltningsförfarande, om den anmälda verksamheten väsentligt kan påverka allmänt eller enskilt intresse.

64 §

Behandling av anmälningar

En myndighet skall med anledning av en anmälan fatta ett beslut som kan innehålla behövliga föreskrifter om hindrande av förorening av miljön, kontroll av verksamheten, information till det berörda områdets invånare samt om fullgörande av de skyldigheter som följer av avfallslagen. Myndigheten kan förbjuda eller avbryta annan verksamhet än sådan som bedrivs med stöd av tillstånd, om det inte är möjligt att genom föreskrifterna i tillräcklig utsträckning minska de betydande olägenheter som orsakas allmänt eller enskilt intresse. I en situation som avses i 62 § kan myndigheten på de villkor som den bestämmer godkänna en nödvändig, kortvarig avvikelse från en skyldighet som grundar sig på denna lag eller avfallslagen.

Föreskrifter kan meddelas eller en verksamhet förbjudas även om anmälningsskyldigheten har försumrats.

Om en anmälan som avses i 60 § behandlas av en kommunal hälsoskyddsmyndighet, skall på behandlingen av anmälan utöver 1—2 mom. tillämpas också hälsoskyddslagen. De föreskrifter som meddelas med anledning av anmälan kan i så fall tas i det beslut som ges med stöd av hälsoskyddslagen, medan miljöskyddslagen tillämpas på övervakningen av att föreskrifterna iakttas. När det gäller sökande av ändring tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996).

65 §

Inskrivning i datasystemet

Innan verksamhet av det slag som avses i 30 § 1 mom. samt annan genom förordning reglerad verksamhet än sådan tillståndspliktig verksamhet som medför risk för förorening av miljön inleds skall verksamheten anmälas till den regionala miljöcentralen för inskrivning i det datasystem för miljövärdsinformation som avses i 27 §. Genom förordning kan utfärdas närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall lämnas om verksamheten.

Den i datasystemet inskrivna verksamheten skall uppfylla de krav som ställs i förordning eller i den plan som avses i 26 §. Tillsynsmyndigheten skall tillställas de för uppföljningen av verksamheten nödvändiga upp-

gifterna. Genom förordning kan utfärdas närmare bestämmelser om uppföljning av verksamheten.

11 kap.

Ersättningar

66 §

Tillämpliga bestämmelser

När det gäller ersättning för miljöskador orsakade av verksamhet som avses i denna lag tillämpas lagen om ersättning för miljöskador (737/1994). På ersättningsärenden i samband med förorening av vattendrag tillämpas likväl dessutom vad som bestäms i detta kapitel.

Vad som i detta kapitel bestäms om vattendrag gäller i tillämpliga delar också vatten som avses i 1 kap. 2 § vattenlagen.

67 §

Ersättningsbeslut i samband med tillståndsärenden

När tillståndsmyndigheten beviljar miljö-tillstånd skall den samtidigt, om inte något annat följer av 68 §, på tjänstens vägnar bestämma om ersättning för skador som verksamheten orsakar genom förorening av vattendrag. Härvid tillämpas inte 9 § lagen om ersättning för miljöskador. Ersättningen skall bestämmas med beaktande av vad som i 55 § bestäms om tillståndets tidsbundenhet och om möjligheten att justera villkoren i ett tillstånd som har beviljats för viss tid.

68 §

Separata ersättningsbeslut

Om en detaljerad utredning av de skador som en verksamhet orsakar skulle innebära att avgörandet av ett tillståndsärende fördröjs oskäligt, kan den regionala miljöcentralen eller miljö-tillståndsverket avgöra tillståndsärendet till den del detta gäller beviljandet av tillståndet och uppskjuta avgörandet av ärendet till en senare tidpunkt till den del det gäller ersättning för sådana i 67 § avsedda skador som orsakas av verksamheten. Om miljö-tillståndet beviljas av den regionala miljöcentralen skall denna överföra en er-

sättningsfråga av det slag som avses ovan till miljötillståndsverket för avgörande. Ersättning för beviljande av sådan nyttjanderätt som avses i 49 § skall emellertid bestämmas i samband med tillståndet.

Den regionala miljöcentralen och miljötillståndsverket kan också bestämma att frågan om ersättning för de skador som orsakas av verksamheten till någon del skall avgöras senare, om det saknas behövlig utredning eller annars finns någon särskild anledning därtill. Tillståndstagaren skall härvid åläggas att inhämta behövlig utredning och hos miljötillståndsverket ansöka om komplettering av ersättningsavgörandet.

69 §

Ställande av säkerhet i ersättningsärenden

I ett tillståndsbeslut som avses i 68 § skall andra sökande än staten, en kommun eller en samkommun åläggas att innan den i tillståndet angivna verksamheten inleds eller, om den redan har inletts, inom en av tillståndsmyndigheten bestämd tid ställa godtagbar säkerhet för att de av verksamheten orsakade skadorna blir ersatta. När det gäller ställande av säkerhet, justering av dess belopp och befriande av säkerheten gäller i tillämpliga delar 16 kap. 24 § 3 mom. vattenlagen.

70 §

Fullföljdsdomstolens avgörande i ersättningsärenden

Om fullföljdsdomstolen ändrar ett miljötillståndsbeslut så att det blir nödvändigt att ändra ett ersättningsavgörande, skall domstolen helt eller delvis överföra ersättningsfrågan till tillståndsmyndigheten för behandling, om den inte själv kan ändra ersättningsavgörandet.

71 §

Ersättning för skada som orsakats före avgörandet av tillståndsärendet

Miljötillståndsverket kan i samband med ett tillståndsärende som gäller förorening av vattendrag behandla också ett yrkande som gäller ersättning för skada som har orsakats av den i ansökan avsedda verksamheten före

avgörandet av tillståndsärendet, om avgörandet inte på grund därav fördröjs väsentligt. Om yrkandet inte behandlas i samband med tillståndsärendet skall miljötillståndsverket behandla det som ett separat ärende. En annan tillståndsmyndighet kan överföra ett till denna framställt yrkande till miljötillståndsverket för avgörande.

72 §

Ersättning för oförutsedd skada

Ersättning för en skada som inte hade förutsatts när tillståndet beviljades kan utan hinder av ett tidigare avgörande yrkas i en ansökan till miljötillståndsverket. Samtidigt är det möjligt att behandla ett yrkande som gäller ersättning för en skada som med avvikelse från tillståndet har orsakats genom samma åtgärd.

73 §

Behandlingen av ersättningsärenden vid tingsrätten

Tingsrätten avgör utan hinder av 71 och 72 §, i samband med eller fristående från brottmål som gäller förorening av vattendrag, på sådana brott baserade ersättningsyrkanden. Miljötillståndsverket skall avvisa ett ersättningsärende utan prövning om det brottmål som ersättningsyrkandet är baserat på är anhängigt hos tingsrätten.

Tingsrätten skall utan prövning avvisa ett genom ett käromål anhängiggjort skadeståndsyckande, om ett till samma ärende hänförligt ersättningsärende är anhängigt hos tillståndsmyndigheten.

Tingsrätten skall underrätta den regionala miljöcentralen och miljötillståndsverket om att ett ersättningsärende gällande förorening av vatten har blivit anhängigt.

Tingsrätten kan begära utlåtande av den regionala miljöcentralen eller miljötillståndsverket ge ett utlåtande, om avgörandet av ärendet förutsätter särskild sakkunskap om miljöskydd eller vattenärenden.

74 §

Behandlingen av ersättningsärenden hos tillståndsmyndigheterna

I fråga om ersättningsansökningar och be-

handling av sådana samt i fråga om beslut i ersättningsärenden gäller i tillämpliga delar vad som i 35—38 och 53—54 § bestäms om behandling av tillståndsansökningar.

Det kan bestämmas att ersättningsfrågor som gäller förorening av vattendrag skall behandlas vid utredningsförfarande eller synförrättning i enlighet med vattenlagen.

I fråga om ersättningsärenden gäller dessutom i tillämpliga delar vad som bestäms i 11 kap. 14—14 c § vattenlagen.

12 kap.

Sanering av mark och grundvatten

75 §

Skyldighet att sanera mark och grundvatten

Den som genom sin verksamhet har orsakat förorening av mark eller grundvatten är skyldig att sanera marken och grundvattnet och återställa marken och grundvattnet i ett sådant skick att olägenhet för hälsan eller olägenhet eller risk för miljön undanröjs.

Om det inte kan utredas vem som har förorenat marken eller om förorenaren inte anträffas eller inte kan förmås att uppfylla sin saneringsskyldighet och om föroreningen har skett med samtycke områdets innehavare eller om denne har eller borde ha känt till områdets skick då han skaffade det, skall innehavaren sanera marken till den del som detta inte är uppenbart oskäligt. Områdets innehavare svarar under samma förutsättningar också för saneringen av förorenat grundvatten, om föroreningen är en följd av att marken har förorenats.

Till den del som områdets innehavare inte kan åläggas att sanera den förorenade marken skall kommunen utreda saneringsbehovet och sanera marken.

76 §

Anmälningsskyldighet

Om det i marken eller grundvattnet har kommit ut ämnen som kan orsaka förorening, skall den som förorsakat detta omedelbart underrätta en tillsynsmyndighet om saken.

77 §

Utredningsskyldighet

Om mark eller grundvatten uppenbarligen har förorenats kan den regionala miljöcentralen åläggas den som enligt 75 § ansvarar för saneringen att utreda det förorenade områdets storlek samt saneringsbehovet. När åläggandet meddelas skall i tillämpliga delar iakttas vad som bestäms nedan i 13 kap.

78 §

Sanering av mark

Behandling av förorenade marksubstanser förutsätter miljötillstånd.

Sanering av mark på ett förorenat område eller avlägsnande av förorenade marksubstanser för bortforsling och behandling någon annanstans enligt 1 mom. kan emellertid inledas efter anmälan om saken till den regionala miljöcentralen, om

1) det förorenade markområdets storlek och föroreningsgrad har utretts tillräckligt noggrant,

2) saneringen sker enligt allmänt använda godtagbara metoder, och

3) verksamheten inte leder till annan förorening av miljön.

Den regionala miljöcentralen granskar anmälan och fattar beslut med anledning av den. Beslutet kan förenas med behövliga föreskrifter om hur verksamheten skall ordnas och övervakas.

Genom förordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om anmälan och det beslut som skall fattas med anledning av den.

79 §

Saneringsåläggande

Den regionala miljöcentralen skall meddela åläggande om sanering av mark eller grundvatten ifall den som enligt 75 § är ansvarig för saneringen inte gör något åt saken. Åläggandet skall i tillämpliga delar meddelas med iakttagande av 13 kap.

Om saneringen förutsätter behandling av marksubstanser på det förorenade området, skall åläggandet meddelas i tillämpliga delar med iakttagande av bestämmelserna om miljötillstånd och bestämmelserna i 13 kap. Myndigheten kan samtidigt bestämma vilka andra åtgärder som skall vidtas för att återställa miljön i dess ursprungliga skick eller för att minska eller undanröja olägenheter.

80 §

Delegering av beslutanderätt till kommunen

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört den regionala miljöcentralen besluta att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall vara behörig myndighet i sådana ärenden gällande förorenad mark som avses i detta kapitel, med undantag av 75 § 3 mom. Beslutet kan ges för viss tid och det kan av särskilda skäl ändras. I beslutet får ändring inte sökas genom besvär.

Sådana i 1 mom. avsedda ärenden som anhängiggjorts hos den regionala miljöcentralen innan beslutet om delegering av beslutanderätt har fattats skall slutbehandlas vid den regionala miljöcentralen.

13 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

81 §

Anmälan om ändringar i verksamheten och byte av tillståndshavare

Den som har miljötillstånd skall utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om ett permanent eller långvarigt avbrott i verksamheten samt om ändringar som är väsentliga för tillsynen.

Om tillståndshavaren byts skall den nya tillståndshavaren anmäla att så skett.

82 §

Kontroll på annans område

Den regionala miljöcentralen kan bevilja en verksamhetsutövare rätt att på en annans område kontrollera en verksamhets miljöpåverkan samt miljökvaliteten, om områdets ägare eller innehavare inte ger sitt samtycke.

En förutsättning för beviljande av kontrollrätt är att kontrollen inte medför nämnvärd olägenhet. Områdets ägare eller innehavare skall ges tillfälle att bli hörd i ärendet.

83 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

En myndighet som avses i denna lag eller en av denna förordnad tjänsteman eller tjänsteinnehavare har rätt att i tillsynssyfte och för verkställigheten av denna lag

1) utan hinder av tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet få behövliga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,

2) beträda annans område,

3) göra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover,

4) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,

5) kontrollera en verksamhets miljöpåverkan.

Sådan i 1 mom. avsedd rätt som inte är förenad med utövning av offentlig makt har också andra personer som myndigheten har förordnat.

I 1 mom. avsedda åtgärder får inte vidtas på hemfridsskyddade platser, om inte åtgärderna är nödvändiga för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön. Bestämmelser om inspektion av bostäder finns i hälsoskyddslagen.

84 §

Åtgärder vid överträdelse och försummelser

Tillståndsmyndigheten eller tillsynsmyndigheten kan

1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift eller ett med stöd av den meddelat villkor eller åläggande att fortsätta eller upprepa överträdelsen,

2) ålägga den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift eller ett med stöd av den meddelat villkor eller åläggande att fullgöra sin skyldighet på något annat sätt,

3) ålägga den som har förfarit så som avses i 1 eller 2 punkten att återställa miljön i ursprungligt skick eller undanröja olägenhe-

ter som miljön har åsamkats genom överträdelser,

4) ålägga den som saken gäller att i tillräcklig utsträckning utreda verksamhetens miljöpåverkan, om det finns grundad anledning att misstänka att verksamheten orsakar förorening i strid med denna lag.

När det gäller tillståndspliktig verksamhet meddelas åläggandet av den enligt 31 § behöriga tillståndsmyndigheten och i andra fall av tillsynsmyndigheten.

Om åläggandet gäller tillståndspliktig verksamhet och tillståndsärendet enligt 39 § skall undergå gemensam behandling, meddelas åläggandet enligt bestämmelserna om förvaltningsstvång i 21 kap. vattenlagen. Om åläggandet gäller endast iakttagandet av en förpliktelse som avses i denna lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, skall det emellertid meddelas i enlighet med denna lag.

Ett åläggande kan inte meddelas omedelbart för att verkställa 4 eller 6 §.

85 §

Föreskrifter för att hindra förorening

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan, i syfte att hindra förorening, med stöd av en inspektion meddela en enskild föreskrift som avser annan än tillståndspliktig verksamhet. Föreskriften skall vara skäligt med hänsyn till verksamhetens natur och föroreningens betydelse.

86 §

Avbrytande av verksamhet

Om verksamhet som är förenad med risk för förorening av miljön medför omedelbar olägenhet för hälsan eller i betydande utsträckning annan direkt förorening av miljön, kan tillsynsmyndigheten avbryta verksamheten om inte olägenheten annars kan undanröjas eller minskas i tillräcklig utsträckning. Verksamhetsutövaren skall i mån av möjlighet höras innan verksamheten avbryts.

Över de åtgärder som vidtas för att avbryta verksamheten skall upprättas ett protokoll och ett beslut om avbrytandet skall fattas utan dröjsmål. Myndigheten skall dessutom informera om hur verksamheten kan fortsättas.

87 §

Miljöministeriets beslut om förbud eller åläggande

Om det har skett en överträdelse av en förordning som givits med stöd av 13 § 1 mom. 2 punkten eller 15 §, kan miljöministeriet

1) förbjuda tillverkaren, importören eller någon annan som släpper ut varan i fråga på marknaden att fortsätta sin verksamhet,

2) förbjuda mot bestämmelserna stridande tillverkning, saluföring, försäljning och annan överlåtelse,

3) ålägga den som har handlat i strid med förordningen att se till att ämnet, preparatet, produkten, arbetsmaskinen eller anläggningen fås att stämma överens med bestämmelserna,

4) ålägga den som har handlat i strid med förordningen att överlämna ämnet, preparatet eller produkten eller en del därav för att på behörigt sätt behandlas som avfall.

Om ett ämne, ett preparat eller en produkt som avses i 1 mom. har släppts ut på marknaden, kan ministeriet ålägga den som handlat i strid med förordningen att återkalla produkten från marknaden och vidta åtgärder som avses i 1 mom.

88 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Myndigheten skall, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud, en föreskrift, ett villkor eller ett åläggande som har meddelats med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att den försumliges verksamhet avbryts.

Om inte något annat följer av denna lag skall i ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas viteslagen (1113/1990).

89 §

Interimistiska förordnanden

I brådskande fall kan ålägganden som avses i 84 § meddelas eller beslut som avses i 86 § fattas av en tjänsteinnehavare som förordnats av den kommunala miljövårdsmyndigheten.

digheten. Ärendet skall emellertid utan dröjsmål föras till den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten för avgörande.

90 §

Skyldigheter efter avslutad verksamhet

Efter att tillståndspliktig verksamhet har avslutats svarar den som bedrivit verksamheten fortfarande för de åtgärder som enligt tillståndsvillkoren skall vidtas för hindrande av förorening samt för utredning och kontroll av verksamhetens konsekvenser.

Om verksamhetsutövaren inte längre existerar eller inte kan anträffas och det för övervakningen av den avslutande verksamhetens miljökonsekvenser är nödvändigt att kontrollera miljön, skall innehavaren av det område där verksamheten bedrivits svara för kontrollen.

Om tillståndet inte innehåller tillräckliga villkor om åtgärder som behövs för avslutande av verksamheten, skall tillståndsmyndigheten meddela föreskrifter om saken. Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan. Föreskrifterna om kontrollen skall meddelas i tillämpliga delar med iakttagande av vad som bestäms i 46 §.

91 §

Hörande

Innan en myndighet meddelar ett åläggande eller en föreskrift som avses i detta kapitel skall den ge den som åläggandet eller föreskriften avser tillfälle att bli hörd i enlighet med lagen om förvaltningsförfarande. Vid behov skall också andra parter, tillsynsmyndigheter och myndigheter som bevakar allmänt intresse höras.

92 §

Rätt att anhängiggöra ärenden

Om ett ärende som avses i 77, 79 och 84—86 § inte har anhängiggjorts på tillsynsmyndighetens eget initiativ, kan ärendet skriftligen anhängiggöras av

1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälso-
skydd eller naturvård eller trivselsn i boende-

miljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna framträder,

3) den kommun där verksamheten är placerad eller av en annan kommun inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser framträder,

4) den regionala miljöcentralen samt av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,

5) en annan myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

93 §

Handräckning

Polisen är skyldig att ge handräckning när det gäller iakttagandet av denna lag samt bestämmelser, ålägganden, villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av den. Samma skyldighet har tull- och gränsbevakningsmyndigheterna, var och en inom sina behörighetsområden.

94 §

Åtgärder i samband med brottmål

Tillsynsmyndigheten skall anmäla gärningar och försummelser som avses i 116 § till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras om gärningen med hänsyn till omständigheterna skall anses vara ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks.

Den regionala miljöcentralen är målsägande i brottmål om allmänt intresse har kränkts.

95 §

Närmare bestämmelser om tillsynen

Miljöministeriet kan vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de inspektioner och den tillsyn som krävs enligt denna lag.

Miljöministeriet kan ge tillsynsmyndigheterna närmare allmänna anvisningar om tillsynen över att denna lag iakttas.

14 kap.

**Sökande av ändring samt besluts
verkställbarhet**

96 §

Sökande av ändring

I beslut som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol så som anges i förvaltningsprocesslagen. Besvärsskriften med bilagor skall tillställas den myndighet som har fattat beslutet.

Besvär över miljöministeriets beslut anförs hos högsta förvaltningsdomstolen så som anges i förvaltningsprocesslagen. Besvär över fordonsförvaltningscentralens beslut om typgodkännande anförs i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Besvär får inte anföras över ett åläggande eller beslut som med stöd av 89 § har meddelats av en kommunal tjänsteinnehavare. Över beslut om överföring av ärenden som avses i 33, 68 och 70 § till en annan myndighet samt över avgöranden om separat behandling av ersättningsyrkanden enligt 71 § får inte anföras särskilda besvär. Besvär över den behandlingsavgift som tas ut enligt 105 § anförs i samma ordning som besvär över huvudsaken.

I beslut om godkännande av kommunala miljöskyddsföreskrifter och avgiftstaxan gällande behandling av miljötillståndsansökningar söks ändring genom besvär så som anges i kommunallagen.

I Vasa förvaltningsdomstols beslut söks ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

97 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt har

1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälso- eller naturvård eller trivsels i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna framträder,

3) den kommun där verksamheten är placerad eller av en annan kommun inom vars

område verksamhetens miljökonsekvenser framträder,

4) den regionala miljöcentralen samt av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,

5) en annan myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

Den regionala miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att bevaka det allmänna miljöskyddsintresset anföra besvär över beslut varmed Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut.

98 §

Hörande med anledning av besvär

De besvärshandlingar som hänför sig till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens, den regionala miljöcentralens och miljötillståndsverkets beslut skall i vederbörande kommuner hållas framlagda minst 30 dagar efter besvärstidens utgång. Myndigheten skall, om det inte är uppenbart onödigt, delge parterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse besvärerna i enlighet med lagen om delgivning i förvaltningsärenden, för att dessa skall kunna bemöta besvärerna. Samtidigt skall myndigheten meddela var besvärshandlingarna hålls tillgängliga samt vart bemötandena kan lämnas inom den för ändamålet reserverade tiden.

Den myndighet som har fattat beslutet skall inom 30 dagar från den för bemötandet reserverade tidens utgång tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena, sitt utlåtande om dem samt övriga handlingar i ärendet.

99 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Utöver vad som i förvaltningsprocesslagen bestäms om syn kan fullföljdsdomstolen eller, på förordnande av den, ordföranden, en ledamot eller en föredragande förrätta inspektion på platsen.

Vasa förvaltningsdomstols beslut om miljötillstånd skall meddelas efter anslag och det skall då anses ha kommit till en parts kännedom vid den dag det har meddelats. Ett meddelande om beslutet skall dessutom

utan dröjsmål sättas upp på anslagstavlan i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som har påverkats av verksamheten.

Vasa förvaltningsdomstols beslut skall tillställas ändringssökanden och en kopia av beslutet skall tillställas de parter som har bett om en sådan samt i ärenden som gäller tillstånd verksamhetsutövaren, om det inte är verksamhetsutövaren som har sökt ändring. En kopia av beslutet skall dessutom tillställas miljötillståndsverket, de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet samt Finlands miljöcentral.

En förvaltningsdomstols beslut i ett ärende som gäller förvaltningstvång enligt denna lag skall delges genom enskild delgivning i enlighet med lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

100 §

Besluts verkställbarhet

Verksamheten får inte inledas eller ändras förrän tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Besvär som avser ersättningsfrågan hindrar inte att verksamheten inleds.

101 §

Verkställande av beslut trots att ändring har sökts

Tillståndsmyndigheten kan på begäran av sökanden föreskriva att verksamheten trots att ändring har sökts får inledas med iakttagande av tillståndsbeslutet, om sökanden för det fall att tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras ställer godtagbar säkerhet för att miljön återställs i ursprungligt skick. Kravet på säkerhet gäller inte staten och dess inrättningar och inte heller kommuner och samkommuner. En sådan föreskrift kan meddelas endast av grundad anledning och under förutsättning att verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt. Fullföljdsdomstolen får förbjuda att beslutet verkställs.

En myndighet kan föreskriva att bestämmelser, föreskrifter, ålägganden och beslut som avses i 64, 78, 79, 82 och 84—87 § skall iakttas trots att ändring har sökts. Fullföljdsdomstolen får förbjuda att beslutet verkställs.

Vad som i 6 kap. förvaltningsprocesslagen bestäms om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft skall inte tillämpas på ändringssökande som avses i denna lag. Om det i ett tillståndsärende är fråga om att fortsätta en befintlig verksamhet kan Vasa förvaltningsdomstol i sitt beslut bestämma att beslutet fastän det överklagas skall iakttas helt eller delvis, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

15 kap.

Särskilda bestämmelser

102 §

Säkerställande av luftkvaliteten

Kommunen skall med de medel som står till buds upprätthålla beredskap för att inom kommunens område hindra eventuell överskridning av de gränsvärden för luftkvaliteten som grundar sig på en förordning av statsrådet. Då gränsvärdena överskrids skall befolkningen informeras och varnas. I statsrådets förordning om luftkvaliteten intas bestämmelser om när sådan beredskap är nödvändig samt närmare bestämmelser om innehållet i informationen och varningarna.

Om ett på statsrådets förordning baserat gränsvärde för luftkvaliteten överskrids, skall kommunen vidta behövliga åtgärder eller meddela föreskrifter om trafikbegränsningar och minskning av utsläpp. Särskilda bestämmelser utfärdas om minskning av utsläpp från tillståndspliktiga verksamheter samt om förebyggande av betydande oförutsedda luftföroreningar.

103 §

Allmän skyldighet att rena avloppsvatten

Har en fastighet där det bedrivs verksamhet som inte är tillståndspliktig enligt denna lag inte anslutits till ett allmänt avlopp, skall avloppsvattnet avledas och behandlas så att det inte uppstår risk för förorening av miljön.

Avloppsvatten från vattenklosetter samt annat hushållsavloppsvatten skall innan det leds i marken, ett vattendrag eller en bädd eller bassäng som avses i 1 kap. 2 § vattenlagen renas med metoder som är minst lika

effektiva som sådan rening som avses i en förordning som har givits med stöd av 18 §. Annat avloppsvatten än avloppsvatten från vattenklosetter får orenat släppas ut i mark om mängden är liten och avloppsvattnet i fråga inte medför risk för förorening av miljön.

104 §

Skyldighet att rapportera om ett förorenat område

Den som överlåter eller arrenderar ut ett markområde skall ge den nya ägaren eller innehavaren tillgänglig information om den verksamhet som har bedrivits på området samt om avfall eller ämnen som kan ge upphov till förorening av marken eller grundvattnet.

105 §

Behandlingsavgifter

För behandling av i denna lag avsedda tillstånd, anmälningar och andra ärenden får en statlig myndighet ta ut avgifter som fastställs enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och miljöministeriets förordning med stöd av den. Grunden för de avgifter som en kommun tar ut skall i tillämpliga delar överensstämma med lagen om grunderna för avgifter till staten. Om avgiftsgrunderna föreskrivs närmare i en av kommunen godkänd taxa.

Någon avgift tas inte ut för behandling av ett ärende som har anhängiggjorts på initiativ av en myndighet eller en part som orsakats olägenhet. För behandling av ett ärende som har anhängiggjorts på yrkande av någon annan får avgift tas ut, om det skall anses vara uppenbart att det har anhängiggjorts utan grund.

106 §

Hörande av vittnen

Miljötillståndsverket kan, om det av särskilda skäl anses vara nödvändigt, höra vittnen på ed och parter under sanningsförsäkringen. Parterna skall ges tillfälle att vara närvarande då ett vittne eller en part hörs, varvid de har rätt att ställa frågor samt uttala sin åsikt om vittnets eller partens berättelse.

I fråga om vittnesarvode gäller vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

107 §

Ersättning för kostnader i ersättningsärenden

När det gäller ersättning för parternas kostnader i ett ersättningsärende tillämpas vad som i förvaltningsprocesslagen bestäms om ersättning för rättegångskostnader.

Om en part har beviljats allmän rättshjälp enligt lagen om allmän rättshjälp (104/1998), skall den myndighet som beslutar i ersättningsärendet samtidigt i enlighet med 24 § i den nämnda lagen besluta om parterna skall åläggas att ersätta staten för dess kostnader samt rättshjälpslagaren för de kostnader denne betalt och för självriskandelen.

108 §

Kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar

De mätningar, test, utredningar och undersökningar som verkställigheten av denna lag förutsätter skall utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

Miljöministeriet kan genom förordning utfärda bestämmelser om

1) de mätnings- och testmetoder, standarder och beräkningsmodeller som skall användas vid tillämpningen av denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den,

2) kvalitetssäkring av mätningar, test, utredningar och undersökningar samt om tillsynen över forskningsanstalter.

109 §

Tystnadsplikt

På tystnadsplikt för den som utför uppgifter som avses i denna lag tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetssuppgifter är emellertid inte sekretessbelagda.

Utan hinder av tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får den som vid utförandet av uppgifter

enligt denna lag har tagit del av uppgifter om enskildas eller sammanslutnings affärs- eller yrkeshemligheter eller ekonomiska ställning eller enskildas personliga förhållanden lämna ut uppgifterna

- 1) till statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter som avses i denna lag,
- 2) till åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott,
- 3) om ett för Finland förpliktande internationellt fördrag förutsätter det.

110 §

Gränsöverskridande verkningar

Miljökonsekvenser som i denna lag avsedd verksamhet har i en annan stat skall vid tillämpningen av denna lag beaktas som motsvarande konsekvenser i Finland, om inte något annat följer av en överenskommelse med staten i fråga. I fråga om förorenande effekter på en annan stats territorialvatten eller ekonomiska zon tillämpas 9 §.

Om tillstånd för en verksamhet skall sökas hos en tillståndsmyndighet som avses i den gränsöverskridande överenskommelse som nämns i 2 § 2 mom., behövs miljötillstånd inte enbart med stöd av 28 § 2 mom. 1 eller 2 punkten. I miljötillståndsbeslutet skall beaktas vad den tillståndsmyndighet som avses i gränsöverskridande överenskommelsen har beslutat.

111 §

Beslut om gemensamt genomförande

Miljöministeriet kan på ansökan för en viss verksamhet bevilja undantag från utsläppsbestämmelserna i en förordning som statsrådet har givit med stöd av 11 §, om verksamhetsutövaren annanstans i Finland eller i en annan stat vidtar miljövårdsåtgärder som totalt sett leder till väsentligt minskade utsläpp eller miljökonsekvenser (*gemensamt genomförande*).

Gemensamt genomförande

- 1) får inte strida mot internationella förpliktelser som är bindande för Finland,
- 2) skall vara ändamålsenligt med beaktande av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra miljövårdsåtgärder, samt
- 3) förutsätter att utsläpp och miljövårdsåtgärder samt dessas effekt kan följas på ett tillförlitligt sätt.

Om en verksamhet har skadliga regionala miljökonsekvenser är en förutsättning för gemensamt genomförande dessutom att arrangemanget leder till en minskning av utsläpp som påverkar finskt territorium.

Ministeriets beslut kan förenas med behövliga villkor. Beslutet åsidosätter inte de krav som annars ställs på verksamheten enligt denna lag eller med stöd av den.

112 §

Hörande samt information om gemensamt genomförande

Innan ett beslut som avses i 111 § fattas skall om ansökan inhämtas utlåtanden från den kommun där verksamheten är placerad samt från kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten, från vederbörande regionala miljöcentraler samt från andra som närmare anges genom förordning. Dessutom skall registrerade föreningar och stiftelser som avses i 92 § ges tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan.

En kungörelse om ansökan skall införas i officiella tidningen. Dessutom skall det informeras om ansökan enligt bestämmelserna i kommunallagen i den kommun där verksamheten är placerad samt i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

Ministeriets beslut skall delges så som anges i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

113 §

Ändring och återkallande av beslut om gemensamt genomförande

Ett beslut om gemensamt genomförande kan ändras eller återkallas, om

- 1) förhållandena efter att beslutet fattades har ändrats så att det inte längre finns förutsättningar för gemensamt genomförande,
- 2) det visar sig att utsläppen inte väsentligt minskar till följd av det gemensamma genomförandet eller att det gemensamma genomförandet annars har väsentligt mera skadliga miljökonsekvenser än beräknat, eller
- 3) det är nödvändigt att ändra eller återkalla beslutet för att iaktta bestämmelser som

har utfärdats för uppfyllande av Finlands internationella förpliktelser.

Innan beslut fattas skall miljöministeriet ge en verksamhetsutövare som avses i 111 § tillfälle att bli hörd.

114 §

Ändring av tillståndsplikt

Om det efter att denna lag har trätt i kraft utfärdas bestämmelser som innebär att en sådan verksamhet blir tillståndspliktig som har inletts eller för vars inledande väsentliga åtgärder har vidtagits innan tillståndsplikten trätt i kraft, skall samtidigt föreskrivas om den tid som skall reserveras för sökande av tillstånd. För sökande av tillstånd skall reserveras minst ett år. Verksamheten kan emellertid fortsättas till dess att tillståndsärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

115 §

Förlängning av tidsfrist

Om det av orsaker som inte är beroende av tillståndshavaren är förenat med avsevärda svårigheter för honom att inom den utsatta tiden iakttä ett villkor i ett miljötillstånd och om en senareläggning av iakttagandet inte medför speciell risk för förorening av miljön, kan tillståndsmyndigheten på ansökan förlänga tidsfristen med högst tre år. Tillståndet skall justeras på behövt sätt med anledning av förlängningen. Ärendet skall i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan.

Med stöd av denna paragraf får tidsfristen inte förlängas, om förlängningen strider mot denna lag, avfallslagen eller en med stöd av dessa given förordning eller mot internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

116 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för miljöförstöring som har begåtts i strid med denna lag eller bestämmelser som har utfärdats eller villkor, ålägganden eller i strid med denna lag eller bestämmer som har utfärdats eller villkor, ålägganden eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den ingår i 48 kap. 1—4 § strafflagen (39/1889).

Den som på annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) försummar att göra en anmälan enligt denna lag,

2) åsidosätter en skyldighet som grundar sig på ett villkor, ett åläggande eller en föreskrift som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag eller handlar i strid med en till myndigheten inlämnad anmälan,

3) åsidosätter en skyldighet som följer av rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, eller

4) bryter mot ett förbud som avses i 7—9 § eller mot en förordning som har givits med stöd av 2 kap., åsidosätter en skyldighet som följer av 75, 76, 90, 103 eller 104 § eller bryter mot villkoren i ett beslut som ministeriet meddelat med stöd av 111 §,

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för brott mot miljöskyddslagen dömas till böter.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 109 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för den bestäms i någon annan lag.

För överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motorfordon kan parkeringsbot föreläggas enligt vad som bestäms i lagen om parkeringsbot (248/1970).

117 §

Närmare bestämmelser och anvisningar

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning. Miljöministeriet kan dessutom utfärda allmänna anvisningar om verkställigheten av denna lag.

16 kap.

Ikraftträdande

118 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

2.

Lag**om miljötillståndsverken**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Behörighetsområde och ställning

Miljötillståndsverken är regionala tillsättningsmyndigheter enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (/).

Miljötillståndsverken hör till miljöministeriets förvaltningsområde. Miljöministeriet utvecklar miljötillståndsverkens verksamhet i samarbete med justitieministeriet. Samarbetet regleras närmare genom förordning.

Antalet miljötillståndsverk, miljötillståndsverkens verksamhetsområden, namn och verksamhetsställen bestäms genom beslut av statsrådet.

2 §

Behörighet

Miljötillståndsverken behandlar ärenden som faller inom ramen för deras behörighet enligt

- 1) vattenlagen,
- 2) miljöskyddslagen,
- 3) lagen om fiske (286/1982), havsskyddslagen (1415/1994), lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (1331/1991) och dammsäkerhetslagen (413/1984), eller
- 4) annan lagstiftning.

2 kap.

Personal

3 §

Tjänster och tjänstemän

Vid ett miljötillståndsverk finns en direk-

törstjänst, vars innehavare är chef för miljötillståndsverket, samt miljöråds- och föredragandetjänster.

Ordförande vid miljötillståndsverkets sammanträden är direktören eller ett miljöråd. Direktören svarar för ledningen av miljötillståndsverket och för verksamhetens resultat, så som närmare föreskrivs genom förordning.

Vid miljötillståndsverken kan dessutom finnas miljöråd och föredragande som utnämns till tjänsten på viss tid eller sköter den som bisyssla, om antalet ärenden, ärendenas art eller andra särskilda orsaker kräver det.

Ett miljöråd eller en föredragande som ger sitt samtycke kan för viss tid förordnas att sköta motsvarande uppgift vid ett annat miljötillståndsverk, om detta med hänsyn till ärendets omfattning eller av andra särskilda orsaker måste anses motiverat. Beslut om ett sådant förordnande fattas av direktörerna för respektive miljötillståndsverk samt vid behov av miljöministeriet.

Vid miljötillståndsverken kan dessutom finnas andra tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande.

4 §

Behörighetskrav

Ordföranden och ett miljöråd som verkar såsom ordförande vid miljötillståndsverkets sammanträde skall ha avlagt juris kandidatexamen och vara förtrogen med uppgifter inom miljötillståndsverkets behörighetsområde. Direktören skall dessutom ha i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

Miljötillståndsråden skall ha avlagt högre högskoleexamen och vara förtrogna med uppgifter inom miljötillståndsverkets behörighetsområde.

Föredragandena skall ha avlagt jurist kandidatexamen eller annan lämplig högre högskoleexamen.

För ett miljöråd eller en föredragande som utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid

eller att sköta tjänsten som bisyssla gäller samma behörighetskrav som för den som utses till ordinarie tjänst.

5 §

Utnämning

Direktören och det miljöråd som verkar såsom ordförande vid miljötillståndsverkets sammanträde utnämns av statsrådet vid föredragning från justitieministeriet. Justitieministeriet skall höra miljöministeriet innan ärendet föredras.

Miljöråden utnämns av statsrådet vid föredragning från miljöministeriet. Ett miljöråd som utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid eller att sköta tjänsten som bisyssla utnämns av miljötillståndsverket.

Föredragandena utnämns av miljötillståndsverket.

3 kap.

Handläggning av ärenden

6 §

Sektioner

Ett miljötillståndswerk kan vara uppdelat i sektioner, så som närmare föreskrivs i miljötillståndsverkets arbetsordning.

7 §

Avgörande av ärenden vid sammanträde

Ärenden som hör till miljötillståndsverkets behörighet avgörs på föredragning vid miljötillståndsverkets sammanträde. Även miljöråd kan vara föredragande.

8 §

Beslutförhet

Ett miljötillståndswerk är beslutfört när tre ledamöter är närvarande vid sammanträdet, om inte annat bestäms i denna eller någon annan lag. Majoriteten av ledamöterna vid sammanträdet skall sköta uppdraget som huvudsyssla.

Sammanträdets sammansättning skall vara sådan att den sakkunskap som ärendenas art förutsätter är representerad i fråga om teknik, naturhushållning, vattenhushållning och miljöskydd.

Ordföranden kan fatta beslut i ärenden i vilka prövningen av de framställda yrkandena inte hör till miljötillståndsverkets behörighetsområde eller yrkandena helt har återtagits. Ordföranden kan dessutom besluta att i ett ärende skall höras vittnen, förrättas besiktning eller syn eller vidtas motsvarande åtgärd i anslutning till beredningen av ärendet.

9 §

Omröstning

Kan de ledamöter som deltar i beslutsfattandet inte enas om avgörandet, skall omröstning förrättas. Vid omröstningen vinner den åsikt som majoriteten av ledamöterna har omfattat. Vid lika röstetal vinner den åsikt som ordföranden har omfattat. Angående omröstningen gäller i övrigt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

10 §

Förstärkt sammansättning

Direktören eller sammanträdets ordförande kan bestämma att ett ärende skall handläggas med förstärkt sammansättning, om ärendet till följd av sin art eller av annan motiverad orsak förutsätter att den sammansättning som föreskrivs i 8 § 1 mom. kompletteras. Beslutet att ett ärende skall handläggas med förstärkt sammansättning kan fattas innan handläggningen påbörjas eller under handläggningens gång. I ett beslut om handläggning av ett ärende med förstärkt sammansättning skall samtidigt bestämmas vilka som skall delta i handläggningen.

11 §

Ställföreträdande ledamöter

När det miljöråd som är ordförande vid miljötillståndsverkets sammanträde eller ett annat miljöråd är tillfälligt förhindrat att sköta sina tjänsteåligganden eller har semester, kan miljötillståndsverkets direktör till ställföreträdande ledamot i miljötillstånd-

verkets sammansättning förordna en föredragande som har ovan nämnd behörighet.

12 §

Avgörande av övriga ärenden

För andra åtgärder av förberedande natur än de som avses i 8 § 3 mom. svarar föredraganden eller en annan tjänsteman.

Angående avgörande av ärenden som gäller ämbetsverkets förvaltning utfärdas närmare bestämmelser genom förordning.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

13 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkstäligheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Närmare bestämmelser om handläggningen av ärendena och organiseringen av ett miljötillståndsverks verksamhet meddelas i arbetsordningen, som fastställs av miljötillståndsverkets direktör.

14 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

3.

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut:

upphävs i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/1961) 1 kap. 18 a, 20 a—20 c, 21 a, 22, 22 a, 23, 23 a och 23 b §, 10 kap. 2 a §, 3 § och mellanrubriken före 3 §, 4, 5 och 5 a, 19 och 20 §, 21 § 2 mom., 22 §, 23 § och mellanrubriken före 23 §, 24, 24 a—24 e, 25—27 och 29—32 §, 11 kap. 1 § 5 mom., 13 kap. 8 §, 14 kap. 5, 5 a och 6—8 §, 15 kap., 16 kap. 10, 13 a, 13 b, 16, 17, 29 och 29 a §, 33 § och mellanrubriken före 33 §, 34—37, 37 a, 38, 39, 39 a, 39 b, 40, 41, 41 a—41 f, 42 och 42 a §, mellanrubriken före 43 § och 43 §, 44—48 §, mellanrubriken före 49 § och 49 §, 50 § och mellanrubriken före 50 §, 51 § och mellanrubriken före 51 §, 19 kap. 10 §, 20 kap. 4, 9 och 10 § samt 21 kap. 10 § 2 mom., av dessa lagrum 1 kap. 18 a, 20 b och 20 c § samt 10 kap. 2 a och 24 e § sådana de lyder i lag 1416/1994, 1 kap. 20 a, 22 a och 23 a § samt 10 kap. 24 c § sådana de lyder i lagar 87/1993 och 1347/1995, 1 kap. 21 a § sådan den lyder i lag 471/1995, 1 kap. 22 § och 10 kap. 19 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 467/1987, 1 kap. 23 § sådan den lyder i lag 653/1993, 1 kap. 23 b § samt 10 kap. 5 a och 31 § sådana de lyder i nämnda lag 87/1993, 10 kap. 3—5, 20, 23 och 30 § sådana de lyder i nämnda lag 467/1987, 10 kap. 24 § sådan den lyder i lag 553/1994 och nämnda lag 1416/1994, 10 kap. 24 a § sådan den lyder i nämnda lagar 467/1987, 553/1994 och 1416/1994, 10 kap. 24 b § sådan den lyder i nämnda lagar 467/1987 och 553/1994, 10 kap. 24 d § och 19 kap. 10 § sådana de lyder i lag 79/1995, 10 kap. 25 § sådan den lyder i nämnda lagar 467/1987 och 1416/1994, 10 kap. 26 § sådan den lyder i lag 629/1991 och nämnda lag 87/1993, 10 kap. 27 § sådan den lyder i nämnda lagar 467/1987, 553/1994 och 79/1995, 10 kap. 32 § sådan den lyder i nämnda lag 553/1994, 11 kap. 1 § 5 mom. sådant det lyder i lag 739/1994, 13 kap. 8 § och 14 kap. 5 a § sådana de lyder i lag 697/1995, 14 kap. 7 § sådan den lyder i lag 453/1963 samt i nämnda lagar 467/1987 och 653/1993, 14 kap. 8 §, 16 kap. 13 a, 13 b, 33—35, 37, 37 a, 38, 39, 39 a, 39 b, 40, 41, 41 a—41 f, 42, 47 och 48 § sådana de lyder i lag 1015/1993, 15 kap. jämte senare ändringar, 16 kap. 10, 36, 45 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 1015/1993, 16 kap. 16 § sådan den lyder i nämnda lagar 467/1987 och 1015/1993, 16 kap. 29 a § sådan den lyder i lag 590/1996, 16 kap. 42 a § sådan den lyder i nämnda lagar 1015/1993 och 553/1994, 16 kap. 43 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 697/1995, 16 kap. 49 - 51 § sådana de lyder i nämnda lagar 1015/1993 och 590/1996, 20 kap. 10 § sådan den lyder i lag 1020/1996 samt 21 kap. 10 § 2 mom. sådan den lyder i lag 948/1997, *ändras* 1 kap. 9 § 3 mom., 12 § 2—4 mom., 15 §, 15 a § 2 mom., 16 §, 17 § 2 mom., 17 a § 2 mom., 18, 19, 20 och 21 §, 2 kap. 1 § 3 mom., 2 §, 7 § 1 och 3 mom., 12 § 2 och 3 mom., 22 § 2—4 mom., 22 b och 22 c §, 24 § 1 och 3 mom., 25 § 1 och 3 mom., 26 § 1 och 5 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 31 § 2 mom. och 32 §, 3 kap. 2 § 1 mom., 6 § 2 mom., 7, 11 och 13 § samt 17 § 2 mom., 4 kap. 1 a §, 2 och 3 §, 5 § 2 mom., 6 §, 7 a § 3 mom., 8 a § och 9 § 1 och 3 mom., 5 kap. 9 §, 14 § 2 och 3 mom., 18 § 3 mom., 19 § 2 mom., 29 § 3 mom., 31, 33 och 35 §, 36 § 2 mom., 39 § 1 mom., 41 §, 45 § 3 mom., 48 §, 49 § 1 mom., 53 § 3 mom., 58 §, 59 § 1 mom., 61 § 1 mom., 62 och 64 §, 66 § 1 mom., 67 § 2 och 3 mom., 68 § 1 mom., 76 § 1 och 2 mom., 78 § 1 mom., 85 § 3 mom., 86 § 1 mom., 91 § 2 mom., 92 § 1, 3 och 4 mom., 93 § 3 mom., 96, 99 och 99 a §, 6 kap. 2 och 2 a §, 10 § 1 mom., 11 § 5 mom. och 12 § 2 mom., 7 kap. 2 §, 4 § 2 mom., 8 § 3—5 mom., 9 §, 10 § 3 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 och 2 mom., 13 § 3 och 4 mom., 14 och 15 §, 8 kap. 1 § 1 mom., 3 § 1, 3 och 4 mom., 4 §, 5 § 1 mom., 8 och 10 §, 10 a § 1 och 3 mom., 10 b § 2 och 3 mom., 11 § 2 mom., 13 § 1 mom., 16 § 2 mom., 19 och 20 §, 21 § 4 mom. och 22 §, 9 kap. 2 § 1 mom., 3 § 2 mom., 4 § 1, 2 och 4 mom., 7, 8, 12—14 §, 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 18 § 2 mom., 19 §, 20 § 1 mom., 21 § och 22 § 1 mom., rubriken för 10 kap., 10 kap. 1 § och mellanrubriken för 1 § samt 2, 6 och 7 §, 8 § 1 mom., 9 och 10 §, 16 § 1 mom. och 17 §, 11 kap. 2, 3 a, och 8 §, 9 § 2 mom., 10 §, 11 § 2 mom., 12 § 1 och

2 mom., 14 a § 2 mom., 14 b §, 15 § 1 mom., 16, 20 och 21 §, 12 kap. 1—3 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 § 2 mom., 8 § 2—4 mom., 14, 16, och 18—20 §, rubriken för 14 kap. och 14 kap. 1—4 §, rubriken för 16 kap. och 16 kap. 1 §, 1 a § 2 mom., 2, 3, 5—7 och 7 a §, 8 § 2 mom., 9, 11, 11 a och 11 b §, 11 c § 1 mom., 12 § 1 och 2 mom., 13, 14, 18—22 §, 23 § 1 och 2 mom., 23 a, 24—26 §, 27 § 1 och 3 mom., samt 30, 31 och 32 §, 17 kap., 18 kap. 1 och 2 §, 3 § 1 och 3 mom., 7 §, 9 a § 2 mom., 10, 11 och 13 §, 19 kap. 5 § och 9 § 2 mom., 20 kap. 2, 3, 5 och 6 §, 8 § 2 mom. och 21 kap. 1—3 och 3 a §, 4 § 2 mom., 6 och 7 §, 8 § 1—4 mom., 8 a § 1 mom., 9 och 11—13 §,

av dessa lagrum 1 kap. 12 § 4 mom. och 20 §, 4 kap. 7 a § 3 mom., 5 kap. 85 § 3 mom. och 86 § 1 mom. samt 9 kap. 22 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 653/1993, 1 kap. 15 § samt 10 kap. 2 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 467/1987, 1 kap. 15 a § 2 mom. och 17 a § 2 mom. samt 6 kap. 2 a § sådana de lyder i lag 1105/1996, 1 kap. 17 § 2 mom., 2 kap. 1 § 3 mom., 4 kap. 5 § 2 mom. och 9 § 1 mom., 8 kap. 10 a § 1 och 3 mom. samt 11 kap. 20 § sådana de lyder i nämnda lag 629/1991, 1 kap. 18 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 467/1987 och 1105/1996, 1 kap. 19 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 467/1987 och 1416/1994, 1 kap. 21 § och 7 kap. 13 § 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 453/1963, 2 kap. 12 § 2 och 3 mom., 22 § 2—4 mom., 22 b och 22 c §, 26 § 5 mom. och 27 § 2 mom., 6 kap. 11 § 5 mom., 8 kap. 10 b § 3 mom., 11 kap. 14 a § 2 mom., 14 b och 21 §, 16 kap. 5, 6 och 11 b §, 11 c § 1 mom., 18 och 30 § samt 18 kap. 9 a § 2 mom., 10, 11 och 13 § sådana de lyder i nämnda lag 553/1994, 2 kap. 26 § 1 mom. sådant det lyder i lagar 606/1982 och 750/1996, 3 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 653/1993, 4 kap. 1 a, 3 och 8 a §, 6 kap. 12 § 2 mom., 9 kap. 15 § 2 mom. och 18 § 2 mom., 16 kap. 7 a §, 20 kap. 5 § samt 21 kap. 3 a § sådana de lyder i lag 646/1992, 4 kap. 2 § och 10 kap. 6 § sådana de lyder i nämnda lag 467/1987 och 646/1992, 4 kap. 6 § sådan den lyder i nämnda lag 1416/1994, 5 kap. 18 § 3 mom., 19 § 2 mom., 35 §, 36 § 2 mom., 41 § och 78 § 1 mom. sådana de lyder i lag 649/1976, 5 kap. 49 § 1 mom., 59 § 1 mom. och 62 §, 16 kap. 22 § samt 18 kap. 7 § sådana de lyder i lag 236/1989, 5 kap. 91 § 2 mom., 8 kap. 10 b § 2 mom., 12 kap. 16 och 20 §, 19 kap. 9 § 2 mom., 20 kap. 8 § 2 mom. samt 21 kap. 12 § sådana de lyder i nämnda lag 79/1995, 5 kap. 99 § sådan den lyder i nämnda lag 649/1976 och 1347/1995, 5 kap. 99 a §, 7 kap. 11 § 1 mom. och 13 § 3 mom. samt 21 kap. 8 § 1 och 3 mom. och 8 a § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1347/1995, 6 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 629/1991, 7 kap. 8 § 3—5 mom., 10 kap. 16 § 1 mom. och 11 kap. 8 § 2—4 mom. sådana de lyder i lag 1278/1996, 8 kap. 1 § 1 mom., 16 kap. 11 § och 23 § 2 mom. samt 21 kap. 8 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 467/1987, 9 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1347/1995, 9 kap. 8 § sådan den lyder i nämnda lag 750/1996, 9 kap. 16 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 87/1993, 11 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 739/1994, 11 kap. 3 a § och 14 kap. 1 § sådana de lyder i nämnda lag 739/1994, 11 kap. 8 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 553/1994, 11 kap. 15 § 1 mom. sådant det lyder i lag 795/1996, 12 kap. 19 § sådan den lyder i nämnda lag 453/1963 och 79/1995 samt i lag 605/1982, 16 kap. 1 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 553/1994, 16 kap. 1 a § 2 mom. och 23 a § sådana de lyder i lag 470/1994, 16 kap. 2 och 3 §, 27 § 1 och 3 mom. samt 21 kap. 6 § sådana de lyder i nämnda lag 1015/1993, 16 kap. 11 a § sådan den lyder i nämnda lag 553/1994 och 79/1995, 16 kap. 13 § sådan den lyder i nämnda lag 1015/1993 och 590/1996, 16 kap. 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 308/1990, 16 kap. 20 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 308/1990 och 1015/1993, 16 kap. 21 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 308/1990, 16 kap. 24 § sådan den lyder i nämnda lag 453/1963, 467/1987, 553/1994 och 79/1995, 16 kap. 25 § sådan den lyder i nämnda lag 1015/1993 och 79/1995, 16 kap. 32 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 427/1970 och nämnda lag 553/1994, 17 kap. jämte senare ändringar, 18 kap. 1 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 79/1995, 18 kap. 2 § och 3 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 308/1990, 19 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 948/1997, 20 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1020/1996, 20 kap. 6 § sådan den lyder i nämnda lag 646/1992 och 1015/1993, 21 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 79/1995, 21 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 414/1984 och nämnda lag 629/1991, 21 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 414/1984, 21 kap.

7 § sådan den lyder i lag 468/1987, 21 kap. 9 § sådan den lyder i lag 705/1993 och i nämnda lag 1015/1993, 21 kap. 11 § sådan den lyder i nämnda lagar 468/1987, 553/1994 och 79/1995 samt 21 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1416/1994, samt fogas till 2 kap. en ny 1 a §, till 10 kap. en ny mellanrubrik före 6 §, till 12 kap. en ny 11 § i stället för den 11 § som upphävts genom lag 467/1987 samt till 21 kap. nya 2 a, 3 b och 4 a §, som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

9 §

Den som med legorätt eller annan därmed jämförlig grund besitter ett visst område, är i frågor som gäller dikning och avledande av avloppsvatten berättigad att i stället för ägaren beträffande området besluta om åtgärder som inte förutsätter tillstånd av miljötillståndsverket eller medför betalningsskyldighet eller rätt till ersättning efter att det rättsförhållande har upphört som besittningen grundar sig på.

12 §

Kungsådran är en tredjedel av vattendragets bredd vid medelvattenstånd, dock så att om samfärdsel eller flottning allmänt idkas i vattendrag, är kungsådrans bredd minst sju meter. Miljötillståndsverket kan, om viktiga skäl kräver det, på ansökan bestämma att kungsådran skall ha större eller mindre bredd eller också vara belägen någon annanstans än vad som sägs ovan.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag, vad som särskilt är föreskrivet eller av tillstånd som miljötillståndsverket beviljat, får kungsådran inte genom byggande stängas eller inskränkas eller i kungsådra sättas anordning eller annat ens tillfälligt hinder som försvårar användningen av kungsådran.

Frågan om kungsådrans läge och bredd kan genom ansökan föras till miljötillståndsverket för behandling.

15 §

Om inte annat följer av vad som föreskrivs nedan eller av tillstånd som meddelas med stöd därav, får vatten inte ledas från vattendrag eller annan sådan åtgärd i vattendrag eller på marken vidtas att därav eller såsom följd därav i vattendragets läge, djup, vatten-

stånd, vattenlopp eller vattenmiljön i övrigt kan orsakas förändring, som

1) åstadkommer skada eller men på annans vattenområde, fiske, mark, byggnad eller egendom av annat slag,

2) medför fara för översvämning, allmän vattenbrist eller skadlig förändring av vattenaturen och dess funktion,

3) betydligt minskar naturskönheten, trivselen i omgivningen, kulturvärdena eller vattendragets användbarhet för vattenförsörjning eller dess lämplighet för rekreationsändamål,

4) försämrar vattnets reningsförmåga, ändrar kungsådran eller försvårar begagnande av allmän far- eller flottled,

5) medför fara för hälsan, eller

6) på annat därmed jämförligt sätt kränker allmänt intresse (*förbud mot ändring av vattendrag*).

Vad som ovan i 1 mom. föreskrivs om åtgärder gäller i lämpliga delar också användning av anläggning eller anordning.

Förbudet i 1 mom. gäller också åtgärder som kan förorsaka sådan förändring av vattnets eller bottenens beskaffenhet i vattendrag som kan ha en i momentet nämnd följd, såvida det inte är frågan om förorening som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten miljöskyddslagen (/) eller förorening som förorsakas på det sätt som avses i detta kapitel 19 §.

Förbudet i 1 mom. gäller dock inte åtgärder som kan förorsaka skada eller men endast för en enskild, om denne har samtyckt till åtgärden.

15 a §

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan medge undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de vattendrag som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett företag för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts skulle ha sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om beviljande av undantag undersökas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Befräffande undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillstånd

av miljötillståndsverket.

16 §

Såsom ändring av vattendrag enligt 15 § i detta kapitel betraktas inte att vatten i en omfattning som motsvarar ett rimligt behov tas från vattendrag för att användas för ägarens eller en delägares hem- och boskaps-hushållning eller bevattning av hans köksträdgård (*hushållsvatten*). Om vattnet i ett vattendrag inte förslår för alla som behöver hushållsvatten, skall kommunens miljö-vårdsmyndighet på begäran av vattenområ-dets ägare, om denne lider skada till följd av vattentäkten, meddela behövliga föreskrifter om begränsning av vattenförbrukningen från vattenområdet. Om förhållandena förändras kan också föreskrifterna ändras.

17 §

En i 1 mom. nämnd bädd eller vattnets lopp i den får inte ändras så att någon an-nans mark vållas skada därav. Miljötill-ståndsverket kan dock ge tillstånd till byg-gandet, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om byggande i vat-tendrag.

17 a §

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de bäddar och källor som avses i momentet inte avse-värt äventyras. Om ett företag för vilket till-stånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. An-gående undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillstånd av miljötillståndsverket.

18 §

Utan miljötillståndsverkets tillstånd får ingen ta grundvatten eller vidta åtgärder för att ta grundvatten på ett sådant sätt att detta, till följd av att grundvattnets kvalitet eller mängd förändras, leder till att en inrättning som tar grundvatten därför får svårare att erhålla vatten, att en viktig eller annan för vattenanskaffning lämplig grundvattenföre-komst blir väsentligt mindre riklig än tidiga-re eller att möjligheterna att utnyttja den

annars försämrats eller att det på någon an-nans fastighet blir svårare att få hushållsvat-ten (*förbud mot grundvattensändring*). För-budet gäller också tagande av marksubstan-ser och andra åtgärder, om dessa uppenbarli-gen kan få ovan nämnda följder.

Om tagande av grundvatten eller någon annan åtgärd som avses i 1 mom. kan för-orsaka sådana följder i vattendraget som nämns i 15 § i detta kapitel, skall åtgärden till denna del anses utgöra sådan ändring av vattendrag som anges i nämnda paragraf. Skulle åtgärden medföra följder som avses i 15 a § eller 17 a § i detta kapitel, gäller dessutom vad som föreskrivs i nämnda para-grafer.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller dock inte när någon i obetydlig omfattning tar grundvatten till hushållsvatten eller för detta ändamål anlägger brunn.

Om förhindrande av att grundvatten föro-renas genom utsläpp bestäms i miljöskydds-lagen.

19 §

Utöver vad som föreskrivs i 12—15 § i detta kapitel behövs tillstånd för muddring av vattendrag enligt 30 § i detta kapitel, pla-cering av muddermassa i ett vattenområde enligt 4 kap. 6 §, avlägsnande eller ändring av anordningar och anläggningar som utförts för flottning enligt 5 kap. 30 §, flottning av obarkat virke enligt 5 kap. 96 §, dikning enligt 6 kap. 2 § samt ledande av pumpat vatten från invallningsområde i vattendrag enligt 7 kap. 1 § eller för någon annan där-med jämförbar åtgärd, också när åtgärden kan medföra sådan förorening av vattenom-råde som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten mil-jöskyddslagen. Miljötillstånd behövs härvid inte.

Om förhindrande av att vatten förorenas gäller i övrigt vad som föreskrivs i miljö-skyddslagen.

20 §

Om viktiga skäl kräver det kan miljötill-ståndsverket, om inte annat följer av 12—15 § i detta kapitel, på ansökan ge en myndig-het eller den som har rätt att från vattendrag ta vatten för att användas såsom vätska till-stånd att också på annans vattenområde i vattendraget sätta ut ämnen som närmare anges i tillståndet eller vidta andra åtgärder för att förbättra vattendragets tillstånd eller vattnets bruksegenskaper eller för att under-

söka vattendraget. Om åtgärden kan medföra förorening som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten miljöskyddslagen, gäller till denna del nämnda lag föreskriver.

21 §

Om ett företag omfattar åtgärder som kräver tillstånd såväl enligt denna lag som miljöskyddslagen, behandlas tillståndshandlarna tillsammans, så som föreskrivs i 16 kap. 2 § denna lag och 39 § miljöskyddslagen.

2 kap.

Allmänna stadganden om byggande i vattendrag

1 §

På byggande som avser tagande i bruk av vattenkraft, inrättande av farled, utbyggande av vattendrag för flottning, dikning, vattenstands- eller vattenreglering, avledande av vatten för användning som vätska samt avledande av avloppsvatten, tillämpas detta kapitel till den del som framgår av respektive kapitel.

1 a §

Vid handläggning av tillståndshandlarna som avses i 1 kap. 19 § 1 mom. skall dessutom i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 41—44, 46, 55, 57 och 58 § miljöskyddslagen.

2 §

Om byggande i vattendrag eller nyttjandet av en anläggning kan förorsaka i 1 kap. 12 - 15 § avsedda förändringar eller följder, förutsätter byggandet tillstånd av miljötillstandsverket. Ett sådant tillstånd krävs också vid sådana avvikelser från ett tidigare tillstånd som påverkar vattenförhållandena.

Oberoende av de följder som byggandet har skall tillstånd alltid sökas för uppförande av en bro eller transportanordning över en allmän far- eller flottled samt för anläggande av en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller annan ledning eller tunnel under en sådan led.

För ombyggnad av anläggning som utförts enligt ett tillstånd som har meddelats med stöd av denna lag behövs inte nytt tillstånd, om arbetet utförs med iakttagande av tidigare föreskrifter och påbörjas inom två år efter det att den tidigare anläggningen avlägsnas

des eller användningen upphörde. Om byggnadsarbetet inte slutförs inom fem år, skall dock nytt tillstånd skaffas för anläggningen.

Andras genom åtgärden med stöd av avtal eller samtycke ett markområde permanent till vattenområde och krävs inte tillstånd enligt de grunder som föreskrivs i denna lag, skall för åtgärden dock inhämtas tillstånd enligt detta kapitel.

7 §

Om den som bygger i ett vattendrag behöver ett område som tillhör någon annan såsom grund för en anordning, byggnad, anläggning eller ny bädd, jämte områden som användningen av dessa nödvändigt kräver eller såsom område för uppläggning av jord som avlägsnas, eller såsom område som försatt under vatten enligt 1 kap. 6 § blir vattenområde eller som behövs för anordning eller anläggning som byggs för att skydda allmänt eller enskilt intresse, skall miljötillstandsverket i samband med att tillståndet söks eller av annan särskild orsak på anhållan bevilja honom rätt till området med de byggnader och andra anläggningar som eventuellt finns där. En sådan rätt kan beviljas endast om förutsättningar för byggande enligt 6 § 2 mom. i detta kapitel föreligger och dessutom den största delen av det område som behövs för ovan nämnda ändamål tillhör sökanden antingen med stöd av äganderätt eller bestående nyttjanderätt. Om området ägs genom samägandeförhållande och sökanden är en av ägarna, kan tillstånd beviljas endast förutsatt att det område som behövs för åtgärden inte är nämnvärt större än det område som motsvarar sökandens andel i det samägda området.

Med stöd av en rätt som beviljats med enligt 1 eller 2 mom. får området nyttjas endast för det ändamål för vilket rätten beviljats. Nyttjanderätten är bestående, om inte miljötillstandsverket av särskilda skäl har förordnat att den endast skall gälla en viss tid.

12 §

Det byggnadsarbete som beslutet gäller skall inledas inom en tid som miljötillstandsverket bestämmer och som kan vara högst fyra år från den dag då beslutet vann laga kraft. Om så ej sker anses tillståndet ha förfallit. På ansökan som skall göras innan

den utsatta tiden har gått ut kan miljötillståndverket av särskilda skäl förlänga tiden med högst tre år.

Miljötillståndverket och den tillsynsmyndighet som bestäms i 21 kap. skall enligt 16 kap. 30 § 1 mom. inom den tid som miljötillståndverket bestämmer underrättas om att ett byggnadsarbete har slutförts och att en anläggning har tagits i bruk.

22 §

Om en plan för skyddande av fiskfaunan har gjorts upp för vattendraget och fiskerihushållningsmyndigheten har godkänt planen, skall miljötillståndverket efter behov beakta denna när det fattar beslut om fiskerivårdsskyldighet. Detsamma gäller en plan för nyttjande och vård av ett fiskeområde enligt lagen om fiske (286/82).

Om åtgärder som avses i 1 mom. för anläggaren skulle medföra kostnader som vore oskälliga i förhållande till den nytta som kan vinnas genom dem eller om det av någon annan orsak inte är ändamålsenligt att påföra någon fiskevårdsskyldighet, skall anläggaren i stället för fiskevårdsskyldigheten eller en del av den förpliktas att betala en avgift (*fiskerihushållningsavgift*) som motsvarar de skäligena kostnaderna för den på detta sätt ersatta skyldigheten till fiskerihushållningsmyndigheten, som skall använda avgiften för åtgärder enligt 1 mom. inom det vattenområde där ovan nämnda åtgärd har skadliga verkningar. Miljötillståndverket kan vid behov utfärda föreskrifter om hur mottagaren skall använda avgiften.

Om förhållandena har förändrats väsentligt, kan miljötillståndverket på ansökan ändra vad som bestämts om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift. En skyldighet som har visat sig vara oändamålsenlig med tanke på fiskerihushållningen kan också ses över, om det fiskeriekonomiska resultatet av skyldigheten kan förbättras utan att kostnaderna för att fullgöra den anmärkningsvärt ökar.

22 b §

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som avgiften har baserat sig på har förändrats, skall fiskerihushållningsmyndigheten bära upp avgiften justerad enligt stegringen i kostnadsnivån, också om den inte har ändrats så som anges i 22 § 4 mom. Jus-

teringen görs i fulla tio procent och annars enligt de grunder som miljötillståndverket har fastställt. Vid oenighet om justeringen kan ärendet på ansökan hänskjutas till miljötillståndverket.

Fiskerihushållningsmyndigheten skall utan dröjsmål till den betalningsskyldige återbära den del av fiskerihushållningsavgiften som har burits upp enligt ett sådant beslut av myndigheten som nämns i 1 mom. och som överstiger vad som senare har påförts genom miljötillståndsvverkets beslut.

22 c §

Bestämmelserna i 22 § 4 mom. och 22 b § gäller också vad som på motsvarande sätt har föreskrivits med stöd av bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft. Ett första beslut om justering av en avgift enligt 22 b § skall dock fattas av miljötillståndverket på ansökan. Justering kan ske under förutsättning att justeringen anses behövlig med hänsyn till allmänt intresse eller viktigt enskilt intresse. Miljötillståndverket skall i sitt beslut ta hänsyn till hur lång tid som har förflutit sedan avgiften påfördes samt till övriga synpunkter som påverkar saken.

24 §

Om byggnade i vattendrag medför att allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana eller därför byggd bro, trumma eller vall måste ändras eller en ny sådan anläggning uppföras, skall anläggaren utföra och bekosta arbetet. Har inte vederbörande samtyckt till åtgärden, skall miljötillståndverket på ansökan bestämma om utförandet av åtgärden.

Om vägen, järnvägen eller rälsbanan underhålls av en statlig eller kommunal myndighet, har myndigheten rätt att utföra arbetet och få behövliga kostnader ersatta av anläggaren. Motsvarande rätt kan miljötillståndverket också annars bevilja väghållaren eller järnvägens eller rälsbanans ägare, om trafiksäkerheten eller andra särskilda skäl kräver det.

25 §

I ett beslut som miljötillståndverket med stöd av 24 § meddelar om byggnade av bro eller trumma skall också tas in föreskrifter om underhåll och ombyggnad av bron eller trumman. Med beaktande av vad som före-

skrivs i 3 mom. kan ägaren eller anläggaren också förpliktas att underhålla bron eller trumman.

Ett beslut som avses i 1 mom. kan miljö-
tillståndsverket på ansökan ändra om förhål-
landena ändras väsentligt.

26 §

Miljötillståndsverket kan i sitt tillståndsbe-
slut ge sökanden rätt att redan innan beslutet
vunnit laga kraft inleda arbeten för att ge-
nomföra företaget samt vidta åtgärder som
är nödvändiga för utförande av arbete (*till-
stånd att inleda arbeten*). Sådant tillstånd
kan beviljas om

1) ett skyndsamt inledande av arbetena
måste anses viktigt för påbörjande eller för-
beredelse av ett arbete som ingår i den lång-
siktiga byggnadsplan som ligger till grund
för ansökan, eller

2) uppskov med inledandet av arbetena
skulle orsaka sökanden betydande skada och
arbetet kan inledas utan att övriga former för
utnyttjande av vatten eller vattennaturen el-
ler dess funktion orsakas avsevärt varaktigt
men, om tillstånd förvägras eller tillstånds-
villkoren ändras till följd av ändrings-
sökande, eller om

3) det är frågan om ett företag för vilket
miljötillståndsverket har beviljat tillstånd
enligt 6 § 1 eller 3 mom. i detta kapitel och
som inte nämnvärt inverkar på vattenförhål-
landena.

Miljötillståndsverket skall bestämma om
de ersättningar som fastställs i tillståndsbe-
slutet eller en del av dessa skall betalas in-
nan de arbeten som avses i tillståndet inleds.
Ersättningen får lyftas mot godtagbar säker-
het. I ett sådant beslut av miljötillståndsver-
ket som avses i detta moment får ändring
inte sökas.

27 §

Den som har lidit förlust av förmån skall
hos miljötillståndsverket ansöka om att äga-
ren skall förpliktas att betala ersättning eller
vidta åtgärder som avses ovan. Om inte en
längre tid har bestämts i det beslut där till-
stånd till byggandet meddelades, skall ären-
det väckas inom tio år efter att en anmälan
om slutförande gjordes enligt 12 § 3 mom.
eller efter att byggnadsarbetet hade slutförts,

om detta inte har skett före anmälan. Utan
hinder av denna tid kan ersättning dock
sökas för skador som har orsakats av att an-
läggningen har rasat eller av någon annan
oförutsedd anledning.

30 §

Miljötillståndsverket kan på ansökan av
anläggningens ägare eller den som lider men
av att anläggningen används samt på an-
sökan av vederbörande myndighet meddela
förttydligande föreskrifter om hur anlägg-
ningen skall användas, dock så att nyttan av
denna inte nämnvärt minskas genom före-
skrifterna.

31 §

Anläggningar som inverkar på vattenstån-
det eller vattnets lopp får inte avlägsnas utan
tillstånd av miljötillståndsverket. Tillstånd
att avlägsna anläggningen får inte beviljas
om detta skulle förorsaka en sådan i detta
kapitels 5 § nämnd skadlig påföljd som inte
kan förebyggas genom åtgärder i samband
med att anläggningen avlägsnas.

32 §

Om ägaren vill avlägsna en anläggning
som någon annan med stöd av 9 § i detta
kapitel har fått tillstånd att använda och som
denne fortfarande behöver, kan miljötill-
ståndsverket på ansökan bevilja den sist-
nämnde rätt att inlösa denna. Miljötillstånds-
verket skall fastställa inlösningspriset enligt
anläggningens dåvarande värde, med beak-
tande av vad som enligt 13 § i detta kapitel
möjligen redan har betalats till ägaren samt
det men som möjligen förorsakas av att an-
läggningen bibehålls på någon annans om-
råde.

3 kap.

Tillgodogörande av vattenkraft

2 §

För byggande av kraftverk skall tillstånd
sökas hos miljötillståndsverket. Detsamma
gäller ändring av en tidigare byggd inrätt-
ning och därtill hörande anläggningar eller
ändring av deras användning när tillstånd
enligt 2 kap. 2 § 1 mom. skall sökas för av-

vikelse från bestämmelserna i ett tidigare beviljat tillstånd.

6 §

En nyttjanderätt till vattenkraft som för viss tid eller varaktigt upplåtits åt någon annan kan inskrivas enligt 14 kap. jordabalken (540/1995).

7 §

Om inte ägaren på tidigare villkor eller nya villkor som kan anses skäligen vill förnya ett under denna lags giltighetstid slutet avtal, genom vilket ett vattenområde har upplåtits på lega för tillgodogörande av vattenkraft eller genom vilket nyttjanderätt på viss tid har upplåtits enligt 6 §, får innehavaren av lego- eller nyttjanderätten yrka att ägaren, till ett pris som bestäms enligt skäligt värde, av honom skall lösa in de byggnader och övriga anläggningar jämte maskiner och anordningar som har uppförts i vattendraget och på dess strand för utnyttjandet av lego- eller nyttjanderätten. Ett inlösningssyrkande skall väckas genom ansökan till miljötillståndsverket senast inom sex månader efter att lego- eller nyttjanderätten upphörde att gälla.

11 §

I avsikt att inbjuda till deltagande i byggandet av ett kraftverk skall förslagsställaren anhänga att miljötillståndsverket genom offentlig kungörelse uppmanar dem som enligt 9 § i detta kapitel har rätt att delta i företaget och är villiga att göra det att senast den dag som bestäms i kungörelsen skriftligen anmäla till miljötillståndsverket att de vill delta i företaget samt framlägga utredning om sitt rätt att delta i företaget. Till ansökan om kungörelse skall bifogas en plan för företaget, en utredning av vilken framgår vem den vattenkraft som skall tas i bruk tillhör samt ett kostnadsförslag för företaget med uppgift om vilken del av kostnaderna som är avsedd att finansieras av dem som deltar i företaget. Dessa handlingar skall under kungörelsetiden vara tillgängliga för vederbörande i miljötillståndsverkets tjänsterum eller på något annat i kungörelsen angivet ställe. Förslagsställaren skall också utan dröjsmål efter att kungörelsen utfärdats i rekommenderat brev eller på annat sätt bevisligen tillställa övriga delägare i den vattenkraft som

skall tas i bruk en kopia av kungörelsen, dock inte de delägare vilkas andelar uppenbarligen är mindre än en hundraedel av vattenkraften.

Visar en utredning som framlagts i samband med anhållan om kungörelse att lagliga förutsättningar för byggande uppenbarligen saknas, skall miljötillståndsverket inte bifalla en anhållan om kungörelse.

En delägare i vattenkraften som på ovan nämnt sätt har delgivits meddelande om företaget, men som inte till miljötillståndsverket har anmält att han deltar, har förlorat sin rätt att delta i företaget. Detsamma gäller den som har anmält sitt deltagande i företaget men som inte inom sextio dagar efter bevisligen mottagen uppmaning har undertecknat bolagsavtalet och därtill fogad bolagsordning eller, om han inte anser sig kunna godkänna bolagsavtalet, genom ansökan till miljötillståndsverket har anhållit om åtgärder som nämns i 13 § 2 mom. i detta kapitel.

Tillstånd till företaget skall, om inte miljötillståndsverket på ansökan beviljat längre tid, sökas inom ett år efter utgången av den i kungörelsen förelagda tiden. Om inte så sker anses ansökan ha förfallit. Ansökan skall göras i det aktiebolags namn som skall bildas enligt 10 § i detta kapitel, om ingen överenskommelse om någon annan verksamhetsform har gjorts. Sökanden skall i samband med tillståndsansökan utreda att inbjudan till deltagande har delgivits på ovan nämnt sätt.

13 §

Om sakägarna blir oense om rätten till vattenkraften eller tillämpningen av ovan nämnda bestämmelser om deltagande i byggnadsföretaget, skall miljötillståndsverket, om den inte kan avgöra frågan såsom en prejudiciell fråga i samband med handläggningen av ansökan, besluta anvisa sakägarna att inom utsatt tid väcka talan i ärendet vid tingsrätt. Miljötillståndsverkets beslut hindrar dock inte fortsatt handläggning av ansökan och avgörande av tillståndsansökan, om inte miljötillståndsverket anser att det föreligger vägande skäl att skjuta upp handläggningen tills tvisten är avgjord. Ärendet behandlas av den tingsrätt inom vars domkrets merparten av vattenkraften är belägen.

Om oenigheten gäller bolagsavtalet eller upprättandet av bolagsordningen för ett aktiebolag som avses i 10 § i detta kapitel, har

de som deltar i företaget rätt att hos tingsrätten anhänga att två skiljemän och en ordförande för dem skall tillsättas för att avgöra de frågor i vilka sakägarna är oense, med iakttagande i tillämpliga delar vad som föreskrivs i lagen om skiljeförfarande (967/92).

17 §

Den som styrker sin rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett i 1 mom. avsett kraftverk, kan genom ansökan begära att miljötillståndsverket skall utsätta en tid inom viken kraftverkets ägare skall inleda ett förfarande som avses i 9 §. Angående behandlingen av ärendet gäller i tillämpliga delar det som i 21 kap. föreskrivs om förvaltningsstängsären.

4 kap.

Farleder och andra områden för samfärdsel i vatten

1 a §

Miljötillståndsverket kan på ansökan av sjöfartsverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik skall vara offentlig farled. En offentlig farled kan också inrättas i ett vattendrag med kungsådra.

2 §

Miljötillståndsverket kan på ansökan för allmän lokal farled förklara en del av ett vattendrag som inte hör till en offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik, inberäknat trafik med fritidsbåtar. Förordnande om allmän lokal farled kan även meddelas i fråga om vattendrag som har kungsådra.

3 §

Innan miljötillståndsverket i enlighet med 1 a eller 2 § inrättar en allmän farled, skall den förvisa sig om att den del av vattendraget som det är fråga om skäligen uppfyller de krav som med beaktande av samfärdseln i vattendraget kan ställas på en allmän farled.

I miljötillståndverkets avgörande skall den allmänna farledens läge anges. Om läget i något avseende bestäms så att det avviker från ansökan, skall sökanden ges tillfälle att avge med ett bemötande innan beslutet fat-

tas.

I ett avgörande genom vilket farleden bestäms skall också ingå bestämmelser om åtgärder som avses i 4 och 6 §, om dessa med beaktande av 1 mom. behövs för istandsättning av farleden. Miljötillståndsverket kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak meddela ett särskilt avgörande om farleden innan den beslutar om ovan nämnda åtgärder. Miljötillståndsverket bestämmer när en allmän lokal farled efter att de nödvändiga arbetena har utförts får tas i bruk. Sjöfartsverket beslutar om ibruktagande av en offentlig farled.

Om inrättande av säkerhetsanordningar i en allmän farled eller på stranden av en sådan gäller förutom bestämmelserna i detta kapitel dessutom vad som särskilt föreskrivs om säkerhetsanordningar inom sjöfarten.

En allmän farled skall införas i det vattenbetsregister som nämns i 12 kap. 11 § och i miljötillståndverkets karta samt på sjöfartsverkets sjökort.

5 §

Har ett avtal som nämns i 1 mom. inte ingåtts eller har förhandlingar inte förts, skall staten eller den som sätter i stand en allmän farled ansöka om tillstånd av miljötillståndsverket att placera ut säkerhetsanordningen i vattendraget eller på dess strand. På företaget tillämpas i övrigt vad 2 kap. föreskriver om byggande i vattendrag. Tillstånd får dock inte utan tvingande behov meddelas för placering av en anordning på en tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats, badstrand eller på något annat område som tagits i särskilt bruk. Det får inte bestämmas att ett ansökningsärende som avses i detta moment skall handläggas vid en syneförrättning.

6 §

För placering av jord som har avlägsnats från farled och annat från botten av en farled upphämtat fast ämne (*muddermassa*) i ett vattenområde skall utverkas tillstånd av miljötillståndsverket, om åtgärden kan orsaka i 1 kap. 12—15 eller 19 § avsedda följder och oavsett följderna, om placeringen sker inom Finlands territorialvatten i syfte att bli kvitt dessa ämnen och det inte är frågan om obetydliga mängder muddermassa. Genom statsrådsbeslut meddelas närmare all-

männa föreskrifter om deponering av muddermassa och om förutsättningarna för detta inom Finlands territorialvatten. I fråga om en åtgärd som kräver tillstånd och om beviljande av tillstånd gäller i övrigt i tillämpliga delar 2 kap. I 2 kap. 7 § avsedd rätt till området krävs dock inte, om inte åtgärden leder till att ett vattenområde blir markområde. Genom beslut av miljöministeriet kan närmare bestämmelser meddelas om bedömningsgrunder och gränsvärden för skadliga ämnen i muddermassa.

Om tillstånd av miljötillståndsverket enligt 1 mom. inte krävs, får muddermassa deponeras inom en annan ägares vattenområde utan hans medgivande.

Utan markägarens samtycke får muddermassa inte läggas upp på en odling eller på ett område som avses i 5 § 2 mom. och som tagits i särskilt bruk. Inte heller får muddermassa utan markägarens samtycke läggas upp på något annat markområde, om det inte är frågan om en obetydlig mängd eller miljötillståndsverket har meddelat tillstånd därtill.

7 a §

Om ett ärende i denna paragraf skall behandlas av miljötillståndsverket, skall sökanden ge verket en tillräcklig utredning om behovet av den rättighet eller åtgärd som ansökan gäller.

8 a §

Om användningen av en farled som inrättas enligt 3 § på förhand kan antas förorsaka skada, men eller annan förlust av förmån som skall ersättas enligt 8 §, skall den som underhåller farleden i beslutet om inrättandet av farleden förpliktas att betala ersättning för detta. Miljötillståndsverket kan också besluta att ersättningsbestämmelserna skall justeras separat vid en tidpunkt som bestäms i beslutet. Om skada, men eller annan förlust av förmån som kan uppskattas inte kommer att orsakas, kan miljötillståndsverket förpliktas sökanden att inom en viss tid väcka ett ansökningsärende om fastställande av ersättningen. Miljötillståndsverkets beslut hindrar inte den skadelidande att särskilt söka ersättning enligt 11 kap. 8 § 3 mom. av den som underhåller farleden.

9 §

För begagnande av en farled i ett vatten-

drag får inte uppbäras ersättning, om inte miljötillståndsverket, i fråga om en enskild farled, eller trafikministeriet, i fråga om en allmän lokal farled vars istandsättning medför avsevärda kostnader, på ansökan har beviljat istandsättaren rätt att av dem som begagnar farleden uppbära en avgift för ersättande av istandsättningskostnaderna. I det beslut genom vilket rätten beviljas skall bestämmas avgiftens belopp, de grunder på vilka avgiften får uppbäras samt tiden för vilken rätten beviljas.

Ägaren eller den vars rätt eller fördel frågan kan gälla får dock hos miljötillståndsverket ansöka om fastställande av avgiftens belopp och grunden för dess uppbärande.

5 kap.

Virkesflottning

9 §

Fastställande, ändring och upphävande av flottningsstadga skall sökas hos miljötillståndsverket. Ansökan kan göras av en virkesägare eller den som ämnar bedriva flottning i vattendraget, vederbörande myndighet, kommunal miljöförvaltningsmyndighet, ägare av vattenområde, strand, anordning eller byggnad eller annan anläggning, den som idkar samfärdslinje i vattendraget samt av någon annan vars rätt eller fördel omedelbart kan beröras av att flottning bedrivs i vattendraget.

14 §

Om en flottningsförening senare bildas i vattendraget, skall för dess verksamhet behövlig egendom, som enligt 1 mom. tillhör staten, på ansökan av flottningsföreningen genom beslut av miljötillståndsverket överföras på föreningen. På ansökan av den vars intresse berörs av saken, skall också genom miljötillståndsverkets beslut föreskrivas att egendom som avses i 1 mom. skall överföras från en flottningsförening till en annan, om en allmän reglering av flottningen kräver det. I 78 § föreskrivs hur egendom övergår till staten när en flottningsförening upphör med sin verksamhet.

I de fall som nämns ovan gäller ett beslut av miljötillståndsverket såsom fastighetens åtkomsthandling.

18 §

En allmän flottled som fastställs med stöd av 1 mom. samt en bestämmelse enligt 1 mom. om bredden på en allmän flottled skall införas i vattenbeslutsregistret, på miljötillståndsverkets karta samt på den karta som skall fogas till flottningsstadgan.

19 §

Oberoende av att samfällad flottning har bestämts, kan miljötillståndsverket på ansökan, sedan flottningsföreningen och vederbörande myndigheter har blivit hörda, meddela en virkesägare tillstånd att på området för samfällad flottning bedriva separat flottning, om inte virkesägaren annars kontinuerligt utan oskäliga kostnader kan få tillgång till virke och tillvägagångssättet inte förorsakar nämnvärt men eller nämnvärd ökning av kostnaderna per enhet för samfällad flottning. En virkesägare har alltid rätt att utan tillstånd bedriva separat flottning av sitt virke för husbehov.

29 §

Försummas underhållsskyldighet enligt 1 mom., skall bestämmelserna i 21 kap. 3 § iakttas. Miljötillståndsverket kan förbjuda flottning i ett vattendrag eller en del därav tills försummelsen har avhjälpits på behörigt sätt.

31 §

En flottande skall till den underhållsskyldige betala ersättning för kostnader som under flottningsåret har vållats genom underhåll av vattendraget samt anordningar och anläggningar som enligt föreskrifter i flottningsstadgan skall utföras för vattendragets utbyggande eller för vilka i flottningsstadgan med stöd av 27 § i detta kapitel har föreskrivits att ersättning skall betalas. Om inte annat följer av vad som sägs nedan, skall ersättning betalas för varje flottningsår efter årets utgång. I fråga om ersättningen gäller på motsvarande sätt vad som i 26 § 1 mom. i detta kapitel föreskrivs om utbyggnadskostnader. Är kostnaderna för något år ovanligt höga, får miljötillståndsverket på ansökan av den underhållsskyldige bevilja honom rätt att av de flottande uppbära för-

skottsavgifter för ändamålet.

Miljötillståndsverket får på ansökan av en underhållsskyldig eller flottande bestämma att underhållskostnader som skulle medföra avsevärd besparing av kostnaderna för dem som under kommande år bedriver flottning skall amorteras under flera års tid, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 26 § 2 mom. i detta kapitel.

33 §

Har en utbyggare eller underhållsskyldig skadeförsäkrat anordningar eller anläggningar som har utförts för flottningen, skall ersättningsbelopp som har utfallit till följd av en inträffad skada användas för förnyande av dessa eller enligt miljötillståndsverkets beslut till annat iståndsättande av vattendraget för flottningen.

35 §

När fastställande av flottningsstadga har sökts för ett vattendrag som avses i 8 § 1 mom. i detta kapitel eller en del därav, kan miljötillståndsverket innan ärendet slutligt har avgjorts på ansökan bevilja en flottande tillstånd att för viss tid interimistiskt bedriva flottning, om uppskjutandet av flottningen skulle medföra avsevärd skada för sökanden och flottningen kan inledas utan att vålla samfärdseln, fisket, vattendragets användning för rekreation eller annan användning av detta synnerligt men och utan att vålla anordningar och anläggningar i vattendraget eller på dess strand avsevärd skada.

Söks ett i 13 § avsett tillstånd att inlösa eller använda ett område medan ett ärende om fastställande eller ändring av en flottningsstadga är anhängigt, kan miljötillståndsverket på ansökan innan ärendet slutligt har avgjorts bevilja en flottande interimistiskt tillstånd att använda området, om detta inte hindrar att förhållandena återställs i det fall att tillståndet inte skulle beviljas eller beviljas på andra villkor än det interimistiska tillståndet. För skada, men eller annan förlust av fördel som användningen vållar skall den flottande betala ersättning till vederbörande.

36 §

Miljötillståndsverket kan bestämma att ett beslut genom vilket ett i 1 mom. avsett tillstånd har beviljats skall iakttas också om ändring söks i det.

39 §

Om bedrivandet av flottning genom flottningsstadgan har begränsats till en viss tid, men rådande förhållanden under någon flottningsperiod kräver förlängning av flottningstiden, kan miljötillståndsverket på ansökan för ett år i sänder förlänga flottningstiden.

41 §

En medlem som i flottningsföreningen företräder skogsägarna skall på miljötillståndsverkets uppmaning utses av ifrågavarande skogscentral och miljötillståndsverket skall förordna honom till medlem av föreningen. Om det finns flera sådana skogscentraler på det område från vilket uttaget virke på åtgärd av föreningen flottas, skall var och en av dem nominera en kandidat, och miljötillståndsverket skall utfärda förordnande för den kandidat som verket finner mest lämplig att företräda skogsägarna på området. Om staten äger mer än hälften av skogsarealen på området, nomineras kandidaten av forststyrelsen. Ett ärende som avses ovan i denna paragraf väcks genom ansökan till miljötillståndsverket.

En sådan medlem av en flottningsförening som avses i denna paragraf har rätt att av den som har nominerat honom till kandidat få en skälig ersättning för uppdraget. Är flera skogscentraler verksamma på ett område som avses i 1 mom. och har kandidaten nominerats av någon av dem, skall de övriga skogscentralerna delta i ersättningen i det förhållande som skogsområdet från vilket virket på åtgärd av föreningen flottas fördeklarar sig mellan dessa skogscentralers verksamhetsområden. Meningsskiljaktigheter om ersättningen eller deltagande däri skall avgöras av miljötillståndsverket.

45 §

Sedan reglementet har antagits, men ännu inte fastställts enligt 48 § i detta kapitel, skall föreningens angelägenheter skötas enligt det antagna reglementet. Har miljötillståndsverket på ansökan av den som saken rör genom provisoriskt beslut eller i samband med fastställandet av reglementet skrivit ändringar i ett reglemente som antagits av föreningens stämma, skall ändringarna iaktas, även om beslutet om fastställande inte har vunnit laga kraft.

48 §

Fastställande av reglementet för en flottningsförening skall sökas hos miljötillståndsverket.

Miljötillståndsverket får i samband med handläggningen av ansökan göra sådana ändringar i ett antaget reglemente som lagen förutsätter samt sådana tillägg och ändringar som skall anses nödvändiga för att skydda föreningens medlemmar eller utomstående rätt.

49 §

Ändring av reglementet för en flottningsförening kan sökas hos miljötillståndsverket av flottningsföreningen, av en enskild flottare eller av Forststyrelsen. Har ändringsförslaget inte behandlats vid föreningens stämma, skall denna beredas tillfälle att avge utlåtande om förslaget.

53 §

Den som har valt eller förordnat en medlem till styrelsen kan skilja honom från uppdraget även om hans mandatperiod inte ännu har gått ut. En medlem som har valts i enlighet med reglementet skall dock få arvode också för den återstående tiden, om inte miljötillståndsverket på ansökan av föreningen bestämmer annat.

58 §

Flottningsföreningens styrelse skall se till att föreningens namn, hemort och området för samfärd flottning, styrelsemedlemmarnas namn och hemorter samt sättet på vilket föreningens namn tecknas och vilka som har rätt att teckna namnet anmäls till ett register som förs vid miljötillståndsverket och om vilket bestäms i förordning. Till registret skall också anmälas fastställande eller ändring av föreningens reglemente och till anmälan skall fogas officiellt bestyrkt kopia av beslutet.

59 §

För granskning av förvaltningen och räkenskaperna skall flottningsföreningens utse minst två revisorer samt suppleanter för dem. Miljötillståndsverket kan, om den finner skäl därtill, på ansökan av en medlem i föreningen eller Forststyrelsen, förordna en kompetent person att, utöver de revisorer som föreningen har utsett, under tjänstansvar granska föreningens räkenskaper och

avge berättelse därom till Forststyrelsen. Arvodet för en sådan revisor fastställs av miljötillståndsverket och betalas av flottningsföreningen.

61 §

Ersättning enligt 60 § i detta kapitel skall yrkas genom talan i tingsrätten.

62 §

Bedriver en flottningsförening något år inte flottning eller upphör samfällad flottning i vattendraget helt och hållet, skall miljötillståndsverket på ansökan av föreningens senaste styrelse eller, om den samfällda flottningen har upphört till följd av att flottningsstadgan har upphävts eller ändrats, på ansökan av forststyrelsen förordna en eller flera syssломän att i stället för styrelsen och med styrelsens befogenheter sköta föreningens angelägenheter samt vid behov dra försorg om att de utredningsåtgärder vidtas som behövs för upplösning av föreningen. Föreningsstämmans beslutanderätt utövas härvid, om det är fråga om en angelägenhet som angår flottningen under ett visst år, av föreningens medlemmar under detta år samt i annat fall av syssломännen.

64 §

Fast egendom som enligt denna lag tillhör en flottningsförening eller som föreningen har förvärvat med stöd av 63 § 1 mom. får föreningen överlåta eller låta inteckna för gäld endast om miljötillståndsverket på ansökan meddelat tillstånd därtill. Tillstånd får inte beviljas i fråga om egendom vars bevarande i flottningsföreningens besittning måste anses nödvändigt för fortsatt bedrivande av flottningen. Ovan nämnda egendom och därtill hörande anordningar och anläggningar får inte utmätas för annan än en i fastigheten intecknad fordran eller en fordran för vilken fastigheten annars utgör pant eller som har bättre förmånsrätt i fastigheten än den som inteckningen medför.

Överlåter en flottningsförening egendom som avses i 1 mom. eller annan egendom som tillhör föreningen, utan att det är frågan om förvandlande i pengar av lös egendom som är obrukbar eller som har blivit obehövlig, skall, om de influtna medlen inte omedelbart används för anskaffande av egendom av motsvarande beskaffenhet, frå-

gan om användningen av medlen genom ansökan hänskjutas till miljötillståndsverkets avgörande.

66 §

Kostnader för anskaffande av egendom av visst slag, som behövs för flottningen eller för arbeten som främjar föreningens verksamhet under flera år och som inte skall anses vara utbyggnads- eller underhållskostnader vilka skall amorteras enligt föreskrifter i flottningsstadgan eller enligt beslut av miljötillståndsverket, får enligt föreskrift i flottningsföreningens reglemente eller med stöd av miljötillståndsverkets beslut, som meddelats på ansökan, amorteras under senare år genom amorteringsavgifter som uppbärs hos virkesägare vilka är medlemmar i föreningen, med iakttagande av grunder som i fråga om varje slag av egendom och arbete har fastställts i reglementet eller särskilt av miljötillståndsverket.

67 §

Skall ett avtal som avses i 1 mom. anses medföra uppenbart oskäligen förmån för utomstående, får tingsrätten, utom när den på talan av någondera avtalsparten har fastställt avtalet, på talan av en sådan medlem i flottningsföreningen som äger flottgods och inte har medverkat till beslutet att ingå avtalet ändra avtalet tidigast från början av det flottningsår som följer efter året när avtalet ingicks. Har avtalet i ett sådant fall väsentligt ändrats, har den med vilken flottningsföreningen har ingått avtalet rätt att häva detta. Hävningsyrkandet skall framställas genom talan i tingsrätten.

Utan hinder av vad som ovan har sagts får tingsrätten på talan av en avtalspart eller en sådan medlem av föreningen som äger flottgods ändra ovan avsedda avtal om förhållandena har förändrats väsentligt och det finns synnerliga skäl att ändra avtalet.

68 §

En flottningsförening kan ha från dess övriga medel avskilda, enligt fastställda stadgar förvaltade fonder för utjämnande av kostnader för anskaffande och underhåll av egendom, för erläggande av pensioner, för annan vård av funktionärer och arbetare samt för betalning av skatter, ersättningar och andra utbetalningar som förfaller till betalning

först efter flottningsårets utgång. Föreningsstämmans beslut om att bilda en fond och anta stadgar för denna skall underställas miljötillståndsverket för fastställelse. Miljötillståndsverket får göra sådana ändringar i stadgarna som är nödvändiga för att föreningsmedlemmarnas intressen skall säkerställas.

76 §

Ett beslut av en flottningsförenings stämma vilket i strid med lag, flottningsstadga, flottningsförenings reglemente eller myndighetsföreskrift inskränker en föreningsmedlems rättigheter eller ålägger honom skyldigheter är ogiltigt i förhållande till honom, om han inte har deltagit i fattandet av beslutet. Frågan om beslutets ogiltighet kan genom ansökan hänskjutas att avgöras av miljötillståndsverket.

Om ett beslut av en flottningsförenings stämma eller en åtgärd av styrelsen annars strider mot lag, flottningsstadgan, flottningsförenings reglemente eller föreskrift av en myndighet, har den som vid tiden för fattandet av beslutet eller verkställandet av åtgärden var medlem av föreningen samt en styrelsemedlem rätt att klandra beslutet eller en åtgärd som han inte har godkänt. Klander skall anföras genom en ansökan som skall väckas hos miljötillståndsverket senast den sextionde dagen efter att beslutet fattades eller han fick del av styrelsens åtgärd eller, när det är fråga om uppbärande av tilläggsbelopp enligt 72 § 2 mom. i detta kapitel, när han fick del av den fördelningslängd som nämns i ifrågavarande moment.

78 §

När en flottningsförenings verksamhet upphör, skall de sysslomän som har tillsatts för att ha hand om utredningen realisera föreningens lösa egendom, om det inte skall anses nödvändigt att hålla kvar den i vattendraget med tanke på eventuellt fortsatt bedrivande av flottning. På motsvarande sätt skall flottningsföreningens fasta egendom realiseras, om det inte med tanke på ett ovan nämnt eller annat ändamål som tjänar nyttjandet av skog eller vattendrag är nödvändigt att hålla kvar den i vattendraget. Miljötillståndsverket skall på ansökan av sysslomännen förordna vilken fast egendom som skall realiseras. Övrig fast egendom överförs

till staten genom miljötillståndsverkets beslut, om vilket gäller vad som föreskrivs i 14 § 3 mom. i detta kapitel.

85 §

En skiljedom skall avfattas skriftligen med anteckning om när och var den meddelades. Domen, som skall undertecknas av skiljemännen, skall tillställas det behöriga miljötillståndsverket. Ett exemplar av domen skall tillställas varje part som anges i 37 § lagen om skiljeförfarande.

86 §

En part som inte är nöjd med en skiljedom får söka ändring i den hos tingsrätten. Ett tvistemål som avser detta skall väckas inom 60 dagar från det domen gavs.

91 §

Har bestämmelsen i 1 mom. inte iakttagits, skall den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och den regionala miljöcentralen om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken genom ansökan hänskjutas till miljötillståndsverkets behandling.

92 §

Flottas i ett vattendrag, där samfällad flottning inte är föreskriven, samtidigt två eller flere virkesägars virke och kan en virkesägars flottning vålla en annan virkesägare men, kan miljötillståndsverket på ansökan av en flottande för flottningen förordna en regleringschef, som opartiskt skall ta tillvara samtliga virkesägars intressen och sörja för att flottningen ordnas så att men undviks i den mån det är möjligt.

Regleringschefen har rätt att av de flottande erhålla arvode för sitt uppdrag. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodets belopp eller om fördelningen mellan de flottande av skyldigheten att erlagga arvodet,

skall saken genom ansökan hänskjutas till miljötillståndsverkets behandling.

Ett förordnande som miljötillståndsverket har meddelat med stöd av 1 mom. skall iaktas oberoende av om ändring söks i förordnandet.

93 §

Miljötillståndsverket kan för ett visst fall ge befrielse från skyldigheten att förse flottgodset med märke, om flottningen kan utföras så att osäkerhet inte uppkommer om vem virket tillhör.

96 §

Virke får flottas obarkat, om det säkert kan beräknas att flottningen kan slutföras inom ett år efter det virket avverkats och annat inte följer av 1 kap. 19 § eller miljötillståndsverket inte på ansökan förbjudit flottning av obarkat virke i vattendraget på grund av men som flottningen medför.

Kan inte flottningen inom nämnda tid slutföras, skall virket innan flottningen av det inleds vara ordentligt avbarkat. Om inte annat följer av 1 kap. 19 §, får dock om sommaren syrfällt virke av lövträd ännu under följande år flottas obarkat, likaså annat virke under det andra året efter avverkningen, förutsatt att flottningen utförs såsom buntningsflottning och huvudsakligen på fjärdar samt med miljötillståndsverkets tillstånd också annars om det betingas av synnerligen viktiga skäl samt dessutom med beaktande av vad som föreskrivs i 2 kap. 1 a §.

Miljötillståndsverket kan föreskriva att ett beslut som verket meddelar enligt denna paragraf skall iaktas också om ändring söks i beslutet.

99 §

Har vid flottning i vattendraget blivit kvar sjunket eller sjunkande virke eller flottningsförmögenheter till men för vattnets lopp, samfärdseln, vattendragets användning för rekreation, fisket eller vattendragets nyttjande för annat ändamål, kan miljötillståndsverket på ansökan av en myndighet eller den som därav lider men ålägga den som underhåller vattendraget eller, om ingen sådan finns, den som senast bedrivit flottning i vattendraget, att inom förelagd tid rensa det vid äventyr att rensandet utförs på dens be-

kostnad som underhåller vattendraget eller utfört flottningen. Virke som vid rensning av vattendrag upptagits på annans bekostnad skall säljas på offentlig auktion.

Ett ärende som avses i 1 mom. behandlas som förvaltningstvångsärende enligt 21 kap. 3 §.

99 a §

Har flottningen upphört och saknas en verksam flottningsförening, kan den regionala miljöcentralen utan hinder av 30 § 3 mom. och 97 - 99 § och, om åtgärden inte medför ändring eller följd enligt 1 kap. 12 - 15 eller 19 §, utan att ärendet handläggs i miljötillståndsverket rensa vattendraget från sjunkvirke och andra flottningsrester som medför skada eller men och som då tillfaller staten utan särskild anmälningsskyldighet.

6 kap.

Dikning

2 §

Kan dikning medföra i 1 kap. 15, 18 eller 19 § angiven ändring eller följd, skall för dikningen till denna del sökas tillstånd hos miljötillståndsverket. Tillstånd med stöd av 1 kap. 15 § behövs likväl inte till den del en dikning som utförs endast ovanför en bäck medför ändring av vattenföringen i bäcken. På rensning av bäck genom dikning skall oberoende av om tillstånd behövs eller inte tillämpas 2 kap. 3 §.

Är de för utförande av dikning nödvändigt att avlägsna eller ändra kraftverk, damm eller fast anordning, skall tillstånd därtill sökas hos miljötillståndsverket.

Det som i 2 eller 9 kap. föreskrivs om åtgärder som med stöd av de bestämmelser som anges i 1 mom. är beroende av tillstånd samt om tillstånden till sådana gäller på motsvarande sätt för åtgärder som är beroende av tillstånd enligt 1 mom. Tillstånd som avses i 2 mom. kan miljötillståndsverket meddela med beaktande av vad som föreskrivs om byggande i vattendrag. Miljötillståndsverket skall i tillståndsbeslutet även bestämma de ersättningar som på grund av dikningen, till den del miljötillståndsverkets tillstånd behövs, skall utges för skada, men och annan förlust av förmån som åtgärden orsakar.

2 a §

Om dikningen förorsakar en sådan ändring som förbjuds i 1 kap. 15 a eller 17 §, skall undantag som med stöd av nämnda paragraf beviljas från förbudet behandlas av miljötillståndsverket. Angående undantag gäller det som i 19 kap. 5 föreskrivs om miljötillståndsverkets tillstånd.

10 §

Dikning får inte påbörjas innan frågan i enlighet med bestämmelserna i 19 kap. handlagts vid dikningsförrättning,

1) om fråga är om dikning, till vilken enligt 2 § i detta kapitel i där nämnt avseende krävs tillstånd av miljötillståndsverket,

2) om i dikningen ingår avlägsnande eller minskande av översvämningssområde eller sänkande av mindre sjö som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel, eller till följd av dikningen riktningen för vattnens avrinning avsevärt ändras eller anläggande av skyddsvall eller pumpstation på annans mark är nödvändig för dikningen,

3) om diket skall läggas under allmän väg, järnväg eller annan rälsbana eller om en bädd genom en sådan väg skall utvidgas och väghållaren eller järnvägens eller rälsbanans ägare inte har samtyckt till åtgärden, eller

4) om ingen överenskommelse om samfällad dikning nås.

11 §

Angående den tid inom vilket företaget skall genomföras enligt den dikningsplan som fastställdes vid dikningsförrättningen gäller det som i 2 kap. 12 § 1 mom. föreskrivs om utsatt tid för byggnadsarbete som utförs med miljötillståndsverkets tillstånd. På förrättningen tillämpas det som i nämnda paragraf föreskrivs om miljötillståndsverket.

12 §

Har någon vid dikning förfarit i strid med bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i enlighet med 20 kap. 7 besluta om behövliga rättelseåtgärder. Om det är fråga om överträdelse av en förbudsbestämmelse i 1 kap. eller om det i samband med beslutet om rättelseåtgärder blir nödvändigt att avgöra om tillstånd av miljötillståndsverket

behövs eller att avgöra skillnaden mellan dikning och vattenståndsstyrning eller blir det fråga om iakttagande av miljötillståndsverkets tillståndsbeslut, skall dock 21 kap. 3 § tillämpas. Den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens befogenheter enligt detta moment hindrar inte heller i andra fall tillämpning av 21 kap. 3 §.

7 kap.

Vattenståndsstyrning

2 §

För vattenståndsstyrning som syftar till sänkning av en sjö för att den skall torrläggas helt eller delvis eller som kan förorsaka översvämning eller avsevärt vattenflöde anorstädes i vattendraget eller annan i 1 kap. 12—5 eller 19 § avsedd skadlig eller menlig förändring eller följd, skall tillstånd sökas hos miljötillståndsverket.

4 §

Kostnaderna för reglering som avses i denna paragraf skall betalas av den som beviljats tillståndet. Tillståndshavaren har inte rätt att yrka att andra skall delta i företaget eller i kostnaderna för det. Om någon annan än staten är sökande, får miljötillståndsverket yrka att sökanden ställer säkerhet för betalningen av de ersättningar som regleringen föranleder.

8 §

Nyttohavarens fastighet utgör pant för den kostnadsandel som enligt miljötillståndsverkets tillståndsbeslut hänförs till fastigheten eller som vattenståndsstyrningsbolaget har fastställt för fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken föreskriver.

Genomförs regleringen med tillstånd av miljötillståndsverket, skall miljötillståndsverket efter att beslutet meddelades, utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som framgår av tillståndsbeslutet, jämte ränta. Miljötillståndsverket skall likaså utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om att ändring har sökts i tillståndsbeslutet samt om innehållet i ett laga kraft vunnet avgörande som besvärdomstolen har meddelat i saken.

Får regleringen genomföras utan tillstånd

av miljötillståndsverket, skall vattenståndsregleringsbolagets syssломän anmäla de fastställda kostnadsandelarna jämte ränta för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Likaså skall syssломännen underrätta inskrivningsmyndigheten om andra än besvärdomstolens avgöranden som ändrar de kostnadsandelar som ingår i miljötillståndsverkets tillståndsbeslut eller som har fastställts av vattenståndsregleringsbolaget.

9 §

Kommer alla de för vilka vattenståndsregleringen medför nytta överens om att utföra den såsom ett samfällt företag och kräver regleringen tillstånd av miljötillståndsverket, skall skriftligt avtal upprättas. I avtalet skall anges vars och ens andel i utförandet av arbetet och kostnaderna för företaget samt i de avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som var och en som är delaktig i företaget har. Om tre eller flera deltar i avtalet, skall i avtalsskriften också anges om någon, och i så fall vem, har rätt att företräda dem som deltar i avtalet vid domstol och annars i angelägenheter rörande regleringen, samt nämnas en eller flere syssломän, som med förpliktande verkan för de i avtalet delaktiga kan tillställas stämning eller andra tillkännagivanden i angelägenheter som rör regleringen. Avtalsskriften skall företes miljötillståndsverket för fastställelse i samband med ansökan om tillståndet.

10 §

I fråga om bolagets stadgar tillämpas på motsvarande sätt det som i 6 kap. 27 § 2 mom. föreskrivs om dikning, dock så att i stadgarna också får tas in andra bestämmelser om bolagets organisation än de som anges i nämnda moment. För stadgarna skall sökas fastställelse av miljötillståndsverket. Bolagets angelägenheter skall handhas enligt de antagna stadgarna redan innan de fastställts. Har miljötillståndsverket i samband med fastställelsen bestämt att stadgarna skall ändras, skall de ändrade stadgarna följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

11 §

Vid vattenståndsreglering skall på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs i 6 kap. 17 §, 27 § 3 mom. och 28—31 §. Klander och ogiltigförklaring av beslut som

fattats vid en bolagsstämma skall dock yrkas genom ansökan till miljötillståndsverket. Ett beslut i vilket bolagsmännens andel i bolaget eller fördelningen av kostnaderna har fastställts skall klandras inom tre månader och andra beslut inom 60 dagar från mötet. Ett yrkande, som i det fall som avses i 6 kap. 30 § görs om att den som drar nytta av den torrläggning regleringen har medfört skall åläggas att delta i kostnaderna för regleringen, skall framställas genom ansökan till miljötillståndsverket.

12 §

Om en förändring i vattendraget som orsakats av vattenståndsregleringen medför avsevärd nytta för tillgodogörandet av vattenkraften, för bedrivande av flottning eller för ägaren av en anläggning i vattendraget eller på dess strand, kan den som erhåller en sådan förmån på yrkande genom ett beslut av miljötillståndsverket förpliktas att delta i kostnaderna för regleringen med ett skäligt belopp som högst motsvarar den nytta som han får av förändringen.

Framgår det efter att vattenståndsregleringen verkställt att en förmån som avses i 1 mom. av en orsak som inte kunnat förutses uppenbarligen är större eller mindre än vad som förutsattes när beslutet fattades, kan miljötillståndsverket i motsvarande mån höja eller nedsätta det belopp som förmånsstagaren skall betala. Ansökan härom skall väckas hos miljötillståndsverket inom ett år från den bolagsstämma vid vilken uträkningen av kostnadsfördelningen har godkänts, eller, om ändringen yrkas av den som erhåller en förmån som avses i 1 mom., inom samma tid från att han tillställdes meddelande om att uträkningen har godkänts.

13 §

Har staten verkställt vattenståndsregleringen, men nyttan av regleringen till stor del kommit andra till godo, kan miljötillståndsverket på ansökan av staten förordna att alla för vilka regleringen medfört nytta samfällt skall ombesörja åtgärder som avses ovan i denna paragraf, tillsätta de syssломän som behövs samt delta i kostnaderna för åtgärderna i förhållande till den nytta som de har erhållit. För ändamålet kan ett bolag för vattenståndsreglering bildas.

Miljötilståndsverket kan, när det finns synnerliga skäl till det, på ansökan befria nyttohavare från att ta del i kostnaderna för en åtgärd som avses i 3 mom.

14 §

En påbörjad vattenståndsreglering får inte utan miljötilståndsverkets tillstånd lämnas oavslutad. Om miljötilståndsverket meddelar ett sådant tillstånd, skall i tillståndsbeslutet föreskrivas vilka åtgärder den som påbörjar regleringen skall vidta för att förebygga skada och men som föranleds av att arbetet avbryts och vilka ersättningar han skall betala till vederbörande.

15 §

Om vattenståndsreglering i vattendrag inte kräver tillstånd av miljötilståndsverket därför att regleringen inte medför en sådan ändring eller följd som avses i 1 kap. 12—15, men förslagsställaren vill att de övriga för vilka regleringen medför nytta skall ta del däri, skall bestämmelserna om deltagande i samfällid dikning på motsvarande sätt iaktas.

8 kap.

Vattenreglering

1 §

Vill någon i syfte att utvinna, öka eller utjämna tillgången till vattenkraft, för att främja flottning eller samfärdsel, för att nyttja vatten såsom vätska, för bevattningsändamål, i syfte att bibehålla vattnets renhet, för rekreatiönsändamål, för fiskodling, i syfte att torrlägga mark eller för annat sådan ändamål i vattendrag fortlöpande reglera vattenståndet eller annars reglera vattnet, vartill även hänförs avledande av vatten i regleringssyfte från vattendraget eller del därav till ett annat, skall till vattenregleringen, om denna kan ge upphov till förändring eller följd som avses i 1 kap. 12—15, sökas tillstånd hos miljötilståndsverket.

3 §

Ansöker någon annan än staten om tillstånd till vattenreglering, skall sökanden, utom när den reglering som avses i ansökningsuppenbarligen inte för någon annan medför sådan nytta som avses i 2 § 2 mom. i detta kapitel, inbjuda övriga nyttohavare att ta del i regleringen genom att anmäla detta

hos miljötilståndsverket. Härvid skall miljötilståndsverket genom offentlig kungörelse uppmåna nyttohavare att enligt bestämmelserna i 4 § i detta kapitel hos miljötilståndsverket anmäla sitt deltagande i företaget. Till ansökan om kungörelse skall fogas en plan för företaget, en utredning av allmän natur om vem som drar nytta av företaget och till vilket belopp nyttan uppskattas samt kostnadsförslag för företaget. Dessa handlingar skall under en tid som miljötilståndsverket bestämmer hållas tillgängliga i dess tjänsterum eller på ett ställe som miljötilståndsverket bestämmer och som anges i kungörelsen.

Har förslagsställaren i annat fall än i samband med tillståndsansökan anhållit om kungörelseförfarande, skall ansökan om tillstånd till företaget göras in inom ett år efter kungörelsetidens utgång, om inte miljötilståndsverket på ansökan har utsatt en förlängd tid för ändamålet.

Har vid ansökan om tillstånd framlagts en plan som uppenbarligen är av den beskaffenhet att tillstånd till reglering i enlighet med planen inte kan meddelas, får miljötilståndsverket inte bifalla ansökan om kungörelse.

4 §

Vill en nyttohavare som enligt 2 § 1 mom. i detta kapitel har rätt därtill bli delaktig i ett regleringsföretag som någon annan har väckt, skall han skriftligen anmäla detta till miljötilståndsverket inom den i 3 § 1 mom. i detta kapitel avsedda tid som föreskrivs i kungörelsen. Har en sådan anmälan gjorts till miljötilståndsverket och finner denna att förutsättningar för deltagande föreligger, skall miljötilståndsverket, då ansökan om tillstånd hänskjutits till dess behandling, anvisa sökanden att vidta åtgärder som avses i 15 § i detta kapitel.

5 §

Miljötilståndsverket kan på ansökan ålägga en nyttohavare som inte velat delat i regleringen att till den som utför regleringsföretaget i förhållande till den nytta han har därav betala en avgift som fastställs i enlighet med 21 § i detta kapitel. Staten skall inte anses vara en sådan nyttohavare som här avses, om inte regleringen omedelbart medför nytta för statens egendom eller för ett företag till vars förverkligande staten skridit för att få eller säkerställa en förmån som av-

ses i 2 § 2 mom. i detta kapitel.

8 §

Har hos miljötilståndsverket ansökts om tillstånd till två särskilda regleringsföretag, som åtminstone till viss del angår samma del av ett vattendrag, och anser miljötilståndsverket att företagen lämpligen kan förenas, skall miljötilståndsverket uppmana sökandena att inom en viss tid komma överens om att starta ett samfällt företag. Nås inte en sådan överenskommelse och kan företagen inte särskilt för sig förverkligas, skall tillstånd beviljas för det företag som i ekonomiskt avseende och ur allmän synpunkt är mera förmånligt.

10 §

I fråga om reglering skall i tillämpliga delar iakttagas vad som föreskrivs om byggande i vattendrag i 2 kap. 2 § 1 och 4 mom., 3 och 4 § samt 12—32 §.

10 a §

Det skall bestämmas att sådana villkor i ett regleringstillstånd som är betydande för vattenmiljön och dess användning på bestämda tider skall ses över, om inte detta av särskilda skäl skall anses vara uppenbart obehövligt. Vid översynen skall i tillämpliga delar iakttagas de bestämmelser som avses i 6 och 10 §. I tillståndsbeslutet skall föreskrivas när ansökan senast skall göras om översyn av nämnda tillståndsvillkor och vilken utredning som då skall lämnas. Har tillståndshavaren inte inom utsatt tid gjort en sådan ansökan, kan miljötilståndsverket på ansökan av behörig myndighet eller den som lider skada eller men bestämma att tillståndet skall förfalla och härvid meddela behövliga föreskrifter.

Utan hinder av 1 mom. kan på vattenreglering tillämpas de bestämmelser i denna lag med stöd av vilka ingrepp i ett lagakraftvunnet tillståndsbeslut eller dess innehåll annars skall göras. Innehåller tillståndsbeslutet inte av särskilda skäl en föreskrift som nämns i 1 mom., kan en behörig myndighet av vägnande skäl hos miljötilståndsverket ansöka om översyn enligt 1 mom.

10 b §

När en utredning har gjorts enligt 1 mom., får den regionala miljöcentralen, fiskeri-

hushållningsmyndigheten eller kommunen, om verkningarna enligt 1 mom. inte annars i tillräcklig mån kan minskas, hos miljötilståndsverket ansöka om att tillståndsvillkoren skall ses över eller att nya bestämmelser skall utfärdas.

En förutsättning för en översyn är att nyttan med tanke på allmän fördel är betydande med hänsyn till rådande förhållanden. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, utom när syftet inte längre har någon betydelse. Är det uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan miljötilståndsverket, om utredningen i ansökningshandlingarna inte är tillräcklig, ålägga också tillståndshavaren att ge in behövlig tilläggsutredning till miljötilståndsverket. I ett sådant beslut av miljötilståndsverket får ändring inte sökas särskilt. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid ger in tilläggsutredningen till miljötilståndsverket, kan den utföras på hans bekostnad. Vid översynen skall de bestämmelser som avses i 10 § iakttagas i tillämpliga delar.

11 §

Miljötilståndsverket kan på nyttohavarens ansökan förordna att för regleringens verkställande samt anordningarnas och anläggningarnas underhåll skall bildas ett bolag för vattenreglering även i andra fall än de som nämns i 1 mom. och också då regleringen har påbörjats före denna lag ikraftträdande. De som av regleringen får sådan nytta som sägs i 2 § i detta kapitel är skyldiga att ta del i bolaget, om inte miljötilståndsverket av särskilda orsaker beviljar någon av dem befrielse.

13 §

Bolagsmän i ett bolag för vattenreglering är, förutom förslagsställaren och de som enligt 4 § i detta kapitel anmält att de vill delta i regleringen, också de nyttohavare som bolaget enligt 20 § i detta kapitel senare antagit till bolagsmän. Även dikningsbolag eller bolag för vattenståndsreglering får vara delaktiga i regleringen, om miljötilståndsverket finner det sakenligt, likaså flottningsföreningar.

16 §

För bolagets stadgar, i vilka också får tas in andra än i 1 mom. nämnda bestämmelser om bolagets organisation, skall fastställelse sökas hos miljötillståndverket. Bolagets angelägenheter skall handhas enligt de antagna stadgarna redan innan de har fastställts. Har miljötillståndverket i samband med fastställelsen bestämt att stadgarna skall ändras, skall de ändrade stadgarna följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

19 §

Beträffande regleringskostnader samt förskottsavgifter som bolagsmännen skall betala gäller i motsvarande delar vad som föreskrivs om dikning i 6 kap. 17 § och 29 § 1—3 mom., dock så att klander angående kostnadernas fördelning skall anföras inom tre månader efter bolagets stämma genom en ansökan mot bolaget som skall väckas hos miljötillståndverket.

20 §

En nyttohavare har rätt att ansluta sig till ett redan bildat bolag för vattenreglering, om grundad anledning skall anses föreligga för hans inträde såsom bolagsman. Om antagande av ny bolagsman beslutar bolagets stämma. Den som inte har antagits till bolagsman kan hänskjuta frågan om sin rätt att ansluta sig såsom bolagsman till miljötillståndverkets avgörande. Ansökan om detta skall anhängiggöras inom tre månader efter det vederbörande fått del av stämmans beslut.

Bolagsmännen i ett bolag för vattenreglering har rätt att utträda ur bolaget, om den nytta som företaget medfört för honom är avsevärt mindre än den nytta som vid bolagets bildande antogs komma honom till del. Anser bolagets stämma att ovan nämnda förutsättning för utträde inte föreligger, gäller om hänskjutande av stämmans beslut till miljötillståndverkets avgörande på motsvarande sätt vad som föreskrivs i 1 mom.

21 §

Förändras förhållandena väsentligt, kan på ansökan av vederbörande eller på åtgärd av miljötillståndverket årsavgiften höjas eller nedsättas eller betalningsskyldigheten upphävas.

22 §

Har miljötillståndverket med stöd av 5 § i detta kapitel förpliktat en nyttohavare att betala avgift till den som verkställt regleringen, kan miljötillståndverket, om ett bolag för vattenreglering har verkställt regleringen, på ansökan av den betalningsskyldige förordna en lämplig person att i samband med revision som föreskrivits i stadgarna granska bolagets räkenskaper och förvaltning. En på detta sätt förordnad revisor skall avge berättelse över revisionen till den myndighet som utövar tillsyn över regleringen. Myndigheten skall se till att berättelsen hålls tillgänglig för dem som saken angår. Bolaget skall betala arvode till revisorn. Nås inte överenskommelse om arvodets belopp, kan saken genom ansökan hänskjutas till miljötillståndverkets avgörande.

Har reglering verkställts av någon annan än ett bolag för vattenreglering, kan miljötillståndverket på ansökan av den betalningsskyldige förplikta den som verkställt regleringen att lämna utredning om användningen av avgiften till den myndighet som utövar tillsyn över regleringen och hos vilken utredningen skall hållas tillgänglig för sökanden.

9 kap.

Avledande av vatten för användning såsom vätska och tagande av grundvatten

2 §

Om någon som inte äger vattenområdet eller är delägare i det vill avleda vatten från vattendraget för att användas såsom vätska för annat ändamål än för hushållsvatten eller såsom hushållsvatten med följder som enligt 1 § i detta kapitel inte får vållas, kan miljötillståndverket på ansökan meddela tillstånd därtill samt till att anordningar som behövs för ändamålet får placeras på ett vattenområde som tillhör en annan. Detsamma gäller om vattenområdets ägare eller en delägare i vattenområdet vill avleda vatten från området för att användas såsom vätska och åtgärden, med beaktande av vad som föreskrivs i 1 kap. 16 § förorsakar ändring eller följd som avses i samma kapitels 12—15 §.

3 §

Vill flera sökande avleda vatten från ett

vattendrag för ändamål vilka på grund av vad som har sagts ovan skall anses likvärdiga och kan det inte anses skäligt att begränsa sökandens rätt, har den av sökandena företräde som äger det vattenområde som åtgärden gäller eller större delen därav samt, om sökandena även i detta avseende är likvärdiga, den sökande som först givit in sin ansökan till miljötillståndsverket.

4 §

Kan inte till hushållsvatten tjänligt vatten annars utan oskäligen kostnader i tillräcklig mängd erhållas, kan miljötillståndsverket på ansökan berättiga den som är i behov av vatten att från annans mark ta grundvatten till hushållsvatten samt där vidta åtgärder som behövs för ändamålet, förutsatt att vattenet fortfarande förslår även för ägarens behov samt för behoven hos dem som är bosatta på hans mark, bosättning som kan väntas uppstå där samt företag som är belägna där och åtgärden inte vållar dessa oskäligen störning eller olägenhet. Under dessa förutsättningar kan också beviljas rätt att avleda grundvatten från en annans område för att nyttjas i sådan industriell eller annan ekonomisk verksamhet för vilken tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt. En sådan rätt kan genom miljötillståndsverkets beslut på ansökan upphävas, om de förhållanden som inverkat på beviljandet väsentligt har förändrats, samt mot ersättning också när ett viktigt bruksbehov hos ägaren själv kräver det.

Förutsätter ett i tekniskt och ekonomiskt avseende ändamålsenligt ordnande av vattenanskaffningen för ett företag som tillgodoser en kommuns eller ett större antal förbrukares behov av huvudsakligen hushållsvatten eller av annan vattenanskaffning för allmänt behov att grundvattnen på en annans område tas i bruk, kan miljötillståndsverket utan hinder av vad som sägs i 1 mom. på ansökan meddela tillstånd därtill och till åtgärder som behövs för ändamålet. Ett sådant tillstånd får dock inte beviljas för avledande av vatten till en plats utanför orten, om detta innebär att ett motsvarande behov på orten inte i skälig omfattning kan tillgodoses.

Är en åtgärd som avser tagande av grundvatten från ett område som tillhör en annan av sådan beskaffenhet att därtill av någon

annan än i denna paragraf nämnd orsak måste utverkas tillstånd av miljötillståndsverket, skall vid sidan av ovan nämnda bestämmelser också iakttas vad som nedan föreskrivs om ett sådant tillstånd.

7 §

Till en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § och som orsakar däri nämnda påföljder samt för anläggande av sådan annan än tillfällig grundvattentäkt som är planerad för tagande av en vattenmängd om minst 250 kubikmeter i dygnet skall sökas tillstånd av miljötillståndsverket. Detsamma gäller även utvidgande av tidigare anlagd grundvattentäkt eller av dess nyttjande i sådan omfattning eller med sådana följder som avses ovan samt andra åtgärder än tagande av grundvatten, om grundvattenförekomsten annat än tillfälligt minskar med minst 250 kubikmeter grundvatten om dygnet som en följd av åtgärderna.

En grundvattentäkts ägare får även i andra fall än de som avses ovan i denna paragraf genom ansökan till miljötillståndsverket hänskjuta en fråga som gäller att verket skall pröva och genom tillståndsbeslut fastställa förutsättningarna för en åtgärd som avser anläggning eller ändrande av grundvattentäkt samt de skyldigheter som eventuellt följer av åtgärden.

8 §

För anläggande av grundvattentäkt och för annan åtgärd som avses i 1 kap. 18 § får meddelas tillstånd, om nyttan av åtgärden, när man i fråga om dess förverkligande i tillämpliga delar beaktar bestämmelserna i 6 § i detta kapitel, är avsevärt större än därav följande skada, men och annan förlust av förmån.

Tillstånd till en åtgärd som avses i 1 mom. får dock inte meddelas, om åtgärden leder till att vattentillgången till förfång för bosättningen och näringslivet förhindras eller försvåras på ett vidsträckt område eller åtgärden har andra, med följderna i 2 kap. 5 § jämförbara följder för miljöns funktioner eller naturförhållandena och verkningarna av förändringen inte kan förhindras genom arrangemang i samband med åtgärden. Detsamma gäller åtgärder som har den följden att grundvattnet på ett viktigt eller för vattenanskaffning lämpligt annat grundvattenområde kan bli farligt för hälsan eller dess kvalitet annars försämras väsentligt.

12 §

Förorsakar användningen av en grundvattentäkt som anlagts innan denna lag trätt i kraft eller vars anläggande eller ändring inte har förutsatt tillstånd av miljötillståndsverket skada eller men, har den som lidit skada därav rätt att på ansökan få saken handlagd av miljötillståndsverket för meddelande av föreskrifter om användningen av vattentäkten samt ersättande av skada och men som användningen medför. Användningen av vattentäkten får dock inte därvid inskränkas, om inte ett allmänt intresse eller andra synnerligen betydelsefulla skäl kräver det, och ersättning för skada och men som vattentäkten förorsakar får inte heller föreskrivas att betalas för längre tid än för de senaste fem åren innan ansökan gjordes.

13 §

För att öka eller säkerställa vattentillgången för en grundvattentäkt som har anlagts med stöd av ett tillstånd som avses i denna lag, kan miljötillståndsverket, om ett allmänt behov kräver det, på ansökan begränsa tagande av vatten från en annan grundvattentäkt, även om denna nyttjas med stöd av tillstånd. Skada, men och annan förlust av förmån som begränsningen vållar skall ersättas. Är begränsningen så avsevärd att den inrättning som drabbas förlorar sin betydelse, kan sökanden på ägarens yrkande åläggas att inlösa inrättningen.

14 §

Vållar långvarig torka eller annan därmed jämförlig orsak väsentlig minskning av tillgången till grundvatten, kan miljötillståndsverket på ansökan ålägga ägaren av en grundvattentäkt att för en viss tid begränsa den vattenmängd som får tas ur vattentäkten, om begränsningen är behövlig för att säkerställa nödvändig tillgång till hushållsvatten i vattentäktens omgivning. För uppenbart oskäligen skada som begränsningen medför kan vattentäktens ägare få ersättning. I betalningen av denna skall alla som tar grundvatten och för vilka begränsningen medför väsentlig nytta ta del, om inte nyttan av begränsningen huvudsakligen tillfaller sökanden. Om inte ersättningen fastställs i samband med ansökningen om begränsning, får fastställande av ersättningen senare särskilt sökas hos miljötillståndsverket.

15 §

Orsakar nyttjandet av tillstånd som meddelats för en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § betydande men som inte förutsattes när tillståndet meddelades, kan tillståndsvillkoren ändras på ansökan av den som lider men eller, då det är fråga om allmän fördel, på ansökan av behörig myndighet, eller tillståndet dras in, om det är fråga om väsentligt men. Bestämmelser om ändring av ett tillstånd till följd av förändrade förhållanden finns i 2 kap. 28 §. Ersättning enligt den nämnda paragrafen skall dock inte fastställas, om föreskrifterna om ändring av tillståndsvillkoren meddelas för undvikande av en sådan följd som avses i 8 § miljöskyddslagen.

16 §

För inledande av vatten i marken enligt 1 mom. krävs tillstånd av miljötillståndsverket. Tillstånd får inte ges, om åtgärden kan orsaka följder som avses i 8 § miljöskyddslagen. I övrigt gäller om tillståndet vad som föreskrivs om ett tillstånd enligt 8 § i detta kapitel.

18 §

Skall enligt denna lag tillstånd av miljötillståndsverket sökas för avledande av vatten från ett vattendrag eller tagande av grundvatten, och kommer ledningen att dras genom någon annans område, skall i tillståndsbeslutet på sökandens begäran tas in föreskrifter om hur företaget med beaktande av 1 mom. skall genomföras. Om tillstånd av miljötillståndsverket inte behövs eller tillståndsbeslutet saknar föreskrifter om hur ledningen skall anläggas och överenskomelse om anläggningen av ledningen inte träffas med områdets ägare, kan ärendet hänskjutas till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, eller, om ledningen kommer att dras genom flera kommuner, genom ansökan till miljötillståndsverket för avgörande.

19 §

Avleds vatten från vattendrag för att nyttjas såsom vätska för ändamål som av hygieniska eller andra viktiga skäl förutsätter att vattnet bibehålls rent, kan miljötillståndsver-

ket på begräran av sökanden i tillståndsbekslutet om avledande av vattnet, när ett sådant meddelas, eller på särskild ansökan föreskriva, att ett visst jord- eller vattenområde omkring vattentäkten skall utgöra vattentäktens skyddsområde. Utan miljötillståndsverkets tillstånd får inte på skyddsområdet, som inte får göras större än vad oundgängligt behov förutsätter, hållas cistern, upplag, avlopp, ledning eller annan inrättning, från vilken ämne som förorenar vattnet kan komma in i vattendraget, eller utövas verksamhet som på ett skadligt sätt kan försämra beskaffenheten av det vatten som erhålls ur vattentäkten. Likaså kan, om synnerliga skäl kräver det, ges tillstånd att på skyddsområde avlägsna träd och annan växtlighet. Miljötillståndsverket skall, med beaktande av ändamålet med den vattentäkt som skall skyddas, i sitt beslut meddela föreskrifter om behövliga skyddsåtgärder och andra inskränkningar i fråga om nyttjande av skyddsområdet. Ett tidigare beslut hindrar inte miljötillståndsverket att på ansökan av en part eller myndighet i ett nytt beslut bestämma nya eller mildra tidigare inskränkningar i fråga om nyttjandet av skyddsområdet.

Sökanden skall ersätta skada, men eller annan förlust av förmån som en skyddsområdesföreskrift tillfogar någon annan.

Ett beslut som inskränker nyttjandet av ett skyddsområde skall iakttas oberoende av om ändring söks i beslutet.

Bestämmelser om gemensam behandling i vissa fall av en ansökan om avvikelser från ovan nämnda skyddsområdesföreskrifter och en ansökan om miljötillstånd ingår i 39 § miljöskyddslagen.

20 §

Miljötillståndsverket kan, om det av hygieniska skäl eller för att grundvattnet skall hållas rent annars prövas vara av angeläget behov påkallat, i tillståndsbekslutet angående anläggandet av en grundvattentäkt eller på särskild ansökan föreskriva att ett visst område omkring vattentäkten skall utgöra vattentäktens skyddsområde, på vilket utan miljötillståndsverkets tillstånd inte får finnas boningshus eller annan byggnad för regelbunden vistelse eller upplag, cistern, ledning, avlopp eller inrättning från vilken orenlighet eller annat ämne som inverkar på vattnets beskaffenhet kan komma in i grundvattnet, inte heller utövas verksamhet som

på ett skadligt sätt kan försämra beskaffenheten av det vatten som erhålls ur vattentäkten.

21 §

När det är fråga om sådant avledande av vatten eller tagande av grundvatten som avses i 19 § 1 mom. eller 20 § 1 mom. i detta kapitel, kan miljötillståndsverket på ansökan bevilja rätt att nyttja eller inlösa ett jord- eller vattenområde som behövs för de basånger, anläggningar och anordningar som används vid hantering av vattnet.

22 §

Den som enligt detta kapitel har tillstånd att leda eller ta vatten har rätt att i kris- och störningssituationer som gäller vattenanskaffning utan tillstånd av miljötillståndsverket tillfälligt förse sådana områden med vatten som inte nämns i tillståndet, om detta är nödvändigt för att säkerställa att en kommun eller en större grupp konsumenter får vatten eller annars för att säkerställa ett ur allmän synpunkt viktigt vattenverks verksamhet eller av något jämförbart vägande skäl.

10 kap.

Ledande av avloppsvatten

Allmänna bestämmelser

1 §

Med avloppsvatten förstås vatten som använts såsom vätska och inte längre skall användas. Till avloppsvatten hänförs också annan vätska som inte längre används samt vatten från begravningsplats, upplagsplats eller annat dylikt område, om i vattnet finns främmande ämnen i menlig omfattning.

Om hindrande av sådan förorening av miljön som avloppsvatten förorsakar bestäms i miljöskyddslagen.

2 §

Med avlopp avses öppen bädd eller annan ledning som har anlagts huvudsakligen för avledande av avloppsvatten. Till avlopp hänförs även därtill anslutna anordningar, såsom avloppsbrunnar och pumpinrättningar.

Ett dike i vilket i väsentlig omfattning flyter avloppsvatten, skall betraktas såsom avlopp. Om förklarande av dike för avlopp i

vissa fall bestäms i 48 § miljöskyddslagen.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om dike gäller också annan bädd som avses i 1 kap. 2 §.

Inledande av avloppsvatten i någon annans dike

6 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att ett dike som tillhör någon annan används och ger inte markägaren eller någon annan som har rätt att använda diket sitt samtycke, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddela rätt därtill, om detta inte medför oskäligt men, med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 7 § 2 mom. Ansluter sig saken till ett miljötillståndsärende, beviljas rätten av den myndighet som avses i 31 § miljöskyddslagen.

Den som leder in avloppsvatten i någon annans dike, är skyldig att utföra sådana arbeten för utvidgning, istandsättande och underhåll av bädden som orsakas av avloppsvattnets inledande samt att även annars se till att inledandet av avloppsvatten inte medför skada som kunde undvikas med skäliga kostnader. Vid behov kan den myndighet som avses i 1 mom. meddela föreskrifter om hur arbetet skall utföras. Om en sådan föreskrift meddelas för att rätta något som i strid med detta moment gjorts eller underlåtit, skall också 20 kap. 7 § iakttas.

Medför en åtgärd som avses i 2 mom. nytta för någon annan, skall i fråga om dennes skyldighet att delta i kostnaderna för åtgärden och förfarandet då förordnande om deltagande ges på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om dikning.

Förutsätter inledande av avloppsvatten enligt denna paragraf miljötillstånd, skall sökanden anvisas att söka sådant tillstånd.

Inledande av avloppsvatten i avlopp

7 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att ett avlopp dras genom annans mark och samtycker inte markägaren till detta, tillämpas på motsvarande sätt det som i 6 § föreskrivs om inledande av avloppsvatten i någon annans dike.

Öppet avlopp får inte dras genom annans tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats,

badstrand eller annat område för särskilt bruk, om därav genom avloppsvattnets beskaffenhet kan förorsakas avsevärt men, och inte heller annars genom ett sådant område utan ägarens samtycke. Röravlopp skall göras vattentätt när förhållandena det kräver.

Bestämmelserna i 6 § 4 mom. gäller i tillämpliga delar också inledande av avloppsvatten i avlopp.

8 §

Dras avlopp under allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana, tillämpas på motsvarande sätt det som i 2 kap. 24 och 25 § föreskrivs om byggande i vattendrag, dock så, att om det är fråga om dragande av avlopp under en enskild väg och frågan om anläggningen av avloppet inte i övrigt skall handläggas av miljöförvaltningsverket eller den regionala miljöcentralen, skall frågan handläggas av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

9 §

Avlopp skall underhållas av ägaren. Försummas underhållet, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten på anhållan av den som lider men genom beslut föreskriva att arbeten som underhållet fordrar skall utföras inom förelagd tid med iakttagande av vad som föreskrivs i 20 kap. 7 §. Dessutom gäller bestämmelserna i miljöskyddslagen.

10 §

Vill någon inleda avloppsvatten eller vatten som skall avlägsnas för torrläggning av mark i någon annans avlopp och kan det ske utan att medföra nämnvärt men och, när det är fråga om röravlopp, utan att ändringar i avloppet och därtill hörande anordningar fordras, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ge rätt till sådant avledande av vatten. Har saken anknytning till ett miljöförvaltningsärende, beviljas rätten av den myndighet som är behörig enligt 31 § miljöskyddslagen.

Den som beviljas rätten är skyldig att för avloppets anläggningskostnader betala en ersättning som är skälig enligt avloppets dåvarande skick och högst motsvarar den andel som enligt de grunder som anges i 15 § skulle vara hans om det vore frågan om ett samfällt avlopp. Den som beviljas sådan rätt är också skyldig att delta i kostnaderna för avloppets framtida underhåll med ett skäligt

belopp, som högst kan motsvara den andel som följer av grunderna i ovan nämnda paragraf. Nås inte överenskommelse om ersättningen, bestäms den av den kommunala miljövårdsmyndigheten eller av den myndighet som avses i 31 § miljöskyddslagen.

Måste arbeten som avses i 6 § i detta kapitel utföras därför att vatten inleds i ett avlopp som tillhör någon annan, iakttas på motsvarande sätt vad som föreskrivs i nämnda paragraf.

Bestämmelserna ovan i denna paragraf gäller inte avlopp som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (982/1977).

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 6 kap. 17, 18, 20—29, 31 och 31 a §. Frågor som gäller ombildande av avlopp till samfällt avlopp, delägarnas i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag skall dock handläggas av miljötillståndsverket.

17 §

Kan ett redan existerande avlopp eller del därav ändamålsenligt tillgodogöras för ett samfällt avlopp, kan miljötillståndsverket på ansökan av den som anlägger det nya avloppet bevilja rätt eller på ansökan av den som äger det redan existerande avloppet meddela skyldighet att lösa in det tidigare avloppet till det värde som detta skall anses ha vid den tidpunkt då det nya avloppet anläggs.

11 kap.

Ersättningar

2 §

Föranleds vattenflöde, förorening av vattendrag eller grundvatten eller någon annan skada därav att en i denna lag avsedd anordning eller anläggning som har uppförts eller är under uppförande i vattendrag eller på dess strand, eller dike, vattenledning, avlopp eller annan sådan ledning av annan än yttre orsak av undantagsnatur kommit i olag, ansvarar ägaren och, om egendomen överlåtits i någon annans besittning, innehavaren och ägaren solidariskt för skadan, även om skadan inte har berott på oaktsamhet hos dem.

I fall som avses ovan i 1 mom. skall dock den som inte uppsåtligen eller av oaktsam-

het förorsakat skadan endast ersätta sådan skada som omedelbart har drabbat annans egendom.

Om en miljöskada som avses i lagen om ersättning för miljöskador orsakas av en funktionsstörning som avses i 1 mom., skall i fråga om ersättning för miljöskadan i stället för denna paragraf tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. Ärendet handläggs då av tingsrätten, om det inte enligt 72 § miljöskyddslagen skall behandlas av miljötillståndsverket. Angående ägaren och innehavaren gäller därvid vad som i lagen om ersättning för miljöskador föreskrivs om verksamhetsutövare som avses i lagen i fråga.

Angående skada som avses i 1 kap. 25 § och 5 kap. 79 § i denna lag gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs ovan i 2 mom.

3 a §

Om en åtgärd enligt denna lag vållar personskada, tillämpas skadeståndslagen. Förorsakas personskadan av förorening av vatten, skall dock utan hinder av bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vad som föreskrivs i lagen om ersättning för miljöskador. Ett ärende som gäller ersättning av personskada behandlas i tingsrätten.

8 §

När tillstånd till en viss åtgärd meddelas med stöd av denna lag, skall det även bestämmas om och till vilket belopp ersättning skall betalas för skada, men eller annan förlust av förmån, om inte annat följer av 16 kap. 24 §.

I samband med ett tillståndsärende kan miljötillståndsverket också behandla ett yrkande om ersättning för skada som den verksamhet som ansökan avser har vållat innan tillståndsärendet avgjordes, om inte detta medför betydande dröjsmål. Om miljötillståndsverket inte behandlar yrkandet i anslutning till tillståndsärendet, behandlas det separat. I ett avgörande som gäller separat behandling av ett ersättningsyrkande får ändring inte sökas genom besvär.

Ersättning för skada som inte förutsågs när tillståndet beviljades kan utan hinder av ett tidigare avgörande yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, eller om det är fråga om tillstånd som beviljats av en kommunal miljövårdsmyndighet, hos ifrågavarande myndighet. I samband därmed kan miljötil-

ståndsverket behandla ett yrkande om ersättning för skada som med avvikelse från tillståndet vållats genom samma åtgärd.

Ersättning med anledning av en åtgärd som grundar sig på denna lag och för vilken tillstånd inte krävs, eller för skada som avses i 2 § skall yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, om det inte är fråga om ett ärende som skall behandlas av tingsrätten. Ersättning för skada som avses i 1 § 3 mom. i detta kapitel skall yrkas i anslutning till tillståndsärendet eller, om detta inte är möjligt, sökas särskilt hos den myndighet som är behörig i tillståndsärendet.

Ersättning för annan än ovan nämnd skada i anslutning till dikning söks hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, om inte saken skall handläggas vid dikningsförrättning.

Om fastställande av ersättningar i vissa fall bestäms i 16 kap. 24 §.

I ett ovan nämnt avgörande enligt 2 mom., som gäller handläggning av ersättningsyrkande, får ändring inte sökas.

9 §

Gäller överenskommelsen fast egendom som är intecknad, eller egendom i vilken har fastställts företagsinteckning, måste överenskommelsen godkännas av den som innehar ifrågavarande rättighet.

10 §

Fastställd ersättning skall bestämmas att utbetald i ett för allt, om det inte är fråga om fall som avses i 11 § i detta kapitel eller andra särskilda skäl kräver att ersättningen betalas på bestämda tider. För ersättning som skall betalas på bestämda tider kan på yrkande av ersättningstagaren föreskrivas att en säkerhet som miljötillståndsverket godkänner skall ställas.

11 §

Om de som saken gäller inte når en överenskommelse om elektrisk kraft som skall tillhandahållas enligt 1 mom., skall miljötillståndsverket fastställa den kraftmängd som levereras, hur den levereras, fördelningen på dygnets och årets olika delar samt övriga behövliga villkor.

12 §

Medför en åtgärd för vilken tillstånd skall sökas enligt denna lag att tillgången till vatten från ett visst område förhindras eller försvåras avsevärt, skall miljötillståndsverket på yrkande av vederbörande bestämma att den skada som härigenom uppkommer i stället för att ersättas i pengar skall gottgöras områdets ägare eller den som med stöd av annan särskild rätt tar vatten därifrån så, att för den som har rätt till ersättning anläggs en ny brunn eller fördjupas en tidigare brunn eller förlängs vattenledning eller till hans förfogande ställs en annan vattentäkt med därtill hörande anordningar, vilka motsvarar skäligen anspråk, samt ledning som behövs för ledande av vattnet till hans tomt eller byggnadsplats. För underhållet av anordningarna och anläggningarna svarar den som har rätt till ersättning, om inte miljötillståndsverket med beaktande av förhållandena föreskriver annat.

Förorsakar anläggning eller nyttjande av vattentäkt ersättningsskyldighet som avses i 1 mom., kan den som har rätt till ersättning, om det utan oskäligen kostnader och utan att ändamålet med vattentäktens nyttjande äventyras är möjligt, i stället för ersättning i pengar beviljas rätt att från vattentäkten, så länge den används, få en vattenmängd som högst motsvarar hans tidigare förbrukning och som fastställs av miljötillståndsverket, till ett pris som motsvarar vattnets andel i vattentäktens driftskostnader. En ledning som i detta syfte måste dras till en tomt eller byggnadsplats som tillhör den som har rätt att få vatten skall anläggas och underhållas på den ersättningsskyldiges bekostnad.

14 a §

En ersättning i ett för allt skall föreskrivas bli betald eller behörigen deponerad inom en tid som miljötillståndsverket bestämmer och innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om sakägarna inte avtalar annat eller något annat följer av 2 kap. 26 § eller 16 kap. 24 § 2 mom. Ersättningen skall dock betalas senast ett år efter att beslutet vann laga kraft.

14 b §

Om ersättning har betalats utan grund eller till överbelopp, har betalaren rätt att genom

ansökan hos miljötillståndsverket yrka på återbetalning. Beloppet behöver inte återbetalas om miljötillståndsverket eller, om ärendet handläggs av en besvärinstans, denna bestämmer så med anledning av att beloppet är obetydligt eller med beaktande av omständigheterna i övrigt.

15 §

Om det bestäms att ersättning i ett för allt skall betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett därtill hörande område, för upplåten nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs till fast egendom och egendomen är in-tecknad, skall miljötillståndsverket även bestämma att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, skall deponeras hos länsstyrelsen och fördelas så som föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Panträttens innehavare har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som han hade till fastigheten i fråga.

16 §

Vållas in-tecknad fast egendom skada av en sådan i denna lag avsedd åtgärd som kommer samma ägare tillhörig annan fastighet eller ett till sin natur självständigt företag till godo, skall i samband med att tillstånd till åtgärden beviljas fastställas en ersättning som motsvarar skadan och föreskrivas att ersättningen skall deponeras enligt 15 § i detta kapitel.

20 §

I fråga om dikning och då bestämmelserna om dikning skall tillämpas på avledande av avloppsvatten som avses i 10 kap., gäller i tillämpliga delar 2 § samt 8—10 och 14—19 § i detta kapitel. På dikning som avses i 6 kap. 2 § tillämpas dock även övriga bestämmelser i detta kapitel.

21 §

Ersättning kan yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket för en sådan särskild förlust, som har uppstått under tiden mellan det att ett tillstånd meddelades enligt denna lag och åtgärder vidtogs med stöd av tillståndet eller tillståndet förföll, och för vilken det inte har bestämts att ersättning skall betalas.

Om tillståndshavaren enligt 14 a § 2 mom.

skall betala ersättning eller en del av ersättningen innan han vidtar en åtgärd och han sedan meddelar att han avstår från ett företag som inte har påbörjats, kan miljötillståndsverket på ansökan av tillståndshavaren konstatera att tillståndet har förfallit och upphäva den ersättningsskyldighet som ålades tillståndshavaren i tillståndet. Miljötillståndsverket kan dock samtidigt fastställa ersättning för en sådan särskild förlust som avses i 1 mom. Det kan förordnas att beslutet skall verkställas helt eller delvis oberoende av om ändring söks i beslutet.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Ett med stöd av denna lag inlöst outbrutet område av en fastighet eller för flera fastigheter samfällt område eller outbrutet område av ett sådant avskiljs till fastighet genom styckning enligt fastighetsbildningslagen (554/95).

Miljötillståndsverket eller på dess förordnande den regionala miljöcentralen skall underrätta lantmäteribyrån när ett inlösningsbeslut som avses i 1 mom. har vunnit laga kraft och mottagaren av den inlösta området har fullgjort sin ersättningsskyldighet. Styckningsförrättningen blir anhängig utan särskild ansökan när underrättelsen om att inlösningen är avslutad har nått lantmäteribyrån.

2 §

Ett beslut genom vilket rätt har beviljats eller skyldighet föreskrivits att inlösa en fastighet skall av miljötillståndsverket utan dröjsmål anmälas till vederbörande inskrivningsmyndighet för anteckning i lagfarts- och in-teckningsregistret. Inlösningen skall antecknas vara avslutad när inskrivningsmyndigheten tillställs utredning om att inlösningsbeslutet har vunnit laga kraft och att den ersättning som ägaren skall få har betalats till honom eller deponerats på behörigt sätt.

Äganderätten till en fastighet som inlöses med stöd av denna lag övergår till mottagaren när anteckning om att inlösningen har avslutats har gjorts i lagfarts- och in-teckningsregistret.

Det som 1 och 2 mom. föreskrivs om fastigheter gäller även i tillämpliga delar såda-

na outbrutna områden av fastigheter, fastigheters samfälliga områden eller outbrutna områden av dessa som blir inlösta.

3 §

En fastighet eller ett annat objekt som har inlösts med stöd av denna lag blir fri från belastande panträtt vid den tidpunkt som avses i 2 § 2 mom. Inskrivningsmyndigheten skall göra anteckningar om vilka objekt inteckningarna gäller och från vilka de avlyfts.

Kan någon annan rättighet som avser en fastighet till följd av företagets förverkligande inte bibehållas, eller försvåras nyttjandet av rättigheten avsevärt, och yrkar rättighetens innehavare att den skall inlösas, skall miljötillståndsverket i inlösningsbeslutet föreskriva att rättigheten skall förfalla räknat från tidpunkten när beslutet vunnit laga kraft och ersättningen för förlusten av rättigheten, om sådan fastställts, betalats eller deponerats på behörigt sätt.

6 §

Har för ett företag som beviljats tillstånd enligt denna lag på annat sätt än med stöd av denna lag erhållits ett behövligt område och har området med anledning av tvist, konkurs eller utsökning eller av annan orsak frångått den som området ansågs tillhöra när tillståndet meddelades, kan miljötillståndsverket på ansökan, om det med beaktande av företagets beskaffenhet och betydelse anses behövligt, ge företagets ägare en sådan nyttjanderätt till området som avses i 2 kap. 7 §.

Har rätt till vattenkraft som har tagits i användning vid kraftverk gått förlorad såsom sägs i 2 mom., kan miljötillståndsverket på ansökan ge kraftverkets ägare en sådan ständig nyttjanderätt till vattenkraften som avses i 3 kap. 9 §.

7 §

Om stiftande av servitut gäller vad som föreskrivs i fastighetsbildningslagstiftningen.

8 §

Betalar inte den försumlige i 1 mom. avsedda kostnader sedan han uppmanats där-

till, skall betalning yrkas genom talan i tingsrätten.

Har arbetet gagnat en fastighet som tillhör den som har underlåtit att utföra sin andel, skall tingsrätten samtidigt förordna att fastigheten skall utgöra pant för skäligen kostnader som arbetet har medfört, jämte ränta, enligt vad som föreskrivs i 20 kap. jordabalken.

Tingsrätten skall utan dröjsmål i lagfarts- och inteckningsregistret anteckna en fordran som avses i 3 mom. jämte räntor.

11 §

Miljötillståndsverket skall föra ett vattenbeslutsregister, i vilket skall antecknas uppgifter om beslut som miljötillståndsverket, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har fattat med stöd av denna lag.

I beslutsregistret kan också göras anteckningar om avgöranden av de vattenrättsliga tillståndsmyndigheter som föregått miljötillståndsverket.

Miljötillståndsverket beslutar om utlämnande av uppgifter ur registret. Var och en har rätt att läsa och själv kopiera uppgifterna i beslutsregistret. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall antecknas i beslutsregistret och om användningen av registret meddelas genom förordning.

14 §

Den regleringsavgift som föreskrivs i 8 kap. 25 § skall miljötillståndsverket bestämma att skall betalas till länsstyrelsen i det län på vars område den kommun är belägen för vilken avgiften skall användas. När länsstyrelsen på kommunens ansökan beviljar den medel, skall den samtidigt föreskriva för vilket ändamål medlen får användas.

16 §

En åtgärd som avser vattenståndsreglering eller vattenreglering eller tagande av marksubstanser från ett vattendrags botten skall, enligt vad som bestäms genom förordning, på förhand anmälas hos den regionala miljöcentralen. Anmälan behöver dock inte göras om miljötillståndsverkets tillstånd söks för åtgärden.

18 §

Är vattenområdets i 1 kap. 6 § 1 mom. avsedda gräns mot land svår att fastställa till följd av växlingar i vattenståndet vilka för-

orsakats av reglering av vattendraget, kan miljötillståndsverket i sitt tillståndsbeslut rörande regleringen eller på särskild ansökan bestämma var gränsen skall anses löpa.

19 §

Då exceptionella naturförhållanden eller någon annan övermäktig tilldragelse föranleder översvämning eller annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan anses förorsaka allmän fara för människors liv eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse, kan miljötillståndsverket på ansökan av den regionala miljöcentralen samt utan hinder av bestämmelserna i 1 kap. i denna lag och eventuella tillståndsbeslut förordna om temporära åtgärder (*åtgärder för avvärjande av fara*) som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador. Den regionala miljöcentralen får göra ovan avsedd ansökan sedan den erhållit jord- och skogsbruksministeriets samtycke.

För skador som föranletts av åtgärder för avvärjande av fara och som direkt har drabbat egendom skall betalas ersättning av statens medel. Såsom skada som skall ersättas anses dock inte sådan förlust av förmån som förorsakas av förlust av vattenkraft. Har den som är berättigad till ersättning dragit nytta av en i 1 mom. avsedd händelse eller av åtgärder för avvärjande av fara, kan ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Behövs vid utförandet av ett företag som har beviljats tillstånd temporära bestämmelser om åtgärder som till följd av översvämning, ras eller isdämning eller av annan exceptionell orsak måste vidtas i brådskande ordning, kan miljötillståndsverket på ansökan bevilja tillstånd till dem. Skada, men och annan förlust av förmån som åtgärden medför skall ersättas på ansökan.

När miljötillståndsverket behandlar en ansökan som avses i denna paragraf, kan undantag göras från procedurbestämmelserna i 16 kap.

Ett här avsett beslut av miljötillståndsverket kan verkställas oberoende av om ändring söks i beslutet.

20 §

Miljöministeriet godkänner, efter att hos behöriga myndigheter och samfund ha inhämtat utlåtanden, de förslag som Finlands miljöcentral utarbetar till sådana planer och program för vattenförsörjning som förutsätts

i Europeiska gemenskapens rättsakter. Finlands miljöcentral skall på det sätt som följer av gemenskapens rättsakter sörja för utarbetandet av och rapporteringen om klassificeringar, statistik, dataregister och andra utredningar som gäller vattenförsörjning och som förutsätts i rättsakterna.

Närmare bestämmelser om hörande i samband med en plan eller ett program som avses i 1 mom. samt om godkännande av planen eller programmet kan utfärdas genom beslut av statsrådet.

14 kap.

Allmänna bestämmelser om myndigheter

1 §

Ärenden i vilka denna lag, eller enligt dess 22 kap., tidigare lag skall tillämpas är vattenhushållningsärenden. Som vattenhushållningsärende behandlas också ett ersättningsärende i vilket enligt denna lag skall tillämpas skadeståndslagen eller lagen om ersättning för miljöskador.

Vattenhushållningsärenden behandlas av miljötillståndsverket, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller förrättningsmännen vid en dikningsförrättning, om inte något annat föreskrivs i fråga om ett visst ärende. Tviste- och brottmål enligt denna lag samt ärenden som avses i 1 kap. 25 § behandlas av tingsrätten. Detsamma gäller ärenden som enligt denna lag skall väckas genom talan.

2 §

Om inte annat följer av 21 kap. 3 § eller 11 kap. 8 §, behandlar tingsrätten såsom tvistemål ärenden som gäller avhjälpande eller ersättande av skada som har vållats genom otillåtna åtgärder.

Gäller en tvist eller oklarhet behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsbestämmelser, utförandet av ett företag eller underhållsskyldighet, avlägsnande av inrättning eller anläggning eller återställande av förhållanden och kommer avgörandet uppenbarligen att påverka även andras än karendens eller svarandens rätt eller fördel, skall ärendet väckas genom ansökan till miljötillståndsverket. Har ett sådant ärende väckts i tingsrätten, skall ärendet avskrivas och till denna del överföras till miljötillståndsverket för behandling. Ett ersättningsyrkande får inte avgöras av tingsrätten förrän ett ärende som avses i detta moment har avgjorts ge-

nom ett beslut som vunnit laga kraft.

Om förvaltningsstängsändanden bestäms i 21 kap.

3 §

I ett brottmål som gäller en gärning som är straffbar enligt 13 kap. i denna lag kan den regionala miljöcentralen föra målsägandens talan, om ett allmänt intresse har kränkts.

4 §

Om en allmän domstol handlägger ett tviste- eller brottmål som inte kan avgöras utan särskilda insikter i vattenhushållningsärenden, skall domstolen till denna del inhämta utlåtande av det miljötillståndsverk inom vars verksamhetsområde vattenförhållandena påverkas.

16 kap.

Handläggning av ansökningsärenden i miljötillståndsverket

1 §

Ansökningsärenden väcks genom skriftlig ansökan till miljötillståndsverket.

Till ansökan skall fogas behövlig utredning samt, om ansökan avser tillstånd till ett visst företag eller en viss åtgärd, en behövlig plan och utredning om företagets eller åtgärdens verkningar, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning.

Ansökan och bilagorna skall inlämnas till miljötillståndsverket i tre exemplar.

1 a §

Redan innan ansökan delges kan miljötillståndsverket i fråga om nödvändigheten av bedömningsförfarandet begära utlåtande av den kontaktmyndighet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

2 §

En ansökan som gäller tillstånd enligt denna lag och en ansökan enligt miljöskyddslagen som gäller förorening av vatten till följd av samma verksamhet skall behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av något särskilt skäl anses onödigt. Ansökningarna behöver inte behandlas samtidigt om verksamheten utöver miljötillstånd endast förutsätter tillstånd enligt 9 kap. vattenlagen till avledning av vat-

ten för användning såsom vätska och det inte finns något direkt vattenhushållnings samband mellan avledandet av vattnet och återutsläppandet av det i vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt denna lag visar sig att verksamheten även kräver miljötillstånd, skall miljötillståndsverket uppmana sökanden att lämna in en miljötillståndsansökan inom en av miljötillståndsverket fastställd rimlig tid. I annat fall avvisas den tidigare ingivna ansökan.

3 §

Om den utredning som fogats till ansökningsärendet är bristfällig eller om en särskild tilläggsutredning anses nödvändig, skall sökanden föreläggas en viss tid för kompletterande av ansökningsärendet, vid äventyr att ärendet annars kan avskrivas. Om sökanden inte har inlämnat ansökningshandlingarna i tillräckligt många exemplar, skall han uppmanas att inom utsatt tid lämna in de exemplar som saknas. Om sökanden inte lämnar in dessa, skall miljötillståndsverket se till att handlingarna kopieras på sökandens bekostnad. Om en karta, ritning eller någon annan handling är svår att kopiera, behöver miljötillståndsverket inte kopiera den. I så fall skall de part som i övrigt delges de handlingar som tillställts miljötillståndsverket meddelas att handlingen hålls tillgänglig för dem på ett ställe som miljötillståndsverket bestämmer.

5 §

Om det konstateras vara nödvändigt att i detalj reda ut verkningarna av det företag som ansökan avser och de förluster av förmåner som det medför, och det inte är möjligt att få behövlig utredning som föreskrivs i 6 och 11 a §, skall miljötillståndsverket bestämma att ansökningsärendet eller, om det är fråga om ett förfarande enligt 24 §, även den del av ett ansökningsärende som avgörs separat, skall handläggas vid en syneförrättning enligt 18 kap.

Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl bestämma att en syneförrättning skall delas upp i olika avsnitt eller att ett ärende också i andra än de fall som avses i 1 mom. endast till en viss del skall handläggas vid en syneförrättning.

Efter att sakägarna har hörts kan det endast av särskilda skäl förordnas att ett ansökningsärende skall handläggas vid en sy-

neförrättning.

6 §

Om en syneförrättning inte hålls, skall ansökan, ifall inte något annat följer av 9 §, delges dem vilkas rätt eller fördel ärendet kan angå, för att dessa skall beredas tillfälle att göra påminnelser och yrkanden med anledning av ansökan.

7 §

Om inte annat följer av 9 §, skall ansökan delges genom kungörelse, i vilken skall anges vad som enligt 6 § skall iakttas när påminnelser och yrkanden görs. Kungörelsen skall framläggas till allmänt påseende på miljötillståndsverkets anslagstavla och så som föreskrivs om offentliga kungörelser tillkännages i de kommuner till vilkas områden verkningarna av det företag som avses i ansökan sträcker sig eller vilkas vattenförhållanden ärendet annars angår. Kungörelsen skall vara framlagd till påseende under tretio dagar från den dag som miljötillståndsverket bestämmer, om inte miljötillståndsverket till följd av ärendets art bestämmer en längre tid om högst fyrtiofem dagar. Ett exemplar av ansökan och bilagorna skall i detta syfte tillställas kommunen i fråga för att hållas tillgängliga på den plats som anges i kungörelsen.

Miljötillståndsverket kan vid behov informera om offentliggörande av kungörelsen i en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av företaget.

7 a §

De invånare inom företagets verksamhets, vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företaget, och sammanslutningar som representerar dem har rätt att inom den tid som utsatts enligt 7 § till miljötillståndsverket inkomma med sina synpunkter med anledning av ansökan.

8 §

Miljötillståndsverket kan i enlighet med 1 mom. delge också andra personer, sammanslutningar eller myndigheter kungörelsen.

9 §

I ansökningsärenden av mindre betydelse samt i ansökningsärenden i vilka sådan del-

givning som föreskrivits ovan inte behövs till följd av sakens natur, kan miljötillståndsverket besluta att ansökningsdelen skall delges på annat sätt än vad som föreskrivs i 7 och 8 §, eller om ärendet inte inverkar på någon annans rätt eller fördel, att delgivning inte behövs.

11 §

Sökanden och andra parter skall efter behov ges tillfälle att avge förklaring med anledning av påminnelser och yrkanden. Med anledning av förklaringen kan en part ges tillfälle att bemöta förklaringen.

11 a §

Efter delgivning av ärendet enligt detta kapitel kan miljötillståndsverket besluta att ett utredningsförfarande skall verkställas, om det behövs för att inhämta utredning som påverkar avgörandet av ärendet och utredningen inte annars kan fås utan svårighet. Vid utredningsförfarandet skall den tillägsundersökning som miljötillståndsverket har bestämt utföras och ett utlåtande om den upprättas.

Miljötillståndsverket skall underrätta den regionala miljöcentralen om att ett utredningsförfarande verkställs i ärendet. Utredningsförfarandet verkställs av en tjänsteman inom miljöförvaltningen eller en person som är anställd i arbetsavtalsförhållande inom miljöförvaltningen, och som har sakkunskap på det område som delfrågan gäller och som den regionala miljöcentralen utser. Om den som är anställd i arbetsavtalsförhållande gäller vad som i denna lag föreskrivs eller med stöd av den bestäms om en tjänsteman som har förordnats till motsvarande uppdrag. Den regionala miljöcentralen skall underrätta miljötillståndsverket om förordnandet.

11 b §

Vid utredningsförfarandet skall parterna ges tillfälle att bli hörda, om miljötillståndsverket så bestämmer. En kallelse skall per brev sändas till parterna under känd postadress minst sju dagar före ett sammanträde eller en terrängbesiktning. I kallelsen skall nämnas var handlingarna finns tillgängliga. Yrkanden eller utredningar som gjorts eller lagts fram vid sammanträdet eller terrängbesiktningen skall antecknas i protokollet.

11 c §

Det utlåtande som upprättats vid utred-

ningsförfarandet och övriga handlingar skall tillställas miljötillståndsverket senast den sextionde dagen efter att en person förordnades för uppdraget. Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl göra undantag från denna tid.

12 §

Ansluter sig två eller flera sökandes ansökningar nära till varandra, kan miljötillståndsverket bestämma att ansökningarna skall handläggas gemensamt, om detta anses ändamålsenligt och gemensam handläggning inte vållar någon sökande oskäligt dröjsmål eller annat men.

Eftersträvas i flera ansökningar helt eller delvis samma syfte på olika sätt eller yrkas under handläggningen av ärendet att företaget skall genomföras på ett annat sätt än vad som avses i ansökan, kan miljötillståndsverket, sedan sakägarna och vid behov andra vilkas rätt eller fördel saken angår har givits tillfälle att uttala sig i ärendet, bestämma att handläggningen av ärendet skall fortsättas såsom ett ansökningsärende angående den åtgärd eller det företag som med beaktande av omständigheterna anses ändamålsenligast. Förutsätter denna åtgärd eller detta företag av annat slag att åtgärden eller företaget omfattas av en viss majoritet, skall miljötillståndsverket innan den meddelar förordnandet konstatera att förutsättningen föreligger.

13 §

Miljötillståndsverket eller på dess förordnande verkets ordförande eller en ledamot eller tjänsteman kan förrätta besiktning på platsen, över vilken skall föras protokoll som skall fogas till handlingarna. I samband med besiktningen eller annars kan vid behov sakägarna höras muntligen eller inhämtas muntlig utredning.

När det av särskilda skäl är behövligt, kan miljötillståndsverket höra vittnen under ed eller part under sanningsförsäkran (*hörande av vittne*). Parter som berörs av vittnesförhören skall ges tillfälle att vara närvarande när vittnet eller parten hörs och ha rätt att ställa frågor samt säga sin mening om vittnets eller partens berättelse. Angående ersättning till ett vittne gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 49 § förvaltningsprocesslagen.

14 §

Har syneförrättning ägt rum i ett ansökningsärende och handlingarna kommit till miljötillståndsverket samt den tid som har reserverats för framställande av påminnelser, yrkanden och anmärkningar gått ut, kan miljötillståndsverket begära förrättningsingenjörens utlåtande om påminnelserna, yrkandena och anmärkningarna.

18 §

Om miljötillståndsverket finner att en syneförrättning som avses i 18 kap. är bristfällig, kan verket bestämma att en ny eller kompletterande förrättning skall hållas eller att ett ovan nämnt utredningsförfarande skall verkställas.

19 §

Visar det sig vid handläggningen av ett ärende att miljötillståndsverket inte har delgivit eller ålagt sökanden att delge en sådan part ansökan som enligt ovan nämnda bestämmelser skall delges särskilt, men som inte har uppgivits i samband med ansökan eller av annan orsak inte har beaktats, och har denne inte heller på eget initiativ tagit sig talan i ärendet, skall miljötillståndsverket bereda honom tillfälle att framställa sina påminnelser och yrkanden.

20 §

Miljötillståndsverket kan på eget initiativ eller, medan syneförrättning pågår, på förslag av förrättningsingenjören skaffa eller uppmana sökanden att inom utsatt tid skaffa behövlig utredning vid äventyr att ansökan annars avskrivs. Behövs utredningen med hänsyn till ett allmänt intresse, kan sökanden förpliktas att skaffa utredningen vid äventyr att den annars skaffas på hans bekostnad. Andra parter kan åläggas att förete utredning som de har tillgång till vid äventyr att saken kan avgöras utan den.

21 §

I ett ansökningsärende som gäller tillstånd till ett företag eller en åtgärd enligt denna lag skall miljötillståndsverket på tjänstens vägnar pröva om det finns förutsättningar för tillståndet. Likaså skall miljötillståndsverket, även om något ersättningsyrkande inte har framställts, pröva om och till vilket belopp ersättning skall betalas för konstaterade skador, men eller andra förluster av förmån, och på tjänstens vägnar också i öv-

rigt beakta vad som i denna lag föreskrivs om säkerställande av ett allmänt intresse samt enskild rätt och fördel.

Miljötillståndsverket kan i den till ansökningsföregående planen göra sådana ändringar eller tillägg som behövs med hänsyn till bestämmelserna i denna lag.

Miljötillståndsverket skall begära in utlåtanden som behövs för prövningen av tillståndet.

22 §

Vill en sökande återkalla sin ansökan skall återkallandet göras skriftligen hos miljötillståndsverket innan beslutet meddelas.

23 §

I ett ansökningsärende skall miljötillståndsverket meddela ett beslut i vilket det, om ansökan godkänns, förutom avgörandet också meddelar föreskrifter om de omständigheter vilka skall beaktas när de åtgärder som avses i beslutet verkställs.

Gäller ansökningsföregående ett företag som skall genomföras enligt en viss plan, skall en redogörelse för planen ingå i miljötillståndsverkets beslut eller fogas till beslutet. I beslutet skall dessutom ingå utlåtande om påminnelser och yrkanden i ärendet samt föreskrifter om hur företaget skall utföras och vad sökanden skall iakttä för skyddande av andras intressen samt om och till vilket belopp ersättningar skall betalas för skada, men och annan förlust av förmån, samt dessutom övriga föreskrifter som med stöd av denna lag skall intas i beslutet.

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, skall av miljötillståndsverkets beslut framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

24 §

När synnerliga skäl kräver det, kan miljötillståndsverket i ett ansökningsärende meddela ett slutligt beslut angående en viss del av ärendet, innan ärendet till övriga delar avgörs. I fråga om betalning av ersättning gäller i fråga om ett sådant beslut på motsvarande sätt vad som föreskrivs i 11 kap.

Om det är uppenbart att det finns förutsättningar för tillstånd till ett företag, kan miljö-

tillståndsverket avgöra ett ansökningsärende till den del det inte gäller penningersättning för skador, men eller andra förluster av förmåner som orsakats av företaget, om en detaljerad utredning av de förluster av förmåner som företaget orsakar oskäligt skulle fördröja avgörandet av tillståndsärendet. Ersättning för inlösen av egendom eller för nyttjanderätt skall dock fastställas i samband med att tillståndet meddelas. Miljötillståndsverket kan också bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss åtgärd skall avgöras senare, om det finns särskilda skäl därtill till följd av att behövlig utredning saknas. Den som fått tillståndet skall då åläggas att inhämta behövlig utredning och ansöka om komplettering av ersättningsbeslutet. Ett beslut av miljötillståndsverket om att ersättningsfrågan skall avgöras särskilt hindrar inte den skadelidande att göra en särskild ansökan om ersättning enligt 11 kap. 8 § 3 mom.

I ett tillståndsbeslut enligt 2 mom. skall varje annan sökande än staten, en kommun eller samkommun åläggas att innan han vidtar åtgärder som avses i tillståndet, eller om han redan vidtagit sådana, inom en tid som miljötillståndsverket bestämmer ställa bankgaranti eller någon annan godtagbar säkerhet för de förluster av förmåner som verksamheten förorsakar. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen, som skall bevaka ersättningsstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten samt vid behov handla i frågor där det gäller att förvandla säkerheten till pengar eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet skall vid behov justeras. Miljötillståndsverket skall befria säkerheten när ersättningskyldigheten har fullgjorts eller ersättningsbeslutet har vunnit laga kraft och verksamheten inte har inletts tidigare. Om det bestäms att ersättningsarna skall betalas periodiskt, skall säkerheten dock befrias när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förutsatt att alla dittills förfallna rater har betalats eller deponerats med stöd av någon annan bestämmelse. I ett beslut av miljötillståndsverket om befriande av säkerhet får ändring inte sökas genom besvär.

När miljötillståndsverket senare meddelar sitt beslut i den del av ärendet som ännu inte har avgjorts, kan verket ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga bestämmelser. Har miljötillståndsverket fått ny utredning om

grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som påförts genom ett beslut enligt 2 mom., kan det dock samtidigt på tjänstens vägnar ta upp till behandling ett ärende som gäller översyn och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan härvid ses över enligt 2 kap. 22 § 1—3 mom., utan hinder av vad som i övrigt gäller i fråga om översyn av bestämmelserna.

25 §

Beslut i ett ansökningsärende ges den dag som meddelas i en kungörelse som sätts upp på miljötillståndsverkets anslagstavla (*anslag*) och anses då ha kommit till parternas kännedom. Beslutet tillställs sökanden och en kopia av beslutet de parter som begärt det. En kopia av beslutet skall sändas till den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljövärdmyndigheter samt de myndigheter som tillställts meddelande om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

En kopia av beslutet skall sändas till ifrågavarande kommuner för att där hållas offentligt framlagt. Miljötillståndsverket skall genom offentlig kungörelse i dessa kommuner tillkännage att beslutet har lagts fram och i kungörelsen också uppge när tiden för ändringssökande går ut, räknat från dagen för anslaget. En kopia av kungörelsen skall under känd postadress tillställas de parter och myndigheter som avses i 8 §, dem som framställt påminnelse samt de parter i fråga om vilka miljötillståndsverket har avvikit från syneinstrumentet.

Miljötillståndsverkets beslut i ett förvaltningsstvångsärende enligt 21 kap. delges enskilt såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

26 §

I ärenden i vilka enligt bestämmelserna i denna lag fördelningen av kostnaderna eller någon annan åtgärd skall vidtas först efter att det företag som ansökningsavser har utförts, skall miljötillståndsverket i sitt beslut förplikta den som utför företaget att anmäla till miljötillståndsverket att företaget har slutförts, så att åtgärden kan vidtas. Därefter skall ärendet handläggas såsom en ansökan som väckts av den som har gjort anmälan.

27 §

I ansökningsärenden som behandlas av miljötillståndsverket står parterna själva för sina kostnader.

Om miljötillståndsverket på ansökan av den som lidit skada förpliktar den som vållat skadan att betala ersättning eller vidta någon annan åtgärd, kan miljötillståndsverket förplikta honom att betala ersättning till den skadelidande även för dennes kostnader i ärendet. Om en part har beviljats allmän rättshjälp enligt lagen om allmän rättshjälp (104/1998) skall miljötillståndsverket i enlighet med 24 § i den nämnda lagen besluta om parterna skall åläggas att ersätta staten för dess kostnader samt rättshjälptagaren för de kostnader denne betalt och för självriskandelen.

30 §

När ett företag eller en åtgärd har utförts med stöd av ett tillstånd eller när en inrättning eller anläggning för vars uppförande har meddelats rätt i tillståndsbeslutet står färdig, skall tillståndshavaren eller den till vilken hans rätt har övergått, inom den tid som bestäms i tillståndsbeslutet anmäla detta hos miljötillståndsverket och den tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. (*anmälan om slutförande*). Efter att miljötillståndsverket har mottagit en sådan anmälan kan det, efter att enligt behov ha hört de myndigheter saken gäller, förordna att slutsyn skall hållas enligt 18 kap. Ett förordnande om slutsyn skall meddelas inom tre år från den dag då verket tog emot anmälan om slutförande, om inte verket i sitt tillståndsbeslut av särskilda skäl har utsatt en längre tid.

I ansökningsärenden där ingen syneförrättning har hållits får förordnande om att slutsyn skall hållas inte meddelas om inte miljötillståndsverket med anledning av ett yrkande av en myndighet eller part eller annars prövar att särskilda skäl därtill föreligger.

31 §

Om slutsyn har förrättats i ärendet, skall miljötillståndsverket, sedan det fått förrättningsmännens utlåtande och de handlingar som uppstått vid förrättningen, pröva om synen föranleder åtgärder.

Har vid slutsynen konstaterats att lag eller föreskrifter inte har iakttagits vid uppförandet av inrättningen eller anläggningen eller utförandet av företaget, skall miljötillstånds-

verket förordna att behövliga ändringar skall vidtas och, om anledning därtill prövas föreliggande, anmäla saken hos den allmänna tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. 1 §.

Om meddelande av beslut i ett ovan nämnt ärende gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 25 §.

32 §

Visar det sig vid utförandet av ett företag eller vidtagandet av en åtgärd ändamålsenligt att ändra föreskrifterna i tillståndsbeslutet, kan miljötillståndsverket på ansökan av tillståndshavaren ändra föreskrifterna, om ändringen är av ringa betydelse och inte kränker annans rätt eller fördel.

Vid behandlingen av en ansökan om ändring av en föreskrift skall i tillämpliga delar iakttas det förfarande om vilket bestäms ovan i detta kapitel.

17 kap.

Ändringssökande

Sökande av ändring i miljötillståndsverkets beslut

1 §

I ett beslut som miljötillståndsverket har meddelat med stöd av denna lag söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat följer av denna lag. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas miljötillståndsverket i två exemplar.

Ändring i ett beslut som miljötillståndsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas av

1) den vars rätt eller fördel saken berör,
2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälso- skydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön och vars verksamhetsområde berörs av företagets miljökonsekvenserna,

3) kommunstyrelsen och tillsynsmyndigheten på den ort där verksamheten utövas samt de kommunstyrelser och tillsynsmyndigheter vilkas verksamhetsområde berörs av verksamhetens konsekvenser, samt

4) den regionala miljöcentralen och andra i 16 kap. 28 § 1 mom. avsedda myndigheter.

2 §

Besvär skall av miljötillståndsverket för bemötande delges de parter och i 16 kap. 28 § nämnda myndigheter som berörs av besvären. Delgivningen av besväret skall ske så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). Miljötillståndsverket skall samtidigt uppge var besvärshandlingarna finns tillgängliga samt var skriftliga bemötanden kan inlämnas inom den tid som har utsatts för bemötande.

Besvärshandlingar, bemötanden, miljötillståndsverkets utlåtande om dessa samt andra handlingar skall av miljötillståndsverket tillställas besvärdomstolen inom 30 dagar från det att tiden för bemötande har gått ut.

Sökande av ändring i en kommunal miljö- vårdsmyndighets beslut

3 §

I ett beslut som en kommunal miljö-
vårdsmyndighet har meddelat med stöd av 20 kap. 2 § denna lag söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol såsom föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, om inte annat följer av denna lag. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten i två exemplar.

De handlingar som ansluter sig till besvären skall vara offentligt framlagda i kommunen under minst 30 dagar efter utgången av besvärstiden. Den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten skall för avgivande av bemötande delge parterna besvären så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Samtidigt skall den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten uppge var besvärshandlingarna finns tillgängliga samt var skriftliga bemötanden kan inlämnas inom den tid som har utsatts för bemötande.

Den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten skall tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena och övriga handlingar. Till handlingarna kan den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten dessutom foga tilläggsutredning samt sitt utlåtande om besvär och bemötanden.

Sökande av ändring i beslut vid dik- ningsförrättning

4 §

I ett beslut som har meddelats vid en dikningsförrättning söks ändring hos Vasa

förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring får sökas av den vars rätt eller fördel saken kan gälla, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen i egenskap av fiskerihushållningsmyndighet. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom 30 dagar från beslutets delfående tillställas Vasa förvaltningsdomstol i två exemplar.

När ett beslut som har fattats vid en dikesförrättning har överklagats, skall förvaltningsdomstolen för handläggningen av besvärssärendet beställa de handlingar som har uppstått vid dikesförrättningen. Besvaren skall av förvaltningsdomstolen för bemötande delges parterna och de i 1 mom. avsedda myndigheter som besvaren gäller, om detta inte är uppenbart obehövligt.

Besvär över dikningsförrättning skall vara offentligt framlagda i ifrågavarande kommun i 30 dagars tid, under vilken besväret skriftligen kan bemötas.

5 §

Grundbesvär enligt 21 kap. 7 § i denna lag skall anföras hos Vasa förvaltningsdomstol. Om grundbesvär gäller i övrigt vad som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/1961).

6 §

I fråga om dikningsförrättningar tillämpas inte andra meningen i 74 § 1 mom. förvaltningsprocesslagen.

Hur beslut av Vasa förvaltningsdomstol skall meddelas och sökande av ändring i besluten

7 §

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett ansökningsärende enligt denna lag skall, om inte besvaren avvisas, ges efter anslag. Beslutet anses ha kommit till parternas kännedom när det givits. Meddelande om beslutet skall dessutom utan dröjsmål anslås på den kommuns anslagstavla i vilken företaget är beläget samt anslagstavlan i de kommuner till vilka företags verkningar sträcker sig.

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall Vasa förvaltningsdomstol tillställa ändringssökanden samt dessutom tillställa de parter som begärt det en kopia av beslutet. En kopia av beslutet skall sändas till miljö-tillståndsverket, den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljöförvaltningsmyndigheter samt de myndigheter som underrättats om ärendet

myndigheter samt de myndigheter som underrättats om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 21 kap. och som gäller förvaltningsstuvång delges enskilt så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

8 §

Vasa förvaltningsdomstols beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas Vasa förvaltningsdomstol i två exemplar.

9 §

Vasa förvaltningsdomstol kan på sökandens begäran i sitt beslut föreskriva att verksamheten trots att besvär anföras helt eller delvis får inledas enligt tillståndsbeslutet, om sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättning av de skador, olägenheter och kostnader som upphävande av tillståndsbeslutet eller ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen. En sådan föreskrift kan meddelas endast av grundad anledning, med beaktande av företagets art och verkningar och förutsatt att inte inledandet av verksamheten gör ändringssökandet onödigt. Högsta förvaltningsdomstolen kan besluta att bestämmelsen skall upphöra att gälla.

10 §

Om hörande av parter samt hur handlingarna hålls tillgängliga med anledning av besvär över Vasa förvaltningsdomstols dom gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 2, 3 och 4 §.

Särskilda bestämmelser

11 §

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall högsta förvaltningsdomstolen tillställa ändringssökanden samt dessutom tillställa de parter som begärt det en kopia av beslutet. En kopia av beslutet skall sändas till Vasa förvaltningsdomstol, miljö-tillståndsverket, den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljöförvaltningsmyndigheter samt de myndigheter som underrättats om ärendet

under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

12 §

Om inte annat följer av denna lag, tillämpas i fråga om ändringssökandet inte det som i 6 kap. förvaltningsprocesslagen bestäms om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft. Bestämmelsen i 56 § 1 mom. andra meningen förvaltningsprocesslagen tillämpas inte heller.

13 §

Utöver det som i förvaltningsprocesslagen bestäms om syneförrättning kan på fullföljdsdomstolens förordnande domstolens ordförande, en ledamot eller föredragande förrätta inspektion på platsen. Berättelsen över inspektionen skall fogas till akten i ärendet.

18 kap.

Syneförrättning och slutsyn

1 §

Om miljötillståndsverket med stöd av 16 kap. 5 § förordnar att syneförrättning skall hållas, skall den underrätta den regionala miljöcentralen därom. Miljötillståndsverket skall på förslag av den regionala miljöcentralen för syneförrättningen förordna en förrättningsingenjör som skall vara ordförande för förrättningsmännen. Miljötillståndsverket får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part förordna en sakkunnig på något särskilt område till extra förrättningsman, om detta skall anses vara behövt med hänsyn till syneförrättningen.

Förrättningsingenjören skall till förrättningsmän kalla två gode män bland nämndemännen vid jorddomstolen eller bland de för fastighetsförrättningar utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företagets verkningar huvudsakligen sträcker sig.

Den regionala miljöcentralen får på begäran av förrättningsingenjören eller en part förordna en person med sakkunskap på något särskilt område att biträda förrättningsingenjören i hans uppgifter. Miljötillståndsverket får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part vid behov förordna en sakkunnig på något särskilt område att biträda vid förrätt-

ningen. Miljötillståndsverket får även vid behov förordna någon av sina tjänstemän att biträda förrättningsmännen vid utredning av rättsfrågor.

Förrättningsingenjören samt de sakkunniga och andra som förordnats att biträda vid förrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar. Om jäv för dem, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om förordnande av annan god man i stället för en jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i tillämpliga delar vad som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om fastighetsförrättningar.

2 §

Förrättningsingenjören skall i samarbete med de övriga förrättningsmännen granska den till ansökningen fogade planen. Han skall också vid behov göra en framställning till miljötillståndsverket om inhämtande av tilläggsutredning.

3 §

Efter granskningen av planen skall hållas ett synesammanträde, vilket förrättningsingenjören enligt 9 § skall tillkännage dem vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra samt de invånare inom företagets verkningssområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden kan påverkas av företagets utförande och de sammanslutningar som representerar dem.

Vid synesammanträdet har de vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra rätt att muntligen eller skriftligen framföra sin åsikt om företaget samt att framställa yrkanden och lägga fram utredningar. I 1 mom. nämnda invånare och sammanslutningar har rätt att framföra sin åsikt om företaget.

7 §

Konstateras det vid en syneförrättning nödvändigt att med anledning av ett företag eller en åtgärd som handläggs där göra ändringar i en flottningsstadga, skall förrättningsingenjören, sedan han hört Forststyrelsen och flottningsföreningen, om en sådan är verksam på området, anmäla saken hos miljötillståndsverket, som skall avgöra huruvida frågan om ändring av flottningsstadgan skall handläggas i samband med det ansökningsärende som angår företaget. I miljötillståndsverkets beslut får ändring inte sökas.

9 a §

Till en kallelse som särskilt delges en part skall förrättningsingenjören foga en kort sammanfattning av syneinstrumentet och ett utdrag ur instrumentet till den del detta gäller skador, men eller andra förluster av förmåner som företaget orsakar parten samt ersättning av sådana förluster.

10 §

Den som vill göra påminnelser, yrkanden eller anmärkningar med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet skall vid äventyr att talan går förlorad framställa dem till miljötillståndsverket under den tid handlingarna hålls tillgängliga enligt 9 a §.

De invånare och sammanslutningar som avses i 3 § 1 mom. har rätt att så som nämns i 1 mom. framföra sin åsikt till miljö- tillståndsverket med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet.

De myndigheter som tillställts syneinstrumentet skall göra behövliga anmärkningar till miljötillståndsverket inom den tid som avses i 1 mom.

Påminnelser, yrkanden och anmärkningar enligt denna paragraf skall skriftligen lämnas till miljötillståndsverket i två exemplar.

11 §

Syneinstrumentet, ansökan, planen samt övriga handlingar som hör till syneförrättningen skall tillställas miljötillståndsverket före den dag då handlingarna enligt 9 a § görs tillgängliga. Syneförrättningen anses vara avslutad när de åtgärder som avses i detta moment har vidtagits.

Om miljötillståndsverket av förrättningsingenjören begär ett utlåtande över påminnelser, yrkanden eller anmärkningar som gjorts till miljötillståndsverket eller utlåtanden som givits till det, gäller beträffande kostnaderna för förrättningsingenjörens utlåtande i tillämpliga delar 12 kap. 11 §.

13 §

Vid slutsynen skall fastställas om företaget eller åtgärden har utförts så som lagen eller tillståndsbeslutet föreskriver och om företaget eller åtgärden kan väntas medföra sådana skadliga verkningar för allmän eller enskild fördel vilka inte beaktades när tillståndet meddelades. Vid slutsynen kan också utredas sådana skador som uppstått efter att till-

ståndet meddelades och som inte då förutsattes, och vid behov kan det föreslås att miljötillståndsverket skall bestämma om och till vilket belopp ersättning skall betalas för dessa skador.

Ett utlåtande som gjorts upp vid en slutsyn skall hållas tillgängligt, kungöras och tillkännages, påminnelser, yrkanden och anmärkningar med anledning av utlåtandet göras och utlåtandet tillställas miljötillståndsverket med iakttagande i tillämpliga delar av 9 a, 10 och 11 § i detta kapitel.

19 kap.

Dikningsförrättning

5 §

Konstaterar förrättningsingenjören vid handläggningen av en dikningsplan att förverkligande av torrlägningsföretag som skall verkställas såsom dikning behövs vattenståndsreglering eller är det fråga om sådan dikning eller åtgärd i samband därmed som enligt 6 kap. 2 § 1 och 2 mom. kräver tillstånd av miljötillståndsverket, skall förrättningsingenjören om saken underrätta den som ansökt om förrättningen och uppmana denne att söka sådant tillstånd hos miljötillståndsverket, om han vill att dikesförrättningen skall fortsättas. Till tillståndsansökan skall fogas förrättningsmännens förslag till plan till den del saken hänskjuts till miljö- tillståndsverket för avgörande samt, när det är fråga om vattenståndsreglering, utredning om att de som får nytta av regleringen omfattar företaget såsom föreskrivs i 7 kap. 3 §.

Innan en ovan avsedd ansökan har avgjorts av miljötillståndsverket, får vid dikningsförrättning inte meddelas beslut som avses i 9 §.

9 §

Beslutet skall meddelas inom trettio dagar efter slutsammanträdet eller förrättningssammanträdet, om inte den regionala miljöcentralen av särskilda skäl förlänger tiden. Beslutet, till vilket besvärundervisning skall fogas, meddelas den dag som nämns i en kungörelse som anslås på den regionala miljöcentralens anslagstavla och anses ha kommit till parternas kännedom nämnda dag. De som saken gäller skall dessutom under känd postadress underrättas om beslutet. Beslutet

skall ges till sökanden och en kopia av beslutet till andra parter som begärt det. En kopia av beslutet skall också sändas till ifrågavarande kommuns miljöförvaldning, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen.

20 kap.

Den kommunala miljöförvaldningen

2 §

Angående den kommunala miljöförvaldningens beslutanderätt gäller vad som föreskrivs i 1 kap. 16 och 31 § samt 6,9 och 10 kap. (*beslutsärenden*).

Kommunfullmäktige kan berättiga den kommunala miljöförvaldningen att i ärenden som avses i 1 kap. 31 § delegera sin beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare. Om delgivning av och sökande av ändring i tjänsteinnehavarens beslut gäller i tillämpliga delar vad bestämmelserna i detta kapitel.

Om ett anhängigt dikningsärende kräver särskild utredning som inte kan fås under handläggningen hos den kommunala miljöförvaldningen, skall miljöförvaldningen anvisa parten att ansöka om dikningsförrättning.

Behövs särskild utredning i ett annat beslutsärende som behandlas av en kommunal miljöförvaldning, skall ärendet överföras till miljöförvaltningsverket för behandling.

I ett beslut som en kommunal miljöförvaldning fattar enligt 3 eller 4 mom. får ändring inte sökas särskilt.

3 §

Den kommunala miljöförvaldningen utövar inom sitt verksamhetsområde tillsyn över att denna lag samt beslut och bestämmelser som meddelats med stöd av den iaktas, med beaktande av vad som föreskrivs i 8 §.

5 §

Ett beslutsärende väcks skriftligen. Andra myndigheter skall underrättas om ärendets behandling, enligt vad som föreskrivs genom förordning. Om ett ärende som avses i 1 kap. 16 § skall under känd postadress de som saken kan angå underrättas samt ges tillfälle att inkomma med svaromål. Om andra beslutsärenden skall i samma syfte de som saken angår bevisligen underrättas. Sva-

romålet får inges skriftligen inom en av den kommunala miljöförvaldningen utsatt skälig tid eller vid eventuell muntlig förhandling.

Till den del ärendet gäller ett samfällt markområdes icke konstituerade delägarlag, skall i fråga om delgivningen med delägarna i tillämpliga delar iaktas 16 kap. 8 § 3 mom. I ett ärende av ringa betydelse kan delgivning dock ske med en enda delägare i samfälligheten som uppenbart inte annars är part i ärendet.

I fråga om ett samfällt vattenområde underrättas enligt sakens beskaffenhet fiskelaget, samfällighetens delägarlag eller båda. Ett vattenområdes icke konstituerade delägarlag underrättas på motsvarande sätt med iakttagande av 2 mom.

6 §

Innan en kommunal miljöförvaldning avgör ett ärende, kan den förrätta syn, över vilken skall uppsättas protokoll.

Ärendet avgörs genom ett beslut, till vilket besväransvisning skall fogas. Ett beslut som avses i 1 kap. 16 § meddelas efter anslag och anses ha kommit parterna till kännedom när det meddelades. Om beslutet skall dessutom de som saken angår underrättas under känd postadress. Beslut i andra beslutsärenden skall bevisligen delges parterna. Genom förordning bestäms vid behov om sändande av beslutet till andra myndigheter.

8 §

Om en kommunal miljöförvaldning har fått vetskap om att gällande bestämmelser och föreskrifter inte har iakttagits, skall den, om en uppmaning som den givit inte följs, vidta sådana åtgärder enligt 7 § eller 21 kap. 2, 3 och 3 a § som sakens natur ger anledning till. Förutsätter försummelsen eller förseelsen en särskild utredning, kan nämnda myndighet dock underrätta den regionala miljöcentralen om saken för vidtagande av eventuella åtgärder.

21 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Den allmänna tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter följs (laglighetstillsyn) an-

kommer på den regionala miljöcentralen och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Det ministerium som ansvarar för miljöärenden får vid behov meddela ifrågavarande myndigheter föreskrifter om tillsynen över att denna lag iakttas.

2 §

Har inte bestämmelserna i denna lag eller med stöd av dem meddelade föreskrifter iakttagits, skall tillsynsmyndigheten med hänsyn till sakens natur

1) uppmana den som bryter mot denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter att upphöra med ett förfarande som strider mot ifrågavarande bestämmelser och föreskrifter,

2) vid miljötillståndsverket väcka ett förvaltningsstvångsärende som avses i 3 §.

3) anmäla saken till polisen för förundersökning, om inte gärningen med beaktande av förhållandena skall anses vara ringa och allmän fördel inte kräver väckande av åtal.

Tillsynsmyndigheten har rätt att inspektera anordningar samt byggnader och andra anläggningar samt utföra behövliga undersökningar inom sitt verksamhetsområde. Åtgärderna får inte medföra olägenhet för den som äger eller innehar anordningen eller anläggningen.

2 a §

I fråga om tystnadsplikt för den som utför uppgifter enligt denna lag gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifter som avses i 2 kap. 14 § denna lag och därmed jämförbara kontrolluppgifter är dock inte sekretessbelagda.

3 §

Handlar någon i strid med denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter eller försummar han sina skyldigheter enligt denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter, kan miljötillståndsverket på anmälan av en myndighet eller ansökan av den vars rätt eller fördel saken gäller förbjuda vederbörande att fortsätta det lagstridiga förfarandet eller annars bestämma att det som rättsstridigt har gjorts eller underlåtit skall rättas till. Innan ett sådant förordnande meddelas skall vederbörande ges tillfälle att bli hörd i saken. Förordnandet skall vid behov förstärkas med vite eller äventyr att den åtgärd som har försummats utförs på den för-

sumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. Tillsynsmyndigheten eller någon annan som saken berör kan ges rätt att utföra åtgärden i fråga.

Vid handläggningen av sådana förvaltningsstvångsärenden som avses i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar vad denna lag föreskriver om handläggning av ansökningsärenden. I dessa ärenden tillämpas viteslagen, om inte annat följer av denna lag. Om ersättning till part för de kostnader som handläggningen har vållat honom iakttas i tillämpliga delar förvaltningsprocesslagen.

Om det finns särskilda skäl, kan miljötillståndsverket bestämma att beslutet skall verkställas oberoende av att ändring söks. Fullföljdsdomstolen kan på motsvarande sätt besluta att det överklagade beslutet skall verkställas innan ärendet avgörs eller att ett beslut om verkställighet av beslutet skall upphöra att gälla.

3 a §

Försummas en skyldighet enligt 2 kap. 31 § 1 mom. att underhålla en anläggning och kan det inte utan svårighet redas ut vem som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får miljötillståndsverket på ansökan berättiga en i 1 § nämnd tillsynsmyndighet att på statens bekostnad vidta nödvändiga åtgärder för undanröjande av fara eller olägenhet. Om ärendets handläggning gäller härvid i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 16 kap. I fråga om verkställigheten tillämpas dock vad som i 3 § 3 mom. föreskrivs om förvaltningsstvångsärenden.

3 b §

Kan en i 3 § avsedd åtgärd eller försumelse förorsaka uppenbar fara för hälsan eller avsevärd fara för annans egendom eller ett viktigt allmänt intresse, får den regionala miljöcentralen vidta behövliga åtgärder för att att avhjälpa olägenheten eller faran.

I miljöcentralens beslut enligt 1 mom. söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol. Om ändringssökande gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 17 kap.

Miljöcentralen kan bestämma att beslutet skall verkställas oberoende av att ändring söks. Besvärsdomstolen kan på motsvarande sätt besluta att det överklagade beslutet skall verkställas innan ärendet avgörs eller att beslutet om verkställighet skall upphöra att gälla.

4 §

I fall som avses i 3 a § kan miljötillståndsverket på ansökan av tillsynsmyndighet förordna att de kostnader som staten åsamkats av åtgärderna helt eller delvis skall indrivnas hos den som försummat underhållet, om det senare har framgått vem denne är.

4 a §

Bestämmelserna om tillsyn och förvaltningsvång i detta kapitel tillämpas också på företag och åtgärder i fråga om vilka enligt 22 kap. 2 § skall iakttas tidigare bestämmelser och med stöd av dem meddelade föreskrifter.

6 §

Angående verkställighet av miljötillståndsverkets och en kommunal miljöförvaltningsmyndighets beslut som vunnit laga kraft samt beslut som har fattats vid en dikningsförrättning gäller, till den del det är fråga om nyttjande- eller inlösningsrätt eller ersättningar eller skyldigheter som bestäms enligt 11 kap. i tillämpliga delar vad som föreskrivs om verkställighet av en dom som vunnit laga kraft.

7 §

När kostnaderna för en åtgärd enligt denna lag kan indrivnas på grundvalen av en fördelningslängd eller annan uträkning, utan att beslut om betalningsskyldigheten givits, skall lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) iakttas. Besvär över olaga debitering skall dock anföras hos Vasa förvaltningsdomstol.

8 §

Miljötillståndsverket skall underrätta lantmäteribyrån om ett lagakraftvunnet beslut genom vilket meddelats rätt att på annans mark anlägga bädd eller uppföra annan anläggning, sätta annans område varaktigt under vatten, använda vattenkraft som tillhör annans lägenhet eller annars fortgående tillgodogöra sig annans fasta egendom. Det samma gäller ett beslut genom vilket något område har avsatts till skyddsområde eller nyttjandet av området annars begränsats. Lantmäteribyrån skall införa anteckning om beslutet i fastighetsregistret. Byrån skall vid behov förordna en förrättningsingenjör att vid en särskild fastighetsförrättning utreda

de omständigheter som anteckningen förutsätter.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte rätt att lägga dike, vattenledning eller avlopp på annans mark eller att hålla påle, bom, fäste, brokista eller annan därmed jämförlig mindre anordning eller anläggning på annans område, ej heller annan obetydlig nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande.

Gäller en rätt som avses i 1 mom. en tomt eller ett allmänt område, skall miljötillståndsverket, sedan beslutet har vunnit laga kraft, dock anmäla därom till fastighetsregisterföraren i kommunen för införande av anteckning i registret.

Har genom miljötillståndsverkets lagakraftvunna beslut ett tidigare beslut ändrats, skall i tillämpliga delar 1 mom. iakttas.

8 a §

Gäller miljötillståndsverkets beslut byggnad i vattendrag eller något annat i denna lag nämnt företag som innebär att ägor kommer att splittras eller bli mindre eller att förbindelser försvåras, skall miljötillståndsverket sedan beslutet vunnit laga kraft till lantmäteribyrån sända avskrifter av beslutshandlingarna i ärendet. Det som föreskrivs ovan tillämpas inte på miljötillståndsverkets beslut med stöd av 6 kap.

9 §

För handläggningen i miljötillståndsverket och hos en kommunal miljöförvaltningsmyndighet av ett ärende som avses i denna lag uppbärs en avgift, vars storlek bestäms enligt vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och i ett beslut som med stöd av lagen utfärdas av miljöministeriet. Den avgift som uppbärs till kommunen skall i tillämpliga delar motsvara lagen om grunderna för avgifter till staten. Grunderna för avgiften bestäms närmare i en taxa som kommunen godkänner. Avgift uppbärs inte för handläggningen av ärenden som väckts på initiativ av en myndighet eller skadelidande part. För handläggningen av ärenden som väckts på yrkande av någon annan får avgift uppbäras, om ärendet skall anses ha blivit väckt uppenbart i onödan.

Om domstolsavgifter bestäms särskilt.

11 §

När syneförrättning hålls i ett ansöknings-

ärende skall sökanden, om inte annat följer av 2 mom., betala

1) resekostnaderna för förrättningsingenjören, sakkunniga i statens tjänst, miljötillståndsverkets tjänstemän som förordnats att biträda i ärendet, sådana av den regionala miljöcentralen förordnade biträden till förrättningsingenjören som avses i 18 kap. 1 § 3 mom. samt andra som utför uppgifter som ankommer på förrättningsingenjören, enligt vad som föreskrivs eller genom tjänstekollektivavtal eller på annat sätt bestäms om ersättning av resekostnader till personer i statens tjänst,

2) arvode och resekostnader för sakkunniga som inte är anställda av staten,

3) gode männens arvoden och resekostnader enligt vad som föreskrivs i fråga om ersättning av dessa kostnader till gode män vid fastighetsförrättningar,

4) kostnaderna för hyra av möteslokaler, anskaffning, duplicering och postning av handlingar samt kungörelser i tidningarna;

5) kostnader för båtförare samt avvägning-, borrnings- och mätningmäns uppgifter samt för övriga med dessa jämförbara hjälpfunktioner som utförs i terrängen.

När det är fråga om en ansökan som avses i 2 kap. 27 § eller 11 kap. 8 § och som gjorts av den som lidit förlust av förmån, betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men indrivs med stöd av miljötillståndsverkets beslut hos den som orsakat förlusten av förmånen, om inte miljötillståndsverket med hänsyn till de omständigheter som framkommit i saken bestämmer att sökanden helt eller delvis skall betala dem eller staten helt eller delvis svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid syneförrättningen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om huruvida staten skall ersättas för dessa.

Vid slutsyn betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men återkrävs med stöd av miljötillståndsverkets beslut av den som erhållit tillståndet, om inte miljötillståndsverket med stöd av de omstän-

digheter som framkommit i saken bestämmer att staten helt eller delvis skall svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid slutsynen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om huruvida staten skall ersättas för dessa.

12 §

Miljötillståndsverket kan i de fall som avses i 9 § och en förrättningsingenjör i de fall som avses i 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. yrka att för kostnader enligt nämnda lagrum skall betalas en förskottsavgift, vid äventyr att behandlingen av ärendet inte fortsätts förrän betalning erlagts eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. En förskottsavgift som grundar sig på förrättningsingenjörens yrkande skall betalas till den regionala miljöcentralen.

Kostnader som avses i 1 mom. får uppbäras med stöd av en uträkning som gjorts av miljötillståndsverket respektive förrättningsingenjören enligt 7 §, med undantag av lösen för expeditioner, beträffande vilka de särskilda bestämmelserna därom skall iaktas. Kostnader som grundar sig på förrättningsingenjörens uträkning och som skall betalas till staten, inberäknat de om vilka miljötillståndsverket förordnat med stöd av 11 § 2 mom., uppbärs av den regionala miljöcentralen.

13 §

Bestämmelserna i denna lag skall tillämpas även på vattendrag och vatten vid rikets gräns, om inte annat föreskrivits med stöd av en överenskommelse med främmande stat.

Verkningarna av en i denna lag avsedd åtgärd på vattendragen eller grundvattnen i en annan stat beaktas vid tillämpningen av denna lag på samma sätt som motsvarande verkning i Finland, om inte något annat föranleds av en överenskommelse med ifrågasvarande stat.

Om ikraftträdande av denna lag bestäms i en särskild lag.

4.

Lag**om ändring av hälsoskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 3 kap., 53 § 4 mom. och
 56 § 4 mom.,
 av dessa lagrum 56 § 4 mom. sådant det lyder i lag 777/1996, samt
ändras 3 §, 13 § 4 mom., 15 § 1 mom., 23 § 2 och 3 mom. samt rubriken för och 1 mom.
 i 51 §,
 av dessa lagrum 3 § sådan den lyder i nämnda lag 777/1996, som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Om hälsoskyddet gäller dessutom vad som
 bestäms om detta i miljöskyddslagen (/),
 kemikalielagen (744/1989), strålskyddslagen
 (592/1991), lagen om hälsovården inom för-
 svarsmakten (322/1987), lagen om skydd i
 arbete (299/1958), vattenlagen (264/1961),
 avfallslagen (1072/1993), markanvändnings-
 och byggnadslagen (132/1999), lagen om
 friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa
 grannelagsförhållanden (26/1920), livsme-
 delslagen (361/1995), produktsäkerhetslagen
 (914/1986), lagen om livsmedelshygien i
 fråga om animaliska livsmedel (1195/1996)
 samt veterinärvårdslagen (685/1990).

13 §

Anmälningsskyldighet

Sådan anmälan som avses i 1 mom. i
 punkten behöver inte göras, om
 miljötillstånd enligt miljöskyddslagen förut-
 sätts för verksamheten.

15 §

*Behandling av anmälan och föreskrifter
som meddelas den anmälningsskyldige*

Hälsoskyddsmyndigheten granskar anmä-
 lan och fattar beslut med anledning av den.
 Hälsoskyddsmyndigheten kan i sitt beslut,
 efter att ha hört verksamhetsidkaren, med-
 dela föreskrifter som behövs för att sanitära
 olägenheter skall kunna förebyggas eller, om
 en sanitär olägenhet inte kan hindras på nå-

got annat sätt, förbjuda verksamheten på
 platsen i fråga. I samband med ett ärende
 som gäller en anmälan behandlar den
 kommunala hälsoskyddsmyndigheten vid
 behov en anmälan enligt 60 § miljöskydds-
 lagen och meddelar vid behov föreskrifter på
 det sätt som bestäms i 64 § miljöskydds-
 lagen.

23 §

Anslutning till avlopp

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten
 kan av särskilda skäl bevilja befrielse från
 anslutningsskyldigheten, om insamlingen
 och behandlingen av avloppsvatten kan ord-
 nas så att sanitär olägenhet eller förorening
 av miljön inte uppkommer.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten
 kan också föreskriva att en fastighet, som är
 belägen på ett annat än i 1 mom. nämnt om-
 råde eller längre bort än det där avsedda
 maximiavståndet, skall anslutas till ett all-
 mänt avlopp om detta måste anses vara nöd-
 vändigt av sanitära skäl eller för att skydda
 miljön.

51 §

Föreskrifter om hälsoskydd

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten
 har rätt att meddela enskilda förbud och
 föreskrifter som är nödvändiga för att
 avhjälpa eller förebygga sanitär olägenhet.
 Om verksamheten med stöd av miljöskydds-
 lagen är tillstånds- eller anmälningspliktig,

meddelas föreskriften av den myndighet som
avses i nämnda lag med iakttagande av vad
som bestäms i miljöskyddslagen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

5.

Lag

om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920)
 21—23, 23 a, 24 och 25 §,
 av dessa lagrum 23 a § sådan den lyder i lag 738/1994, samt
ändras 17—20 §,
 av dessa lagrum 18 § sådan den lyder i lagarna 581/1977 och 736/1991 samt 19 § sådan
 den lyder i sistnämnda lag, som följer:

17 §

En fastighet, byggnad eller lägenhet får inte användas så att grannarna eller de som bor eller innehar fastigheter, byggnader och lägenheter i närheten orsakas oskäligt besvär av ämnen som är skadliga för miljön, sot, smuts, damm, lukt, fukt, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller annan motsvarande påverkan.

Vid bedömningen av oskäligheten skall beaktas de lokala förhållandena, hur vanligt besväret är i övrigt, hur kraftigt och varaktigt besväret är, den tidpunkt då besväret uppstod samt andra motsvarande omständigheter.

18 §

Den som bedriver den verksamhet som har orsakat oskäligt besvär är skyldig att se till att besväret upphör eller, om det inte är möjligt att få det att upphöra på något annat sätt, att helt och hållet upphöra med verksamheten och ersätta den skada som besväret orsakat. Om det är fråga om en miljöskada tillämpas emellertid lagen om ersättning för miljöskador (737/1994).

Om tillståndsplikt för verksamhet som avses i 1 mom. bestäms i miljöskyddslagen (/).

19 §

Om besväret orsakas av verksamhet som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig får det inte med stöd av denna lag bestämmas att besväret skall fås att upphöra.

Om ett besvär som beror på någon annan verksamhet än sådan som avses i 1 mom. kan orsaka olägenhet för hälsan, får det inte bestämmas att besväret skall fås att upphöra eller får inte ersättning dömas ut för skadan innan saken har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut med stöd av hälsoskyddslagen (763/1994).

20 §

Yrkande om att ett oskäligt besvär skall fås att upphöra eller att den verksamhet som orsakar besväret skall upphöra helt och hållet samt att den skada som besväret orsakat skall ersättas skall framställas vid tingsrätten på den ort där den som vållat besväret har sin hemort eller på den ort där besväret har framträtt eller vid den tingsrätt inom vars domkrets den verksamhet som orsakar besväret är belägen.

Yrkande om att ett oskäligt besvär skall fås att upphöra eller att den verksamhet som orsakar besväret skall upphöra skall framställas senast inom tre år efter det att det oskäliga besväret framträdde.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

6.

Lag**om ändring av avfallslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen av den 3 december 1993 (1072/1993) 22—26 §, 38 § 2 mom., 42—44, 46—48, 55 §,
 av dessa lagrum 22 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1015/1996 samt 24 och 55 § sådana de lyder i nämnda lag 1015/1996,
ändras 2 § 1—3 mom., 15 § 1 mom., rubriken för 4 kap., 33 § 3 mom., 35 §, 39 § 2 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50 §, 51 § 3 mom., 52 § 1 mom., 59, 60, 66, 67, 70 och 72 §,
 av dessa lagrum 35 §, 52 § 1 mom. och 72 § sådana de lyder i lag 605/1997, 49 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1413/1994 och 63/1995 samt i nämnda lag 605/1997, 50 § sådan den lyder i nämnda lag 63/1995, 51 § 3 mom. och 67 § sådana de lyder i nämnda lag 1413/1994, 59 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1015/1996, 60 § sådan den lyder i lag 712/1995 och 66 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1015/1996 och 605/1997, samt

fogas till lagen nya 49 a och 50 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller avfall, förhindrande av uppkomsten av avfall samt minskning av avfallets farliga eller skadliga egenskaper, främjande av återvinning av avfall, anordnande av avfallshantering i övrigt, förhindrande av nedskräpning samt uppsnygning av nedskräpade områden.

Denna lag tillämpas inte på avfall från explosiva varor enligt lagen om explosionsfarliga ämnen (263/1953), kärnavfall enligt kärnenergilagen (990/1987), radioaktivt avfall enligt strålskyddslagen (592/1991) eller på avfall som deponeras i havet med stöd av tillstånd enligt havsskyddslagen (1415/1994).

Om hindrande av sådan förorening av miljön som orsakas av avfall bestäms dessutom i miljöskyddslagen (/).

15 §

Överlämnande av avfall och mottagarens skyldighet

Avfall får överlämnas endast

1) till en sådan mottagare som har godkänts vid ett tillståndsförfarande enligt 8 kap.,

2) till den som har rätt att ta emot avfall med stöd av ett miljötillstånd enligt mil-

jötskyddslagen,

3) till den vars verksamhet med stöd av 30 § 1 mom. miljöskyddslagen inte kräver miljötillstånd på grundval av vad som bestäms i 28 § 1 mom. 4 punkten i nämnda lag och verksamheten är inskriven i datasystemet för miljövardeinformation enligt 65 § i nämnda lag,

4) om sådant godkännande eller tillstånd eller sådan inskrivning som avses i 1—3 punkten inte krävs i fråga om mottagaren, till en sådan mottagare som har tillräckliga förutsättningar att se till att avfallshantering- en ordnas på behörigt sätt.

4 kap.

Nedskräpning

33 §

Betalning och återbäring av kommunal avfallsavgift

Om avfallsavgiften avlyfts eller nedsätts med anledning av ändringssökande, skall kommunen återbära det överbetalda beloppet jämte årlig ränta från inbetalningsdagen till återbetalningsdagen enligt en räntefot som vid tidpunkten i fråga svarar mot det årsmedelat för marknadsräntan under tre månader som fastställts av finansministeriet med stöd av lagen om vissa referensräntor (996/1998).

35 §

49 a §

Statens deltagande i avfallshanteringsarbete

Om avfall i miljön eller andra kasserade föremål eller ämnen medför fara, skada eller någon annan påföljd som nämns i 19 § eller i 7 § miljöskyddslagen och det arbete eller den åtgärd som behövs för att förebygga eller avlägsna denna har orsakat eller kan orsaka kommunen sådana kostnader för avfallshantering som måste anses vara oskäligen, kan den regionala miljöcentralen, efter att vid behov ha avtalat därom med kommunen, enligt statsbudgeten utföra eller låta utföra ett arbete eller vidta eller låta vidta en åtgärd i form av avfallshanteringsarbete eller annars delta i de kostnader som avses ovan.

39 §

Andra myndigheter

Då statsrådet utfärdar en författning enligt 5 eller 18 § kan statsrådet bestämma att även någon annan statlig myndighet skall delta i tillsynen över att författningen iaktas.

49 §

Anmälan om verksamhet till avfallsregistret

Anmälan enligt 70 § skall göras till den regionala miljöcentralen för godkännande för anteckning i avfallsregistret om

1) yrkesmässig insamling och transport av avfall,

2) verksamhet som säljare eller förmedlare av avfall, om avsikten är att återvinna eller behandla avfallet utanför Finland,

3) producentsammanslutningar.

Anmälan skall innehålla tillräckliga uppgifter om verksamheten och utövaren. Anmälan skall göras minst 60 dagar innan verksamheten inleds. Anmälan skall också göras för övervakning av verksamheten på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

Förutsättningar för godkännande för anteckning i avfallsregistret

Verksamheten godkänns för anteckning i avfallsregistret om det på grundval av den redogörelse som bifogats anmälan eller annars påvisas att

1) verksamheten bedrivs i enlighet med denna lag och de bestämmelser som meddelats med stöd av den och med yrkesskicklighet,

2) den utrustning och materiel som används i verksamheten är tekniskt högklassig med beaktande av verksamhetens miljökonsekvenser eller den fara eller skada för hälsan eller miljön som verksamheten orsakar,

3) verksamhetsledaren är, med beaktande av verksamhetens omfattning, karaktär och de föreskrifter som meddelas för verksamheten, tillräckligt solvent eller kan ställa tillräcklig säkerhet för att säkerställa behöriga avfallshanteringsåtgärder.

50 §

Föreskrifter i samband med godkännande för anteckning i avfallsregistret

Den regionala miljöcentralen skall fatta beslut med anledning av en anmälan gällande godkännande i avfallsregistret. I beslutet kan meddelas behövliga föreskrifter för uppfyllande av förpliktelserna enligt 49 a § och för övervakning av verksamheten. Genom föreskrifterna kan verksamheten vid behov begränsas så att den gäller endast avfall av en viss typ eller mängden avfall som får lagras begränsas.

50 a §

Ändring och återkallande av beslut om internationell avfallstransport eller om godkännande för anteckning i avfallsregistret

Ett beslut om internationell avfallstransport eller godkännande för anteckning i

avfallsregistret kan ändras på initiativ av den myndighet som meddelat beslutet, om omständigheterna har ändrats väsentligt eller om det visar sig att den fara eller skada som verksamheten förorsakar är väsentligt större än vad som uppskattats eller om grunderna för beslutet annars senare konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som har förutsatts då beslutet meddelades. Beslutet kan ändras också om det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för Finland. Ett ärende som gäller ändring av ett beslut skall i tillämpliga delar behandlas på samma sätt som ett beslut som meddelas.

Ett godkännande kan återkallas, om någon väsentlig förutsättning för godkännandet inte längre föreligger eller om bestämmelser har överträtts så att verksamheten förorsakar väsentlig fara eller skada för hälsan eller miljön.

51 §

Skyldighet att inhämta information och bokföringsskyldighet

Den som har miljötillstånd, den som producerar problemavfall, med undantag för hushållen, och den som yrkesmässigt transporterar problemavfall samt en säljare och en förmedlare som avses i 49 § 1 mom. 2 punkten skall föra bok över mängden och arten av det avfall som uppkommer, insamlas, lagras eller mellanlagras, transporteras, återvinns eller behandlas samt säljs eller förmedlas i hans verksamhet, över dess beskaffenhet och ursprung samt, då han för avfallet någon annanstans, över den plats där det har uppkommit liksom över leveransplatsen och leveransdatumet samt över transport- och återvinnings- eller behandlingssättet.

52 §

Myndigheternas rätt till information

Tillsynsmyndigheten, miljöministeriet, Finlands miljöcentral och kommunen har rätt att av avfallsinnehavaren eller någon annan som ordnar avfallshantering eller den som är skyldig att snygga upp ett nedskräpat område på begäran få de upplysningar som behövs för tillsynen över att denna lag och de

bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas eller för skötseln av sina uppgifter. Tillsynsmyndigheten, miljöministeriet och Finlands miljöcentral har också rätt att av den som idkar produktion och den som tillverkar eller importerar en produkt på begäran få de uppgifter om produktionen som behövs för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt om de ämnen som används i produktionen och om de produkter som tillverkas eller importeras liksom även om det avfall som de ger upphov till och om avfallshanteringen.

59 §

Anhängiggörande

Ett ärende som gäller ett förordnande eller en bestämmelse som avses i 21 eller 57 § får anhängiggöras vid den regionala miljöcentralen eller i den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten av

- 1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälso- eller naturvård eller trivsels i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga framträder.

60 §

Avfallsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

- 1) bryter mot förbud som avses i 5 § 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten, 6 § 1 mom. 6 eller 8 punkten, 7 § 4 mom., 17 § 1 mom., 18 eller 19 §, 22 § 1 mom., 40 § 3 mom., 50 §, 55 § 2 eller 3 mom., 57 eller 73 a § eller mot förbud, föreskrifter eller bestämmelser som meddelats med stöd av nämnda bestämmelser,

- 2) försummar skyldigheter som avses i 7—9 §, 12 eller 14 §, 15 § 1 mom., 22 § 2 eller 3 mom., 51 § 3 eller 4 mom. eller 55 § 1 mom., eller

- 3) genomför en internationell avfallstransport så som avses i artikel 26.1 avfallstransportförordningen,

skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag, för

avfallsförseelse dömas till böter.

För avfallsförseelse döms likaså den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot en bestämmelse som meddelats med stöd av 13 § 1 mom. eller försummar de skyldigheter som avses i 11 § 1 mom., 20 § 1 eller 2 mom., 21 eller 49 §.

66 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som meddelats med stöd av denna lag söks enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut som gäller de i 17 § avsedda kommunala avfallshanteringsbestämmelserna och den i 30 § avsedda taxan söks däremot enligt kommunallagen (365/1995).

Ändring i ett beslut som meddelats med stöd av denna lag får sökas av en part som avses i 59 § och av en registrerad förening eller stiftelse.

67 §

Verkställighet

I beslut som fattas med stöd av avfallstransportförordningen, 21, 31, 50, 57 och 58 § samt av särskilda skäl i beslut som fattas med stöd av 50 a § kan bestämmas att beslutet skall följas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

70 §

Avfallsregister

Tillsynsmyndigheterna skall föra ett register (*avfallsregister*) över de anmälningar som görs till dem enligt denna lag samt över de beslut som har fattats på grundval av anmälningarna.

72 §

Avgifter för behandling av anmälningar

För behandlingen av anmälningar som avses i 8 kap. och för de kontroller som ansluter sig därtill samt för behandlingen av de anmälningar enligt författningar utfärdade av statsrådet med stöd av 5 eller 18 § som skall lämnas till statens myndigheter och de kontrolluppgifter enligt nämnda författningar som vid bestämda tidpunkter skall lämnas till statens myndigheter och för de kontroller som ansluter sig därtill kan en avgift tas ut. När avgiften bestäms skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) iaktas.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

7.

Lag

om ändring av havsskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i havsskyddslagen av den 29 december 1994 (1415/1994) 9 § 5 mom., 10 § 3 mom.
och 11 § 4 mom. som följer:

9 §

Om en i 1 mom. avsedd deponering av
muddermassa utanför Finlands territorialvat-
tengräns, eller verkningarna av den, också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
miljötillståndsverket tillståndsmyndighet för
hela projektet. I fråga om tillståndsförfaran-
de och sökande av ändring gäller då i till-
ämpliga delar vad som bestäms i vattenla-
gen.

10 §

Om en i 1 mom. avsedd konstruktion ock-
så sträcker sig till Finlands territorialvatten,

är miljötillståndsverket tillståndsmyndighet
för hela projektet. I fråga om tillståndsför-
farande och sökande av ändring gäller då i
tillämpliga delar vad som bestäms i vattenla-
gen.

11 §

Om en i 1 mom. avsedd verksamhet utan-
för Finlands territorialvattengräns också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
miljötillståndsverket tillståndsmyndighet för
hela projektet. I fråga om tillståndsförfaran-
de och sökande av ändring gäller i tillämpli-
ga delar vattenlagen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

8.

Lag om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 14 §, 24 § 2 mom., 25 § 2 mom.,
27 § 2 mom., 47 §, 123 § 2 mom. och 134 § 2 mom.,
av dessa lagrum 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1355/1993, som följer:

14 §

Innehär någon tidigare förvärvat rätt att hålla storryssa eller annat därmed jämförbart instängningsredskap utsatt närmare en lax- eller sikförande älvs mynning än vad därom bestäms, kan innehavaren av sådan rätt förpliktas att avstå från denna, om det är av behovet påkallat för uppnåendet av mål enligt 1 §. När arbetskrafts- och näringscentralen och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståendet, kan arbetskrafts- och näringscentralen genom ansökan hänskjuta saken till miljötilståndsverket. För avstående från rätt skall betalas ersättning som motsvarar dess fulla värde. Kan värdet inte fastställas på något annat sätt, anses det motsvara den tjugofaldiga årliga nettointäkten av det bedrivna fisket, beräknat enligt erhållen fångst, under de senaste fem åren i medeltal.

Uppstår oenighet om avstående, kan saken genom ansökan hänskjutas till miljötilståndsverket. Träffas ingen överenskommelse om värdet av fiskerätten, skall innan målet avgörs erforderlig värdering verkställas av två ojäviga personer som utsetts av miljötilståndsverket.

24 §

Där en älv förenas med havet eller en insjö övergår kungsådran i en fiskled, som omfattar en tredjedel av vattenområdets bredd på djupaste stället och som sträcker sig så långt ut i öppna sjön att fiskens gång är tryggad. Miljötilståndsverket kan likväl på ansökan förordna något annat om fiskledens bredd eller sträckning, om detta är behövligt för tryggande av fiskens gång.

25 §

Tidigare lagligen förvärvat rätt att hålla ett fast fångstredskap i en kungsådra eller fiskled förblir i kraft. Innehavaren av sådan rätt kan dock förpliktas att avstå från sin

rätt, om det är behövligt för uppnåendet av i 1 § nämnda syftemål. När arbetskrafts- och näringscentralen och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståendet, kan arbetskrafts- och näringscentralen genom ansökan hänskjuta saken till miljötilståndsverket. För avstående från rätt skall betalas ersättning med iakttagande av vad som bestäms i 14 § 1 och 2 mom.

27 §

Mål som avses i denna paragraf anhängiggörs vid miljötilståndsverket genom ansökan med iakttagande av vad som bestäms i vattenlagen.

47 §

Om fredningen av ett område med tanke på genomförande av planering eller ordnande av trafikförhållandena eller för något annat viktigt allmänt ändamål borde upphävas helt eller delvis eller om inskränkningarna i dess användning borde ändras, och om fiskeområdet inte har bifallit en framställning om detta, kan den myndighet som saken gäller hos miljötilståndsverket ansöka om indragning av fredningsområdet.

Ett område som ingår i ett indraget fredningsområde får inte på nytt förordnas till fredningsområde, om inte miljötilståndsverket sedan förhållandena förändrats på ansökan av fiskeområdet beviljar tillstånd därtill.

I ett beslut som miljötilståndsverket meddelat i ett ärende som avses i denna paragraf får ändring sökas endast av den myndighet som ansökt om upphävandet samt av fiskeområdet.

123 §

I miljötilståndsverkets beslut i mål som avses i denna lag får ändring sökas i den ordning som i vattenlagen bestäms om

sökande av ändring i miljötillståndsverkets beslut i ansökningsärenden som gäller byggande i vattendrag. Vem som har rätt att söka ändring i miljötillståndsverkets beslut som gäller indragning av fredningsområde framgår av 47 § 3 mom.

134 §

Sedan ett i 1 mom. avsett fredningsområde indragits skall miljötillståndsverket, sedan beslutet vunnit laga kraft, göra den anmälan som avses i nämnda moment till fastighetsregisterföraren.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

9.

L a g

**om ändring av 2 och 3 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i
överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och
Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 27 mars 1991 om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (1331/1991) 2 § 2 och 3 mom. samt 3 §, av dessa lagrum 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 220/1994 och 3 § sådan den lyder i lag 78/1995, som följer:

2 §

— — — — —
Kan ett avtal om ersättningarna inte nås, får ersättningsärendet på ansökan hänskjutas till det regionalt behöriga miljötillståndsverket.

Vid handläggningen av ersättningsansökningar samt när ersättningar fastställs och betalas tillämpas vattenlagen och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.
— — — — —

3 §

Vid avtappning skall den regionala miljöcentral som jord- och skogsbruksministeriet har bestämt följa effekterna av avtappningen på saimensälens livsbetingelser samt på fiskbeståndet och fisket så som ministeriet har godkänt. Meningsskiljaktigheter beträffande kontrollen kan föras till behandling i det i 2 § 2 mom. avsedda miljötillståndsverket med iakttagande av vad vattenlagen föreskriver om ansökningsmål.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

10.

L a g**om ändring av 11 § dammsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i dammsäkerhetslagen av den 1 juni 1984 (413/1984) 11 §, sådan den lyder delvis
ändrad i lag 90/1995, som följer:

11 §

I fråga om åtgärder till följd av att bestämmelserna i 4 och 5 § eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser inte har iakttagits gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 21 kap. 2, 3 och 4 § vattenlagen (264/1961).

Utgör en damm eller sådan användning därav, som uppenbart sker i strid med bestämmelserna i denna lag eller i vattenlagen

eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem omedelbar fara för den allmänna säkerheten, skall i tillämpliga delar iakttas 21 kap. 3 b § vattenlagen. Vid sidan av länsstyrelsen och polisen kan likväl även den regionala miljöcentralen vidta behövliga åtgärder.

Om ikraftträdande av denna lag bestäms separat genom lag.

11.

L a g**om ändring av 75 § fastighetsbildningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsbildningslagen av den 12 april 1995 (554/1995) 75 § som följer:

75 §

Om en dikning gäller bara ett nyskiftesområde eller anläggande av ett dike som avses i 73 § 3 mom., beslutar förrättningsmännen om dikningen, såvida inte för dikningen behövs sådant tillstånd av miljötillståndsverket som avses i 6 kap. 2 § vattenlagen. Detsamma gäller avslutande av dikning även i de

fall då ägare till fastigheter utanför nyskiftesområdet samtycker till samfälld dikning. I övriga fall fattas beslut om saken i enlighet med vad som i vattenlagen bestäms om samfälld dikning.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

12.

Lag**om ändring av 12 och 17 § lagen om allmänna vatten- och avloppsverk**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 23 december 1977 om allmänna vatten- och avloppsverk (982/1977) 12 § samt 17 § 3 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 12 § i lag 88/1993 och 17 § 3 mom. i lag 1020/1995, som följer:

12 §

Om anslutning till ett allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får inte strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §, författningar av statsrådet som avses i 11 a §, författningar som utfärdats med stöd av 11 § 2 och 3 punkten miljöskyddslagen (/) eller bestämmelser i miljötillstånd. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad som bestäms särskilt.

17 §

Övervakningen av att författningar utfärdade enligt 11 a § iakttas ankommer på de tillsynsmyndigheter som avses i miljöskyddslagen. På åtgärder som strider mot föreskrifter utfärdade enligt 11 a § tillämpas straffbestämmelserna i 48 kap. 1-4 § strafflagen (39/1889) samt bestämmelserna om förvaltningstvång i miljöskyddslagen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

13.

Lag**om ändring av 2 § marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i marktäktslagen av den 24 juli 1981 (555/1981) 2 § 1 mom. som följer:

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

1) täktverksamhet som baserar sig på gruvlagen (503/1965),

2) tagande och nyttjande av substanser som lösgjorts i samband med byggande, då åtgärder grundar sig på ett tillstånd av en myndighet eller en plan som godkänts av en myndighet,

3) sådant tagande av substanser på vattenområde för vilket det enligt vattenlagen (264/1961) krävs tillstånd av miljötillståndsverket.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

14.

L a g

om ändring av 134 § markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i markanvändnings- och bygglagen av den 5 februari 1999 (132/1999) 134 § 5 mom. som följer:

134 §

Behandling av ansökan om bygglov

uppskjutas till dess miljötillståndsärendet är avgjort, om det är motiverat med beaktande av byggnadens användningsmöjligheter eller den planerade verksamhetens miljökonsekvenser.

Om tillstånd enligt miljöskyddslagen (/)
behövs för den verksamhet som byggandet
avser, kan avgörandet av bygglovsärendet

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

15.

L a g**om ändring av 3 § kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/1989) 3 § 2 mom. som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

(1415/1994). Om behandling av avfall som bildas av kemikalier och om annan avfallshandling gäller dessutom avfallslagen (1072/1993).

Om begränsning av utsläpp av kemikalier i miljön och rening av utsläpp gäller miljöskyddslagen (/) och havsskyddslagen

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

16.

L a g**om ändring av 30 och 31 § terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i terrängtrafiklagen av den 22 december 1995 (1710/1995) 30 § 1 mom. och 31 §, av dessa lagrum 30 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1018/1996, som följer:

30 §*Tillstånd till tävlingar och övningar*

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i samma terräng skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd och samtycke, tillstånd sökas hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).

31 §*Sökande av ändring*

Ändring i ett beslut enligt 30 § av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten får sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

17.

L a g**om ändring av 21 och 22 § sjötrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjötrafiklagen av den 20 juni 1996 (463/1996) 21 § 1 mom. och 22 § som följer:

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på samma vattenområde skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet och inte heller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).

22 §

Sökande av ändring

Besvär över beslut som avses i denna lag får anföras hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvär som gäller ett beslut som en regional miljöcentral har meddelat med stöd av 15 § 2 mom., 16 § eller 21 § 3 mom. eller som sjöfartsverket har meddelat med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § behandlas i den förvaltningsdomstol inom vars domkrets största delen av det vattenområde som beslutet gäller är beläget. I övrigt bestäms den behöriga förvaltningsdomstolen enligt inom vilken förvaltningsdomstols domkrets den myndighet vars beslut överklagas har sitt verksamhetsställe.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

18.

Lag**om ändring av 44 § luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i luftfartslagen av den 3 mars 1995 (281/1995) 44 § 1 mom. som följer:

44 §

Beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd beviljas, om en flygplats eller ett annat område som tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller

de krav som Luftfartsverket ställer med hänsyn till vad flygsäkerheten förutsätter och om det miljötillstånd som miljöskyddslagen (/) förutsätter har beviljats för flygplatsen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms särskilt genom lag.

19.

L a g**om ändring av 2 § lagen om miljöförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 januari 1995 om miljöförvaltningen (55/1995) 2 § 1 mom. som följ-
ljer:

2 §

Miljöförvaltningens organisation

Om miljötillståndsverken bestäms i lagen
om miljötillståndsverken (/).

Miljöförvaltningen omfattar de regionala
miljöcentralerna och Finlands miljöcentral.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

20.

L a g**om kommunernas miljövårdsförvaltning**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 24 januari 1986 om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) 5 §
 2 mom. och 6 § 5 punkten,
 av dessa lagrum 5 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1013/1996, och
 fogas till 7 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2
 mom. blir 3 mom., som följer:

5 §

initiativ i frågor som ansluter sig till miljö-
 vården,

Den kommunala miljövårdsmyndigheten

 Kommunerna kan även ordna skötseln av
 uppgifterna i samarbete så som 2 § och 10
 kap. kommunallagen (365/1995) föreskriver.

7 §

Delegering

6 §

En tjänsteinnehavare till vilken delegeras
 beslutanderätt som tillkommer den kommu-
 nala miljövårdsmyndigheten skall ha den
 kompetens som förutsätts för uppgiften.

På en tjänsteinnehavare som med stöd av
 1 mom. anförtros en uppgift tillämpas vad
 som bestäms om den myndighet som annars
 sköter uppgiften samt om sökande av änd-
 ring i dess beslut.

*Den kommunala miljövårdsmyndighetens
 uppgifter*

För att övervaka och främja miljövården
 inom kommunen skall den kommunala mil-
 jövårdsmyndigheten

5) avge utlåtanden och göra framställning-
 ar till andra myndigheter samt hos dem ta

 Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
 separat genom lag.

21.

Lag**om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 mars 1999 om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 5 § 2 mom., 10 § och 12 § 2 mom. som följer:

5 §

Behörighetsvillkor för ledamöterna

Behörighetsvillkor för andra än lagfarna ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (/) är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den tillämpliga lagstiftningen.

10 §

Föredragande

Föredragande vid förvaltningsdomstolarna är förvaltningsrättssekreterare och notarier.

Behörighetsvillkor för tjänsterna som förvaltningsrättssekreterare är juris kandidatexamen och för tjänsterna som notarie lämplig högskoleexamen.

12 §

Domförhet

Vid behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen är förvaltningsdomstolen domför med fyra medlemmar, om inte ett större antal ledamöter föreskrivs särskilt i lag. Vid behandlingen av dessa ärenden ingår i sammansättningen minst två lagfarna ledamöter, av vilka den ena är ordförande.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

22.

Lag

om ändring av lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 juli 1918 angående Högsta förvaltningsdomstolen (74/1918) 8 § 2 mom, sådan sen lyder i lag 692/1994, och
fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

2 a §

I högsta förvaltningsdomstolen deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (/) utöver de lagfarna ledamöterna dessutom två ledamöter med uppdraget som bisyssla (*miljö-sakkunnigråd*).

Ledamöterna med uppdraget som bisyssla utnämns av republikens president för fyra år i sänder. När en plats som ledamot med uppdraget som bisyssla blir ledig under mandatperioden utnämns en ny ledamot med uppdraget som bisyssla för återstoden av tiden i samma ordning.

Behörighetsvillkor för en ledamot med uppdraget som bisyssla är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att ledamoten är förtrogen med uppgifter som hör till området för den tillämpliga lagstiftningen.

Om utnämningen av andra sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla och om

deras deltagande i högsta förvaltningsdomstolens sammansättning i fråga om ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster för integrerade kretsar bestäms särskilt.

8 §

Högsta förvaltningsdomstolen kan med tre medlemmar handlägga och avgöra

1) ett ärende som gäller beviljande av be-
svärstillstånd,

2) ett ärende som gäller verkställighetsför-
bud eller avbrytande av verkställighet, samt

3) ett ärende i vilket besvär eller en
ansökan har återtagits eller i vilket det är
fråga om huruvida ändring har sökts inom
utsatt tid eller med iakttagande av föreskri-
ven form.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

23.

L a g**om ändring av 4 § statstjänstemannalagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 4 § 2 mom. 7 och 8 punkten, samt

fogas till 4 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1383/1995 och 480/1999, en ny 9 punkt, som följer:

— — — — —
4 §

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller dras in eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats i statsbudgeten:

— — — — —
7) tjänsterna som kommandör för försvarsmakten, chef för huvudstaben, general eller amiral, försvarsmaktens chefsingenjör, försvarsmaktens överläkare, fältbiskop och assessor,

8) tjänsterna som chef och biträdande chef för gränsbevakningsväsendet samt som generalmajor och konteramiral vid gränsbevakningsväsendet,

9) tjänsterna som chef för och miljöråd vid ett miljötillståndswerk.

— — — — —
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

24.

L a g

om ändring av 1 § lagen om offentlighet vid rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 december 1984 om offentlighet vid rättegång (945/1984) 1 §, sådan den lyder i lag 436/1999, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller offentlighet vid rättegång
i riksätten, högsta domstolen, högsta för-

valtningsdomstolen, hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, tingsrätterna, jorddomstolarna, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen och krigsdomstol.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

25.

Lag

om ändring av 3 och 5 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juli 1993 om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) 3 § 1 mom. och 5 § 1 mom.,
av dessa lagrum 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag 889/1996, som följer:

3 §

Rättegångsavgift

För behandling av tviste-, brott-, underställnings- och fullföljds mål och mål som gäller extraordinärt ändringssökande samt för behandling även av annat lagskipningsmål vid förvaltningsdomstolarna uppbärs *rättegångsavgift* som följer:

Domstol	mk
högsta domstolen	
— brottmå	1500
— annat mål	1 000
högsta förvaltningsdomstolen	1 000
hovrätten	
— brottmå	400
— annat mål	800
förvaltningsdomstolen	400
tingsrätten	
— brottmå	350
— tvistemål, vars behandling upphör vid	
— skriftlig förberedelse	350
— muntlig förberedelse	500
— huvudförhandling i samband	
med skriftlig förberedelse	650
— särskild huvudförhandling . . .	800

jorddomstolen	800
marknadsdomstolen	1 000
arbetsdomstolen	1 000

5 §

Betalningsskyldiga

Betalningsskyldig är den som har anhänggjort ärendet eller den som trätt i hans ställe. I ett konkursärende betalas avgiften efter konkursens början med konkursboets tillgångar. Betalningsskyldig i ett underställningsmål är den vars förfarande har föranlett underställningen. Betalningsskyldig i ett fullföljds mål är ändringssökanden eller den som trätt i hans ställe. I fråga om andra prestationer är den som har beställt prestationen betalningsskyldig.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

26.

L a g**om ändring av 1 § lagen om fri rättegång**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 2 februari 1973 om fri rättegång (87/1973) 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 900/1998), som följer:

1 §

Fri rättegång beviljas enligt denna lag en finsk medborgare eller utlänning som, med hänsyn till sina inkomster och tillgångar samt sin underhållsskyldighet och övriga omständigheter som inverkar på hans ekonomiska ställning, inte såsom delaktig i saken utan svårighet förmår betala samtliga kostnader för ärendets handläggning.

1) i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden eller i besvärärenden enligt utsökningslagen vilka behandlas vid allmän domstol,

2) i mål som behandlas vid krigsrätt,

3) i mål som behandlas vid jorddomstolarna,

4) i mål som behandlas vid förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen,

5) i ärenden som gäller klagan, återbrytande av laga kraft vunnen dom eller återställande av fataljetid i ärenden som nämns i 1-4 punkten, samt

6) i ärenden som gäller besöksförbud och som behandlas hos en anhållningsberättigad tjänsteman eller vid domstol.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

27.

Lag**om ändring av 48 kap. strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 48 kap. 1 § 1 mom., 3 § 2 och 3 mom. och 4 §, sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lagarna 578/1995 och 1713/1995, 3 § 2 och 3 mom. i nämnda lag 578/1995 samt 4 § i sistnämnda lag och i lag 1640/1995, som följer:

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oakt-samhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmän-na eller särskilda föreskrifter, eller utan så-dant tillstånd som lagen förutsätter eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, an-vänder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anordning i strid med allmänna bestäm-melser som har utfärdats med stöd av mil-jöskyddslagen (/) eller i strid med rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller en bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/1993) eller allmänna bestämmelser eller förbud som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller förbud som har meddelats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den, eller så som avses i artikel 26.1 i den avfallsstrans-portförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen, eller i landet för in eller ur lan-det för ut ett ämne, ett fabrikat eller en pro-dukt i strid med en förordning som utfärdats

med stöd av miljöskyddslagen eller i strid med den i 2 punkten nämnda förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Miljöförseelse

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktksamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 64 § miljöskyddslagen.

För miljöförseelse döms likaså den som försummar skyldigheten enligt 28 och 29 § miljöskyddslagen att ansöka om miljötill-stånd, om inte gärningen skall bestraffas som miljöförstöring.

4 §

Miljöförstöring av oaktksamhet

Den som av annan än grov oaktksamhet

1) ingriper i miljön så som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten eller 3 mom. eller

2) så som avses i 1 § 1 mom. 2 eller 3 punkten bryter mot avfallslagen eller miljö-skyddslagen eller bestämmelser som har ut-färdats eller föreskrifter som har meddelats med stöd av dem,

så att den skada som vållas miljön eller hälsan, eller faran för sådan skada, är syn-nerligen stor med beaktande av den orsakade eller hotande skadans långvarighet, omfatt-ning och andra omständigheter, skall för

miljöförstöring av oaktsamhet dömas till
böter eller fängelse i högst ett år.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.

28.

Lag

om införande av miljöskyddslagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Bestämmelser som träder i kraft eller upphävs

1 §

Ikraftträdande

Följande lagar träder i kraft den .. 20.. :

- 1) miljöskyddslagen (/),
- 2) lagen om miljötillståndsverken (/),
- 3) lagen om ändring av vattenlagen (/),
- 4) lagen om ändring av hälsoskyddslagen (/),
- 5) lagen om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden (/),
- 6) lagen om ändring av avfallslagen (/),
- 7) lagen om ändring av havsskyddslagen (/),
- 8) lagen om ändring av lagen om fiske (/),
- 9) lagen om ändring av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (/),
- 10) lagen om ändring av 11 § dammsäkerhetslagen (/),
- 11) lagen om ändring av 75 § fastighetsbildningslagen (/),
- 12) lagen om ändring av 12 och 17 § lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (/),
- 13) lagen om ändring av 2 § marktäktslagen (/),
- 14) lagen om ändring av 134 § markanvändnings- och bygglagen (/),
- 15) lagen om ändring av 3 § kemikalielagen (/),
- 16) lagen om ändring av 30 och 31 § terrängtrafiklagen (/)

17) lagen om ändring av 21 och 22 § sjötrafiklagen (/),

18) lagen om ändring av 44 § luftfartslagen (/),

19) lagen om ändring av 2 § lagen om miljöförvaltningen (/),

20) lagen om ändring av lagen om kommunernas miljöförvaltningsmyndigheter (/),

21) lagen om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna

22) lagen om ändring av lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen (/),

23) lagen om ändring av 4 § statstjänstemannalagen (/),

24) lagen om ändring av 1 § lagen om offentlighet vid rättegång (/),

25) lagen om ändring av 3 och 5 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (/),

26) lagen om ändring av 1 § lagen om fri rättegång (/), samt

27) lagen om ändring av 48 § strafflagen (/).

Åtgärder som verkställigheten av de lagar som nämns i 1 mom. förutsätter får vidtas innan lagarna träder i kraft.

2 §

Bestämmelser som upphävs

Genom denna lag upphävs räknat från den .. 20.. följande lagar och förordningar jämte ändringar:

1) luftvårdslagen av den 25 januari 1982 (67/1982),

2) bullerbekämpningslagen av den 3 april 1987 (382/1987),

3) lagen den 19 april 1991 om miljötillståndsförfarande (735/1991) och

4) förordningen den 6 april 1962 om förhandsåtgärder för skydd av vatten (283/1962).

2 kap.

Iakttagande av tidigare bestämmelser och beslut

3 §

Tidigare statsrådsbeslut

Statsrådsbeslut som har meddelats med stöd av vattenlagen (264/1961) eller de lagar som nämns i 2 § förblir i kraft tills annat bestäms med stöd av miljöskyddslagen.

Miljöskyddslagen tillämpas på tillsynen över att beslut som avses i 1 mom. iakttas. Miljöskyddslagen tillämpas även på tillsynen över att statsrådsbeslut som har meddelats med stöd av avfallslagen (1072/1993) iakttas, när det är frågan om miljötillståndsplikt verksamhet.

4 §

Tidigare beslut

Ett tillstånd som har givits med stöd av vattenlagen, avfallslagen, lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), lagen om avfallshantering (673/1978), hälsovårdslagen (469/1965) eller en lag som nämns i 2 § och ett därmed jämförbart beslut som är i kraft när miljöskyddslagen träder i kraft, skall iakttas om inte annat föreskrivs i denna lag. Med verksamhet för vilken tillstånd har beviljats jämföras också verksamhet för vilket tillstånd inte har behövt sökas därför att den har förlagts enligt en stads- eller byggnadsplan. I fråga om hur tillstånd som har beviljats med stöd av hälso- och sjukvårdslagen eller vattenlagen förfaller tillämpas tidigare gällande bestämmelser.

Ett beslut i ett förvaltningsstängs- eller handräckningsärende som har meddelats innan miljöskyddslagen har trätt i kraft skall iakttas, om beslutet gäller verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöskyddslagen eller det är frågan om tillsyn över att de bestämmelser som avses i 3 § iakttas. Om beslutet förpliktar någon att ansöka om tillstånd eller göra anmälan, skall tillståndet sökas och anmälan göras enligt miljöskyddslagen.

På tillsynen över att beslut som avses i 1 eller 2 mom. iakttas skall miljöskyddslagen tillämpas. Detsamma gäller beslut som efter att de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft

har fattats med tillämpning av tidigare gällande lagstiftning.

3 kap.

Pågående verksamhet

5 §

Skyldighet att ansöka om miljötillstånd

För verksamhet som bedrivs med stöd av ett tillstånd eller beslut som avses i 4 § 1 mom. och som kräver tillstånd enligt miljöskyddslagen skall inom en tid som närmare bestäms genom förordning sökas miljötillstånd enligt nämnda lag, om verksamheten är sådan som avses i rådets direktiv (96/61/EG) om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar eller ikraftträdelsebestämmelsen i förordningen om ändring av luftvårdsförordningen (306/1996).

Miljötillstånd skall sökas för verksamheten i dess helhet, om ändring av verksamheten kräver tillstånd enligt 28 § 3 mom. miljöskyddslagen eller ett tidigare tillstånd innehåller föreskrifter om att tillståndet skall ses över inom en viss tid.

Tillståndsärendet behandlas av den myndighet som enligt miljöskyddslagen är behörig att behandla ansökan om tillstånd för en motsvarande ny verksamhet. Verksamheten får fortsättas medan tillståndsansökan är anhängig.

6 §

Anmälan till den regionala miljöcentralen

Annan miljötillståndspliktig verksamhet än sådan som avses i 5 § och som har fått bedrivas med stöd av beslut som avses i 4 § 1 mom. eller annars i överensstämmelse med lag, skall anmälas till den regionala miljöcentralen för anteckning i datasystemet för miljöförhållanden inom ett år efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft eller före någon annan, senare tidpunkt, som bestäms genom förordning. Innehållet i anmälan regleras närmare i en förordning som utfärdas med stöd av miljöskyddslagen. På försummad anmälan tillämpas miljöskyddslagens bestämmelser om försummelse att lämna uppgifter.

7 §

Förpliktande av verksamhetsutövare att ansöka om miljötillstånd

Om en verksamhet som avses i 6 § och de bestämmelser som berör verksamheten enligt en helhetsbedömning inte till väsentliga delar motsvarar miljöskyddslagens krav, skall tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller på initiativ av den som orsakas olägenhet initiativ förplikta verksamhetsutövaren att inom utsatt tid ansöka om miljötillstånd. Vid prövningen av tillståndsbehovet skall särskilt beaktas verksamhetens natur och miljökonsekvenser samt det vedertagna markanvändningsändamålet för det område som påverkas. Ett beslut som ålägger någon att ansöka om tillstånd får inte överklagas särskilt.

Verksamhetsutövaren skall på tillståndsmyndighetens begäran lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av tillståndsbehovet. Vid försummelse att lämna uppgifter tillämpas miljöskyddslagen.

8 §

Undantag från anmälningsskyldighet

För verksamhet som omfattar insamling av problemavfall och för vilken miljötillstånd har beviljats innan de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft samt för verksamhet som har införts i avfallsregistret behöver inte göras anmälan enligt avfallslagen, om det inte är frågan om väsentlig ändring av verksamheten. Aktiviteterna övervakas med stöd av avfallslagen. Verksamhetsutövaren skall på begäran ge den regionala miljöcentralen de uppgifter som behövs för att denna skall kunna bedöma om verksamheten motsvarar avfallslagens krav.

4 kap.

Anhängiga ärenden

9 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel gäller behandling och överföring av ärenden som när de lagar som avses i 1 § träder i kraft är anhängiga hos en vattendomstol, regional miljöcentral, kommunal miljöförvaltningsmyndighet, annan förvaltnings-

myndighet eller besvärdomstol samt de bestämmelser som skall tillämpas när beslut fattas i dessa ärenden.

10 §

Tillämpning av den nya lagstiftningen

På ett anhängigt ärende tillämpas den lagstiftning som avses i 1 §, om inte annat föreskrivs i denna kapitel.

11 §

Överföring av vattendomstolarnas behörighet

Ansöknings- och handräckningsärenden enligt vattenlagen som är anhängiga hos en vattendomstol överförs till respektive miljötillståndsverk. Om miljöskyddslagen dock tillämpas på ett ansökningsärende som avses i 10 kap. 24 § vattenlagen, sådan denna paragraf lyder innan de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft, överförs ärendet till den myndighet som är behörig enligt miljöskyddslagen. Besvärärendena överförs till Väsa förvaltningsdomstol och brottmålen till behörig tingsrätt.

Innan de lagar som avses i 1 § träder i kraft, skall vattendomstolarna avgöra vilka anhängiga tvistemål som är sådana tvistemål som avses i lagen om ändring av vattenlagen och överföra dessa att behandlas av den tingsrätt inom vars domkrets föremålet för tvisten eller meningsskiljaktigheten är beläget. En vattendomstol kan dessutom besluta att ett sådant i lagen om ändring av vattenlagen avsett ärende som skall anhängiggöras genom talan skall överföras till respektive miljötillståndsverk, med iakttagande av bestämmelserna om handläggning av ansökningsärenden. Övriga tvistemål som med stöd av den tidigare lagen är anhängiga hos en vattendomstol överförs till respektive miljötillståndsverk, för att där behandlas såsom ansökningsärenden. Ett överföringsbeslut får inte överklagas.

Övriga ärenden som är anhängiga vid en vattendomstol överförs till respektive miljötillståndsverk.

Ett beslut genom vilket en vattendomstol har beviljat någon fri rättegång är i kraft oberoende av att behörigheten överförs enligt 1—3 mom.

12 §

När miljötillståndsverken skall tillämpa tidigare bestämmelser

Ett miljötillståndswerk skall tillämpa de bestämmelser i vattenlagen som gällde när de lagar som avses i 1 mom. trädde i kraft

1) i ansökningsärenden som har kungjorts eller på annat sätt delgivits en part eller i vilket syneförrättning har förordnats att hållas, samt

2) i handräkningsärenden, dock med beaktande av att vederbörande inte skall förpliktas att ansöka om tillstånd enligt 10 kap. vattenlagen, utan i stället förpliktas att ansöka om miljötillstånd.

13 §

När de regionala miljöcentralerna skall tillämpa tidigare bestämmelser

I ett tillståndsärende enligt lagen om miljötillståndsförfarande eller ett ärende som avses i 77 § 2 mom. avfallslagen skall en regional miljöcentral tillämpa de bestämmelser som gällde när de i 1 mom. avsedda lagarna trädde i kraft, om ärendet har kungjorts eller annars delgivits en part. I ett ärende som gäller förlängning av giltighetstiden för ett förläggningstillstånd enligt hälsoskyddslagen tillämpas de bestämmelser som gällde när lagen om ändring av hälsoskyddslagen trädde i kraft.

I anhängiga förvaltningstvångsärenden med anledning av gärningar som strider mot bestämmelser som gällde innan de lagar som nämns i 1 § trädde i kraft eller bestämmelser som gällde innan de lagar som nämns i 2 § upphävdes, skall likaså tidigare bestämmelser tillämpas, dock så att miljöskyddslagens procedurbestämmelser skall iakttas. I stället för tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande skall vederbörande härvid förpliktas att ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen.

14 §

När de kommunala myndigheterna skall tillämpa tidigare bestämmelser

I ett tillståndsärende enligt lagen om miljötillståndsförfarande eller ett ansökningsärende enligt 10 kap. 3 § vattenlagen skall

en kommunal myndighet tillämpa de bestämmelser som gällde när de i 1 mom. avsedda lagarna trädde i kraft, om ärendet före nämnda tidpunkt har kungjorts eller annars delgivits en part. I ett ärende som gäller förlängning av giltighetstiden för ett förläggningstillstånd enligt hälsoskyddslagen tillämpas de bestämmelser som gällde när lagen om ändring av hälsoskyddslagen trädde i kraft.

I anhängiga förvaltningstvångsärenden med anledning av gärningar som strider mot bestämmelser som gällde innan de lagar som nämns i 1 § trädde i kraft eller bestämmelser som gällde innan de lagar som nämns i 2 § upphävdes, skall likaså tidigare bestämmelser tillämpas, dock så att miljöskyddslagens procedurbestämmelser skall iakttas. I stället för tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande skall vederbörande härvid förpliktas att ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen.

En tjänsteinnehavare som underlyder en kommunal miljövärdmyndighet kan avgöra ett ärende i vilket med stöd av 10 § tillämpas ny lagstiftning, om beslutanderätt i motsvarande ärenden tidigare har delegerats till honom.

15 §

Anhängiga ärenden som gäller samma verksamhet

Om tillståndsärenden gällande samma verksamhet är anhängiga hos en vattendomstol, regional miljöcentral, kommunal miljövärdmyndighet eller kommunal miljötillståndsmyndighet och miljöskyddslagen blir tillämplig på något av ärendena, skall miljöskyddslagen oberoende av bestämmelserna i 12—14 § tillämpas på dem alla. Hos de myndigheter som inte är behöriga enligt miljöskyddslagen förfaller ärendet. Ärendet skall härvid överföras till den behöriga myndigheten.

16 §

Ärenden som är anhängiga hos andra förvaltningsmyndigheter

Ett förvaltningstvångsärende som är anhängigt hos en hälsoskyddsmyndighet och gäller verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöskyddslagen överförs till den myndig-

het som är behörig enligt miljöskyddslagen, och på ärendet tillämpas bestämmelserna om förvaltningstvång i 13 kap. miljöskyddslagen.

Ett tillståndsärende enligt 18 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden, som har blivit anhängigt innan lagen om ändring av lagen om vissa grannelagsförhållanden har trätt i kraft och som inte handläggs enligt lagen om miljötillståndsförfarande, skall avgöras enligt de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

17 §

Twiste- och brottmål som är anhängiga hos Vasa förvaltningsdomstol

Twiste- och brottmål som är anhängiga hos Vasa förvaltningsdomstol överförs till respektive hovrätt med iakttagande i tillämpliga delar av 11 § 2 mom. Ett överföringsbeslut får inte överklagas.

18 §

Ärenden som förfaller

Anmälningsärenden enligt förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten förfaller när förordningen upphävs.

Likasa förfaller ärenden som avses i 10 kap. 26 § vattenlagen och som har anhängiggjorts hos miljöministeriet innan de lagar som nämns i 1 § har trätt i kraft.

19 §

Ändringssökande

I förvaltningsbeslut eller andra beslut som har fattats med tillämpning av de bestämmelser som gällde när de lagar som avses i 1 § trädde i kraft söks ändring enligt de tidigare bestämmelserna.

I förvaltningsbeslut som fattats med tillämpning av tidigare lagstiftning efter att de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft söks dock ändring hos Vasa förvaltningsdomstol.

20 §

Handläggning av återförvisade ärenden

Om en besvärsmyndighet upphäver ett beslut på vilket har tillämpats bestämmelser som gällde när de lagar som avses i 1 § trädde i kraft och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, skall ärendet behandlas och avgöras enligt de nya bestämmelserna.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Överföring av personal

När de lagar som avses i 1 § träder i kraft, överförs och utnämns vattendomstolarnas vattenrättsdomare till motsvarande direktörs- och miljörådstjänster vid miljötillståndsverken utan att tjänsterna lediganslås. Enligt samma förfarande överförs och utnämns vattendomstolarnas vattenrättsingenjörer och vattenrättslimnologer till miljörådstjänster vid miljötillståndsverken.

Övriga tjänster och övrig personal vid vattendomstolarna än de som avses i 1 mom. överförs till respektive miljötillståndswerk när de lagar som avses i 1 § träder i kraft. Tjänstemännens samtycke behövs härvid inte för överföringen av tjänsterna.

De överingenjörsråd som deltar i högsta förvaltningsdomstolens handläggning av ärenden enligt vattenlagen överförs och utnämns till tjänster såsom miljöakkunnigråd för återstoden av sin mandatperiod.

22 §

Föreordnade markområden

På markförening som har skett innan miljöskyddslagen trädde i kraft skall tillämpas bestämmelserna i 12 kap. miljöskyddslagen, om föreningen har vållats efter att avfallslagen trädde i kraft. På annan förening av mark tillämpas de tidigare gällande bestämmelserna, med beaktande av vad som föreskrivs i 77 § avfallslagen. Beträffande handläggningen av ärendet och förfarandet tillämpas dock miljöskyddslagen.

De bestämmelser som utfärdas med stöd av 14 § miljöskyddslagen tillämpas även på markförorening som har skett innan miljöskyddslagen trädde i kraft.

23 §

Datasystemet för miljövårdsinformation

De uppgifter om beslut angående förorening av vatten som med stöd av 15 kap. 12 § vattenlagen har införts i vattenboken innan de lagar som avses i 1 § har trätt i kraft överförs till det datasystem för miljövårdsinformation som avses i miljöskyddslagen och blir en del av detta system.

24 §

Lagstridigt förfarande

Efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft, tillämpas miljöskyddslagens bestämmelser om förvaltningstvång på gärningar och försummelser genom vilka någon innan de lagar som nämns i 1 mom. har trätt i kraft har brutit mot de bestämmelser som upphävs enligt 2 §, de bestämmelser i 1 kap. 19, 20, 22, 22 a, 23, 23 a eller 23 b § vattenlagen som har upphävts eller ändrats genom lagen om ändring av vattenlagen, de bestämmelser som avses i 3 § i denna lag eller de beslut som avses i 4 § 1 mom. i denna lag. Beträffande gärningens eller försummelsens straffbarhet tillämpas de bestämmelser som gäller vid den tidpunkt när gärningen begicks, om inte annat följer av strafflagstiftningen.

25 §

Tillämpning av tidigare bestämmelser på vissa ärenden

Vad som någon annanstans bestäms om vattendomstolarna tillämpas efter att de i 1 § nämnda lagarna har trätt i kraft på miljötillståndsverken.

Vad som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande, beslut med stöd av luftvårdslagen, beslut om godkännande av avfallshanteringsplan enligt lagen om avfallshantering, avfallstillstånd enligt avfallslagen eller tillstånd enligt 10 kap. vattenlagen gäller efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft miljötillstånd enligt miljöskyddslagen.

Bestämmelser och beslut som före miljöskyddslagens ikraftträdande har meddelats om de gränsvärden för luftkvaliteten som avses i 7 a § luftvårdslagen är i kraft enligt vad som bestäms i 102 § miljöskyddslagen. Hänvisas i ett statsrådsbeslut som har givits innan miljöskyddslagen trädde i kraft i fråga om behörigheten att bevilja undantag till 10 § 4 punkten luftvårdslagen, avser hänvisningen efter att miljöskyddslagen har trätt i kraft 17 § miljöskyddslagen.

26 §

Kommunstyrelsens behörighet

Om en kommunstyrelse innan de lagar som avses i 1 § träder i kraft med stöd av lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) sköter den kommunala miljö-

vårdsmyndighetens uppgifter, kan kommunstyrelsen sköta dessa uppgifter till den 28 februari 2001.

27 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den

Helsingfors den 24 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Miljöminister *Satu Hassi*

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut:

upphävs i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/1961) 1 kap. 18 a, 20 a—20 c, 21 a, 22, 22 a, 23, 23 a och 23 b §, 10 kap. 2 a §, 3 § och mellanrubriken före 3 §, 4, 5, 5 a, 19 och 20 §, 21 § 2 mom., 22 §, 23 § och mellanrubriken före 23 §, 24, 24 a—24 e, 25—27 och 29—32 §, 11 kap. 1 § 5 mom., 13 kap. 8 §, 14 kap. 5, 5 a och 6—8 §, 15 kap., 16 kap. 10, 13 a, 13 b, 16, 17, 29 och 29 a §, 33 § och mellanrubriken före 33 §, 34—37, 37 a, 38, 39, 39 a, 39 b, 40, 41, 41 a—41 f, 42 och 42 a §, mellanrubriken före 43 § och 43 §, 44—48 §, mellanrubriken före 49 § och 49 §, mellanrubriken före 50 § och 50 §, mellanrubriken före 51 § och 51 §, 19 kap. 10 §, 20 kap. 4, 9 och 10 § samt 21 kap. 10 § 2 mom.,

av dessa lagrum 1 kap. 18 a, 20 b och 20 c § samt 10 kap. 2 a och 24 e § sådana de lyder i lag 1416/1994, 1 kap. 20 a, 22 a och 23 a § samt 10 kap. 24 c § sådana de lyder i lag 87/1993 och 1347/1995, 1 kap. 21 a § sådan den lyder i lag 471/1995, 1 kap. 22 § och 10 kap. 19 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 467/1987, 1 kap. 23 § sådan den lyder i lag 653/1993, 1 kap. 23 b § samt 10 kap. 5 a och 31 § sådana de lyder i nämnda lag 87/1993, 10 kap. 3—5, 20, 23 och 30 § sådana de lyder i nämnda lag 467/1987, 10 kap. 24 § sådan den lyder i lag 553/1994 och nämnda lag 1416/1994, 10 kap. 24 a § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987, 553/1994 och 1416/1994, 10 kap. 24 b § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 553/1994, 10 kap. 24 d § och 19 kap. 10 § sådana de lyder i lag 79/1995, 10 kap. 25 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 1416/1994, 10 kap. 26 § sådan den lyder i lag 629/1991 och nämnda lag 87/1993, 10 kap. 27 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987, 553/1994 och 79/1995, 10 kap. 32 § sådan den lyder i nämnda lag 553/1994, 11 kap. 1 § 5 mom. sådant det lyder i lag 739/1994, 13 kap. 8 § och 14 kap. 5 a § sådana de lyder i lag 697/1995, 14 kap. 7 § sådan den lyder i lag 453/1963 samt i nämnda lag 467/1987 och 653/1993, 14 kap. 8 §, 16 kap. 13 a, 13 b, 33—35, 37, 37 a, 38, 39, 39 a, 39 b, 40, 41, 41 a—41 f, 42, 47 och 48 § sådana de lyder i lag 1015/1993, 15 kap. jämte senare ändringar, 16 kap. 10, 36, 45 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 1015/1993, 16 kap. 16 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 1015/1993, 16 kap. 29 a § sådan den lyder i lag 590/1996, 16 kap. 42 a § sådan den lyder i nämnda lag 1015/1993 och 553/1994, 16 kap. 43 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 697/1995, 16 kap. 49—51 § sådana de lyder i nämnda lag 1015/1993 och 590/1996, 20 kap. 10 § sådan den lyder i lag 1020/1996 samt 21 kap. 10 § 2 mom. sådan den lyder i lag 948/1997,

ändras 1 kap. 9 § 3 mom., 12 § 2—4 mom., 15 §, 15 a § 2 mom., 16 §, 17 § 2 mom., 17 a § 2 mom., 18, 19, 20 och 21 §, 2 kap. 1 § 3 mom., 2 §, 7 § 1 och 3 mom., 12 § 2 och 3 mom., 22 § 2—4 mom., 22 b och 22 c §, 24 § 1 och 3 mom., 25 § 1 och 3 mom., 26 § 1 och 5 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 31 § 2 mom. och 32 §, 3 kap. 2 § 1 mom., 6 § 2 mom., 7, 11 och 13 § samt 17 § 2 mom., 4 kap. 1 a, 2 och 3 §, 5 § 2 mom., 6 §, 7 a § 3 mom., 8 a § och 9 § 1 och 3 mom., 5 kap. 9 §, 14 § 2 och 3 mom., 18 § 3 mom., 19 § 2 mom., 29 § 3 mom., 31, 33 och 35 §, 36 § 2 mom., 39 § 1 mom., 41 §, 45 § 3 mom., 48 §, 49 § 1 mom., 53 § 3 mom., 58 §, 59 § 1 mom., 61 § 1 mom., 62 och 64 §, 66 § 1 mom., 67 § 2 och 3 mom., 68 § 1 mom., 76 § 1 och 2 mom., 78 § 1 mom., 85 § 3 mom., 86 § 1 mom., 91 § 2 mom., 92 § 1, 3 och 4 mom., 93 § 3 mom., 96, 99 och 99 a §, 6 kap. 2 och 2 a §, 10 § 1 mom., 11 § 5 mom. och 12 § 2 mom., 7 kap. 2 §, 4 § 2 mom., 8 § 3—5 mom., 9 §, 10 § 3 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 och 2 mom., 13 § 3 och 4 mom., 14 och 15 §, 8 kap. 1 § 1 mom., 3 § 1, 3 och 4 mom., 4 §, 5 § 1 mom., 8 och 10 §, 10 a § 1 och 3 mom., 10 b § 2 och 3 mom., 11 § 2 mom., 13 § 1 mom., 16 § 2 mom., 19 och 20 §, 21 § 4 mom. och 22 §, 9 kap. 2 § 1 mom., 3 § 2 mom., 4 § 1, 2 och 4 mom., 7, 8, 12—14 §, 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 18 § 2 mom., 19 §, 20 § 1 mom., 21 § och 22 § 1 mom., rubriken för 10 kap., 10 kap. 1 § och mellanrubriken före 1 §, 2, 6 och 7 §, 8 § 1 mom., 9 och 10 §, 16 § 1 mom. och 17 §, 11 kap. 2, 3 a, och 8 §, 9 § 2 mom., 10 §, 11 § 2 mom., 12 § 1 och 2 mom., 14 a § 2 mom., 14 b §, 15 § 1 mom., 16, 20 och 21 §, 12 kap. 1—3 §, 6 § 2 och 3

mom., 7 § 2 mom., 8 § 2—4 mom., 14, 16, och 18—20 §, rubriken för 14 kap. och 14 kap. 1—4 §, rubriken för 16 kap. och 16 kap. 1 §, 1 a § 2 mom., 2, 3, 5—7 och 7 a §, 8 § 2 mom., 9, 11, 11 a och 11 b §, 11 c § 1 mom., 12 § 1 och 2 mom., 13, 14, 18—22 §, 23 § 1 och 2 mom., 23 a, 24—26 §, 27 § 1 och 3 mom. samt 30, 31—32 §, 17 kap., 18 kap. 1 och 2 §, 3 § 1 och 3 mom., 7 §, 9 a § 2 mom., 10, 11 och 13 §, 19 kap. 5 § och 9 § 2 mom., 20 kap. 2, 3, 5 och 6 §, 8 § 2 mom. och 21 kap. 1—3 och 3 a §, 4 § 2 mom., 6 och 7 §, 8 § 1—4 mom., 8 a § 1 mom., 9 och 11—13 §.

av dessa lagrum 1 kap. 12 § 4 mom. och 20 §, 4 kap. 7 a § 3 mom., 5 kap. 85 § 3 mom. och 86 § 1 mom. samt 9 kap. 22 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 653/1993, 1 kap. 15 § samt 10 kap. 2 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 467/1987, 1 kap. 15 a § 2 mom. och 17 a § 2 mom. samt 6 kap. 2 a § sådana de lyder i lag 1105/1996, 1 kap. 17 § 2 mom., 2 kap. 1 § 3 mom., 4 kap. 5 § 2 mom. och 9 § 1 mom., 8 kap. 10 a § 1 och 3 mom. samt 11 kap. 20 § sådana de lyder i nämnda lag 629/1991, 1 kap. 18 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 467/1987 och 1105/1996, 1 kap. 19 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 467/1987 och 1416/1994, 1 kap. 21 § och 7 kap. 13 § 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 453/1963, 2 kap. 12 § 2 och 3 mom., 22 § 2—4 mom., 22 b och 22 c §, 26 § 5 mom. och 27 § 2 mom., 6 kap. 11 § 5 mom., 8 kap. 10 b § 3 mom., 11 kap. 14 a § 2 mom., 14 b och 21 §, 16 kap. 5, 6 och 11 b §, 11 c § 1 mom., 18 och 30 § samt 18 kap. 9 a § 2 mom., 10, 11 och 13 § sådana de lyder i nämnda lag 553/1994, 2 kap. 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 606/1982 och 750/1996, 3 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 653/1993, 4 kap. 1 a, 3 och 8 a §, 6 kap. 12 § 2 mom., 9 kap. 15 § 2 mom. och 18 § 2 mom., 16 kap. 7 a §, 20 kap. 5 § samt 21 kap. 3 a § sådana de lyder i lag 646/1992, 4 kap. 2 § och 10 kap. 6 § sådana de lyder i nämnda lag 467/1987 och 646/1992, 4 kap. 6 § sådan den lyder i nämnda lag 1416/1994, 5 kap. 18 § 3 mom., 19 § 2 mom., 35 §, 36 § 2 mom., 41 § och 78 § 1 mom. sådana de lyder i lag 649/1976, 5 kap. 49 § 1 mom., 59 § 1 mom. och 62 §, 16 kap. 22 § samt 18 kap. 7 § sådana de lyder i lag 236/1989, 5 kap. 91 § 2 mom., 8 kap. 10 b § 2 mom., 12 kap. 16 och 20 §, 19 kap. 9 § 2 mom., 20 kap. 8 § 2 mom. samt 21 kap. 12 § sådana de lyder i nämnda lag 79/1995, 5 kap. 99 § sådan den lyder i nämnda lag 649/1976 och 1347/1995, 5 kap. 99 a §, 7 kap. 11 § 1 mom. och 13 § 3 mom. samt 21 kap. 8 § 1 och 3 mom. och 8 a § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1347/1995, 6 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 629/1991, 7 kap. 8 § 3—5 mom., 10 kap. 16 § 1 mom. och 11 kap. 8 § 2—4 mom. sådana de lyder i lag 1278/1996, 8 kap. 1 § 1 mom., 16 kap. 11 § och 23 § 2 mom. samt 21 kap. 8 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 467/1987, 9 kap. 7 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1347/1995, 9 kap. 8 § sådan den lyder i nämnda lag 750/1996, 9 kap. 16 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 87/1993, 11 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 739/1994, 11 kap. 3 a § och 14 kap. 1 § sådana de lyder i nämnda lag 739/1994, 11 kap. 8 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 553/1994, 11 kap. 15 § 1 mom. sådant det lyder i lag 795/1996, 12 kap. 19 § sådan den lyder i nämnda lag 453/1963 och 79/1995 samt i lag 605/1982, 16 kap. 1 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 553/1994, 16 kap. 1 a § 2 mom. och 23 a § sådana de lyder i lag 470/1994, 16 kap. 2 och 3 §, 27 § 1 och 3 mom. samt 21 kap. 6 § sådana de lyder i nämnda lag 1015/1993, 16 kap. 11 a § sådan den lyder i nämnda lag 553/1994 och 79/1995, 16 kap. 13 § sådan den lyder i nämnda lag 1015/1993 och 590/1996, 16 kap. 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 308/1990, 16 kap. 20 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 308/1990 och 1015/1993, 16 kap. 21 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 308/1990, 16 kap. 24 § sådan den lyder i nämnda lag 453/1963, 467/1987, 553/1994 och 79/1995, 16 kap. 25 § sådan den lyder i nämnda lag 1015/1993 och 79/1995, 16 kap. 32 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 427/1970 och nämnda lag 553/1994, 17 kap. jämte senare ändringar, 18 kap. 1 § sådan den lyder i nämnda lag 467/1987 och 79/1995, 18 kap. 2 § och 3 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 308/1990, 19 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 948/1997, 20 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1020/1996, 20 kap. 6 § sådan den lyder i nämnda lag 646/1992 och 1015/1993, 21 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 79/1995, 21 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 414/1984 och nämnda lag 629/1991, 21 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 414/1984, 21 kap. 7 § sådan den lyder i lag 468/1987, 21 kap. 9 § sådan den lyder i lag 705/1993 och i nämnd-

da lag 1015/1993, 21 kap. 11 § sådan den lyder i nämnda lagar 468/1987, 553/1994 och 79/1995 samt 21 kap. 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1416/1994, samt fogas till 2 kap. en ny 1 a §, till 10 kap. en ny mellanrubrik före 6 §, till 12 kap. en ny 11 § i stället för den 11 § som upphävts genom lag 467/1987 samt till 21 kap. nya 2 a, 3 b och 4 a §, som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Den, som med legorätt eller på annan därmed jämförlig grund besitter visst område, är i frågor rörande dikning och avledande av avloppsvatten berättigad att i stället för ägaren beträffande detta område besluta om åtgärder, till vilka tillstånd av vattendomstolen ej erfordras eller av vilka icke följer skyldighet till penningutgift eller rätt till ersättning efter utgången av tiden för det rättsförhållande, som utgör grund för besittningen.

Den som med legorätt eller annan därmed jämförlig grund besitter ett visst område, är i frågor som gäller dikning och avledande av avloppsvatten berättigad att i stället för ägaren beträffande området besluta om åtgärder som inte förutsätter tillstånd av *miljötillståndverket* eller medför betalningsskyldighet eller rätt till ersättning efter att det rättsförhållande har upphört som besittningen grundar sig på.

12 §

Kungsådra är en tredjedel av vattendragets bredd vid medelvattenstånd, dock sålunda, att där i vattendraget allmänt idkas samfärdsel eller flottning kungsådrans bredd utgör minst sju meter. Vattendomstolen må, om det av viktiga skäl betingas, på ansökan förordna, att kungsådra skall hava större eller mindre bredd eller vara belägen även annorstädes än ovan sagts.

Ej må kungsådra, såframt icke av stadgandena i denna lag eller av vad särskilt är stadgat annat följer eller därtill erhållits tillstånd av vattendomstolen, genom byggande stängas eller inskränkas, ej heller må i kungsådra utsättas anordning eller annat ens tillfälligt hinder, som försvårar dess begagnande.

Frågan om kungsådrans läge och bredd kan genom ansökan göras anhängig vid vattendomstolen.

Kungsådran är en tredjedel av vattendragets bredd vid medelvattenstånd, dock så att om samfärdsel eller flottning allmänt idkas i vattendrag, är kungsådrans bredd minst sju meter. *Miljötillståndverket* kan, om viktiga skäl kräver det, på ansökan bestämma att kungsådran skall ha större eller mindre bredd eller också vara belägen någon annanstans än vad som sägs ovan.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag, vad som särskilt är föreskrivet eller av tillstånd som *miljötillståndverket* beviljat, får kungsådran inte genom byggande stängas eller inskränkas eller i kungsådra sättas anordning eller annat ens tillfälligt hinder som försvårar användningen av kungsådran.

Frågan om kungsådrans läge och bredd kan genom ansökan föras till *miljötillståndverket* för behandling.

15 §

Om inte annat följer av vad som stadgas nedan eller av tillstånd som meddelas med

stöd därav, får inte vatten ledas från vattendrag eller annan sådan åtgärd i vattendrag eller på marken vidtas, att därav i vattendra-

Gällande lydelse

gets läge, djup, vattenstånd eller vattnets lopp kan orsakas förändring som

1) åstadkommer skada eller men på annans vattenområde, fiske, mark, byggnad eller egendom av annat slag;

2) medför fara för översvämning, allmän vattenbrist eller skadlig förändring av vattennaturen och dess funktion;

3) betydligt minskar naturskönheten, trivsels i omgivningen, kulturvärdena eller vattendragets användbarhet för vattenförsörjning eller dess lämplighet för rekreatiönsändamål;

4) försämrar vattnets reningsförmåga, ändrar kungsådran eller försvårar begagnande av allmän far- eller flottled;

5) medför fara för hälsan; eller

6) på annat därmed jämförligt sätt kränker allmänt intresse (*förbud mot ändring av vattendrag*).

Förbud som avses i 1 mom. gäller även en åtgärd som kan förorsaka sådan förändring av vattnets eller bottenens beskaffenhet i vattendrag som kan ha i momentet nämnd följd, såvida det inte är fråga om en åtgärd som avses i 19 §.

Ovan i 1 mom. nämnt förbud avser dock ej åtgärd, varav kan förorsakas skada eller men endast för enskild, om han samtyckt till åtgärden.

Föreslagen lydelse

15 §

Om inte annat följer av vad som föreskrivs nedan eller av tillstånd som meddelas med stöd därav, får vatten inte ledas från vattendrag eller annan sådan åtgärd i vattendrag eller på marken vidtas att därav *eller såsom följd därav* i vattendragets läge, djup, vattenstånd, *vattenlopp eller vattenmiljön i övrigt* kan orsakas förändring, som

1) åstadkommer skada eller men på annans vattenområde, fiske, mark, byggnad eller egendom av annat slag,

2) medför fara för översvämning, allmän vattenbrist eller skadlig förändring av vattennaturen och dess funktion,

3) betydligt minskar naturskönheten, trivsels i omgivningen, kulturvärdena eller vattendragets användbarhet för vattenförsörjning eller dess lämplighet för rekreatiönsändamål,

4) försämrar vattnets reningsförmåga, ändrar kungsådran eller försvårar begagnande av allmän far- eller flottled,

5) medför fara för hälsan, eller

6) på annat därmed jämförligt sätt kränker allmänt intresse (*förbud mot ändring av vattendrag*).

Vad som ovan i 1 mom. föreskrivs om åtgärder gäller i tillämpliga delar också användning av anläggning eller anordning.

Förbudet i 1 mom. gäller också åtgärder som kan förorsaka sådan förändring av vattnets eller bottenens beskaffenhet i vattendrag som kan ha en i momentet nämnd följd, såvida det inte är frågan om förorening som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten miljöskyddslagen (/) eller förorening som förorsakas på det sätt som avses i detta kapitel 19 §.

Förbudet i 1 mom. gäller dock inte åtgärder som kan förorsaka skada eller men endast för en enskild, om denne har samtyckt till åtgärden.

15 a §

Vattendomstolen kan i enskilda fall på ansökan medge undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de vattendrag som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om bevil-

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan medge undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de vattendrag som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett företag för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts skulle ha sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om

Gällande lydelse

jande av undantag undersökas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Om undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas om vattendomstolens tillstånd.

16 §

Såsom i 15 § detta kapitel stadgad ändring av vattendrag, anses ej tagande av vatten från vattendrag för begagnande i ägares eller delägares hem- och boskapshushållning samt bevattning av hemträdgård (hushållsvatten) i omfattning, som motsvarar skäligen behov. Förslår ej vattnet i vattendrag för alla, som äro i behov av hushållsvatten, äger (vatten)nämnden, om vattenområdets ägare, vilken lider men av vattnets tagande, anhåller därom, meddela erforderliga föreskrifter för begränsande av vattnets förbrukning. Där förhållandena undergå ändring, må meddelad föreskrift ändras.

Föreslagen lydelse

beviljande av undantag undersökas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Beträffande undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om *tillstånd av miljötillståndsverket*.

16 §

Såsom ändring av vattendrag enligt 15 § i detta kapitel betraktas inte att vatten i en omfattning som motsvarar ett rimligt behov tas från vattendrag för att användas för ägarens eller en delägares hem- och boskaps-hushållning eller bevattning av hans köksträdgård (*hushållsvatten*). Om vattnet i ett vattendrag inte förslår för alla som behöver hushållsvatten, skall *kommunens miljövårdsmyndighet* på begäran av vattenområdets ägare, om denne lider skada till följd av vattentäkten, meddela behövliga föreskrifter om begränsning av vattenförbrukningen från vattenområdet. Om förhållandena förändras kan också föreskrifterna ändras.

17 §

I 1 mom. nämnd bädd eller vattnets lopp däri får inte ändras så att någon annans mark åsamkas skada. Vattendomstolen kan dock meddela tillstånd till byggande med beaktande i tillämpliga delar av vad som stadgas om byggande i vattendrag.

En i 1 mom. nämnd bädd eller vattnets lopp i den får inte ändras så att någon annans mark vållas skada därav. *Miljötillståndsverket* kan dock ge tillstånd till byggandet, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om byggande i vattendrag.

17 a §

Vattendomstolen kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de bäddar och källor som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om beviljande av undantag undersökas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Om undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas om vattendomstolens tillstånd.

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de bäddar och källor som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett företag för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Angående undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om *tillstånd av miljötillståndsverket*.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

Utan tillstånd av vattendomstolen får inte begagnas grundvatten eller vidtas åtgärd för tagande av grundvatten på ett sådant sätt, att detta kan medföra att erhållande av vatten för inrättning som tar grundvatten försvåras, att viktig eller annan för vattenanskaffning lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre givande än tidigare eller att möjligheten att utnyttja den annars försämras eller att erhållande av hushållsvatten på annans fastighet försvåras (förbud mot grundvattensändring). Förbudet gäller även tagande av marksubstanser och annan åtgärd om vilken inte stadgas i 22 §, såvida åtgärden uppenbarligen kan ha sådan följd som nämns ovan. På en åtgärd, om vilken inte stadgas i 22 §, men som uppenbarligen kan orsaka där åsyftade följder, tillämpas nämnda 22 §.

Om tagande av grundvatten eller någon annan åtgärd som avses i 1 mom. förorsakar sådana följder i vattendraget som nämns i 15 § i detta kapitel, skall åtgärden till denna del anses utgöra sådan ändring av vattendrag som anges i den nämnda paragrafen. Om åtgärden förorsakar sådana följder som avses i 15 a eller 17 a § i detta kapitel, gäller dessutom nämnda paragrafer.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller likväl icke tagande av grundvatten till hushållsvatten, ej heller anläggande av härför erforderlig brunn.

18 a §

På Finlands territorium, i insjöområdena eller territorialvattnen får inte vidtas åtgärder som kan orsaka i havsskyddslagen (1415/94) avsedd havsförorening utanför Finlands territorialvattengräns.

I Finlands territorialvatten får avfall eller andra ämnen inte i syfte att sänka eller annars bli kvitt dumpas det från finska eller utländska fartyg, från fordon på isen, från luftfartyg eller i 4 § 2 punkten havsskyddslagen avsedda havstekniska enheter, inte heller får fartyg eller luftfartyg sänkas eller överges med beaktande av vad 7 § 3 mom. havsskyddslagen stadgar om motsvarande åtgärd utanför territorialvattengränsen.

18 §

Utan miljötillståndsverkets tillstånd får ingen ta grundvatten eller vidta åtgärder för att ta grundvatten på ett sådant sätt att detta, till följd av, att grundvattnets kvalitet eller mängd förändras, leder till att en inrättning som tar grundvatten därför får svårare att erhålla vatten, att en viktig eller annan för vattenanskaffning lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre riklig än tidigare eller att möjligheterna att utnyttja den annars försämras eller att det på någon annans fastighet blir svårare att få hushållsvatten (förbud mot grundvattensändring). Förbudet gäller också tagande av marksubstanser och andra åtgärder, om dessa uppenbarligen kan få ovan nämnda följder.

Om tagande av grundvatten eller någon annan åtgärd som avses i 1 mom. kan förorsaka sådana följder i vattendraget som nämns i 15 § i detta kapitel, skall åtgärden till denna del anses utgöra sådan ändring av vattendrag som anges i nämnda paragraf. Skulle åtgärden medföra följder som avses i 15 a § eller 17 a § i detta kapitel, gäller dessutom vad som föreskrivs i nämnda paragrafer.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller dock inte när någon i obetydlig omfattning tar grundvatten till hushållsvatten eller för detta ändamål anlägger brunn.

Om förhindrande av att grundvatten förorenas genom utsläpp bestäms i miljöskyddslagen.

sen. Om deponering av muddermassa stadgas i 4 kap. 6 § i denna lag.

Vad 2 mom. stadgar om avfall eller annat ämne som dumpas i Finlands territorialvatten i syfte att sänka eller annars bli kvitt det gäller också utstjälpning från stranden av ämnen i syfte att sänka eller bli kvitt dem. Beträffande utstjälpning eller deponering av snö i havet från stranden gäller dock 19 § i detta kapitel.

Om förbränning av avfall i Finlands vattenområden stadgas i avfallslagen (1072/93).

Denna lag tillämpas inte på förhindrande av förorening av vatten orsakad av fartygs ordinarie drift eller på sådana åtgärder i samband med bekämpning av oljeskador om

Gällande lydelse

vilka stadgas i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (300/79). På havstekniska enheter som inte är samfärdsmedel tillämpas dock utöver vad som stadgas i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg, även stadgandena i denna lag.

19 §

Om inte annat följer av vad som stadgas nedan, får inte utan tillstånd av vattendoms-tolen vidtas åtgärd som kan orsaka förorening av vattendrag (förbud mot förorening av vattendrag). Såsom dylik åtgärd anses ledande eller utsläpp av fast, flytande eller gasformigt ämne eller energi i vattendrag så, att av åtgärden omedelbart eller under dess fortgång kan orsakas sådan förändring av vattnets eller bottenens beskaffenhet i vattendraget som

1) framträder som menlig uppgrundning av vattendraget;

2) medför skadlig förändring av vattennaturen och dess funktion eller uppenbar skada för fiskbeståndet;

3) vållar fara för hälsan;

4) leder till betydlig minskning av trivselen i omgivningen, av kulturvärdena eller av vattendragets lämplighet för vattenförsörjning eller rekreatiönsändamål; eller

5) kan orsaka annan med de ovan nämnda påföljderna jämförlig kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller ock uppläggande av däri avsedda ämnen på isen eller deras förande eller ledande så nära stranden av vattendrag, att de kunna hamna i vattnet och förorsaka menliga påföljder av anford beskaffenhet.

Vid bedömning av i 1 mom. avsedd förorening skall beaktas direkta och indirekta utsläpp av skadliga ämnen i havet. Genom statsrådsbeslut kan bestämmas att direkt eller indirekt utsläpp i havet av ett skadligt ämne oavsett följdverkningarna förutsätter tillstånd av vattendomstolen, om detta är nödvändigt för att ett sådant internationellt fördrag om skydd av havet som är förpliktande för Finland skall kunna följas. En föreskrift som utfärdas genom statsrådsbeslut kan gälla hela landet, trots att det internationella

Föreslagen lydelse

(upphävs)

19 §

Utöver vad som föreskrivs i 12—15 § i detta kapitel behövs tillstånd för muddring av vattendrag enligt 30 § i detta kapitel, placering av muddermassa i ett vattenområde enligt 4 kap. 6 §, avlägsnande eller ändring av anordningar och anläggningar som utförts för flottning enligt 5 kap. 30 §, flottning av obarkat virke enligt 5 kap. 96 §, dikning enligt 6 kap. 2 § samt ledande av dränerings vatten från invallningsområde i vattendrag enligt 7 kap. 1 § eller för någon annan därmed jämförbar åtgärd, också när åtgärden kan medföra sådan förorening av vattenområde som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten miljöskyddslagen. Miljötillstånd behövs härvid inte.

Om förhindrande av att vatten förorenas gäller i övrigt vad som föreskrivs i miljöskyddslagen.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

fördrag med stöd av vilket beslutet utfärdas gäller endast en del av Finlands territorium.

För förhindrande av vattnens förorening skall, utöver vad denna lag stadgar, iakttas vad som bestäms i sådana internationella fördrag om skydd av vattnen eller den marina miljön som är förpliktande för Finland. Genom statsrådsbeslut kan utfärdas närmare allmänna bestämmelser som gäller verkställigheten av bestämmelser i sådana internationella fördrag om skydd av havet som faller inom tillämpningsområdet för denna lag och som är förpliktande för Finland.

Angående skyldigheter i anslutning till verksamhet som medför risk för förorening av luften samt angående förhands- och andra åtgärder är stadgat särskilt.

20 §

Vad 19 § stadgar om vattendrag gäller också bädd och bäcken, som avses i 2 § detta kapitel, i fråga om åtgärder vilka kan förorsaka i 19 § nämnda menliga påföljder som kränker allmänt eller någon annans enskilda intresse. Tillstånd skall sökas hos miljövrådsnämnden så som anges i 10 kap., om ärendet inte annars skall behandlas av vattendomstolen.

20 a §

Utöver vad 19 och 20 §§ stadgar är tillstånd av vattendomstolen nödvändigt för utsläpp i sådana vatten som avses i de nämnda paragraferna enligt vad som särskilt föreskrivs i beslut av statsrådet. En förskrift enligt denna paragraf kan endast gälla sådana utsläpp som avses i de tillämpliga direktiv av Europeiska gemenskapen (EG) som gäller miljön.

I övrigt gäller om tillstånd enligt 1 mom. vad som stadgas om tillstånd enligt 19 §.

20 §

Om viktiga skäl kräver det kan miljötillståndsverket, om inte annat följer av 12—15 § i detta kapitel, på ansökan ge en myndighet eller den som har rätt att från vattendrag ta vatten för att användas såsom vätska tillstånd att också på annans vattenområde i vattendraget sätta ut ämnen som närmare anges i tillståndet eller vidta andra åtgärder för att förbättra vattendragets tillstånd eller vattnets bruksegenskaper eller för att undersöka vattendraget. Om åtgärden kan medföra förorening som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten miljöskyddslagen, gäller till denna del nämnda lag föreskriver.

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 b §

Tillstånd av vattendomstolen skall oavsett konsekvenserna av verksamheten utverkas för prospektering efter och utvinning av olja och gas inom Finlands territorialvatten samt för annan därmed förknippad verksamhet, om det inte är fråga om sådan ordinarie drift av fartyg som avses i 18 a § 5 mom. i detta kapitel.

Genom statsrådsbeslut utfärdas närmare allmänna bestämmelser om tillståndet. Genom beslut av miljöministeriet kan närmare allmänna bestämmelser utfärdas om kemikalier som används vid utforskning och nyttjande av havsbotten.

(upphävs)

20 c §

En i havsskyddslagen avsedd havsteknisk enhet får inte sänkas eller överges i Finlands territorialvatten.

(upphävs)

21 §

Vattendomstolen må, där det betingas av synnerliga skäl, på ansökan av behörig myndighet för vattendrag eller del därav giva för bibehållande av renligheten i vattendraget strängare föreskrifter än ovan i 19 § stadgats eller, därest ett allmänt intresse, som har samband med regleringen av vattendragets nyttjande inom gränserna för ett vidsträckt område, det förutsätter och enskilt intresse kan genom sakenliga anordningar i erforderlig omfattning säkerställas, giva lindrigare föreskrifter än vad i sagda paragraf stadgats. Skyldighet att ansöka om i 19 § avsett tillstånd gäller i dylikt fall åtgärd, som innebär avvikelse från föreskrifter, vilka givits med stöd av denna paragraf.

Då synnerliga skäl det påkalla, må vattendomstolen giva myndighet eller den, som äger rätt att från vattendrag taga vatten att användas såsom vätska, tillstånd att även på annans vattenområde i vattendraget utsätta i tillståndet angivna ämnen eller vidtaga andra åtgärder för förbättrande av vattendragets tillstånd eller vattnets bruksegenskaper eller för vattendragets undersökande. Här avsett utslag av vattendomstolen må gå i verkställighet oaktat ändring blivit sökt.

21 §

Om ett företag omfattar åtgärder som kräver tillstånd såväl enligt denna lag som miljöskyddslagen, behandlas tillståndsärendena tillsammans, så som föreskrivs i 16 kap. 2 § denna lag och 39 § miljöskyddslagen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §

(upphävs)

Tillförseln av nitrater från jordbruket i vattnen begränsas så som bestäms i beslut av statsrådet.

Med stöd av denna paragraf kan endast utfärdas sådana bestämmelser som gäller utsläpp som avses i Europeiska gemenskapens råds direktiv om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG).

22 §

(upphävs)

Ämne eller energi som avses i 19 § får inte uppläggas eller ledas till sådant ställe eller behandlas så (förbud mot förorening av grundvatten),

1) att grundvattnet kan bli hälsovådligt eller dess kvalitet annars väsentligt försämraras på ett viktigt eller något annat för vattenanskaffning lämpligt grundvattenområde;

2) att grundvattnet på annans fastighet kan bli hälsovådligt eller obrukbart för ett ändamål vartill det annars kunde begagnas; eller

3) att åtgärden genom sin inverkan på grundvattnets beskaffenhet annars kan kränka allmänt eller annans enskilda intresse.

Vattendomstolen må med motsvarande tillämpning av stadgandena i 21 § detta kapitel i fråga om grundvattnet på visst område giva lindrigare föreskrifter än i 1 mom. är stadgat.

22 a §

(upphävs)

Som en sådan åtgärd som avses i 22 § anses också en åtgärd varom särskilt bestäms i ett beslut av statsrådet. Om åtgärden orsakar förorening av grundvatten, tillämpas inte 22 § 2 mom. på föroreningen.

En föreskrift enligt denna paragraf kan endast gälla sådana åtgärder som avses i de tillämpliga EG-direktiv som gäller miljön.

23 §

(upphävs)

Från en inrättning för industriell eller till sin beskaffenhet därmed jämförlig verksamhet får inte sådana genom förordning angivna ämnen som är farliga för miljön eller hälsan utsläppas eller inledas i marken eller

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

vattendrag i sådana mängder att följer som avses i 19, 20 eller 22 § kan uppkomma. Verksamhetsidkaren skall, så som stadgas genom förordning, i förväg göra en anmälan om verksamheten eller ändring av verksamheten vid den inrättning där här avsedda ämnen behandlas till den tillsynsmyndighet som nämns i 21 kap 1 §.

Genom förordning kan också stadgas att verksamhetsidkaren i förväg skall göra en anmälan till tillsynsmyndigheten om byggande av eller ibruktagande av andra än i 1 mom. åsyftade inrättningar, som förorsakar fara för förorening av vatten, eller en ändring av inrättningens verksamhet. Vad detta moment stadgar om inrättningar gäller även andra därmed jämförbara företag och projekt. Att en anmälan görs befriar inte från skyldigheten att söka tillstånd av en myndighet, om detta krävs enligt denna lag.

23 a §

(upphävs)

Genom beslut av statsrådet kan det föreskrivas att ett ämne som är farligt för miljön eller hälsan inte får ledas in i ett vattendrag eller i en bädd eller ett bäcken som avses i 1 kap. 2 § eller att det kan ledas in i dem endast under de förutsättningar och med de begränsningar som nämns i beslutet.

En föreskrift enligt 1 mom. kan endast gälla ämnen som avses i förteckning I i bilagan till rådets direktiv om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö (76/464/EEG).

Vad denna paragraf stadgar om ledande av farliga ämnen in i vattendrag gäller också sådant utsläpp av avloppsslam in i vattendrag som avses i rådets direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG).

23 b §

(upphävs)

Genom beslut av statsrådet kan det föreskrivas att ett ämne som är farligt för miljön eller hälsan inte får ledas in i ett allmänt avlopp som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (982/77) eller att det kan ledas in i ett sådant avlopp endast under de förutsättningar och med de begränsningar som nämns i beslutet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

En föreskrift enligt denna paragraf kan endast gälla sådana ämnen som avses i förteckning I i bilagan till det direktiv som nämns i 23 a § 2 mom.

2 kap.

Allmänna stadganden om byggande i vattendrag

1 §

På byggande som avser tagande i bruk av vattenkraft, inrättande av farled, utbyggande av vattendrag för flottning, dikning, vattenstands- eller vattenreglering, avledande av vatten för användning som vätska samt avledande av avloppsvatten i vattendrag, tillämpas detta kapitel till de delar som framgår av respektive kapitel.

På byggande som avser tagande i bruk av vattenkraft, inrättande av farled, utbyggande av vattendrag för flottning, dikning, vattenstands- eller vattenreglering, avledande av vatten för användning som vätska samt avledande av avloppsvatten, tillämpas detta kapitel till den del som framgår av respektive kapitel.

1 a §

Vid handläggning av tillståndsärenden som avses i 1 kap. 19 § 1 mom. skall dessutom i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 41—44, 46, 55, 57 och 58 § miljöskyddslagen.

2 §

Kan av byggande eller anläggnings nyttjande förorsakas i 1 kap. 12—15 §§ avsedd förändring eller påföljd, skall till byggandet tillstånd av vattendomstolen utverkas.

Utan avseende å påföljanden av byggande skall tillstånd alltid sökas för uppförande av bro eller transportanordning över allmän far- eller flottled samt för anläggande av vatten-, avlopps-, kraft- eller annan ledning eller tunnel under sådan led.

För ändring av byggnad eller annan anläggning bör tillstånd likaledes sökas, om av ändringen förorsakas i 1 kap. 12-15 §§ avsedd förändring eller påföljd eller om förverkligandet av ändringen innebär en sådan avvikelse från föreskrifterna i tidigare meddelat tillståndsutslag, att den inverkar på vattenförhållandena på sätt, som kränker allmänt eller enskilt intresse.

För ombyggnad av anläggning, som utförts på grund av tillstånd, erfordras ej nytt tillstånd, om arbetet utföres med iakttagande av

2 §

Om byggande i vattendrag eller nyttjandet av en anläggning kan förorsaka i 1 kap. 12—15 § avsedda förändringar eller följder, förutsätter byggandet tillstånd av miljötillståndsverket. Ett sådant tillstånd krävs också vid sådana avvikelser från ett tidigare tillstånd som påverkar vattenförhållandena.

Oberoende av de följder som byggandet har skall tillstånd alltid sökas för uppförande av en bro eller transportanordning över en allmän far- eller flottled samt för anläggande av en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller annan ledning eller tunnel under en sådan led.

För ombyggnad av anläggning som utförts enligt ett tillstånd som har meddelats med stöd av denna lag behövs inte nytt tillstånd, om arbetet utföres med iakttagande av tidigare föreskrifter och påbörjas inom två år efter det att den tidigare anläggningen avlägsnades eller användningen upphörde. Om byggnadsarbetet inte slutförs inom fem år, skall

Gällande lydelse

tidigare föreskrifter och påbörjas inom två år efter det den tidigare anläggningen avlägsnats eller dess användning upphört. Slutföres ej byggnadsarbetet inom fem år, skall dock nytt tillstånd för anläggningen utverkas.

7 §

Är den, som bygger i vattendrag, i behov av annan tillhörigt område till grund för anordning, byggnad eller annan anläggning eller ny bädd jämte för dessas nyttjande oundgängligen erforderliga områden, så ock av område för uppläggande av jord, som skall avlägsnas, eller område, som försatt under vatten enligt 1 kap. 6 § 1 mom. blir vattenområde eller som erfordras för anordning eller anläggning, som bör utföras för skyddande av allmänt eller enskilt intresse, må vattendomstolen i samband med ansökan om behörigt tillstånd eller, där särskild orsak föreligger, även eljest på anhållan bevilja honom rätt till området med därå möjligen befintliga byggnader eller andra anläggningar, såframt i 6 § 2 mom. detta kapitel nämnda förutsättningar för byggandet föreligga och därjämte den största delen av det område, som behövs för ovan angivna ändamål, tillhör sökanden antingen på grund av äganderätt eller ständig nyttjanderätt eller rätt, som tillkommer honom såsom köpare av visst område. Är fråga om sökanden och andra samfällt tillhörigt område, utgör förutsättning för beviljande av rätten, att det för åtgärden erforderliga området icke är nämnvärt större än det område, som motsvarar sökandens andel i det samfälliga området.

På grund av rätt, som i stöd av 1 eller 2 mom. beviljats, må området nyttjas blott för det ändamål, för vilket rätten beviljats. Nyttjanderätten är ständig, såframt ej vattendomstolen på grund av särskilda skäl förordnat, att den skall gälla endast för viss tid.

12 §

Vid äventyr att tillståndet annars anses ha förfallit, skall det byggnadsarbete som beslutet avser inledas inom en tid som vatten-

Föreslagen lydelse

dock nytt tillstånd skaffas för anläggningen.

Ändras genom åtgärden med stöd av avtal eller samtycke ett markområde permanent till vattenområde och krävs inte tillstånd enligt de grunder som föreskrivs i denna lag, skall för åtgärden dock inhämtas tillstånd enligt detta kapitel.

7 §

Om den som bygger i ett vattendrag behöver ett område som tillhör någon annan såsom grund för en anordning, byggnad, anläggning eller ny bädd, jämte områden som användningen av dessa nödvändigt kräver eller såsom område för uppläggning av jord som avlägsnas, eller såsom område som försatt under vatten enligt 1 kap. 6 § blir vattenområde eller som behövs för anordning eller anläggning som byggs för att skydda allmänt eller enskilt intresse, skall *miljötillståndsverket* i samband med att tillståndet söks eller av annan särskild orsak på anhållan bevilja honom rätt till området med de byggnader och andra anläggningar som eventuellt finns där. *En sådan rätt kan beviljas endast* om förutsättningar för byggande enligt 6 § 2 mom. i detta kapitel föreligger och dessutom den största delen av det område som behövs för ovan nämnda ändamål tillhör sökanden antingen med stöd av äganderätt eller bestående nyttjanderätt. Om området ägs genom samägandeförhållande och sökanden är en av ägarna, kan tillstånd beviljas endast förutsatt att det område som behövs för åtgärden inte är nämnvärt större än det område som motsvarar sökandens andel i det samägda området.

Med stöd av en rätt som beviljats med enligt 1 eller 2 mom. får området nyttjas endast för det ändamål för vilket rätten beviljats. Nyttjanderätten är bestående, om inte *miljötillståndsverket* av särskilda skäl har förordnat att den endast skall gälla en viss tid.

Det byggnadsarbete som beslutet gäller skall inledas inom en tid som *miljötillståndsverket* bestämmer och som kan vara

Gällande lydelse

domstolen bestämmer och som kan vara högst fyra år från den dag då beslutet vann laga kraft. På ansökan, som skall göras innan den utsatta tiden har gått ut, kan vattendomstolen av särskilda skäl förlänga tiden med högst tre år.

Vattendomstolen och den tillsynsmyndighet som nämns i 21 kap. skall enligt 16 kap. 30 § 1 mom. inom den tid som vattendomstolen bestämmer underrättas om att ett byggnadsarbete har slutförts eller att en anläggning har tagits i bruk.

Föreslagen lydelse

högst fyra år från den dag då beslutet vann laga kraft. Om så ej sker anses tillståndet ha förfallit. På ansökan som skall göras innan den utsatta tiden har gått ut kan *miljötillståndsverket* av särskilda skäl förlänga tiden med högst tre år.

Miljötillståndsverket och den tillsynsmyndighet som bestäms i 21 kap. skall enligt 16 kap. 30 § 1 mom. inom den tid som *miljötillståndsverket* bestämmer underrättas om att ett byggnadsarbete har slutförts och att en anläggning har tagits i bruk.

22 §

Om en plan för skyddande av fiskfaunan har gjorts upp för vattendraget och fiskerihushållningsmyndigheten har godkänt planen, skall vattendomstolen efter behov beakta denna när den ålägger någon en fiskevårdsskyldighet. Detsamma gäller en plan för nyttjande och vård av ett fiskeområde enligt lagen om fiske (286/82).

Om åtgärder enligt 1 mom. medför kostnader för anläggaren som är oskäligen i förhållande till den nytta som kan vinnas genom dem eller om åläggande av en fiskevårdsskyldighet av någon annan orsak inte kan anses vara ändamålsenligt, skall anläggaren i stället för fiskevårdsskyldigheten eller en del av den åläggas att betala en avgift som motsvarar de skäligen kostnaderna för den på detta sätt ersatta skyldigheten till fiskerihushållningsmyndigheten, som skall använda avgiften för åtgärder enligt 1 mom. inom det vattenområde där åtgärden har skadliga verkningar (fiskerihushållningsavgift). Vattendomstolen kan vid behov utfärda föreskrifter om hur mottagaren skall använda avgiften.

Vattendomstolen kan på ansökan ändra bestämmelserna om fiskevårdsskyldigheten eller fiskerihushållningsavgiften, om förhållandena har förändrats väsentligt. En skyldighet som har visat sig vara oändamålsenlig med tanke på fiskerihushållningen kan även ses över, om det fiskeriekonomiska resultatet av skyldigheten kan förbättras utan att kostnaderna för att fullgöra den anmärkningsvärt ökar.

Om en plan för skyddande av fiskfaunan har gjorts upp för vattendraget och fiskerihushållningsmyndigheten har godkänt planen, skall *miljötillståndsverket* efter behov beakta denna när det fattar beslut om fiskerivårdsskyldighet. Detsamma gäller en plan för nyttjande och vård av ett fiskeområde enligt lagen om fiske (286/82).

Om åtgärder som avses i 1 mom. för anläggaren skulle medföra kostnader som vore oskäligen i förhållande till den nytta som kan vinnas genom dem eller om det av någon annan orsak inte är ändamålsenligt att påföra någon fiskevårdsskyldighet, skall anläggaren i stället för fiskevårdsskyldigheten eller en del av den förpliktas att betala en avgift (*fiskerihushållningsavgift*) som motsvarar de skäligen kostnaderna för den på detta sätt ersatta skyldigheten till fiskerihushållningsmyndigheten, som skall använda avgiften för åtgärder enligt 1 mom. inom det vattenområde där ovan nämnda åtgärd har skadliga verkningar. *Miljötillståndsverket* kan vid behov utfärda föreskrifter om hur mottagaren skall använda avgiften.

Om förhållandena har förändrats väsentligt, kan *miljötillståndsverket* på ansökan ändra vad som bestämts om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift. En skyldighet som har visat sig vara oändamålsenlig med tanke på fiskerihushållningen kan också ses över, om det fiskeriekonomiska resultatet av skyldigheten kan förbättras utan att kostnaderna för att fullgöra den anmärkningsvärt ökar.

Gällande lydelse

22 b §

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som utgjort grund för avgiften har förändrats, skall fiskerihushållningsmyndigheten bära upp avgiften justerad enligt stegringen av kostnadsnivån, även om den inte har ändrats så som anges i 22 § 4 mom. Justeringen görs i fulla tio procent och annars enligt de grunder som vattendomstolen har fastställt. Vid oenighet om justeringen kan ärendet på ansökan hänskjutas till vattendomstolen.

Fiskerihushållningsmyndigheten skall utan dröjsmål till den betalningsskyldige återbära den del av fiskerihushållningsavgiften som har burits upp enligt ett sådant beslut av myndigheten som nämns i 1 mom. och som överstiger vad som senare påförts genom vattendomstolens beslut.

22 c §

Vad som stadgas i 22 § 4 mom. och 22 b § gäller också motsvarande bestämmelser som har utfärdats med stöd av stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft. Ett första beslut om justering av en avgift med stöd av 22 b § fattas dock på ansökan av vattendomstolen. En förutsättning för en justering är att den skall anses vara påkallad av ett allmänt intresse eller ett viktigt enskilt intresse. Vattendomstolen skall i sitt beslut ta hänsyn till hur lång tid som hart förflutit sedan avgiften påfördes samt till övriga synpunkter som påverkar saken.

24 §

Skall vid byggande i vattendrag allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana eller därför byggd bro, trumma eller vall ändras eller ny sådan anläggning utföras, skall anläggaren utföra och bekosta arbetet. Har ej till här avsedd åtgärd erhållits vederbörandes samtycke, skall vattendomstolen på ansökan förordna om åtgärdens utförande.

Underhålles väg, järnväg eller annan rälsbana av stats- eller kommunal myndighet, är denna berättigad att utföra ovan avsett arbete

Föreslagen lydelse

22 b §

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som avgiften har baserat sig på har förändrats, skall fiskerihushållningsmyndigheten bära upp avgiften justerad enligt stegringen i kostnadsnivån, också om den inte har ändrats så som anges i 22 § 4 mom. Justeringen görs i fulla tio procent och annars enligt de grunder som *miljötillståndsverket* har fastställt. Vid oenighet om justeringen kan ärendet på ansökan hänskjutas till *miljötillståndsverket*.

Fiskerihushållningsmyndigheten skall utan dröjsmål till den betalningsskyldige återbära den del av fiskerihushållningsavgiften som har burits upp enligt ett sådant beslut av myndigheten som nämns i 1 mom. och som överstiger vad som senare har påförts genom *miljötillståndsverkets* beslut.

22 c §

Bestämmelserna i 22 § 4 mom. och 22 b § gäller också vad som på motsvarande sätt har föreskrivits med stöd av bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft. Ett första beslut om justering av en avgift enligt 22 b § skall dock fattas av *miljötillståndsverket* på ansökan. Justering kan ske under förutsättning att justeringen anses behövlig med hänsyn till allmänt intresse eller viktigt enskilt intresse. *Miljötillståndsverket* skall i sitt beslut ta hänsyn till hur lång tid som har förflutit sedan avgiften påfördes samt till övriga synpunkter som påverkar saken.

24 §

Om byggande i vattendrag medför att allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana eller därför byggd bro, trumma eller vall måste ändras eller en ny sådan anläggning uppföras, skall anläggaren utföra och bekosta arbetet. Har inte vederbörande samtyckt till åtgärden, skall *miljötillståndsverket* på ansökan bestämma om utförandet av åtgärden.

Om vägen, järnvägen eller rälsbanan underhålls av en statlig eller kommunal myndighet, har myndigheten rätt att utföra arbe-

Gällande lydelse

och utfå ersättning för erforderliga kostnader av anläggaren. Motsvarande rätt må av vattendomstolen på ansökan även eljest beviljas väghållaren eller järnvägens eller annan rälsbanas ägare, såframt trafikens säkerhet eller andra särskilda skäl det påkalla.

25 §

I utslag om byggande av bro eller trumma, som av vattendomstolen i stöd av 24 § detta kapitel gives, skola ock föreskrifter om dess underhåll och ombyggnad meddelas. Brons eller trummansägare eller anläggare må, med beaktande av vad i 3 mom. sagda paragraf är stadgat, åläggas att underhålla bron eller trumman.

Utgå förhållandena väsentlig förändring, må vattendomstolen på ansökan ändra utslag, som ovan i denna paragraf avses.

26 §

Vattendomstolen kan i tillståndsutslaget bevilja sökanden rätt att redan innan utslaget vunnit laga kraft inleda arbeten för genomförande av företaget och åtgärder som är nödvändiga för utförandet av arbete (tillstånd att inleda arbeten). Sådant tillstånd kan beviljas, om

1) ett skyndsamt inledande av arbetena måste anses viktigt för påbörjande eller förberedelser av ett sådant arbete som ingår i den långsiktiga byggnadsplan som ligger till grund för en ansökan, eller

2) uppskov med inledandet av arbetena skulle orsaka sökanden betydande skada och arbetet kan inledas utan att övriga former för utnyttjande av vatten eller naturen och dess funktion orsakas avsevärt varaktigt men om tillstånd förvägras eller tillståndsvillkoren ändras till följd av ändringssökande, eller om

3) det är fråga om ett företag för vilket vattendomstolen beviljat tillstånd med stöd av 6 § 1 eller 3 mom. i detta kapitel och som inte nämnvärt inverkar på vattenförhållandena.

Vattendomstolen skall bestämma om de ersättningar som fastställs i tillståndsbeslutet eller en del av dessa skall betalas innan de

Föreslagen lydelse

tet och få behövliga kostnader ersatta av anläggaren. Motsvarande rätt kan *miljötillståndsverket* också annars bevilja väghållaren eller järnvägens eller rälsbanans ägare, om trafiksäkerheten eller andra särskilda skäl kräver det.

25 §

I ett beslut som *miljötillståndsverket* med stöd av 24 § meddelar om byggande av bro eller trumma skall också tas in föreskrifter om underhåll och ombyggnad av bron eller trumman. Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 mom. kan ägaren eller anläggaren också förpliktas att underhålla bron eller trumman.

Ett beslut som avses i 1 mom. kan *miljötillståndsverket* på ansökan ändra om förhållandena ändras väsentligt.

26 §

Miljötillståndsverket kan i sitt tillståndsbeslut ge sökanden rätt att redan innan beslutet vunnit laga kraft inleda arbeten för att genomföra företaget samt vidta åtgärder som är nödvändiga för utförande av arbete (*tillstånd att inleda arbeten*). Sådant tillstånd kan beviljas om

1) ett skyndsamt inledande av arbetena måste anses viktigt för påbörjande eller förberedelse av ett arbete som ingår i den långsiktiga byggnadsplan som ligger till grund för ansökan, eller

2) uppskov med inledandet av arbetena skulle orsaka sökanden betydande skada och arbetet kan inledas utan att övriga former för utnyttjande av vatten eller vattennaturen eller dess funktion orsakas avsevärt varaktigt men, om tillstånd förvägras eller tillståndsvillkoren ändras till följd av ändringssökande, eller om

3) det är frågan om ett företag för vilket *miljötillståndsverket* har beviljat tillstånd enligt 6 § 1 eller 3 mom. i detta kapitel och som inte nämnvärt inverkar på vattenförhållandena.

Miljötillståndsverket skall bestämma om de ersättningar som fastställs i tillståndsbeslutet eller en del av dessa skall betalas in-

Gällande lydelse

arbeten som avses i tillståndet inleds. Ersättningen får lyftas mot godtagbar säkerhet. I ett sådant beslut av vattendomstolen som avses i detta moment får ändring inte sökas.

Föreslagen lydelse

nan de arbeten som avses i tillståndet inleds. Ersättningen får lyftas mot godtagbar säkerhet. I ett sådant beslut av *miljötillståndsverket* som avses i detta moment får ändring inte sökas.

27 §

Den som har lidit förlust av förmån skall hos vattendomstolen ansöka om att ägaren skall förpliktas att betala ersättning eller vidta åtgärder som avses ovan. Om inte en längre tid har bestämts i det beslut där tillstånd till byggandet meddelades, skall ärendet anhängiggöras inom tio år efter att en anmälan om slutförande gjordes enligt 12 § 3 mom. eller efter att byggnadsarbetet har slutförts, om detta inte har skett före anmälan. Utan hinder av denna tid kan ersättning dock sökas för skador som har orsakats av att anläggningen har rasat eller av någon annan oförutsedd anledning.

Den som har lidit förlust av förmån skall hos *miljötillståndsverket* ansöka om att ägaren skall förpliktas att betala ersättning eller vidta åtgärder som avses ovan. Om inte en längre tid har bestämts i det beslut där tillstånd till byggandet meddelades, skall ärendet väckas inom tio år efter att en anmälan om slutförande gjordes enligt 12 § 3 mom. eller efter att byggnadsarbetet hade slutförts, om detta inte har skett före anmälan. Utan hinder av denna tid kan ersättning dock sökas för skador som har orsakats av att anläggningen har rasat eller av någon annan oförutsedd anledning.

30 §

Vattendomstolen må på ansökan av anläggningens ägare eller den, som lider men av anläggningens nyttjande, så ock av vederbörande myndighet meddela förtydligande föreskrifter om anläggningens nyttjande, dock sålunda, att nyttan av anläggningen genom föreskrifterna ej nämnvärt minskas.

Miljötillståndsverket kan på ansökan av anläggningens ägare eller den som lider men av att anläggningen används samt på ansökan av vederbörande myndighet meddela förtydligande föreskrifter om hur anläggningen skall användas, dock så att nyttan av denna inte nämnvärt minskas genom föreskrifterna.

31 §

Ej må utan tillstånd av vattendomstolen anläggning, som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp, avlägsnas. Tillstånd till avlägsnande må ej beviljas, såframt av avlägsnandet skulle förorsakas i 5 § detta kapitel nämnd skadlig påföljd, som genom åtgärder i samband med avlägsnandet icke kan förebyggas.

Anläggningar som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp får inte avlägsnas *utan tillstånd av miljötillståndsverket*. Tillstånd att avlägsna anläggningen får inte beviljas om detta skulle förorsaka en sådan i detta kapitel 5 § nämnd skadlig påföljd som inte kan förebyggas genom åtgärder i samband med att anläggningen avlägsnas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

Vill ägare avlägsna anläggning, till vars nyttjande annan i stöd av 9 § detta kapitel erhållit tillstånd och vilken nyttjaren fortfarande behöver, må vattendomstolen på ansökan bevilja den sistnämnde rätt att inlösa anläggningen. Vattendomstolen fastställer löseskillingen enligt anläggningens dåvarande värde med beaktande av vad av anläggningskostnaderna enligt 13 § detta kapitel möjligen redan erlagts åt ägaren, så ock av det men, som av anläggningens bibehållande på annans område möjligen förorsakas.

32 §

Om ägaren vill avlägsna en anläggning som någon annan med stöd av 9 § i detta kapitel har fått tillstånd att använda och som denne fortfarande behöver, kan *miljötillståndsverket* på ansökan bevilja den sistnämnde rätt att inlösa denna. Miljötillståndsverket skall fastställa inlösningspriset enligt anläggningens dåvarande värde, med beaktande av vad som enligt 13 § i detta kapitel möjligen redan har betalats till ägaren samt det men som möjligen förorsakas av att anläggningen bibehålls på någon annans område.

3 kap.

Tillgodogörande av vattenkraft

2 §

Till byggande av kraftverk skall tillstånd sökas av vattendomstolen. Detsamma gäller ock om ändring av tidigare byggd inrättning och därtill hörande anläggningar eller ändring av deras nyttjande i de fall, i vilka enligt 2 kap. 2 § 3 mom. tillstånd bör sökas för ändring av anläggning i vattendrag.

2 §

För byggande av kraftverk skall tillstånd sökas *hos miljötillståndsverket*. Detsamma gäller ändring av en tidigare byggd inrättning och därtill hörande anläggningar eller ändring av deras användning när tillstånd enligt 2 kap. 2 § 1 mom. skall sökas för *avvikelse från bestämmelserna i ett tidigare beviljat tillstånd*.

6 §

Till säkerhet för nyttjanderätt till vattenkraft, som överlåtits åt annan för viss tid eller varaktigt, må inteckning fastställas, såframt nyttjanderätten gäller egendom, vari inteckning enligt förordningen den 9 november 1868 om inteckning i fast egendom är tillåten. I fråga om sådan inteckning lände till efterrättelse, vad om inteckning av nyttjanderätt i sagda förordning är stadgat, dock sålunda, att inteckningen även utan förnyelse är i kraft den tid, för vilken rätten överlåtits.

En nyttjanderätt till vattenkraft som för viss tid eller varaktigt upplåtits åt någon annan kan inskrivas enligt 14 kap. jordabalken (540/1995).

7 §

Vill ägare ej på tidigare eller skäligbefunna nya villkor förnya under denna lags giltighetstid upprättat avtal, varmed vattenområde upplåtits på lega för tillgodogörande av vattenkraft eller åt någon överlåtits för viss

7 §

Om inte ägaren på tidigare villkor eller nya villkor som kan anses skäliga vill förnya ett under denna lags giltighetstid slutet avtal, genom vilket ett vattenområde har upplåtits på lega för tillgodogörande av vat-

Gällande lydelse

tid nyttjanderätt, som i 6 § detta kapitel avses, är innehavaren av lego- eller nyttjanderätten berättigad att yrka, att ägaren för pris, som bestämmes enligt skäligt värde, skall av honom inlösa de byggnader och övriga anläggningar jämte maskiner och anordningar, som uppförts i vattendraget och på dess strand för utnyttjande av ifrågavarande rätt. Yrkande härom skall anhängiggöras medelst talan i vattendomstolen senast inom sex månader efter det lego- eller nyttjanderätten upphört att gälla.

11 §

I avseende å inbjudan till deltagande i byggande av kraftverk äger förslagsställaren anhålla, att vattendomstolen medelst offentlig kungörelse uppmanar dem, som enligt 9 § detta kapitel äga rätt att taga del i företaget och äro därtill villiga, att senast på dag, som i kungörelsen förelagts, skriftligen anmäla hos vattendomstolen om deltagande i företaget samt framlägga erforderlig utredning om sin rätt därtill. Ansökningen om kungörelse bör biläggas plan för företaget, utredning därom, vem den vattenkraft, som skall tagas i bruk, tillhör, samt kostnadsförslag för företaget jämte uppgift därom, vilken del av kostnaderna är avsedd att finansieras av dem, som taga del i företaget. Dessa handlingar skola under kungörelsetiden vara tillgängliga för vederbörande i vattendomstolens tjänsterum eller på annat i kungörelsen angivet ställe. Förslagsställaren skall därjämte utan dröjsmål efter det kungörelsen utfärdats i rekommenderat brev eller på annat sätt bevisligen tillställa avskrift av kungörelsen övriga delägare i den vattenkraft, som skall tagas i bruk, dock ej delägare, vilkas andelar uppenbarligen äro mindre än en hundraedel av vattenkraften.

Utvisar utredning, som företetts vid anhållan om kungörelse, att lagliga förutsättningar för byggandet uppenbarligen ej föreligga, må vattendomstolen icke bifalla anhållan om kungörelse.

Har ej delägare i vattenkraften, efter det han på förenämnt sätt erhållit meddelande, hos vattendomstolen anmält om sitt delta-

Föreslagen lydelse

tenkraft eller genom vilket nyttjanderätt på viss tid har upplåtits enligt 6 §, får innehavaren av lego- eller nyttjanderätten yrka att ägaren, till ett pris som bestäms enligt skäligt värde, av honom skall lösa in de byggnader och övriga anläggningar jämte maskiner och anordningar som har uppförts i vattendraget och på dess strand för utnyttjandet av lego- eller nyttjanderätten. *Ett inlösningsyrkande skall väckas genom ansökan till miljötillståndsverket* senast inom sex månader efter att lego- eller nyttjanderätten upphörde att gälla.

11 §

I avsikt att inbjuda till deltagande i byggandet av ett kraftverk skall förslagsställaren anhålla att *miljötillståndsverket* genom offentlig kungörelse uppmanar dem som enligt 9 § i detta kapitel har rätt att delta i företaget och är villiga att göra det att senast den dag som bestäms i kungörelsen skriftligen anmäla *till miljötillståndsverket* att de vill delta i företaget samt framlägga utredning om sitt rätt att delta i företaget. Till ansökan om kungörelse skall bifogas en plan för företaget, en utredning av vilken framgår vem den vattenkraft som skall tas i bruk tillhör samt ett kostnadsförslag för företaget med uppgift om vilken del av kostnaderna som är avsedd att finansieras av dem som deltar i företaget. Dessa handlingar skall under kungörelsetiden vara tillgängliga för vederbörande i *miljötillståndsverkets* tjänsterum eller på något annat i kungörelsen angivet ställe. Förslagsställaren skall också utan dröjsmål efter att kungörelsen utfärdats i rekommenderat brev eller på annat sätt bevisligen tillställa övriga delägare i den vattenkraft som skall tas i bruk en kopia av kungörelsen, dock inte de delägare vilkas andelar uppenbarligen är mindre än en hundraedel av vattenkraften.

Visar en utredning som framlagts i samband med anhållan om kungörelse att lagliga förutsättningar för byggande uppenbarligen saknas, skall *miljötillståndsverket* inte bifalla en anhållan om kungörelse.

En delägare i vattenkraften som på ovan nämnt sätt har delgivits meddelande om företaget, men som inte *till miljötillstånds-*

Gällande lydelse

gande i företaget, har han gått förlustig sin rätt därtill. Detsamma gäller, om ej den, som anmält sig deltaga i företaget, inom sextio dagar efter bevisligen erhållen uppmaning underskrivit bolagsavtalet jämte bifogad bolagsordning eller, såframt han ej anser sig kunna godkänna bolagsavtalet, medelst ansökan hos vattendomstolen anhållit om åtgärd, som i 13 § 2 mom. detta kapitel avses.

Tillstånd till företaget skall, såframt vattendomstolen ej på ansökan beviljat förlängd tid, sökas inom ett år efter utgången av den i kungörelsen förelagda tiden vid äventyr, att förslaget eljest skall anses hava förfallit. Har ej överenskommelse om annan verksamhetsform träffats, skall ansökan göras i det aktiebolags namn, som enligt 10 § detta kapitel skall bildas. I samband med ansökningen om tillstånd skall utredning företes därom, att inbjudan till deltagande på ovan angivet sätt delgivits.

13 §

Uppkommer mellan sakägarna meningsolikhet om rätten till vattenkraften eller angående tillämpningen av ovan angivna stadganden om deltagande i byggnadsföretaget, skola sakägarna, såframt saken ej kan i sammanhang med ansökningen avgöras, medelst beslut av vattendomstolen anvisas att inom viss tid därom anhängiggöra talan. Sådan föreskrift utgör icke hinder för fortsatt handläggning av ansökningen och meddelande av tillstånd, såframt vattendomstolen ej finner vägande skäl föreligga för uppskov i saken, intill dess tvisten avgjorts.

Angår meningsolikheten bolagsavtalet eller upprättande av bolagsordning för ett aktiebolag, som avses i 10 § i detta kapitel, har de som deltar i företaget rätt att hos vattendomstolen anhålla om tillsättande av två skiljemän och en ordförande för dem för att avgöra meningsolikheterna med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om skiljeförfarande (967/92).

Föreslagen lydelse

verket har anmält att han deltar, har förlorat sin rätt att delta i företaget. Detsamma gäller den som har anmält sitt deltagande i företaget men som inte inom sextio dagar efter bevisligen mottagen uppmaning har undertecknat bolagsavtalet och därtill fogad bolagsordning eller, om han inte anser sig kunna godkänna bolagsavtalet, genom ansökan till *miljötillståndsverket* har anhållit om åtgärder som nämns i 13 § 2 mom. i detta kapitel.

Tillstånd till företaget skall, om inte *miljötillståndsverket* på ansökan beviljat längre tid, sökas inom ett år efter utgången av den i kungörelsen förelagda tiden. Om inte så sker anses ansökan ha förfallit. Ansökan skall göras i det aktiebolags namn som skall bildas enligt 10 § i detta kapitel, om ingen överenskommelse om någon annan verksamhetsform har gjorts. Sökanden skall i samband med tillståndsansökan utreda att inbjudan till deltagande har delgivits på ovan nämnt sätt.

13 §

Om sakägarna blir oense om rätten till vattenkraften eller tillämpningen av ovan nämnda bestämmelser om deltagande i byggnadsföretaget, skall *miljötillståndsverket*, om den inte kan avgöra frågan såsom en prejudiciell fråga i samband med handläggningen av ansökan, besluta anvisa sakägarna att inom utsatt tid *väcka talan i ärendet vid tingsrätt*. *Miljötillståndsverkets* beslut hindrar dock inte fortsatt handläggning av ansökan *och avgörande av tillståndsansökan*, om inte *miljötillståndsverket* anser att det föreligger vägande skäl att skjuta upp handläggningen tills tvisten är avgjord. *Ärendet behandlas av den tingsrätt inom vars domrets merparten av vattenkraften är belägen*.

Om oenigheten gäller bolagsavtalet eller upprättandet av bolagsordningen för ett aktiebolag som avses i 10 § i detta kapitel, har de som deltar i företaget rätt att hos *tingsrätten* anhålla att två skiljemän och en ordförande för dem skall tillsättas för att avgöra de frågor i vilka sakägarna är oense, med iakttagande i tillämpliga delar vad som föreskrivs i lagen om skiljeförfarande (967/92).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Den, som styrker sin rätt till vattenkraft, vilken tagits i bruk för ett i 1 mom. avsett kraftverk, må medelst ansökan begära, att vattendomstolen skall utsätta tid, inom vilken kraftverkets ägare vid vite, som av vattendomstolen förelägges, bör inleda i 9 § detta kapitel angivet förfarande.

Den som styrker sin rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett i 1 mom. avsett kraftverk, kan genom ansökan begära att *miljötillståndsverket* skall utsätta en tid inom vilken kraftverkets ägare skall inleda ett förfarande som avses i 9 §. *Angående behandlingen av ärendet gäller i tillämpliga delar det som i 21 kap. föreskrivs om förvaltnings- tvångsärenden.*

4 kap.

Farleder och andra områden för församfärdsl i vatten

1 a §

Vattendomstolen kan på ansökan av sjöfartsverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik skall vara offentlig farled. En offentlig farled kan också inrättas i ett vattendrag med kungsådra.

1 a §

Miljötillståndsverket kan på ansökan av sjöfartsverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik skall vara offentlig farled. En offentlig farled kan också inrättas i ett vattendrag med kungsådra.

2 §

Vattendomstolen kan, på ansökan, för allmän lokal farled förklara en del av vattendrag som inte hör till offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik, inberäknat trafik med fritidsbåtar. Förordnande om allmän lokal farled kan även meddelas i fråga om vattendrag som har kungsådra.

2 §

Miljötillståndsverket kan på ansökan för allmän lokal farled förklara en del av ett vattendrag som inte hör till en offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik, inberäknat trafik med fritidsbåtar. Förordnande om allmän lokal farled kan även meddelas i fråga om vattendrag som har kungsådra.

3 §

Innan vattendomstolen i enlighet med 1 a eller 2 § inrättar en allmän farled, skall den förvissa sig om att den del av vattendraget som det är fråga om skäligen uppfyller de krav som med beaktande av samfärdseln i vattendraget kan ställas på en allmän farled.

I vattendomstolens utslag skall den allmänna farledens läge anges. Om läget i något avseende bestäms så att det avviker från ansökan, skall sökanden ges tillfälle att inkomma med ett bemötande innan utslaget ges.

I utslaget skall även ingå bestämmelser om sådana åtgärder som avses i 4 och 6 §§, om

3 §

Innan *miljötillståndsverket* i enlighet med 1 a eller 2 § inrättar en allmän farled, skall den förvissa sig om att den del av vattendraget som det är fråga om skäligen uppfyller de krav som med beaktande av samfärdseln i vattendraget kan ställas på en allmän farled.

I *miljötillståndsverkets* avgörande skall den allmänna farledens läge anges. Om läget i något avseende bestäms så att det avviker från ansökan, skall sökanden ges tillfälle att avge bemötande innan beslutet fattas.

I ett avgörande genom vilket farleden bestäms skall också ingå bestämmelser om

Gällande lydelse

de med beaktande av 1 mom. behövs för att iståndsätta farleden. Vattendomstolen kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak ge ett särskilt utslag om farleden innan den beslutar om ovan nämnda åtgärder. Vattendomstolen bestämmer när en allmän lokal farled, efter att de nödvändiga arbetena utförts, kan tas i bruk. Sjöfartsverket beslutar om ibruktagande av en offentlig farled.

Om inrättande av säkerhetsanordningar i en allmän farled eller på stranden av en sådan gäller förutom stadgandena i detta kapitel dessutom vad som särskilt stadgas om säkerhetsanordningar inom sjöfarten.

En allmän farled skall införas i den vattenbok som nämns i 15 kap. 12 § och i vattendomstolens karta samt på sjöfartsverkets sjökort.

Föreslagen lydelse

åtgärder som avses i 4 och 6 §, om dessa med beaktande av 1 mom. behövs för iståndsättning av farleden. *Miljötillståndsverket* kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak meddela ett särskilt avgörande om farleden innan den beslutar om ovan nämnda åtgärder. *Miljötillståndsverket* bestämmer när en allmän lokal farled efter att de nödvändiga arbetena har utförts får tas i bruk. Sjöfartsverket beslutar om ibruktagande av en offentlig farled.

Om inrättande av säkerhetsanordningar i en allmän farled eller på stranden av en sådan gäller förutom bestämmelserna i detta kapitel dessutom vad som särskilt föreskrivs om säkerhetsanordningar inom sjöfarten.

En allmän farled skall införas i det *vattenbetsregister* som nämns i 12 kap. 11 § och i *miljötillståndsverkets* karta samt på sjöfartsverkets sjökort.

5 §

Har i 1 mom. nämnt avtal inte ingåtts eller förhandligar förts, skall staten eller den som sätter i stånd en allmän farled ansöka om tillstånd av vattendomstolen att placera ut säkerhetsanordningen i vattendraget eller på dess strand. På företaget tillämpas i övrigt vad 2 kap. stadgar om byggande i vattendrag. Tillstånd får dock inte utan tvingande behov meddelas för placering av en anordning på en tomt, byggnadsplats, upplagsplats eller badstrand, i en trädgård eller på något annat område som tagits i särskilt bruk. Det får inte bestämmas att ett ansökningsmål som avses i detta moment handläggs vid en syneförrättning.

Har ett avtal som nämns i 1 mom. inte ingåtts eller har förhandlingar inte förts, skall staten eller den som sätter i stånd en allmän farled ansöka om tillstånd av *miljötillståndsverket* att placera ut säkerhetsanordningen i vattendraget eller på dess strand. På företaget tillämpas i övrigt vad 2 kap. föreskriver om byggande i vattendrag. Tillstånd får dock inte utan tvingande behov meddelas för placering av en anordning på en tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats, badstrand eller på något annat område som tagits i särskilt bruk. Det får inte bestämmas att ett ansökningsärende som avses i detta moment skall handläggas vid en syneförrättning.

6 §

För placering av jord som avlägsnats från farled och annat från botten av en farled upphämtat fast ämne (*muddermassa*) i ett vattenområde skall utverkas tillstånd av vattendomstolen, om åtgärden kan orsaka i 1 kap. 12—15 eller 19 §§ avsedda följder, och oavsett följderna, om placeringen sker inom Finlands territorialvatten i syfte att bli kvitt

6 §

För placering av jord som har avlägsnats från farled och annat från botten av en farled upphämtat fast ämne (*muddermassa*) i ett vattenområde skall utverkas tillstånd av *miljötillståndsverket*, om åtgärden kan orsaka i 1 kap. 12—15 eller 19 § avsedda följder och oavsett följderna, om placeringen sker inom Finlands territorialvatten i syfte att

Gällande lydelse

dess ämnen och det inte är fråga om obetydliga mängder muddermassa. Genom statsrådsbeslut utfärdas närmare allmänna föreskrifter om deponering av muddermassa och om förutsättningarna för detta inom Finlands territorialvatten. I fråga om en åtgärd som kräver tillstånd och om beviljande av tillstånd gäller i övrigt i tillämpliga delar 2 och 10 kap. 1 2 kap. 7 § avsedd rätt till området krävs dock inte, om åtgärden inte leder till att ett vattenområde blir markområde. Genom beslut av miljöministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om bedömningsgrunder och gränsvärden för skadliga ämnen i muddermassa.

Om tillstånd av vattendomstolen enligt 1 mom. inte krävs, får muddermassa deponeras inom en annan ägares vattenområde utan hans medgivande.

Utan markägarens samtycke får muddermassa inte läggas upp på en odling eller på ett område som avses i 5 § 2 mom. och som tagits i särskilt bruk. Inte heller får muddermassa utan markägarens samtycke läggas upp på något annat markområde, om det inte är fråga om en obetydlig mängd eller vattendomstolen meddelar tillstånd därtill.

Föreslagen lydelse

bli kvitt dessa ämnen och det inte är frågan om obetydliga mängder muddermassa. Genom statsrådsbeslut meddelas närmare allmänna föreskrifter om deponering av muddermassa och om förutsättningarna för detta inom Finlands territorialvatten. I fråga om en åtgärd som kräver tillstånd och om beviljande av tillstånd gäller i övrigt i tillämpliga delar 2 kap. 1 2 kap. 7 § avsedd rätt till området krävs dock inte, om inte åtgärden leder till att ett vattenområde blir markområde. Genom beslut av miljöministeriet kan närmare bestämmelser meddelas om bedömningsgrunder och gränsvärden för skadliga ämnen i muddermassa.

Om tillstånd av *miljötillståndsverket* enligt 1 mom. inte krävs, får muddermassa deponeras inom en annan ägares vattenområde utan hans medgivande.

Utan markägarens samtycke får muddermassa inte läggas upp på en odling eller på ett område som avses i 5 § 2 mom. och som tagits i särskilt bruk. Inte heller får muddermassa utan markägarens samtycke läggas upp på något annat markområde, om det inte är frågan om en obetydlig mängd eller *miljötillståndsverket* har meddelat tillstånd därtill.

7 a §

Om ett ärende enligt denna paragraf skall behandlas av vattendomstolen, skall sökanden ge vattendomstolen en tillräcklig utredning om behovet av den ansökta rättigheten eller åtgärden.

Om ett ärende i denna paragraf skall behandlas av *miljötillståndsverket*, skall sökanden ge *verket* en tillräcklig utredning om behovet av den rättighet eller åtgärd som ansökan gäller.

8 a §

Om användningen av en farled som inrättats enligt 3 § på förhand kan antas förorsaka skada, men eller annan förlust av förmån som skall ersättas enligt 8 §, skall den som underhåller farleden i utslaget om inrättande av farleden åläggas att betala ersättning för detta. Vattendomstolen kan även besluta att ersättningsbestämmelserna skall justeras separat vid en tidpunkt som bestäms i utslaget. Om skada, men eller annan förlust av förmån som kan uppskattas inte kommer att orsakas, kan vattendomstolen ålägga sökanden att inom en viss tid väcka ett an-

8 a §

Om användningen av en farled som inrättats enligt 3 § på förhand kan antas förorsaka skada, men eller annan förlust av förmån som skall ersättas enligt 8 §, skall den som underhåller farleden i beslutet om inrättandet av farleden förpliktats att betala ersättning för detta. *Miljötillståndsverket* kan också besluta att ersättningsbestämmelserna skall justeras separat vid en tidpunkt som bestäms i beslutet. Om skada, men eller annan förlust av förmån som kan uppskattas inte kommer att orsakas, kan *miljötillståndsverket* förplikta sökanden att inom en viss tid väcka ett an-

Gällande lydelse

sökningsmål för fastställande av ersättningar. Ett sådant åläggande hindrar inte den som lider skada att särskilt söka ersättning enligt 11 kap. 8 § 3 mom. hos den som underhåller farleden.

9 §

För begagnande av farled i vattendrag får ersättning inte uppbäras, om inte vattendomstolen i fråga om en enskild farled eller trafikministeriet i fråga om en allmän lokal farled, där kostnaderna för iståndsättandet är avsevärda, på ansökan beviljat den som satt farleden i stånd rätt att av dem som begagnar den uppbära en avgift för ersättande av iståndsättningskostnaderna. I ett beslut där nämnda rätt beviljas skall bestämmas avgiftens belopp, grunderna för dess uppbärande och den tid för vilken rätten har beviljats.

Ägaren eller den, vars rätt eller fördel frågan kan angå, må dock hos vattendomstolen ansöka om fastställande av avgiftens belopp och grunden för dess uppbärande.

Föreslagen lydelse

ansökningsärende om fastställande av ersättningen. Miljötillståndsverkets beslut hindrar inte den skadelidande att särskilt söka ersättning enligt 11 kap. 8 § 3 mom. av den som underhåller farleden.

9 §

För begagnande av en farled i ett vattendrag får inte uppbäras ersättning, om inte *miljötillståndsverket*, i fråga om en enskild farled, eller trafikministeriet, i fråga om en allmän lokal farled vars iståndsättning medför avsevärda kostnader, på ansökan har beviljat iståndsättaren rätt att av dem som begagnar farleden uppbära en avgift för ersättande av iståndsättningskostnaderna. I det beslut genom vilket rätten beviljas skall bestämmas avgiftens belopp, de grunder på vilka avgiften får uppbäras samt tiden för vilken rätten beviljas.

Ägaren eller den vars rätt eller fördel frågan kan gälla får dock hos *miljötillståndsverket* omsöka om fastställande av avgiftens belopp och grunden för dess uppbärande.

5 kap.

Virkesflottning

9 §

Om fastställande, ändring och upphävande av flottningsstadga skall ansökas hos vattendomstolen. Ansökningen må göras av virkesägare eller den, som ämnar bedriva flottning i vattendraget, vederbörande myndighet, ((vatten))nämnden, ägare av vattenområde, strand, anordning eller byggnad eller annan anläggning, idkare av samfärdsl i vattendraget samt även av annan, där flottningens bedrivande i vattendraget omedelbart kan beröra hans rätt eller fördel.

9 §

Fastställande, ändring och upphävande av flottningsstadga skall sökas hos *miljötillståndsverket*. Ansökan kan göras av en virkesägare eller den som ämnar bedriva flottning i vattendraget, vederbörande myndighet, *kommunal miljöförvaltningsmyndighet*, ägare av vattenområde, strand, anordning eller byggnad eller annan anläggning, den som idkar samfärdsl i vattendraget samt av någon annan vars rätt eller fördel omedelbart kan beröras av att flottning bedrivs i vattendraget.

14 §

Bildas i vattendraget senare flottningsförening, skall för dess verksamhet nödig egendom, som enligt 1 mom. tillhör staten, på

Om en flottningsförening senare bildas i vattendraget, skall för dess verksamhet behövlig egendom, som enligt 1 mom. tillhör

Gällande lydelse

ansökan av flottningsföreningen medelst utslag av vattendomstolen utan ersättning överförs på föreningen. På ansökan av den, vars intresse saken rör, skall ock medelst utslag av vattendomstolen föreskrivas om överförande av egendom, som i 1 mom. avses, från en flottningsförening till en annan, såframt en allmän reglering av flottningens bedrivande det påkallar. Huru egendom övergår till staten, då flottningsförenings verksamhet upphör, stadgas i 78 § detta kapitel.

Utslag av vattendomstolen i fall, som ovan nämnts, gäller såsom fastighetens åtkomsthändelse.

Föreslagen lydelse

staten, på ansökan av flottningsföreningen genom beslut av *miljötillståndsverket* överförs på föreningen. På ansökan av den vars intresse berörs av saken, skall också genom *miljötillståndsverkets* beslut föreskrivas att egendom som avses i 1 mom. skall överföras från en flottningsförening till en annan, om en allmän reglering av flottningen kräver det. I 78 § föreskrivs hur egendom övergår till staten när en flottningsförening upphör med sin verksamhet.

I de fall som nämns ovan gäller ett beslut av *miljötillståndsverket* såsom fastighetens åtkomsthändelse.

18 §

Allmän flottled, som med stöd av 1 mom. fastställts, ävensom bestämmelse i enlighet med 1 mom. om bredden på allmän flottled skola införas i vattenboken och på vattendomstolens karta samt på den karta som skall fogas till flottningsstadgan.

En allmän flottled som fastställs med stöd av 1 mom. samt en bestämmelse enligt 1 mom. om bredden på en allmän flottled skall införas i *vattenbeslutsregistret*, på *miljötillståndsverkets* karta samt på den karta som skall fogas till flottningsstadgan.

19 §

Utan hinder av bestämmelse om samfärd flottning kan vattendomstolen på ansökan, sedan flottningsföreningen och vederbörande myndigheter blivit hörda, meddela virkesägare tillstånd att på område för samfärd flottning bedriva separat flottning, såframt virkesägarens fortlöpande tillgång till virke ej utan oskäligen kostnader på annat sätt kan tryggas och därav icke förorsakas nämnvärt men eller nämnvärd ökning av kostnaderna per enhet för samfärd flottning. Virkets ägare har alltid rätt att utan anskaffande av tillstånd bedriva separat flottning av sitt virke för husbehov.

Oberoende av att samfärd flottning har bestämts, kan *miljötillståndsverket* på ansökan, sedan flottningsföreningen och vederbörande myndigheter har blivit hörda, meddela en virkesägare tillstånd att på området för samfärd flottning bedriva separat flottning, om inte virkesägaren annars kontinuerligt utan oskäligen kostnader kan få tillgång till virke och tillvägagångssättet inte förorsakar nämnvärt men eller nämnvärd ökning av kostnaderna per enhet för samfärd flottning. En virkesägare har alltid rätt att utan tillstånd bedriva separat flottning av sitt virke för husbehov.

29 §

Försummas i 1 mom. stadgad underhållsskyldighet, skall iakttas vad i 21 kap. 3 § stadgas. Vattendomstolen må förbjuda bedrivande av flottning i vattendraget eller del

Försummas underhållsskyldighet enligt 1 mom., skall bestämmelserna i 21 kap. 3 § iakttas. *Miljötillståndsverket* kan förbjuda flottning i ett vattendrag eller en del därav

Gällande lydelse

därav intill dess det försummade behörigen avhjälpes.

31 §

Flottande skall åt den underhållsskyldiga erlagga ersättning för kostnader, som under flottningsåret åsamkats av vattendragets samt sådana anordningars och anläggningars underhåll, som i flottningsstadgan föreskrivits till utförande för vattendragets utbyggande eller för vilka i flottningsstadgan i stöd av 27 § detta kapitel utgivande av ersättning föreskrivits. Ersättningen erlagges, såframt ej annat följer av vad nedan sägs, för varje flottningsår efter dess utgång, och i fråga om ersättningen äger vad i 26 § 1 mom. detta kapitel om kostnaderna för utbyggandet är stadgat motsvarande tillämpning. Äro kostnaderna för något år ovanligt stora, må vattendomstolen på ansökan av den underhållsskyldige bevilja denne rätt att av de flottande uppbära förskottsavgifter för dem.

Vattendomstolen må på ansökan av underhållsskyldig eller flottande förordna, att underhållskostnader, vilka för dem, som under de följande åren bedriva flottning, skulle medföra avsevärd besparing av kostnaderna, skola amorteras under flere år med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 26 § 2 mom. detta kapitel är stadgat.

33 §

Har utbyggare eller underhållsskyldig försäkrat för flottningen utförda anordningar eller anläggningar mot skada, skall ersättningsbelopp, som utfallit till följd av inträffad skada, användas för dessas förnyelse eller enligt föreskrift av vattendomstolen till annat iståndsättande av vattendraget för flottningen.

35 §

Då fastställande av flottningsstadga söks för vattendrag, som avses i 8 § 1 mom. av detta kapitel, eller för del därav, kan vattendomstolen, innan ärendet slutligt avgjorts, på ansökan bevilja flottande tillstånd för viss tid att interimistiskt bedriva flottning, så-

Föreslagen lydelse

tills försummelsen har avhjälpes på behörigt sätt.

31 §

En flottande skall till den underhållsskyldige betala ersättning för kostnader som under flottningsåret har vållats genom underhåll av vattendraget samt anordningar och anläggningar som enligt föreskrifter i flottningsstadgan skall utföras för vattendragets utbyggande eller för vilka i flottningsstadgan i stöd av 27 § i detta kapitel har föreskrivits att ersättning skall betalas. Om inte annat följer av vad som sägs nedan, skall ersättning betalas för varje flottningsår efter årets utgång. I fråga om ersättningen gäller på motsvarande sätt vad som i 26 § 1 mom. i detta kapitel föreskrivs om utbyggnadskostnader. Äro kostnaderna för något år ovanligt höga, får *miljötillståndsverket* på ansökan av den underhållsskyldige bevilja honom rätt att av de flottande uppbära förskottsavgifter för ändamålet.

Miljötillståndsverket får på ansökan av en underhållsskyldig eller flottande bestämma att underhållskostnader som skulle medföra avsevärd besparing av kostnaderna för dem som under kommande år bedriver flottning skall amorteras under flera års tid, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 26 § 2 mom. i detta kapitel.

33 §

Har en utbyggare eller underhållsskyldig skadeförsäkrat anordningar eller anläggningar som har utförts för flottningen, skall ersättningsbelopp som har utfallit till följd av en inträffad skada användas för förnyande av dessa eller enligt *miljötillståndsverkets beslut* till annat iståndsättande av vattendraget för flottningen.

35 §

När fastställande av flottningsstadga har sökts för ett vattendrag som avses i 8 § 1 mom. i detta kapitel eller en del därav, kan *miljötillståndsverket* innan ärendet slutligt har avgjorts på ansökan bevilja en flottande tillstånd att för viss tid interimistiskt bedriva

Gällande lydelse

framtrappskjutande av flottningen skulle medföra avsevärd skada för sökanden och flottningen kan begynna utan att vålla samfärdseln, fisket, vattendragets användning för rekreation eller annat nyttjande av vattendraget synnerligt men eller utan att åsamka anordningar och anläggningar i vattendraget eller på dess strand nämnvärd skada.

Sökes i 13 § avsett tillstånd till inlösen eller nyttjande av område medan ärende rörande fastställande av flottningsstadga eller ändring däri är anhängigt, kan vattendomsstolen på ansökan, innan ärendet slutligt avgjorts, bevilja flottande interimistiskt tillstånd till nyttjande av sagda område, såframt detta ej utgör hinder för återställande av förhållandena i det fall, att tillstånd icke beviljas eller att tillstånd beviljas på andra villkor än i det interimistiska tillståndet. För skada, men eller annan förlust av fördel som förorsakas av nyttjandet skall den flottande utgiva ersättning till vederbörande.

Föreslagen lydelse

flottning, om uppskjutandet av flottningen skulle medföra avsevärd skada för sökanden och flottningen kan inledas utan att vålla samfärdseln, fisket, vattendragets användning för rekreation eller annan användning av detta synnerligt men och utan att vålla anordningar och anläggningar i vattendraget eller på dess strand avsevärd skada.

Söks ett i 13 § avsett tillstånd att inlösa eller använda ett område medan ett ärende om fastställande eller ändring av en flottningsstadga är anhängigt, kan *miljötillståndsverket* på ansökan innan ärendet slutligt har avgjorts bevilja en flottande interimistiskt tillstånd att använda området, om detta inte hindrar att förhållandena återställs i det fall att tillståndet inte skulle beviljas eller beviljas på andra villkor än det interimistiska tillståndet. För skada, men eller annan förlust av fördel som användningen vållar skall den flottande betala ersättning till vederbörande.

36 §

Vattendomsstolen kan förordna, att utslag, genom vilket i 1 mom. avsett tillstånd beviljats, skall lända till efterrättelse, även om ändring däri sökes.

Miljötillståndsverket kan bestämma att ett beslut genom vilket ett i 1 mom. avsett tillstånd har beviljats skall iakttas också om ändring söks i det.

39 §

Har bedrivande av flottning i flottningsstadga begränsats till viss tid, men är förlängning av flottningstiden under någon flottningsperiod på grund av rådande förhållanden erforderlig, må vattendomsstolen på ansökan för ett år i sänder förlänga flottningstiden.

39 §

Om bedrivandet av flottning genom flottningsstadgan har begränsats till en viss tid, men rådande förhållanden under någon flottningsperiod kräver förlängning av flottningstiden, kan *miljötillståndsverket* på ansökan för ett år i sänder förlänga flottningstiden.

41 §

Den medlem, som företräder skogsägarna i flottningsförening, skall vederbörande distriktsskogs nämnd utse på uppmaning av vattendomsstolen, och vattendomsstolen skall utfärda förordnande för honom att vara medlem av föreningen. Finnas flera sådana nämnder på område, från vilket uttaget virke på åtgärd av föreningen flottas, skall envar av dem nominera en kandidat, och vatten-

41 §

En medlem som i flottningsföreningen företräder skogsägarna skall på *miljötillståndsverkets* uppmaning utses av ifrågavarande *skogscentral* och *miljötillståndsverket* skall förordna honom till medlem av föreningen. Om det finns flera sådana skogscentraler på det område från vilket uttaget virke på åtgärd av föreningens flottas, skall var och en av dem nominera en kandidat och

Gällande lydelse

domstolen utfärdar förordnande för den kandidat, som den finner mest lämplig att företräda skogsägarna på området. Äger staten mera än hälften av skogsarealen på ifrågavarande område, ankommer nomineringen av kandidat på forststyrelsen. Ovan i denna paragraf avsett ärende anhängiggöres i vattendomstolen genom ansökan.

Flottningsföreningens medlem, som avses i denna paragraf, är berättigad till skälig ersättning för sitt uppdrag av den som nominerat honom till kandidat. Utöva på område, som avses i 1 mom., flera distriktsskogs nämnder sin verksamhet och har kandidaten nominerats av någon av dem, skola övriga distriktsskogs nämnder deltaga i ersättningen i det förhållande, i vilket det skogsområde, från vilket virke på åtgärd av föreningen flottas, fördelar sig mellan dessa nämnders verksamhetsområden. Uppkommer meningsskiljaktighet om ersättningen eller deltagande däri, skall vattendomstolen avgöra frågan.

Föreslagen lydelse

miljötillståndsverket skall utfärda förordnande för den kandidat som verket finner mest lämplig att företräda skogsägarna på området. Om staten äger mer än hälften av skogsarealen på området, nomineras kandidaten av forststyrelsen. Ett ärende som avses ovan i denna paragraf väcks genom ansökan till *miljötillståndsverket*.

En sådan medlem av en flottningsförening som avses i denna paragraf har rätt att av den som har nominerat honom till kandidat få en skälig ersättning för uppdraget. Är flera skogscentraler verksamma på ett område som avses i 1 mom. och har kandidaten nominerats av någon av dem, skall de övriga skogscentralerna delta i ersättningen i det förhållande som skogsområdet från vilket virket på åtgärd av föreningen flottas fördelar sig mellan dessa skogscentralers verksamhetsområden. Meningsskiljaktigheter om ersättningen eller deltagande däri skall avgöras av *miljötillståndsverket*.

45 §

Sedan reglemente antagits, men ännu ej i enlighet med 48 § detta kapitel fastställts, skola föreningens angelägenheter handhas enligt det antagna reglementet. Har vattendomstolen på ansökan av den, som saken rör, medelst provisoriskt beslut eller vid fastställande av reglementet föreskrivit ändringar i reglemente, som av föreningens stämma antagits, skola ändringarna iakttas, ändå att utslaget angående fastställandet ej vunnit laga kraft.

48 §

Fastställande av reglemente för flottningsförening skall sökas hos vattendomstolen.

Vattendomstolen må vid handläggningen av ansökningen i antaget reglemente göra av lag påkallade rättelser samt de tillägg och ändringar, som finnas nödiga för skyddande av medlemmarnas i föreningen eller utomstående rätt.

Sedan reglementet har antagits, men ännu inte fastställts enligt 48 § i detta kapitel, skall föreningens angelägenheter skötas enligt det antagna reglementet. Har *miljötillståndsverket* på ansökan av den som saken rör genom provisoriskt beslut eller i samband med fastställandet av reglementet föreskrivit ändringar i ett reglemente som antagits av föreningens stämma, skall ändringarna iakttas, även om beslutet om fastställande inte har vunnit laga kraft.

48 §

Fastställande av reglementet för en flottningsförening skall sökas hos *miljötillståndsverket*.

Miljötillståndsverket får i samband med handläggningen av ansökan göra sådana ändringar i ett antaget reglemente som lagen förutsätter samt sådana tillägg och ändringar som skall anses nödvändiga för att skydda föreningens medlemmar eller utomstående rätt.

Gällande lydelse

49 §

Ändring av reglementet för en flottningsförening kan sökas hos vattendomstolen av flottningsföreningen, av en enskild flottare eller av forststyrelsen. Har ändringsförslaget inte behandlats vid föreningens stämma, skall denna beredas tillfälle att avge utlåtande om förslaget.

Föreslagen lydelse

49 §

Ändring av reglementet för en flottningsförening kan sökas hos *miljötillståndsverket* av flottningsföreningen, av en enskild flottare eller av Forststyrelsen. Har ändringsförslaget inte behandlats vid föreningens stämma, skall denna beredas tillfälle att avge utlåtande om förslaget.

53 §

Medlem av styrelsen må av den, som valt eller förordnat honom, skiljas från uppdraget, ändå att tiden för hans uppdrag ej gått till ända. Medlem av styrelsen, som valts i enlighet med reglementet, erhåller dock arvode jämväl för den återstående tiden, därest ej vattendomstolen på ansökan av föreningen annorlunda förordnar.

Den som har valt eller förordnat en medlem till styrelsen kan skilja honom från uppdraget även om hans mandatperiod inte ännu har gått ut. En medlem som har valts i enlighet med reglementet skall dock få arvode också för den återstående tiden, om inte *miljötillståndsverket* på ansökan av föreningen bestämmer annat.

58 §

Flottningsförenings styrelse äger draga försorg därom, att föreningens namn, hemort och området för samfälld flottning, styrelsemedlemmarnas namn och hemorter samt huru föreningens namn tecknas och vilka som äro berättigade att teckna dess namn anmälas till ett register, som föres vid vattendomstolen och varom stadgas i förordning. Likaledes skall till registret göras anmälan om fastställande eller ändring av föreningens reglemente samt till anmälan fogas officiellt bestyrkt avskrift av beslutet.

58 §

Flottningsförenings styrelse skall se till att föreningens namn, hemort och området för samfälld flottning, styrelsemedlemmarnas namn och hemorter samt sättet på vilket föreningens namn tecknas och vilka som har rätt att teckna namnet anmäls till ett register som förs vid *miljötillståndsverket* och om vilket bestäms i förordning. Till registret skall också anmälas fastställande eller ändring av föreningens reglemente och till anmälan skall fogas officiellt bestyrkt kopia av beslutet.

59 §

För granskning av förvaltningen och räkenskaperna skall flottningsföreningen utse minst två revisorer samt suppleanter för dem. Vattendomstolen kan, om den finner skäl därtill, på ansökan av en medlem i föreningen eller av forststyrelsen förordna en kompetent person att jämte de revisorer som föreningen har utsett, under tjänsteansvar granska föreningens räkenskaper och avge berättelse därom till forststyrelsen. Arvodet för en sådan revisor fastställs av vattendomstolen och betalas av flottningsföreningen.

59 §

För granskning av förvaltningen och räkenskaperna skall flottningsförenings utse minst två revisorer samt suppleanter för dem. *Miljötillståndsverket* kan, om den finner skäl därtill, på ansökan av en medlem i föreningen eller forststyrelsen, förordna en kompetent person att, utöver de revisorer som föreningen har utsett, under tjänsteansvar granska föreningens räkenskaper och avge berättelse därom till Forststyrelsen. Arvodet för en sådan revisor fastställs av *miljötillståndsverket* och betalas av flottningsföreningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

61 §

Ersättning i stöd av 60 § detta kapitel skall påyrkas medelst talan i vattendomstolen.

61 §

Ersättning enligt 60 § i detta kapitel skall yrkas genom talan i *tingsrätten*

62 §

Bedriver en flottningsförening något år inte flottning eller upphör samfällad flottning i vattendraget helt och hållet, skall vattendomstolen på ansökan av föreningens senaste styrelse eller, om den samfällda flottningens upphörande grundar sig på att flottningsstadgan har upphävts eller ändrats, på ansökan av forststyrelsen förordna en eller flera syssломän att i stället för styrelsen och med styrelsens befogenheter sköta föreningens angelägenheter samt vid behov dra försorg om att de utredningsåtgärder vidtas som behövs för upplösning av föreningen. Föreningsstämmans beslutanderätt utövas härvid, om det är fråga om en angelägenhet som angår flottningen under ett visst år, av föreningens medlemmar under detta år samt i annat fall av syssломännen.

62 §

Bedriver en flottningsförening något år inte flottning eller upphör samfällad flottning i vattendraget helt och hållet, skall *miljötillståndsverket* på ansökan av föreningens senaste styrelse eller, om den samfällda flottningen har upphört till följd av att flottningsstadgan har upphävts eller ändrats, på ansökan av forststyrelsen förordna en eller flera syssломän att i stället för styrelsen och med styrelsens befogenheter sköta föreningens angelägenheter samt vid behov dra försorg om att de utredningsåtgärder vidtas som behövs för upplösning av föreningen. Föreningsstämmans beslutanderätt utövas härvid, om det är fråga om en angelägenhet som angår flottningen under ett visst år, av föreningens medlemmar under detta år samt i annat fall av syssломännen.

64 §

Flottningsförening i enlighet med denna lag tillhörig eller av föreningen i stöd av 63 § 1 mom. detta kapitel förvärvat fast egendom må föreningen överlåta eller låta in-teckna för gäld endast om vattendomstolen på ansökan meddelat tillstånd därtill. Ej må tillstånd beviljas i fråga om egendom, vars bevarande i flottningsföreningens besittning måste anses nödvändigt för fortsatt bedrivande av flottningen. Ovan nämnda egendom jämte därtill hörande anordningar och anläggningar må ej tagas i mät för annan än i fastigheten in-tecknad fordran eller fordran, för vilken fastigheten eljest utgör pant eller som tillkommer bättre förmånsrätt i fastigheten än den in-teckningen medför.

Överlåter flottningsförening egendom, som i 1 mom. avses, eller annan föreningen tillhörig egendom och är ej fråga om förvandlande i penningar av lös egendom, som är obrukbar eller blivit obehövlig, skall, såframt influtna medel ej omedelbart användas

64 §

Fast egendom som enligt denna lag tillhör en flottningsförening eller som föreningen har förvärvat med stöd av 63 § 1 mom. får föreningen överlåta eller låta in-teckna för gäld endast om *miljötillståndsverket* på ansökan meddelat tillstånd därtill. Tillstånd får inte beviljas i fråga om egendom vars bevarande i flottningsföreningens besittning måste anses nödvändigt för fortsatt bedrivande av flottningen. Ovan nämnda egendom och därtill hörande anordningar och anläggningar får inte utmätas för annan än en i fastigheten in-tecknad fordran eller en fordran för vilken fastigheten annars utgör pant eller som har bättre förmånsrätt i fastigheten än den som in-teckningen medför.

Överlåter en flottningsförening egendom som avses i 1 mom. eller annan egendom som tillhör föreningen, utan att det är frågan om förvandlande i pengar av lös egendom som är obrukbar eller som har blivit obehövlig, skall, om de influtna medlen inte

Gällande lydelse

för anskaffande av egendom av motsvarande beskaffenhet, frågan om medlens användande medelst ansökan hänskjutas till vattendomstolens avgörande.

66 §

Kostnader för anskaffande av egendom av visst slag, vilken är behövlig för flottningen, eller för arbeten, som främja föreningens verksamhet under flere år, må, såframt de ej böra anses vara utbyggnads- eller underhållskostnader, vilka enligt föreskrift i flottningsstadga eller utslag av vattendomstolen skola amorteras, enligt föreskrift i flottningsförenings reglemente eller medelst vattendomstolens utslag, som meddelats på ansökan, amorteras under senare år medelst amorteringsavgifter, som indrivs hos virkesägare, vilka äro föreningens medlemmar, med iakttagande av grunder, som i fråga om varje slag av egendom och arbete fastställts i reglementet eller av vattendomstolen särskilt fastställts.

Föreslagen lydelse

omedelbart används för anskaffande av egendom av motsvarande beskaffenhet, frågan om användningen av medlen genom ansökan hänskjutas till *miljötillståndsverkets* avgörande.

66 §

Kostnader för anskaffande av egendom av visst slag, som behövs för flottningen eller för arbeten som främjar föreningens verksamhet under flera år och som inte skall anses vara utbyggnads- eller underhållskostnader vilka skall amorteras enligt föreskrifter i flottningsstadgan eller enligt beslut av *miljötillståndsverket*, får enligt föreskrift i flottningsförenings reglemente eller med stöd av miljötillståndsverkets beslut, som meddelats på ansökan, amorteras under senare år genom amorteringsavgifter som uppbärs hos virkesägare vilka är medlemmar i föreningen, med iakttagande av grunder som i fråga om varje slag av egendom och arbete har fastställts i reglementet eller särskilt av *miljötillståndsverket*.

67 §

Finnes avtal, som i 1 mom. avses, medföra uppenbart oskäligen förmån för utomstående, må vattendomstolen, såframt denna ej på talan av någondera avtalsparten fastställt avtalet, på talan av sådan medlem i flottningsföreningen, som äger flottgoods och ej medverkat till beslut om avtalets ingående, ändra avtalet tidigast från början av det flottningsår, som följer efter året för dess ingående. Har avtal i fall, som här avses, väsentligt ändrats, äger den, med vilken flottningsföreningen ingått avtalet, rätt att häva det samma. Yrkande härom skall framställas medelst talan i vattendomstolen.

Utan hinder av vad ovan sagts må vattendomstolen på talan av avtalspart eller medlem av föreningen, som äger flottgoods, såframt förhållandena väsentligt förändrats och synnerligt skäl därtill är, vidtaga ändringar i avtal, som ovan avses.

Skall ett avtal som avses i 1 mom. anses medföra uppenbart oskäligen förmån för utomstående, får *tingsrätten*, utom när den på talan av någondera avtalsparten har fastställt avtalet, på talan av en sådan medlem i flottningsföreningen som äger flottgoods och inte har medverkat till beslutet att ingå avtalet ändra avtalet tidigast från början av det flottningsår som följer efter året när avtalet ingicks. Har avtalet i ett sådant fall väsentligt ändrats, har den med vilken flottningsföreningen har ingått avtalet rätt att häva detta. Hävningsyrkandet skall framställas genom talan i *tingsrätten*.

Utan hinder av vad som ovan har sagts får *tingsrätten* på talan av en avtalspart eller en sådan medlem av föreningen som äger flottgoods ändra ovan avsedda avtal om förhållandena har förändrats väsentligt och det finns synnerliga skäl att ändra avtalet.

Gällande lydelse

68 §

Flottningsförening må hava från dess övriga medel avskilda, enligt fastställda stadgar förvaltade fonder för utjämning av kostnader för anskaffande och underhåll av egendom, för erläggande av pensioner, för annan vård av funktionärer och arbetare samt för sådana skatte-, ersättnings- och andra utbetalningar, som förfalla till betalning först efter flottningsåret. Beslut av föreningens stämma om bildande av fond och antagande av stadgar för denna skall underställas vattendomsstolen för fastställelse. Vattendomsstolen må i stadgarna vidtaga nödiga ändringar för säkerställande av föreningsmedlemmarnas intressen.

76 §

Av flottningsförenings stämma fattat beslut, vilket i strid med lag, flottningsstadga, flottningsförenings reglemente eller föreskrift av myndighet inskränker föreningens medlem tillkommande rättigheter eller ålägger honom förpliktelser, är i fråga om honom ogiltigt, om han ej deltagit i beslutets fattande. Fråga om beslutets ogiltighet må medelst talan kunna hänskjutas till vattendomsstolens avgörande.

I annat fall är, om beslut av flottningsförenings stämma eller åtgärd av styrelsen strider mot lag, flottningsstadga, flottningsförenings reglemente eller föreskrift av myndighet, den, som vid tiden för beslutets fattande eller åtgärdens verkställande var medlem av föreningen, samt medlem av styrelsen berättigad att klandra beslutet eller åtgärd, som han icke godkänt, medelst talan, som skall anhängiggöras i vattendomsstolen senast den sextionde dagen efter det beslutet fattats eller han erhållit del av styrelsens åtgärd eller, där fråga är om uppbärande av tilläggsbelopp, som i 72 § 2 mom. detta kapitel avses, av i sagda moment nämnd fördelningslängd.

78 §

Då flottningsförenings verksamhet upphör, skall föreningen tillhörig lös egendom, vars

Föreslagen lydelse

68 §

En flottningsförening kan ha från dess övriga medel avskilda, enligt fastställda stadgar förvaltade fonder för utjämning av kostnader för anskaffande och underhåll av egendom, för erläggande av pensioner, för annan vård av funktionärer och arbetare samt för betalning av skatter, ersättningar och andra utbetalningar som förfaller till betalning först efter flottningsårets utgång. Föreningsstämmans beslut om att bilda en fond och anta stadgar för denna skall underställas *miljötillståndsverket* för fastställelse. *Miljötillståndsverket* får göra sådana ändringar i stadgarna som är nödvändiga för att föreningsmedlemmarnas intressen skall säkerställas.

76 §

Ett beslut av en flottningsförenings stämma vilket i strid med lag, flottningsstadga, flottningsförenings reglemente eller myndighetsföreskrift inskränker en föreningsmedlems rättigheter eller ålägger honom skyldigheter är ogiltigt i förhållande till honom, om han inte har deltagit i fattandet av beslutet. Frågan om beslutets ogiltighet kan genom ansökan hänskjutas att avgöras av *miljötillståndsverket*.

Om ett beslut av en flottningsförenings stämma eller en åtgärd av styrelsen annars strider mot lag, flottningsstadgan, flottningsförenings reglemente eller föreskrift av en myndighet, har den som vid tiden för fattandet av beslutet eller verkställandet av åtgärden var medlem av föreningen samt en styrelsemedlem rätt att klandra beslutet eller en åtgärd som han inte har godkänt. Klander skall anföras genom en ansökan som skall väckas hos *miljötillståndsverket* senast den sextionde dagen efter att beslutet fattades eller han fick del av styrelsens åtgärd eller, när det är fråga om uppbärande av tilläggsbelopp enligt 72 § 2 mom. i detta kapitel, när han fick del av den fördelningslängd som nämns i ifrågavarande moment.

78 §

När en flottningsförenings verksamhet upphör, skall de syssломän som har tillsatts

Gällande lydelse

bibehållande i vattendraget med tanke på måhända fortsatt bedrivande av flottning i vattendraget icke bör anses nödvändigt, på åtgärd av de syssломän som tillsatts för att handha utredningen, förvandlas i penningar. På motsvarande sätt skall flottningsförening tillhörig fast egendom, vars bibehållande i vattendraget med tanke på ovan nämnt ändamål eller annat ändamål, som tjänar nyttjandet av skog eller vattendrag, icke bör anses nödvändigt, förvandlas i penningar. Vattendomstolen skall på ansökan av syssломännen förordna, vilken fast egendom som bör förvandlas i penningar. Övrig fast egendom överföres till staten genom vattendomstolens utslag, om vilket gäller vad i 14 § 3 mom. av detta kapitel är stadgat.

Föreslagen lydelse

för att ha hand om utredningen realisera föreningens lösa egendom, om det inte skall anses nödvändigt att hålla kvar den i vattendraget med tanke på eventuellt fortsatt bedrivande av flottning. På motsvarande sätt skall flottningsföreningens fasta egendom realiseras, om det inte med tanke på ett ovan nämnt eller annat ändamål som tjänar nyttjandet av skog eller vattendrag är nödvändigt att hålla kvar den i vattendraget. *Miljötillståndsverket* skall på ansökan av syssломännen förordna vilken fast egendom som skall realiseras. Övrig fast egendom överförs till staten genom *miljötillståndsverkets* beslut, om vilket gäller vad som föreskrivs i 14 § 3 mom. i detta kapitel.

85 §

En skiljedom skall avfattas skriftligen med anteckning om när och var den meddelades. Domen, som skall undertecknas av skiljemännen, skall tillställas behörig vattendomstol. Ett exemplar av domen skall tillställas varje part som anges i 37 § lagen om skiljeförfarande.

En skiljedom skall avfattas skriftligen med anteckning om när och var den meddelades. Domen, som skall undertecknas av skiljemännen, skall tillställas det behöriga *miljötillståndsverket*. Ett exemplar av domen skall tillställas varje part som anges i 37 § lagen om skiljeförfarande.

86 §

En part som inte är nöjd med en skiljedom får söka ändring i den hos vattendomstolen. Ett tvistemål som avser detta skall väckas inom 60 dagar från det domen gavs.

86 §

En part som inte är nöjd med en skiljedom får söka ändring i den hos *tingsrätten*. Ett tvistemål som avser detta skall väckas inom 60 dagar från det domen gavs.

91 §

Har stadgandet i 1 mom. inte iakttagits, skall den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, miljövårdsnämnden och den regionala miljöcentralen om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken genom talan hänskjutas

Har bestämmelsen i 1 mom. inte iakttagits, skall den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, *den kommunala miljövårdsmyndigheten* och den regionala miljöcentralen om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken

Gällande lydelse

till vattendomstolen.

92 §

Flottas i vattendrag, där samfällad flottning ej är föreskriven, samtidigt två eller flere virkesägare tillhörigt virke, och kan av den enas flottning annan tillskyndas men, må vattendomstolen på ansökan av flottande för flottningen förordna regleringschef, som oväldigt äger tillvarata alla virkesägars intressen och draga försorg om flottningens ordnande så, att men, såvitt möjligt, undviks.

Regleringschef har rätt att av de flottande erhålla arvode för sitt uppdrag. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodets belopp eller om fördelningen mellan de flottande av skyldigheten att erlægga arvodet, må saken medelst talan hänskjutas till vattendomstolens behandling.

Av vattendomstolen i stöd av 1 mom. meddelat förordnande skall iakttagas, ändå att ändring däri sökes.

Föreslagen lydelse

genom ansökan hänskjutas till *miljötillståndsverkets behandling*.

92 §

Flottas i ett vattendrag, där samfällad flottning inte är föreskriven, samtidigt två eller flere virkesägars virke och kan en virkesägars flottning vålla en annan virkesägars men, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av en flottande för flottningen förordna en regleringschef, som opartiskt skall ta tillvara samtliga virkesägars intressen och sörja för att flottningen ordnas så att men undviks i den mån det är möjligt.

Regleringschefen har rätt att av de flottande erhålla arvode för sitt uppdrag. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodets belopp eller om fördelningen mellan de flottande av skyldigheten att erlægga arvodet, skall saken genom ansökan hänskjutas till *miljötillståndsverkets behandling*.

Ett förordnande som *miljötillståndsverket* har meddelat med stöd av 1 mom. skall iaktas oberoende av om ändring söks i förordnandet.

93 §

Vattendomstolen må för visst fall medgiva befrielse från flottgodsets förseende med märke, såframt flottningen kan så utföras, att osäkerhet ej uppkommer därom, vem virket tillhör.

Miljötillståndsverket kan för ett visst fall ge befrielse från skyldigheten att förse flottgodset med märke, om flottningen kan utföras så att osäkerhet inte uppkommer om vem virket tillhör.

96 §

Virke må flottas obarkat, om flottningen beräknas med säkerhet kunna slutföras inom ett år efter det virket avverkats och vattendomstolen icke på ansökan förbjudit flottning av obarkat virke i vattendraget på grund av men, som därav följer.

Kan flottningen ej inom sagda tid slutföras, skall virket, innan dess flottning vidtager, vara ordentligt avbarkat. Dock må om sommaren syrfällt virke av lövträd ännu under följande år flottas obarkat, så ock annat virke under det andra året efter dess avverk-

96 §

Virke får flottas obarkat, om det säkert kan beräknas att flottningen kan slutföras inom ett år efter det virket avverkats och *annat inte följer av 1 kap. 19 § eller miljötillståndsverket* inte på ansökan förbjudit flottning av obarkat virke i vattendraget på grund av men som flottningen medför.

Kan inte flottningen inom nämnda tid slutföras, skall virket innan flottningen av det inleds vara ordentligt avbarkat. Om inte annat följer av 1 kap. 19 §, får dock om sommaren syrfällt virke av lövträd ännu un-

Gällande lydelse

ning, såframt flottningen utföres såsom bunningsflottning och huvudsakligen på fjärdar, samt med tillstånd av vattendomstolen även eljest, om det betingas av synnerligen viktiga skäl.

Vattendomstolen må förordna, att utslag, som i denna paragraf avses, skall lända till efterrättelse, ändå att ändring däri sökes.

99 §

Har vid flottning i vattendraget kvarblivit sjunket eller i sjunkande tillstånd befintligt virke eller flottningsförmödenheter till men för vattnets lopp, samfärdseln, vattendragets användning för rekreation, fisket eller vattendragets nyttjande för annat ändamål, kan vattendomstolen på ansökan av myndighet eller den som därav lider men ålägga den som underhåller vattendraget eller, om sådan ej finnes, den som senast bedrivit flottning i vattendraget, att inom förelagd tid rensa det vid äventyr att rensandet utföres på bekostnad av den som underhåller vattendraget eller utfört flottningen. Virke, som vid rensning av vattendrag upptagits på annans bekostnad, skall försäljas på offentlig auktion.

Ett ärende som avses i 1 mom. behandlas som handräckningsärende enligt 21 kap. 3 §.

99 a §

Har flottningen upphört och saknas en verksam flottningsförening kan den regionala miljöcentralen utan hinder av 30 § 3 mom. och 97—99 §§ och, om åtgärden inte medför ändring eller påföljd enligt 1 kap. 12—15 eller 19 §, utan att ärendet handläggs vid vattendomstolen rensa vattendraget från sjunkvirke och andra flottningsrester som medför skada eller men och som då tillfaller staten utan särskild anmälningskyldighet.

Föreslagen lydelse

der följande år flottas obarkat, likaså annat virke under det andra året efter avverkningen, förutsatt att flottningen utföres såsom bunningsflottning och huvudsakligen på fjärdar samt med *miljötillståndsverkets* tillstånd också annars om det betingas av synnerligen viktiga skäl *samt dessutom med beaktande av vad som föreskrivs i 2 kap. 1 a §.*

Miljötillståndsverket kan föreskriva att ett beslut som verket meddelar enligt denna paragraf skall iaktas också om ändring söks i beslutet.

99 §

Har vid flottning i vattendraget blivit kvar sjunket eller sjunkande virke eller flottningsförmödenheter till men för vattnets lopp, samfärdseln, vattendragets användning för rekreation, fisket eller vattendragets nyttjande för annat ändamål, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av en myndighet eller den som därav lider men ålägga den som underhåller vattendraget eller, om ingen sådan finns, den som senast bedrivit flottning i vattendraget, att inom förelagd tid rensa det vid äventyr att rensandet utföres på dens bekostnad som underhåller vattendraget eller utfört flottningen. Virke som vid rensning av vattendrag upptagits på annans bekostnad skall säljas på offentlig auktion.

Ett ärende som avses i 1 mom. behandlas som *förvaltningstvångsärende* enligt 21 kap. 3 §.

99 a §

Har flottningen upphört och saknas en verksam flottningsförening, kan den regionala miljöcentralen utan hinder av 30 § 3 mom. och 97—99 § och, om åtgärden inte medför ändring eller följd enligt 1 kap. 12—15 eller 19 §, utan att ärendet handläggs i *miljötillståndsverket* rensa vattendraget från sjunkvirke och andra flottningsrester som medför skada eller men och som då tillfaller staten utan särskild anmälningskyldighet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

Dikning

2 §

Kan dikning medföra i 1 kap. 15, 18 eller 19 § angiven ändring eller följd, skall för dikningen till denna del sökas tillstånd hos vattendomstolen. Tillstånd med stöd av 1 kap. 15 § behövs likväl inte till den del en dikning som utförs endast ovanför en bäck medför ändring av vattenföringen i bäcken. På rensning av bäck genom dikning skall oberoende av om tillstånd behövs eller inte tillämpas 2 kap. 3 §.

Är det för utförande av dikning nödvändigt att avlägsna eller ändra kraftverk, damm eller fast anordning, skall tillstånd därtill utverkas av vattendomstolen.

Vad 2, 9 eller 10 kap. stadgar om åtgärder som med stöd av de stadganden som anges i 1 mom. är beroende av tillstånd samt om tillstånden till sådana gäller på motsvarande sätt om åtgärder som är beroende av tillstånd enligt 1 mom. Vattendomstolen kan med beaktande av de stadganden som gäller om byggande i vattendrag meddela tillstånd som avses i 2 mom. Vattendomstolen skall i tillståndsutslaget även bestämma de ersättningar som på grund av dikningen, till den del vattendomstolens tillstånd behövs, skall utges för skada, men och annan förlust av förmån som åtgärden orsakar.

2 a §

Om dikningen förorsakar en sådan ändring som förbjuds i 1 kap. 15 a eller 17 a §, skall undantag som med stöd av nämnda paragraf beviljas från förbudet behandlas i vattendomstolen. Angående undantag gäller vad 19 kap. 5 § stadgar om vattendomstolens tillstånd.

10 §

Dikning må ej påbörjas, innan frågan i enlighet med stadgandena i 19 kap. handlagts vid dikningsförrättning.

1) om fråga är om dikning, till vilken enligt 2 § detta kapitel uti däri nämnt avseende

2 §

Kan dikning medföra i 1 kap. 15, 18 eller 19 § angiven ändring eller följd, skall för dikningen till denna del sökas tillstånd hos *miljötillståndsverket*. Tillstånd med stöd av 1 kap. 15 § behövs likväl inte till den del en dikning som utförs endast ovanför en bäck medför ändring av vattenföringen i bäcken. På rensning av bäck genom dikning skall oberoende av om tillstånd behövs eller inte tillämpas 2 kap. 3 §.

Är de för utförande av dikning nödvändigt att avlägsna eller ändra kraftverk, damm eller fast anordning, skall tillstånd därtill sökas hos *miljötillståndsverket*.

Det som i 2 eller 9 kap. föreskrivs om åtgärder som med stöd av de bestämmelser som anges i 1 mom. är beroende av tillstånd samt om tillstånden till sådana gäller på motsvarande sätt för åtgärder som är beroende av tillstånd enligt 1 mom. Tillstånd som avses i 2 mom. kan miljötillståndsverket meddela med beaktande av vad som föreskrivs om byggande i vattendrag. Miljötillståndsverket skall i tillståndsbeslutet även bestämma de ersättningar som på grund av dikningen, till den del miljötillståndsverkets tillstånd behövs, skall utges för skada, men och annan förlust av förmån som åtgärden orsakar.

2 a §

Om dikningen förorsakar en sådan ändring som förbjuds i 1 kap. 15 a eller 17 §, skall undantag som med stöd av nämnda paragraf beviljas från förbudet behandlas av *miljötillståndsverket*. Angående undantag gäller det som i 19 kap. 5 § föreskrivs om *miljötillståndsverkets* tillstånd.

10 §

Dikning får inte påbörjas innan frågan i enlighet med bestämmelserna i 19 kap. handlagts vid dikningsförrättning.

1) om fråga är om dikning, till vilken enligt 2 § i detta kapitel i där nämnt avseende

Gällande lydelse

erfordras tillstånd av vattendomstolen;

2) om i dikningen ingår avlägsnande eller minskande av översvåmningsområde eller sänkande av mindre sjö, som avses i 1 § 2 mom. detta kapitel, eller till följd av dikningen riktnings för vattnens avrinning avsevärt ändras eller anläggande av skyddsvall eller pumpstation på annans mark för dikningen är nödigt;

3) om diket skall läggas under allmän väg, järnväg eller annan rälsbana eller om bädd genom sådan väg skall utvidgas och samtycke till åtgärden ej erhållits av väghållaren eller av järnvägens eller annan rälsbanas ägare; eller

4) om överenskommelse angående samfällad dikning ej kommer till stånd.

Föreslagen lydelse

krävs tillstånd av *miljötillståndsverket*,

2) om i dikningen ingår avlägsnande eller minskande av översvåmningsområde eller sänkande av mindre sjö som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel, eller till följd av dikningen riktnings för vattnens avrinning avsevärt ändras eller anläggande av skyddsvall eller pumpstation på annans mark är nödvändig för dikningen,

3) om diket skall läggas under allmän väg, järnväg eller annan rälsbana eller om en bädd genom en sådan väg skall utvidgas och väghållaren eller järnvägens eller rälsbanans ägare inte har samtyckt till åtgärden, eller

4) om ingen överenskommelse om samfällad dikning nås.

11 §

Om den tid inom vilket företaget skall genomföras enligt den dikningsplan som fastställdes vid dikningsförrättningen gäller vad 2 kap. 12 § 1 mom. stadgar om föreskriven tid för byggnadsarbete som utförs med vattendomstolens tillstånd. På förrättningen tillämpas vad nämnda paragraf stadgar om vattendomstolen.

Angående den tid inom vilket företaget skall genomföras enligt den dikningsplan som fastställdes vid dikningsförrättningen gäller det som i 2 kap. 12 § 1 mom. föreskrivs om utsatt tid för byggnadsarbete som utförs med *miljötillståndsverkets* tillstånd. På förrättningen tillämpas det som i nämnda paragraf föreskrivs om *miljötillståndsverket*.

12 §

Har någon vid dikning förfarit i strid med stadgandena i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, kan miljövrårdsnämnden i enlighet med 20 kap. 7 § besluta om behövliga rättelseåtgärder. Om det är fråga om överträdelse av ett förbudsstadgande i 1 kap. eller om det i samband med beslutet om rättelseåtgärder blir nödvändigt att avgöra om tillstånd av vattendomstolen behövs eller att avgöra skillnaden mellan dikning och vattenståndsreglering eller blir fråga om iakttagande av vattendomstolens tillståndsbeslut, skall dock 21 kap. 3 § tillämpas. Nämndens befogenheter enligt detta moment hindrar inte heller i andra fall tillämpning av 21 kap. 3 §.

Har någon vid dikning förfarit i strid med bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, kan *den kommunala miljövrårdsmyndigheten* i enlighet med 20 kap. 7 § besluta om behövliga rättelseåtgärder. Om det är fråga om överträdelse av en förbudsbestämmelse i 1 kap. eller om det i samband med beslutet om rättelseåtgärder blir nödvändigt att avgöra om tillstånd av *miljötillståndsverket* behövs eller att avgöra skillnaden mellan dikning och vattenståndsreglering eller blir det fråga om iakttagande av *miljötillståndsverkets* tillståndsbeslut, skall dock 21 kap. 3 § tillämpas. *Den kommunala miljövrårdsmyndighetens* befogenheter enligt detta moment hindrar inte heller i andra fall tillämpning av 21 kap. 3 §.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

Vattenståndsreglering

2 §

Till vattenståndsreglering, som avser sänkning av sjö för dess torrläggning delvis eller i dess helhet eller varav kan förorsakas översvämning eller avsevärt vattenflöde anorstades i vattendraget eller annan i 1 kap. 12-15 §§ avsedd skadlig eller menlig förändring eller påföljd, skall tillstånd av vattendomstolen sökas.

2 §

För vattenståndsreglering som syftar till sänkning av en sjö för att den skall torrläggas helt eller delvis eller som kan förorsaka översvämning eller avsevärt vattenflöde anorstades i vattendraget eller annan i 1 kap. 12—15 eller 19 § avsedd skadlig eller menlig förändring eller följd, skall tillstånd sökas hos miljötillståndsverket.

4 §

Kostnaderna för reglering, som i denna paragraf avses, skola erläggas av den, som erhållit tillstånd. Den, som erhållit sådant tillstånd, har ej rätt att yrka deltagande av andra i företaget eller i kostnaderna för det samma. Vattendomstolen må, om annan än staten är sökande, fordra, att sökanden ställer säkerhet för gäldandet av de ersättningar, som föranledas av regleringen.

Kostnaderna för reglering som avses i denna paragraf skall betalas av den som beviljats tillståndet. Tillståndshavaren har inte rätt att yrka att andra skall delta i företaget eller i kostnaderna för det. Om någon annan än staten är sökande, får miljötillståndsverket yrka att sökanden ställer säkerhet för betalningen av de ersättningar som regleringen föranleder.

8 §

Nyttohavarens fastighet utgör pant för den kostnadsandel som enligt vattendomstolens tillståndsbeslut hänför sig till fastigheten eller som vattenståndsregleringsbolaget har fastställt för fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Genomförs regleringen med tillstånd av vattendomstol, skall vattendomstolen efter att beslutet meddelades utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som framgår av tillståndsbeslutet, jämte ränta. Vattendomstolen skall likaså utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om att ändring har sökts i tillståndsbeslutet samt om innehållet i ett laga kraft vunnet avgörande som besvärdomstolen har meddelat i saken.

Får regleringen genomföras utan tillstånd av vattendomstol, skall vattenståndsregleringsbolagets syssломän anmäla de fastställda kostnadsandelarna jämte ränta för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Lik-

Nyttohavarens fastighet utgör pant för den kostnadsandel som enligt miljötillståndsverkets tillståndsbeslut hänför sig till fastigheten eller som vattenståndsregleringsbolaget har fastställt för fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken föreskriver.

Genomförs regleringen med tillstånd av miljötillståndsverket, skall miljötillståndsverket efter att beslutet meddelades, utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som framgår av tillståndsbeslutet, jämte ränta. Miljötillståndsverket skall likaså utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om att ändring har sökts i tillståndsbeslutet samt om innehållet i ett laga kraft vunnet avgörande som besvärdomstolen har meddelat i saken.

Får regleringen genomföras utan tillstånd av miljötillståndsverket, skall vattenståndsregleringsbolagets syssломän anmäla de fastställda kostnadsandelarna jämte ränta för

Gällande lydelse

aså skall syssломännen underrätta inskrivningsmyndigheten om andra än besvärdomstolens avgöranden, om dessa ändrar de kostnadsandelar som ingår i vattendomstolens tillståndsbeslut eller som har fastställts av vattenståndsregleringsbolaget.

9 §

Träffa alla, för vilka vattenståndsregleringen medför nytta, överenskommelse om den utförande såsom samfällt företag, skall såframt till regleringen erfordras tillstånd av vattendomstolen, skriftligt avtal upprättas. Däri skall angivas envars andel i arbetets utförande och i kostnaderna för företaget samt de på avtalet grundade rättigheter och skyldigheter, som tillkomma envar i företaget delaktig. Likaledes skall i avtalsskriften, såframt tre eller flere äro delaktiga i avtalet, angivas, huruvida någon, och i så fall vem, äger företräda de i avtalet delaktiga vid domstol och i övrigt uti angelägenheter rörande regleringen, samt nämnas en eller flere syssломän, vilka stämning eller annat tillkännagivande i angelägenheter rörande regleringen med förpliktande verkan för de i avtalet delaktiga kan tillställas. Avtalsskriften skall företes vattendomstolen för fastställelse i samband med ansökan om tillståndet.

Föreslagen lydelse

anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Likaså skall syssломännen underrätta inskrivningsmyndigheten om andra än besvärdomstolens avgöranden som ändrar de kostnadsandelar som ingår i *miljötillståndsverkets* tillståndsbeslut eller som har fastställts av vattenståndsregleringsbolaget.

9 §

Kommer alla de för vilka vattenståndsregleringen medför nytta överens om att utföra den såsom ett samfällt företag och kräver regleringen tillstånd av *miljötillståndsverket*, skall skriftligt avtal upprättas. I avtalet skall anges vars och ens andel i utförandet av arbetet och kostnaderna för företaget samt i de avtalsenliga rättigheter och skyldigheter som var och en som är delaktig i företaget har. Om tre eller flera deltar i avtalet, skall i avtalsskriften också anges om någon, och i så fall vem, har rätt att företräda dem som deltar i avtalet vid domstol och annars i angelägenheter rörande regleringen, samt nämnas en eller flere syssломän, som med förpliktande verkan för de i avtalet delaktiga kan tillställas stämning eller andra tillkännagivanden i angelägenheter som rör regleringen. Avtalsskriften skall företes *miljötillståndsverket* för fastställelse i samband med ansökan om tillståndet.

10 §

I fråga om bolagets stadgar äger vad om dikning i 6 kap. 27 § 2 mom. är stadgat motsvarande tillämpning dock sålunda, att i stadgarna även andra bestämmelser angående bolagets organisation än i sagda moment nämnts må intagas. För stadgarna skall vattendomstolens fastställelse sökas. Redan innan stadgarna fastställts, skola bolagets angelägenheter handhas i enlighet med de antagna stadgarna. Har vattendomstolen vid fastställande av stadgarna föreskrivit ändringar i dem, skola de ändrade stadgarna följas, ändå att utslaget rörande fastställelsen ej äger laga kraft.

I fråga om bolagets stadgar tillämpas på motsvarande sätt det som i 6 kap. 27 § 2 mom. föreskris om dikning, dock så att i stadgarna också får tas in andra bestämmelser om bolagets organisation än de som anges i nämnda moment. För stadgarna skall sökas fastställelse av *miljötillståndsverket*. Bolagets angelägenheter skall handhas enligt de antagna stadgarna redan innan de fastställts. Har *miljötillståndsverket* i samband med fastställelsen bestämt att stadgarna skall ändras, skall de ändrade stadgarna följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

11 §

Vid vattenståndsreglering skall vad 6 kap.

11 §

Vid vattenståndsreglering skall på motsva-

Gällande lydelse

17 §, 27 § 3 mom. och 28-31 §§ stadgar om dikning tillämpas på motsvarande sätt. Klander och ogiltigförklaring av beslut som fattats vid bolagsstämma skall dock ske genom talan vid vattendomstolen. Beslut i vilket bolagsmännens andel i bolaget eller fördelningen av kostnaderna har fastställts skall klandras inom tre månader och andra beslut inom 60 dagar från mötet. Ett yrkande, som i det fall som avses i 6 kap. 30 § görs om att den som drar nytta av den torrläggning regleringen medfört skall åläggas att delta i kostnaderna för regleringen, skall framställas genom ansökan till vattendomstolen.

12 §

Medför förändring i vattendraget, som vattenståndsregleringen förorsakar, avsevärd nytta för tillgodogörande av vattenkraften, för bedrivande av flötning eller för ägare av anläggning i vattendraget eller på dess strand, må den, som erhåller sådan förmån, såframt yrkande därom framställles, i vattendomstolens utslag, medelst vilket tillstånd till regleringen meddelas, åläggas att deltaga i kostnaderna för regleringen med skäligt belopp, som högst motsvarar honom tillfallande nytta.

Finnes efter det vattenståndsregleringen verkstälts, att förmån, som i 1 mom. avses, av orsak, som på förhand ej kunnat förutses, uppenbarligen är större eller mindre än vid utslaget meddelande förutsatts, må vattendomstolen i motsvarande mån höja eller nedsätta det belopp, som förmånen mottagare äger erlagga. Talan härom skall anhängiggöras i vattendomstolen inom ett år från den bolagsstämma, vid vilken uträkningen av kostnadernas fördelning godkänts, eller, om ändring yrkas av mottagare av förmån, som i 1 mom. avses, inom nämnda tid från det honom tillställts meddelande om godkännande av uträkningen.

Föreslagen lydelse

rande sätt tillämpas vad som föreskrivs i 6 kap. 17 §, 27 § 3 mom. och 28—31 §. Klander och ogiltigförklaring av beslut som fattats vid en bolagsstämma skall dock yrkas genom *ansökan till miljötillståndsverket*. Ett beslut i vilket bolagsmännens andel i bolaget eller fördelningen av kostnaderna har fastställts skall klandras inom tre månader och andra beslut inom 60 dagar från mötet. Ett yrkande, som i det fall som avses i 6 kap. 30 § görs om att den som drar nytta av den torrläggning regleringen har medfört skall åläggas att delta i kostnaderna för regleringen, skall framställas genom ansökan till *miljötillståndsverket*.

12 §

Om en förändring i vattendraget som orsakats av vattenståndsregleringen medför avsevärd nytta för tillgodogörandet av vattenkraften, för bedrivande av flötning eller för ägaren av en anläggning i vattendraget eller på dess strand, kan den som erhåller en sådan förmån på yrkande genom ett beslut av *miljötillståndsverket* förpliktats att delta i kostnaderna för regleringen med ett skäligt belopp som högst motsvarar den nytta som han får av förändringen.

Framgår det efter att vattenståndsregleringen verkstälts att en förmån som avses i 1 mom. av en orsak som inte kunnat förutses uppenbarligen är större eller mindre än vad som förutsattes när beslutet fattades, kan *miljötillståndsverket* i motsvarande mån höja eller nedsätta det belopp som förmånsstagaren skall betala. *Ansökan* härom skall väckas hos *miljötillståndsverket* inom ett år från den bolagsstämma vid vilken uträkningen av kostnadsfördelningen har godkänts, eller, om ändringen yrkas av den som erhåller en förmån som avses i 1 mom., inom samma tid från att han tillställdes meddelande om att uträkningen har godkänts.

13 §

Har staten verkställt vattenståndsregleringen, men nyttan av regleringen till stor del

Har staten verkställt vattenståndsregleringen, men nyttan av regleringen till stor del

Gällande lydelse

kommit andra till godo, kan vattendomstolen på ansökan av staten förordna att alla, för vilka regleringen medfört nytta, samfällt skall ombesörja åtgärder som avses ovan i denna paragraf, tillsätta de sysslomän som behövs och delta i kostnaderna för åtgärderna i förhållande till den nytta som de har erhållit. För ändamålet kan ett bolag för vattenståndsreglering bildas.

Vattendomstolen må, då synnerligt skäl därtill finnes, på ansökan befria nyttohavare från att taga del i kostnaderna för i 3 mom. avsedd åtgärd.

14 §

Sedan vattenståndsreglering påbörjats, må regleringen ej utan tillstånd av vattendomstolen nedläggas. Meddelas tillstånd, skall i vattendomstolens utslag föreskrivas, vilka åtgärder den, som påbörjat regleringen, skall vidtaga för förebyggande av skada och men, som föranledas av arbetets avbrytande, och vilka ersättningar han skall utgiva åt vederbörande.

15 §

Erfordras ej för vattenståndsreglering i vattendrag i anledning därav, att regleringen ej medför ändring eller påföljd, som i 1 kap. 12-15 §§ avses, tillstånd av vattendomstolen, men vill förslagsställaren, att de övriga, för vilka regleringen medför nytta, skola taga däri del, skall vad om deltagande i samfälld dikning är stadgat äga motsvarande tillämpning.

8 kap.

Vattenreglering

1 §

Vill någon i syfte att utvinna, öka eller utjämna tillgången till vattenkraft, för att främja flottning eller samfärdsel, för att nyttja vatten såsom vätska, för bevattningsändamål, i syfte att bibehålla vattnets renhet, för rekreationsändamål, för fiskodling, i syfte att torrlägga mark eller för annat sådant ändamål i vattendrag fortlöpande reglera vattenståndet eller annars reglera vattnet, vartill

Föreslagen lydelse

kommit andra till godo, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av staten förordna att alla för vilka regleringen medfört nytta samfällt skall ombesörja åtgärder som avses ovan i denna paragraf, tillsätta de sysslomän som behövs samt delta i kostnaderna för åtgärderna i förhållande till den nytta som de har erhållit. För ändamålet kan ett bolag för vattenståndsreglering bildas.

Miljötillståndsverket kan, när det finns synnerliga skäl till det, på ansökan befria nyttohavare från att ta del i kostnaderna för en åtgärd som avses i 3 mom.

14 §

En påbörjad vattenståndsreglering får inte utan *miljötillståndsverkets* tillstånd lämnas oavslutad. Om *miljötillståndsverket* meddelar ett sådant tillstånd, skall i tillståndsbeslutet föreskrivas vilka åtgärder den som påbörjar regleringen skall vidta för att förebygga skada och men som föranleds av att arbetet avbryts och vilka ersättningar han skall betala till vederbörande.

15 §

Om vattenståndsreglering i vattendrag inte kräver tillstånd av *miljötillståndsverket* därför att regleringen inte medför en sådan ändring eller följd som avses i 1 kap. 12—15, men förslagsställaren vill att de övriga för vilka regleringen medför nytta skall ta del däri, skall bestämmelserna om deltagande i samfälld dikning på motsvarande sätt iakttas.

1 §

Vill någon i syfte att utvinna, öka eller utjämna tillgången till vattenkraft, för att främja flottning eller samfärdsel, för att nyttja vatten såsom vätska, för bevattningsändamål, i syfte att bibehålla vattnets renhet, för rekreationsändamål, för fiskodling, i syfte att torrlägga mark eller för annat sådant ändamål i vattendrag fortlöpande reglera vattenståndet eller annars reglera vattnet, vartill även hän-

Gällande lydelse

även hänförs avledande av vatten i regleringssyfte från vattendraget eller del därav till ett annat, skall till vattenregleringen, om denna kan ge upphov till förändring eller påföljd som avses i 1 kap. 12—15 §§, sökas tillstånd hos vattendomstolen.

3 §

Ansöker annan än staten om tillstånd till vattenreglering skall sökanden, förutom då den reglering, som i ansökningen avses, uppenbarligen ej för annan medför nytta, som i 2 § 2 mom detta kapitel avses, inbjuda övriga nyttohavare att taga del i regleringen genom att därom anmäla hos vattendomstolen. Härvid bör vattendomstolen medelst offentlig kungörelse uppmana nyttohavare att på sätt, som i 4 § detta kapitel stadgas, hos vattendomstolen anmäla om sitt deltagande i företaget. Ansökningen om kungörelse bör biläggas plan för företaget, utredning av allmän natur därom, för vilka företaget medför nytta och till vilket belopp denna uppskattas, samt kostnadsförslag för företaget. Dessa handlingar skola under tid, som av vattendomstolen föreskrives, hållas tillgängliga i dess tjänsterum eller på ställe, som av vattendomstolen bestämmes och i kungörelsen angives.

Har förslagsställaren i annat fall än i samband med tillståndsansökan anhållit om kungörelseförfarande, skall ansökan om tillstånd till företaget ingivas inom ett år efter kungörelsetidens utgång, såfram ej vattendomstolen på ansökan för ändamålet utsatt förlängd tid.

Är plan, som vid ansökan om tillstånd framlagts, uppenbarligen av den beskaffenhet, att tillstånd till reglering i enlighet med planen ej kan meddelas, må vattendomstolen ej bifalla ansökan om kungörelse.

4 §

Vill nyttohavare, som enligt 2 § 1 mom. detta kapitel är därtill berättigad, bli delaktig i regleringsföretag, som annan anhängiggjort, skall han därom skriftligen anmäla hos vattendomstolen inom i 3 § 1 mom. det-

Föreslagen lydelse

förs avledande av vatten i regleringssyfte från vattendraget eller del därav till ett annat, skall till vattenregleringen, om denna kan ge upphov till förändring eller följd som avses i 1 kap. 12—15 §, sökas tillstånd hos *miljötillståndsverket*.

3 §

Ansöker någon annan än staten om tillstånd till vattenreglering, skall sökanden, utom när den reglering som avses i ansökningen uppenbarligen inte för någon annan medför sådan nytta som avses i 2 § 2 mom. i detta kapitel, inbjuda övriga nyttohavare att taga del i regleringen genom att anmäla detta hos *miljötillståndsverket*. Härvid skall *miljötillståndsverket* genom offentlig kungörelse uppmana nyttohavare att enligt bestämmelserna i 4 § i detta kapitel hos *miljötillståndsverket* anmäla sitt deltagande i företaget. Till ansökan om kungörelse skall fogas en plan för företaget, en utredning av allmän natur om vem som drar nytta av företaget och till vilket belopp nyttan uppskattas samt kostnadsförslag för företaget. Dessa handlingar skall under en tid som *miljötillståndsverket* bestämmer hållas tillgängliga i dess tjänsterum eller på ett ställe som *miljötillståndsverket* bestämmer och som anges i kungörelsen.

Har förslagsställaren i annat fall än i samband med tillståndsansökan anhållit om kungörelseförfarande, skall ansökan om tillstånd till företaget göras in inom ett år efter kungörelsetidens utgång, om inte *miljötillståndsverket* på ansökan har utsatt en förlängd tid för ändamålet.

Har vid ansökan om tillstånd framlagts en plan som uppenbarligen är av den beskaffenhet att tillstånd till reglering i enlighet med planen inte kan meddelas, får *miljötillståndsverket* inte bifalla ansökan om kungörelse.

4 §

Vill en nyttohavare som enligt 2 § 1 mom. i detta kapitel har rätt därtill bli delaktig i ett regleringsföretag som någon annan har väckt, skall han skriftligen anmäla detta till *miljötillståndsverket* inom den i 3 § 1 mom.

Gällande lydelse

ta kapitel avsedd, i kungörelsen föreskriven tid. Har sådan anmälan hos vattendomstolen gjorts och finner denna förutsättningarna för deltagande föreligga, skall domstolen, då ansökan om tillstånd hänskjutits till dess behandling, anvisa sökanden att vidtaga åtgärder, som i 15 § detta kapitel avses.

5 §

Vattendomstolen må på ansökan ålägga nyttohavare, som ej velat deltaga i regleringen, att åt den, som utför regleringsföretaget i förhållande till den nytta han har därav erlagga en avgift, som fastställts i enlighet med 21 § detta kapitel. Staten skall ej anses vara nyttohavare, som här avses, såframt regleringen ej omedelbart medför nytta för statens egendom eller företag till vars förverkligande staten skridit för att vinna eller säkerställa i 2 § 2 mom. detta kapitel avsedd förmån.

8 §

Har hos vattendomstolen ansökts om tillstånd till två särskilda regleringsföretag, som åtminstone till viss del angå samma del av vattendrag, och finner vattendomstolen, att företagen lämpligen kunna förenas, äger domstolen uppmana sökandena att inom viss tid träffa överenskommelse om igångsättande av ett samfällt företag. Ernås ej sådan överenskommelse och kunna företagen ej särskilt för sig förverkligas, skall tillstånd beviljas det företag, som i ekonomiskt avseende och ur allmän synpunkt är mera förmånligt.

10 §

I fråga om reglering skall i tillämpliga delar iakttas vad om byggande i vattendrag i 2 kap. 2 § 3 och 4 mom., 3 och 4 §§ samt 12—32 §§ är stadgat.

10 a §

Det skall bestämmas att sådana villkor i ett regleringstillstånd som är betydande för vattenmiljön och dess användning skall ses

Föreslagen lydelse

i detta kapitel avsedda tid som föreskrivs i kungörelsen. Har en sådan anmälan gjorts till *miljötillståndsverket* och finner denna att förutsättningar för deltagande föreligger, skall *miljötillståndsverket*, då ansökan om tillstånd hänskjutits till dess behandling, anvisa sökanden att vidta åtgärder som avses i 15 § i detta kapitel.

5 §

Miljötillståndsverket kan på ansökan ålägga en nyttohavare som inte velat delat i regleringen att till den som utför regleringsföretaget i förhållande till den nytta han har därav betala en avgift som fastställs i enlighet med 21 § i detta kapitel. Staten skall inte anses vara en sådan nyttohavare som här avses, om inte regleringen omedelbart medför nytta för statens egendom eller för ett företag till vars förverkligande staten skridit för att få eller säkerställa en förmån som avses i 2 § 2 mom. i detta kapitel.

8 §

Har hos *miljötillståndsverket* ansökts om tillstånd till två särskilda regleringsföretag, som åtminstone till viss del angår samma del av ett vattendrag, och anser *miljötillståndsverket* att företagen lämpligen kan förenas, skall *miljötillståndsverket* uppmana sökandena att inom en viss tid komma överens om att starta ett samfällt företag. Nås inte en sådan överenskommelse och kan företagen inte särskilt för sig förverkligas, skall tillstånd beviljas för det företag som i ekonomiskt avseende och ur allmän synpunkt är mera förmånligt.

10 §

I fråga om reglering skall i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs om byggande i vattendrag i 2 kap. 2 § 1 och 4 mom., 3 och 4 § samt 12—32 §.

10 a §

Det skall bestämmas att sådana villkor i ett regleringstillstånd som är betydande för vattenmiljön och dess användning på be-

Gällande lydelse

över, om inte detta av särskilda skäl skall anses vara uppenbart obehövligt. Vid översynen skall i tillämpliga delar iakttagas de stadganden som avses i 6 och 10 §§. I tillståndsutslaget skall föreskrivas när ansökan senast skall göras om översyn av nämnda tillståndsvillkor och vilken utredning som då skall lämnas. Har tillståndshavaren inte inom utsatt tid gjort en sådan ansökan, kan vattendomstolen på ansökan av behörig myndighet eller den som lider skada eller men bestämma att tillståndet skall förfalla och härvid meddela behövliga föreskrifter.

Utan hinder av 1 mom. kan på vattenreglering tillämpas de stadganden i denna lag med stöd av vilka ingrepp i ett lagakraftvunnet tillståndsbeslut eller dess innehåll annars kan göras. Innehåller tillståndsutslaget inte av särskilda skäl en föreskrift som nämns i 1 mom., kan en behörig myndighet av vägande skäl hos vattendomstolen ansöka om översyn enligt 1 mom.

Föreslagen lydelse

stämda tider skall ses över, om inte detta av särskilda skäl skall anses vara uppenbart obehövligt. Vid översynen skall i tillämpliga delar iakttagas de bestämmelser som avses i 6 och 10 §. I tillståndsbeslutet skall föreskrivas när ansökan senast skall göras om översyn av nämnda tillståndsvillkor och vilken utredning som då skall lämnas. Har tillståndshavaren inte inom utsatt tid gjort en sådan ansökan, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av behörig myndighet eller den som lider skada eller men bestämma att tillståndet skall förfalla och härvid meddela behövliga föreskrifter.

Utan hinder av 1 mom. kan på vattenreglering tillämpas de bestämmelser i denna lag med stöd av vilka ingrepp i ett lagakraftvunnet tillståndsbeslut eller dess innehåll annars skall göras. Innehåller tillståndsbeslutet inte av särskilda skäl en föreskrift som nämns i 1 mom., kan en behörig myndighet av vägande skäl hos *miljötillståndsverket* ansöka om översyn enligt 1 mom.

10 b §

När en utredning har gjorts enligt 1 mom., får den regionala miljöcentralen, fiskerihushållningsmyndigheten eller kommunen, om verkningarna enligt 1 mom. inte annars i tillräcklig mån kan minskas, hos vattendomstolen ansöka om att tillståndsvillkoren skall ses över eller att nya bestämmelser skall utfärdas.

En förutsättning för en översyn är att nytan med tanke på allmän fördel är betydande med hänsyn till rådande förhållanden. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, utom när syftet inte längre har någon betydelse. Är det uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan vattendomstolen, om utredningen i ansökningshandlingarna inte är tillräcklig, ålägga också tillståndshavaren att ge in behövlig tilläggsutredning till vattendomstolen. I ett sådant beslut av vattendomstolen får ändring inte sökas särskilt. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid ger in tilläggsutredningen till vattendomstolen, kan den utföras på hans

När en utredning har gjorts enligt 1 mom., får den regionala miljöcentralen, fiskerihushållningsmyndigheten eller kommunen, om verkningarna enligt 1 mom. inte annars i tillräcklig mån kan minskas, hos *miljötillståndsverket* ansöka om att tillståndsvillkoren skall ses över eller att nya bestämmelser skall utfärdas.

En förutsättning för en översyn är att nytan med tanke på allmän fördel är betydande med hänsyn till rådande förhållanden. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, utom när syftet inte längre har någon betydelse. Är det uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan *miljötillståndsverket*, om utredningen i ansökningshandlingarna inte är tillräcklig, ålägga också tillståndshavaren att ge in behövlig tilläggsutredning till *miljötillståndsverket*. I ett sådant beslut av *miljötillståndsverket* får ändring inte sökas särskilt. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid ger in tilläggsutredningen till *miljötillståndsverket*,

Gällande lydelse

bekostnad. Vid översynen skall de stadganden som avses i 10 § iakttas i tillämpliga delar.

Föreslagen lydelse

kan den utföras på hans bekostnad. Vid översynen skall de bestämmelser som avses i 10 § iakttas i tillämpliga delar.

11 §

Vattendomstolen må på nyttohavarens ansökan förordna, att för regleringens verkställande samt anordningars och anläggningars underhåll ett bolag för vattenreglering skall bildas även i andra än i 1 mom. nämnda fall och jämväl då regleringen påbörjas före denna lags ikraftträdande. De, som av regleringen erhålla sådan nytta, som i 2 § detta kapitel säges, äro skyldiga att taga del i bolaget, såframt ej vattendomstolen av särskilda orsaker beviljar någon av dem befrielse härifrån.

Miljötillståndsverket kan på nyttohavarens ansökan förordna att för regleringens verkställande samt anordningarnas och anläggningarnas underhåll skall bildas ett bolag för vattenreglering även i andra fall än de som nämns i 1 mom. och också då regleringen har påbörjats före denna lags ikraftträdande. De som av regleringen får sådan nytta som sägs i 2 § i detta kapitel är skyldiga att ta del i bolaget, om inte *miljötillståndsverket* av särskilda orsaker beviljar någon av dem befrielse.

13 §

Bolagsmän i bolag för vattenreglering äro förutom förslagsställaren och de, som i enlighet med 4 § detta kapitel anmält sig deltaga i regleringen, även de nyttohavare, som bolaget i enlighet med 20 § detta kapitel senare antagit till bolagsmän. Delaktiga i regleringen må även vara dikningsbolag eller bolag för vattenståndsreglering, om vattendomstolen finner det sakenligt, samt flottningförening.

13 §

Bolagsmän i ett bolag för vattenreglering är, förutom förslagsställaren och de som enligt 4 § i detta kapitel anmält att de vill delta i regleringen, också de nyttohavare som bolaget enligt 20 § i detta kapitel senare antagit till bolagsmän. Även dikningsbolag eller bolag för vattenståndsreglering får vara delaktiga i regleringen, om *miljötillståndsverket* finner det sakenligt, likaså flottningföreningar.

16 §

För bolagets stadgar, i vilka även må intagas andra än i 1 mom. nämnda bestämmelser angående bolagets organisation, skall fastställelse sökas i vattendomstolen. Redan före fastställelsen skola bolagets angelägenheter handhavas enligt de antagna stadgarna. Har vattendomstolen vid fastställande av stadgarna förordnat om ändringar i dem, skola de ändrade stadgarna följas, ändå att utslaget rörande fastställelsen ej äger laga kraft.

För bolagets stadgar, i vilka också får tas in andra än i 1 mom. nämnda bestämmelser om bolagets organisation, skall fastställelse sökas hos *miljötillståndsverket*. Bolagets angelägenheter skall handhas enligt de antagna stadgarna redan innan de har fastställts. Har *miljötillståndsverket* i samband med fastställelsen bestämt att stadgarna skall ändras, skall de ändrade stadgarna följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

19 §

Om regleringskostnader samt om förskott-

19 §

Beträffande regleringskostnader samt för-

Gällande lydelse

savgifter, som av bolagsmännen skola erläggas, gäller i motsvarande delar vad om dikning i 6 kap. 17 § och 29 § 1—3 mom. är stadgat, dock att klander angående kostnadernas fördelning skall utföras inom tre månader efter bolagets stämma medelst talan, som i vattendomstolen anhängiggöres mot bolaget.

20 §

Nyttohavare är berättigad att ansluta sig till redan bildat bolag för vattenreglering, såframt grundad anledning finnes föreligga för hans inträdande såsom bolagsman. Om antagande av ny bolagsman beslutes vid bolagsstämma. Den, som ej antagits till bolagsman, må hänskjuta frågan om sin rätt att ansluta sig såsom bolagsman till bolaget till vattendomstolens avgörande, och skall talan härom anhängiggöras mot bolaget inom tre månader efter det vederbörande erhållit del av stämmans beslut.

Bolagsman i bolag för vattenreglering är berättigad att utträda ur bolaget, såframt den nytta, som företaget medfört för honom, är avsevärt mindre än den nytta, som vid bolagets bildande antogs tillfalla honom. Finner bolagsstämma, att ovan nämnda förutsättning för utträddande ej föreligger, äger om hänskjutande av stämmans beslut till vattendomstolens avgörande vad i 1 mom. är stadgat motsvarande tillämpning.

21 §

Förändras förhållandena väsentligt, må på ansökan av vederbörande eller på åtgärd av vattendomstolen årsavgiften höjas eller nedsättas eller betalningsskyldigheten upphävas.

22 §

Har vattendomstolen i stöd av 5 § detta kapitel ålagt nyttohavare att erlägga avgift åt den, som verkställt regleringen, må vattendomstolen, om bolag för vattenreglering verkställt regleringen, på ansökan av betalningsskyldig förordna lämplig person att i samband med revision, som i stadgarna föreskrivits, granska bolagets räkenskaper och

Föreslagen lydelse

skottsavgifter som bolagsmännen skall betala gäller i motsvarande delar vad som föreskrivs om dikning i 6 kap. 17 § och 29 § 1—3 mom., dock så att klander angående kostnadernas fördelning skall anföras inom tre månader efter bolagets stämma *genom en ansökan mot bolaget som skall väckas hos miljötillståndsverket*.

20 §

En nyttohavare har rätt att ansluta sig till ett redan bildat bolag för vattenreglering, om grundad anledning skall anses föreligga för hans inträde såsom bolagsman. Om antagande av ny bolagsman beslutar bolagets stämma. Den som inte har antagits till bolagsman kan hänskjuta frågan om sin rätt att ansluta sig såsom bolagsman till *miljötillståndsverkets* avgörande. Ansökan om detta skall anhängiggöras inom tre månader efter det vederbörande fått del av stämmans beslut.

Bolagsmännen i ett bolag för vattenreglering har rätt att utträda ur bolaget, om den nytta som företaget medfört för honom är avsevärt mindre än den nytta som vid bolagets bildande antogs komma honom till del. Anser bolagets stämma att ovan nämnda förutsättning för utträde inte föreligger, gäller om hänskjutande av stämmans beslut till *miljötillståndsverkets* avgörande på motsvarande sätt vad som föreskrivs i 1 mom.

Förändras förhållandena väsentligt, kan på ansökan av vederbörande eller på initiativ av *miljötillståndsverket* årsavgiften höjas eller nedsättas eller betalningsskyldigheten upphävas.

22 §

Har *miljötillståndsverket* med stöd av 5 § i detta kapitel förpliktat en nyttohavare att betala avgift till den som verkställt regleringen, kan miljötillståndsverket, om ett bolag för vattenreglering har verkställt regleringen, på ansökan av den betalningsskyldige förordna en lämplig person att i samband med revision som föreskrivits i stadgarna

Gällande lydelse

förvaltning. Sålunda förordnad revisor skall avgiva berättelse över revisionen till myndighet som utövar tillsyn över regleringen och på vars åtgärd berättelsen skall hållas tillgänglig för dem, som saken angår. Bolaget äger erlægga arvode åt revisorn. Ernås ej överenskommelse om arvodets belopp, må frågan medelst talan hänskjutas till vattendomstolens avgörande.

Har reglering verkställt av annan än bolag för vattenreglering, må vattendomstolen på ansökan av betalningsskyldig ålägga den, som verkställt regleringen, att avgiva utredning om avgiftens användning åt den myndighet, som utövar tillsyn över regleringen och hos vilken utredningen skall hållas tillgänglig för sökanden.

Föreslagen lydelse

granska bolagets räkenskaper och förvaltning. En på detta sätt förordnad revisor skall avge berättelse över revisionen till den myndighet som utövar tillsyn över regleringen. Myndigheten skall se till att berättelsen hålls tillgänglig för dem som saken angår. Bolaget skall betala arvode till revisorn. Nås inte överenskommelse om arvodets belopp, *kan saken genom ansökan hänskjutas till miljö-tillståndsverkets avgörande.*

Har reglering verkställt av någon annan än ett bolag för vattenreglering, kan miljö-tillståndsverket på ansökan av den betalningsskyldige förplikta den som verkställt regleringen att lämna utredning om användningen av avgiften till den myndighet som utövar tillsyn över regleringen och hos vilken utredningen skall hållas tillgänglig för sökanden.

9 kap.

Avledande av vatten för användning såsom vätska och tagande av grundvatten

2 §

Vill någon, som ej är ägare av eller delägare i vattenområde, avleda vatten från vattendraget för att användas såsom vätska för annat ändamål än för hushållsvatten eller såsom hushållsvatten med påföljd, som enligt 1 § detta kapitel ej får åsamkas, må vattendomstolen på ansökan meddela tillstånd härtill och till förläggande på annans vattenområde av anordningar, som äro erforderliga för ändamålet. Lag samma vare, om ägare av eller delägare i vattenområde vill avleda vatten från området för att användas såsom vätska och sagda åtgärd, med beaktande av vad i 1 kap. 16 § är stadgat, förorsakar ändring eller påföljd, som i 12—15 §§ sagda kapitel avses.

2 §

Om någon som inte äger vattenområdet eller är delägare i det vill avleda vatten från vattendraget för att användas såsom vätska för annat ändamål än för hushållsvatten eller såsom hushållsvatten med följd som enligt 1 § i detta kapitel inte får vållas, kan *miljö-tillståndsverket* på ansökan meddela tillstånd därtill samt till att anordningar som behövs för ändamålet får placeras på ett vattenområde som tillhör en annan. Detsamma gäller om vattenområdets ägare eller en delägare i vattenområdet vill avleda vatten från området för att användas såsom vätska och åtgärden, med beaktande av vad som föreskrivs i 1 kap. 16 § förorsakar ändring eller följd som avses i samma kapitels 12—15 §.

3 §

Av sökande, som önska avleda vatten från vattendraget för ändamål, vilka på grund av vad ovan sagts skola anses vara likvärdiga, har, såframt ej må prövas skäligt, att sökandes rätt begränsas, ägare av det vattenområde, som är föremål för åtgärden, eller

Vill flera sökande avleda vatten från ett vattendrag för ändamål vilka på grund av vad som har sagts ovan skall anses likvärdiga och kan det inte anses skäligt att begränsa sökandens rätt, har den av sökandena företräde som äger det vattenområde som åt-

Gällande lydelse

större delen därav samt, om sökandena även i detta avseende äro likvärdiga, den sökande, som först ingivit sin ansökan till vattendomstolen, rätt till företräde.

4 §

Kan ej eljest till hushållsvatten tjänligt vatten utan oskäligen kostnader i tillräcklig mängd erhållas, må vattendomstolen på ansökan berättiga den, som är i behov av vatten, att från annans mark taga grundvatten till hushållsvatten samt där vidtaga för ändamålet erforderliga åtgärder, såframt vattnet framgent förslår även för ägarens, på hans mark bosattas, där emotsedd bosättnings samt där belägna företags behov och åtgärden ej åsamkar dessa oskäligen störning eller olägenhet. Under ovan angivna förutsättningar må även rätt att avleda grundvatten från annans område beviljas för nyttjande i sådan industriell eller annan ekonomisk verksamhet, för vilken tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt. Sådan rätt må medelst utslag av vattendomstolen på ansökan upphävas, såframt de förhållanden, som inverkat på dess beviljande, väsentligt förändrats, samt mot ersättning även då ägarens eget bruksbehov, som finnes vara av vikt, det påkallar.

Förutsätter ordnande på ett i tekniskt och ekonomiskt avseende ändamålsenligt sätt av vattenanskaffningen för företag, som tillgodoser kommuns eller ett större antal förbrukares behov huvudsakligen av hushållsvatten, eller av annan vattenanskaffning för allmänt behov ibruktagande av grundvatten på annans område, må vattendomstolen, utan avseende å vad i 1 mom. är sagt, på ansökan meddela tillstånd därtill och till erforderliga åtgärder för ändamålet. Sådant tillstånd må dock ej beviljas för avledande av vatten till plats utanför orten, såframt motsvarande behov på vederbörande ort ej i skäligen omfattning kan tillgodoses.

Är åtgärd som avser tagande av grundvatten från annan tillhörigt område, av den beskaffenhet, att därtill av annan än i denna paragraf nämnd orsak bör utverkas vattendomstolens tillstånd, skall jämte vad ovan

Föreslagen lydelse

gården gäller eller större delen därav samt, om sökandena även i detta avseende är likvärdiga, den sökande som först givit in sin ansökan till *miljötillståndsverket*.

4 §

Kan inte till hushållsvatten tjänligt vatten annars utan oskäligen kostnader i tillräcklig mängd erhållas, kan *miljötillståndsverket* på ansökan berättiga den som är i behov av vatten att från annans mark ta grundvatten till hushållsvatten samt där vidta åtgärder som behövs för ändamålet, förutsatt att vattnet fortfarande förslår även för ägarens behov samt för behoven hos dem som är bosatta på hans mark, bosättning som kan väntas uppstå där samt företag som är belägna där och åtgärden inte vållar dessa oskäligen störning eller olägenhet. Under dessa förutsättningar kan också beviljas rätt att avleda grundvatten från en annans område för att nyttjas i sådan industriell eller annan ekonomisk verksamhet för vilken tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt. En sådan rätt kan genom *miljötillståndsverkets* beslut på ansökan upphävas, om de förhållanden som inverkat på beviljandet väsentligt har förändrats, samt mot ersättning också när ett viktigt bruksbehov hos ägaren själv kräver det.

Förutsätter ett i tekniskt och ekonomiskt avseende ändamålsenligt ordnande av vattenanskaffningen för ett företag som tillgodoser en kommuns eller ett större antal förbrukares behov av huvudsakligen hushållsvatten eller av annan vattenanskaffning för allmänt behov att grundvatten på en annans område tas i bruk, kan *miljötillståndsverket* utan hinder av vad som sägs i 1 mom. på ansökan meddela tillstånd därtill och till åtgärder som behövs för ändamålet. Ett sådant tillstånd får dock inte beviljas för avledande av vatten till en plats utanför orten, om detta innebär att ett motsvarande behov på orten inte i skäligen omfattning kan tillgodoses.

Är en åtgärd som avser tagande av grundvatten från ett område som tillhör en annan av sådan beskaffenhet att därtill av någon annan än i denna paragraf nämnd orsak måste utverkas tillstånd av *miljötillståndsverket*,

Gällande lydelse

stadgats iakttagas, vad som om sådant tillstånd nedan stadgas.

7 §

Till en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § och som orsakar däri nämnda påföljder samt för anläggande av sådan annan än tillfällig grundvattentäkt som är planerad för tagande av en vattenmängd om minst tvåhundra femtio kubikmeter i dygnet skall sökas tillstånd av vattendomstolen. Det samma gäller även utvidgande av tidigare anlagd grundvattentäkt eller av dess nyttjande i sådan omfattning eller med sådana påföljder som ovan stadgas samt andra åtgärder än tagande av grundvatten, om grundvattenförekomsten annat än tillfälligt minskar med minst tvåhundra femtio kubikmeter grundvatten i dygnet som en följd av åtgärderna.

Även i andra fall än ovan i denna paragraf avses må förutsättningarna för åtgärd, som avser anläggande eller ändrande av grundvattentäkt, och skyldigheter, som må hända följa av företaget, av ägaren till grundvattentäkt medelst ansökan underställas vattendomstolen för prövning och för fastställelse medelst tillståndsutslag.

8 §

För anläggande av grundvattentäkt och för annan åtgärd som avses i 1 kap. 18 § får med beaktande av de undantag som stadgas i 2 mom. meddelas tillstånd om nyttan av åtgärden, med beaktande i fråga om dess förverkligande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 6 § i detta kapitel, är avsevärt större än skada, men och annan förlust av förmån som följer av den.

Tillstånd till en åtgärd som avses i 1 mom. får inte meddelas om åtgärden skulle leda till att vattentillgången till förfång för bosättningen och näringslivet hindras eller försvåras på ett vidsträckt område eller till någon annan följd som kan jämföras med de följder som avses i 2 kap. 5 § i miljöns funktioner eller i naturförhållandena och verkningarna av förändringen inte kan förhindras genom arrangemang i samband med åtgärden.

Föreslagen lydelse

skall vid sidan av ovan nämnda bestämmelser också iakttas vad som nedan föreskrivs om ett sådant tillstånd.

7 §

Till en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § och som orsakar däri nämnda påföljder samt för anläggande av sådan annan än tillfällig grundvattentäkt som är planerad för tagande av en vattenmängd om minst 250 kubikmeter i dygnet skall sökas tillstånd av *miljötillståndsverket*. Detsamma gäller även utvidgande av tidigare anlagd grundvattentäkt eller av dess nyttjande i sådan omfattning eller med sådana följder som avses ovan samt andra åtgärder än tagande av grundvatten, om grundvattenförekomsten annat än tillfälligt minskar med minst 250 kubikmeter grundvatten om dygnet som en följd av åtgärderna.

En grundvattentäkts ägare får även i andra fall än de som avses ovan i denna paragraf genom ansökan till *miljötillståndsverket* hänskjuta som gäller att verket skall pröva och genom tillståndsbeslut fastställa förutsättningarna för en åtgärd som avser anläggning eller ändrande av grundvattentäkt samt de skyldigheter som eventuellt följer av åtgärden.

8 §

För anläggande av grundvattentäkt och för annan åtgärd som avses i 1 kap. 18 § får meddelas tillstånd, om nyttan av åtgärden, när man i fråga om dess förverkligande i tillämpliga delar beaktar bestämmelserna i 6 § i detta kapitel, är avsevärt större än därav följande skada, men och annan förlust av förmån.

Tillstånd till en åtgärd som avses i 1 mom. får *dock* inte meddelas, om åtgärden leder till att vattentillgången till förfång för bosättningen och näringslivet förhindras eller försvåras på ett vidsträckt område eller åtgärden har andra, med följderna i 2 kap. 5 § jämförbara följder för miljöns funktioner eller naturförhållandena och verkningarna av förändringen inte kan förhindras genom arrangemang i samband med åtgärden. *Det samma gäller åtgärder som har den följden att grundvattnet på ett viktigt eller för vatte-*

Gällande lydelse

12 §

Förorsakar användningen av grundvattentäkt, som anlagts innan denna lag trätt i kraft eller till vars anläggande eller ändrande sökande av tillstånd av vattendomstolen ej erfordrats, skada eller men, äger den, som därav blivit lidande, rätt att på ansökan underställa saken vattendomstolens handläggning för utverkande av föreskrifter angående vattentäktens användande samt angående ersättande av skada och men, som följer av dess användning. Vattentäktens användande må därvid dock ej inskränkas, såframt ej allmänt intresse eller annat synnerligen betydelsefullt skäl det påkallar; ej heller må utgivande av ersättning för skada och men, som av vattentäkten förorsakas, föreskrivas för längre tid än för de senaste fem åren före ansökningens anhängiggörande.

13 §

För ökande eller säkerställande av tillgången till vatten från grundvattentäkt, vilken anlagts i stöd av tillstånd, som i denna lag avses, må vattendomstolen på ansökan begränsa tagande av vatten från annan även på grund av tillstånd anlagd grundvattentäkt, såframt det påkallas av allmänt behov. Skada, men och annan förlust av förmån, som åsamkas av begränsningen, skall ersättas. Är begränsningen så avsevärd, att den inrättning, som drabbas därav, förlorar sin betydelse, må sökanden åläggas att inlösa inrättningen, om dennas ägare det påyrkar.

14 §

Åsamkar långvarig torka eller annan därmed jämförlig orsak väsentlig minskning av tillgången till grundvatten, må vattendomstolen på ansökan ålägga ägare av grundvattentäkt att för viss tid begränsa den vattenmängd, som tages ur vattentäkten, såframt begränsningen är behövlig för säkerställande av oundgänglig tillgång till hushållsvatten i vattentäktens omgivning. För uppenbart oskäligen skada, som följer av begränsningen, må vattentäktens ägare tillerkännas ersätt-

Föreslagen lydelse

nanskaffning lämpligt annat grundvattenområde kan bli farligt för hälsan eller dess kvalitet annars försämrats väsentligt.

12 §

Förorsakar användningen av en grundvattentäkt som anlagts innan denna lag trätt i kraft eller vars anläggande eller ändring inte har förutsatt tillstånd av *miljötillståndsverket* skada eller men, har den som lidit skada därav rätt att på ansökan få saken handlagd av *miljötillståndsverket* för meddelande av föreskrifter om användningen av vattentäkten samt ersättande av skada och men som användningen medför. Användningen av vattentäkten får dock inte därvid inskränkas, om inte ett allmänt intresse eller andra synnerligen betydelsefulla skäl kräver det, och ersättning för skada och men som vattentäkten förorsakar får inte heller föreskrivas att betalas för längre tid än för de senaste fem åren innan ansökan gjordes.

13 §

För att öka eller säkerställa vattentillgången för en grundvattentäkt som har anlagts med stöd av ett tillstånd som avses i denna lag, kan *miljötillståndsverket*, om ett allmänt behov kräver det, på ansökan begränsa tagande av vatten från en annan grundvattentäkt, även om denna nyttjas med stöd av tillstånd. Skada, men och annan förlust av förmån som begränsningen vållar skall ersättas. Är begränsningen så avsevärd att den inrättning som drabbas förlorar sin betydelse, kan sökanden på ägarens yrkande åläggas att inlösa inrättningen.

14 §

Vållar långvarig torka eller annan därmed jämförlig orsak väsentlig minskning av tillgången till grundvatten, kan *miljötillståndsverket* på ansökan ålägga ägaren av en grundvattentäkt att för en viss tid begränsa den vattenmängd som får tas ur vattentäkten, om begränsningen är behövlig för att säkerställa nödvändig tillgång till hushållsvatten i vattentäktens omgivning. För uppenbart oskäligen skada som begränsningen medför kan vattentäktens ägare få ersättning. I betal-

Gällande lydelse

ning. I gäldandet av ersättningen skola, såframt ej nyttan av begränsningen huvudsakligen tillfaller sökanden, alla, som taga grundvatten och för vilka begränsningen medför väsentlig nytta, taga del. Kan ej ersättningen fastställas i samband med ansökningen om begränsning, må fastställande av ersättningen senare särskilt sökas hos vattendomstolen.

Föreslagen lydelse

ningen av denna skall alla som tar grundvatten och för vilka begränsningen medför väsentlig nytta ta del, om inte nyttan av begränsningen huvudsakligen tillfaller sökanden. Om inte ersättningen fastställs i samband med ansökningen om begränsning, får fastställande av ersättningen senare särskilt sökas hos *miljötillståndsverket*.

15 §

Orsakar utnyttjande av tillstånd, som meddelats för en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § betydande men som inte förutsattes när tillståndet meddelades, kan tillståndsvillkoren ändras på ansökan av den som lider men eller då det är fråga om allmän fördel, på ansökan av behörig myndighet eller tillståndet indras då det är fråga om väsentligt men. Om ändring av ett tillstånd till följd av förändrade förhållanden gäller 2 kap. 28 §. Ersättning enligt den nämnda paragrafen skall dock inte fastställas, om föreskrifterna om ändring av tillståndsvillkoren eller indragning av ett tillstånd meddelas för undvikande av en sådan påföljd som avses i 1 kap. 22 §.

Orsakar nyttjandet av tillstånd som meddelats för en åtgärd som avses i 1 kap. 18 § betydande men som inte förutsattes när tillståndet meddelades, kan tillståndsvillkoren ändras på ansökan av den som lider men eller, då det är fråga om allmän fördel, på ansökan av behörig myndighet, eller tillståndet dras in, om det är fråga om väsentligt men. Bestämmelser om ändring av ett tillstånd till följd av förändrade förhållanden finns i 2 kap. 28 §. Ersättning enligt den nämnda paragrafen skall dock inte fastställas, om föreskrifterna om ändring av tillståndsvillkoren meddelas för undvikande av en sådan följd som avses i 8 § *miljöskyddslagen*.

16 §

För inledande av vatten i marken enligt 1 mom. krävs tillstånd av vattendomstolen. Tillstånd får inte ges, om åtgärden kan orsaka följder som avses i 1 kap. 22 § eller om åtgärden strider mot 1 kap. 22 a §. I övrigt gäller om tillstånd vad som stadgas ovan i 8 §.

För inledande av vatten i marken enligt 1 mom. krävs tillstånd av *miljötillståndsverket*. Tillstånd får inte ges, om åtgärden kan orsaka följder som avses i 8 § *miljöskyddslagen*. I övrigt gäller om tillståndet vad som föreskrivs om ett tillstånd enligt 8 § i detta kapitel.

18 §

Skall för avledande av vatten från ett vattendrag eller tagande av grundvatten tillstånd av vattendomstolen enligt denna lag sökas och kommer ledningen att dras genom någon annans område, skall i tillståndsutslaget på sökandens begäran intas föreskrifter om hur företaget med beaktande av 1 mom. skall genomföras. Om tillstånd av vattendomstolen inte behövs eller om det saknas föreskrifter i tillståndsutslaget om hur led-

Skall enligt denna lag tillstånd av *miljötillståndsverket* sökas för avledande av vatten från ett vattendrag eller tagande av grundvatten, och kommer ledningen att dras genom någon annans område, skall i tillståndsbeslutet på sökandens begäran tas in föreskrifter om hur företaget med beaktande av 1 mom. skall genomföras. Om tillstånd av *miljötillståndsverket* inte behövs eller tillståndsbeslutet saknar föreskrifter om hur

Gällande lydelse

ningen skall anläggas, kan ärendet, om överenskommelse med områdets ägare inte träffas, föras till miljövårdsnämnden eller, om ledningen kommer att dras genom flera kommuner, på ansökan till vattendomstolen för avgörande.

Föreslagen lydelse

ledningen skall anläggas och överenskommelse om anläggningen av ledningen inte träffas med områdets ägare, kan ärendet hänskjutas till *den kommunala miljövårdsmyndigheten*, eller, om ledningen kommer att dras genom flera kommuner, genom ansökan till *miljötillståndsverket* för avgörande.

19 §

Avledes vatten från vattendrag för att nyttjas såsom vätska för ändamål, som av hygieniska eller andra viktiga allmänna skäl förutsätter bibehållande av vattnets renhet, må vattendomstolen på anhållan av sökanden i tillståndsutslag angående vattnets avledande, såframt sådant meddelas, eller på särskild ansökan föreskriva, att visst omkring vattentäkten befintligt jord- eller vattenområde skall utgöra vattentäktens skyddsområde. Utan tillstånd av vattendomstolen må ej på skyddsområde, som ej må givas större omfattning än av oundgängligt behov påkallas, hållas cistern, upplag, avlopp, ledning eller annan inrättning, från vilken ämne, som förorenar vattnet, kan inkomma i vattendraget, ej heller utövas verksamhet, vilken på skadligt sätt kan försämra beskaffenheten av det vatten, som erhålles ur vattentäkten. Likaså må, om synnerliga skäl det påkalla, tillstånd att på skyddsområde avlägsna träd och annan växtlighet givas. På vattendomstolen ankommer att med beaktande av ändamålet med den vattentäkt, som skall skyddas, i utslaget meddela föreskrifter om erforderliga skyddsåtgärder och andra inskränkningar i fråga om nyttjande av skyddsområdet. Tidigare utslag utgör ej hinder för vattendomstolen att på ansökan av sakägare eller myndighet i nytt utslag föreskriva nya eller mildra tidigare inskränkningar i fråga om nyttjande av skyddsområde.

Skada, men och annan förlust av förmån, som tillskyndas annan av föreskrift angående skyddsområde, skall av sökanden ersättas.

Utslag angående inskränkning i fråga om nyttjande av skyddsområde skall iakttagas, ändå att ändring däri sökes.

19 §

Avleds vatten från vattendrag för att nyttjas såsom vätska för ändamål som av hygieniska eller andra viktiga skäl förutsätter vattnet bibehålls rent, kan *miljötillståndsverket* på begäran av sökanden i tillståndsbeslutet om avledande av vattnet, när ett sådant meddelas, eller på särskild ansökan föreskriva, att ett visst jord- eller vattenområde omkring vattentäkten skall utgöra vattentäktens skyddsområde. Utan *miljötillståndsverkets* tillstånd får inte på skyddsområdet, som inte får göras större än vad oundgängligt behov förutsätter, hållas cistern, upplag, avlopp, ledning eller annan inrättning, från vilken ämne som förorenar vattnet kan komma in i vattendraget, eller utövas verksamhet som på ett skadligt sätt kan försämra beskaffenheten av det vatten som erhålls ur vattentäkten. Likaså kan, om synnerliga skäl kräver det, ges tillstånd att på skyddsområde avlägsna träd och annan växtlighet. *Miljötillståndsverket* skall, med beaktande av ändamålet med den vattentäkt som skall skyddas, i sitt beslut meddela föreskrifter om behövliga skyddsåtgärder och andra inskränkningar i fråga om nyttjande av skyddsområdet. Ett tidigare beslut hindrar inte *miljötillståndsverket* att på ansökan av en part eller myndighet i ett nytt beslut bestämma nya eller mildra tidigare inskränkningar i fråga om nyttjandet av skyddsområdet.

Sökanden skall ersätta skada, men eller annan förlust av förmån som en skyddsområdesföreskrift tillfogar någon annan.

Ett beslut som inskränker nyttjandet av ett skyddsområde skall iakttas oberoende av om ändring söks i beslutet.

Bestämmelser om gemensam behandling i

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

vissa fall av en ansökan om avvikelse från ovan nämnda skyddsområdesföreskrifter och en ansökan om miljötillstånd ingår i 39 § miljöskyddslagen.

20 §

Vattendomstolen må, såframt det av hygieniska skäl eller för bibehållande av grundvattnets renhet eljest befinnes vara av angeläget behov påkallat, i tillståndsutslaget angående anläggande av grundvattentäkt eller på särskild ansökan föreskriva, att visst omkring vattentäkten befintligt område skall utgöra vattentäktens skyddsområde, på vilket utan vattendomstolens tillstånd ej får finnas boningshus eller annan byggnad för regelbunden vistelse eller upplag, cistern, ledning, avlopp eller inrättning, från vilken orenlighet eller annat ämne, som inverkar på vattnets beskaffenhet, kan inkomma i grundvattnet, ej heller utövas verksamhet, som på skadligt sätt kan försämma beskaffenheten av det vatten, som erhålles ur vattentäkten.

20 §

Miljötillståndsverket kan, om det av hygieniska skäl eller för att grundvattnet skall hållas rent annars prövas vara av angeläget behov påkallat, i tillståndsbeslutet angående anläggandet av en grundvattentäkt eller på särskild ansökan föreskriva att ett visst område omkring vattentäkten skall utgöra vattentäktens skyddsområde, på vilket utan *miljötillståndsverkets* tillstånd inte får finnas boningshus eller annan byggnad för regelbunden vistelse eller upplag, cistern, ledning, avlopp eller inrättning från vilken orenlighet eller annat ämne som inverkar på vattnets beskaffenhet kan komma in i grundvattnet, inte heller utövas verksamhet som på ett skadligt sätt kan försämma beskaffenheten av det vatten som erhålls ur vattentäkten.

21 §

Är fråga om sådant avledande av vatten eller tagande av grundvatten, som i 19 § 1 mom. eller 20 § 1 mom. detta kapitel avses, må vattendomstolen på ansökan bevilja rätt att nyttja eller med äganderätt inlösa sådant jord- eller vattenområde, som erfordras för de bassänger, anläggningar och anordningar, vilka användas vid hantering av vattnet.

21 §

När det är fråga om sådant avledande av vatten eller tagande av grundvatten som avses i 19 § 1 mom. eller 20 § 1 mom. i detta kapitel, kan *miljötillståndsverket* på ansökan bevilja rätt att nyttja eller inlösa ett jord- eller vattenområde som behövs för de bassänger, anläggningar och anordningar som används vid hantering av vattnet.

22 §

Innehavaren av ett tillstånd enligt detta kapitel att leda eller ta vatten har rätt att i kris- och störningssituationer som gäller vattenanskaffning utan tillstånd av vattendomstolen tillfälligt förse sådana områden med vatten som inte nämns i tillståndet, om detta är nödvändigt för att säkerställa att en kommun eller en större grupp konsumenter får vatten eller annars för att säkerställa ett ur allmän synpunkt viktigt vattenverks verksamhet eller av något annat jämförbart vägande skäl.

22 §

Den som enligt detta kapitel har tillstånd att leda eller ta vatten har rätt att i kris- och störningssituationer som gäller vattenanskaffning utan tillstånd av *miljötillståndsverket* tillfälligt förse sådana områden med vatten som inte nämns i tillståndet, om detta är nödvändigt för att säkerställa att en kommun eller en större grupp konsumenter får vatten eller annars för att säkerställa ett ur allmän synpunkt viktigt vattenverks verksamhet eller av något jämförbart vägande skäl.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

Avloppsvatten och andra ämnen, som förorena vattendrag**Ledande av avloppsvatten***Allmänna stadganden**Allmänna bestämmelser***1 §**

Med avloppsvatten förstås vatten, som använts såsom vätska och icke längre skall användas. Till avloppsvatten hänföres ock annan vätska, som icke längre användes, så ock vatten från begravningsplats, upplagsplats eller annat dylikt område, såframt däri i menlig omfattning finnas främmande ämnen.

1 §

Med avloppsvatten förstås vatten som använts såsom vätska och inte längre skall användas. Till avloppsvatten hänföres också annan vätska som inte längre används samt vatten från begravningsplats, upplagsplats eller annat dylikt område, om i vattnet finns främmande ämnen i menlig omfattning.

Om hindrande av sådan förorening av miljön som avloppsvatten förorsakar bestäms i miljöskyddslagen.

2 §

Avloppsvatten får avledas i vattendrag eller i marken med anlitande av dike eller avlopp enligt vad som stadgas i detta kapitel.

Med avlopp avses öppen bädd eller annan ledning, som anlagts huvudsakligen för avledande av avloppsvatten. Till avlopp hänföres även därtill anslutna anordningar, såsom avloppsbrunnar och pumpinrättningar.

Dike, vari i väsentlig omfattning flyter avloppsvatten, skall betraktas såsom avlopp. Om förklarande av dike för avlopp i vissa fall stadgas i 5 § detta kapitel.

Vad som i detta kapitel stadgas om dike gäller även annan bädd som avses i 1 kap. 2 §.

2 §

Med avlopp avses öppen bädd eller annan ledning som har anlagts huvudsakligen för avledande av avloppsvatten. Till avlopp hänförs även därtill anslutna anordningar, såsom avloppsbrunnar och pumpinrättningar.

Ett dike i vilket i väsentlig omfattning flyter avloppsvatten, skall betraktas såsom avlopp. Om förklarande av dike för avlopp i vissa fall bestäms i 48 § miljöskyddslagen.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om dike gäller också annan bädd som avses i 1 kap. 2 §.

2 a §

I syfte att skydda vattnen och den marina miljön mot förorening skall i tillstånd enligt detta kapitel beaktas ur miljösynvinkel bästa tillgängliga teknik. Detta avser sådana effektiva och långt avancerade tekniskt och ekonomiskt användbara produktions- och reningsmetoder jämte styr- och kontrollsystem och andra funktionssätt som gör det möjligt att förebygga eller så effektivt som möjligt minska utsläpp som orsakar risk för miljöförorening.

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

I 1 mom. avses sådan teknik som är allmänt tillgänglig och som kan tillämpas inom ifrågakvarande verksamhetsområde till kostnader som är skäliga med beaktande av att den miljöförorening som verksamheten orsakar därigenom förebyggs.

Oavsett 1 mom. skall tillstånd vid behov förvägras eller tillståndsvillkor ställas upp så som annars avses i denna lag.

Genom statsrådsbeslut kan utfärdas närmare allmänna bestämmelser om tillämpningen av 1 mom.

*Inledande av avloppsvatten i dike**(upphävs)**3 §**(upphävs)*

Kan inledande av avloppsvatten i dike eller i marken ha sådan menlig påföljd i fråga om allmänt eller annans enskilda intresse som avses i 1 kap. 20 §, skall tillstånd därtill sökas hos miljövårdsnämnden. Tillstånd får inte meddelas, om åtgärden genom försämring av grundvattnets beskaffenhet kan ha sådan menlig påföljd som avses i 1 kap. 22 §. I övrigt gäller beträffande förutsättningarna för beviljande av tillstånd i tillämpliga delar vad som stadgas i 24 § i detta kapitel.

*4 §**(upphävs)*

Kan i 3 § nämnt inledande av avloppsvatten, i fråga om vilket ansökan om tillstånd handläggs i miljövårdsnämnden, ha sådan påföljd i vattendraget som avses i 1 kap. 19 §, skall miljövårdsnämnden hänskjuta ärendet i dess helhet till vattendomsstolen på det sätt som stadgas i 20 kap. 2 § 3 mom.

*5 §**(upphävs)*

I tillståndsutslag som gäller inledande av avloppsvatten i dike eller i marken kan utfärdas behövliga föreskrifter om de åtgärder som skall vidtas i syfte att förebygga skada eller men, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 24 a §. Samtidigt skall förordnas om bädden skall betraktas som dike eller som avlopp.

Har de förhållanden som inverkat på förutsättningarna för meddelande av ett här nämnt tillstånd eller på tillståndsvillkoren

Gällande lydelse

väsentligt förändrats, kan saken på ansökan av tillsynsmyndigheten eller den som lider men föras till vattendomstolen för utfärdande av sådana nya föreskrifter som behövs under de ändrade förhållandena. Tillstånd kan även återkallas, om särskilda skäl kräver detta.

5 a §

Om föreskrifter om utsläpp som avses i 3 § har utfärdats genom beslut av statsrådet enligt 24 c §, skall beslutet tillämpas utan hinder av 3 och 5 §§.

6 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att ett dike eller en bäck på annans mark används och ger inte markägaren sitt samtycke, kan miljövårdsnämnden meddela tillstånd därtill, om detta inte medför oskäligt men. Tillståndet kan meddelas i samband med det tillstånd som avses i 3 § eller särskilt. Skall ärendet annars handläggas av vattendomstolen, meddelas tillståndet av denna.

Den som leder in avloppsvatten i ett dike eller en bäck på annans mark är skyldig att utföra sådana arbeten för utvidgning, istandsättande och underhåll av bädden som orsakas av avloppsvattnets inledande samt att även se till att inledandet av avloppsvatten inte medför skada som kunde undvikas med skäliga kostnader. Vid behov kan miljövårdsnämnden meddela föreskrifter om hur arbetet skall utföras. Om en sådan föreskrift meddelas för att rätta något som i strid med detta moment gjorts eller underlåtit, gäller 20 kap. 7 §.

Medför en åtgärd som avses i 2 mom. nytta för någon annan, skall i fråga om dennes skyldighet att delta i kostnaderna för åtgärden och om förfarandet då förordnande om deltagande ges, på motsvarande sätt tillämpas vad som stadgas om dikning.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Inledande av avloppsvatten i någon annans dike

6 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att ett dike som tillhör någon annan används och ger inte markägaren eller någon annan som har rätt att använda diket sitt samtycke, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten meddela rätt därtill, om detta inte medför oskäligt men, med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 7 § 2 mom. Ansluter sig saken till ett miljötillståndsärende, beviljas rätten av den myndighet som avses i 31 § miljöskyddslagen.

Den som leder in avloppsvatten i någon annans dike, är skyldig att utföra sådana arbeten för utvidgning, istandsättande och underhåll av bädden som orsakas av avloppsvattnets inledande samt att även annars se till att inledandet av avloppsvatten inte medför skada som kunde undvikas med skäliga kostnader. Vid behov kan den myndighet som avses i 1 mom. meddela föreskrifter om hur arbetet skall utföras. Om en sådan föreskrift meddelas för att rätta något som i strid med detta moment gjorts eller underlåtit, skall också 20 kap. 7 § iakttas.

Medför en åtgärd som avses i 2 mom. nytta för någon annan, skall i fråga om dennes skyldighet att delta i kostnaderna för åtgärden och förfarandet då förordnande om deltagande ges på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om dikning.

Förutsätter inledande av avloppsvatten enligt denna paragraf miljötillstånd, skall sökanden anvisas att söka sådant tillstånd.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Inledande av avloppsvatten i avlopp

7 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att avloppet dras genom annans mark och samtycker inte markägaren till detta, tillämpas på motsvarande sätt vad som i 6 § stadgas om inledande av avloppsvatten i dike på annans mark.

Öppet avlopp må ej dragas genom annans tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats, badstrand eller annat område för särskilt bruk, såframt därav genom avloppsvattnets beskaffenhet kan förorsakas avsevärt men, ej heller eljest genom sådant område utan ägarens samtycke. Röravlopp skall, där förhållandena det påkalla, göras vattentätt.

8 §

Drages avlopp under allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana, äger vad i fråga om byggande i vattendrag i 2 kap. 24 och 25 §§ är stadgat motsvarande tillämpning, dock sålunda, att då fråga är om dragande av avlopp under enskild väg och frågan om avloppets anläggande ej i övrigt skall handläggas av vattendomstolen, frågans handläggning ankommer på (vatten)nämnden.

9 §

Avlopp skall av ägaren så underhållas, att därav ej åsamkas sanitär fara eller annat uppenbart men. Försummas underhållet, må (vatten)nämnden på anhållan av den, som lider men, medelst beslut föreskriva, att för underhållet erforderliga arbeten skola utföras inom förelagd tid, och gäller om beslutet vad i 20 kap. 7 § stadgas.

10 §

Vill någon inleda avloppsvatten eller vatten, som för torrläggning av mark skall av-

Inledande av avloppsvatten i avlopp

7 §

Är det för ändamålsenligt avledande av avloppsvatten nödvändigt att ett avlopp dras genom annans mark och samtycker inte markägaren till detta, tillämpas på motsvarande sätt det som i 6 § föreskrivs om inledande av avloppsvatten i någon annans dike.

Öppet avlopp får inte dras genom annans tomt, byggnadsplats, trädgård, upplagsplats, badstrand eller annat område för särskilt bruk, om därav genom avloppsvattnets beskaffenhet kan förorsakas avsevärt men, och inte heller annars genom ett sådant område utan ägarens samtycke. Röravlopp skall göras vattentätt när förhållandena det kräver.

Bestämmelserna i 6 § 4 mom. gäller i tillämpliga delar också inledande av avloppsvatten i avlopp.

8 §

Dras avlopp under allmän eller enskild väg, järnväg eller annan rälsbana, tillämpas på motsvarande sätt det som i 2 kap. 24 och 25 § föreskrivs om byggande i vattendrag, dock så, att om det är fråga om dragande av avlopp under en enskild väg och frågan om anläggningen av avloppet inte i övrigt skall handläggas av miljöförhållandenverket eller den regionala miljöcentralen, skall frågan handläggas av den kommunala miljöförhållandenmyndigheten.

9 §

Avlopp skall underhållas av ägaren. Försummas underhållet, kan den kommunala miljöförhållandenmyndigheten på anhållan av den som lider men genom beslut föreskriva att arbeten som underhållet fordrar skall utföras inom förelagd tid med iakttagande av vad som föreskrivs i 20 kap. 7 §. Dessutom gäller bestämmelserna i miljöskyddslagen.

10 §

Vill någon inleda avloppsvatten eller vatten som skall avlägsnas för torrläggning av

Gällande lydelse

lägsnas, i annan tillhörigt avlopp och kan det ske utan att medföra nämnvärt men och, där fråga är om röravlopp, utan att ändringar i avloppet och därtill hörande anordningar erfordras, må ((vatten))nämnden medgiva rätt till sådant avledande av vattnet. Den, som beviljas sådan rätt, är pliktig icke blott att för avloppets anläggningskostnader erlägga enligt dess dåvarande skick skälig ersättning, motsvarande högst den andel, som enligt de i 15 § detta kapitel angivna grunderna skulle ankomma på honom, om fråga vore om samfällt avlopp, utan även att med skäligt belopp, som motsvarar högst hans enligt de i sagda paragraf stadgande grunderna beräknade andel, deltaga i kostnaderna för avloppets framtida underhåll. Ernås ej överenskom- melse om ersättningen, skall den fastställas av (vatten)nämnden.

Erfordras i anledning därav, att vatten inledes i annan tillhörigt avlopp, utförande av arbeten, som avses i 6 § detta kapitel, äger vad i sagda paragraf stadgas motsvarande tillämpning.

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall vad 6 kap. 17, 18, 20, 21-29— 31 och 31 a §§ stadgar iakttas i tillämpliga delar. Frågor som gäller ombildande av avlopp till samfällt, delägares i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag skall dock

Föreslagen lydelse

mark i någon annans avlopp och kan det ske utan att medföra nämnvärt men och, när det är fråga om röravlopp, utan att ändringar i avloppet och därtill hörande anordningar fordras, kan den *kommunala miljövärdsmyndigheten* ge rätt till sådant avledande av vatten. *Har saken anknytning till ett miljötillståndsärende, beviljas rätten av den myndighet som är behörig enligt 31 § miljöskyddslagen.*

Den som beviljas rätten är skyldig att för avloppets anläggningskostnader betala en ersättning som är skälig enligt avloppets dåvarande skick och högst motsvarar den andel som enligt de grunder som anges i 15 § skulle vara hans om det vore frågan om ett samfällt avlopp. Den som beviljas sådan rätt är också skyldig att delta i kostnaderna för avloppets framtida underhåll med ett skäligt belopp, som högst kan motsvara den andel som följer av grunderna i ovan nämnda paragraf. Nås inte överenskommelse om ersättningen, *bestäms den av den kommunala miljövärdsmyndigheten eller av den myndighet som avses i 31 § miljöskyddslagen.*

Måste arbeten som avses i 6 § i detta kapitel utföras därför att vatten inleds i ett avlopp som tillhör någon annan, iakttas på motsvarande sätt vad som föreskrivs i nämnda paragraf.

Bestämmelserna ovan i denna paragraf gäller inte avlopp som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (982/1977).

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 6 kap. 17, 18, 20—29, 31 och 31 a §. Frågor som gäller ombildande av avlopp till samfällt avlopp, delägarnas i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag

Gällande lydelse

handläggas av vattendomstolen.

17 §

Kan för samfällt avlopp redan förefintligt avlopp eller del därav ändamålsenligt tillgodogöras, må vattendomstolen på ansökan av vederbörande anläggare av nytt avlopp berättiga eller på ansökan av den, som redan förefintligt avlopp tillhör, ålägga vederbörande att inlösa det tidigare avloppet till det värde, som det vid tiden för det nya avloppets anläggande finnes äga.

19 §

Avloppsvatten från en vattenklosett skall innan det utsläpps i öppen bädd, i marken eller i vattendrag ledas genom vederbörigt anlagda avsättningsbrunnar eller renas på något annat sätt, om inte annat har föreskrivits om reningen i tillstånd som avses i 3 eller 24 § eller i tillstånd som meddelats med stöd av byggnadslagstiftningen eller med stöd av 20 §.

Genom förordning må stadgas, att även annat än i 1 mom. avsett avloppsvatten, som rinner i öppen bädd eller utsläppes i marken och varav kan åsamkas avsevärt men, skall ledas genom sakenlig reningsanordning.

20 §

Orsakas av avloppsvatten som rinner i dike eller utsläpps i marken avsevärt men och är det inte fråga om en åtgärd som förutsätter tillstånd av vattendomstolen, kan miljövårdsnämnden ålägga den från vars mark eller inrättning avloppsvattnet utgår att i behövlig omfattning rena avloppsvattnet, innan det leds in i diket eller i marken, eller vidta annan åtgärd för förebyggande av menet.

21 §

Då åtgärder, som ovan i detta kapitel avses, vidtagas, äger i fråga om ersättning vad om dikning stadgats motsvarande tillämpning.

För olägenhet, som av avloppsvattnets be-

Föreslagen lydelse

skall dock handläggas av *miljötillståndsverket*.

17 §

Kan ett redan existerande avlopp eller del därav ändamålsenligt tillgodogöras för ett samfällt avlopp, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av den som anlägger det nya avloppet bevilja rätt eller på ansökan av den som äger det redan existerande avloppet meddela skyldighet att lösa in det tidigare avloppet till det värde som detta skall anses ha vid den tidpunkt då det nya avloppet anläggs.

(upphävs)

(upphävs)

(2 mom. upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

skaffenhets förorsakas annan, äger den, som drabbas därav, rätt till ersättning om olägenheten är avsevärd.

22 §

(upphävs)

Frågor om avledande av avloppsvatten och om avlopp, vilka ej enligt stadgandena ovan i detta kapitel ankomma på (vatten)nämnden, handläggas av vattendomstolen.

Utsläppande i vattendrag av avloppsvatten eller annat ämne, som förorenar vattendraget

23 §

(upphävs)

För sådant avledande av avloppsvatten eller för annan sådan åtgärd som enligt 1 kap. 19 § inte får vidtas utan tillstånd skall sådant sökas hos vattendomstolen. Dessamma gäller åtgärd som kan medföra påföljd som avses i 1 kap. 20 §, om inte annat följer av 3 § i detta kapitel.

24 §

(upphävs)

Vattendomstolen kan på ansökan meddela tillstånd att avleda avloppsvatten eller att vidta någon annan åtgärd som enligt 1 kap. 19, 20, 20 a och 20 b §§ är förbjuden utan vattendomstolens tillstånd. En förutsättning för att tillstånd skall kunna meddelas är att det men som åtgärden orsakar i förhållande till den förmån som fås skall anses jämförelsevis obetydligt och att det inte på annat sätt till skäligen kostnader är möjligt att avlägsna avloppsvattnet eller något annat ämne som förorenar vattendraget eller att förhindra att ett dylikt ämne kommer ut i vattendraget. När men och förmåner jämförs skall uppmärksamhet fästas vid frågan hur verksamheten kan bedrivas med så få menliga verkningar som möjligt samt vilken betydelse det men som åtgärden orsakar och den förmån som den medför har från allmän synpunkt.

Tillstånd får inte meddelas, om åtgärden orsakar i 2 kap. 5 § avsedd verkan eller om meddelandet av tillståndet strider mot en bestämmelse i ett internationellt fördrag som avses i 1 kap. 19 § 4 mom. eller om den kan orsaka i 1 kap. 18 a § 1 mom. avsedda följ-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

der.

Skador, men eller andra förluster av förmåner som åtgärden orsakar skall utan hinder av 11 kap. 10 § ersättas med beaktande av vad 24 b § stadgar om tillstånd för viss tid samt möjligheten att se över bestämmelserna i ett tillstånd som beviljats tills vidare.

24 a §

(upphävs)

Då vattendomstolen meddelar tillstånd som avses i 24 §, skall den utfärda behövliga föreskrifter om mängden och sammansättningen av avloppsvatten eller annat ämne som avleds samt om det sätt på vilket avloppsvatten eller ämne får utsläppas i vattendraget (utsläppsföreskrifter).

I ett tillståndsutslag kan föreskrivas att den som får tillståndet innan verksamheten inleds eller inom viss tid som anges i utslaget skall uppföra skydds- och reningsanordningar eller vidta åtgärder för ändring av vattenföringen eller andra åtgärder för minskande av föroreningen av vattendraget (åtgärdsskyldighet).

Om utsläpp av avloppsvatten eller något annat ämne kan medföra sådana följder som avses i 2 kap. 22 §, skall i tillståndsutslaget tas in behövliga bestämmelser om fiskevårdsskyldigheten eller om en fiskerihushållningsavgift. Vad 2 kap. 22 och 22 b §§ stadgar skall på motsvarande sätt gälla dessa bestämmelser.

I tillståndsutslaget skall ingå behövliga föreskrifter om på vilket sätt kontrollen av hur avloppsvattnet eller något annat ämne bildas, behandlas och släpps ut och av utsläppets verkningar skall anordnas (kontrollskyldighet).

I tillståndsbeslutet skall ingå erforderliga föreskrifter om de anmälningar som skall göras och åtgärder som skall vidtas i samband med funktionsstörningar (anmälnings- och åtgärdsskyldighet).

24 b §

(upphävs)

I 24 § nämnt tillstånd meddelas beroende på sakens natur för viss tid eller tills vidare.

I ett beslut där tillstånd meddelas tills vidare skall det föreskrivas när en ansökan senast skall göras för översyn av tillståndsbe-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

stämmelserna och vilken utredning som då skall företas, om en sådan föreskrift inte skall anses vara uppenbart onödig. Om tillståndshavaren inte har gjort ansökan inom utsatt tid, kan vattendomstolen på ansökan av tillsynsmyndigheten eller den som lider men eller skada bestämma att tillståndet skall förfalla.

24 c §

(upphävs)

Utan hinder av 24, 24 a eller 24 b §, skall tillstånd enligt 24 § inte ges och skall genom villkor i tillståndet utsläpp och tillståndets giltighetstid begränsas, avloppsvatten behandlas och utsläpp samt dess verkningar kontrolleras åtminstone på det sätt som särskilt bestäms i beslut av statsrådet.

Enligt denna paragraf kan endast sådana begränsningar och åtgärder föreskrivas, som nämns i de tillämpliga EG-direktiv som gäller miljön.

24 d §

(upphävs)

Utan hinder av 24, 24 a eller 24 b §§, skall när förutsättningarna bedöms och villkor ställs för tillstånd enligt 24 § beaktas de fastställda planer eller program som nämns i 12 kap. 20 §, om detta förutsätts i ett direktiv av Europeiska gemenskapen.

24 e §

(upphävs)

Utan hinder av 24, 24 a eller 24 b § skall tillstånd förvägras och utsläppen och tillståndets giltighetstid begränsas genom bestämmelser i tillståndet, avloppsvattnet behandlas och utsläppen och deras verkningar kontrolleras eller vid funktionsstörningar minst sådana åtgärder vidtas som bestäms i ett sådant internationellt fördrag om skydd av havet som är förpliktande för Finland. Genom statsrådsbeslut utfärdas närmare allmänna bestämmelser om detta.

25 §

(upphävs)

Vattendomstolen kan på ansökan av behörig myndighet eller den som lider men ändra bestämmelserna i ett tidigare tillståndsbeslut, om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) utsläpp av avloppsvatten eller något annat ämne i vattendraget eller annan åtgärd medför sådan förändring i förhållandena som betydligt försvagar vattendragets tillstånd,

2) förutsättningarna för meddelande av ett tillstånd som avses i 24 § eller de förhållandena som inverkar på tillståndsvillkoren annars har förändrats väsentligt, eller om

3) en åtgärd som grundar sig på ett tillstånd enligt denna lag orsakar verkningar som strider mot 1 kap. 18 a §.

Då föreskrifterna i ett tillståndsutslag ändras, tillämpas vad som stadgas i 24, 24 a och 24 b §§. Förorsakar den verksamhet som huvudsakligen avses i tillståndet avsevärd förorening av vattendraget eller skulle verksamheten, om den fortsatte, medföra sådan förorening, kan även förordnas att tillståndet skall indras.

Föranleds sådan ändring av föreskrifterna som avses i 1 mom. av byggande i vattendraget eller av annan i denna lag nämnd åtgärd, vartill dock inte hänförs utsläpp av avloppsvatten eller annat ämne i vattendraget med stöd av laglig rätt, kan vattendomstolen på ansökan förplikta anläggaren eller annan som vidtagit åtgärden att ersätta kostnaderna för verkställigheten av vattendomstolens utslag.

26 §

(upphävs)

Blir vidtagande av någon i 24 a eller 25 § nämnd åtgärd, som skall ske inom viss tid, under denna tid ekonomiskt betungande eller medför åtgärden till följd av brist på förnödenheter eller av någon annan vägran de orsak avsevärda svårigheter, och följer inte av uppskov med åtgärden avsevärd fara för varaktig förorening av vattendraget, kan miljöministeriet förlänga tiden för åtgärdens vidtagande med högst tre år i sänder.

Enligt denna paragraf får en tidsfrist som har satts ut i ett beslut av statsrådet enligt 24 c § inte förlängas.

27 §

(upphävs)

Meddelas ett tillstånd som avses i 24 § på villkor att den som får tillståndet helt eller delvis befrias från vidtagande av åtgärder för förebyggande av vattendragets förore-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ning, eller med anledning av tillståndet genom inbesparing av driftskostnaderna eller annars vinner en avsevärd ekonomisk förmån, kan den som får tillståndet förpliktas att årligen erlägga en vattenskyddsavgift.

Vattenskyddsavgiften skall betalas till den regionala miljöcentralen och den skall användas för utgifter som åsamkas staten av skyddande av vattnen, särskilt av forskningsarbete som utförs för ändamålet.

Avgiften kan vara högst två procent av det årliga värdet av den förmån vars erhållande utgör grund för betalningsskyldigheten.

Vattenskyddsavgiften kan fastställas på yrkande av en regional miljöcentral. Yrkandet kan, om det inte framställts då tillstånd söks, handläggas som ett ansökningsmål. Om förhållandena väsentligt förändras, kan på ansökan av den regionala miljöcentralen eller den betalningsskyldige avgiftens belopp ändras eller avgiften helt avlyftas.

Om justering av vattenskyddsavgifter gäller på motsvarande sätt vad 2 kap. 22 b § stadgar om justering av fiskerihushållningsavgifter.

29 §

(upphävs)

Om vad för förebyggande av grundvattens förorenande genom avloppsvatten skall iakttagas är stadgat i 1 kap. 22 §.

Angående förebyggande av de sanitära vådor avloppsvatten kan förorsaka gälla utöver stadgandena i denna lag bestämmelserna i hälsovårdslagstiftningen.

30 §

(upphävs)

Har sökanden med stöd av 24 a § 2 mom. ålagts att bygga ett reningsverk jämte anläggningar för avloppsvatten, eller bör byggande av ett reningsverk för vederbörligt avledande av avloppsvatten anses påkallat med hänsyn till ett allmänt behov, kan vattendomstolen i samband med handläggningen av målet eller på särskild ansökan bevilja rätt till nyttjande eller inlösen av ett behövt och för ändamålet lämpligt jord- eller vattenområde för byggande av reningsverket. För skada, men och annan förlust av förmån som följer av rätt att nyttja eller inlösa ovan nämnd egendom skall ersättning ges.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §

(upphävs)

Tillstånd till utsläpp av ett ämne i ett allmänt avlopp som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk skall inhämtas av vattendomstolen eller kommunens miljövårdsnämnd, om detta bestäms särskilt i ett beslut av statsrådet. Genom beslut av statsrådet utfärdas även föreskrifter om de allmänna förutsättningarna för tillstånd och om tillståndsvillkor och kontrollskyldighet. I övrigt gäller i tillämpliga delar om tillstånd vad som stadgas om tillstånd enligt 24 §.

En föreskrift enligt denna paragraf kan endast gälla sådana ämnen som avses i förteckning I i bilagan till det direktiv som nämns i 1 kap. 23 a § 2 mom.

32 §

(upphävs)

En åtgärd, som grundar sig på ett tillstånd som meddelats med stöd av stadgandena i detta kapitel, skall vid äventyr att tillståndet förfaller vidtas inom en tid som tillståndsmyndigheten bestämmer och som kan vara högst fyra år från den dag då beslutet vann laga kraft. På ansökan som gjorts innan denna tid gått ut kan tillståndsmyndigheten av särskilda skäl förlänga tiden med högst tre år. En förlängning av tiden medför ingen ändring av vad som stadgas i 24 b §. Tillståndsmyndigheten kan också föreskriva att tillståndshavaren skall underätta tillsynsmyndigheten om fullgörandet av sådana skyldigheter som avses i 24 a §.

11 kap.

Ersättningar

1 §

(5 mom. upphävs)

På ersättning av skada till följd av grundvattenförorening tillämpas lagen om ersättning för miljöskador även i andra fall än de som nämns i 4 mom. och 2 §. Yrkanden som grundar sig på detta moment kan framställas vid både ansökningsärenden och tvistemål.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

I fall, som ovan i 1 mom. samt 1 kap. 25 § och 5 kap. 79 § avses, skall likväl den, som ej uppsåtligen eller av vållande förorsakat skadan, ersätta endast skada, som omedelbart tillskyndats annans egendom.

Om en miljöskada som avses i lagen om ersättning för miljöskador orsakas av en funktionsstörning som avses i 1 mom., skall i fråga om ersättning för miljöskadan i stället för denna paragraf tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. Angående ägaren och innehavaren gäller därvid vad lagen om ersättning för miljöskador stadgar om verksamhetsutövare som avses i lagen i fråga.

2 §

Föranleds vattenflöde, förorening av vattendrag eller grundvatten eller någon annan skada därav att en i denna lag avsedd anordning eller anläggning som har uppförts eller är under uppförande i vattendrag eller på dess strand, eller dike, vattenledning, avlopp eller annan sådan ledning av annan än yttre orsak av undantagsnatur kommit i olag, ansvarar ägaren och, om egendomen överlåtits i någon annans besittning, innehavaren och ägaren solidariskt för skadan, även om skadan inte har berott på oaktsamhet hos dem.

I fall som avses ovan i 1 mom. skall dock den som inte uppsåtligen eller av oaktsamhet förorsakat skadan endast ersätta sådan skada som omedelbart har drabbat annans egendom.

Om en miljöskada som avses i lagen om ersättning för miljöskador orsakas av en funktionsstörning som avses i 1 mom., skall i fråga om ersättning för miljöskadan i stället för denna paragraf tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. *Arendet handläggs då av tingsrätten, om det inte enligt 72 § miljöskyddslagen skall behandlas av miljötillståndsverket.* Angående ägaren och innehavaren gäller därvid vad som i lagen om ersättning för miljöskador föreskrivs om verksamhetsutövare som avses i lagen i fråga.

Angående skada som avses i 1 kap. 25 § och 5 kap. 79 § i denna lag gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs ovan i 2 mom.

3 a §

Om förorening av vatten till följd av en åtgärd enligt denna lag orsakar personskada, skall lagen om ersättning för miljöskador tillämpas utan hinder av detta kapitel.

Om en åtgärd enligt denna lag på något annat sätt orsakar personskada, tillämpas skadeståndslagen.

3 a §

Om en åtgärd enligt denna lag vållar personskada, tillämpas skadeståndslagen. Förorsakas personskadan av förorening av vatten, skall dock utan hinder av bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vad som föreskrivs i lagen om ersättning för miljöskador. Ett ärende som gäller ersättande av personskada behandlas i tingsrätten.

8 §

I ansökningsmål i vilket vattendomstolen skall bestämma ersättning för skada, men eller annan förlust av förmån till följd av

När tillstånd till en viss åtgärd meddelas med stöd av denna lag, skall det även bestämmas om och till vilket belopp ersättning

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

åtgärd som grundar sig på tillstånd får, om det inte föranleder avsevärt dröjsmål eller annan olägenhet, även handläggas i samband med ett i målet framställt eller vid vattendomstolen sedan tidigare anhängigt yrkande mot sökanden, vilket gäller ersättande av skada, men eller förlust av förmån, som vållats genom den i ansökningsnämnda åtgärden innan tillståndet beviljades. Handläggs ovan nämnt yrkande inte i samband med ansökningsmålet och följer inte annat av grunden för yrkandet, anses det ha blivit anhängigt såsom ett tvistemål.

För skada, men och annan förlust av förmån, som inte förutsattes när tillståndet meddelades eller om vars ersättande enligt tillståndsutslaget skall beslutas senare, kan ersättning yrkas genom ansökan hos vattendomstolen eller, om det är fråga om tillstånd som meddelats av miljövårdsnämnden, hos denna. I ansökan som ingivits till vattendomstolen kan även intas och i samband därmed handläggas ett yrkande som gäller ersättande av skada som med avvikelse från tillståndet vållats genom samma åtgärd.

Ersättning med anledning av sådan åtgärd med stöd av denna lag, vartill tillstånd inte fordras, eller för skada som avses i 2 § skall yrkas genom ansökan hos vattendomstolen. Ersättning i samband med dikning skall likväl sökas hos miljövårdsnämnden, om inte målet skall handläggas i vattendomstolen eller vid dikesförrättning. För skada som avses i 1 § 3 mom. skall ersättning sökas särskilt och i samma ordning som tillstånd för åtgärden.

skall betalas för skada, men eller annan förlust av förmån, om inte annat följer av 16 kap. 24 §.

I samband med ett tillståndsärende kan miljötillståndsverket också behandla ett yrkande om ersättning för skada som den verksamhet som ansökan avser har vållat innan tillståndsärendet avgjordes, om inte detta medför betydande dröjsmål. Om miljötillståndsverket inte behandlar yrkandet i anslutning till tillståndsärendet, behandlas det separat. I ett avgörande som gäller separat behandling av ett ersättningsyrkande får ändring inte sökas genom besvär.

Ersättning för skada som inte förutsågs när tillståndet beviljades kan utan hinder av ett tidigare avgörande yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, eller om det är fråga om tillstånd som beviljats av en kommunal miljövårdsmyndighet, hos ifrågasvarande myndighet. I samband därmed kan miljötillståndsverket behandla ett yrkande om ersättning för skada som med avvikelse från tillståndet vållats genom samma åtgärd.

Ersättning med anledning av en åtgärd som grundar sig på denna lag och för vilken tillstånd inte krävs, eller för skada som avses i 2 § skall yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, om det inte är fråga om ett ärende som skall behandlas av tingsrätten. Ersättning för skada som avses i 1 § 3 mom. i detta kapitel skall yrkas i anslutning till tillståndsärendet eller, om detta inte är möjligt, sökas särskilt hos den myndighet som är behörig i tillståndsärendet.

Ersättning för annan än ovan nämnd skada i anslutning till dikning söks hos den kommunala miljövårdsmyndigheten, om inte saken skall handläggas vid diktningförrättning.

Om fastställande av ersättningar i vissa fall bestäms i 16 kap. 24 §.

I ett ovan nämnt avgörande enligt 2 mom., som gäller handläggning av ersättningsyrkande, får ändring inte sökas.

9 §

Gäller överenskommelsen fast egendom, som utgör pant för fordran eller rätt att upp-

Gäller överenskommelsen fast egendom som är intecknad, eller egendom i vilken

Gällande lydelse

bära viss återkommande avkomst i penningar eller varor, eller egendom, vari lösöreinteckning fastställts, skall samtycke till överenskommelsen utverkas av innehavaren av dylik rätt.

10 §

Fastställd ersättning skall bestämmas att utgå i ett för allt, såframt ej fråga är om fall, som i 11 § detta kapitel avses, eller andra särskilda skäl påkalla dess erläggande på bestämda tider. För ersättning, som skall gäldas på bestämda tider, må, där ersättningstagaren det yrkar, föreskrivas ställande av säkerhet, som av vattendomstolen godkännes.

Föreslagen lydelse

har fastställts företagsinteckning, måste överenskommelsen godkännas av den som innehar ifrågavarande rättighet.

10 §

Fastställd ersättning skall bestämmas att utbetalad i ett för allt, om det inte är fråga om fall som avses i 11 § i detta kapitel eller andra särskilda skäl kräver att ersättningen betalas på bestämda tider. För ersättning som skall betalas på bestämda tider kan på yrkande av ersättningstagaren föreskrivas att en säkerhet som *miljötillståndverket* godkänner skall ställas.

11 §

Ernås ej vederbörande emellan överenskommelse om elektrisk kraft, som enligt 1 mom. skall tillhandahållas, skall vattendomstolen fastställa den kraftmängd, som skall avstås, sättet för dess avstående och dess fördelning på dygnets och årets olika delar samt övriga erforderliga villkor.

Om de som saken gäller inte når en överenskommelse om elektrisk kraft som skall tillhandahållas enligt 1 mom., skall *miljötillståndverket* fastställa den kraftmängd som levereras, hur den levereras, fördelningen på dygnets och årets olika delar samt övriga behövliga villkor.

12 §

Följer av åtgärd, vartill tillstånd enligt stadgandena i denna lag skall sökas, att tillgången till vatten från visst område förhindras eller avsevärt försvåras, skall vattendomstolen, ifall vederbörande det yrkar, förordna, att härigenom uppkommande skada skall, i stället för att ersättas med penningar, gottgöras områdets ägare eller den, som i stöd av annan särskild rätt därifrån tager vatten, genom anläggande åt den till ersättning berättigade av ny eller fördjupande av tidigare brunn eller förlängande av vattenledning eller genom ställande till hans förfogande av annan vattentäkt jämte därtill hörande anordningar, vilka motsvara skäliga anspråk, samt ledning, som erfordras för vattnets ledande till vederbörandes tomt eller byggnadsplats. Utförda anordningars och anläggningars underhåll ankommer, såframt ej vattendomstolen med beaktande av förhål-

12 §

Medför en åtgärd för vilken tillstånd skall sökas enligt denna lag att tillgången till vatten från ett visst område förhindras eller försvåras avsevärt, skall *miljötillståndverket* på yrkande av vederbörande bestämma att den skada som härigenom uppkommer i stället för att ersättas i pengar skall gottgöras områdets ägare eller den som med stöd av annan särskild rätt tar vatten därifrån så, att för den som har rätt till ersättning anläggs en ny brunn eller fördjupas en tidigare brunn eller förlängs vattenledning eller till hans förfogande ställs en annan vattentäkt med därtill hörande anordningar, vilka motsvarar skäliga anspråk, samt ledning som behövs för ledande av vattnet till hans tomt eller byggnadsplats. För underhållet av anordningarna och anläggningarna svarar den som har rätt till ersättning, om inte *miljötillståndverket* med beaktande av förhållandena föreskriver an-

Gällande lydelse

landena annorlunda föreskriver, på den till ersättning berättigade.

Förorsakas i 1 mom. avsedd ersättnings-skyldighet av anläggande eller nyttjande av vattentäkt, må till ersättning berättigad, såvitt det utan oskäligen kostnader och utan att ändamålet med vattentäktens nyttjande äventyras är möjligt, i stället för ersättning i pengar beviljas rätt att från vattentäkten, så länge den används, erhålla en högst vederbörandes tidigare förbrukning motsvarande vattenmängd, som fastställs av vattendoms-tolen, till ett pris, som motsvarar vattnets andel i vattentäktens driftskostnader. Härfor erforderlig ledning till den till erhållande av vatten berättigades tomt eller byggnadsplats skall på den ersättningsskyldiges bekostnad anläggas och underhållas.

Föreslagen lydelse

nat.

Förorsakar anläggning eller nyttjande av vattentäkt ersättningsskyldighet som avses i 1 mom., kan den som har rätt till ersättning, om det utan oskäligen kostnader och utan att ändamålet med vattentäktens nyttjande äventyras är möjligt, i stället för ersättning i pengar beviljas rätt att från vattentäkten, så länge den används, få en vattenmängd som högst motsvarar hans tidigare förbrukning och som fastställs av *miljötillståndsverket*, till ett pris som motsvarar vattnets andel i vattentäktens driftskostnader. En ledning som i detta syfte måste dras till en tomt eller byggnadsplats som tillhör den som har rätt att få vatten skall anläggas och underhållas på den ersättningsskyldiges bekostnad.

14 a §

Det skall föreskrivas att en ersättning i ett för allt skall betalas eller behörigen deponeras inom en tid som vattendomsstolen bestämmer och innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om parterna inte avtalar annat eller något annat följer av 2 kap. 26 § eller 16 kap. 24 § 2 mom. Ersättningen skall dock betalas senast ett år efter att beslutet vann laga kraft.

En ersättning i ett för allt skall föreskrivas bli betald eller behörigen deponerad inom en tid som *miljötillståndsverket* bestämmer och innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om sakägarna inte avtalar annat eller något annat följer av 2 kap. 26 § eller 16 kap. 24 § 2 mom. Ersättningen skall dock betalas senast ett år efter att beslutet vann laga kraft.

14 b §

Om ersättning har betalats utan grund eller till överbelopp, har betalaren rätt att genom ansökan hos vattendomsstolen yrka på återbetalning. Beloppet behöver inte återbetalas om vattendomsstolen eller, om ärendet handläggs av en besvärinstans, denna bestämmer så med anledning av att beloppet är obetydligt eller med beaktande av omständigheterna i övrigt.

14 b §

Om ersättning har betalats utan grund eller till överbelopp, har betalaren rätt att genom ansökan hos *miljötillståndsverket* yrka på återbetalning. Beloppet behöver inte återbetalas om *miljötillståndsverket* eller, om ärendet handläggs av en besvärinstans, denna bestämmer så med anledning av att beloppet är obetydligt eller med beaktande av omständigheterna i övrigt.

15 §

Då det bestäms att ersättning i ett för allt skall betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett därtill hörande område, för upplåten nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs sig till fast egendom och egendo-

15 §

Om det bestäms att ersättning i ett för allt skall betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett därtill hörande område, för upplåten nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs sig till fast egendom och egendo-

Gällande lydelse

men utgör pant för en fordran eller en rätt att uppbära en återkommande inkomst i pengar eller varor, skall vattendomstolen även bestämma att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, skall deponeras hos länsstyrelsen och fördelas så som stadgas om köpesumman för utmätt egendom. Pantträttens innehavare har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som han hade till fastigheten i fråga.

Föreslagen lydelse

men *är intecknad*, skall miljötillståndsverket även bestämma att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, skall deponeras hos länsstyrelsen och fördelas så som föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Pantträttens innehavare har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som han hade till fastigheten i fråga.

16 §

Åsamkas fast egendom, som utgör pant för fordran eller rätt att uppbära viss återkommande avkomst i penningar eller varor, skada av sådan i denna lag avsedd åtgärd, som kommer samma ägare tillhörig annan fastighet eller till sin natur självständigt företag till godo, skall, då tillstånd till åtgärden beviljas, en skadan motsvarande ersättning fastställas och föreskrift meddelas om dess deponerande, såsom i 15 § 1 mom. detta kapitel är stadgat, såframt ej fråga är om fall, som i 2 mom. sagda paragraf avses.

16 §

Vållas *intecknad* fast egendom skada av en sådan i denna lag avsedd åtgärd som kommer samma ägare tillhörig annan fastighet eller ett till sin natur självständigt företag till godo, skall i samband med att tillstånd till åtgärden beviljas fastställas en ersättning som motsvarar skadan och föreskrivas att ersättningen skall deponeras enligt 15 § i detta kapitel.

20 §

I frågor om dikning och då stadgandena om dikning skall tillämpas på avledande av avloppsvatten gäller i tillämpliga delar 2, 8—10 och 14—19 §§. På dikning som avses i 6 kap. 2 § tillämpas dock även andra stadganden i detta kapitel.

20 §

I fråga om dikning och då bestämmelserna om dikning skall tillämpas på avledande av avloppsvatten *som avses i 10 kap.*, gäller i tillämpliga delar 2 § samt 8—10 och 14—19 § i detta kapitel. På dikning som avses i 6 kap. 2 § tillämpas dock även övriga bestämmelser i detta kapitel.

21 §

Ersättning kan yrkas genom ansökan hos vattendomstolen för en sådan särskild förlust, som har uppstått under tiden mellan det att ett tillstånd meddelades enligt denna lag och åtgärder vidtogs med stöd av tillståndet eller tillståndet förföll, och för vilken det inte har bestämts att ersättning skall betalas. Om tillståndshavaren enligt 14 a § 2 mom. skall betala ersättning eller en del av ersättningen innan han vidtar en åtgärd och han sedan meddelar att han avstår från ett företag som inte har påbörjats, kan vattendomstolen på ansökan av tillståndshavaren konstatera att tillståndet har förfallit och upp-

21 §

Ersättning kan yrkas genom ansökan hos *miljötillståndsverket* för en sådan särskild förlust, som har uppstått under tiden mellan det att ett tillstånd meddelades enligt denna lag och åtgärder vidtogs med stöd av tillståndet eller tillståndet förföll, och för vilken det inte har bestämts att ersättning skall betalas.

Om tillståndshavaren enligt 14 a § 2 mom. skall betala ersättning eller en del av ersättningen innan han vidtar en åtgärd och han sedan meddelar att han avstår från ett företag som inte har påbörjats, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av tillståndshavaren

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

häva den ersättningsskyldighet som har ålagts honom enligt tillståndet. Vattendomstolen kan dock samtidigt fastställa ersättning för en sådan särskild förlust som avses i 1 mom. Det kan bestämmas att beslutet skall verkställas helt eller delvis oberoende av om ändring söks.

konstatera att tillståndet har förfallit och upphäva den ersättningsskyldighet som ålades tillståndshavaren i tillståndet. *Miljötillståndsverket* kan dock samtidigt fastställa ersättning för en sådan särskild förlust som avses i 1 mom. Det kan förordnas att beslutet skall verkställas helt eller delvis oberoende av om ändring söks i beslutet.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Har i stöd av denna lag medgivits rätt att inlösa eller föreskrift meddelats om inlösande av område, som tillhör annan, skall området, då fråga är om viss lägenhet eller lägenheters samfällda mark tillhörande område, genom styckning utbrytas samt i annat fall avskiljas till särskild fastighet eller fogas till tidigare fastighet med iakttagande i tillämpliga delar av vad i skifteslagstiftningen är stadgat om fristående områdes bildande till lägenhet eller anslutning till redan förefintlig lägenhet.

1 §

Ett med stöd av denna lag inlöst outbrutet område av en fastighet eller för flera fastigheter samfällt område eller outbrutet område av ett sådant avskiljs till fastighet genom styckning enligt fastighetsbildningslagen (554/95).

Miljötillståndsverket eller på dess förordnande den regionala miljöcentralen skall underrätta lantmäteribyrån när ett inlösningensbeslut som avses i 1 mom. har vunnit laga kraft och mottagaren av den inlösta området har fullgjort sin ersättningsskyldighet. Styckningsförrättningen blir anhängig utan särskild ansökan när underrättelsen om att inlösningen är avslutad har nått lantmäteribyrån.

2 §

Om utslag, medelst vilket rätt medgivits eller skyldighet föreskrivits att inlösa annans fastighet tillhörande område, skall på åtgärd av vattendomstolen, ändå att ändring i utslaget sökts, anmälan göras hos vederbörande domare för anteckning i protokollet över inteckningsärenden. Då dylikt område utbrytes till särskild fastighet, anses utbrytningens rättsliga verkan begynna den dag, då anteckningen i protokollet över inteckningsärenden gjordes. Rätt att avskilja område, som skall inlösas, förblir gällande, även om äganderätten till fastigheten övergår till annan, jämväl vid exekutiv försäljning av fastigheten.

2 §

Ett beslut genom vilket rätt har beviljats eller skyldighet föreskrivits att inlösa en fastighet skall av miljötillståndsverket utan dröjsmål anmälas till vederbörande inskrivningsmyndighet för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Inlösningen skall antecknas vara avslutad när inskrivningsmyndigheten tillställs utredning om att inlösningensbeslutet har vunnit laga kraft och att den ersättning som ägaren skall få har betalats till honom eller deponerats på behörigt sätt.

Äganderätten till en fastighet som inlöses med stöd av denna lag övergår till mottagaren när anteckning om att inlösningen har avslutats har gjorts i lagfarts- och inteckningsregistret.

Det som i 1 och 2 mom. föreskrivs om fastigheter gäller även i tillämpliga delar så-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dan outbrutna områden av fastigheter, fastigheters samfälliga områden eller outbrutna områden av dessa som blir inlösta.

3 §

Fastighet, som i stöd av denna lag övergår i annans ägo, blir fri från därå vilande panträtt, då i 11 kap. 15 § stadgat deponerande äger rum eller vattendomstolens utslag, såframt deponerande ej skall ske, vinner laga kraft och anmälan härom gjorts hos vederbörande häradshövding för anteckning i protokollet över inteckningsärenden. Detsamma gäller område, som i stöd av denna lag övergått till annan, då även dess avskiljande verkställts och vunnit laga kraft.

Kan ej annan rättighet med avseende å fastighet till följd av företagets förverkligande bibehållas eller försvåras nyttjandet av sådan rättighet avsevärt och påyrkar dess innehavare inlösande av rättigheten, skall vattendomstolen i utslag angående inlösandet föreskriva att rättigheten skall förfalla, räknat från den tidpunkt, då utslaget vunnit laga kraft och ersättning för förlusten av rättigheten såvitt ersättning fastställts, guldits eller behörigen deponerats.

3 §

En fastighet eller ett annat objekt som har inlösts med stöd av denna lag blir fri från belastande panträtt vid den tidpunkt som avses i 2 § 2 mom. Inskrivningsmyndigheten skall göra anteckningarna om vilka objekt inteckningarna gäller och från vilka de avlyfts.

Kan någon annan rättighet som avser en fastighet till följd av företagets förverkligande inte bibehållas, eller försvåras nyttjandet av rättigheten avsevärt, och yrkar rättighetens innehavare att den skall inlösas, skall *miljötillståndsverket* i inlösningsbeslutet föreskriva att rättigheten skall förfalla räknat från tidpunkten när beslutet vunnit laga kraft och ersättningen för förlusten av rättigheten, om sådan fastställts, betalats eller deponerats på behörigt sätt.

6 §

Har för företag, till vars utförande i denna lag avsett tillstånd beviljats, på annat sätt än i stöd av denna lag erhållits därför behövt område och området i anledning av tvist, konkurs eller utökning eller av annan orsak frångått den, som området vid tillståndets meddelande ansetts tillhöra, må vattendomstolen på ansökan, såframt det med beaktande av företagets beskaffenhet och betydelse finnes nödigt, tillerkänna företagets ägare sådan nyttjanderätt till området, som avses i 2 kap. 7 §.

Har på sätt, som i 2 mom. nämnts, förvärvat rätt till vattenkraft, som tagits i användning vid kraftverk, gått förlorad, må vattendomstolen på ansökan tillerkänna kraftverkets ägare i 3 kap. 9 § föreskriven ständig nyttjanderätt till vattenkraften.

Har för ett företag som beviljats tillstånd enligt denna lag på annat sätt än med stöd av denna lag erhållits ett behövt område och har området med anledning av tvist, konkurs eller utökning eller av annan orsak frångått den som området ansågs tillhöra när tillståndet meddelades, kan *miljötillståndsverket* på ansökan, om det med beaktande av företagets beskaffenhet och betydelse anses behövt, ge företagets ägare en sådan nyttjanderätt till området som avses i 2 kap. 7 §.

Har rätt till vattenkraft som har tagits i användning vid kraftverk gått förlorad såsom sägs i 2 mom., kan *miljötillståndsverket* på ansökan ge kraftverkets ägare en sådan ständig nyttjanderätt till vattenkraften som avses i 3 kap. 9 §.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Om stiftande av servitut i fastighet enligt skifteslagstiftningen gäller vad därom är särskilt stadgat.

Om stiftande av servitut *gäller vad som föreskrivs i fastighetsbildningslagstiftningen.*

8 §

Betalar inte den försumlige i 1 mom. avsedda kostnader sedan han uppmanats därtill, skall betalning yrkas genom talan i vattendomstolen.

Har arbetet gagnat en fastighet som tillhör den som har underlåtit att utföra sin andel, skall vattendomstolen samtidigt förordna att fastigheten skall utgöra pant för skäligen kostnader som arbetet har medfört, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

När vattendomstolen har meddelat sitt beslut skall domstolen utan dröjsmål anmäla en fordran som avses i 3 mom. för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Vad 6 kap. 31 a § 4 mom. stadgar om regionala miljöcentraler gäller på motsvarande sätt vattendomstolen.

Betalar inte den försumlige i 1 mom. avsedda kostnader sedan han uppmanats därtill, skall betalning yrkas genom talan i *tingsrätten.*

Har arbetet gagnat en fastighet som tillhör den som har underlåtit att utföra sin andel, skall *tingsrätten* samtidigt förordna att fastigheten skall utgöra pant för skäligen kostnader som arbetet har medfört, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken föreskriver.

Tingsrätten skall utan dröjsmål i lagfarts- och inteckningsregistret jämte räntor anteckna en fordran som avses i 3 mom.

11 §

Miljötillståndsverket skall föra ett vattenbeslutsregister, i vilket skall antecknas uppgifter om beslut som miljötillståndsverket, Väsa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har fattat med stöd av denna lag.

I beslutsregistret kan också göras anteckningar om avgöranden av de vattenrättsliga tillståndsmyndigheter som föregått miljötillståndsverket.

Miljötillståndsverket beslutar om utlämnande av uppgifter ur registret. Var och en har rätt att läsa och själv kopiera uppgifterna i beslutsregistret. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall antecknas i beslutsregistret och om användningen av registret meddelas genom förordning.

14 §

Vattendomstolen äger förordna, att regleringsavgift, varom stadgas i 8 kap. 25 §,

14 §

Den regleringsavgift som föreskrivs i 8 kap. 25 § skall *miljötillståndsverket* bestäm-

Gällande lydelse

skall erläggas till länsstyrelsen i det län, inom vilket den kommun är belägen för vilken avgiften skall användas. Då länsstyrelsen beviljar kommunen medel på dess ansökan, äger den tillika föreskriva, för vilket ändamål medlen får användas.

16 §

Om åtgärd som avser vattenståndsreglering eller vattenreglering eller tagande av marksubstanser från ett vattendrags botten skall, enligt vad som därom stadgas genom förordning, på förhand göras anmälan hos den regionala miljöcentralen. Anmälan behöver dock inte göras, om vattendomstolens tillstånd söks för åtgärden.

18 §

Är vattenområdets i 1 kap. 6 § 1 mom. avsedda gräns mot land till följd av växlingar i vattenståndet, vilka förorsakats av reglering av vattendraget, svår att fastställa, må vattendomstolen i sitt tillståndsutslag rörande regleringen eller på särskild ansökan bestämma, var sagda gräns skall anses löpa.

19 §

Då exceptionella naturförhållanden eller annan övermäktig tilldragelse föranleder översvämning eller annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan förorsaka allmän fara för människors liv eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse, kan vattendomstolen, på ansökan av den regionala miljöcentralen samt utan hinder av stadgandena i 1 kap. i denna lag och möjliga tillståndsbeslut, förordna om temporära åtgärder (*åtgärder för avvärjande av fara*) som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador. Den regionala miljöcentralen får göra ovan avsedd ansökan sedan den erhållit jord- och skogsbruksministeriets samtycke.

För skador som föranletts av åtgärder för avvärjande av fara och som direkt har drabbat egendom skall betalas ersättning av statens medel. Såsom skada som skall ersättas anses dock inte sådan förlust av förmån som

Föreslagen lydelse

ma att skall betalas till länsstyrelsen i det län på vars område den kommun är belägen för vilken avgiften skall användas. När länsstyrelsen på kommunens ansökan beviljar den medel, skall den samtidigt föreskriva för vilket ändamål medlen får användas.

16 §

En åtgärd som avser vattenståndsreglering eller vattenreglering eller tagande av marksubstanser från ett vattendrags botten skall, enligt vad som bestäms genom förordning, på förhand anmälas hos den regionala miljöcentralen. Anmälan behöver dock inte göras om *miljötillståndsverket*s tillstånd söks för åtgärden.

18 §

Är vattenområdets i 1 kap. 6 § avsedda gräns mot land svår att fastställa till följd av växlingar i vattenståndet vilka förorsakats av reglering av vattendraget, kan *miljötillståndsverket* i sitt tillståndsbeslut rörande regleringen eller på särskild ansökan bestämma var gränsen skall anses löpa.

19 §

Då exceptionella naturförhållanden eller någon annan övermäktig tilldragelse föranleder översvämning eller annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan anses förorsaka allmän fara för människors liv eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av den regionala miljöcentralen samt utan hinder av bestämmelserna i 1 kap. i denna lag och eventuella tillståndsbeslut förordna om temporära åtgärder (*åtgärder för avvärjande av fara*) som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador. Den regionala miljöcentralen får göra ovan avsedd ansökan sedan den erhållit jord- och skogsbruksministeriets samtycke.

För skador som föranletts av åtgärder för avvärjande av fara och som direkt har drabbat egendom skall betalas ersättning av statens medel. Såsom skada som skall ersättas anses dock inte sådan förlust av förmån som

Gällande lydelse

förorsakas av förlust av vattenkraft. Har den som är berättigad till ersättning dragit nytta av en i 1 mom. avsedd händelse eller av åtgärder för avvärjande av fara, kan ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Här avsett utslag av vattendomstol må gå i verkställighet oaktat ändring däri sökts.

20 §

Miljöministeriet fastställer, efter att hos behöriga myndigheter och samfund ha inhämtat utlåtanden, de förslag som Finlands miljöcentral utarbetar till sådana planer och program för vattenförsörjning och vattenvård som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter. Finlands miljöcentral skall på det sätt som följer av gemenskapens rättsakter sörja för utarbetandet av och rapporteringen om klassificeringar, statistik, dataregister och andra utredningar som gäller vattenförsörjning och vattenvård och som förutsätts i rättsakterna.

Närmare bestämmelser om hörande i samband med en plan eller ett program som avses i 1 mom. samt om fastställande av planen eller programmet kan utfärdas genom beslut av statsrådet.

Föreslagen lydelse

förorsakas av förlust av vattenkraft. Har den som är berättigad till ersättning dragit nytta av en i 1 mom. avsedd händelse eller av åtgärder för avvärjande av fara, kan ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Behövs vid utförandet av ett företag som har beviljats tillstånd temporära bestämmelser om åtgärder som till följd av översvämning, ras eller isdämning eller av annan exceptionell orsak måste vidtas i brådskaande ordning, kan miljötillståndsverket på ansökan bevilja tillstånd till dem. Skada, men och annan förlust av förmån som åtgärden medför skall ersättas på ansökan.

När miljötillståndsverket behandlar en ansökan som avses i denna paragraf, kan undantag göras från procedurbestämmelserna i 16 kap.

Ett här avsett beslut av miljötillståndsverket kan verkställas oberoende av om ändring söks i beslutet.

20 §

Miljöministeriet godkänner, efter att hos behöriga myndigheter och samfund ha inhämtat utlåtanden, de förslag som Finlands miljöcentral utarbetar till sådana planer och program för vattenförsörjning som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter. Finlands miljöcentral skall på det sätt som följer av gemenskapens rättsakter sörja för utarbetandet av och rapporteringen om klassificeringar, statistik, dataregister och andra utredningar som gäller vattenförsörjning och som förutsätts i rättsakterna.

Närmare bestämmelser om hörande i samband med en plan eller ett program som avses i 1 mom. samt om *godkännande* av planen eller programmet kan utfärdas genom beslut av statsrådet.

13 kap.

Straffstadganden

8 §

Den som försummar den i 1 kap. 23 § nämnda anmälningsskyldigheten skall, om försummelsen inte är ringa, dömas till böter.

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

Allmänna stadganden om förfarandet

1 §

Ärenden i vilka denna lag eller enligt dess 22 kap. tidigare lag skall tillämpas är vattenmål. Som vattenmål behandlas också ett ersättningsyrkande i fråga om vilket skadeståndslagen eller lagen om ersättning för miljösador enligt denna lag skall tillämpas.

Om inte något annat stadgas i fråga om ett visst ärende, behandlas vattenmål av vattendomstolen samt i högre instans av vattenöverdomstolen, högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen enligt vad som stadgas nedan.

Vad i 1 mom. är sagt utgör ej hinder för allmän domstol eller annan myndighet att tillämpa stadgandena i denna lag med avseende å prejudiciell eller accessorisk fråga i mål, som ankommer på dess handläggning.

Vattendomstolen må, såframt annat ej följer av stadgandena i 3-5 §§ detta kapitel, i samband med vattenmål upptaga till prövning även sådan på målets avgörande verkande fråga, som ej är vattenmål.

2 §

Om vattenmål, som ankomma på (vatten)nämnds handläggning, dikningsförrättning samt särskilda uppgifter, som hänföra sig till tillsynen över vattenförhållandena, och om meddelande av handräckning stadgas nedan.

Allmänna bestämmelser om myndigheter

1 §

Ärenden i vilka denna lag, eller enligt dess 22 kap., tidigare lag skall tillämpas är *vattenhushållningsärenden*. Som vattenhushållningsärende behandlas också ett ersättningsärende i vilket enligt denna lag skall tillämpas skadeståndslagen eller lagen om ersättning för miljösador.

*Vattenhushållningsärenden behandlas av miljötillståndsverket, den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten eller förrättningsmännen vid en dikningsförrättning, om inte något annat föreskrivs i fråga om ett visst ärende. Tviste- och brottmål enligt denna lag samt ärenden som avses i 1 kap. 25 § behandlas av tingsrätten. Detsamma gäller ärenden som enligt denna lag skall väckas genom talan.*

2 §

Om inte annat följer av 21 kap. 3 § eller 11 kap. 8 §, behandlar tingsrätten såsom tvistemål ärenden som gäller avhjälpande eller ersättande av skada som har vållats genom otillåtna åtgärder.

Gäller en tvist eller oklarhet behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsbestämmelser, utförandet av ett företag eller underhållsskyldighet, avlägsnande av inrättning eller anläggning eller återställande av förhållanden och kommer avgörandet uppenbarligen att påverka även andras än kärandens eller svarandens rätt eller fördel, skall ärendet väckas genom ansökan till miljötillståndsverket. Har ett sådant ärende väckts i tingsrätten, skall ärendet avskrivas och till denna del överföras till miljötillståndsverket för behandling. Ett ersättningsyrkande får inte avgöras av tingsrätten för när ett ärende som avses i detta moment har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om förvaltningstvångsärenden bestäms i 21 kap.

3 §

Twist om äganderätt till fastighet eller om fastighets råsträckning eller legoförhållande må vattendomstolen ej upptaga till prövning.

3 §

I ett brottmål som gäller en gärning som är straffbar enligt 13 kap. i denna lag kan den regionala miljöcentralen föra målsägandens talan, om ett allmänt intresse har kränkts.

4 §

Skall fråga om ersättning, som i 1 kap. 25 § avses, eller annat mål, vari denna lag skall tillämpas, enligt gällande stadganden handläggas såsom sjörättsmål, må vattendomstolen ej upptaga det till prövning.

4 §

Om en allmän domstol handlägger ett tviste- eller brottmål som inte kan avgöras utan särskilda insikter i vattenhushållningsärenden, skall domstolen till denna del inhämta utlåtande av det miljötillståndsverk inom vars verksamhetsområde vattenförhållandena påverkas.

5 §

Åtal för gärning, som enligt denna lag är straffbelagd, och övriga yrkanden i samband därmed skola väckas antingen vid vederbörlig vattendomstol eller allmän domstol. Förutsätter målets avgörande särskild förtrogenhet med vattenmål, skall åklagaren anhängiggöra målet vid vattendomstol.

(upphävs)

Innefattar likväl gärning, för vilken straff i denna lag är stadgat, även brott enligt allmänna strafflagen, för vilket i strafflagen stadgat straff är strängare än straff, som enligt denna lag följer för gärningen, skola åtal och övriga yrkanden i anledning av brottet alltid väckas vid allmän domstol.

5 a §

Har allmänt intresse kränkts skall den allmänna tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. 1 § 1 mom. ges tillfälle att föra talan i målet.

(upphävs)

6 §

Föreligger vid allmän domstol till handläggning mål, vars avgörande förutsätter särskild förtrogenhet med vattenmål, må domstolen till denna del anhålla om utlåtande av vattendomstolen i det område, vars

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse**vattenförhållanden målet angår.*

7 §

(upphävs)

Vattenmålen handläggas i vattendomstolen såsom ansöknings-, tviste-, brott- eller besvärsmål eller ock handräckningsmål.

Såsom ansökningsmål handläggs, med undantag för handräckningsmålen och sådana tvistemål som avses i 16 kap. 33 § 1 mom., de vattenmål som enligt denna lag skall anhängiggöras genom ansökan eller på vattendomstolens initiativ. Till ansökningsmålen hänförs även mål angående slutsyn samt mål som i enlighet med 20 kap. 2 § 3 mom. underställts vattendomstolen.

Såsom tvistemål handläggs i vattendomstolen mål, som har gjorts anhängiga på något annat sätt än i samband med en ansökan eller anmälan om handräckning eller i samband med en ansökan eller ett straffyrkande, och som beror på olovligt stängande av vattendrag, byggande i vattendrag med kränkning av enskild rätt eller annars utan laga rätt, förorenande av vattendrag eller vatten eller på någon annan sådan åtgärd angående ett vattenområde, mark eller grundvatten som skett i strid mot denna eller tidigare vattenrättslagstiftning, om målet gäller förbud mot en sådan åtgärd, avlägsnande av en inrättning eller anläggning eller återställande av tidigare förhållanden samt ersättning för skada som har orsakats genom den olovliga åtgärden, liksom mål som gäller rättigheter och skyldigheter som grundar sig på beslut med stöd av denna lag eller tidigare lagstiftning samt mål vilka enligt denna lag skall göras anhängiga genom stämning och därmed jämförbara mål.

Brottmål äro de på vattendomstolen ankommande mål, i vilka enligt denna lag yrkas på straff.

Såsom besvärsmål handläggas i 16 kap. 49 § nämnda mål.

Handräckningsmål äro i 21 kap. 3 § 1 mom. avsedda mål.

8 §

(upphävs)

Handlingar som enligt denna lag skall inlämnas till vattendomstolen och vattenöverdomstolen kan sändas med posten eller ge-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nom bud, med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om insändande av vissa handlingar till domstolar (248/65).

15 kap.

Vattendomstolar

(upphävs)

Vattendomstolen

(upphävs)

1 §

(upphävs)

Om vattendomstolarnas antal, deras verksamhetsområden och förläggningssorter stadgas genom förordning.

2 §

(upphävs)

Vid en vattendomstol skall finnas ett behövt antal tjänster som vattenrättsdomare, vattenrättsingenjör och vattenrättslimnolog. Till vattendomstolen kan dessutom utnämnas vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättslimnologer för viss tid.

Vattendomstolen är beslutför i lagskipningsärenden med en vattenrättsdomare som ordförande samt ett genom förordning angivet antal ledamöter, minst två. Genom förordning utfärdas närmare stadganden om vattenrättsingenjörernas och vattenrättslimnologernas deltagande i behandlingen av lagskipningsärenden beroende på deras art. Andra behövliga bestämmelser om behandlingen av mål och verksamheten vid vattendomstolen utfärdas i arbetsordningen.

Vid vattendomstol finns en eller flera divisioner, om vilka stadgas närmare genom förordning.

Då det är frågan om åtgärder som avses i 16 kap. 2 och 3 §§, 10 § 3 mom., 33 § 3 mom., 34, 35, 37 och 39 §§, 45 § 2 mom. samt 46 och 47 §§ samt 17 kap. 2 § eller andra därmed jämförbara åtgärder för förberedande av behandling, är vattendomstolen beslutför också med endast vattendomstolens ordförande. Då det är frågan om ett avgörande som gäller beredning av ett ansökningsärende enligt 16 kap. 3 § eller 10 § 3 mom. är vattendomstolen behörig också enligt vad som bestäms i arbetsordningen med endast en annan ledamot. Ordföranden eller den andra ledamoten skall vid behov förhandla med vattendomstolens övriga ledamöter före ett beslut eller en åtgärd som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

avses i detta moment.

Beslut i vattendomstolen om sådana åtgärder som avses i 4 mom. kan så som stadgas i momentet och enligt arbetsordningen fattas av sekreteraren.

3 §

(upphävs)

Vattenrättsdomaren skall äga behörighet för domarämbete och erfarenhet i domarvärv.

En vattenrättsingenjör skall ha avlagt för tjänsten lämplig diplomingenjörsexamen och ha erfarenhet i uppgifter som hör till vattenlagens område. Vid utnämning av vattenrättsingenjörer skall särskilt beaktas att förtrogenhet med olika områden av vattentechnik och vattenhushållning blir företrädd i vattendomstolen.

En vattenrättslimnolog skall ha avlagt högre högskoleexamen i biologiska ämnen eller annan för tjänsten lämplig högre högskoleexamen samt ha tillräcklig förtrogenhet med naturhushållning i fråga om vatten och fiskerihushållning. Dessutom skall han ha erfarenhet av uppgifter som hör till vattenlagens område.

Innan ledamot av vattendomstolen vidtager med sin tjänstgöring i domstolen, skall han inför domstolens ordförande avlägga domared såframt han ej tidigare avlagt eden.

4 §

(upphävs)

Vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättslimnologer utnämns till tjänsterna i den ordning som i Regeringsformen för Finland stadgas i fråga om lagman i tingsrätt. Tjänsterna skall dock sökas hos vattenöverdomstolen, som även uppgör tjänsteförslag. Detsamma gäller utnämning av en motsvarande i 2 § 1 mom. nämnd medlem i en vattendomstol som utnämns för viss tid.

Vattenrättsdomarna och vattendomstolens övriga ledamöter har i regeringsformen för domare stadgad rätt att kvarstå i tjänsten. Detsamma gäller extraordinarie vattenrättsdomare och andra extraordinarie ledamöter av vattendomstolen under den tid för vilken de blivit utnämnda.

Extraordinarie vattenrättsdomare, vatten-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rättsingenjörer och vattenrättslimnologer har rätt till avlöning på samma grunder som ordinarie ledamöter av vattenöverdomstolen. Innehar en extraordinarie vattenrättsdomare, vattenrättsingenjör eller vattenrättslimnolog en statlig tjänst, befrias han från att sköta den under den tid för vilken han blivit utnämnd.

5 §

(upphävs)

I vattendomstolen finnes erforderligt antal sekreterare, som skola äga behörighet för domarämbete, samt andra behövliga innehavare av tjänst och befattning.

Sekreteraren utnämnes av vattenöverdomstolen efter det tjänsten under trettio dagar varit lediganslagen hos vattendomstolen och denna upprättat tjänsteförslag. Övriga innehavare av tjänst och befattning antagas av vattendomstolen.

6 §

(upphävs)

Tjänstledighet beviljas vattendomstolens ordförande och ledamöter samt förordnande för tjänsternas bestridande under tiden för tjänstledigheten och i andra fall meddelas för högst tre månader av vattenöverdomstolen samt för längre tid av högsta domstolen på framställning av vattenöverdomstolen.

Sekreteraren beviljas tjänstledighet och förordnande att handha sekreterartjänsten meddelas för högst tre månader av vattendomstolen och för längre tid av vattenöverdomstolen.

7 §

(upphävs)

Vattenöverdomstolen må vid behov förordna sekreterare vid vattendomstol att tjänstgöra såsom vikarie för vattendomstolens ordförande dock ej i mål, vari han på förordnande av vattendomstolen utfört i 18 kap. 1 § 3 mom. avsedd uppgift.

7 a §

(upphävs)

Genom förordning stadgas om chefen för vattendomstol, om tjänstledighet och vikariat för andra än i 6 § nämnda innehavare av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tjänst eller befattning samt om övriga på chefen för vattendomstol ankommande ärenden som gäller vattendomstolens förvaltning.

8 §

(upphävs)

Mot en vattenrättsdomare och annan ledamot samt en sekreterare i vattendomstol väcks åtal för tjänstefel i Helsingfors hovrätt, och mot övriga innehavare av tjänst eller befattning vid allmän underrätt på vattendomstolens förläggningsort.

9 §

(upphävs)

Arbetsordningen för en vattendomstol fastställs på vattenöverdomstolens framställning av högsta förvaltningsdomstolen.

10 §

(upphävs)

Vattendomstolen äger handlägga vattenmål angående företag, som anläggas på dess verksamhetsområde, eller annan i denna lag avsedd åtgärd, som där vidtages. Skulle målet på ovannämnd grund komma att handläggas vid flere än en vattendomstol, skall målet handläggas vid den domstol, på vars område företaget huvudsakligen utföres eller verksamheten huvudsakligen äger rum eller vars vattenförhållanden målet främst angår.

Brottmål skall handläggas vid den vattendomstol, inom vars verksamhetsområde brottet förövats eller vars vattenförhållanden dess verkan huvudsakligen angår.

11 §

(upphävs)

Har vattendomstol upptagit vattenmål till prövning, må högre domstol ej i annat fall än i 2 mom. denna paragraf avses upptaga till prövning frågan om domstolens territoriella behörighet.

Hava skilda vattendomstolar i stöd av 10 § detta kapitel begynt handlägga samma mål, eller har ingen vattendomstol funnit målet underlyda dess territoriella behörighet, skall vattenöverdomstolen på anhållan av part förordna, på vilken vattendomstol målet ankommer. I vattenöverdomstolens utslag i sådan sak må ändring ej sökas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Vattendomstolen skall föra en vattenbok, i vilken införs uppgifter om utslag i lagskipningsärenden som med stöd av denna lag givits av vattendomstolen, vattenöverdomstolen samt högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

I vattenboken kan även införas uppgifter om avgöranden som givits av de vattenrättsliga tillståndsmyndigheter som föregick vattendomstolen.

Närmare stadganden om uppgifter som införs i vattenboken och användning av den utfärdas genom förordning.

(upphävs)

16 kap.

Vattenmålens handläggning i vattendomstolen

1 §

Ansökningsmål anhängiggöras medelst skriftlig ansökan, som inlämnas till vattendomstolen.

Till ansökan skall fogas behövlig utredning samt, om ansökan avser tillstånd till ett visst företag eller en viss åtgärd, en behövlig plan och utredning över företagets eller åtgärdens verkningar, enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

Vad i detta kapitel stadgas om företag, som skall förverkligas enligt viss plan, gäller i tillämpliga delar även ansökningsmål angående fastställande eller ändrande av flottningsstadga samt utbyggande av vattendrag för flottning.

Ansökningen jämte bilagor skall ingivas till vattendomstolen i tre exemplar.

Handläggning av ansökningsärenden i miljötillståndsverket

1 §

Ansökningsärenden väcks genom skriftlig ansökan till miljötillståndsverket.

Till ansökan skall fogas behövlig utredning samt, om ansökan avser tillstånd till ett visst företag eller en viss åtgärd, en behövlig plan och utredning om företagets eller åtgärdens verkningar, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning.

Ansökan och bilagorna skall inlämnas till miljötillståndsverket i tre exemplar.

1 a §

Vattendomstolen kan begära utlåtande av kontaktmyndigheten enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning om nödvändigheten av bedömningsförfarandet innan ansökan delges.

Redan innan ansökan delges kan miljötillståndsverket i fråga om nödvändigheten av bedömningsförfarandet begära utlåtande av den kontaktmyndighet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

2 §

Om det ärende som avses i ansökningen uppenbarligen inte ankommer på vatten-

2 §

En ansökan som gäller tillstånd enligt denna lag och en ansökan enligt

Gällande lydelse

domstolen, skall ansökningen utan vidare åtgärder avvisas genom beslut av vattendomstolen.

3 §

Om den utredning som fogats till ansökningen är bristfällig eller om en särskild tilläggsutredning anses nödvändig, skall sökanden föreläggas en viss tid för kompletterande av ansökningen, vid äventyr att ärendet annars kan avskrivas. Om sökanden inte har inlämnat ansökningshandlingarna i tillräckligt många exemplar, skall han uppmanas att inom utsatt tid inlämna de exemplar som saknas. Om sökanden inte inlämnar dessa, ser vattendomstolen till att handlingarna kopieras på sökandens bekostnad. Om en karta, ritning eller någon annan handling är svår att kopiera, behöver vattendomstolen inte kopiera den. Därvid skall de sakägare som i övrigt delges de handlingar som tillställts vattendomstolen meddelas att handlingen hålls tillgänglig för dem på ett ställe som domstolen bestämmer.

5 §

Om det konstateras vara nödvändigt att i detalj reda ut verkningarna av det företag som ansökan avser och de förluster av förmåner som det medför, och det inte är möjligt att få behövlig utredning som stadgas i 6 och 11 a §§, skall vattendomstolen be-

Föreslagen lydelse

miljöskyddslagen som gäller förorening av vatten till följd av samma verksamhet skall behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av något särskilt skäl anses onödigt. Ansökningarna behöver inte behandlas samtidigt om verksamheten utöver miljötillstånd endast förutsätter tillstånd enligt 9 kap. vattenlagen till avledande av vatten för användning såsom vät-ska och det inte finns något direkt vattenhushållningssamband mellan avledandet av vattnet och återutsläppandet av det i vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt denna lag visar sig att verksamheten även kräver miljötillstånd, skall miljötillståndsverket uppmana sökanden att lämna in en miljötillståndsansökan inom en av miljötillståndsverket fastställd rimlig tid. I annat fall avvisas den tidigare ingivna ansökan.

3 §

Om den utredning som fogats till ansökningen är bristfällig eller om en särskild tilläggsutredning anses nödvändig, skall sökanden föreläggas en viss tid för kompletterande av ansökningen, vid äventyr att ärendet annars kan avskrivas. Om sökanden inte har inlämnat ansökningshandlingarna i tillräckligt många exemplar, skall han uppmanas att inom utsatt tid lämna in de exemplar som saknas. Om sökanden inte lämnar in dessa, skall miljötillståndsverket se till att handlingarna kopieras på sökandens bekostnad. Om en karta, ritning eller någon annan handling är svår att kopiera, behöver miljötillståndsverket inte kopiera den. I så fall skall de part som i övrigt delges de handlingar som tillställts miljötillståndsverket meddelas att handlingen hålls tillgänglig för dem på ett ställe som miljötillståndsverket bestämmer.

5 §

Om det konstateras vara nödvändigt att i detalj reda ut verkningarna av det företag som ansökan avser och de förluster av förmåner som det medför, och det inte är möjligt att få behövlig utredning som föreskrivs i 6 och 11 a §, skall miljötillståndsverket

Gällande lydelse

stämman att ansökningsärendet eller, om det är fråga om ett förfarande enligt 24 §, även en viss del av ett ansökningsärende, som avgörs särskilt, skall handläggas vid en syneförrättning enligt 18 kap.

Vattendomstolen kan av särskilda skäl bestämma att en syneförrättning skall delas i olika avsnitt eller att ett ärende också i andra än i de fall som avses i 1 mom. endast till en viss del skall handläggas vid en syneförrättning.

6 §

Om syneförrättning inte hålls, skall ansökan, om inte något annat följer av 9 §, delges dem vilkas rätt eller fördel ärendet kan angå, för att bereda dem tillfälle att göra påminnelser och yrkanden med anledning av ansökan. *Påminnelser och yrkanden skall vid äventyr av att talan går förlorad skriftligen framställas hos vattendomstolen inom den tid under vilken en kungörelse enligt 7 § är tillgänglig. Talan förloras dock inte, om vattendomstolen har avvikit från den delgivna ansökningsen på ett sätt som inverkar på den persons förmåner som saken gäller, om förhållandena under den tid som ärendet varit anhängigt har förändrats väsentligt eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan går förlorad. Sin talan förlorar inte heller den för vars vidkommande delgivningen i ärendet inte skett i stadgad ordning.*

7 §

Om inte annat följer av 9 §, skall ansökan delges genom kungörelse, i vilken det skall anges vad som enligt 6 § skall iaktas när påminnelser och yrkanden görs. Kungörelsen skall framläggas till allmänt påseende i vattendomstolens tjänsterum och, så som stadgas om offentliga kungörelser, tillkännages i de kommuner till vilkas områden verkningarna av det företag som avses i ansökan sträcker sig eller vilkas vattenförhållanden ärendet annars angår. Kungörelsen skall vara

Föreslagen lydelse

bestämman att ansökningsärendet eller, om det är fråga om ett förfarande enligt 24 §, även den del av ett ansökningsärende som avgörs separat, skall handläggas vid en syneförrättning enligt 18 kap.

Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl bestämma att en syneförrättning skall delas upp i olika avsnitt eller att ett ärende också i andra än de fall som avses i 1 mom. endast till en viss del skall handläggas vid en syneförrättning.

Efter att sakägarna har hörts kan det endast av särskilda skäl förordnas att ett ansökningsärende skall handläggas vid en syneförrättning.

6 §

Om en syneförrättning inte hålls, skall ansökan, ifall inte något annat följer av 9 §, delges dem vilkas rätt eller fördel ärendet kan angå, för att dessa skall beredas tillfälle att göra påminnelser och yrkanden med anledning av ansökan.

7 §

Om inte annat följer av 9 §, skall ansökan delges genom kungörelse, i vilken skall anges vad som enligt 6 § skall iaktas när påminnelser och yrkanden görs. Kungörelsen skall framläggas till allmänt påseende på *miljötillståndsverkets anslagstavla* och så som föreskrivs om offentliga kungörelser tillkännages i de kommuner till vilkas områden verkningarna av det företag som avses i ansökan sträcker sig eller vilkas vattenförhållanden ärendet annars angår. Kungörelsen

Gällande lydelse

framlagd till påseende under trettio dagar från den dag som vattendomstolen bestämmer, om inte vattendomstolen till följd av ärendets art bestämmer en längre tid om högst fyrtiofem dagar. Ett exemplar av ansökan och bilagorna skall i detta syfte tillställas kommunen i fråga för att hållas tillgängligt på den plats som anges i kungörelsen.

Vattendomstolen må under målets handläggning låta i tidning offentliggöra kallelser och andra tillkännagivanden, såframt i kungörelse som i 1 mom. avses, uppgivits, i vilken tidning tillkännagivandena införs. Sålunda må dock ej kallelse till muntlig förhandling delgivas.

7 a §

De invånare inom företagets verkningskrets, vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företaget, och samfund som representerar dem har rätt att, inom den tid som enligt 6 § utsatts, till vattendomstolen inkomma med sina synpunkter med anledning av ansökan.

Föreligger anledning därtill, må vattendomstolen i enlighet med 1 mom. föranstalta om delgivning även åt annan person, sammanslutning eller myndighet än i sagda moment är stadgat.

9 §

Gäller ansökningen endast vissa personer eller sammanslutningar utan att kunna inverka på annans rätt eller allmänt intresse, må vattendomstolen i stället för i 7 och 8 §§ detta kapitel stadgat förfarande medelst delgivningsbeslut förstärkande sökanden att bevisligen delgiva dem, som saken angår, ansökningshandlingarna och delgivningsbeslutet. I beslutet skall angivas, vad enligt 6 § detta kapitel skall iakttas vid framställande av påminnelser och yrkanden.

Föreslagen lydelse

skall vara framlagd till påseende under trettio dagar från den dag som *miljötillståndsverket* bestämmer, om inte *miljötillståndsverket* till följd av ärendets art bestämmer en längre tid om högst fyrtiofem dagar. Ett exemplar av ansökan och bilagorna skall i detta syfte tillställas kommunen i fråga för att hållas tillgängliga på den plats som anges i kungörelsen.

Miljötillståndsverket kan vid behov informera om offentliggörande av kungörelsen i en tidning med allmänt spridning inom det område som påverkas av företaget.

7 a §

De invånare inom företagets verkningskrets, vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företaget, och sammanslutningar som representerar dem har rätt att inom den tid som *utsatts enligt 7 § till miljötillståndsverket* inkomma med sina synpunkter med anledning av ansökan.

Miljötillståndsverket kan i enlighet med 1 mom. delge också andra personer sammanslutningar eller myndigheter kungörelsen.

9 §

I ansökningsärenden av mindre betydelse samt i ansökningsärenden i vilka sådan delgivning som föreskrivits ovan inte behövs till följd av sakens natur, kan *miljötillståndsverket* besluta att ansökningen skall delges på annat sätt än vad som föreskrivs i 7 och 8 §, eller om ärendet inte inverkar på någon annans rätt eller fördel, att delgivning inte behövs.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

I ansökningsmål av mindre betydelse samt i ansökningsmål, i vilka sådan delgivning, varom ovan stadgats, till följd av målets beskaffenhet ej är nödig, må vattendomstolen besluta, att ansökningen skall delgivas på annat sätt än i 7 och 8 §§ detta kapitel eller ovan i 1 mom. är stadgat eller om målet ej kan inverka på annans rätt eller fördel, att delgivning ej skall ske.

10 §

I delgivningsbeslutet skall sökanden åläggas att inom viss tid tillställa vattendomstolen utredning om delgivningen vid äventyr, att målet lämnas därhän, såframt ej utredningen dessförinnan ingivits eller påminnelse eller skriftligt yrkande inkommit till vattendomstolen. Delgivningsbeslutet skall bevisligen tillställas sökanden.

Tid, inom vilken påminnelser och yrkanden skola framställas, skall i delgivningsbeslutet utsättas att vidtaga från det vederbörande erhållit del av beslutet. Vid delgivning skola tillika avskrifter av beslutet, ansökningen och dess bilagor givas.

Vattendomstolen kan vid behov förlänga den tid som avses i 1 mom.

11 §

Om påminnelser eller yrkanden, som framställts med anledning av ansökningen, eller målets beskaffenhet eller omfattning i övrigt påkallar det, kan sökanden eller annan part beredas tillfälle att avge förklaring och tillställas exemplar av påminnelsekrift jämte bilagor. Med anledning av förklaringen kan en part, om det finns särskilda skäl, beredas tillfälle att inge bemötande.

11 a §

Efter en delgivning av ärendet enligt detta kapitel kan vattendomstolen besluta att ett utredningsförfarande skall verkställas, om det behövs för att inhämta utredning som påverkar avgörandet av ärendet och utredningen inte annars kan fås utan svårighet. Vid utredningsförfarandet skall den tilläggssundersökning som vattendomstolen har bestämt utföras, och om den skall sättas upp ett skriftligt utlåtande.

Vattendomstolen skall underrätta den re-

(upphävs)

11 §

Sökanden och andra parter skall efter behov ges tillfälle att avge förklaring med anledning av påminnelser och yrkanden. Med anledning av förklaringen kan en part ges tillfälle att bemöta förklaringen.

11 a §

Efter delgivning av ärendet enligt detta kapitel kan *miljötillståndsverket* besluta att ett utredningsförfarande skall verkställas, om det behövs för att inhämta utredning som påverkar avgörandet av ärendet och utredningen inte annars kan fås utan svårighet. Vid utredningsförfarandet skall den tilläggssundersökning som *miljötillståndsverket* har bestämt utföras och ett utlåtande om den upprättas.

Miljötillståndsverket skall underrätta den

Gällande lydelse

gionala miljöcentralen om att ett utredningsförfarande verkställs i ärendet. Utredningsförfarandet verkställs av en tjänsteman eller någon som är anställd i arbetsavtalsförhållande inom miljöförvaltningen och som den regionala miljöcentralen utser. Han skall ha sakkunskap på det område som delfrågan gäller. Om den som är anställd i arbetsavtalsförhållande gäller vad denna lag stadgar eller med stöd av den bestäms om en tjänsteman som har förordnats till motsvarande uppdrag. Den regionala miljöcentralen skall underrätta vattendomstolen om förordnandet.

11 b §

Vid utredningsförfarandet skall parterna ges tillfälle att bli hörda, om vattendomstolen så bestämmer. En kallelse skall per brev sändas till parterna under känd postadress minst sju dagar före ett sammanträde eller en terrängbesiktning. I kallelsen skall nämnas var handlingarna finns tillgängliga. Yrkanden eller utredningar som gjorts eller lagts fram vid sammanträdet eller terrängbesiktningen skall antecknas i protokollet.

11 c §

Det utlåtande som satts upp vid utredningsförfarandet och övriga handlingar skall tillställas vattendomstolen senast den sextionde dagen efter att en person förordnades för uppdraget. Vattendomstolen kan av särskilda skäl göra undantag från denna tid.

12 §

Ansluta sig två eller flere sökandes ansökningar nära till varandra, må vattendomstolen förordna, att ansökningarna skola handläggas gemensamt, såframt det provas ändamålsenligt och gemensam handläggning ej åsamkar någon sökande oskäligt dröjsmål eller annat men.

Åsyfta flere ansökningar delvis eller helt förverkligande av samma ändamål på olika sätt eller framställas under målets handläggning yrkande, att företaget skall utföras anorlunda än i ansökningen avsetts, må vat-

Föreslagen lydelse

regionala miljöcentralen om att ett utredningsförfarande verkställs i ärendet. Utredningsförfarandet verkställs av en tjänsteman inom miljöförvaltningen eller en person som är anställd i arbetsavtalsförhållande inom miljöförvaltningen, och som har sakkunskap på det område som delfrågan gäller och som den regionala miljöcentralen utser. Om den som är anställd i arbetsavtalsförhållande gäller vad som i denna lag föreskrivs eller med stöd av den bestäms om en tjänsteman som har förordnats till motsvarande uppdrag. Den regionala miljöcentralen skall underrätta *miljötillståndsverket* om förordnandet.

11 b §

Vid utredningsförfarandet skall parterna ges tillfälle att bli hörda, om *miljötillståndsverket* så bestämmer. En kallelse skall per brev sändas till parterna under känd postadress minst sju dagar före ett sammanträde eller en terrängbesiktning. I kallelsen skall nämnas var handlingarna finns tillgängliga. Yrkanden eller utredningar som gjorts eller lagts fram vid sammanträdet eller terrängbesiktningen skall antecknas i protokollet.

11 c §

Det utlåtande som upprättats vid utredningsförfarandet och övriga handlingar skall tillställas *miljötillståndsverket* senast den sextionde dagen efter att en person förordnades för uppdraget. *Miljötillståndsverket* kan av särskilda skäl göra undantag från denna tid.

12 §

Ansluter sig två eller flera sökandes ansökningar nära till varandra, kan *miljötillståndsverket* bestämma att ansökningarna skall handläggas gemensamt, om detta anses ändamålsenligt och gemensam handläggning inte vållar någon sökande oskäligt dröjsmål eller annat men.

Eftersträvas i flera ansökningar helt eller delvis samma syfte på olika sätt eller yrkas under handläggningen av ärendet att företaget skall genomföras på ett annat sätt än vad som avses i ansökan, kan *miljötillståndsver-*

Gällande lydelse

tendomstolen, sedan parterna och vid behov andra, vilkas rätt eller fördel saken angår, beretts tillfälle att yttra sig i målet, förordna, att målets handläggning skall fortsättas såsom ansökningsmål angående åtgärd eller företag, som vattendomstolen med beaktande av omständigheterna finner mest sakenligt. Är förutsättning för åtgärd eller företag av annat slag, att det omfattas av visst flertal, skall förefintligheten av denna förutsättning utredas, innan förordnandet meddelas. Förordnande må ej meddelas, om åtgärderna eller företagen till sin omfattning avsevärt skilja sig från varandra.

13 §

I ett ansökningsärende eller en del av ett sådant skall muntlig förhandling hållas, om muntlig bevisning skall upptas i saken eller det av någon annan anledning är nödvändigt för att saken skall kunna utredas.

Då ett ärende behandlas vid muntlig förhandling skall i tillämpliga delar iaktas vad 41 a § 1 mom. stadgar om huvudförhandling i tvistemål i vattendomstolen.

13 a §

Av särskilda skäl kan vattendomstolen efter skriftväxling eller muntlig förhandling förordna att ansökningsmålet skall behandlas vid syneförrättning enligt 5 §.

13 b §

Till muntlig förhandling skall sökanden, de som framställt påminnelser eller yrkanden samt de myndigheter som avses i 8 § kallas. Kallelsen skall minst fjorton dagar före förhandlingen delges genom brev eller på annat sätt bevisligen. Om påminnelserna eller

Föreslagen lydelse

ket, sedan sakägarna och vid behov andra vilkas rätt eller fördel saken angår har givits tillfälle att uttala sig i ärendet, bestämma att handläggningen av ärendet skall fortsättas såsom ett ansökningsärende angående den åtgärd eller det företag som med beaktande av omständigheterna anses ändamålsenligast. Förutsätter denna åtgärd eller detta företag av annat slag att åtgärden eller företaget omfattas av en viss majoritet, skall miljötillståndsverket innan den meddelar förordnandet konstatera att förutsättningen föreligger.

13 §

Miljötillståndsverket eller på dess förordnande verkets ordförande eller en ledamot eller tjänsteman kan förrätta besiktning på platsen, över vilken skall föras protokoll som skall fogas till handlingarna. I samband med besiktningen eller annars kan vid behov sakägarna höras muntligen eller inhämtas muntlig utredning.

När det av särskilda skäl är behövligt, kan miljötillståndsverket höra vittnen under ed eller part under sanningsförsäkran (hörande av vittne). Parter som berörs av vittnesförhören skall ges tillfälle att vara närvarande när vittnet eller parten hörs och ha rätt att ställa frågor samt säga sin mening om vittnets eller partens berättelse. Angående ersättning till ett vittne gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 49 § förvaltningsprocesslagen.

(upphävs)

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

yrkandena påverkar andra parter rätt eller fördel, skall också de kallas till muntlig förhandling med iakttagande i tillämpliga delar av 7 § 1 mom. och 8 §.

Om ett ansökningsärende eller den del av det som skall behandlas vid den muntliga förhandlingen endast gäller vissa parter utan att påverka andras rätt eller allmänt intresse, kan vattendomstolen underrätta endast dessa parter om den muntliga förhandlingen.

14 §

Har syneförrättning ägt rum i ett ansökningsmål och handlingarna kommit till vattendomstolen och den tid som har reserverats för framställande av påminnelser, yrkanden och anmärkningar har gått ut, skall vattendomstolen hålla muntlig förhandling, om påminnelserna, yrkandena eller anmärkningarna med anledning av syneinstrumentet ger anledning därtill eller vattendomstolen annars anser att det behövs. Före den muntliga förhandlingen skall handlingarna hållas tillgängliga i domstolens tjänsterum. Vattendomstolen kan av förrättningsingenjören begära utlåtande med anledning av de påminnelser, yrkanden och anmärkningar som har framställts.

Om den muntliga förhandlingen skall underrättelse minst fjorton dagar tidigare i rekommenderat brev eller eljest bevisligen tillställas sökanden, dem, som framställt påminnelser och yrkanden, samt myndigheter, som i 8 § detta kapitel avses.

16 §

Sökanden och de övriga parterna får vid den muntliga förhandlingen låta höra vittnen och framlägga annan bevisning som de vill anlita i saken, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas om bevisning vid allmän domstol. Vattendomstolen skall på förhand underrättas om hurdana frågor bevisning framläggs i och vem som skall höras som vittnen. Vattendomstolen kan också på anhållan bevilja en part rätt att låta höra vittnen vid tingsrätten.

Angående ersättning som betalas till vittnen och sakkunniga gäller vad som stadgas i 21 kap. 9 §.

14 §

Har syneförrättning ägt rum i ett ansökningsärende och handlingarna kommit till miljötillståndsverket samt den tid som har reserverats för framställande av påminnelser, yrkanden och anmärkningar gått ut, kan miljötillståndsverket begära förrättningsingenjörens utlåtande om påminnelserna, yrkandena och anmärkningarna.

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Vattendomstolen må, då muntlig förhandling anställes, i samband därmed förrätta syn. Om tid och plats för synen må även, då om muntlig förhandling ej annars medelst kungörelse borde tillkännagivas, offentligt kungöras i vederbörande kommuner.

18 §

Om vattendomstolen finner att en syneförrättning som avses i 18 kap. är bristfällig, kan den bestämma att en ny eller kompletterande förrättning skall hållas eller att ett ovan nämnt utredningsförfarande skall verkställas.

19 §

Finnes vid målets handläggning, att vattendomstolen ej delgivit eller ålagt sökanden att delgiva ansökningspart, åt vilken enligt vad ovan stadgats särskild delgivning bort ske, men vilken i samband med ansökningspart icke uppgivits eller av annan orsak ej beaktats, och har denne ej heller på eget initiativ tagit sig talan i målet, skall vattendomstolen genom meddelande i rekommenderat brev bereda honom tillfälle att framställa sina påminnelser och yrkanden.

20 §

Vattendomstolen kan på eget initiativ eller, medan syneförrättning pågår, på förslag av förrättningsingenjören skaffa eller genom beslut eller genom brev till sökanden uppmana honom att skaffa behövlig utredning vid äventyr att ansökningspart inte behandlas. Om ett allmänt intresse kräver att utredningen görs, kan sökanden vid vite åläggas att fullgöra sin skyldighet. Andra parter kan åläggas att förete utredning som de har tillgång till vid äventyr att saken kan avgöras även utan den. *Om utredningen påkallas av ett allmänt intresse, kan åläggandet förenas med vite.*

Om skyldighet att förete handling gäller vad därom i rättegångsbalken är stadgat.

Vattendomstolen, eller på förordnande av vattendomstolen dess ordförande, ledamot

(upphävs)

18 §

Om *miljötillståndsverket* finner att en syneförrättning som avses i 18 kap. är bristfällig, kan verket bestämma att en ny eller kompletterande förrättning skall hållas eller att ett ovan nämnt utredningsförfarande skall verkställas.

19 §

Visar det sig vid handläggningen av ett ärende att *miljötillståndsverket* inte har delgivit eller ålagt sökanden att delge en sådan part ansökan som enligt ovan nämnda bestämmelser skall delges särskilt, men som inte har uppgivits i samband med ansökan eller av annan orsak inte har beaktats, och har denne inte heller på eget initiativ tagit sig talan i ärendet, skall *miljötillståndsverket* bereda honom tillfälle att framställa sina påminnelser och yrkanden.

20 §

Miljötillståndsverket kan på eget initiativ eller, medan syneförrättning pågår, på förslag av förrättningsingenjören skaffa eller uppmana sökanden att inom utsatt tid skaffa behövlig utredning vid äventyr att ansökan annars avskrivs. Behövs utredningen med hänsyn till ett allmänt intresse, kan sökanden förpliktas att skaffa utredningen vid äventyr att den annars skaffas på hans bekostnad. Andra parter kan åläggas att förete utredning som de har tillgång till vid äventyr att saken kan avgöras utan den.

Gällande lydelse

eller sekreterare kan förrätta besiktning på platsen. Den berättelse som upprättas över besiktningen skall fogas till akten i ärendet.

21 §

I ett ansökningsmål som gäller tillstånd till ett företag eller en åtgärd enligt denna lag, skall vattendomstolen på tjänstens vägnar pröva om det finns förutsättningar för tillståndet. Likaså skall vattendomstolen, även om något ersättningsyrkande inte har framställts, pröva om och till vilket belopp ersättning skall betalas för konstaterad skada, men eller annan förlust av förmån, och på tjänstens vägnar också i övrigt beakta vad denna lag stadgar om säkerställande av ett allmänt intresse samt enskild rätt och fördel.

Vattendomstolen kan i den till ansökningsmålet fogade planen göra sådana ändringar eller tillägg som behövs med hänsyn till stadgandena i denna lag.

22 §

Vill en sökande återkalla sin ansökan, skall återkallandet göras hos vattendomstolen senast vid den muntliga förhandlingen i målet eller, då någon sådan inte hålls, genom en skrift som tillställs vattendomstolen innan utslag givits. Gäller ansökningsmålet fastställande av en flottningsstadga eller utbyggande av ett vattendrag för flottningsändamål och är staten inte sökande, skall förststyrelsen underrättas om återkallandet.

23 §

I ansökningsmål skall vattendomstolen ge utslag, vari, där ansökningsmålet godkänns, jämte målets avgörande böra meddelas föreskrifter om de omständigheter, vilka vid verkställande av åtgärd, som i utslaget avses, skola beaktas.

Gäller ansökningsmålet ett företag som skall genomföras enligt en viss plan, skall redogörelse lämnas för planen i vattendomstolens utslag eller fogas till detta. I utslaget skall dessutom ingå utlåtande om påminnelser och

Föreslagen lydelse

21 §

I ett ansökningsärende som gäller tillstånd till ett företag eller en åtgärd enligt denna lag skall *miljötillståndsverket* på tjänstens vägnar pröva om det finns förutsättningar för tillståndet. Likaså skall *miljötillståndsverket*, även om något ersättningsyrkande inte har framställts, pröva om och till vilket belopp ersättning skall betalas för konstaterade skador, men eller andra förluster av förmån, och på tjänstens vägnar också i övrigt beakta vad som i denna lag föreskrivs om säkerställande av ett allmänt intresse samt enskild rätt och fördel.

Miljötillståndsverket kan i den till ansökningsmålet fogade planen göra sådana ändringar eller tillägg som behövs med hänsyn till bestämmelserna i denna lag.

Miljötillståndsverket skall begära in utlåtanden som behövs för prövningen av tillståndet.

22 §

Vill en sökande återkalla sin ansökan skall återkallandet göras skriftligen hos *miljötillståndsverket* innan beslutet meddelas.

23 §

I ett ansökningsärende skall *miljötillståndsverket* meddela ett beslut i vilket det, om ansökan godkänns, förutom avgörandet också meddelar föreskrifter om de omständigheter vilka skall beaktas när de åtgärder som avses i beslutet verkställs.

Gäller ansökningsmålet ett företag som skall genomföras enligt en viss plan, skall en redogörelse för planen ingå i *miljötillståndsverket*s beslut eller fogas till beslutet. I beslutet skall dessutom ingå utlåtande om på-

Gällande lydelse

yrkanden i målet och föreskrifter om hur företaget skall utföras och vad sökanden skall iakttä för skyddande av andras intressen samt om och till vilket belopp ersättningar skall utges för skada, men och annan förlust av förmån, ävensom övriga föreskrifter som på grund av denna lag skall intas i utslaget.

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, skall av vattendomstolens utslag framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

24 §

Då synnerliga skäl det påkalla, må vattendomstolen i ansökningsmål meddela slutligt utslag i viss del, innan målet i övrigt avgöres. I fråga om erläggande av ersättning äger beträffande sådant utslag vad i 11 kap. är stadgat motsvarande tillämpning.

Om det är uppenbart att det finns förutsättningar för tillstånd till ett företag, kan vattendomstolen avgöra ett ansökningsärende till den del som det inte gäller penningersättningar för skador, men eller andra förluster av förmåner som orsakas av företaget, om en detaljerad utredning av de förluster av förmåner som företaget orsakar oskäligt skulle fördröja avgörandet av tillståndsärendet. Ersättning för inlösen av egendom eller för nyttjanderätt skall dock fastställas i samband med att tillståndet meddelas. Vattendomstolen kan också bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss åtgärd skall avgöras senare, om det finns särskilda skäl till det till följd av att behövlig utredning saknas. Den som fått tillståndet skall då åläggas att inhämta behövlig utredning och ansöka om komplettering av ersättningsbeslutet. Ett beslut av vattendomstolen om att ersättningsfrågan skall avgöras särskilt, hindrar inte den skadelidande att göra en särskild ansökan om ersättning enligt 11 kap 8 § 3 mom.

I ett tillståndsbeslut enligt 2 mom. skall varje annan sökande än staten, en kommun eller samkommun åläggas att innan han vid-

Föreslagen lydelse

minnelser och yrkanden i ärendet samt föreskrifter om hur företaget skall utföras och vad sökanden skall iakttä för skyddande av andras intressen samt om och till vilket belopp ersättningar skall betalas för skada, men och annan förlust av förmån, samt dessutom övriga föreskrifter som med stöd av denna lag skall intas i beslutet.

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, skall av *miljötillståndsverkets* beslut framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

24 §

När synnerliga skäl kräver det, kan miljötillståndsverket i ett ansökningsärende meddela ett slutligt beslut angående en viss del av ärendet, innan ärendet till övriga delar avgörs. I fråga om betalning av ersättning gäller i fråga om ett sådant beslut på motsvarande sätt vad som föreskrivs i 11 kap.

Om det är uppenbart att det finns förutsättningar för tillstånd till ett företag, kan *miljötillståndsverket* avgöra ett ansökningsärende till den del det inte gäller penningersättningar för skador, men eller andra förluster av förmåner som orsakats av företaget, om en detaljerad utredning av de förluster av förmåner som företaget orsakar oskäligt skulle fördröja avgörandet av tillståndsärendet. Ersättning för inlösen av egendom eller för nyttjanderätt skall dock fastställas i samband med att tillståndet meddelas. *Miljötillståndsverket* kan också bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss åtgärd skall avgöras senare, om det finns särskilda skäl därtill till följd av att behövlig utredning saknas. Den som fått tillståndet skall då åläggas att inhämta behövlig utredning och ansöka om komplettering av ersättningsbeslutet. Ett beslut av miljötillståndsverket om att ersättningsfrågan skall avgöras särskilt hindrar inte den skadelidande att göra en särskild ansökan om ersättning enligt 11 kap. 8 § 3 mom.

I ett tillståndsbeslut enligt 2 mom. skall varje annan sökande än staten, en kommun

Gällande lydelse

tar åtgärder som avses i tillståndet, eller om han redan vidtagit sådana, inom en tid som vattendomstolen bestämmer ställa bankgaranti eller någon annan godtagbar säkerhet för de förluster av förmåner som verksamheten orsakar. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen. Om vattendomstolen inte av särskilda skäl bestämmer något annat, skall den regionala miljöcentralen övervaka ersättningstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten samt vid behov handla i frågor där det gäller att förvandla säkerheten till pengar eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet skall vid behov justeras tills ersättningsärendet har avgjorts eller efter hand som ersättningar har betalats eller deponerats med stöd av något annat stadgande. Vattendomstolen skall befria säkerheten när ersättningsskyldigheten har fullgjorts eller ersättningsbeslutet vunnit laga kraft, om verksamheten inte har inletts tidigare. Om det bestäms att ersättningarna skall betalas periodiskt, skall säkerheten dock befrias när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förutsatt att alla dittills förfallna rater har betalats eller deponerats med stöd av något annat stadgande. I ett beslut av vattendomstolen om befriande av säkerhet får ändring inte sökas genom besvär.

När vattendomstolen senare meddelar sitt beslut i den del av ärendet som ännu inte har avgjorts, kan domstolen ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga bestämmelser. Har vattendomstolen fått ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som meddelats genom beslut enligt 2 mom., kan den dock samtidigt på tjänstens vägnar ta upp till behandling ett ärende som gäller översyn och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan härvid ses över enligt 2 kap. 22 § 1—3 mom. utan hinder av det som i övrigt gäller om översyn av bestämmelserna.

Är fråga, som verkar på ansökningsmålet avgörande, anhängig särskilt för sig eller anvisas part att tvista om sådan fråga särskilt för sig, må vattendomstolen, där part det yrkar och domstolen finner det lämpligt, fortsätta med handläggningen av förevarande mål och däri giva utslag, vars bestånd blir beroende därav, huruvida det särskilt

Föreslagen lydelse

eller samkommun åläggas att innan han vidtar åtgärder som avses i tillståndet, eller om han redan vidtagit sådana, inom en tid som *miljötillståndsverket* bestämmer ställa bankgaranti eller någon annan godtagbar säkerhet för de förluster av förmåner som verksamheten förorsakar. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen, som skall bevaka ersättningstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten samt vid behov handla i frågor där det gäller att förvandla säkerheten till pengar eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet skall vid behov justeras. *Miljötillståndsverket* skall befria säkerheten när ersättningsskyldigheten har fullgjorts eller ersättningsbeslutet har vunnit laga kraft och verksamheten inte har inletts tidigare. Om det bestäms att ersättningarna skall betalas periodiskt, skall säkerheten dock befrias när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förutsatt att alla dittills förfallna rater har betalats eller deponerats med stöd av någon annan bestämmelse. I ett beslut av *miljötillståndsverket* om befriande av säkerhet får ändring inte sökas genom besvär.

När *miljötillståndsverket* senare meddelar sitt beslut i den del av ärendet som ännu inte har avgjorts, kan *verket* ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga bestämmelser. Har *miljötillståndsverket* fått ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som påförts genom ett beslut enligt 2 mom., kan det dock samtidigt på tjänstens vägnar ta upp till behandling ett ärende som gäller översyn och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan härvid ses över enligt 2 kap. 22 § 1—3 mom., utan hinder av vad som i övrigt gäller i fråga om översyn av bestämmelserna.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

för sig handlagda målet avgöres på sätt i utslaget förutsatts. Är målets utgång en annan än förutsatts, förfaller det givna utslaget, och målet må på ansökan av någon av parterna hänskjutas till vattendomstolens handläggning för konstaterande av att utslaget förfallit.

25 §

Vattendomstolen skall avgöra ansökningsärenden på basis av handlingarna på föredragning, med beaktande av 13 §. I vattendomstolens beslut i ett ansökningsärende skall all tillgänglig utredning som inverkar på saken beaktas. Om en utredning inte har varit uppe till behandling eller inte ingår i handlingarna till det ärende som behandlas, skall den part som berörs av utredningen beredas tillfälle att uttala sin uppfattning om den, om detta inte är uppenbart onödigt.

Beslut i ett ansökningsärende ges den dag som meddelats på anslag i vattendomstolens tjänsterum. Om ärendet är ringa och vattendomstolen finner det möjligt, kan beslutet ges till sökanden vid en tidpunkt som meddelas honom då ansökningen inlämnas till vattendomstolen.

Har i ett ansökningsärende hållits muntlig förhandling till vilken alla som berörs av avgörandet i ärendet har kallats och om sakens art och omfattning tillåter det, kan vattendomstolens beslut avkunnas för parterna sedan sammanträdet har avslutats, och utslaget skall tillhandahållas parterna och vara allmänt tillgängligt i vattendomstolens tjänsterum senast den femtonde dagen efter avkunnandet. Om beslutet inte avkunnas genast, skall det på föredragning så snart som möjligt efter det behandlingen avslutats ges vid vattendomstolens kansli.

Av utslaget skall utfärdas ett exemplar för sökanden och de övriga parter som anhållit därom. En kopia av utslaget skall sändas till den regionala miljöcentralen samt till miljö-

25 §

Beslut i ett ansökningsärende ges den dag som meddelas i en kungörelse som sätts upp på miljötillståndsverkets anslagstavla (anslag) och anses då ha kommit till parternas kännedom. Beslutet tillställs sökanden och en kopia av beslutet de parter som begärt det. En kopia av beslutet skall sändas till den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljövärdmyndigheter samt de myndigheter som tillställts meddelande om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

En kopia av beslutet skall sändas till ifrågavarande kommuner för att där hållas offentlig framlagt. Miljötillståndverket skall genom offentlig kungörelse i dessa kommuner tillkännage att beslutet har lagts fram och i kungörelsen också uppge när tiden för ändringssökande går ut, räknat från dagen för anslaget. En kopia av kungörelsen skall under känd postadress tillställas de parter och myndigheter som avses i 8 §, dem som framställt påminnelse samt de parter i fråga om vilka miljötillståndverket har avvikit från syneinstrumentet.

Miljötillståndsverkets beslut i ett förvaltningstvångsärende enligt 21 kap. delges enskilt såsom föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vårdsnämnderna och de myndigheter som tillställts meddelande om målet under dess handläggning, samt Finlands miljöcentral liksom även till respektive kommuner för att hållas allmänt framlagt. Vattendomstolen skall genom offentlig kungörelse i dessa kommuner tillkännage att utslaget har lagts fram. I kungörelsen skall även nämnas när tiden för ändringssökande utgår. En kopia av kungörelsen skall under känd postadress tillställas de parter och myndigheter som avses i 8 § samt dem som framställt påminnelse och de parter i fråga om vilka vattendomstolen har avvikit från syneinstrumentet.

Innehåller vattendomstolens utslag bestående föreskrifter, som anllmänt skola iakttas, bör utslaget på anhållan hållas tillgängligt i vederbörande (vatten)nämnd.

26 §

I mål, i vilka enligt vad i denna lag är stadgat fördelningen av kostnaderna eller annan åtgärd skall vidtagas först efter slutförandet av det företag, som i ansökningsavses, skall vattendomstolen i utslaget förständig den, som förverkligar företaget, att för vidtagande av åtgärden till domstolen anmäla om företagets slutförande. Målet skall därefter handläggas såsom av den, som gjort anmälan, anhängiggjort ansökningsmål.

27 §

I ansökningsärenden i vattendomstolen skall parterna stå för sina kostnader.

Om vattendomstolen på ansökan av den som lidit skada ålägger den som vållat skadan att betala ersättning eller vidta någon annan åtgärd, kan domstolen ålägga honom att betala ersättning till den skadelidande även för dennes kostnader i ärendet.

26 §

I ärenden i vilka enligt bestämmelserna i denna lag fördelningen av kostnaderna eller någon annan åtgärd skall vidtas först efter att det företag som ansökningsavses har utförts, skall miljötillståndsverket i sitt beslut förplikta den som utför företaget att anmäla till miljötillståndsverket att företaget har slutförts, så att åtgärden kan vidtas. Därefter skall ärendet handläggas såsom en ansökan som väckts av den som har gjort anmälan.

27 §

I ansökningsärenden som behandlas av miljötillståndsverket står parterna själva för sina kostnader.

Om miljötillståndsverket på ansökan av den som lidit skada förpliktar den som vållat skadan att betala ersättning eller vidta någon annan åtgärd, kan miljötillståndsverket förplikta honom att betala ersättning till den skadelidande även för dennes kostnader i ärendet. Om en part har beviljats allmän rättshjälp enligt lagen om allmän rättshjälp (104/1998), skall miljötillståndsverket i enlighet med 24 § i den nämnda lagen besluta om parterna skall åläggas att ersätta staten för dess kostnader samt rättshjälpsägaren för de kostnader denne betalt och för själv-

Gällande lydelse

29 §

Sökandens eller annan parts utevaro från vattendomstolens sammanträde utgör ej hinder för ansökningsmålet handläggning.

29 a §

Om inte något annat stadgas i denna lag, iakttas vid handläggningen av ansökningsärenden i vattendomstolen i tillämpliga delar vad 3 och 4 kap., 39, 40 och 42 §§ samt 8, 9 och 14 kap. förvaltningsprocesslagen stadgar om behandlingen hos besvärsmyndighet. Även 56 § förvaltningsprocesslagen tillämpas i vattendomstolen med undantag för 1 mom. andra meningen.

30 §

När ett företag eller en åtgärd har utförts med stöd av ett tillstånd eller när en inrättning eller anläggning för vars uppförande har meddelats rätt i tillståndsbeslutet står färdig, skall tillståndshavaren eller den till vilken hans rätt har övergått, inom den tid som bestäms i tillståndsbeslutet skriftligen anmäla detta hos vattendomstolen och den tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. (anmälan om slutförande). Efter att vattendomstolen har mottagit en sådan anmälan kan den, efter att enligt behov ha hört de myndigheter saken gäller, förordna att slutsyn skall hållas enligt 18 kap. Ett förordnande om slutsyn skall meddelas inom tre år från den dag då domstolen mottog anmälan om slutförande, om inte vattendomstolen i sitt tillståndsbeslut av särskilda skäl har förordnat om en längre utsatt tid.

I ansökningsärenden där ingen syneförrättning har hållits får vattendomstolen inte förordna att slutsyn skall hållas, om inte vattendomstolen med anledning av ett yrkande av en myndighet eller part eller annars prövar att särskilda skäl därtill föreligger.

31 §

Har slutsyn i målet förrättats, skall vattendomstolen, sedan förrättningsmännens utlåtande och vid förrättningen tillkomna hand-

Föreslagen lydelse

riskandelen.

(upphävs)

(upphävs)

30 §

När ett företag eller en åtgärd har utförts med stöd av ett tillstånd eller när en inrättning eller anläggning för vars uppförande har meddelats rätt i tillståndsbeslutet står färdig, skall tillståndshavaren eller den till vilken hans rätt har övergått, inom den tid som bestäms i tillståndsbeslutet anmäla detta hos *miljötillståndsverket* och den tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. (*anmälan om slutförande*). Efter att *miljötillståndsverket* har mottagit en sådan anmälan kan det, efter att enligt behov ha hört de myndigheter saken gäller, förordna att slutsyn skall hållas enligt 18 kap. Ett förordnande om slutsyn skall meddelas inom tre år från den dag då verket tog emot anmälan om slutförande, om inte *verket* i sitt tillståndsbeslut av särskilda skäl har utsatt en längre tid.

I ansökningsärenden där ingen syneförrättning har hållits får förordnande om att slutsyn skall hållas inte meddelas om inte *miljötillståndsverket* med anledning av ett yrkande av en myndighet eller part eller annars prövar att särskilda skäl därtill föreligger.

31 §

Om slutsyn har förrättats i ärendet, skall *miljötillståndsverket*, sedan det fått förrättningsmännens utlåtande och de handlingar

Gällande lydelse

lingar inkommit, pröva, om synen föranleder åtgärd.

Har vid slutsynen befunnits, att lag eller meddelade föreskrifter vid utförande av inrättningen eller anläggningen eller förverkligande av företaget ej iakttagits, skall vattendomstolen förordna om vidtagande av erforderliga ändringar och, om anledning därtill prövas föreligga, anmäla om saken hos allmän tillsynsmyndighet, som i 21 kap. 1 § avses.

I mål, som här avses, anställes muntlig förhandling endast, då vattendomstolen finner det nödigt, och parterna meddelas utslag blott om utslaget innehåller förpliktelser som ej tidigare föreskrivits.

32 §

Finnes vid utförande av företag eller vidtagande av åtgärd ändamålsenligt, att ändring i föreskrifter, som ingå i tillståndslutslaget, erhålles, må vattendomstolen, där ändringen är av ringa betydelse och ej kränker annans rätt eller intresse, på ansökan av den, som erhållit tillståndet, tillåta ändringen. Vid handläggningen av ansökan om ändring av föreskrift må vattendomstolen i nödiga delar följa ett enklare förfarande än ovan i detta kapitel är stadgat.

Vid handläggningen av en ansökan som avses i 12 kap. 19 § kan vattendomstolen likaså avvika från de stadganden i detta kapitel som gäller förfarandet.

Erfordras vid genomförandet av företag tillfälliga bestämmelser om åtgärder, vilka till följd av översvämning, ras eller isdämning eller av annan ovanlig orsak måste vidtagas i brådskande ordning, må vattendomstolen på ansökan meddela tillstånd till dem. Härvid skall vad i 1 mom. är stadgat om handläggning av ärende äga motsvarande tillämpning. Av sådan åtgärd förorsakad skada, olägenhet och annan förlust av förmån skall på ansökan ersättas. Vattendomstolens utslag må gå i verkställighet, även om ändring däri sökes.

Föreslagen lydelse

som uppstått vid förrättningen, pröva om synen föranleder åtgärder.

Har vid slutsynen konstaterats att lag eller föreskrifter inte har iakttagits vid uppförandet av inrättningen eller anläggningen eller utförandet av företaget, skall *miljötillståndsverket* förordna att behövliga ändringar skall vidtas och, om anledning därtill prövas föreligga, anmäla saken hos den allmänna tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. 1 §.

Om meddelande av beslut i ett ovan nämnt ärende gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 25 §.

32 §

Visar det sig vid utförandet av ett företag eller vidtagandet av en åtgärd ändamålsenligt att ändra föreskrifterna i tillståndsbeslutet, kan *miljötillståndsverket* på ansökan av tillståndshavaren ändra föreskrifterna, om ändringen är av ringa betydelse och inte kränker annans rätt eller fördel.

Vid behandlingen av en ansökan om ändring av en föreskrift skall i tillämpliga delar iakttas det förfarande om vilket bestäms ovan i detta kapitel.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

(upphävs)

Tvistemål skall i vattendomstolen anhängiggöras genom att en stämningsansökan tillställs vattendomstolen. Ett yrkande som föranleds av en åtgärd som strider mot denna lag eller tidigare vattenlagstiftning och som avser förbudande av åtgärden, återställande av tidigare förhållanden eller ersättande av den skada som vållats genom en otillåten åtgärd, kan likväl även anhängiggöras genom ansökan.

I stämningsansökan skall meddelas kändens individualiserade yrkande, en detaljerad redogörelse för de omständigheter som yrkandet grundar sig på samt, i den mån det är möjligt, vilka vittnen som skall höras i saken och i vilka frågor de skall höras. I stämningsansökan skall dessutom uppges parternas namn och adresser samt de övriga uppgifter som behövs då dessa skall kontaktas.

Till stämningsansökan skall fogas de handlingar på vilka kändens yrkande grundar sig samt de skriftliga bevis som kändanden åberopar. Stämningsansökan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar. Vattendomstolen kan dock tillåta att en karta, en ritning eller någon annan handling som inte kan kopieras utan olägenhet eller oskäligen kostnader inlämnas i ett exemplar.

34 §

(upphävs)

Om stämningsansökan i något väsentligt avseende bristfällig eller om det är uppenbart att den i stämningsansökan avsedda frågan inte ankommer på vattendomstolens prövning eller inte skall behandlas som ett tvistemål, skall målet avvisas genom vattendomstolens beslut som antecknas på det ena exemplaret av stämningsansökan.

Beslutet skall tillställas kändanden bevisligen eller i rekommenderat brev under den adress han har uppgivit.

Vad som stadgas ovan i denna paragraf gäller inte mål som med stöd av 33 § 1 mom. har anhängiggjorts genom ansökan, inte heller yrkanden som enligt 11 kap. 8 § 2 mom. skall behandlas som tvistemål. Vattendomstolen kan vid behov förordna att en ansökan eller ett yrkande som avses här skall kompletteras med sådana uppgifter och utredningar som enligt 33 § skall ingå i el-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ler fogas till stämningsansökan. Vad som nedan stadgas om skyldigheten att delge motparten talan gäller på motsvarande sätt även delgivning av en sådan ansökan eller ett sådant yrkande.

Är stämningsansökan bristfällig skall kändelsen uppmannas att inom en viss tid avhjälpa bristen, om detta är nödvändigt för den fortsatta förberedelsen. Kändelsen skall samtidigt meddelas på vilket sätt stämningsansökan är bristfällig och att käromålet kan avvisas eller förkastas om han inte följer uppmaningen. Om stämningsansökan eller dess bilagor inte har lämnats in i tillräckligt många exemplar, skall kändelsen uppmannas att inom utsatt tid lämna in de exemplar som saknas. Om kändelsen intae lämnar in dessa, ser vattendomstolen till att handlingarna kopieras på kändelsens bekostnad.

35 §

(upphävs)

Om talan inte har avvisats med stöd av 34 §, skall vattendomstolen utfärda stämning och se till att stämningen och stämningsansökan delges motparten i den ordning som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål. Av bilagor som med stöd av domstolens tillstånd enligt 33 § 3 mom. har inlämnats i ett exemplar, behöver dock ingen avskrift tillställas motparten, utan i samband med stämningen skall meddelas, att bilagorna finns tillgängliga i vattendomstolens tjänsterum eller på någon annan plats som vattendomstolen bestämmer. I övrigt skall på motsvarande sätt tillämpas vad som stadgas i 10 §.

I stämningen skall svaranden uppmannas att skriftligen avge svaromål och i det uppges de omständigheter som avses i 5 kap. 10 § rättegångsbalken samt att tillställa vattendomstolen sitt svaromål inom den tid efter delgivningen som vattendomstolen har satt ut. Svaranden skall underrättas om att ärendet kan avgöras trots att svaromål inte avges inom utsatt tid.

36 §

(upphävs)

Svaromålet och de handlingar som svaranden vill åberopa till stöd för sitt svaromål skall tillställas vattendomstolen i två exemplar, om inte svaranden med motsva-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

rande tillämpning av stadgandena i 33 § 3 mom. tillåts inge vissa handlingar i endast i ett exemplar.

I fråga om gentalan skola stadgandena ovan i detta kapitel tillämpas.

37 §

(upphävs)

Vattendomstolen kan fortsätta förberedelsen av målet skriftligen eller muntligen, med iakttagande i tillämpliga delar av vad 5 kap. rättegångsbalken stadgar om förberedelse i tvistemål. Har svaranden inte avgett svaromål skriftligen inom utsatt tid, kan behandlingen fortsätta enligt 41 §.

Vattendomstolen skall vid förberedelsen se till att parterna uppger alla omständigheter som de vill åberopa och att det skapas förutsättningar för att huvudförhandlingen kan hållas i ett sammanhang.

37 a §

(upphävs)

Om tvistemålet gäller behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsvillkor eller annars genomförande av ett företag eller underhållsskyldighet och avgörandet uppenbart påverkar också någon annans än kärandens rätt eller intresse, kan vattendomstolen, efter att har hört käranden, besluta att målet helt eller delvis i fortsättningen skall behandlas som ett ansökningsärende rörande samma yrkande, varvid käranden betraktas som sökande. Angående rätten att återta ansökan gäller 22 §.

Lider käranden förlust av förmån, gäller angående rättegångskostnaderna i tillämpliga delar 27 § 3 mom. Om vattendomstolen bestämmer att syneförrättning skall hållas i målet, gäller angående kostnaderna för förrättningen 21 kap. 11 § 2 mom.

38 §

(upphävs)

Vattendomstolens ordförande, ledamot eller sekreterare kan på förordnande av vattendomstolen förrätta besiktning på platsen. Den berättelse som upprättas över besiktningen skall fogas till akten i målet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

(upphävs)

Vattendomstolen bestämmer vad som skall behandlas vid den muntliga förberedelsen och vilka parter som skall kallas till den. Vattendomstolen ser till att parterna kallas till förberedelsen så som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål.

I kallelsen till sammanträdet för den muntliga förberedelsen skall meddelas vilken dag, vilket klockslag och var sammanträdet skall hållas, samt vilken påföljden kan bli om den som kallas inte inställer sig till sammanträdet. Därtill skall i kallelsen meddelas vilka frågor som kommer att behandlas vid den muntliga förberedelsen.

39 a §

(upphävs)

Om någon måste inställa sig personligen till den muntliga förberedelsen, skall han inkallas vid vite.

Den muntliga förberedelsen kan hållas även om svaranden eller den som skall höras är frånvarande.

Vid den muntliga förberedelsen får tredskodom inte meddelas.

39 b §

(upphävs)

Vid den muntliga förberedelsen kan parterna hänvisa till skrivelser som de tidigare inlämnat samt till annat skriftligt rättegångsmaterial. Härvid skall de kortfattat redogöra för innehållet i det skriftliga materialet.

40 §

(upphävs)

På begäran av käranden kan vattendomstolen utan huvudförhandling besluta om vidtagande av åtgärder som minskar skador eller men, innan frågan om dessa åtgärder slutgiltigt avgörs. En förutsättning är att käranden lämnar länsstyrelsen säkerhet för de ersättningar som han är skyldig att betala för åtgärderna.

Beslutet, i vilket ändring kan sökas särskilt, träder genast i kraft, men det kan ändras beroende på omständigheterna.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §

När förberedelsen har avslutats överförs målet till huvudförhandling. Målet eller någon del av det kan dock utan huvudförhandling överföras till vattendomstolens fulltaliga sammanträde för att avgöras på föredragning på basis av handlingarna, om

(upphävs)

1) målet är av sådan art att avgörandet inte kräver muntlig förhandling, eller

2) parterna meddelar att de inte har muntlig bevisning att anföra och begär att målet skall avgöras utan muntlig förhandling.

41 a §

(upphävs)

Huvudförhandlingen hålls på den ort där vattendomstolen är belägen eller, om målet inte kan behandlas där utan avsevärd olägenhet för parterna eller andra som skall kallas till sammanträdet, eller om utredningen av saken eller någon annan särskild orsak kräver det, på någon annan lämplig plats.

Vattendomstolen ser till att parterna kallas till huvudförhandlingen så som 11 kap. rättegångsbalken stadgar om delgivning i tvistemål. I kallelsen skall meddelas vilken dag, vilket klockslag och var huvudförhandlingen skall hållas samt vilken påföljden kan bli om den som kallats inte infinner sig till sammanträdet. Om det är befogat skall i kallelsen också meddelas vilka frågor som kommer att behandlas vid huvudförhandlingen.

Vattendomstolen kan förrätta syn i samband med huvudförhandlingen. Tiden och platsen för syneförrättningen kan kungöras offentligt i de berörda kommunerna.

41 b §

(upphävs)

Om någon måste inställa sig till huvudförhandlingen personligen, skall han inkallas vid vite.

Huvudförhandlingen kan hållas även om svaranden eller den som skall höras är frånvarande.

Vid huvudförhandlingen får tredskodom inte meddelas.

41 c §

(upphävs)

Om vattendomstolen av särskilda skäl anser att målet kan behandlas vid huvudför-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

handling utan förberedelse, kan den kalla parterna direkt till huvudförhandlingen.

41 d §

Huvudförhandlingen är muntlig. En part får inte läsa upp eller avge någon skriftlig utsaga till domstolen eller i övrigt framställa saken skriftligt. (upphävs)

En part får dock ur en handling läsa upp sitt yrkande, direkta hänvisningar till rättspraxis och den juridiska litteraturen samt till sådana handlingar som innehåller ett flertal tekniska uppgifter och sifferuppgifter och som är svåra att förstå om de läggs fram endast muntligen. Dessutom får han använda anteckningar till stöd för minnet. För att utreda tekniska och därmed jämförbara frågor får han dessutom hänvisa till det skriftliga rättegångsmaterialet genom att kortfattat redogöra för innehållet till den del han hänvisar till det.

Vid huvudförhandlingen skall

- 1) ordföranden eller någon annan ledamot kortfattat redogöra för vad saken gäller,
- 2) käranden framställa sina yrkanden och grunderna för dem,
- 3) motparten meddela om han medger eller bestrider käromålet,
- 4) parterna i tur och ordning närmare motivera sin uppfattning och yttra sig om de grunder som de övriga parterna har anfört,
- 5) bevis upptas, samt
- 6) parterna slutföra sin talan.

41 e §

Huvudförhandlingen får inte skjutas upp, om inte viktiga skäl kräver det. Om huvudförhandlingen uppskjuts, skall tiden och platsen för den fortsatta förhandlingen meddelas i uppskovsbeslutet eller senare särskilt. Om huvudförhandlingen måste uppskjutas, skall behandlingen fortsättas där den föregående förhandlingen avslutades. (upphävs)

Om en ny ledamot deltar i behandlingen av målet, skall en ny huvudförhandling dock hållas. Bevisningen behöver i ett sådant fall dock inte upptas på nytt, om det inte anses nödvändigt för att saken skall kunna utredas. Bevisningen behöver inte heller upptas på nytt när det med hänsyn till sakens art och den bevisning som skall upptas medför

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

oskäligen kostnader eller väsentlig olägenhet.

41 f §

(upphävs)

Vattendomstolen avgör huvudsaken i tvistemål genom dom. Övriga avgöranden är beslut. Då huvudförhandling har hållits i målet får i domen beaktas endast det rättegångsmaterial som har lagts fram vid huvudförhandlingen och syn. Till den del målet avgörs på grundvalen av handlingar, får det rättegångsmaterial som ingår i handlingarna beaktas.

Om målets art och omfattning tillåter det, kan vattendomstolens dom avkunnas för parterna så snart huvudförhandlingen har avslutats, och den skall tillhandahållas parterna och hållas tillgänglig för allmänheten i vattendomstolens tjänsterum senast den femtonde dagen efter avkunnandet. Om domen inte avkunnas genast, skall den meddelas på föredragning så snart som möjligt sedan förhandlingen har avslutats.

42 §

(upphävs)

Angår ett tvistemål avlägsnande av en anordning eller anläggning eller förbudande av en åtgärd, men ansökan om tillstånd för bibehållande av anordningen eller anläggningen eller vidtagande av åtgärden har anhängiggjorts, får tvistemålet inte avgöras innan ärendet angående beviljande av tillståndet har avgjorts i vattendomstolen.

42 a §

(upphävs)

Om inte något annat stadgas eller bestäms i denna lag eller med stöd av den skall vid rättegång i tvistemål i tillämpliga delar iaktas de stadganden som gäller för tingsrätten.

Vattendomstolen kan på begäran bevilja en part rätt att låta höra vittnen vid tingsrätten.

I fråga om ersättningar som skall betalas till vittnen och sakkunniga gäller 21 kap 9 §.

Brottmål

(upphävs)

43 §

(upphävs)

I brottmål, som i vattendomstolen hand-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lägges enligt denna lag, är den allmänna åklagare inom vars tjänstedistrikt brottet förövats, åklagare.

44 §

(upphävs)

Innan åklagaren hos vattendomstolen anmäler brottmål för handläggning, skall polismyndighet verkställa undersökning i saken.

Vederbörande tillsynsmyndighet är skyldig att vid undersökningen tillhandagå polismyndigheten med för denne erforderliga upplysningar och utredningar samt annan handräckning.

45 §

(upphävs)

Då åklagaren anmäler brottmål för handläggning, skall han till vattendomstolen insända åtalsskrift samt polisundersökningsprotokoll.

Vattendomstolen skall för muntlig förhandling utsätta tid och plats för sammanträde samt kalla åklagaren och målsäganden till sammanträdet genom rekommenderat brev som avsänts minst fjorton dagar före den utsatta dagen. De myndigheter som avses i 21 kap. 1 § 1 mom. skall på samma sätt underrättas om tiden och platsen för förhandlingen.

Den åtalade skall instämmas till domstolen på åtgärd av åklagaren med iakttagande av vad i rättegångsbalken om stämning i brottmål är stadgat. Avskrift av åtalsskriften skall tillika tillställas den åtalade.

46 §

(upphävs)

Vill en målsägande i vattendomstolen utföra åtal i mål som allmänna åklagaren inte anmält till åtal, skall han tillställa vattendomstolen en åtalsskrift så som stadgas angående stämningsansökan i tvistemål. Vattendomstolen skall utan dröjsmål anmäla åtalsskriften hos åklagaren. Anmäler åklagaren att han inte väcker åtal, skall vattendomstolen förordna att målet skall tas upp till muntlig förhandling eller att skriftväxling därförinnan skall försiggå, varvid 35 § och 36 § 1 mom. skall iaktas i tillämpliga delar.

Om kallelse till och meddelande om muntlig förhandling gäller vad i 45 § 2 mom. detta kapitel är sagt. Kallelse till muntlig

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förhandling skall tillställas den åtalade genom åklagarens förmedling med iakttagande av vad i rättegångsbalken om stämning i brottmål är stadgat.

47 §

(upphävs)

Vattendomstolen kan i brottmål som avses i detta kapitel förordna att polisundersökning skall verkställas eller, om undersökning har verkställts, att den skall kompletteras i angivet avseende. Vattendomstolen kan vid behov förrätta syn eller förordna ordföranden, en ledamot eller sekreteraren att förrätta besiktning på platsen.

48 §

(upphävs)

Vid behandlingen av brottmål skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad 41 a § - 41 e §§ stadgar om huvudförhandling i tvistemål i vattendomstolen.

Brottsmål avgörs genom dom. Vid meddelande och avkunnande av dom iakttas i tillämpliga delar vad 23 och 25 §§ stadgar om beslut i ansökningsärenden. Stadgandena i 25 § om att beslutet skall hållas tillgängligt för allmänheten och om att en kopia skall sändas till myndigheterna och till de berörda kommunerna skall dock inte iakttas.

Målsäganden får domen utan anhållan endast om han utför åtal för ett brott som han inte anmält till åklagaren för väckande av åtal.

Besvärsmål

(upphävs)

49 §

(upphävs)

Anförs hos vattendomstolen besvär över miljövårdsnämndens beslut i ärenden som avses i 20 kap. 2 § 1 mom., eller över beslut vid dikningsförrättning eller över en åtgärd varom stadgas i 21 kap. 7 §, gäller angående behandlingen av besvärssärendet i vattendomstolen i tillämpliga delar vad som stadgas om ansökningsärenden. Av förvaltningsprocesslagens stadganden iakttas dock, om inte något annat följer av denna lag, i tillämpliga delar också 1, 2, 5, 7, 10 och 13 kap., i fråga om dikningsförrättning dock inte 74 § 1 mom. andra meningen i nämnda lag. På ett ärende som avses i 21 kap. 7 § i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

denna lag tillämpas dessutom 73 § förvaltningsprocesslagen. Besvär som gäller en dikningsförrättning eller en åtgärd som avses i 21 kap. 7 § skall hållas tillgängliga i vattendomstolen 30 dagar från besvärstidens utgång, inom vilken tid besvären kan bemötas skriftligt.

När besvär har anförts över beslut vid en dikningsförrättning, skall vattendomstolen för behandling av besvärssärendet beställa de handlingar som har tillkommit vid förrättningen. Om det framgår av handlingarna att ändringssökanden har haft en motpart eller motparter vid den tidigare behandlingen av saken, skall vattendomstolen särskilt bereda dessa tillfälle att tillställa vattendomstolen skriftligt bemötande, om detta på grund av den utredning som framgår av handlingarna inte är uppenbart onödigt.

Handräckningsärenden

(upphävs)

50 §

(upphävs)

Om handräckningsärenden stadgas i 21 kap.

Vid behandlingen av handräckningsärenden iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om behandlingen av ansökningsärenden. I fråga om ersättning av rättegångskostnader tillämpas förvaltningsprocesslagen.

Särskilda stadganden

(upphävs)

51 §

(upphävs)

I de fall där det enligt den allmänna rättegångsordningen skall ges ett särskilt beslut om en invändning angående rättegången, får vattendomstolen pröva om ett sådant beslut skall meddelas.

Om inte något annat stadgas i denna lag, iakttas vid handläggningen av tvistemål och brottmål i vattendomstolen i tillämpliga delar vad som gäller om rättegång i tingsrätten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

Ändringssökande

Sökande av ändring i vattendomstols utslag

Sökande av ändring i miljötillståndsverkets beslut

1 §

I en vattendomstols avgörande kan, om inte något annat stadgas, ändring sökas genom besvär hos vattenöverdomstolen. På sökande av ändring tillämpas, om inte något annat följer av denna lag, stadgandena i förvaltningsprocesslagen eller rättegångsbalken enligt vad 15 kap. 23 § stadgar om handläggningen i vattenöverdomstolen. Stadgandena i 6 kap. förvaltningsprocesslagen om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft tillämpas dock inte, om inte något annat följer av denna lag. Stadgandet i 56 § 1 mom. andra meningen förvaltningsprocesslagen tillämpas inte heller.

I besvärsskriften skall anges det utslag av vattendomstolen som överklagas. Besvärsskriften jämte eventuella bilagor skall i två exemplar inlämnas till vattendomstolen senast den sextionde dagen efter det utslaget avkunnades eller gavs efter anslag eller, om så ej skett, bevisligen tillställdes vederbörande eller behörigen inlämnades till posten, nämnda dag räknad. Missnöje behöver inte anmälas särskilt.

Vad detta kapitel stadgar om en vattendomstols eller vattenöverdomstolens utslag eller beslut gäller på motsvarande sätt även domar. Enligt 1 mom. kan besvär även anföras över ett utslag, genom vilket vattendomstolen har avvisat en ansökan.

2 §

Finner vattendomstolen att motparten eller andra parter skall beredas tillfälle att bemöta besvären, skall dessa delges dem med uppgift om var besvärshandlingarna är tillgängliga samt inom vilken tid och vart ett skriftligt bemötande skall inlämnas. Även de myndigheter som enligt 16 kap. tillställs avskrift av det överklagade utslaget eller beslutet skall underrättas om besvären.

Delgivningen med parterna skall, om oförlig kungörelse inte anses nödvändig, ske

1 §

I ett beslut som miljötillståndsverket har meddelat med stöd av denna lag söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat följer av denna lag. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas miljötillståndsverket i två exemplar.

Ändring i ett beslut som miljötillståndsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas av

1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön och vars verksamhetsområde berörs av företagets miljökonsekvenserna,

3) kommunstyrelsen och tillsynsmyndigheten på den ort där verksamheten utövas samt de kommunstyrelser och tillsynsmyndigheter vilkas verksamhetsområde berörs av verksamhetens konsekvenser, samt

4) den regionala miljöcentralen och andra i 16 kap. 28 § 1 mom. avsedda myndigheter.

2 §

Besvär skall av miljötillståndsverket för bemötande delges de parter och i 16 kap. 28 § nämnda myndigheter som berörs av besvären. Delgivningen av besvären skall ske så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966). Miljötillståndsverket skall samtidigt uppgge var besvärshandlingarna finns tillgängliga samt var skriftliga bemötanden kan inlämnas inom den tid som har utsatts för bemötande.

Besvärshandlingar, bemötanden, miljötillståndsverkets utlåtande om dessa samt and-

Gällande lydelse

genom förmedling av stämningsman. Besvärshandlingarna skall sändas till stämningsmannen som skall hålla dem tillgängliga för dem som beretts tillfälle att inlämna bemötande. Staten och myndigheter inom en kommun eller ett kommunalförbund skall dock tillställas ett exemplar av besvärshandlingarna eller kopior av dem per post. Enligt vattendomstolens prövning kan ett exemplar av besvärshandlingarna eller kopior av dem tillställas även andra parter per post genom brev eller mot mottagningsbevis.

Ett skriftligt bemötande skall ges till stämningsmannen, som skall tillställa vattendomstolen handlingarna. De i 2 mom. nämnda myndigheter och parter som fått handlingarna till påseende på annat sätt än genom stämningsmannens förmedling, skall dock inlämna sitt skriftliga bemötande till vattendomstolen. Vattendomstolen skall se till att besvärshandlingarna, ett exemplar av vattendomstolens utslag samt akten i målet tillställs vattenöverdomstolen.

3 §

Då vattenöverdomstolen handlägger en ändringsansökan, kan den höra motparten eller annan part med iakttagande i tillämpliga delar av 2 §. Vid behov kan domstolen hålla muntlig förhandling, förrätta syn eller av en myndighet som avses i 16 kap. 8 § 1 mom. eller av miljövrårdsnämnden inhämta utlåtanden och utredningar som den finner behövliga. Om inhämtande av utredning i ansökningsmål gäller dessutom på motsvarande sätt vad som stadgas i 16 kap. 20 § 1 mom.

I ett ansökningsärende och besvärsmål samt i ett handräckningsärende skall vattenöverdomstolen på begäran av en part hålla muntlig förhandling enligt vad 38 § förvaltningsprocesslagen stadgar om länsrätt.

Föreslagen lydelse

ra handlingar skall av miljötillståndsverket tillställas besvärdomstolen inom 30 dagar från det att tiden för bemötande har gått ut.

Sökande av ändring i en kommunal miljövrårdsmyndighets beslut

3 §

I ett beslut som en kommunal miljövrårdsmyndighet har meddelat med stöd av 20 kap. 2 § i denna lag söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, om inte annat följer av denna lag. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas den kommunala miljövrårdsmyndigheten i två exemplar.

De handlingar som ansluter sig till besvären skall vara offentligt framlagda i kommunen under minst 30 dagar efter utgången av besvärstiden. Den kommunala miljövrårdsmyndigheten skall för avgivande av bemötande delge parterna besvären så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden. Samtidigt skall den kommunala miljövrårdsmyndigheten uppge var besvärshandlingarna finns tillgängliga samt var skriftliga bemötanden kan inlämnas inom den tid som har utsatts för bemötande.

Gällande lydelse

På förordnande av vattenöverdomstolen kan ordföranden, en ledamot eller en föredragande förrätta inspektion på platsen. Berättelse över inspektionen skall fogas till akten i målet.

Föreslagen lydelse

Den kommunala miljövårdsmyndigheten skall tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena och övriga handlingar. Till handlingarna kan den kommunala miljövårdsmyndigheten dessutom foga tilläggsutredning samt sitt utlåtande om besvär och bemötanden.

Sökande av ändring i vattenöverdomstolens utslag

4 §

I vattenöverdomstolens utslag i besvärsmål samt i sådant ansökningsmål som gäller flottningsförenings eller i denna lag nämnt bolags grundande, upplösande eller verksamhet eller dess medlemmars eller delägarers rättigheter och skyldigheter får inte sökas ändring genom ordinära rättsmedel. Detsamma gäller vattenöverdomstolens utslag till den del däri avgjorts en fråga av sådan art att ändring inte får sökas i vattendomstolens utslag.

Ej heller i vattenöverdomstolens utslag i annat mål än sådant som avses i 1 mom. får ändring sökas genom ordinära rättsmedel utom i det fall att en i 5 § nämnd fullföljdsdomstol meddelar besvärstillstånd. Besvärstillstånd kan meddelas endast om det finns vägande skäl för målets behandling i fullföljdsdomstolen, såsom målets särskilda betydelse, vikten av avgörandet med hänsyn till lagens tillämpning i andra liknande fall eller en enhetlig rättstillämpning eller om därtill finns särskild anledning på grund av sådant rättegångsfel eller annat fel i målet på basis av vilket avgörandet borde återbrytas eller undanröjas.

Besvärstillstånd som gäller vattenöverdomstolens utslag kan meddelas till den del ett i 2 mom. nämnt skäl föreligger. I samband med behandlingen av besvär kan besvären likväl efter behov upptas till avgörande även till någon annan del.

5 §

Fullföljdsdomstol när ändring söks i vattenöverdomstolens beslut i ett ansökningsärende är högsta förvaltningsdomstolen.

I vattenöverdomstolens utslag i handräkningsmål söks ändring hos högsta förvalt-

Sökande av ändring i beslut vid dikningsförrättning

4 §

I ett beslut som har meddelats vid en dikningsförrättning söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring får sökas av den vars rätt eller fördel saken kan gälla, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen i egenskap av fiskerihushållningsmyndighet. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom 30 dagar från beslutets delfäande tillställas Vasa förvaltningsdomstol i två exemplar.

När ett beslut som har fattats vid en dikesförrättning har överklagats, skall förvaltningsdomstolen för handläggningen av besvärssärendet beställa de handlingar som har uppstått vid dikesförrättningen. Besvären skall av förvaltningsdomstolen för bemötande delges parterna och de i 1 mom. avsedda myndigheter som besvären gäller, om detta inte är uppenbart obehövligt.

Besvär över dikesförrättning skall vara offentligt framlagda i ifrågavarande kommun i 30 dagars tid, under vilken besväret skriftligen kan bemötas.

5 §

Grundbesvär enligt 21 kap. 7 § i denna lag skall anföras hos Vasa förvaltningsdomstol. Om grundbesvär gäller i övrigt vad som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i

Gällande lydelse

ningsdomstolen.

Ändring i vattenöverdomstolens dom i tviste- och brottmål söks hos högsta domstolen.

6 §

Får i vattenöverdomstolens utslag inte sökas ändring genom ordinära rättsmedel, skall detta uppges i utslaget och det lagrum nämnas på vilket fullföljdsförbudet är grundat. Kan beträffande utslag sökas besvärstillstånd, skall besvärundervisning bifogas. I denna skall uppges fullföljdsdomstolen och redogöras för de förutsättningar under vilka besvärstillstånd enligt lag kan meddelas samt hur den som anhåller om besvärstillstånd skall förfara för att tillståndsansökningen och besvären skall kunna prövas i fullföljdsdomstolen.

7 §

Fristen för anhållan om besvärstillstånd och för anförande av besvär är sextio dagar från den dag då vattenöverdomstolens utslag gavs.

Sökanden skall vid äventyr av att talan annars går förlorad senast den dag fristen utgår tillställa vattenöverdomstolen en fullföljdsskrift som riktats till fullföljdsdomstolen och som skall åtföljas av tillståndsansökan och besvär.

Till fullföljdsskriften skall fogas handlingar av vilka framgår de omständigheter som sökanden åberopar.

Föreslagen lydelse

utsökningsväg (367/1961).

6 §

I fråga om dikningsförrättningar tillämpas inte andra meningen i 74 § 1 mom. förvaltningsprocesslagen.

Hur beslut av Vasa förvaltningsdomstol skall meddelas samt sökande av ändring i besluten

7 §

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett ansökningsärende enligt denna lag skall, om inte besvären avvisas, ges efter anslag. Beslutet anses ha kommit till parternas kännedom när det givits. Meddelande om beslutet skall dessutom utan dröjsmål anslås på den kommuns anslagstavla i vilken företaget är beläget samt anslagstavlan i de kommuner till vilka företagets verkningar sträcker sig.

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall Vasa förvaltningsdomstol tillställa ändringssökanden samt dessutom tillställa de parter som begärt det en kopia av beslutet. En kopia av beslutet skall sändas till miljötillståndsverket, den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljö- och vårdsmyndigheter samt de myndigheter som underrättats om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 21 kap. och som gäller förvaltningsväg delges enskilt så som föreskrivs i lagen om delgivning i förvaltningsärenden.

Gällande lydelse

8 §

I en ansökan om besvärstillstånd skall uppges de omständigheter med stöd av vilka sökanden anser att det finns i 4 § 2 mom. nämnt skäl för meddelande av besvärstillstånd.

I besvär skall uppges på vilka punkter ändring av vattenöverdomstolens avgörande yrkas, vilka ändringar som skall göras samt grunderna för yrkandena.

I fullföljdsskriften skall dessutom anges sökandens namn, yrke och boningsort samt den postadress för honom eller hans ombud, under vilken meddelande i saken får sändas till honom. Om postadressen ändras, skall den nya adressen skriftligen anmälas till fullföljdsdomstolens registratorskontor. Fullföljdsskriften skall undertecknas av sökanden eller, om han inte själv har uppsatt den, av uppsättaren. Denne skall samtidigt uppges sitt yrke och sin boningsort.

Vill sökanden till stöd för sin ändringsansökan framlägga bevis som han inte tidigare åberopat, skall han uppges dem och dessutom de omständigheter som han önskar styrka samt anledningen till att beviset ej tidigare har företetts.

9 §

Vattenöverdomstolen skall sända fullföljdsskriften jämte bilagor till den fullföljdsdomstol hos vilken ändring söks.

Skall målet likväl handläggas av den andra fullföljdsdomstolen enligt 5 §, skall den fullföljdsdomstol, till vilken handlingarna sänts, på tjänstens vägnar hänskjuta saken till den andra domstolen.

10 §

Då i denna lag nämnda mål handläggs i högsta förvaltningsdomstolen, skall i handläggningen, utöver det i lagen föreskrivna

Föreslagen lydelse

8 §

Vasa förvaltningsdomstols beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Besvärsskriften och dess bilagor skall inom trettio dagar från beslutets delfående tillställas Vasa förvaltningsdomstol i två exemplar.

9 §

Vasa förvaltningsdomstol kan på sökandens begäran i sitt beslut föreskriva att verksamheten trots att besvär anförs helt eller delvis får inledas enligt tillståndsbeslutet, om sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättning av de skador, olägenheter och kostnader som upphävande av tillståndsbeslutet eller ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen. En sådan föreskrift kan meddelas endast av grundad anledning, med beaktande av företagets art och verkningar och förutsatt att inte inledandet av verksamheten gör ändringssökandet onödigt. Högsta förvaltningsdomstolen kan besluta att bestämmelsen skall upphöra att gälla.

10 §

Om hörande av parter samt hur handlingarna hålls tillgängliga med anledning av besvär över Vasa förvaltningsdomstols dom

Gällande lydelse

domföra antalet ledamöter, delta två av republikens president för tre år i sänder förordnade överingenjörsråd, om vilka i tillämpliga delar gäller vad som i 15 kap. 15 och 16 §§ stadgas om vattenöverdomstolsråd med sakkunskap på teknikens område.

11 §

Vattenöverdomstolen skall sända exemplar av sitt utslag eller beslut eller sin dom i vattenmål eller avskrift därav till vattendomsstolen, den regionala miljöcentralen och de miljövårdsnämnder som saken gäller samt till de myndigheter som underrättats om målet under dess handläggning och dessutom till Finlands miljöcentral.

Högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen skall sända exemplar av sitt utslag eller sin dom i vattenmål eller en avskrift därav till vattendomsstolen, den regionala miljöcentralen och Finlands miljöcentral.

12 §

Om inte något annat följer av denna lag, tillämpas på ändringssökande och på behandlingen av fullföljdsärenden i högsta förvaltningsdomstolen förvaltningsprocesslagen och i högsta domstolen rättegångsbalken. Om extraordinärt ändringssökande stadgas i 14 § i detta kapitel.

I ett ärende som behandlas i högsta förvaltningsdomstolen kan en part dock höras genom handräckning enligt 48 § förvaltningsprocesslagen även vid en vattendomsstol.

Särskilda bestämmelser

13 §

Har en fullföljdsskrift, som enligt 1 § 2 mom. skall tillställas vattendomsstolen eller enligt 7 § 2 mom. vattenöverdomstolen, inom utsatt tid i stället kommit fullföljdsdoms-

Föreslagen lydelse

gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 2, 3 och 4 §.

Särskilda bestämmelser

11 §

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall högsta förvaltningsdomstolen tillställa ändringssökanden samt dessutom tillställa de parter som begärt det en kopia av beslutet. En kopia av beslutet skall sändas till Vasa förvaltningsdomstol, miljötillståndsverket, den regionala miljöcentralen, ifrågavarande kommuners miljövårdsmyndigheter samt de myndigheter som underrättats om ärendet under dess handläggning. Dessutom skall Finlands miljöcentral tillställas en kopia av beslutet.

12 §

Om inte annat följer av denna lag, tillämpas i fråga om ändringssökandet inte det som i 6 kap. förvaltningsprocesslagen bestäms om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft. Bestämmelsen i 56 § 1 mom. andra meningen förvaltningsprocesslagen tillämpas inte heller.

(upphävs)

13 §

Utöver det som i förvaltningsprocesslagen bestäms om syneförrättning kan på fullföljdsdomstolens förordnande, en ledamot eller föredragande förrätta inspektion på

Gällande lydelse

tolen till handa, förlorar parten inte sin talan på grund härav. Skriften skall utan dröjsmål sändas från fullföljdsdomstolen till den domstol som den hade bort tillställas.

14 §

På extraordinärt ändringssökande i vattenrenden tillämpas förvaltningsprocesslagen, om högsta besvärinstans vid ordinarie ändringssökande enligt 5 § i detta kapitel är högsta förvaltningsdomstolen, och rättegångsbalken, om besvärsmyndigheten är högsta domstolen. Extraordinärt ändringssökande i ett beslut över vilket besvär skall handläggas som ett besvärsmål enligt 16 kap 49 § och i en vattendomstols eller vattenöverdomstolens avgörande i ett dylikt ärende behandlas enligt förvaltningsprocesslagen. Klagan över en vattendomstols avgörande skall anföras hos vattenöverdomstolen, och klagan över vattenöverdomstolens avgörande skall anföras antingen hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen beroende på, om i saken tillämpas rättegångsbalkens eller förvaltningsprocesslagens stadganden om extraordinärt ändringssökande. Klagan över miljövårdsnämndens eller en dikningsförrättnings beslut skall anföras hos vattendomstolen enligt förvaltningsprocesslagen.

Föreslagen lydelse

platsen. Berättelsen över inspektionen skall fogas till akten i ärendet.

(upphävs)

18 kap.

Syneförrättning och slutsyn

1 §

Om vattendomstolen med stöd av 16 kap. 5 eller 13 a § förordnar att syneförrättning skall hållas, skall den underrätta den regionala miljöcentralen om detta. Vattendomstolen skall på förslag av den regionala miljöcentralen för syneförrättningen förordna en förrättningsingenjör som skall vara ordförande för förrättningsmännen. Vattendomstolen får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part förordna en sakkunnig på något särskilt område till extra förrättningsman, om detta skall anses vara behövligt med tanke på syneförrättningen.

1 §

Om *miljötillståndsverket* med stöd av 16 kap. 5 § förordnar att syneförrättning skall hållas, skall den underrätta den regionala miljöcentralen därom. *Miljötillståndsverket* skall på förslag av den regionala miljöcentralen för syneförrättningen förordna en förrättningsingenjör som skall vara ordförande för förrättningsmännen. *Miljötillståndsverket* får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part förordna en sakkunnig på något särskilt område till extra förrättningsman, om detta skall anses vara behövligt med hänsyn till syneförrättningen.

Gällande lydelse

Förrättningsingenjören skall till förrättningsmän kalla två gode män bland nämndemännen vid jorrdomstolen eller bland de för skiftesförrättningar utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företags verkningar huvudsakligen sträcker sig.

Den regionala miljöcentralen får på begäran av förrättningsingenjören eller en part förordna den som är sakkunnig på något särskilt område att biträda förrättningsingenjören i hans uppgifter. Vattendomstolen får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part vid behov förordna en sakkunnig på något särskilt område att biträda vid förrättningen. Domstolen får även vid behov förordna sin sekreterare att biträda förrättningsmännen vid utredning av rättsfrågor.

Förrättningsmännen samt de sakkunniga och andra som förordnats att biträda vid förrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar. Om jäv för dem, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om förordnande av annan god man i stället för en jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i tillämpliga delar vad som i (lagen om skifte) stadgas om skiftesförrättning.

2 §

Förrättningsingenjören skall i samarbete med de övriga förrättningsmännen granska den till ansökningen fogade planen. Han skall också vid behov göra en framställning till vattendomstolen om inhämtande av tilläggsutredning.

3 §

Efter granskningen av planen skall hållas ett synesammanträde, vilket förrättningsingenjören enligt 9 § skall tillkännage dem vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra samt de invånare inom företags verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företags genomförande, och de samfund som representerar dem.

Föreslagen lydelse

Förrättningsingenjören skall till förrättningsmän kalla två gode män bland nämndemännen vid jorrdomstolen eller bland de för *fastighetsförrättningar* utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företags verkningar huvudsakligen sträcker sig.

Den regionala miljöcentralen får på begäran av förrättningsingenjören eller en part förordna en person med sakkunskap på något särskilt område att biträda förrättningsingenjören i hans uppgifter. *Miljötillståndsverket* får på begäran av den regionala miljöcentralen, förrättningsingenjören eller en part vid behov förordna en sakkunnig på något särskilt område att biträda vid förrättningen. *Miljötillståndsverket* får även vid behov förordna *någon av sina tjänstemän* att biträda förrättningsmännen vid utredning av rättsfrågor.

Förrättningsingenjören samt de sakkunniga och andra som förordnats att biträda vid förrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar. Om jäv för dem, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om förordnande av annan god man i stället för en jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i tillämpliga delar vad som i *fastighetsbildningslagen föreskrivs om fastighetsförrättningar*.

2 §

Förrättningsingenjören skall i samarbete med de övriga förrättningsmännen granska den till ansökningen fogade planen. Han skall också vid behov göra en framställning till *miljötillståndsverket* om inhämtande av tilläggsutredning.

3 §

Efter granskningen av planen skall hållas ett synesammanträde, vilket förrättningsingenjören enligt 9 § skall tillkännage dem vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra samt de invånare inom företags verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden kan påverkas av företags utförande och de sammanslutningar som representerar dem.

Gällande lydelse

Vid synesammanträdet har de vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra, rätt att muntligen eller skriftligen framföra sin åsikt om företaget samt att framställa yrkanden och lägga fram utredningar. I 1 mom. nämnda invånare och samfund har rätt att uttala sig om företaget.

7 §

Befinns det vid syneförrättning nödvändigt att med anledning av ett företag eller en åtgärd som handläggs där göra ändringar i en flottningsstadga, skall förrättningsingenjören, sedan han hört forststyrelsen och flottningsföreningen, om en sådan är verksam på området, anmäla saken hos vattendomstolen, som skall avgöra om frågan om ändring av flottningsstadgan skall handläggas i samband med det ansökningsmål som angår företaget. I vattendomstolens utslag får ändring inte sökas.

Föreslagen lydelse

Vid synesammanträdet har de vilkas rätt eller fördel ansökningen kan beröra rätt att muntligen eller skriftligen framföra sin åsikt om företaget samt att framställa yrkanden och lägga fram utredningar. I 1 mom. nämnda invånare och sammanslutningar har rätt att *framföra sin åsikt* om företaget.

7 §

Konstateras det vid en syneförrättning nödvändigt att med anledning av ett företag eller en åtgärd som handläggs där göra ändringar i en flottningsstadga, skall förrättningsingenjören, sedan han hört Forststyrelsen och flottningsföreningen, om en sådan är verksam på området, anmäla saken hos miljötillståndsverket, som skall avgöra huruvida frågan om ändring av flottningsstadgan skall handläggas i samband med det ansökningsärende som angår företaget. I *miljötillståndsverkets* beslut får ändring inte sökas.

9 a §

I kungörelsen om att handlingarna hålls tillgängliga skall nämnas hur parterna skall förfara för att bevaka sin talan i vattendomstolen. Till en kallelse som särskilt delges en part skall förrättningsingenjören foga en kort sammanfattning av syneinstrumentet och ett utdrag ur instrumentet till den del det gäller skador, men eller andra förluster av förmåner som företaget orsakar parten samt ersättning av sådana förluster.

Till en kallelse som särskilt delges en part skall förrättningsingenjören foga en kort sammanfattning av syneinstrumentet och ett utdrag ur instrumentet till den del detta gäller skador, men eller andra förluster av förmåner som företaget orsakar parten samt ersättning av sådana förluster.

10 §

Var och en som vill göra påminnelser, yrkanden eller anmärkningar med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet skall vid äventyr att talan går förlorad framställa dem till vattendomstolen under den tid då handlingarna hålls tillgängliga enligt 9 a §. *Talan går dock inte förlorad, om vattendomstolen har avvikit från syneinstrumentet på ett sätt som inverkar på den persons förmåner som saken gäller eller om omständigheterna under den tid ärendet har varit anhängigt väsentligt har förändrats eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan*

10 §

Den som vill göra påminnelser, yrkanden eller anmärkningar med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet skall vid äventyr att talan går förlorad framställa dem till *miljötillståndsverket* under den tid handlingarna hålls tillgängliga enligt 9 a §.

Gällande lydelse

går förlorad. Sin talan förlorar inte heller den för vars vidkommande delgivningen i ärendet inte har skett i stadgad ordning.

De invånare och sammanslutningar som avses i 3 § 1 mom. har rätt att så som nämns i 1 mom. ge sitt utlåtande till vattendomstolen med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet.

De myndigheter som tillställts syneinstrumentet skall göra behövliga anmärkningar till vattendomstolen inom den tid som avses i 1 mom.

Påminnelser, yrkanden och anmärkningar enligt denna paragraf skall skriftligen lämnas till vattendomstolen i två exemplar. Om en parts talan grundar sig på en rätt i en fastighet eller i ett företag eller en inrättning som avses i 12 kap. 5 §, tillämpas stadgandena om talan i 1 mom. även på hans efterträdare.

11 §

Syneinstrumentet, ansökan, planen samt övriga handlingar som hör till syneförrättningen skall tillställas vattendomstolen före den dag då handlingarna enligt 9 a § görs tillgängliga. Syneförrättningen anses vara avslutad när de åtgärder som avses i detta moment har vidtagits.

Om vattendomstolen av förrättningsingenjören begär ett utlåtande över påminnelser, yrkanden eller anmärkningar som gjorts till vattendomstolen eller utlåtanden som givits till den, gäller om kostnaderna för förrättningsingenjörens utlåtande i tillämpliga delar 21 kap. 11 §.

13 §

Vid slutsynen skall fastställas om företaget eller åtgärden har utförts så som lagen eller tillståndsutslaget föreskriver och om företaget eller åtgärden kan väntas medföra sådana skadliga verkningar för allmän eller enskild fördel inte beaktades när tillståndet meddelades. Vid slutsynen kan också utredas sådana skador som uppstått efter att tillståndet meddelades och som inte då förutsattes, och vid behov kan det föreslås att vattendomstolen skall bestämma om och till vilket belopp ersättning skall betalas för dessa skador.

Ett utlåtande som gjorts upp vid en slutsyn

Föreslagen lydelse

De invånare och sammanslutningar som avses i 3 § 1 mom. har rätt att så som nämns i 1 mom. framföra sin åsikt till *miljötillståndsverket* med anledning av ansökan, planen eller syneinstrumentet.

De myndigheter som tillställts syneinstrumentet skall göra behövliga anmärkningar till *miljötillståndsverket* inom den tid som avses i 1 mom.

Påminnelser, yrkanden och anmärkningar enligt denna paragraf skall skriftligen lämnas till *miljötillståndsverket* i två exemplar.

11 §

Syneinstrumentet, ansökan, planen samt övriga handlingar som hör till syneförrättningen skall tillställas *miljötillståndsverket* före den dag då handlingarna enligt 9 a § görs tillgängliga. Syneförrättningen anses vara avslutad när de åtgärder som avses i detta moment har vidtagits.

Om *miljötillståndsverket* av förrättningsingenjören begär ett utlåtande över påminnelser, yrkanden eller anmärkningar som gjorts till *miljötillståndsverket* eller utlåtanden som givits till det, gäller beträffande kostnaderna för förrättningsingenjörens utlåtande i tillämpliga delar 12 kap. 11 §.

13 §

Vid slutsynen skall fastställas om företaget eller åtgärden har utförts så som lagen eller tillståndsbeslutet föreskriver och om företaget eller åtgärden kan väntas medföra sådana skadliga verkningar för allmän eller enskild fördel vilka inte beaktades när tillståndet meddelades. Vid slutsynen kan också utredas sådana skador som uppstått efter att tillståndet meddelades och som inte då förutsattes, och vid behov kan det föreslås att *miljötillståndsverket* skall bestämma om och till vilket belopp ersättning skall betalas för dessa skador.

Gällande lydelse

skall hållas tillgängligt, kungöras och tillkännages, påminnelser, yrkanden och anmärkningar med anledning av utlåtandet skall göras och utlåtandet skall tillställas vattendomstolen med iakttagande i tillämpliga delar av 9 a, 10 och 11 §§.

Föreslagen lydelse

Ett utlåtande som gjorts upp vid en slutsyn skall hållas tillgängligt, kungöras och tillkännages, påminnelser, yrkanden och anmärkningar med anledning av utlåtandet skall och utlåtandet tillställas *miljötillståndsverket* med iakttagande i tillämpliga delar av 9 a, 10 och 11 § i detta kapitel.

19 kap.

Dikningsförrättning

5 §

Finner förrättningsingenjören vid behandlingen av dikningsplanen att vattenståndsreglering behövs för förverkligande av ett sådant torrlägningsprojekt som skall verkställas såsom dikning, eller är det fråga om sådan dikning eller åtgärd i samband därmed, till vilken enligt 6 kap. 2 § 1 och 2 mom. tillstånd skall utverkas av vattendomstolen, skall förrättningsingenjören underrätta den som ansökt om förrättningen och uppmana denne att, om han vill att dikningsförrättningen skall fortsättas, ansöka om tillstånd till detta av vattendomstolen. Tillståndsansökningen skall åtföljas av förrättningsmännens förslag till plan till den del som saken hänskjuts till vattendomstolen för avgörande samt, då det är fråga om vattenståndsreglering, en utredning om att de som har nytta därav understöder företaget så som bestäms i 7 kap. 3 §.

Innan ovan avsedd ansökan av vattendomstolen avgjorts med laga kraft ägande utslag, må vid dikningsförrättning ej meddelas i 9 § detta kapitel avsett beslut.

5 §

Konstaterar förrättningsingenjören vid handläggningen av en dikningsplan att förverkligande av torrlägningsföretag som skall verkställas såsom dikning behövs vattenståndsreglering eller är det fråga om sådan dikning eller åtgärd i samband därmed som enligt 6 kap. 2 § 1 och 2 mom. kräver tillstånd av *miljötillståndsverket*, skall förrättningsingenjören om saken underrätta den som ansökt om förrättningen och uppmana denne att söka sådant tillstånd hos *miljötillståndsverket*, om han vill att dikesförrättningen skall fortsättas. Till tillståndsansökan skall fogas förrättningsmännens förslag till plan till den del saken hänskjuts till *miljötillståndsverket* för avgörande samt, när det är fråga om vattenståndsreglering, utredning om att de som får nytta av regleringen omfattar företaget såsom föreskrivs i 7 kap. 3 §.

Innan en ovan avsedd ansökan har avgjorts av *miljötillståndsverket*, får vid dikningsförrättning inte meddelas beslut som avses i 9 §.

9 §

Av beslutet, till vilket besvärundersökning skall fogas, skall inom trettio dagar efter slutsammanträdet eller förrättningssammanträdet, om inte vattendomstolen av särskilda skäl förlänger tiden, ett ges sökanden och ett den part som anhöllit därom. Ett exemplar skall även sändas till miljövårdsnämnden, den regionala miljöcentralen och landsbygdsnäringsdistriktet. Att beslutet meddelats skall likaså tillkännages på kommunens an-

Beslutet skall meddelas inom trettio dagar efter slutsammanträdet eller förrättningssammanträdet, om inte den regionala miljöcentralen av särskilda skäl förlänger tiden. Beslutet, till vilket besvärundersökning skall fogas, meddelas den dag som nämns i en kungörelse som anslås på den regionala miljöcentralens anslagstavla och anses ha kommit till parternas kännedom nämnda dag. De som saken gäller skall dessutom

Gällande lydelse

slagstavla.

10 §

I beslut vid dikningsförrättning får den vars rätt eller fördel saken angår samt den regionala miljöcentralen och landsbygdsnäringsdistriktet såsom fiskerihushållningsmyndighet söka ändring genom besvär hos vattendomsstolen. Besvärsskriften skall jämte det överklagade beslutet tillställas vattendomsstolen senast den 30 dagen efter den då det enligt 9 § 2 mom. tillkännagavs på kommunens anslagstavla att beslutet har meddelats, nämnda dag oräknad.

20 kap.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

2 §

(Vatten)nämnden utövar beslutanderätt i de ärenden, som i enlighet med stadgandena i 1 kap. 16 och 31 §§ samt, 6, 9 och 10 kapitlen ankomma på dess handläggning.

Kommunfullmäktige kan berättiga den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten att i ärenden som avses i 1 kap. 31 § delegera sin beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare. Om delgivning av och sökande av ändring i tjänsteinnehavarens beslut gäller i tillämpliga delar vad bestämmelserna i kapitel.

Finner (vatten)nämnden, att till dess handläggning hänskjutet ärende angående dikning erfordrar sådan särskild utredning som vid nämndens handläggning ej kan erhållas, skall (vatten)nämnden anvisa sakägare att ansöka om dikningsförrättning.

Erfordras i annat i (vatten)nämnden anhängigt ärende ovan avsedd utredning, äger (vatten)nämnden underställa ärendet vattendomsstolen, där ärendet skall handläggas såsom ett vid vattendomsstolen anhängiggjort mål.

Föreslagen lydelse

under känd postadress underrättas om beslutet. Beslutet skall ges till sökanden och en kopia av beslutet till andra parter som begärt det. En kopia av beslutet skall också sändas till ifrågavarande kommuns miljöförvaltningsmyndighet, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen.

(upphävs)

2 §

Angående den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten beslutanderätt gäller vad som föreskrivs i 1 kap. 16 och 31 § samt 6, 9 och 10 kap. (beslutsärenden).

Kommunfullmäktige kan berättiga den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten att i ärenden som avses i 1 kap. 31 § delegera sin beslutanderätt till en underlydande tjänsteinnehavare. Om delgivning av och sökande av ändring i tjänsteinnehavarens beslut gäller i tillämpliga delar vad bestämmelserna i kapitel.

Om ett anhängigt dikningsärende kräver särskild utredning som inte kan fås under handläggningen hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, skall miljöförvaltningsmyndigheten anvisa parten att ansöka om dikningsförrättning.

Behövs särskild utredning i ett annat beslutsärende som behandlas av en kommunal miljöförvaltningsmyndighet, skall ärendet överföras till miljöförvaltningsverket för behandling.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

I ett beslut som en kommunal miljövårdsmyndighet fattar enligt 3 eller 4 mom. får ändring inte sökas särskilt.

3 §

(Vatten)nämnden åligger att på sitt verksamhetsområde övervaka efterlevanden av denna lag och i stöd av densamma givna utslag och föreskrifter samt vid fullgörande av denna uppgift, förutom annat, tillse:

1) att i vattendrag icke företages olaglig uppdamning eller att vattnets lopp ej eljest hindras eller ändras;

2) att ej bedrivande av samfärdsel eller flottning i vattendrag hindras eller vattendrag eljest olovligt stänges;

3) att i vattendrag icke bedrives olovlig flottning och att flottning, där den är tillåten, ej bedrives i strid med lag eller flottningsstadga;

4) att vattendrag ej olovligt förorenas; samt

5) att ej heller eljest olovligt utföres företag eller vidtages åtgärd, som enligt denna lag kräver utverkande av tillstånd.

Då (vatten)nämnden blir underkunnig om förseelse eller försummelse, skall nämnden, med beaktande av vad i 8 § detta kapitel och 21 kap. 2 § stadgas, vidtaga erforderliga åtgärder.

4 §

(Vatten)nämnden må ingå med förslag och framställningar om ordnande och utvecklande av vattenförhållandena inom dess verksamhetsområde.

Om ordförandes i (vatten)nämnden uppgifter gäller därjämte vad i 5 kap. 5 § 2 mom. är stadgat.

5 §

Ett ärende i vilket miljövårdsnämnden enligt 2 § i detta kapitel utövar beslutanderätt anhängiggörs genom en ansökan eller någon annan skrivelse som tillställs nämnden. Andra myndigheter skall på det sätt som stadgas genom förordning underrättas om ärendets behandling. Om en ansökan som avses i 10 kap. 3 § skall under känd postadress de som saken angår underrättas samt ges tillfälle att

3 §

Den kommunala miljövårdsmyndigheten utövar inom sitt verksamhetsområde tillsyn över att denna lag samt beslut och bestämmelser som meddelats med stöd av den iaktas, med beaktande av vad som föreskrivs i 8 §.

(upphävs)

5 §

Ett beslutsärende väcks skriftligen. Andra myndigheter skall underrättas om ärendets behandling, enligt vad som föreskrivs genom förordning. Om ett ärende som avses i 1 kap. 16 § skall under känd postadress de som saken kan angå underrättas samt ges tillfälle att inkomma med svaromål. Om andra beslutsärenden skall i samma syfte de som saken angår bevisligen underrättas. Sva-

Gällande lydelse

inkomma med svaromål. Om andra ärenden som avses i 2 § i detta kapitel skall i samma syfte de som saken angår bevisligen underrättas. Svaromålet får inges skriftligen inom en av nämnden utsatt skälig tid. *Om nämnden finner det motiverat att hålla muntlig förhandling, kan svaromålet också ges muntligt vid nämndens möte. Tid och plats för mötet skall härvid meddelas parterna samtidigt som den ovan nämnda underrättelsen ges.*

Vid handläggning av ärende vid nämndens sammanträde skall nämnden, där den finner förlikning möjlig, uppmana parterna att sämjas. Ävägbringas avtal i ärende, varöver kontrahenterna enligt denna lag kunna förfoga, skall detta antecknas i nämndens protokoll, och har det samma verkan som laga kraft vunnet beslut av (vatten)nämnden.

6 §

Om inte något annat följer av 5 § 4 mom. i detta kapitel, skall nämnden efter att ärendet behandlats och syn vid behov förrättats, avgöra ärendet genom ett beslut, till vilket besväransvisning skall fogas. Beslut som avses i 10 kap. 3 § meddelas efter anslag och det anses ha kommit parterna till kännedom då det meddelades. Om beslut skall dessutom de som saken angår underrättas under känd postadress. Nämndens beslut i andra ärenden skall bevisligen delges parterna. Genom förordning stadgas vid behov om sändande av beslutet till andra myndigheter.

Den som är missnöjd med miljövårdsnämndens här avsedda beslut får söka ändring i det genom besvär hos vattendomstolen. En till vattendomstolen ställd besvärsskrift, i vilken det beslut som överklagas skall anges, skall inom 30 dagar från delfäendet, nämnda dag räknad, tillställas miljövårdsnämnden. Besvärshandlingarna skall i kommunen hållas tillgängliga för skriftligt bemötande 30 dagar från utgången av besvärstiden för den part som sist har fått del av beslutet eller från utgången av besvärsti-

Föreslagen lydelse

romålet får inges skriftligen inom en av *den kommunala miljövårdsmyndigheten utsatt skälig tid eller vid eventuell muntlig förhandling.*

Till den del ärendet gäller ett samfällt markområdes icke konstituerade delägarlag, skall i fråga om delgivningen med delägarna i tillämpliga delar iakttas 16 kap. 8 § 3 mom. I ett ärende av ringa betydelse kan delgivning dock ske med en enda delägare i samfälligheten som uppenbart inte annars är part i ärendet.

I fråga om ett samfällt vattenområde underrättas enligt sakens beskaffenhet fiskelaget, samfällighetens delägarlag eller båda. Ett vattenområdes icke konstituerade delägarlag underrättas på motsvarande sätt med iakttagande av 2 mom.

6 §

Innan en kommunal miljövårdsmyndighet avgör ett ärende, kan den förrätta syn, över vilken skall uppsättas protokoll.

Ärendet avgörs genom ett beslut, till vilket besväransvisning skall fogas. Ett beslut som avses i 1 kap. 16 § meddelas efter anslag och anses ha kommit parterna till kännedom när det meddelades. Om beslutet skall dessutom de som saken angår underrättas under känd postadress. Beslut i andra beslutsärenden skall bevisligen delges parterna. Genom förordning bestäms vid behov om sändande av beslutet till andra myndigheter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

den som har beräknats från den dag beslutet har meddelats efter anslag. Miljövårdsnämnden skall genom brev meddela de övriga parterna om inkomna besvär och var de är tillgängliga samt om tidsfristen för bemötande. Efter tiden för tillgänglighållande skall nämnden utan dröjsmål tillställa vattendomstolen besvärshandlingarna, bemötandena, det beslut som överklagas samt de handlingar som ansluter sig till beslutet. Nämnden kan till handlingarna foga ytterligare utredning och sitt eget utlåtande, om den anser dessa vara nödvändiga för behandlingen i vattendomstolen.

8 §

Då den kommunala miljövårdsmyndigheten till behandlig upptar annat på myndigheten ankommande ärende än ett sådant som avses i 2 § detta kapitel, skall de som saken gäller genom ett bevisligen tillställt meddelande beredas tillfälle att bli hörda i saken. Miljövårdsmyndigheten eller enligt myndighetens förordnande en underställd tjänsteinnehavare kan även förrätta besiktningen på platsen.

Har nämnden fått vetskap om att gällande stadganden eller föreskrifter inte har iakttagits, skall den, om en uppmaning som den givit inte följs, vidta sådana åtgärder enligt 21 kap. 2 och 3 §§ som sakens natur ger anledning till. Förutsätter försummelsen eller förseelsen en särskild utredning, kan nämnden dock underrätta den regionala miljöcentralen om saken.

Om en kommunal miljövårdsmyndighet har fått vetskap om att gällande bestämmelser och föreskrifter inte har iakttagits, skall den, om en uppmaning som den givit inte följs, vidta sådana åtgärder enligt 7 § eller 21 kap. 2, 3 och 3 a § som sakens natur ger anledning till. Förutsätter försummelsen eller förseelsen en särskild utredning, kan nämnda myndighet dock underrätta den regionala miljöcentralen om saken för vidtagande av eventuella åtgärder.

9 §

(Vatten)nämnden äger ur handlingar, som innehavas av nämnden, samt anmälningar, som inkommit till nämnden, utgiva utdrag, uppgifter och utredningar åt dem, som önska erhålla sådana.

(upphävs)

10 §

För beslut, som den kommunala miljövårdsmyndigheten eller en underlydande tjänsteinnehavare meddelar part kan skäligen lösas uppbäras enligt vad som stadgas i förordning. I fråga om övriga handlingar, som

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

utges av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, gäller 50 § kommunallagen.

21 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Den allmänna tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser följs (laglighetsövervakning) ankommer på den regionala miljöcentralen. Miljöministeriet får vid behov meddela den regionala miljöcentralen allmänna föreskrifter om laglighetsövervakningen.

Lokal tillsynsmyndighet är (vatten)nämnden enligt vad därom i 20 kap 3 och 8 §§ är stadgat.

I fråga om straffbar gärning handhava polismyndighet och allmän åklagare på dem allmänt ankommande åligganden.

2 §

Finner i 1 § detta kapitel avsedd tillsynsmyndighet, att till dess verksamhetsområde hörande stadganden i denna lag eller i stöd av dem meddelade föreskrifter ej följts, äger myndigheten, då allmänt intresse det påkallar, eller på anmälan av den, som saken rör, anmäla om saken hos allmänna åklagaren eller på annat sätt vidtaga åtgärd för rättande av vad rättsstridigt gjorts eller underlåtit.

Tillsynsmyndighet äger på eget initiativ eller på anhållan av vattendomstolen rätt att anställa besiktningar och erforderliga undersökningar i fråga om anordningar samt byggnader och andra anläggningar inom sitt verksamhetsområde.

Ovan i 2 mom. avsedda besiktningar och undersökningar skola, såvitt möjligt, utföras så, att av dem ej åsamkas men för anordningens eller anläggningens ägare eller störning av företagets verksamhet och att affärs- eller yrkeshemlighet därvid ej röjes.

1 §

Den allmänna tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter följs (laglighetstillsyn) ankommer på den regionala miljöcentralen och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Det ministerium som ansvarar för miljöärenden får vid behov meddela ifrågavarande myndigheter föreskrifter om tillsynen över att denna lag iakttas.

2 §

Har inte bestämmelserna i denna lag eller med stöd av dem meddelade föreskrifter iakttagits, skall tillsynsmyndigheten med hänsyn till sakens natur

1) uppmana den som bryter mot denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter att upphöra med ett förfarande som strider mot ifrågavarande bestämmelser och föreskrifter,

2) vid miljötillståndsverket väcka ett förvaltningsstvångsärende som avses i 3 §.

3) anmäla saken till polisen för förundersökning, om inte gärningen med beaktande av förhållandena skall anses vara ringa och allmän fördel inte kräver väckande av åtal.

Tillsynsmyndigheten har rätt att inspektera anordningar samt byggnader och andra anläggningar samt utföra behövliga undersökningar inom sitt verksamhetsområde. Åtgärderna får inte medföra olägenhet för den som äger eller innehar anordningen eller anläggningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Utför någon företag eller vidtager annan åtgärd i strid med stadgandena i denna lag eller i stöd av dem meddelade föreskrifter eller i strid med stadgarna för sammanslutning, som bildats enligt denna lag, eller försummar honom enligt lag eller sagda föreskrifter eller stadgar åliggande skyldighet eller eljest tredskas i fullgörande därav, må vattendomstolen på anmälan av myndighet eller anhållan av den, vars rätt eller fördel saken angår, sedan vederbörande beretts tillfälle att avgiva förklaring, med föreläggande av vite eller vid äventyr, att det försummade utföres på den försumliges bekostnad, förordna om rättande av vad rättsstridigt gjorts eller underlåtits. Tillsynsmyndigheten eller annan, som saken angår, må berättigas att vidtaga erforderlig åtgärd.

Ändring i vattendomstolens utslag i ett ärende som avses i 1 mom. söks hos vattenöverdomstolen enligt 17 kap. 1 §. Om det finns särskilda skäl, kan vattendomstolen besluta att utslaget skall verkställas trots att ändring har sökts. Då besvär har anförts, kan vattenöverdomstolen på motsvarande sätt besluta att det överklagade utslaget skall verkställas innan ärendet avgörs. Vattenöverdomstolen kan även bestämma att beslutet om verkställighet skall upphöra att gälla.

Kan ovan avsedd åtgärd eller försummelse förorsaka uppenbar fara för annans liv, hälsa eller egendom eller allmänt intresse, äger länsstyrelse och polismyndighet rätt att vidtaga erforderliga åtgärder för farans avlägsnande. I länsstyrelsens utslag må ändring ej sökas. Den, mot vilken åtgärden vidtagits, må dock medelst ansökan i enlighet med 1 mom. hänskjuta saken till vattendomstolens handläggning.

Försummas i 2 kap. 31 § 1 mom. angiven skyldighet att underhålla anläggning och kan det inte utan svårighet redas ut vem

2 a §

I fråga om tystnadsplikt för den som utför uppgifter enligt denna lag gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifter som avses i 2 kap. 14 § denna lag och därmed jämförbara kontrolluppgifter är dock inte sekretessbelagda.

3 §

Handlar någon i strid med denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter eller försummar han sina skyldigheter enligt denna lag eller med stöd av den meddelade föreskrifter, kan miljötillståndsverket på anmälan av en myndighet eller ansökan av den vars rätt eller fördel saken gäller förbjuda vederbörande att fortsätta det lagstridiga förfarandet eller annars bestämma att det som rättsstridigt har gjorts eller underlåtits skall rättas till. Innan ett sådant förordnande meddelas skall vederbörande ges tillfälle att bli hörd i saken. Förordnandet skall vid behov förstärkas med vite eller äventyr att den åtgärd som har försummats utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. Tillsynsmyndigheten eller någon annan som saken berör kan ges rätt att utföra åtgärden i fråga.

Vid handläggningen av sådana förvaltningstvångsärenden som avses i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar vad denna lag föreskriver om handläggning av ansökningsärenden. I dessa ärenden tillämpas viteslagen, om inte annat följer av denna lag. Om ersättning till part för de kostnader som handläggningen har vållat honom iakttas i tillämpliga delar förvaltningsprocesslagen.

Om det finns särskilda skäl, kan miljötillståndsverket bestämma att beslutet skall verkställas oberoende av att ändring söks. Fullföljdsdomstolen kan på motsvarande sätt besluta att det överklagade beslutet skall verkställas innan ärendet avgörs eller att ett beslut om verkställighet av beslutet skall upphöra att gälla.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får vattendomstolen på ansökan berättiga en i 1 § nämnd tillsynsmyndighet att på statens bekostnad vidta nödvändiga åtgärder för undanröjande av fara eller olägenhet. Om ärendets handläggning gäller härvid vad som stadgas om ansökningsmål, i fråga om verkställigheten likväl vad 2 mom. stadgar om handräckningsärende.

Om polismyndighets behörighet att stävja brott och befordra dem till åtal gäller vad därom är särskilt stadgat.

3 a §

I ärenden som avses ovan i 3 § 1 mom. tillämpas viteslagen, om inte annat följer av denna lag.

Vad som ovan i detta kapitel stadgas om denna lag och med stöd av den givna stadganden och bestämmelser gäller på motsvarande sätt tidigare stadganden och med stöd av dem utfärdade föreskrifter som skall tillämpas med stöd av 22 kap. 2 §.

3 a §

Försummas en skyldighet enligt 2 kap. 31 § 1 mom. att underhålla en anläggning och kan det inte utan svårighet redas ut vem som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får miljötillsynsverket på ansökan berättiga en i 1 § nämnd tillsynsmyndighet att på statens bekostnad vidta nödvändiga åtgärder för undanröjande av fara eller olägenhet. Om ärendets handläggning gäller härvid i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 16 kap. I fråga om verkställigheten tillämpas dock vad som i 3 § 3 mom. i detta kapitel föreskrivs om förvaltningstvångsärenden.

3 b §

Kan en i 3 § avsedd åtgärd eller försummelse förorsaka uppenbar fara för hälsan eller avsevärd fara för annans egendom eller ett viktig allmänt intresse, får den regionala miljöcentralen vidta behövliga åtgärder för att avhjälpa olägenheten eller faran.

I miljöcentralens beslut enligt 1 mom. söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol. Om ändringssökande gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 17 kap.

Miljöcentralen kan bestämma att beslutet skall verkställas oberoende av att ändring söks. Besvärdomstolen kan på motsvarande sätt besluta att det överklagade beslutet skall verkställas innan ärendet avgörs eller att beslutet om verkställighet skall upphöra att gälla.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

I fall som avses i 3 § 4 mom. kan vattendomstolen på ansökan av tillsynsmyndighet förordna att de kostnader som staten åsamkats av åtgärderna helt eller delvis skall indrivas hos den som försummat underhållet, om klarhet senare har vunnits beträffande denne.

I fall som avses i 3 a § kan miljötillståndsverket på ansökan av tillsynsmyndighet förordna att de kostnader som staten åsamkats av åtgärderna helt eller delvis skall indrivas hos den som försummat underhållet, om det senare har framgått vem denne är.

4 a §

Bestämmelserna om tillsyn och förvaltnings tvång i detta kapitel tillämpas också på företag och åtgärder i fråga om vilka enligt 22 kap. 2 § skall iakttas tidigare bestämmelser och med stöd av dem meddelade föreskrifter.

6 §

Vattendomstolens dom i tvistemål verkställs som tingsrättens dom i tvistemål. Vad som stadgas ovan gäller i tillämpliga delar även vattendomstolens avgöranden i ansöknings- och besvärssärenden samt vid dikningsförrättning meddelat beslut och miljövårdsnämndens beslut som vunnit laga kraft.

6 §

Angående verkställighet av miljötillståndsverkets och en kommunal miljövårdsmyndighets beslut som vunnit laga kraft samt beslut som har fattats vid en dikningsförrättning gäller, till den del det är fråga om nyttjande- eller inlösningsrätt eller ersättningar eller skyldigheter som bestäms enligt 11 kap. i tillämpliga delar vad som föreskrivs om verkställighet av en dom som vunnit laga kraft.

Om verkställighet av vattendomstolens dom i brottmål gäller vad som stadgas om verkställighet av tingsrättens dom i brottmål.

Vattenöverdomstolens avgörande verkställs så som stadgas om verkställighet av dom som vunnit laga kraft. Gäller vattenöverdomstolens avgörande likväl en åtgärd som skulle förändra rådande förhållanden så att sökande av ändring i fråga om en väsentlig del av avgörandet på grund av åtgärden skulle förlora sin huvudsakliga betydelse, kan vattenöverdomstolen i sitt avgörande helt eller delvis förbjuda verkställigheten innan avgörandet vunnit laga kraft.

Om det finns skäl därtill, kan högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen, då den behandlar ett fullföljdsärende, förordna att vattenöverdomstolens avgörande inte får verkställas eller dess verkställighet fortsättas förrän saken avgjorts, eller att ett utfärdat verkställighetsförbud skall upphöra att gälla.

Gällande lydelse

7 §

I de fall i vilka kostnaderna för en åtgärd enligt denna lag kan indrivnas på grundvalen av fördelningslängd eller annan uträkning, utan att utslag om betalningsskyldigheten givits, skall iakttas vad som gäller om utsökning av offentliga fordringar. Besvär över olaga debitering skall dock anföras hos vattendomstolen.

8 §

Vattendomstolen skall underrätta lantmäteribråan om ett lagakraftvunnet utslag genom vilket meddelats rätt att på annans mark anlägga bädd eller uppföra annan anläggning, sätta annans område varaktigt under vatten, använda vattenkraft som tillhör annans lägenhet eller annars fortgående tillgodogöra sig annans fasta egendom. Det samma gäller ett utslag genom vilket något område har avsatts till skyddsområde eller nyttjandet av ett område annars begränsats. Lantmäteribråan skall införa anteckning om utslaget i fastighetsregistret. Den skall vid behov förordna en förrättningsingenjör att vid en särskild fastighetsförrättning utreda de omständigheter som anteckningen förutsätter.

Vad som stadgas i 1 mom. gäller ej rätt att lägga dike, vattenledning eller avlopp på annans mark eller att hålla påle, bom, fäste, brokista eller annan därmed jämförlig mindre anordning eller anläggning på annans område, ej heller annan nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande som hänför sig endast till en obetydlig del av en fastighet.

Gäller en rätt som avses i 1 mom. emellertid en tomt eller ett allmänt område skall vattendomstolen, sedan utslaget har vunnit laga kraft, anmäla därom till fastighetsregisterföraren i kommunen i fråga för införande av anteckning i registret.

Vad ovan i denna paragraf är stadgat om anmälan, skall i motsvarande mån iakttas, då genom laga kraft vunnet utslag av vattendomstolen de förhållanden ändrats, vilka föranlett anteckningen.

Föreslagen lydelse

7 §

När kostnaderna för en åtgärd enligt denna lag kan indrivnas på grundvalen av en fördelningslängd eller annan uträkning, utan att beslut om betalningsskyldigheten givits, skall lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) iakttas. Besvär över olaga debitering skall dock anföras hos *Vasa förvaltningsdomstol*.

8 §

Miljötillståndsverket skall underrätta lantmäteribråan om ett lagakraftvunnet beslut genom vilket meddelats rätt att på annans mark anlägga bädd eller uppföra annan anläggning, sätta annans område varaktigt under vatten, använda vattenkraft som tillhör annans lägenhet eller annars fortgående tillgodogöra sig annans fasta egendom. Det samma gäller ett beslut genom vilket något område har avsatts till skyddsområde eller nyttjandet av området annars begränsats. Lantmäteribråan skall införa anteckning om beslutet i fastighetsregistret. Bråan skall vid behov förordna en förrättningsingenjör att vid en särskild fastighetsförrättning utreda de omständigheter som anteckningen förutsätter.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte rätt att lägga dike, vattenledning eller avlopp på annans mark eller att hålla påle, bom, fäste, brokista eller annan därmed jämförlig mindre anordning eller anläggning på annans område, ej heller annan obetydlig nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande.

Gäller en rätt som avses i 1 mom. en tomt eller ett allmänt område, skall *miljötillståndsverket*, sedan beslutet har vunnit laga kraft, dock anmäla därom till fastighetsregisterföraren i kommunen för införande av anteckning i registret.

Har genom *miljötillståndsverkets* lagakraftvunna beslut ett tidigare beslut ändrats, skall 1 mom. iakttas i tillämpliga delar.

Gällande lydelse

8 a §

Gäller vattendomstolens utslag byggande i vattendrag eller något annat i denna lag nämnt företag som innebär att ägor kommer att splittras eller bli mindre eller att förbindelser försvåras, skall vattendomstolen sedan utslaget vunnit laga kraft till lantmäteribyrån sända avskrifter av utslagshandlingarna i målet. Det som stadgas ovan tillämpas inte på vattendomstolens utslag med stöd av 6 kap.

9 §

Kostnaderna för behandlingen av ett mål vid vattendomstolen betalas med statsmedel.

Om avgifter som skall uppbäras vid vattendomstolen stadgas särskilt.

Om rätten för vittnen och sakkunniga att få ersättning för rese- och uppehållskostnader och för ekonomisk förlust, om utbetalningen av nämnda ersättningar samt om åläggande av en part att ersätta staten för vad som betalats av statsmedel gäller vad som särskilt stadgas därom. Den ersättning som i ett ansökningsärende skall betalas till ett vittne eller en sakkunnig som har kallats på tjänstens vägnar skall dock betalas av sökanden, om det inte finns särskilda skäl att bestämma ersättningsskyldigheten på något annat sätt.

10 §

Kostnaderna för handläggning av ärende i kommunens miljövårdsmyndighet och för myndighetens övriga verksamhet skall erläggas ur kommunens medel.

11 §

När syneförrättning hålls i ett ansökningsmål skall sökanden, om inte annat följer av 2 mom., betala

1) resekostnaderna för förrättningsingenjören, sakkunniga i statens tjänst, vattendomstolens sekreterare som förordnats till

Föreslagen lydelse

8 a §

Gäller miljötillståndsverkets beslut byggande i vattendrag eller något annat i denna lag nämnt företag som innebär att ägor kommer att splittras eller bli mindre eller att förbindelser försvåras, skall miljötillståndsverket sedan beslutet vunnit laga kraft till lantmäteribyrån sända avskrifter av beslutshandlingarna i ärendet. Det som föreskrivs ovan tillämpas inte på miljötillståndsverkets beslut med stöd av 6 kap.

9 §

För handläggningen i miljötillståndsverket och hos en kommunal miljövårdsmyndighet av ett ärende som avses i denna lag uppbärs en avgift, vars storlek bestäms enligt vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och i ett beslut som med stöd av lagen utfärdas av miljöministeriet. Den avgift som uppbärs till kommunen skall i tillämpliga delar motsvara lagen om grunderna för avgifter till staten. Grunderna för avgiften bestäms närmare i en taxa som kommunen godkänner. Avgift uppbärs inte för handläggningen av ärenden som väckts på initiativ av en myndighet eller skadelidande part. För handläggningen av ärenden som väckts på yrkande av någon annan får avgift uppbäras, om ärendet skall anses ha blivit väckt uppenbart i onödan.

Om domstolsavgifter bestäms särskilt.

(2 mom. upphävs)

11 §

När syneförrättning hålls i ett ansökningsärende skall sökanden, om inte annat följer av 2 mom., betala

1) resekostnaderna för förrättningsingenjören, sakkunniga i statens tjänst, miljötillståndsverkets tjänstemän som förordnats att

Gällande lydelse

biträde och sådana av den regionala miljöcentralen förordnade biträden för förrättningsingenjören som avses i 18 kap. 1 § 3 mom. samt för andra som utför uppgifter som ankommer på förrättningsingenjören, enligt vad som stadgas eller genom tjänstekollektivavtal eller på annat sätt bestäms om ersättning av resekostnader för personer i statens tjänst;

2) arvode och resekostnader för en sakkunnig som inte är i statens tjänst;

3) gode männens arvoden och resekostnader enligt vad som stadgas i fråga om ersättning för sådana till gode män vid lantmäteriförrättningar;

4) kostnaderna för hyra av möteslokaler, anskaffning, duplicering och postning av handlingar samt kungörelser i tidningarna; och

5) kostnader för båtförare samt avvägning-, borrhings- och mätningmäns uppgifter ävensom för övriga med dessa jämförbara hjälpfunktioner i terrängen.

När det är fråga om sådan ansökan, som avses i 2 kap. 27 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 8 § och som gjorts av den som lidit förlust av förmån, betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men indrivs med stöd av vattendomstolens utslag hos den som orsakat förlusten av förmånen, om inte vattendomstolen med hänsyn till de omständigheter som framkommit i saken förordnar att sökanden helt eller delvis skall betala dem eller staten helt eller delvis svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid syneförrättningen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om staten skall ersättas för kostnaderna.

Vid slutsyn varom stadgas i 16 kap. 30 § samt i 18 kap. 12 och 13 §§ betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men återkrävs med stöd av vattendomstolens utslag hos den som erhållit tillståndet, om inte vattendomstolen med stöd av de omständigheter som framkommit i saken förordnar att staten helt eller delvis skall svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid slutsynen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om staten skall ersättas för

Föreslagen lydelse

biträda i ärendet, sådana av den regionala miljöcentralen förordnade biträden till förrättningsingenjören som avses i 18 kap. 1 § 3 mom. samt andra som utför uppgifter som ankommer på förrättningsingenjören, enligt vad som föreskrivs eller genom tjänstekollektivavtal eller på annat sätt bestäms om ersättning av resekostnader till personer i statens tjänst,

2) arvode och resekostnader för sakkunniga som inte är anställda av staten,

3) gode männens arvoden och resekostnader enligt vad som föreskrivs i fråga om ersättning av dessa kostnader till gode män vid *fastighetsförrättningar*,

4) kostnaderna för hyra av möteslokaler, anskaffning, duplicering och postning av handlingar samt kungörelser i tidningarna;

5) kostnader för båtförare samt avvägning-, borrhings- och mätningmäns uppgifter samt för övriga med dessa jämförbara hjälpfunktioner som utförs i terrängen.

När det är fråga om en ansökan som avses i 2 kap. 27 § eller 11 kap. 8 § och som gjorts av den som lidit förlust av förmån, betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men indrivs med stöd av *miljötillståndsverkets* beslut hos den som orsakat förlusten av förmånen, om inte *miljötillståndsverket* med hänsyn till de omständigheter som framkommit i saken bestämmer att sökanden helt eller delvis skall betala dem eller staten helt eller delvis svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid syneförrättningen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om huruvida staten skall ersättas för dessa.

Vid slutsyn betalas de kostnader som nämns i 1 mom. av statens medel, men återkrävs med stöd av *miljötillståndsverkets* beslut av den som erhållit tillståndet, om inte *miljötillståndsverket* med stöd av de omständigheter som framkommit i saken bestämmer att staten helt eller delvis skall svara för dem. Till de handlingar som tillkommit vid slutsynen skall fogas förrättningsingenjörens uträkning av kostnaderna, och i förrättningsmännens utlåtande skall intas ett förslag om huruvida staten skall ersättas för dessa.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kostnaderna.

12 §

Vattendomstolen kan i de fall som avses i 9 § och en förrättningsingenjör i de fall som avses i 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. kräva att för kostnader enligt nämnda lagrum skall betalas en förskottsavgift, vid äventyr att behandlingen av målet inte fortsätts förrän betalning erlagts eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. En förskottsavgift som grundar sig på förrättningsingenjörens yrkande skall betalas till den regionala miljöcentralen.

Kostnader som avses i 1 mom. får uppbäras på grundval av en uträkning som gjorts av vattendomstolen respektive förrättningsingenjören, så som 7 § stadgar, med undantag för lösen för expeditioner. När det är fråga om dem skall de särskilda stadgandena här om följas. De kostnader som grundar sig på förrättningsingenjörens uträkning och som skall betalas till staten, inberäknat de om vilka vattendomstolen med stöd av 11 § 2 och 3 mom. förordnat, uppbärs av den regionala miljöcentralen.

Om vattendomstolens yrkande och uträkning som avses i denna paragraf gäller vad 15 kap. 2 § 4 och 5 mom. stadgar om en åtgärd som avser förberedelse av behandlingen.

13 §

Stadgandena i denna lag skola tillämpas även på vattendrag och vatten vid rikets gräns såvitt annat icke är stadgat i stöd av överenskommelse med främmande stat.

Verkningarna av en i denna lag avsedd åtgärd på vattendragen eller grundvattnen i en annan stat beaktas vid tillämpningen av denna lag på samma sätt som motsvarande verkning i Finland, om inte något annat förordas av ett avtal med ifrågavarande stat. Om de förorenande verkningarna av åtgärden på en annan stats territorialvatten eller ekonomizon stadgas dock i 1 kap. 18 a § 1 mom.

Vad denna lag stadgar om internationella fördrag om havsskydd och med stöd därav

12 §

Miljötillståndsverket kan i de fall som avses i 9 § och en förrättningsingenjör i de fall som avses i 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. yrka att för kostnader enligt nämnda lagrum skall betalas en förskottsavgift, vid äventyr att behandlingen av ärendet inte fortsätts förrän betalning erlagts eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. En förskottsavgift som grundar sig på förrättningsingenjörens yrkande skall betalas till den regionala miljöcentralen.

Kostnader som avses i 1 mom. får uppbäras med stöd av en uträkning som gjorts av *miljötillståndsverket* respektive förrättningsingenjören enligt 7 §, med undantag av lösen för expeditioner, beträffande vilka de särskilda bestämmelserna därom skall iaktas. Kostnader som grundar sig på förrättningsingenjörens uträkning och som skall betalas till staten, inberäknat de om vilka *miljötillståndsverket* förordnat med stöd av 11 § 2 mom., uppbärs av den regionala miljöcentralen.

13 §

Bestämmelserna i denna lag skall tillämpas även på vattendrag och vatten vid rikets gräns, om inte annat föreskrivits med stöd av en överenskommelse med främmande stat.

Verkningarna av en i denna lag avsedd åtgärd på vattendragen eller grundvattnen i en annan stat beaktas vid tillämpningen av denna lag på samma sätt som motsvarande verkning i Finland, om inte något annat förordas av en överenskommelse med ifrågavarande stat.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

*utfärdade bestämmelser gäller i tillämpliga
delar på motsvarande sätt multilaterala
överenskommelser om gränsvatten.*

*Om ikraftträdande av denna lag bestäms i
en särskild lag.*

4.

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 3 kap., 53 § 4 mom. och
 56 § 4 mom.,
 av dessa lagrum 56 § 4 mom. sådant det lyder i lag 777/1996, samt
ändras 3 §, 13 § 4 mom., 15 § 1 mom., 23 § 2 och 3 mom. samt rubriken för och 1 mom.
 i 51 §,
 av dessa lagrum 3 § sådan den lyder i nämnda lag 777/1996, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Förhållande till vissa författningar

Om hälsoskyddet gäller dessutom vad som stadgas om detta i kemikalielagen (744/89), strålskyddslagen (592/91), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/87), lagen om skydd i arbete (299/58), vattenlagen (264/61), avfallslagen (1072/93), luftvårdslagen (67/82), bullerbekämpningslagen (382/87), byggnadslagen (370/58), lagen om friluftsliv (606/73), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/20), livsmedelslagen (361/95), produktsäkerhetslagen (914/86), kötthygienlagen (511/94), mjölkhygienlagen (671/94), äggprodukthygienlagen (517/94), fiskhygienlagen (330/94) samt veterinärvårdslagen (685/90).

3 kap.

Tillståndspliktig verksamhet

Föreslagen lydelse

3 §

Förhållande till vissa författningar

Om hälsoskyddet gäller dessutom vad som bestäms om detta i *miljöskyddslagen* (/), kemikalielagen (744/1989), strålskyddslagen (592/1991), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), lagen om skydd i arbete (299/1958), vattenlagen (264/1961), avfallslagen (1072/1993), *markanvändnings- och bygglagen* (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (361/1995), produktsäkerhetslagen (914/1986), *lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel* (1195/1996) samt veterinärvårdslagen (685/1990).

(3 kap. upphävs)

13 §

Anmälningsskyldighet

Sådan anmälan som avses ovan behöver inte göras när ett i lagen om miljötillståndsförfarande stadgat tillstånd av en tillståndsmyndighet förutsätts för inledande av verksamheten.

Sådan anmälan som avses i 1 mom. 1 punkten behöver inte göras, om miljötillstånd enligt miljöskyddslagen förutsätts för verksamheten.

Gällande lydelse

15 §

Behandling av anmälan och föreskrifter som meddelas den anmälningsskyldige

Hälsoskyddsmyndigheten granskar anmälan och fattar beslut med anledning av den. Hälsoskyddsmyndigheten kan i sitt beslut, efter att ha hört verksamhetsidkaren, meddela föreskrifter som behövs för att sanitära olägenheter skall kunna förebyggas eller, om en sanitär olägenhet inte kan hindras på något annat sätt, förbjuda verksamheten på ifrågavarande plats.

Föreslagen lydelse

15 §

Behandling av anmälan och föreskrifter som meddelas den anmälningsskyldige

Hälsoskyddsmyndigheten granskar anmälan och fattar beslut med anledning av den. Hälsoskyddsmyndigheten kan i sitt beslut, efter att ha hört verksamhetsidkaren, meddela föreskrifter som behövs för att sanitära olägenheter skall kunna förebyggas eller, om en sanitär olägenhet inte kan hindras på något annat sätt, förbjuda verksamheten på platsen i fråga. *I samband med ett ärende som gäller en anmälan behandlar den kommunala hälsoskyddsmyndigheten vid behov en anmälan enligt 60 § miljöskyddslagen och meddelar vid behov föreskrifter på det sätt som bestäms i 64 § miljöskyddslagen.*

23 §

Anslutning till avlopp

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan av särskilda skäl bevilja befrielse från anslutningsskyldigheten, om insamlingen och behandlingen av avloppsvatten kan ordnas så att sanitär olägenhet inte uppkommer.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan också föreskriva att en fastighet, som är belägen på ett annat än i 1 mom. nämnt område eller längre bort än det där avsedda maximiavståndet, skall anslutas till ett allmänt avlopp om detta måste anses vara nödvändigt av sanitära skäl.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan av särskilda skäl bevilja befrielse från anslutningsskyldigheten, om insamlingen och behandlingen av avloppsvatten kan ordnas så att sanitär olägenhet *eller förorening av miljön inte uppkommer.*

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan också föreskriva att en fastighet, som är belägen på ett annat än i 1 mom. nämnt område eller längre bort än det där avsedda maximiavståndet, skall anslutas till ett allmänt avlopp om detta måste anses vara nödvändigt av sanitära skäl *eller för att skydda miljön.*

51 §

Kommunala hälsoskyddsföreskrifter

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa sanitär olägenhet eller förebygga uppkom-

51 §

Föreskrifter om hälsoskydd

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga sanitär olägenhet. Om

Gällande lydelse

sten av sådan. Om avbrytande av verksamhet, för vilken förläggningstillstånd har beviljats, i syfte att avhjälpa eller minska sanitära olägenheter stadgas i 12 §.

53 §

Vite samt hot mot tvångsutförande och avbrytande

Om tvångsmedel när någon försummat att söka förläggningstillstånd stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande.

56 §

Ändringssökande

Ändring i förläggningstillstånd som avses i 9§ samt i tillståndsbeslut som avses i 11—12§§ söks med iakttagande av lagen om miljötillståndsförfarande.

Föreslagen lydelse

verksamheten med stöd av miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig, meddelas föreskriften av den myndighet som avses i nämnda lag med iakttagande av vad som bestäms i miljöskyddslagen.

(upphävs)

56 §

Ändringssökande

(upphävs)

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

5.

Lag

om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920)
 21—23, 23 a, 24 och 25 §,
 av dessa lagrum 23 a § sådan den lyder i lag 738/1994, samt
 ändras 17-20 §,
 av dessa lagrum 18 § sådan den lyder i lagarna 581/1977 och 736/1991 samt 19 § sådan
 den lyder i sistnämnda lag, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Ej må någon, såvida ej nedan annorlunda säges, hålla upplag eller nyttja fastighet så, att granne eller annan, som äger eller med nyttjanderätt besitter jord eller hus i närheten eller vars intressen eljest kunna därav beröras, varaktigt lider oskäligt besvär, såsom genom gnistor, aska, sot, rök, värme, stank, gaser, ånga, skakning, buller eller dylikt.

Är besvär, som nu nämnts, enligt ortsförhållandena ej att anses såsom ovanligt eller opåräknat, eller har grannelagsförhållandet inträtt efter det nyttjandet vidtog eller upplag tillkom, och har besväret ej senare yppats eller märkligt ökats, må det ej som oskäligt anses.

18 §

Vill någon inrätta anläggning för bedrivande av sådan verksamhet eller hålla sådant upplag att i 17 § nämnt oskäligt besvär kan förorsakas, skall han utverka byggnadsnämndens beslut om på vilket avstånd från grannes mark anläggningen får inrättas eller upplaget förläggas. Till ansökningen skola fogas nödiga uppgifter om beskaffenheten och omfånget av anläggningen eller upplaget samt om hur anläggningen är avsedd att drivas. Detsamma gäller, om någon önskar ändra eller utvidga anläggning eller dess drift eller upplag på sådant sätt, att tidigare förutsättningar beträffande läget ej längre föreligga.

Ärenden som avses i 1 mom. skall behandlas enligt lagen om miljötillståndsförfarande (735/91).

Föreslagen lydelse

17 §

En fastighet, byggnad och lägenhet får inte användas så att grannarna eller de som bor eller innehar fastigheter, byggnader och lägenheter i närheten orsakas oskäligt besvär av ämnen som är skadliga för miljön, sot, smuts, damm, lukt, fukt, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller annan motsvarande påverkan.

Vid bedömningen av oskäligheten skall beaktas de lokala förhållandena, hur vanligt besväret är i övrigt, hur kraftigt och varaktigt det är, den tidpunkt då besväret började samt andra motsvarande omständigheter.

18 §

Den som bedriver den verksamhet som har orsakat oskäligt besvär är skyldig att se till att besväret upphör eller, om det inte är möjligt att få det att upphöra på något annat sätt, att helt och hållet upphöra med verksamheten och ersätta den skada som besväret orsakat. Om det är fråga om en miljöskada tillämpas emellertid lagen om ersättning för miljöskador (737/1994).

Om tillståndsplikt för verksamhet som avses i 1 mom. bestäms i miljöskyddslagen (/).

Gällande lydelse

19 §

Innan beslut meddelas i ärenden som avses i 2 § 3 mom. lagen om miljötillståndsförfarande skall på sökandens bekostnad hållas syn på platsen. Till synen skall kallas de grannar som är ägare till omedelbart angränsande mark. Andra som äger eller med nyttjanderätt besitter mark eller lokalteter i närheten skall underrättas om synen så som kommunala kungörelser offentliggörs i kommunen.

Över ansökan som avses i 1 mom. skall miljövårdsnämnden eller något annat kommunalt organ som sköter dess uppgifter beredas tillfälle att avge utlåtande.

Vid prövning av en ansökan som avses i 1 mom. skall även beaktas om platsen med hänsyn till naturförhållandena eller av andra orsaker är särskilt lämpad för inrättande av anläggningen. Likaså skall beaktas om det redan finns en sådan anläggning på orten. Om det behövs en särskild utredning för att bedöma frågan, skall den anskaffas på sökandens bekostnad.

Ändring i byggnadsnämndens beslut söks i den ordning som gäller för sökande av ändring i nämndens beslut i ett byggnadslovsärende.

20 §

Meddelas, enligt vad därom är särskilt stadgat, offentlig myndighets tillstånd till anläggning, vare det i 18 § föreskrivna särskilda förfarandet icke därutöver av nöden.

21 §

Tillskyndas granne eller annan genom anläggning eller upplag, oaktat anläggningen eller upplaget tillkommit under iakttagande av vad i 18 § föreskrivits eller såsom i 20 §

Föreslagen lydelse

19 §

Om besväret orsakas av verksamhet som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig får det inte med stöd av denna lag bestämmas att besväret skall fås att upphöra.

Om ett besvär som beror på någon annan verksamhet än sådan som avses i 1 mom. kan orsaka olägenhet för hälsan, får det inte bestämmas att besväret skall fås att upphöra eller ersättning dömas ut för skadan innan saken har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut med stöd av hälsoskyddslagen (763/1994).

20 §

Yrkande om att ett oskäligt besvär skall fås att upphöra eller att den verksamhet som orsakar besväret skall upphöra helt och hållet samt att den skada som besväret orsakat skall ersättas skall framställas vid tingsrätten på den ort där den som vållat besväret har sin hemort eller på den ort där besväret har framträtt eller vid den tingsrätt inom vars domkrets den verksamhet som orsakar besväret är belägen.

Yrkande om att ett oskäligt besvär skall fås att upphöra eller att den verksamhet som orsakar besväret skall upphöra skall framställas senast inom tre år efter det att det oskäliga besväret framträdde.

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

säges, oskäligt besvär av det i 17 § nämnda slag, vare denne ej berättigad att fordra driftens inställande eller upplagets undanskaffande. Äge dock makt att yrka det ägaren eller innehavaren av anläggningen eller upplaget förpliktas att draga försorg, om att besväret, ändå att det ej vållats av vårdslöshet eller försumlighet, bringas att upphöra, så ock ersättning för skada och annat men, tills detta skett. Där sådana anstalter, att besväret upphör, alls icke eller icke utan oskälig kostnad kunna åstadkommas, må han hållas skadelös för allt det besvär honom förorsakas. Vader besväret minskat, skall ersättningen därefter jämkas.

Lag samma vare om anläggning, som i laga ordning tillkommit eller begynt drivas, innan denna lag trätt i kraft, dock att ersättning för besvär, som granne eller annan därförinnan lidit, ej må äga rum.

22 §

Anläggning, för vilken, enligt vad därom är särskilt stadgat, utverkats offentlig myndighets tillstånd, vare i avseende å besvär, som i 17 § nämnes, ansedd lika med i 18 § omförd anläggning. (upphävs)

23 §

Har i fråga om anläggning eller upplag ej iakttagits vad i 18 § stadgas, och lider någon därav sådant oskäligt besvär, som i 18 § omförmäles, varde på hans yrkande ägaren av anläggningen eller upplaget ålagd att inställa driften eller undanskaffa upplaget; svare ock för skada och annat men, ändå att sådant icke vållats genom vårdslöshet eller försumlighet. Har förhållandet fortbestått i tre år och har ej heller, då talan väckes, väsentligt större besvär yppats än tillförne, gälle vad i 21 § är sagt. (upphävs)

Älägges ägare av anläggning eller upplag att inställa anläggningens drift eller undanskaffa upplaget, kan domstolen tillika bestämma att domen, ändå att ändring däri sökes, skall tillsvidare lända till efterrättelse.

Vad ovan är sagt, äge ock tillämpning, om anläggning eller dess drift eller upplag förändrats eller utvidgats såsom i 18 § omförmäles utan iakttagande av vad där föreskri-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ves.

23 a §

Om en verksamhet som avses i denna lag orsakar skada enligt lagen om ersättning för miljöskador (737/94), skall skadan utan hinder av 21 och 23 §§ ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador.

(upphävs)

24 §

Förorsakar verksamhet, som i 17 § avses, synnerligen betydande faror eller olägenheter för allmänna intressen, och kunna dessamma utan oskäligen kostnad bringas att upphöra eller minskas, äge [landshövdingen] ålägga ägaren att vidtaga nödiga åtgärder i sådant syfte.

(upphävs)

Kan sådant icke ske eller varder faran eller olägenheten ej avlägsnad genom åtgärd, som i 1 momentet omförmäles, kan regeringen förordna att verksamheten skall tillsvidare inskränkas eller inställas eller ock helt och hållet nedläggas. Dock njute ägaren, där anläggning för bedrivande av verksamheten tillkommit i laga ordning, av allmänna medel ersättning för skada som därigenom tillskyndas honom, efter vad vid expropriation av fast egendom för allmänt behov av stadgat.

25 §

Vad i lag eller författning eljest finnes förskrivet om villkoren för anläggande eller drivande av hälsovådliga eller andra farliga inrättningar, för tillverkning, upplag med mera av vissa ämnen, så ock om nyttjande av vattendrag, undergår ej genom stadgandena i denna lag ändring.

(upphävs)

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

6.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i avfallslagen av den 3 december 1993 (1072/1993) 22—26 §, 38 § 2 mom., 42—44, 46—48, 55 § samt 59 § 2 mom.,

av dessa lagrum 22 och 46 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1015/1996 samt 24 och 55 § sådana de lyder i nämnda lag 1015/1996,

ändras 2 § 1—3 mom, 15 § 1 mom., rubriken för 4 kap., 33 § 3 mom., 35 §, 39 § 2 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50 §, 51 § 3 mom., 52 § 1 mom., 59 § samt 60, 66, 67, 70 och 72 §,

av dessa lagrum 35 §, 52 § 1 mom. och 72 § sådana de lyder i lag 605/1997, 49 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1413/1994 och 63/1995 samt i nämnda lag 605/1997, 50 § sådan den lyder i nämnda lag 63/1995, 51 § 3 mom. och 67 § sådana de lyder i nämnda lag 1413/1994, 59 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1015/1996, 60 § sådan den lyder i lag 712/1995 och 66 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1015/1996 och 605/1997, samt

fogas till lagen nya 49 a och 50 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller avfall, förhindrande av uppkomsten av avfall samt minskning av avfallets farliga eller skadliga egenskaper, främjande av återvinning av avfall, anordnande av avfallshantering i övrigt, förhindrande av nedskräpning *samt förorening* av marken, samt uppsnyggning *och rengöring* av nedskräpade *och förorenade* områden.

Denna lag tillämpas inte på avfall från explosiva varor enligt lagen om explosionsfarliga ämnen (263/53), kärnavfall enligt kärnenergilagen (990/87), radioaktivt avfall enligt strålskyddslagen (592/91) eller på avfall som placeras i havet med stöd av tillstånd enligt lagen om förhindrande av havsföroreningar (298/79).

Denna lag tillämpas inte heller på utsläpp av avfall i luften, vatten eller avlopp till de delar som därom stadgas eller bestäms i någon annan lag.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller avfall, förhindrande av uppkomsten av avfall samt minskning av avfallets farliga eller skadliga egenskaper, främjande av återvinning av avfall, anordnande av avfallshantering i övrigt, förhindrande av nedskräpning *samt uppsnyggning* av nedskräpade områden.

Denna lag tillämpas inte på avfall från explosiva varor enligt lagen om explosionsfarliga ämnen (263/1953), kärnavfall enligt kärnenergilagen (990/1987), radioaktivt avfall enligt strålskyddslagen (592/1991) eller på avfall som *deponeras i havet med stöd av tillstånd enligt havsskyddslagen (1415/1994).*

Om hindrande av sådan förorening av miljön som orsakas av avfall bestäms dessutom i miljöskyddslagen (/).

Gällande lydelse

15 §

Överlämnande av avfall och mottagarens skyldighet

Avfall får överlämnas endast till en sådan mottagare som har godkänts eller anmälts vid ett tillståndsförfarande enligt 8 kap. Om sådant godkännande inte förutsätts i fråga om mottagaren, får avfallet emellertid också överlämnas till en sådan mottagare som har tillräckliga förutsättningar att se till att avfallshanteringens ordnas på behörigt sätt.

Föreslagen lydelse

15 §

Överlämnande av avfall och mottagarens skyldighet

Avfall får överlämnas endast

1) *till en sådan mottagare som har godkänts vid ett tillståndsförfarande enligt 8 kap.,*

2) *till den som har rätt att ta emot avfall med stöd av ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen,*

3) *till den vars verksamhet med stöd av 30 § 1 mom. miljöskyddslagen inte kräver miljötillstånd på grundval av vad som bestäms i 28 § 1 mom. 4 punkten i nämnda lag och verksamheten är inskriven i datasystemet för miljövarsinformation enligt 65 § i nämnda lag,*

4) *om sådant godkännande eller tillstånd eller sådan inskrivning som avses i 1—3 punkten inte krävs i fråga om mottagaren, till en sådan mottagare som har tillräckliga förutsättningar att se till att avfallshanteringen ordnas på behörigt sätt.*

4 kap.

Nedskräpning samt förorening av marken

22 §

Förbud mot förorening av marken och anmälan av förorening

I marken får inte lämnas, utsläppas eller placeras avfall eller något annat ämne så att följden är en sådan försämring av markens kvalitet som kan förorsaka hälsan eller miljön någon fara eller skada, en ansenlig minskning av trivselen eller kränkning av något annat allmänt eller enskilt intresse (förbud mot förorening av marken).

Den vars verksamhet är ägnad att förorsaka förorening av marken är skyldig att se till att tillräckligt effektiva åtgärder vidtas för att förhindra att avfaller något annat ämne hamnar i marken med ovan nämnda påföljder.

4 kap.

Nedskräpning

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om marken förorenas, skall den vars verksamhet har vållat föroreningen utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaldsmyndigheten om det.

23 §

Skyldighet att rengöra förorenad mark

Den som har utövat verksamhet som har (upphävs) förorsakat eller kan förorsaka förorening av marken skall enligt behov utreda rengöringsbehovet eller tillståndet hos området. Om utredningen visar att marken är förorenad, skall den som förorsakat föroreningen vid behov rengöra området så att det försätts i ett sådant tillstånd att det inte längre förorsakar någon fara, skada eller annan påföljd enligt 22 § 1 mom.

Om det inte kan utredas vem som har orsakat föroreningen eller om han inte anträffas eller om han försummar sin rengöringskyldighet och den verksamhet som förorsakat föroreningen har skett med områdesinnehavarens samtycke eller vetskap eller denne har känt till eller borde ha känt till områdets skick då han skaffade det, skall innehavaren av det förorenade området vidta de åtgärder som avses i 1 mom.

Om innehavaren av ett förorenat område i ett fall som avses i 2 mom. inte skäligen kan åläggas att rengöra det förorenade området, skall kommunen på motsvarande sätt utreda rengöringsbehovet hos området och rengöra det.

24 §

Förordnande om rengöring av ett förorenat område

Den regionala miljöcentralen kan enligt (upphävs) 23 § bestämma att den som har förorsakat föroreningen eller innehavaren av det förorenade området eller kommunen skall utreda behovet av att rengöra området och rengöra det samt meddela de föreskrifter och anvisningar som behövs för detta.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

*Upplysningsskyldighet angående ett
förorenat område*

Den som säljer eller annars överlåter eller arrenderar ut ett markområde är skyldig att ge områdets nya innehavare tillgängliga upplysningar om vilken verksamhet som har utövats på området och vilket avfall eller vilka ämnen som finns på området smat om marken har konstaterats vara förorenad eller om det i marken finns avfall eller ämnen som kan förorsaka förorening av marken.

(upphävs)

26 §

*Statsrådets allmänna föreskrifter om
verkställigheten av stadgandena om
nedskräpning samt förorening av marken*

Statsrådet kan för verkställigheten av stadgandena i detta kapitel meddela allmänna föreskrifter om

(upphävs)

1) åtgärder som behövs för att förhindra förorening av marken enligt 22 § 1 och 2 mom;

2) de största tillåtna halterna av skadliga ämnen i marken eller om andra skadliga egenskaper som kan godkännas vid olika markanvändningsändamål,

3) bedömning av hur pass förorenad marken är eller rengöringsbehovet hos ett förorenat markområde,

4) isolering av ett förorenat markområde för att förhindra att föroreningen sprids, kontroll och övervakning av området samt om de tekniska krav som skall ställas på rengöringsåtgärderna och om rengöringsmetoder, samt om

5) andra med dessa jämförbara omständigheter som är nödvändiga för att förhindra förorening av marken eller för rengöring av ett förorenat område.

33 §

Betalning och återbäring av kommunal avfallsavgift

Om avfallsavgiften avlyfts eller nedsätts med anledning av ändringssökande, skall

Om avfallsavgiften avlyfts eller nedsätts med anledning av ändringssökande, skall

Gällande lydelse

kommunen återbära det överbetalda beloppet jämte årlig ränta från inbetalningsdagen till återbetalningsdagen enligt den lägsta diskonteräntesats som Finlands bank tillämpar sistnämnda dag.

35 §

Statens deltagande i avfallshanteringsarbete

Om avfall i miljön eller ett annat kasserat föremål eller ämne medför fara, skada eller någon annan påföljd som nämns i 19 § eller 22 § 1 mom. och det arbete eller den åtgärd som behövs för att förebygga eller avlägsna denna har orsakat eller kan åsamka kommunen sådana kostnader för avfallshantering som måste anses vara oskäligen, kan den regionala miljöcentralen, efter att vid behov ha avtalat därom med kommunen, enligt statsbudgeten utföra eller låta utföra ett arbete eller vidta eller låta vidta en åtgärd i form av avfallshanteringsarbete eller annars delta i de kostnader som avses ovan.

38 §

Kommunala myndigheter

Om den kommunala miljötillståndsmyndighetens uppgifter vid tillsynen i fråga om miljötillstånd stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande.

39 §

Andra myndigheter

Då statsrådet meddelar en allmän föreskrift enligt 5, 18 eller 26 § kan statsrådet bestämma att även någon annan statlig myndighet skall delta i tillsynen över att föreskriften iakttas.

Föreslagen lydelse

kommunen återbära det överbetalda beloppet jämte årlig ränta från inbetalningsdagen till återbetalningsdagen enligt en räntefot som vid tidpunkten i fråga svarar mot det årsmedeltal för marknadsräntan under tre månader som fastställts av finansministeriet med stöd av lagen om vissa referensräntor (996/1998).

35 §

Statens deltagande i avfallshanteringsarbete

Om avfall i miljön eller andra kasserade föremål eller ämnen medför fara, skada eller någon annan påföljd som nämns i 19 § eller i 7 § miljöskyddslagen och det arbete eller den åtgärd som behövs för att förebygga eller avlägsna denna har orsakat eller kan orsaka kommunen sådana kostnader för avfallshantering som måste anses vara oskäligen, kan den regionala miljöcentralen, efter att vid behov ha avtalat därom med kommunen, enligt statsbudgeten utföra eller låta utföra ett arbete eller vidta eller låta vidta en åtgärd i form av avfallshanteringsarbete eller annars delta i de kostnader som avses ovan.

(upphävs)

Då statsrådet utfärdar en författning enligt 5 eller 18 § kan statsrådet bestämma att även någon annan statlig myndighet skall delta i tillsynen över att författningen iakttas.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

42 §

Avfallstillstånd

För sådan återvinning eller behandling av avfall som sker i en anläggning eller yrkesmässigt och för yrkesmässig insamling av problemavfall samt för annan verksamhet som är av betydelse för avfallshanteringen och om vilken stadgas närmare genom förordning krävs tillstånd (avfallstillstånd).

(upphävs)

Ansökan om avfallstillstånd behandlas i den ordning som stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande.

43 §

Undantag från skyldigheten att söka avfallstillstånd

Utan avfallstillstånd får avfall återvinnas, eller annat avfall än problemavfall behandlas på den plats där det har uppkommit, i en anläggning eller yrkesmässigt, om statsrådet med stöd av 18 eller 26 § har meddelat allmänna föreskrifter om återvinningen eller behandlingen i fråga och samtidigt bestämt att avfallstillstånd inte behövs.

(upphävs)

Utan avfallstillstånd får avfall återvinnas eller behandlas i en anläggning eller yrkesmässigt även i försökssyfte för utrönande av verkningarna eller användbarheten av sådan verksamhet eller någon annan därmed jämförbar omständighet. Anmälan om verksamhet i försökssyfte skall i god tid innan verksamheten inleds göras till den kommunala miljövårdsmyndigheten som vid behov kan meddela föreskrifter eller anvisningar om verksamheten för att förhindra att hälsan eller miljön vållas fara eller skada eller förbjuda sådan verksamhet.

44 §

Beviljande av avfallstillstånd

Avfallstillstånd beviljas 1) om verksamheten uppfyller de krav som stadgas och bestäms i denna lag eller med stöd av den, 2) om den som utövar återvinnings- eller behandlingsverksamhet eller insamling av

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

problemavfall är tillräcklig solvent med beaktande av verksamhetens omfattning, karaktär och de föreskrifter som meddelas för verksamheten eller om det för behandlingen eller insamlingen av problemavfall eller vid behov för återvinningen i motsvarande mån har upptagits en tillräcklig stor ansvarsförsäkring eller ställts någon annan tillräcklig säkerhet, samt 3) om den som utövar återvinnings- eller behandlingsverksamhet eller insamling av problemavfall har tillgång till tillräcklig sakkunskap.

Avfallstillstånd beviljas antingen tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid. Tillståndet kan begränsas till återvinning eller behandling av endast vissa typer av avfall eller behandling av vissa typer av problemavfall. I ett tillstånd som gäller behandling av avfall kan behandlingen av avfall från ett visst område prioriteras. I ett tillstånd som gäller insamling av problemavfall kan den avfallsmängd som hålls i lager begränsas.

I avfallstillståndet kan utfärdas nödvändiga bestämmelser om avfall och avfallshantering, om åtgärder som behövs för att förhindra hälso- och miljöskador på grund av avfallet samt om kontroll och tillsyn.

46 §

Ändring och avslutande av verksamhet för vilken avfallstillstånd har beviljats

För en väsentlig utvidning eller ändring av verksamhet för vilken avfallstillstånd har beviljats krävs tillstånd. Om sökande och beviljande av sådant tillstånd gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om avfallstillstånd. Tillståndsmyndigheten skall utan dröjsmål underrättas om väsentliga inskränkningar i verksamheten eller om att verksamheten upphör eller om byte av verksamhetsidkare. (upphävs)

47 §

Ändring av avfallstillstånd och beslut om internationell avfallstransport

Avfallstillstånd eller beslut om internationella avfallstransporter kan ändras på in- (upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

initiativ av den myndighet som beviljat tillståndet eller meddelat beslutet, om omständigheterna har ändrats väsentligt eller om det visar sig att den fara eller skada som verksamheten förorsakar är väsentligt större än vad som väntats eller om grunderna för tillståndet eller beslutet senare annars konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som har förutsatts då tillståndet beviljades eller beslutet gavs. Tillståndet eller beslutet kan också ändras, om det är nödvändigt för verksamheten av internationella fördrag som är förpliktande för Finland. En ändring av ett tillstånd eller beslut skall i tillämpliga delar behandlas på samma sätt som när ett tillstånd beviljas eller ett beslut meddelas.

48 §

Återkallande av avfallstillstånd eller beslut om internationell avfallstransport

Ett avfallstillstånd eller ett beslut om en internationell avfallstransport kan av den myndighet som beviljat tillståndet eller meddelat beslutet återkallas för viss tid eller helt, om någon väsentlig förutsättning för tillståndet eller beslutet inte längre uppfylls eller om stadganden eller bestämmelser har överträtts så att verksamheten förorsakar väsentlig fara eller skada för hälsan eller miljön.

(upphävs)

49 §

Anmälan om verksamhet till avfallsregistret

Anmälan enligt 70 § skall göras till den regionala miljöcentralen för införande i avfallsregistret om (24.1.1995/63)

1) sådan återvinning eller behandling av avfall som sker i en anläggning eller yrkesmässigt och som enligt 43 § inte kräver avfallstillstånd,

2) yrkesmässig transport av avfall,

3) yrkesmässig insamling av annat avfall än problemavfall,

4) verksamhet som säljare eller förmedlare av avfall, om avsikten är att återvinna eller

49 §

Anmälan om verksamhet till avfallsregistret

Anmälan enligt 70 § skall göras till den regionala miljöcentralen för godkännande för anteckning i avfallsregistret om

1) yrkesmässig insamling och transport av avfall,

2) verksamhet som säljare eller förmedlare av avfall, om avsikten är att återvinna eller behandla avfallet utanför Finland,

3) producentsammanslutningar.

Anmälan skall innehålla tillräckliga uppgifter om verksamheten och utövaren. Anmälan skall göras minst 60 dagar innan

Gällande lydelse

behandla avfallet utanför finskt territorium, samt om

5) producentsammanslutningar.

Anmälan skall innehålla tillräckliga uppgifter om verksamheten och utövaren. Anmälan skall göras minst en månad innan verksamheten inleds.

Föreslagen lydelse

verksamheten inleds. Anmälan skall också göras för övervakning av verksamheten på det sätt som närmare bestäms genom förordning.

49 a §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i avfallsregistret

Verksamheten godkänns för anteckning i avfallsregistret om det på grundval av den redogörelse som bifogats anmälan eller annars påvisas att

1) verksamheten bedrivs i enlighet med denna lag och de bestämmelser som meddelats med stöd av den och med yrkesskicklighet,

2) den utrustning och materiel som används i verksamheten är tekniskt högklassig med beaktande av verksamhetens miljökonsekvenser eller den fara eller skada för hälsan eller miljön som verksamheten orsakar,

3) verksamhetsidkaren är, med beaktande av verksamhetens omfattning, karaktär och de föreskrifter som meddelas för verksamheten, tillräckligt solvent eller kan ställa tillräcklig säkerhet för att säkerställa behöriga avfallshanteringsåtgärder.

50 §

De regionala miljöcentralernas bestämmelser på grund av anmälan

De regionala miljöcentralerna kan vid behov för anordnandet av avfallshanteringen utfärda bestämmelser om vilka åtgärder anmälaren skall vidta eller vad som i övrigt skall iakttas, om det på grundval av anmälares verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att verksamheten inte uppfyller vad som stadgas eller bestäms i denna lag eller med stöd av den.

50 §

Föreskrifter i samband med godkännande för anteckning i avfallsregistret

Den regionala miljöcentralen skall fatta beslut med anledning av en anmälan gällande godkännande i avfallsregistret. I beslutet kan meddelas behövliga föreskrifter för uppfyllande av förpliktelserna enligt 49 a § och för övervakning av verksamheten. Genom föreskrifterna kan verksamheten vid behov begränsas så att den gäller endast avfall av en viss typ eller mängden avfall som får lagras begränsas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

50 a §

Ändring och återkallande av beslut om internationell avfallstransport eller om godkännande för anteckning i avfallsregistret

Ett beslut om internationell avfallstransport eller godkännande för anteckning i avfallsregistret kan ändras på initiativ av den myndighet som meddelat beslutet, om omständigheterna har ändrats väsentligt eller om det visar sig att den fara eller skada som verksamheten förorsakar är väsentligt större än vad som uppskattats eller om grunderna för beslutet annars senare konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som har förutsatts då beslutet meddelades. Beslutet kan ändras också, om det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för Finland. Ett ärende som gäller ändring av ett beslut skall i tillämpliga delar behandlas på samma sätt som ett beslut som meddelas.

Ett godkännande kan återkallas, om någon väsentlig förutsättning för godkännandet inte längre föreligger eller om bestämmelser har överträtts så att verksamheten förorsakar väsentlig fara eller skada för hälsan eller miljön.

51 §

Skyldighet att inhämta information och bokföringsskyldighet

Den som har avfallstillstånd och den som producerar problemavfall, med undantag för hushållen, och den som yrkesmässigt transporterar problemavfall samt en säljare och en förmedlare som avses i 49 § 1 mom. 4 punkten skall föra bok över mängden och arten av det avfall som uppkommer, insamlas, lagras eller mellanlagras, transporteras, återvinns eller behandlas samt säljs eller förmedlas i hans verksamhet, över dess beskaffenhet och ursprung samt, då han för avfallet någon annanstans från den plats där det har uppkommit, även över leveransplatsen och leveransdatumet samt över transport-

Den som har *miljötillstånd*, den som producerar problemavfall, med undantag för hushållen, och den som yrkesmässigt transporterar problemavfall samt en säljare och en förmedlare som avses i 49 § 1 mom. 2 punkten skall föra bok över mängden och arten av det avfall som uppkommer, insamlas, lagras eller mellanlagras, transporteras, återvinns eller behandlas samt säljs eller förmedlas i hans verksamhet, över dess beskaffenhet och ursprung samt, då han för avfallet någon annanstans, *över den plats där det har uppkommit* liksom över leveransplatsen och leveransdatumet samt över transport-

Gällande lydelse

och återvinnings- eller behandlingssättet. Tillsynsmyndigheten, miljöministeriet och Finlands miljöcentral har också rätt att av den som idkar produktion och den som tillverkar eller importerar en produkt på begäran få de uppgifter om produktionen som behövs för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt om de ämnen som används i produktion och om de produkter som tillverkas eller importeras liksom även om det avfall som de ger upphov till och om avfallshantering.

Föreslagen lydelse

och återvinnings- eller behandlingssättet. Tillsynsmyndigheten, miljöministeriet och Finlands miljöcentral har också rätt att av den som idkar produktion och den som tillverkar eller importerar en produkt på begäran få de uppgifter om produktionen som behövs för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt om de ämnen som används i produktion och om de produkter som tillverkas eller importeras liksom även om det avfall som de ger upphov till och om avfallshantering.

52 §

Myndigheternas rätt till information

Tillsynsmyndigheten samt miljöministeriet, Finlands miljöcentral och kommunen har rätt att av avfallsinnehavaren eller någon annan som ordnar avfallshantering eller den som är skyldig att snygga upp eller rengöra ett nedskräpat eller förorenat område på begäran få de upplysningar som behövs för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas eller för skötseln av sina uppgifter.

52 §

Myndigheternas rätt till information

Tillsynsmyndigheten, miljöministeriet, Finlands miljöcentral och kommunen har rätt att av avfallsinnehavaren eller någon annan som ordnar avfallshantering eller den som är skyldig att snygga upp ett nedskräpat område på begäran få de upplysningar som behövs för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den iakttas eller för skötseln av sina uppgifter.

55 §

Exceptionella situationer

Om avfallet vållar direkt eller uppenbar fara eller skada för hälsan eller miljön eller avfall uppstår på grund av en olyckshändelse, en produktionsstörning eller någon annan därmed jämförbar situation eller som följd av en engångsåtgärd så att det förutsätter särskilda åtgärder inom avfallshanteringen, skall avfallsinnehavaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljövårdsmyndigheten om det.

(upphävs)

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan i de fall som avses i 1 mom. meddela bestämmelser av avfall och avfallshantering eller, om det är fråga om verksamhet som vållar allvarlig fara eller skada, bestämma

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

att verksamheten skall avbrytas eller begränsas eller ändras så att den uppfyller de krav som stadgas och bestäms i denna lag och med stöd av den. Om det är fråga om en situation som vållar direkt eller uppenbar fara eller skada eller om en nödsituation, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten på de villkor den bestämmer även godkänna en nödvändig temporär avvikelse från de stadganden och bestämmelser som utfärdas i denna lag eller med stöd av den.

Om saken inte tillåter dröjsmål har en av den kommunala miljövårdsmyndigheten utsedd tjänsteinnehavare rätt att meddela en bestämmelse enligt 2 mom. som genast skall iakttas. Tjänsteinnehavaren skall då utan dröjsmål föra saken till den kommunala miljövårdsmyndigheten för avgörande.

59 §

Anhängiggörande

Den som har lidit skada har rätt att göra ett ärende som gäller förbud, föreskrifter, vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande enligt 21 och 24 §§ samt 57 § 1 mom. anhängigt i den kommunala miljövårdsmyndigheten eller vid den regionala miljöcentralen, om avsikten med anhängiggörandet är att miljöförstöring, nedskräpning eller förorening av marken förhindras eller att ett förstört, nedskräpat eller förorenat område snyggas upp eller rengörs.

En registrerad förening, vars syfte enligt stadgarna är att främja miljövärden, en trivsamt boendemiljö, miljöhälsovården eller annars en hållbar utveckling har inom sitt verksamhetsområde likaså rätt att anhängiggöra ett annat ärende enligt 1 mom. än ett sådant som är av ringa betydelse.

60 §

Avfallsförseelse

Den som avsiktligt eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot förbud som nämns i 5 § 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten, 6 § 1 mom. 6 eller 8 punkten, 7 § 4 mom., 17 § 1 mom., 18 eller 19 §, 22 § 1 mom., 26 §, 40 § 3

59 §

Anhängiggörande

Ett ärende som gäller ett förordnande eller en bestämmelse som avses i 21 eller 57 § får anhängiggöras vid den regionala miljöcentralen eller i den kommunala miljövårdsmyndigheten av

1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselt i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga framträder.

60 §

Avfallsförseelse

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot förbud som avses i 5 § 1 mom. 1, 3 eller 4 punkten, 6 § 1 mom. 6 eller 8 punkten, 7 § 4 mom., 17 § 1 mom., 18 eller 19 §, 22 § 1 mom., 40 § 3 mom.,

Gällande lydelse

mom., 43 § 2 mom., 44 § 2 eller 3 mom., 50 §, 55 § 2 eller 3 mom., 57 eller 73 a § eller mot förbud eller bestämmelser som utfärdats med stöd av nämnda stadganden eller

2) försummar skyldigheter som nämns i 7-9 §§, 12 eller 14 §, 15 § 1 mom., 22 § 2 eller 3 mom., 42 § 1 mom., 43 § 2 mom., 46 §, 51 § 3 eller 4 mom. eller 55 § 1 mom., eller

3) genomför en internationell avfallstransport så som avses i artikel 26.1 i avfallstransportförordningen

skall, om inte strängare straff för gärningen stadgas på något annat ställe i lag, för avfallsförseelse dömas till böter.

För avfallsförseelse döms likaså den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot en bestämmelse som utfärdas med stöd av 13 § 1 mom. eller försummar de skyldigheter som nämns i 11 § 1 mom., 20 § 1 eller 2 mom., 21 §, 23—25 eller 49 §.

66 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som en kommunal myndighet fattat med stöd av denna lag söks enligt förvaltningsprocesslagen (586/96).

Ändring i beslut som gäller de i 17 § avsedda kommunala avfallshanteringsbestämmelserna och den i 30 § avsedda taxan söks däremot enligt kommunallagen (365/95).

Ändring i avfallstillstånd enligt 42 § samt i beslut enligt 46-48 §§ vilka gäller avfallstillstånd söks med iakttagande av vad som stadgas i lagen om miljöstillståndsförfarande.

Över beslut som miljöministeriet, Finlands miljöcentral, den regionala miljöcentralen eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddelat med stöd av 58 § 1 mom. och som gäller föreläggande av vite eller hot om tvångsutförande, avbrytande eller förbud får inte anföras särskilda besvär.

67 §

Verkställighet

I beslut som fattas med stöd av avfallstransportförordningen, 21, 24 och 31 §§, 43

Föreslagen lydelse

50 §, 55 § 2 eller 3 mom., 57 eller 73 a § eller mot förbud, *föreskrifter* eller bestämmelser som *meddelats* med stöd av nämnda *bestämmelser*,

2) försummar skyldigheter som avses i 7-9 §, 12 eller 14 §, 15 § 1 mom., 22 § 2 eller 3 mom., 51 § 3 eller 4 mom. eller 55 § 1 mom., eller

3) genomför en internationell avfallstransport så som avses i artikel 26.1 avfallstransportförordningen,

skall, om inte strängare straff för gärningen *föreskrivs* på något annat ställe i lag, för avfallsförseelse dömas till böter.

För avfallsförseelse döms likaså den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot en bestämmelse som *meddelats* med stöd av 13 § 1 mom. eller försummar de skyldigheter som avses i 11 § 1 mom., 20 § 1 eller 2 mom., 21 eller 49 §.

66 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som *meddelats med stöd av denna lag söks enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996)*. Ändring i beslut som gäller de i 17 § *avsedda kommunala avfallshanteringsbestämmelserna och den i 30 § avsedda taxan söks däremot enligt kommunallagen (365/1995)*.

Ändring i ett beslut som *meddelats med stöd av denna lag får sökas av en part som avses i 59 § och av en registrerad förening eller stiftelse*.

67 §

Verkställighet

I beslut som fattas med stöd av avfallstransportförordningen, 21, 31, 50, 57

Gällande lydelse

§ 2 mom., 50, 55, 57 och 58 §§ samt av särskilda skäl i beslut som fattas med stöd av 47 och 48 §§ kan bestämmas att beslutet skall följas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

70 §

Avfallsregister

Tillsynsmyndigheterna skall föra ett register (avfallsregister) över de anmälningar och tillståndsansökningar som görs till dem enligt denna lag samt över de beslut som har fattats på grundval av anmälningarna och ansökningarna.

72 §

Avgifter för behandling av tillståndsansökan och anmälningar

Om den avgift som skall uppbäras för behandlingen av ansökningar om avfallstillstånd stadgas i lagen om miljötillståndsförfarande. En avgift kan uppbäras också för behandlingen av anmälningar som avses i 8 kap. och för de kontroller som ansluter sig därtill samt för behandlingen av de anmälningar enligt statsrådsbeslut utfärdade med stöd av 5, 18 eller 26 § som skall lämnas till statens myndigheter och de kontrolluppgifter enligt nämnda statsrådsbeslut som vid bestämda tidpunkter skall lämnas till statens myndigheter och för de kontroller som ansluter sig därtill. När avgiftens storlek bestäms skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) iakttas.

Föreslagen lydelse

och 58 § samt av särskilda skäl i beslut som fattas med stöd av 50 a § kan bestämmas att beslutet skall följas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

70 §

Avfallsregister

Tillsynsmyndigheterna skall föra ett register (avfallsregister) över de anmälningar som görs till dem enligt denna lag samt över de beslut som har fattats på grundval av anmälningarna.

72 §

Avgifter för behandling av anmälningar

För behandlingen av anmälningar som avses i 8 kap. och för de kontroller som ansluter sig därtill samt för behandlingen av de anmälningar enligt författningar utfärdade av statsrådet med stöd av 5 eller 18 § som skall lämnas till statens myndigheter och de kontrolluppgifter enligt nämnda författningar som vid bestämda tidpunkter skall lämnas till statens myndigheter och för de kontroller som ansluter sig därtill kan en avgift tas ut. När avgiften bestäms skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) iakttas.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

7.

Lag**om ändring av havsskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i havsskyddslagen av den 29 december 1994 (1415/1994) 9 § 5 mom., 10 § 3 mom. och 11 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Tillstånd till deponering av muddermassa

Om en i 1 mom. avsedd deponering av muddermassa utanför Finlands territorialvat-
tengräns, eller verkningarna av den, också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
vattendomstolen tillståndsmyndighet för hela
projektet. I fråga om tillståndsförfarande och
sökande av ändring gäller då i tillämpliga
delar vad som stadgas i vattenlagen.

Om en i 1 mom. avsedd deponering av
muddermassa utanför Finlands territorialvat-
tengräns, eller verkningarna av den, också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
miljötillståndsverket tillståndsmyndighet för
hela projektet. I fråga om tillståndsförfaran-
de och sökande av ändring gäller då i till-
ämpliga delar vad som *bestäms* i vattenla-
gen.

10 §

Konstruktioner i havet

Om en i 1 mom. avsedd konstruktion ock-
så sträcker sig till Finlands territorialvatten,
är vattendomstolen tillståndsmyndighet för
hela projektet. I fråga om tillståndsförfaran-
de och sökande av ändring gäller då i till-
ämpliga delar vad som stadgas i vattenlagen.

Om en i 1 mom. avsedd konstruktion ock-
så sträcker sig till Finlands territorialvatten,
är *miljötillståndsverket* tillståndsmyndighet
för hela projektet. I fråga om tillståndsförfar-
ande och sökande av ändring gäller då i
tillämpliga delar vad som *bestäms* i vattenla-
gen.

11 §

Tillstånd till utforskning och nyttjande av havsbotten och dess inre

Om en i 1 mom. avsedd verksamhet utan-
för Finlands territorialvattengräns också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
vattendomstolen tillståndsmyndighet för hela
projektet. I fråga om tillståndsförfarande och
sökande av ändring gäller i tillämpliga delar
vattenlagen.

Om en i 1 mom. avsedd verksamhet utan-
för Finlands territorialvattengräns också
sträcker sig till Finlands territorialvatten, är
miljötillståndsverket tillståndsmyndighet för
hela projektet. I fråga om tillståndsförfaran-
de och sökande av ändring gäller i tillämpli-
ga delar vattenlagen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.*

8.

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 april 1982 om fiske (286/1982) 14 §, 24 § 2 mom., 25 § 2 mom.,
27 § 2 mom., 47 §, 123 § 2 mom. och 134 § 2 mom.,
av dessa lagrum 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1355/1993, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Innehar någon tidigare förvärvat rätt att hålla storryssa eller annat därmed jämförbart instängningsredskap utsatt närmare lax- eller sikförande älvs mynning än vad därom är stadgat, kan innehavaren av sådan rätt förpliktas att avstå från denna, om det är av behovet påkallat för uppnåendet av ovan i 1 § stadgade mål. När fiskeridistriktet och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståndet, kan fiskeridistriktet genom ansökan hänskjuta saken till vattendomstolen för avgörande. För avstående från rätt skall betalas ersättning som motsvarar dess fulla värde. Kan ej värdet annorlunda fastställas, anses det motsvara den tjugofaldiga årliga nettointäkten av det bedrivna fisket, beräknat enligt erhållen fångst, under de senaste fem åren i medeltal.

Uppstår oenighet om avstående, kan saken som tvistemål hänskjutas till vattendomstolen för avgörande. Träffas ej överenskomelse om värdet av fiskerätten, skall innan målet avgörs erforderlig värdering verkställas av två ojäviga personer som utsetts av vattendomstolen.

14 §

Innehar någon tidigare förvärvat rätt att hålla storryssa eller annat därmed jämförbart instängningsredskap utsatt närmare en lax- eller sikförande älvs mynning än vad därom bestäms, kan innehavaren av sådan rätt förpliktas att avstå från denna, om det är av behovet påkallat för uppnåendet av mål enligt 1 §. När arbetskrafts- och näringscentralen och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståndet, kan *arbetskrafts- och näringscentralen* genom ansökan hänskjuta saken till *miljötillståndsverket*. För avstående från rätt skall betalas ersättning som motsvarar dess fulla värde. Kan värdet inte fastställas på något annat sätt, anses det motsvara den tjugofaldiga årliga nettointäkten av det bedrivna fisket, beräknat enligt erhållen fångst, under de senaste fem åren i medeltal.

Uppstår oenighet om avstående, kan saken genom ansökan hänskjutas till *miljötillståndsverket*. Träffas ingen överenskomelse om värdet av fiskerätten, skall innan målet avgörs erforderlig värdering verkställas av två ojäviga personer som utsetts av *miljötillståndsverket*.

24 §

Där älv förenas med havet eller insjö, övergår kungsådra ifiskled, som omfattar en tredjedel av vattenområdets bredd på djupaste stället och som sträcker sig så långt ut i öppna sjön att fiskens gång är tryggad. Vattendomstolen kan likväl på ansökan förordna annorledes om fiskleds bredd eller sträckning, om detta är behövligt för tryggande av fiskens gång.

Där en älv förenas med havet eller en insjö övergår kungsådran i en fiskled, som omfattar en tredjedel av vattenområdets bredd på djupaste stället och som sträcker sig så långt ut i öppna sjön att fiskens gång är tryggad. *Miljötillståndsverket* kan likväl på ansökan förordna något annat om fiskledens bredd eller sträckning, om detta är behövligt för tryggande av fiskens gång.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

Tidigare lagligen förvärvat rätt att hålla fast fångstredskap i kungsådra eller fiskled förblir i kraft. Innehavaren av sådan rätt kan dock förpliktas att avstå från sin rätt, om det är behövt för uppnåendet av ovan i 1 § nämnda syftemål. När fiskeridistriktet och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståndet, kan fiskeridistriktet genom ansökan hänskjuta saken till vattendomstolen för avgörande. För avstående från rätt skall betalas ersättning med iakttagande av vad i 14 § 1 och 2 mom. är stadgat.

Tidigare lagligen förvärvat rätt att hålla ett fast fångstredskap i en kungsådra eller fiskled förblir i kraft. Innehavaren av sådan rätt kan dock förpliktas att avstå från sin rätt, om det är behövt för uppnåendet av i 1 § nämnda syftemål. När *arbetskrafts- och näringscentralen* och rättsinnehavaren inte överenskommer om avståndet, kan *arbetskrafts- och näringscentralen* genom ansökan hänskjuta saken till *miljötillståndsverket*. För avstående från rätt skall betalas ersättning med iakttagande av vad som *bestäms* i 14 § 1 och 2 mom.

27 §

I denna paragraf avsett mål anhängiggörs vid vattendomstolen genom ansökan med iakttagande av vad i vattenlagen är stadgat.

Mål som avses i denna paragraf anhängiggörs vid *miljötillståndsverket* genom ansökan med iakttagande av vad som *bestäms* i vattenlagen.

47 §

Om fredningen av ett område med tanke på genomförande av planering eller ordnande av trafikförhållandena eller för något annat viktigt allmänt ändamål borde upphävas helt eller delvis eller om inskränkningarna i dess användning borde ändras, och om fiskeområdet inte har bifallit en framställning om detta, kan den myndighet som saken gäller hos vattendomstolen ansöka om indragning av fredningsområdet.

Område som ingår i indraget fredningsområde får inte på nytt förordnas till fredningsområde, om inte vattendomstolen sedan förhållandena förändrats på ansökan av fiskeområdet beviljar tillstånd därtill.

I beslut som av vattendomstol utfärdats i ärende som avses i denna paragraf får ändring sökas endast av myndighet som ansökt om upphävandet, samt av fiskeområdet.

47 §

Om fredningen av ett område med tanke på genomförande av planering eller ordnande av trafikförhållandena eller för något annat viktigt allmänt ändamål borde upphävas helt eller delvis eller om inskränkningarna i dess användning borde ändras, och om fiskeområdet inte har bifallit en framställning om detta, kan den myndighet som saken gäller hos *miljötillståndsverket* ansöka om indragning av fredningsområdet.

Ett område som ingår i ett indraget fredningsområde får inte på nytt förordnas till fredningsområde, om inte *miljötillståndsverket* sedan förhållandena förändrats på ansökan av fiskeområdet beviljar tillstånd därtill.

I ett beslut som *miljötillståndsverket* meddelat i ett ärende som avses i denna paragraf får ändring sökas endast av den myndighet som ansökt om upphävandet samt av fiskeområdet.

123 §

I vattendomstols utslag i mål som avses i

I *miljötillståndsverkets* beslut i mål som

Gällande lydelse

denna lag får ändring sökas i den ordning som i vattenlagen är stadgat om sökande av ändring i vattendomstols utslag i ansökningsärende som gäller byggande i vattendrag. Vem som har rätt att söka ändring i vattendomstols utslag som gäller indragning av fredningsområde framgår av 47 § 3 mom.

Föreslagen lydelse

avses i denna lag får ändring sökas i den ordning som i vattenlagen bestäms om sökande av ändring i *miljötillståndsverkets* beslut i ansökningsärenden som gäller byggande i vattendrag. Vem som har rätt att söka ändring i *miljötillståndsverkets* beslut som gäller indragning av fredningsområde framgår av 47 § 3 mom.

134 §

Sedan i 1 mom. avsett fredningsområde indragits genom beslut av vattendomstol, skall domstolen, sedan beslutet vunnit laga kraft, till lantmäterikontoret göra anmälan som avses i sagda moment.

Sedan ett i 1 mom. avsett fredningsområde indragits skall *miljötillståndsverket*, sedan beslutet vunnit laga kraft, göra den anmälan som avses i nämnda moment till *fastighetsregisterföraren*.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag

9.

Lag

om ändring av 2 och 3 § lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 27 mars 1991 om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (1331/1991) 2 § 2 och 3 mom. samt 3 §,
av dessa lagrum 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 220/1994 och 3 § sådan den lyder i lag 78/1995, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Kan ett avtal om ersättningarna inte nås, får ersättningsärendet på ansökan hänskjutas till Östra Finlands vattendomstol för avgörande.

Vid handläggningen av ersättningsansökningar samt när ersättningar fastställs och betalas tillämpas vattenlagen och de stadganden som har utfärdats med stöd av den. Fullföljdsdomstol är högsta förvaltningsdomstolen enligt 17 kap. 5 § vattenlagen.

Kan ett avtal om ersättningarna inte nås, får ersättningsärendet på ansökan hänskjutas till det regionalt behöriga *miljötillståndsverket*.

Vid handläggningen av ersättningsansökningar samt när ersättningar fastställs och betalas tillämpas vattenlagen och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.

3 §

Vid avtappning skall den regionala miljöcentral som jord- och skogsbruksministeriet har bestämt följa effekterna av avtappningen på saimensälens livsbetingelser samt på fiskbeståndet och fisket så som ministeriet har godkänt. Meningsskiljaktigheter beträffande kontrollen kan hänskjutas till behandling i vattendomstolen med iakttagande av vad vattenlagen stadgar om ansökningsmål.

3 §

Vid avtappning skall den regionala miljöcentral som jord- och skogsbruksministeriet har bestämt följa effekterna av avtappningen på saimensälens livsbetingelser samt på fiskbeståndet och fisket så som ministeriet har godkänt. Meningsskiljaktigheter beträffande kontrollen kan föras till behandling i det i 2 § 2 mom. avsedda *miljötillståndsverket* med iakttagande av vad vattenlagen föreskriver om ansökningsmål.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

10.

Lag

om ändring av 11 § dammsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i dammsäkerhetslagen av den 1 juni 1984 (413/1984) 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 90/1995, som följer:

Gällande lydelse

11 §

I fråga om åtgärder till följd av att stadgandena i 4 och 5 §§ eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser inte har iakttagits gäller i tillämpliga delar vad som är stadgat i 21 kap. 2 §, 3 § 1 och 2 mom. samt 4 § vattenlagen (264/61).

Utgör en damm eller sådan användning därav, som uppenbart sker i strid med stadgandena i denna lag eller i vattenlagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem omedelbar fara för den allmänna säkerheten, skall i tillämpliga delar iakttas 21 kap. 3 § 3 mom. vattenlagen. Vid sidan av länsstyrelsen och polisen kan likväl även den regionala miljöcentralen vidta behövliga åtgärder.

Föreslagen lydelse

11 §

I fråga om åtgärder till följd av att bestämmelserna i 4 och 5 § eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser inte har iakttagits gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 21 kap. 2, 3 och 4 § vattenlagen (264/1961).

Utgör en damm eller sådan användning därav, som uppenbart sker i strid med bestämmelserna i denna lag eller i vattenlagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem omedelbar fara för den allmänna säkerheten, skall i tillämpliga delar iakttas 21 kap. 3 b § vattenlagen. Vid sidan av länsstyrelsen och polisen kan likväl även den regionala miljöcentralen vidta behövliga åtgärder.

Om ikraftträdande av denna lag bestäms separat genom lag.

11.

L a g**om ändring av 75 § fastighetsbildningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsbildningslagen av den 12 april 1995 (554/1995) 75 § som följer:*Gällande lydelse*

9 kap.

Nyskifte

75 §

Om en dikning gäller bara ett nyskiftesområde eller anläggande av ett dike som avses i 73 § 3 mom., beslutar förrättningsmännen om dikningen, såvida inte för dikningen behövs sådant tillstånd av vattendomstolen som avses i 6 kap. 2 § vattenlagen. Detsamma gäller avslutande av dikning även i de fall då ägare till fastigheter utanför nyskiftesområdet samtycker tillsamfällad dikning. I övriga fall fattas beslut om saken i enlighet med vad som i vattenlagen stadgas om samfällad dikning.

Föreslagen lydelse

9 kap.

Nyskifte

75 §

Om en dikning gäller bara ett nyskiftesområde eller anläggande av ett dike som avses i 73 § 3 mom., beslutar förrättningsmännen om dikningen, såvida inte för dikningen behövs sådant tillstånd av *miljötillståndsverket* som avses i 6 kap. 2 § vattenlagen. Detsamma gäller avslutande av dikning även i de fall då ägare till fastigheter utanför nyskiftesområdet samtycker till samfällad dikning. I övriga fall fattas beslut om saken i enlighet med vad som i vattenlagen bestäms om samfällad dikning.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

12.

Lag

om ändring av 12 och 17 § lagen om allmänna vatten- och avloppsverk

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 23 december 1977 om allmänna vatten- och avloppsverk (982/1977) 12 § samt 17 § 3 mom.,

dess lagrum sådana de lyder, 12 § i lag 88/1993 och 17 § 3 mom. i lag 1020/1995, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Om anslutning till ett allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får inte strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §, beslut av statsrådet som avses i 11 a §, föreskrifter som utfärdats enligt 1 kap. 23 b § vattenlagen eller villkor i tillstånd enligt 10 kap. 31 § vattenlagen. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad som stadgas särskilt.

Föreslagen lydelse

12 §

Om anslutning till ett allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får inte strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §, *författningar av statsrådet* som avses i 11 a §, *författningar som utfärdats med stöd av 11 § 2 och 3 punkten miljöskyddslagen (/)* eller bestämmelser i miljötillstånd. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad som bestäms särskilt.

17 §

Övervakningen av att föreskrifter utfärdade enligt 11 a § efterlevs ankommer på de tillsynsmyndigheter som avses i 21 kap. 1 § vattenlagen. På åtgärder som strider mot föreskrifter utfärdade enligt 11 a § tillämpas straffstadgandena i 48 kap. 1-4 §§ strafflagen samt stadgandet i 14 kap. 5 a § vattenlagen om förande av tillsynsmyndighets talan och stadgandena i vattenlagen om handläggning av handräckningsärenden.

Övervakningen av att *författningar* utfärdade enligt 11 a § *iakttas* ankommer på de tillsynsmyndigheter som avses i *miljöskyddslagen*. På åtgärder som strider mot föreskrifter utfärdade enligt 11 a § tillämpas *straffbestämmelserna* i 48 kap. 1-4 § strafflagen (39/1889) samt *bestämmelserna om förvaltningstvång i miljöskyddslagen*.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

13.

Lag**om ändring av 2 § marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i marktäktslagen av den 24 juli 1981 (555/1981) 2 § 1 mom. som följer:*Gällande lydelse*

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet.

Denna lag gäller inte:

1) täktverksamhet som baserar sig på gruvlagen (503/65);

2) tagande och nyttjande av substanser som lösgjorts i samband med byggande, då åtgärden grundar sig på tillstånd av myndighet eller plan som godkänts av myndighet; ej heller

3) sådant tagande av substanser på vattenområde för vilket enligt vattenlagen (264/61) tillstånd av vattendomstol krävs.

Föreslagen lydelse

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

1) täktverksamhet som baserar sig på gruvlagen (503/1965),

2) tagande och nyttjande av substanser som lösgjorts i samband med byggande, då åtgärder grundar sig på ett tillstånd av en myndighet eller en plan som godkänts av en myndighet,

3) sådant tagande av substanser på vattenområde för vilket det enligt vattenlagen (264/1961) krävs tillstånd av *miljötillståndsverket*.*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.*

14.

L a g**om ändring av 134 § markanvändnings- och bygglagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i markanvändnings- och bygglagen av den 5 februari 1999 (132/1999) 134 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

134 §

Behandling av ansökan om bygglov

Om tillstånd enligt lagen om miljö-
tillståndsförfarande (735/1991) behövs för den
verksamhet som byggandet avser, kan av-
görandet av bygglovsärendet uppskjutas till
dess miljötillståndsärendet är avgjort, om det
är motiverat med beaktande av byggnadens
användningsmöjligheter eller den planerade
verksamhetens miljökonsekvenser.

Om tillstånd enligt *miljöskyddslagen* (/)
behövs för den verksamhet som byggandet
avser, kan avgörandet av bygglovsären-
det uppskjutas till dess miljötillståndsärendet
är avgjort, om det är motiverat med beaktan-
de av byggnadens användningsmöjligheter
eller den planerade verksamhetens miljökon-
sekvenser.

*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.*

15.

Lag

om ändring av 3 § kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/1989) 3 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Förhållande till vissa författningar

Om begränsning av utsläpp av kemikalier i miljön och rening av utsläpp gäller vattenlagen (264/61), lagen om förhindrande av havsföroreningar (298/79) och luftvårdslagen (67/82). Om behandling av avfall som bildas av kemikalier och om annan avfallshantering gäller dessutom (lagen om avfallshantering (673/78).

Föreslagen lydelse

3 §

Förhållande till vissa författningar

Om begränsning av utsläpp av kemikalier i miljön och rening av utsläpp gäller miljöskyddslagen (/) och havsskyddslagen (1415/1994). Om behandling av avfall som bildas av kemikalier och om annan avfallshantering gäller dessutom avfallslagen (1072/1993).

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

16.

Lag**om ändring av 30 och 31 § terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i terrängtrafiklagen av den 22 december 1995 (1710/1995) 30 § 1 mom. och 31 §, av dessa lagrum 30 § 1 mom. sådan den lyder i lag 1018/1996, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

30 §

30 §

*Tillstånd till tävlingar och övningar**Tillstånd till tävlingar och övningar*

För anordnande av återkommande eller fortgående tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i samma terräng skall, utöver vad andra lagar stadgar om tillstånd och samtycke, ansökas om tillstånd av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i stads- eller byggnadsplan har reserverats för ändamålet eller för ett område som har beviljats miljöförvaltningsmyndigheten enligt lagen om miljöförvaltningsförfarande (735/91).

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i samma terräng skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd och samtycke, tillstånd sökas hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket har beviljats miljöförvaltningsmyndigheten enligt miljöförvaltningslagen (/).

31 §

31 §

*Sökande av ändring**Sökande av ändring*

Vid besvär över tillstånd enligt 30 § tillämpas lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ändring i ett beslut enligt 30 § av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten fås sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

17.

Lag

om ändring av 21 och 22 § sjötrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjötrafiklagen av den 20 juni 1996 (463/1996) 21 § 1 mom. och 22 § som följer:

Gällande lydelse

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på samma vattenområde skall, utöver vad som på något annat ställe i lag stadgas om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos kommunens miljövårdsmyndighet. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en stads- eller byggnadsplan har reserverats för ändamålet och inte heller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande (735/91).

Föreslagen lydelse

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på samma vattenområde skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos *den kommunala miljövårdsmyndigheten*. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en *detaljplan* har reserverats för ändamålet och inte heller för ett område för vilket har beviljats *miljötillstånd enligt miljöskyddslagen* (/).

22 §

Sökande av ändring

Ändring i ett beslut enligt denna lag av en regional miljöcentral eller sjöfartsverket får sökas hos länsrätten genom besvär. Besvär som gäller ett beslut som en regional miljöcentral har meddelat med stöd av 15 § 2 mom., 16 § eller 21 § 3 mom. eller som sjöfartsverket har meddelat med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § behandlas i den länsrätt inom vars domkrets största delen av det vattenområde som beslutet gäller är beläget. Annars bestäms den behöriga länsrätten enligt inom vilken länsrätts domkrets den myndighet som har fattat det överklagade beslutet har sitt verksamhetsställe.

På sökande av ändring tillämpas lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

22 §

Sökande av ändring

Besvär över beslut som avses i denna lag får anföras hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvär som gäller ett beslut som en regional miljöcentral har meddelat med stöd av 15 § 2 mom., 16 § eller 21 § 3 mom. eller som sjöfartsverket har meddelat med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § behandlas i den förvaltningsdomstol inom vars domkrets största delen av det vattenområde som beslutet gäller är beläget. I övrigt bestäms den behöriga förvaltningsdomstolen enligt inom vilken förvaltningsdomstols domkrets den myndighet vars beslut överklagas har sitt verksamhetsställe.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

18.

L a g**om ändring av 44 § luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i luftfartslagen av den 3 mars 1995 (281/1995) 44 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

44 §

Beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd beviljas, om en flygplats eller ett annat område tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller de krav som Luftfartsverket ställer med hänsyn till vad flygsäkerheten förutsätter och om miljötillstånd har beviljats för flygplatsen i de fall lagen om miljötillståndsförfarande (735/91) kräver det.

Föreslagen lydelse

44 §

Beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd beviljas, om en flygplats eller ett annat område som tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller de krav som Luftfartsverket ställer med hänsyn till vad flygsäkerheten förutsätter och om det miljötillstånd som *miljöskyddslagen* (/) förutsätter har beviljats för flygplatsen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

19.

L a g**om ändring av 2 § lagen om miljöförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 januari 1995 om miljöförvaltningen (55/1995) 2 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Miljöförvaltningens organisation

Miljöförvaltningen omfattar de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral.

Föreslagen lydelse

2 §

Miljöförvaltningens organisation

Miljöförvaltningen omfattar de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral.
Om miljötillståndsverken bestäms i lagen om miljötillståndsverken (/).

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

20.

Lag

om kommunernas miljövårdsförvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 24 januari 1986 om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) 5 §
 2 mom. och 6 § 5 punkten,
 av dessa lagrum 5 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1013/1996, och
 fogas till 7 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2
 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den kommunala miljövårdsmyndigheten

Kommunfullmäktige kan dock anförtro
 kommunstyrelsen skötseln av den kommunala
 miljövårdsmyndighetens uppgifter, om
 kommunen på årets första dag har färre än
 3 000 invånare. Kommunerna kan även ordna
 skötseln av uppgifterna i samarbete så
 som 2 § och 10 kap. kommunallagen
 (365/95) stadgar.

Kommunerna kan även ordna skötseln av
 uppgifterna i samarbete så som 2 § och 10
 kap. kommunallagen (365/1995) föreskriver.

6 §

Den kommunala miljövårdsmyndighetens uppgifter

För att övervaka och främja miljövården
 inom kommunen skall den kommunala mil-
 jövårdsmyndigheten

För att övervaka och främja miljövården
 inom kommunen skall den kommunala mil-
 jövårdsmyndigheten

5) avge utlåtanden och göra framställningar
 till andra myndigheter inom kommunen
 samt hos dem ta initiativ i frågor som ansluter
 sig till miljövården,

5) avge utlåtanden och göra framställningar
 till andra myndigheter samt hos dem ta
 initiativ i frågor som ansluter sig till miljö-
 vården,

7 §

Delegering

På en tjänsteinnehavare som med stöd av
 1 mom. anförtros en uppgift tillämpas vad
 som stadgas om den myndighet som annars
 sköter uppgiften samt om sökande av änd-

En tjänsteinnehavare till vilken delegeras
 beslutanderätt som tillkommer den kommunala
 miljövårdsmyndigheten skall ha den
 kompetens som förutsätts för uppgiften.

Gällande lydelse

ring i dess beslut.

Föreslagen lydelse

På en tjänsteinnehavare som med stöd av 1 mom. anförtros en uppgift tillämpas vad som bestäms om den myndighet som annars sköter uppgiften samt om sökande av ändring i dess beslut.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

21.

Lag

om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 mars 1999 om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 5 § 2 mom., 10 § och 12 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Behörighetsvillkor för ledamöterna

Om behörighetsvillkoren för lagfarna och andra än lagfarna ledamöter som vid Vasa förvaltningsdomstol deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) bestäms i 15 kap. 3 och 15 § vattenlagen.

Behörighetsvillkor för andra än lagfarna ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (/) är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den tillämpliga lagstiftningen.

10 §

Föredragande

Föredragande vid förvaltningsdomstolarna är förvaltningsrättssekreterare och notarier. Behörighetsvillkor för tjänsterna som förvaltningsrättssekreterare är juris kandidatexamen och för tjänsterna som notarie lämplig högskoleexamen. *Om behörighetsvillkor för en sådan förvaltningsrättssekreterare vid Vasa förvaltningsdomstol som har till uppgift att föredra ärenden enligt vattenlagen bestäms i 15 kap. 5 § 1 mom. vattenlagen.*

10 §

Föredragande

Föredragande vid förvaltningsdomstolarna är förvaltningsrättssekreterare och notarier. Behörighetsvillkor för tjänsterna som förvaltningsrättssekreterare är juris kandidatexamen och för tjänsterna som notarie lämplig högskoleexamen.

12 §

Domförhet

Om förvaltningsdomstolens domföra sammansättning vid behandling av ärenden enligt vattenlagen bestäms i 15 kap. 14 § 2 mom. vattenlagen samt 20 b och 20 c § vattenförordningen (282/1962).

Vid behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen är förvaltningsdomstolen domför med fyra medlemmar, om inte ett större antal ledamöter föreskrivs särskilt i lag. Vid behandlingen av dessa ärenden ingår i sammansättningen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*minst två lagfarna ledamöter, av vilka den
ena är ordförande.*

*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.*

22.

Lag

om ändring av lagen angående Högsta förvaltningsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 juli 1918 angående Högsta förvaltningsdomstolen (74/1918) 8 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrad i lag (692/1994), samt fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

I högsta förvaltningsdomstolen deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (/) utöver de lagfarna ledamöterna dessutom två ledamöter med uppdraget som bisyssla (miljö-sakkunnigråd).

Ledamöterna med uppdraget som bisyssla utnämns av republikens president för fyra år i sänder. När en plats som ledamot med uppdraget som bisyssla blir ledig under mandatperioden utnämns en ny ledamot med uppdraget som bisyssla för återstoden av tiden i samma ordning.

Behörighetsvillkor för en ledamot med uppdraget som bisyssla är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att ledamoten är förtrogen med de uppgifter som hör till området för den tillämpliga lagstiftningen.

Om utnämningen av andra sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla och om deras deltagande i högsta förvaltningsdomstolens sammansättning i fråga om ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster för integrerade kretsar bestäms särskilt.

8 §

Högsta förvaltningsdomstolen kan med tre medlemmar handlägga och avgöra

1) ett ärende som gäller beviljande av besvärstillstånd med undantag för vattenärenden,

2) ett ärende som gäller verkställighetsförbud eller avbrytande av verkställighet, samt

3) ett ärende i vilket besvär eller en ansökan har återtagits eller i vilket det är fråga om huruvida ändring har sökts inom utsatt tid eller med iakttagande av stadgad form.

Högsta förvaltningsdomstolen kan med tre medlemmar handlägga och avgöra

1) ett ärende som gäller beviljande av besvärstillstånd med undantag för vattenärenden,

2) ett ärende som gäller verkställighetsförbud eller avbrytande av verkställighet, samt

3) ett ärende i vilket besvär eller en ansökan har återtagits eller i vilket det är fråga om huruvida ändring har sökts inom utsatt tid eller med iakttagande av stadgad form.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
separat genom lag.*

23.

Lag

om ändring av 4 § statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 4 § 2 mom. 7 och 8 punkten, samt
fogas till 4 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1383/1995 och 480/1999, en ny 9 punkt, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller dras in eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats särskilt i statsbudgeten:

7) tjänsterna som kommandör för försvarsmakten, chef för huvudstaben, general eller amiral, försvarsmaktens chefsingenjör, försvarsmaktens överläkare, fältbiskop och assessor, samt

8) tjänsterna som chef och biträdande chef för gränsbevakningsväsendet samt som generalmajor och konteramiral vid gränsbevakningsväsendet.

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller dras in eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats i statsbudgeten:

7) tjänsterna som kommandör för försvarsmakten, chef för huvudstaben, general eller amiral, försvarsmaktens chefsingenjör, försvarsmaktens överläkare, fältbiskop och assessor,

8) tjänsterna som chef och biträdande chef för gränsbevakningsväsendet samt som generalmajor och konteramiral vid gränsbevakningsväsendet,

9) tjänsterna som chef för och miljöråd vid ett miljötillståndsverk.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

24.

Lag

om ändring av 1 § lagen om offentlighet vid rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 december 1984 om offentlighet vid rättegång (945/1984) 1 §, sådan den lyder i lag 436/1999, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller offentlighet vid rättegång i riksätten, högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen, hovrätt, allmän under rätt, jorddomstol, *vattenöverdomstolen, vattendomstol, omsättningsskatterätten, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen, tjänsteöverdomstolen, länsrätt* och krigsdomstol.

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller offentlighet vid rättegång i riksätten, högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen, hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, tingsrätterna, jorddomstolarna, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen och krigsdomstol.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

25.

Lag

om ändring av 3 och 5 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 juli 1993 om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) 3 § 1 mom. och 5 § 1 mom.,
av dessa lagrum 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag 889/1996, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Rättegångsavgift

För behandling av tviste-, brott-, underställnings- och fullföljds mål och mål som gäller extraordinärt ändringssökande samt för behandling även av annat lagskipningsmål vid länsrätt och vattendomstol uppbärs rättegångsavgift som följer:

Domstol	mk
högsta domstolen	
— brottmål	500
— annat mål	1 000
högsta förvaltningsdomstolen	1 000
hovrätt	
— brottmål	400
— annat mål	1800
länsrätt	400
tingsrätten	
— brottmål och fullföljds mål enligt utskökningslagen	350
— tvistemål, vars behandling upphör vid skriftlig förberedelse	350
— muntlig förberedelse	500
— huvudförhandling i samband med muntlig förberedelse	650
— särskild huvudförhandling	800
jorrdomstolen	800
vattenöverdomstolen	
— brottmål	450
— annat mål	900
vattendomstolen	
— ansökningsmål, om behandlingen av målet omfattar syneförrättning eller om det är fråga om slutsyn	2 000
— brottmål och besvärsmål	400
— annat mål	800

Föreslagen lydelse

3 §

Rättegångsavgift

För behandling av tviste-, brott-, underställnings- och fullföljds mål och mål som gäller extraordinärt ändringssökande samt för behandling även av annat lagskipningsmål vid förvaltningsdomstolarna uppbärs rättegångsavgift som följer:

Domstol	mk
högsta domstolen	
— brottmål	1500
— annat mål	1 000
högsta förvaltningsdomstolen	1 000
hovrätten	
— brottmål	400
— annat mål	800
förvaltningsdomstolen	
tingsrätten	
— brottmål och fullföljds mål enligt utskökningslagen	350
— tvistemål, vars behandling upphör vid	
— skriftlig förberedelse	350
— muntlig förberedelse	500
— huvudförhandling i samband med skriftlig förberedelse	650
— särskild huvudförhandling	800
jorrdomstolen	800
marknadsdomstolen	1 000
arbetsdomstolen	1 000

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

marknadsdomstolen 1 000
 arbetsdomstolen 1 000

5 §

Betalningsskyldiga

Betalningsskyldig är den som har anhängiggjort ärendet eller den som trätt i hans ställe. I ett konkursärende betalas avgiften efter konkursens början med konkursboets tillgångar. *I ett slutsynsmål vid vattendoms-*
tolen är den som innehar tillståndet betal-
ningsskyldig. Betalningsskyldig i ett underställningsmål är den vars förfarande har föranlett underställningen. Betalningsskyldig i ett fullföljds mål är ändringssökanden eller den som trätt i hans ställe. I fråga om andra prestationer är den som har beställt prestationen betalningsskyldig.

5 §

Betalningsskyldiga

Betalningsskyldig är den som har anhängiggjort ärendet eller den som trätt i hans ställe. I ett konkursärende betalas avgiften efter konkursens början med konkursboets tillgångar. Betalningsskyldig i ett underställningsmål är den vars förfarande har föranlett underställningen. Betalningsskyldig i ett fullföljds mål är ändringssökanden eller den som trätt i hans ställe. I fråga om andra prestationer är den som har beställt prestationen betalningsskyldig.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

26.

Lag

om ändring av 1 § lagen om fri rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 2 februari 1973 om fri rättegång (87/1973) 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 900/1998), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Fri rättegång beviljas enligt denna lag en finsk medborgare eller utlänning som, med hänsyn till sina inkomster och tillgångar samt sin underhållsskyldighet och övriga omständigheter som inverkar på hans ekonomiska ställning, inte såsom delaktig i saken utan svårighet förmår betala samtliga kostnader för ärendets handläggning

1) i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden eller i besvärsärenden enligt utsökningslagen vilka behandlas vid allmän domstol,

2) i mål som behandlas vid krigsrätt,

3) i mål som behandlas vid *vattendomstolarna*, *vattenöverdomstolen* och *jorddomstolarna*,

4) i mål som behandlas vid länsrätterna och högsta förvaltningsdomstolen samt

5) i ärenden som gäller klagan, återbrytande av laga kraft vunnen dom eller återställande av försutten fatalietid i ärenden som nämns i 1-4 punkten, samt

6) i ärenden som gäller besöksförbud och som behandlas hos en anhållningsberättigad tjänsteman eller vid domstol.

Föreslagen lydelse

1 §

Fri rättegång beviljas enligt denna lag en finsk medborgare eller utlänning som, med hänsyn till sina inkomster och tillgångar samt sin underhållsskyldighet och övriga omständigheter som inverkar på hans ekonomiska ställning, inte såsom delaktig i saken utan svårighet förmår betala samtliga kostnader för ärendets handläggning.

1) i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden eller i besvärsärenden enligt utsökningslagen vilka behandlas vid allmän domstol,

2) i mål som behandlas vid krigsrätt,

3) i mål som behandlas vid *jorddomstolarna*

4) i mål som behandlas vid *förvaltningsdomstolarna* och högsta förvaltningsdomstolen,

5) i ärenden som gäller klagan, återbrytande av laga kraft vunnen dom eller återställande av fataljetid i ärenden som nämns i 1-4 punkten, samt

6) i ärenden som gäller besöksförbud och som behandlas hos en anhållningsberättigad tjänsteman eller vid domstol.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

27.

Lag

om ändring av 48 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 48 kap. 1 § 1 mom., 3 § 2 och 3 mom. och 4 §, sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lagarna 578/1995 och 1713/1995, 3 § 2 och 3 mom. i nämnda lag 578/1995 samt 4 § i sistnämnda lag och i lag 1640/1995, som följer:

Gällande lydelse

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oakt-samhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade stadganden eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anläggning i strid med en allmän föreskrift som har meddelats med stöd av luftvårdslagen (67/82) eller rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller ett stadgande som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/93) eller en allmän eller särskild föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller med stöd av den utfärdade stadganden eller allmänna eller särskilda föreskrifter eller så som nämns i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med allmänna föreskrifter som meddelats med stöd av luftvårdslagen eller den i 2 punkten

Föreslagen lydelse

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oakt-samhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat eller en produkt eller använder en anordning i strid med *allmänna bestämmelser* som har *utfärdats* med stöd av *miljöskyddslagen* (/) eller rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller en bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. avfallslagen (1072/1993) eller *allmänna bestämmelser eller förbud som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller förbud* som har meddelats med stöd av avfallslagen eller försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller så som avses i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. avfallslagen, eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med en förordning som utfärdats med stöd av *miljöskyddslagen* eller den

Gällande lydelse

nämnda förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Föreslagen lydelse

i strid med 2 punkten nämnda förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

så att gärningen är ägnad att förorena eller nedskräpa miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Miljöförseelse

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot föreskrifter som har utfärdats med stöd av 9, 10, eller 15 § bullerbekämpningslagen (382/87) eller försummar att göra en anmälan enligt 13 § i den nämnda lagen.

För miljöförseelse döms likaså den som försummar skyldigheten enligt 3 § lagen om miljötillståndsförfarande (735/91) att anhänga om miljötillstånd, om inte gärningen skall bestraffas som miljöförstöring.

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 64 § miljöskyddslagen.

För miljöförseelse döms likaså den som försummar skyldigheten enligt 28 och 29 § miljöskyddslagen att ansöka om miljötillstånd, om inte gärningen skall bestraffas som miljöförstöring.

4 §

Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet

1) ingriper i miljön så som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten eller 3 mom. eller

2) så som avses i 1 § 1 mom. 2 eller 3 punkten bryter mot avfallslagen eller luftvårdslagen eller med stöd av dem utfärdade stadganden eller bestämmelser,

så att den skada som vållas miljön eller hälsan eller faran för sådan skada är synnerligen stor med beaktande av den orsakade eller hotande skadans långvarighet, omfattning och andra omständigheter, skall för miljöförstöring av oaktsamhet dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

4 §

Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet

1) ingriper i miljön så som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten eller 3 mom. eller

2) så som avses i 1 § 1 mom. 2 eller 3 punkten bryter mot avfallslagen eller miljöskyddslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller föreskrifter som har meddelats med stöd av dem,

så att den skada som vållas miljön eller hälsan eller faran för sådan skada är synnerligen stor med beaktande av den orsakade eller hotande skadans långvarighet, omfattning och andra omständigheter, skall för miljöförstöring av oaktsamhet dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

Miljöskyddsförordning

På föredragning av miljöministern föreskrivs med stöd av miljöskyddslagen av den (/):

1 kap.

Miljötillstånd

1 §

Tillståndsplikt

Miljötillstånd krävs för följande verksamheter som avses i 28 § 1 mom. miljöskyddslagen:

- 1) skogsindustri:
 - a) massa-, pappers- eller kartongfabriker,
 - b) fabriker som tillverkar träfiberskivor eller spånplattor, plywood eller andra träplattor eller andra limmade eller laminerade träprodukter,
 - c) sågverk, fanerfabriker, träimpregneringsanläggningar, andra anläggningar som använder träskyddskemikalier, barkningsanläggningar som använder vatten eller sådana till sågar eller andra industrianläggningar hörande upplag av obarkat virke i vatten eller upplag på land med begjutning av vatten där minst 20 000 m³ virke kan förvaras på en gång,
 - 2) metallindustri:
 - a) rostverk eller sinterverk,
 - b) järn- eller stålverk eller fabriker som tillverkar järnlegeringar,
 - c) fabriker som tillverkar andra metaller än järnmetaller,
 - d) gjuterier eller andra smältverk vars produktionskapacitet är minst 200 ton om året eller ackumulatorfabriker,
 - e) valsverk, smidesverkstäder eller varmdopningsanläggningar för järnmetall,
 - f) valsverk, smidesverkstäder eller dragerier för andra metaller än järnmetaller,
 - g) varv eller mekaniska verkstäder i fabrikskala,
 - h) anläggningar för elektrolytisk eller kemisk ytbehandling av metaller eller plaster, anläggningar för tillverkning av mönsterkort, betningsanläggningar, fosfateringsanläggningar samt anläggningar för anodisering av aluminium,
 - 3) energiproduktion:
 - a) kärnkraftverk, anläggningar för produk-

tion av kärnbränsle eller isotopanrikning eller anläggningar för mellanlagring, behandling eller slutförvaring av avfall från kärnkraftverk eller använt kärnbränsle,

b) kraftverk, pannanläggningar eller andra anläggningar som använder olja, stenkol, trä, torv, gas eller andra brännbara ämnen och vars största bränsleeffekt är minst 5 megawatt (MW) eller där energimängden i det bränsle som används är minst 54 terajoule om året,

4) kemisk industri:

a) fabriker som tillverkar oorganiska bas-kemikalier, såsom syror, baser, salter, ammoniak, klor, klorväte, fluor, fluorväte, kloxider, svavelföreningar, icke-metaller eller metalloxider eller luftgasfabriker,

b) fabriker som tillverkar organiska bas-kemikalier, såsom kolväten, alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar, etrar, peroxider samt kolväten, halogenerade kolväten och metallorganiska föreningar som innehåller fosfor, svavel eller kväve eller fabriker som producerar enzymer,

c) gas- eller oljeraffinaderier eller smörjolfefabriker,

d) fabriker som tillverkar färgämnen eller pigment eller målarfärgs-, tryckfärgs- eller lackfabriker,

e) fabriker som tillverkar plastråvaror, konstfibrer eller latexer, limfabriker, fabriker som tillverkar plastlaminat eller gummifabriker,

f) fabriker som tillverkar gödselmedel, sprängämnen, bekämpningsmedel eller skyddskemikalier,

g) läkemedelsfabriker eller fabriker med kemisk eller biologisk tillverkning av råvaror för läkemedel eller verksamma ämnen som ingår i livsmedel,

h) fabriker som tillverkar yttaktiva ämnen eller tvättmedel,

i) anläggningar som använder flyktiga organiska föreningar, om förbrukningen av dessa ämnen överstiger 150 kilogram i timmen eller 200 ton om året, samt sådana anläggningar som använder nämnda ämnen och där förbrukningen av ämnena, när den andel som är bunden i eller blir kvar i pro-

dukterna dragits av, är minst 20 kilogram i timmen eller minst 10 ton om året,

5) upplagring och hantering av kemikalier eller bränslen:

a) distributionsstationer för flytande bränslen, där volymen hos cisternerna för flytande bränslen är minst 10 m³,

b) upplag för annat än brännbara vätskor som avses i underpunkt a i denna punkt eller upplag för andra farliga kemikalier i flytande form där det är möjligt att förvara minst 50 m³ av en sådan kemikalie samt andra upplag för flyktiga organiska kemikalier där det är möjligt att upplagra minst 10 000 m³ av sådana kemikalier eller upplagsområden där det är möjligt att upplagra minst 50 000 m³ av sådana kemikalier,

c) andra anläggningar än sådana som nämns i punkt 4 eller i underpunkt a eller b i denna punkt och där hanteringen eller upplagringen av kemikalier är omfattande, uträknat enligt 12 § förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (59/1999),

d) koksverk eller förgasnings- eller kondensverk för trä, torv eller kol eller andra anläggningar för tillverkning av fast, flytande eller gasformigt bränsle eller anläggningar för tillverkning av elektrotekniskt kol eller grafit,

e) stenkolsupplag,

6) malm- eller mineralbrytning eller tagande av marksubstanser och torv samt tillverkning av mineralprodukter:

a) gruvdrift,

b) anläggningar för anrikning av malmer eller mineraler,

c) stenbrott,

d) kommersiell torvutvinning,

e) krossanläggningar eller asfaltstationer som är permanenta eller flyttbara krossanläggningar eller asfaltstationer som är förlagda till ett visst område och som är i användning minst 50 dagar om året,

f) cementfabriker eller kalkverk,

g) permanenta betongstationer eller betongproduktfabriker,

h) glasulls- eller mineralullsfabriker,

i) fabriker som tillverkar glas eller glasfiber,

j) anläggningar som behandlar asbest eller asbestbaserade produkter,

k) lättgrus- eller lättbetongfabriker,

l) tegelbruk, keramik- eller porslinsfabriker,

m) gipsskivefabriker,

7) produktion eller behandling av skinn eller textilier:

a) läderfabriker eller skodonsfabriker,

b) anläggningar där fibrer eller textilier merceriseras, tvättas, bleks, förbehandlas på annat sätt eller färgas,

c) tvättinrättningar där textilier tvättas med vatten och som har en kapacitet på minst 500 kilogram i dygnet eller kemiska tvättinrättningar,

8) tillverkning av livsmedel eller foder:

a) slakterier,

b) köttförädlingsfabriker eller andra anläggningar som behandlar kött eller köttprodukter,

c) anläggningar som behandlar fisk eller fiskprodukter,

d) mejerier, andra anläggningar för uppsamling, behandling eller förädling av mjölk eller glassfabriker,

e) sockerbruk eller sötningsmedelsfabriker,

f) anläggningar för behandling eller förädling av potatis, stärkelsefabriker eller fabriker som tillverkar stärkelsederivat,

g) fabriker som tillverkar vegetabiliska eller animaliska fetter eller oljor eller margarinfabriker,

h) färdigmats- eller sötsaksfabriker eller storbagerier,

i) grönsaks-, rotfrukts-, frukt- eller bärproduktfabriker,

j) läskedrycksfabriker eller anläggningar för buteljering av läskedrycker,

k) bryggerier, maltfabriker, jästfabriker, alkoholfabriker, alkoholdrycksfabriker eller anläggningar för buteljering av malt- eller alkoholdrycker,

l) fabriker för tillverkning av foder eller foderprotein, foderblandningsanläggningar, benmjölsfabriker eller anläggningar där animaliskt avfall behandlas,

m) kafferosterier eller tobaksfabriker,

9) djurhållning och fiskodling:

a) djurstallar som är avsedda för minst 50 fullvuxna nötkreatur, hästar eller sugor, minst 150 slaktsvin, minst 3 000 värphönar, minst 10 000 broilrar eller med dem jämförbara fåglar, eller annan djurhållning som med avseende på stallgödselproduktionen kan jämföras med dessa,

b) pålsdjursfarmer för minst 250 avelshonor av mink eller iller eller för minst 50 avelshonor av rävar eller finnsjubb eller för minst 50 avelshonor av andra pålsdjur,

c) fiskodlingar där minst 2 000 kilogram torrfoder eller annat foder med motsvarande

näringsvärde används eller där fiskbeståndet ökar med minst 1 000 kilogram per år, eller som omfattar en minst 5 hektar stor damm eller grupp av dammar med naturligt foder,
10) trafik:

a) hamnar, lastnings- eller lossningsbryggor som i huvudsak är avsedda för handels-sjöfart och som lämpar sig för fartyg med en dräktighet som överstiger 1 350 ton,

b) flygplatser,

c) buss-, lastbils- eller arbetsmaskinsdepåer,

d) utomhus belägna motorsportbanor eller banor för träning av motorsport,

e) kemikaliebangårdar eller terminaler där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas från ett transportmedel till ett annat eller från ett transportmedel till ett upplag eller från ett upplag till ett transportmedel,

11) avfallshantering samt vatten och avlopp:

a) avstjälningsplatser, mellanupplag för avfall eller avstjälningsplatser för jord eller annan återvinning eller behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt enligt 28 § 2 mom. 4 punkten miljöskyddslagen,

b) avledning av kommunalt avloppsvatten som omfattar minst 50 personer annanstans än till allmänt avlopp eller avloppsreningsverk som är avsedda för behandling av kommunalt avloppsvatten som omfattar minst 50 personer,

c) sådana reningsverk för råvatten som använder ytvatten,

12) övriga:

a) utomhus belägna skjutbanor,

b) omfattande eller långvarig sandblästring utomhus som gäller konstruktioner eller föremål,

c) djurgårdar eller nöjesparker, samt

d) krematorier, begravningsplatser eller begravningsplatser för djur.

Miljötillstånd skall sökas också för verksamhet som sannolikt medför risk för förorening av grundvatten på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde, om verksamheten är av motsvarande slag som den verksamhet som nämns i 1 mom. 1—12 punkten, men av mindre omfattning än denna.

Miljötillstånd behövs dessutom, om

a) verksamheten medför utsläpp i vatten eller avlopp av sådana ämnen som nämns i förteckning II i bilaga 1 till denna förordning, när ämnena används i annat syfte än som lösningsmedel, skyddskemikalier eller

biocider,

b) verksamheten medför utsläpp i vatten av sådana ämnen som nämns i förteckning IV i bilaga 1 till denna förordning, samt

c) verksamheten medför utsläpp i vatten av sådana ämnen som nämns i förteckningarna V och VI i bilaga 1 till denna förordning, såvida det inte är uppenbart att utsläpp av dem inte kan leda till att vattnen förorenas.

2 §

Avgränsning av tillståndsplikten

Tillstånd behövs dock inte

1) för återvinning eller behandling av naturenligt, ofarligt, vegetabiliskt avfall som uppkommer och återvinns eller behandlas inom jord- och skogsbruket,

2) för återvinning eller behandling av ofarligt jord- eller stenavfall som uppkommer vid gruvdrift och som återvinns eller behandlas på platsen eller i samband med gruvdrift på något annat ställe, om avfallet återvinns eller behandlas enligt en plan som godkänts med stöd av gruvlagen (503/1965),

3) för återvinning eller behandling av ofarligt jord- och stenavfall som uppkommer vid marktäkt eller byggnads- eller jordbyggnads- och vattenbyggnadsverksamhet på sin täkt- eller byggnadsplats eller på någon annan byggnadsplats där avfallet återvinns eller behandlas enligt en godkänd plan för bygandet som kräver tillstånd, samt

4) för återvinning av avloppsslam, slam från slamavskiljare, stallgödsel, ofarlig aska och slagg som jordförbättringsmedel.

3 §

Tillståndsärenden som miljötillståndsverket behandlar

Miljötillståndsverket avgör miljötillståndsärenden som gäller följande verksamheter som avses i 1 §:

1) skogsindustri:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 1 a-punkten,

2) metallindustri:

verksamheter som nämns i 1 § 1 mom. 2 a-, b- och c-punkten,

3) energiproduktion:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 3 a-punkten,

- 4) kemisk industri:
tillverkning av titandioxid,
- 5) malm- eller mineralbrytning, tagande av marksubstanser och torv samt tillverkning av mineralprodukter:
 - a) verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 6 a-, b-, d-, f-, h- och i-punkten,
 - 6) kommersiell fiskodling:
verksamhet som avses i 1 § 1 mom. 9 c-punkten,
 - 7) trafik:
 - a) verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 10 a-punkten,
 - b) flygplatser med fast flygtrafiklednings-tjänst,
 - 8) avfallshantering samt vatten och avlopp:
 - a) anläggningar för förbränning av proble-mavfall,
 - b) avstjälningsplatser som dimensionerats för en årlig avfallsmängd om minst 25 000 ton, samt
 - c) reningsverk för avloppsvatten från tät-bebyggelse där personekvivalenten för mängden avloppsvatten som leds in i re-ningsverket överstiger 4 000.

4 §

Tillståndsärenden som den regionala miljöcentralen behandlar

Den regionala miljöcentralen avgör miljö-tillståndsärenden som gäller följande verk-samheter som avses i 1 §, om inte något annat följer av 31 § 1 mom. miljöskyddsla-gen eller av 2 § i denna förordning:

- 1) skogsindustri:
verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 1 b-punkten,
- 2) metallindustri:
verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 2 d-, e- och f-punkten,
- 3) energiproduktion:
kraftverk, pannanläggningar eller andra anläggningar som avses i 1 § 1 mom. 3 b-punkten och vars bränsleeffekt är minst 50 MW,
- 4) kemisk industri:
 - a) gas- eller oljeraffinaderier,
 - b) verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 4 a-, b-, d-, e-, f- och g-punkten samt anläggningar som nämns i underpunkt i och där användningen av flyktiga organiska före-ningar är minst 100 kilogram i timmen eller minst 50 ton om året,
 - 5) upplagring eller hantering av kemikalier

och flytande bränslen:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 5 b-, c- och d-punkten,

6) malm- eller mineralbrytning, tagande av marksubstanser och torv samt tillverkning av mineralprodukter:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 6 i-punkten,

7) produktion eller behandling av läder och textilier:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 7 a- och b-punkten,

8) tillverkning av livsmedel och foder: mejerier som avses i 1 § 1 mom. 8 d-punk-ten samt andra anläggningar för uppsamling, behandling eller förädling av mjölk där in-vägningen är minst 60 000 ton om året, fa-briker som nämns i underpunkt e, stärkelse-fabriker eller fabriker som tillverkar stärke-lsederivat och som nämns i underpunkt f, fabriker som nämns i underpunkt g, fabriker som avses i underpunkt i och vars produktion är minst 20 000 ton om året, bryggerier som avses i underpunkt k och vars produktion är minst 1 000 000 liter om året, samt jästfabriker, alkoholfabriker eller alko-holdrycksfabriker som nämns i samma un-derpunkt,

9) trafik:

verksamhet som nämns i 1 § 1 mom. 10 e-punkten,

10) avfallshantering:

a) avstjälningsplatser och avstjälnings-platser för jord,

b) förbränningsanläggningar för annat än problemavfall eller andra anläggningar där över 5 000 ton avfall förbränns om året,

c) anläggningar eller platser där sådant problemavfall som uppkommit annanstans återvinns eller behandlas, samt

d) komposteringsanläggningar eller andra anläggningar för återvinning eller behandling av avfall där minst 10 000 ton avfall åter-vinns eller behandlas årligen.

Den regionala miljöcentralen avgör dess-utom frågan om miljötillstånd för verksam-heten, ifall verksamheten är avsedd för mili-tära ändamål, bedrivs i kommunal regi eller avses i 1 § 3 mom., såvida det inte är fråga enbart om att ett ämne som avses i punkt c i nämnda moment leds annanstans än till ett vattendrag.

5 §

Tillståndsärenden som den kommunala miljöförvaldsmyndigheten behandlar

Om inte något annat följer av 31 § 1 eller 2 mom. miljöskyddslagen avgör den kommunala miljöförvaldsmyndigheten miljötillståndsärenden som gäller andra verksamheter än sådana som enligt 2 och 3 § avgörs av miljöförvaldsverket och den regionala miljöcentralen

6 §

Ansökan om tillstånd för verksamheter som inletts innan miljöskyddslagen trätt i kraft

Miljöförvaldsmyndigheten skall sökas senast den 31 december 2001 för följande verksamhet som avses i 1 § i denna förordning och i 5 § lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen (/) och som inletts före miljöskyddslagens ikraftträdande:

- 1) rostverk eller sinterverk,
- 2) järn-, stål- eller koksverk,
- 3) fabriker som tillverkar andra metaller än järnmetaller,
- 4) varmvalsverk för järn vars kapacitet överstiger 20 ton råstål i timmen eller varmvalsverksanläggningar vars produktionskapacitet är över 2 ton i timmen,
- 5) smidesverkstäder där slagkraften per hammare överstiger 50 kilojoule och anläggningens värmeeffekt överstiger 20 megawatt (MW),
- 6) gjuterier eller andra smältverk vars produktionskapacitet överstiger 20 ton i dygnet eller vars produktionskapacitet i fråga om bly och kadmium överstiger 4 ton i dygnet,
- 7) anläggningar som utför elektrolytisk eller kemisk ytbehandling av metaller eller plaster och där behandlingsbadens sammanlagda volym överstiger 30 m³,
- 8) anläggningar som tillverkar mer än 500 ton cement i dygnet i roterande ugn,
- 9) kalkbruk som tillverkar över 50 ton kalk i dygnet,
- 10) anläggningar som behandlar asbest eller asbestbaserade produkter,
- 11) anläggningar som tillverkar glas, glasfiber eller mineralfiber och vars smältning- eller produktionskapacitet överstiger 20 ton i dygnet,
- 12) tegelbruk, keramik- eller porslinsfabriker vars produktionskapacitet överstiger 75 ton i dygnet eller där ugnskapaciteten överstiger 4 m³ när satsningsdensiteten överstiger

300 kilogram per kubikmeter,

13) anläggningar för behandling av problemavfall och anläggningar för förbränning av kommunalt avfall,

14) avfallsbehandlingsanläggningar vars produktionskapacitet överstiger 50 ton per dag,

15) anläggningar som behandlar slaktkroppar och animaliskt avfall och vars produktionskapacitet överstiger 10 ton i dygnet,

16) anläggningar som förbehandlar samt färger fibrer eller textilier och vars produktionskapacitet överstiger 10 ton i dygnet,

17) fabriker som tillverkar konstfibrer eller råvaror för sådana,

18) läderfabriker vars produktionskapacitet överstiger 12 ton färdiga produkter i dygnet,

19) slakterier vars produktionskapacitet överstiger 50 ton slaktkroppar i dygnet,

20) livsmedelsfabriker vars produktionskapacitet överstiger 75 ton i dygnet när råvaran är animalisk eller 300 ton i dygnet när råvaran är vegetabilisk,

21) mjölkbehandlingsanläggningar vars produktionskapacitet överstiger 200 ton i dygnet,

22) djurstallar som är avsedda att rymma mer än 40 000 fjäderfäplatser, mer än 2 000 platser för slaktsvin över 30 kg eller mer än 750 platser för sugor,

23) tillverkning av elektrotekniskt kol,

24) energiverk vars bränsleeffekt är minst 5 MW men högst 50 MW, om inte dessa anläggningar utgör en produktiv del av sådan verksamhet som nämns i 2 mom.,

25) stenkrossar eller asfaltstationer som är permanenta eller flyttbara stenkrossar eller asfaltstationer som placeras på ett visst område för längre tid än ett år,

26) anläggningar som använder flyktiga organiska föreningar och där förbrukningen av dessa ämnen överstiger 150 kilogram i timmen eller 200 ton om året, samt

27) avstjälningsplatser och avstjälningsplatser för jord, dock inte avstjälningsplatser för ren och ofarlig marksubstans eller avstjälningsplatser för vanligt avfall från gruvarbete.

Tillstånd för följande verksamhet som avses i 5 § lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen och som inletts före miljöskyddslagens ikraftträdande skall sökas före den 31 december 2004:

- 1) massa-, pappers- eller kartongfabriker,
- 2) spånplatt- eller plywoodfabriker,
- 3) energiverk vars bränsleeffekt överstiger 50 MW,

4) fabriker som tillverkar oorganiska bas-kemikalier,

5) fabriker som tillverkar organiska bas-kemikalier eller enzymer,

6) fabriker som tillverkar färgämnen och pigment,

7) fabriker som tillverkar basplaster, polymerer, syntetfibrer och cellulosabaserade fibrer,

8) fabriker som tillverkar syntetgummi,

9) fabriker som tillverkar ytaktiva ämnen,

10) fabriker som tillverkar gödselmedel, sprängämnen, bekämpningsmedel eller skyddskemikalier,

11) fabriker som tillverkar läkemedel och råvaror för sådana,

12) gas- eller oljeraffinaderier,

13) förgasnings- och kondensverk för stenkol, samt

14) upplag för flytande bränslen där lagercisternerna har en sammanlagd volym på mer än 10 000 m³ eller upplagsområden där cisternerna har en sammanlagd volym på mer än 50 000 m³.

7 §

Tillståndsansökan

Ansökan skall till behövliga delar göras på Finlands miljöcentrals blankett eller blankettbas. Ansökan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar. Tillståndsmyndigheten kan vid behov begära ytterligare exemplar av ansökan och av bilagorna till den, om det behövs för kungörande av ärendet och begäran om utlåtanden.

Av ansökan skall framgå på vilket material och på vilken beräknings-, undersöknings- eller bedömningsmetod de uppgifter som lämnats grundar sig. Den som sammanställer ansökan skall ha tillräcklig sakkunskap.

8 §

Innehållet i tillståndsansökan

Tillståndsansökan skall innehålla

1) sökandens namn eller firma, hemort och kontaktinformation samt anläggningens namn och bransch och den plats där anläggningen är belägen,

2) uppgifter om fastigheten och om anläggningarna och verksamheterna där samt om deras innehavare,

3) en utredning om produktionen, proces-

serna, utrustningen och konstruktionerna i samband med verksamheten och deras placering,

4) uppgifter om omständigheterna på den plats där verksamheten är belägen, platsens omgivning och bebyggelse samt en behövlig utredning om planläggningsituationen i området,

5) uppgifter om de utsläpp i vatten, luft och mark som verksamheten ger upphov till samt om dessas omfattning och art samt uppgifter om bullerutsläpp,

6) uppgifter om det avfall som uppkommer och dess beskaffenhet,

7) en bedömning av uppfyllandet av kraven på bästa tillgängliga teknik,

8) uppgift om den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten och om tidpunkten för avslutande av tidsbunden verksamhet,

9) en utredning om rågrannarna på den plats där verksamheten är belägen samt om de övriga eventuella parter som verksamheten och dess miljöpåverkan särskilt kan komma att angå, och fastighetsuppgifter samt kontaktinformation som gäller dem,

10) ett sammandrag av verksamheten och dess miljöpåverkan, samt

11) en utredning om ett eventuellt miljöledningssystem.

Tillståndsansökan skall dessutom, med hänsyn till verksamhetens art och miljöpåverkan, i behövlig utsträckning innehålla följande:

1) uppgifter om de råvaror, kemikalier och övriga ämnen som används till produktionen och om bränslena samt om upplagringen, förvaringen och förbrukningen av dem,

2) uppgifter om energianskaffningen och den energi som används samt en uppskattning av energianvändningens effektivitet,

3) uppgifter om de producerade ämnena och produkterna,

4) uppgifter om de risker som hänför sig till verksamheten, de åtgärder som planerats i syfte att förhindra olyckor samt åtgärder vid störningar,

5) uppgifter om utsläppskällorna i samband med verksamheten,

6) en utredning om de sannolika miljökonsekvenser som anläggningen och verksamheten där har,

7) en utredning om de planerade åtgärderna i syfte att förebygga eller minska uppkomsten av utsläpp och avfall,

8) uppgifter om de åtgärder som planerats

i syfte att förhindra miljöförstöring och återvinna avfall,

9) uppgifter om de reningsprocesser som gäller utsläppen,

10) en utredning om vattenansaffningen, vattenanvändningen och avloppsarrangemangen,

11) en utredning om trafikarrangemangen,

12) en utredning om vart avfallet avses bli skickat för återvinning eller behandling, samt

13) behövliga uppgifter om driftskontrollen och övervakningen av verksamheten, kontrollen av utsläppen i miljön och deras verkningar samt de mätningmetoder och mätinstrument som används.

Tillståndsmyndigheten kan dessutom vid behov kräva andra uppgifter och handlingar som behövs för behandling av ansökan.

9 §

Uppgifter som skall fogas till ansökan

Till ansökan skall som en del av ansökan eller som bilagor efter behov fogas

1) de andra tillstånd som beviljats och ett eventuellt avtal om anslutning till allmänt avlopp eller någon annans avlopp,

2) en aktuell grundkarta som visar platsen för verksamheten eller någon annan karta i tillräckligt detaljerad skala av vilken framgår platsen för verksamheten, eventuella utsläppspunkter samt objekt som är väsentliga för bedömning av verksamhetens skadliga verkningar och parternas fastigheter,

3) en situationsplan av vilken framgår placeringen av konstruktionerna och de med avseende på miljön viktigaste processerna och utsläppspunkterna,

4) ett processdiagram av vilket de väsentliga utsläppskällorna framgår,

5) vid behov en sådan utredning i tillräcklig omfattning om bedömning av risken för storolyckor som avses i förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (59/1999),

6) vid behov en sådan miljökonsekvensbeskrivning som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), utlåtande av kontaktmyndigheten samt en bedömning som avses i 65 § naturvårdslagen (1096/1996), samt

7) ett förslag till kontrollprogram.

10 §

Ytterligare uppgifter på grund av utsläpp i vatten

Om en anläggning eller verksamhet orsakar utsläpp i vattendrag, skall ansökan utöver vad som bestäms i 8 och 9 § innehålla följande:

1) en allmän presentation av recipienten och uppgifter om vattenföringen, vattenkvaliteten, fiskbeståndet samt fisket,

2) uppgifter om verksamhetens inverkan på vattenkvaliteten och fiskbeståndet,

3) uppgifter om vattendragsanvändningen,

4) en utredning om hur utsläppen inverkar på vattendragsanvändningen,

5) en utredning om de åtgärder som behövs för förhindrande eller minskning av skador,

6) en bedömning av möjligheterna att förhindra skador som orsakas av vattendragsförorening och som skall ersättas,

7) de fastighetsuppgifter som behövs för avgörande av ersättningsfrågor, samt

8) en uppskattning av de skador som utsläppen orsakar samt ett förslag om ersättande av dem enligt fastighet och skadelidande.

Ansökan som gäller djurstall skall innehålla utredning över det område och dess areal, som står till förtägnande för utbredning av gödsel och urm.

11 §

Ytterligare uppgifter om avfall och avfallshantering

Om verksamheten gäller återvinning eller behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt skall i ansökan, utöver vad som bestäms i 8—10 §, redogöras för

1) det avfall som avses bli återvunnet eller behandlat,

2) det område från vilket avfall avses bli taget för återvinning eller behandling,

3) den avfallsinsamling och avfallstransport som sökanden ordnat,

4) avfallsagringen, lagerplatsens läge samt en schematisk framställning av återvinnings- eller behandlingsförloppet,

5) arten, beskaffenheten och mängden i fråga om det avfall som återvinningen eller behandlingen ger upphov till samt återvinningen eller behandlingen,

6) för bedömning av solvensen den senast

fastställda balans- och resultaträkningen, verksamhetsberättelsen och revisorernas utlåtande, samt

7) någon annan utredning om sökandens solvens eller om den ansvarsförsäkring som sökanden tecknat eller om den säkerhet av annat slag som sökanden ställt.

Tillståndsansökningar som gäller avstjälningsplatser skall dessutom innehålla uppgifter om

- 1) byggandet av avstjälningsplatsen och dess konstruktion,
- 2) användningen,
- 3) skötseln,
- 4) övervakningen och kontrollen,
- 5) tagandet ur bruk och eftervården, samt
- 6) kompetensen hos den personal som svarar för avstjälningsplatsen.

Om huvudmannen inte ställer någon säkerhet, skall i tillståndsansökan anges något annat godtagbart arrangemang genom vilket säkerställs dels att avstjälningsplatsen uppfyller kraven, dels de åtgärder som vidtas efter att verksamheten lagts ned.

12 §

Ytterligare uppgifter på grundvattenområde

Om verksamheten förläggs till ett viktigt område för grundvattenbildning skall ansökan uppta en utredning om

- 1) markens beskaffenhet,
- 2) grundvattenbildningen,
- 3) grundvattnets höjd och strömningar,
- 4) vattentäkterna och brunnarna, samt
- 5) skyddsåtgärderna.

13 §

Ansökningar om utvidgning eller ändring av verksamheten

Om verksamheten ändras eller utvidgas och tillstånd till detta skall sökas enligt 28 § 3 mom. miljöskyddslagen, skall av tillståndsansökan framgå hur förändringen eller utvidgningen påverkar den tidigare verksamheten samt de samlade miljökonsekvenserna med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 8—12 §.

14 §

Ansökan om justering av tillståndsbeslut och ansökan om ett nytt tillstånd för viss tid

Om ett tidigare beviljat tillstånd måste justeras på det sätt som avses i 55 § miljöskyddslagen, skall de föreskrivna utredningarna och andra behövliga utredningar läggas fram i ansökan eller i en bilaga till den. Tillståndsmyndigheten kan vid behov kräva andra uppgifter som behövs för behandling av ansökan samt för ändring av tillståndsvillkoren.

Om tillstånd har beviljats för viss tid och det i tillståndet samtidigt med stöd av 55 § miljöskyddslagen har föreskrivits att tillståndsansökan, för att ett nytt tillstånd skall erhållas, skall göras innan ett tillstånd som beviljats för viss tid upphört att gälla, skall de uppgifter som avses i 8—11 § anges i ansökan i tillämpliga delar.

15 §

Kungörelse om tillståndsansökan

Av kungörelsen om tillståndsansökan skall framgå åtminstone

- 1) sökandens namn eller firma och hemort,
- 2) en verksamhetsbeskrivning,
- 3) platsen för verksamheten,
- 4) uppgifter om väsentliga utsläpp,
- 5) uppgift om framläggandet av ansökningshandlingarna till påseende, samt
- 6) uppgift om sätt och tid för framställande av anmärkningar och uttryckande av åsikter.

16 §

Myndighetssamarbete och utlåtanden

När tillståndsmyndigheten behandlar ett tillståndsärende skall den i behövlig utsträckning kontakta andra myndigheter som samtidigt behandlar andra tillståndsärenden och planer som gäller verksamheten.

Social- och hälsovårdsministeriet avger vid behov till de myndigheter som anges i miljöskyddslagen utlåtanden om principiellt viktiga omständigheter som behövs för bedömning av olägenheter för hälsan.

Tillståndsmyndigheten skall fastställa en tidsfrist för avgivande av utlåtande enligt 36 § miljöskyddslagen som är skäligen med

tanke på ärendets art. Om utlåtande inte har avgivits inom utsatt tid, kan ärendet trots det avgöras.

17 §

Snabb behandling av tillståndsansökan

Tillståndsmyndigheten skall behandla tillståndsärendet snabbt.

18 §

Innehållet i tillståndsbeslutets recit

Av tillståndsbeslutets recit skall följande omständigheter framgå till behövliga delar:

- 1) identifieringsuppgifter samt kontaktinformation som gäller sökanden,
- 2) grunden för ansökan om tillstånd,
- 3) anhängiggörandet,
- 4) behandlingen av ansökan,
- 5) en utredning om de tillstånd som gäller verksamheten och en beskrivning av planläggningssituationen beträffande området,
- 6) uppgifter om verksamhetsmiljöns tillstånd och om de objekt som verksamheten inverkar på,
- 7) uppgifter om verksamheten, processerna, råvarorna, bränslena och produkterna,
- 8) driftskontroll som gäller verksamheten samt kontroll av verksamhetens verkningar,
- 9) uppgifter om utsläpp och avfall som verksamheten ger upphov till,
- 10) uppgifter om verksamhetens miljökonsekvenser,
- 11) uppgifter om de planerade miljöskyddsåtgärderna och avfallsbehandlingen,
- 12) uppgifter om sådana riskbedömningar som hänför sig till verksamheten och om planerade åtgärder för förhindrande av olyckor och åtgärder vid olyckor samt åtgärder vid driftsstörningar i fråga om reningsutrustningen eller vid andra processtörningar,
- 13) omnämnande av begärda utlåtanden, eventuella framställda anmärkningar och framförda åsikter, bemötanden samt det huvudsakliga innehållet i dessa, samt
- 14) uppgifter om gjorda inspektioner.

19 §

Innehållet i tillståndsbeslutets beslutsdel

Av tillståndsbeslutets beslutsdel skall följande omständigheter framgå specificerat:

1) avgörandet och hur de yrkanden som framställts i ärendet och en eventuell utredning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och kontaktmyndighetens utlåtande har beaktats,

2) de tillståndsvillkor som utfärdats i syfte att säkerställa förutsättningarna för beviljande av tillstånd för verksamheten och de övriga tillståndsvillkor som är väsentliga med avseende på övervakningen,

3) utsläppsföreskrifter som gäller ämnen och föreningar enligt bilaga 2 till förordningen, om det är möjligt att utsläppen av sådana ämnen eller föreningar i miljön är av sådan omfattning att verksamheten kan medföra skadlig miljöpåverkan,

4) föreskrifter om utsläpp som sprider sig i miljön utanför finska statens gränser,

5) föreskrifter om sådana åtgärder för förhindrande av risk för miljöförstöring som anknyter till inledande av verksamheten, servicearbeten, skador, tillfälligt avbrytande av verksamheten och avslutande av verksamheten för gott,

6) föreskrifter om kontroll av verksamheten samt andra föreskrifter om utvecklande och övervakning av verksamheten,

7) ersättningsbestämmelser,

8) en eventuell föreskrift om verkställande av beslutet trots sökande av ändring samt om ställande av säkerhet i anknytning till denna föreskrift,

9) tillståndets giltighetstid och justering av tillståndet, samt

10) behandlingsavgift.

Av tillståndsbeslutets beslutsdel skall dessutom framgå

1) en motivering till beviljandet av tillstånd eller avslåendet av tillståndsansökan,

2) en separat motivering till varje föreskrift,

3) en motivering till fastställandet av ersättningar,

4) en motivering till utfärdandet av en eventuell verkställighetsföreskrift,

5) grunderna för fastställelse av avgiften, samt

6) de tillämpade rättsnormerna.

Till beslutet skall fogas besväransvisning eller meddelande om eventuellt besvärshöjning.

20 §

Föreskrifter i tillståndsbeslut som gäller avstjälningsplatser

Utöver vad som bestäms i 19 § skall i tillståndsbeslut som gäller avstjälningsplatser ingå föreskrifter om

1) avstjälningsplatsens kategori,
2) byggandet av avstjälningsplatsen och dess skötsel,

3) den mängd och typ av avfall som godkänts för deponering på avstjälningsplatsen enligt miljöministeriets beslut om en förteckning över de vanligaste typerna av avfall och över problemavfall (867/1996),

4) övervakningen och kontrollen av avstjälningsplatsen,

5) beredskapen inför skador och handhavandet av dem,

6) åtgärder som gäller stängning och eftervård av avstjälningsplatsen samt

7) hur länge huvudmannen skall svara för eftervården.

När en föreskrift enligt 1 mom. 7 punkten meddelas skall den fara eller olägenhet som avstjälningsplatsen medför för hälsan eller miljön beaktas, dock för en tid av minst 30 år.

21 §

Innehållet i tillståndsbeslut som gäller ändring eller utvidgning av verksamheten

Om verksamheten ändras eller utvidgas och tillstånd till detta skall sökas enligt 28 § 3 mom. miljöskyddslagen, skall av tillståndsbeslutet i tillämpliga delar framgå, utöver de omständigheter om vilka bestäms i 18 §, hur förändringen eller utvidgningen påverkar verksamhetshelheten, ett motiverat avgörande angående hur det tidigare beviljade tillståndsbeslutet skall ändras.

22 §

Innehållet i beslut om justering av ett tillstånd som beviljats tills vidare

Om ett tillståndsbeslut som beviljats tidigare måste justeras i enlighet med 55 § miljöskyddslagen, skall av tillståndsbeslutet i tillämpliga delar framgå de omständigheter som anges i 18 och 19 §, fränsett prövningen av förutsättningarna för beviljande av tillstånd. Av beslutet skall framgå innehållet i de utredningar som anknyter till ansökan, det motiverade avgörandet angående till vilka delar tillståndsvillkoren ändras samt de nya villkoren jämte motivering.

23 §

Sändande av tillståndsbeslut till myndigheterna

Tillståndsmyndigheten skall sända beslutet för kännedom till de myndigheter av vilka utlåtande om ansökan har begärts. Tillståndsbeslutet skall dessutom sändas till Finlands miljöcentral.

Miljötillståndsverket och den regionala miljöcentralen skall sända tillståndsbeslutet till länsstyrelsen, kommunstyrelsen i den kommun där verksamheten är belägen, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten samt byggnadstillsynsmyndigheten. Miljötillståndsverket skall dessutom sända beslutet för kännedom till de regionala miljöcentraler till vilkas verksamhetsområde verksamhetens miljökonsekvenser sträcker sig.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall sända beslutet till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten. Beslutet skall dessutom sändas för kännedom också till den kommun och dess miljöförvaltningsmyndighet till vilkas verksamhetsområde verksamhetens miljökonsekvenser sträcker sig.

2 kap.

Anmälningförfarande

24 §

Tidsfrist för vissa funktioner

En anmälan enligt 6 § lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen skall i fråga om försvarsmaktens funktioner göras senast inom två år från det att miljöskyddslagen trätt i kraft.

25 §

Innehållet i anmälan

Av en anmälan som avses i 60—62 § miljöskyddslagen skall framgå

- 1) anmälarens namn eller firma och kontaktinformation,
- 2) platsen för verksamheten,
- 3) arbetets, åtgärdens eller händelsens art, varaktighet och omfattning samt platsen för ut- eller genomförandet eller för inträffandet,
- 4) en uppskattning av de arbetsmoment eller skeden som orsakar utsläpp,
- 5) de planerade miljöskyddsåtgärderna, samt
- 6) en utredning om verksamhetens miljökonsekvenser.

Anmälan skall göras på Finlands miljöcentrals blankett eller blankettbas. Tillstånd som gäller verksamheten samt myndigheternas utlåtanden skall fogas till anmälan.

26 §

Anmälan om sanering av förorenad mark

Utöver vad som bestäms i 24 § skall till en anmälan enligt 78 § miljöskyddslagen om sanering av förorenad mark fogas

- 1) uppgifter om den fastighet där den förorenade marken är belägen, områdets planerade användningsändamål samt fastighetens grannar,
- 2) uppgifter om det ämne som orsakat föroreningen och om de händelser som gett upphov till föroreningen,
- 3) detaljerade undersökningsresultat som gäller utredande av markens och grundvattnets föroreningsgrad,
- 4) en beskrivning av saneringsmetoden,
- 5) en utredning om övervakningen av saneringsarbetet och miljökontrollen, samt
- 6) en karta och en planritning där de ställen som är av betydelse för ärendets behandling har märkts ut.

27 §

Behandling av anmälan

Myndigheten skall, med beaktande dessutom av 63 § miljöskyddslagen, granska anmälan utan dröjsmål och företa ett sådant kontrollbesök som behandlingen av anmälan eventuellt förutsätter.

28 §

Beslut med anledning av anmälan

Av det beslut som ges med anledning av anmälan skall åtminstone följande framgå:

- 1) anmälarens namn och platsen för verksamheten eller händelsen,
- 2) en verksamhetsbeskrivning och de anmälda miljöskyddsåtgärderna,
- 3) en bedömning av verksamhetens miljökonsekvenser och utredningar om olägenheterna för miljön,
- 4) utlåtanden och hörande av eventuella parter, samt
- 5) eventuella föreskrifter som har utfärdats eller ett förbud mot verksamheten, motiveeringen till dem och de rättsnormer som tillämpats.

Besväransvisning skall fogas till beslutet.

3 kap.

Övervakning och uppföljning

29 §

Inskrivning i datasystemet för miljövärdsinformation

För den inskrivning i datasystemet som görs med stöd av 65 § miljöskyddslagen skall uppges

- 1) verksamhetsutövarens namn eller firma och kontaktinformation,
- 2) platsen för verksamheten,
- 3) en verksamhetsbeskrivning och de viktigaste processerna,
- 4) tidigare tillstånd och anmälningar, utlåtanden samt anslutningsavtal,
- 5) en utredning om åtgärderna för förhindrande av miljöförorening,
- 6) en uppskattning av de utsläpp och den miljöpåverkan som verksamheten medför, samt
- 7) en utredning om iakttagandet av en plan som statsrådet eller miljöministeriet har godkänt.

Vid prövningen av omfattningen hos de uppgifter som krävs skall beaktas verksamhetens art och miljöpåverkan samt när verksamheten har inletts och när de tillstånd eller anmälningar som gäller den har behandlats.

Uppgifterna skall anges på Finlands miljöcentrals blankett eller blankettbas och till denna skall fogas verksamhetstillstånden

samt de utlåtanden som myndigheterna av-
givit.

30 §

Inspektioner

En tjänsteinnehavare som tillsynsmyndig-
heterna eller den kommunala miljövårds-
myndigheten förordnat skall inspektera den
verksamhet som beviljats tillstånd regelbun-
det och tillräckligt ofta för att följa verksam-
heten. Innan en avstjälningsplats inleder sin
verksamhet skall tillsynsmyndigheten grän-
ska att tillståndsvillkoren följs. Inspektion
skall ske också på grund av anmälningar till
tillsynsmyndigheten som verksamhetsutöva-
ren, parterna och andra gör, om inte inspek-
tionen skall anses uppenbart obehövlig.

Inspektionen görs av den tillsynsmyndig-
het som beviljat tillståndet. Den regionala
miljöcentralen skall inspektera verksam-
heten, om tillstånd beviljats av miljötill-
ståndsverket.

Med avseende på inspektionsverksamheten
skall myndigheterna vid behov utarbeta en
separat plan.

Protokoll över inspektionen skall upprät-
tas.

31 §

Anmälan om uppgifter som gäller verksamheten

Verksamhetsutövaren skall omedelbart un-
derrätta den tillsynsmyndighet eller den re-
gionala miljöcentral som beviljat tillståndet
om sådana förändringar i verksamheten samt
sådana från den vanliga verksamheten avvika-
nde händelser och olyckor som kan ha
konsekvenser för miljön. Tillstånd till vä-
sentlig förändring av verksamheten skall
sökas enligt 28 § 3 mom. miljöskyddslagen.

32 §

Utfärdande av ålägganden i förvaltningsstängsändanden

Av ett åläggande enligt 84 § miljöskydds-
lagen skall åtminstone följande uppgifter
framgå:

- 1) den som åläggandet riktar sig till,
- 2) anhängiggörandet,

3) inspektioner och undersökningar som
gjorts,

4) hörandet av parter,

5) den konstaterade lagöverträdelsen och
sambandet mellan hur den som är föremål
för åläggandena har förfarit och lagöverträ-
delsen,

6) huvudförpliktelsen enligt 84 § miljö-
skyddslagen samt den behövliga tidsfristen
för fullgörande av den,

7) ett eventuellt hot enligt 86 § miljö-
skyddslagen för händelse av att huvudförplik-
telsen försummas, samt

8) de tillämpade rättsnormerna och moti-
veringen till åläggandena.

Besväransvisning skall fogas till beslutet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

33 §

Förbud mot utsläpp av vissa ämnen

Utsläpp i vatten eller allmänt avlopp av
ämnen som nämns i förteckning I i bilaga 1
till denna förordning samt av ämnen som
nämns i förteckning II och som används
som lösningsmedel, skyddskemikalier eller
biocider är förbjudet.

Ämnen som nämns i förteckning III i bila-
ga 1 till denna förordning får inte släppas ut
i vatten så, att utsläppet leder till att vattnen
förorenas.

Utsläpp i grundvatten av ämnen som
nämns i förteckning VII i bilaga 1 till denna
förordning är förbjudet.

34 §

Vissa krav på avstjälningsplatser

Den personal som ansvarar för en avstjäln-
ningsplats skötsel skall ha för uppgiften
lämplig yrkesutbildning. Försorg skall dras
om att personalutbildningen utvecklas.

Huvudmannen skall ställa tillräcklig säker-
het för säkerställande av att de tillståndsvill-
kor som gäller verksamheten iakttas och att
eftervården är lämplig eller vidta något an-
nat bindande arrangemang. Säkerheten eller
motsvarande bindande arrangemang skall
vara i kraft tills ansvaret för verksamheten
och för eftervården har upphört.

35 §

Föreskrivande i miljötillstånd om utsläpp som leds in i allmänt avlopp

Miljötillstånd skall innehålla behövliga föreskrifter för säkerställande av att industriavloppsvatten som leds in i allmänt avlopp förbehandlas på lämpligt sätt. Sådana föreskrifter kan meddelas också angående utsläpp av ämnen som nämns i förteckning VI i bilaga 1 till denna förordning.

36 §

Finlands miljöcentrals uppgifter

Finlands miljöcentral skall, utöver vad som bestäms i lagen om miljöförvaltningen,

- 1) följa utvecklingen beträffande bästa tillgängliga teknik och informera om den, samt
- 2) utgöra en sådan myndighet som avses i artikel 6 och 17 i rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

37 §

Fastställande av bästa tillgängliga teknik

Utöver vad som sägs i 3 § 1 mom. 4 punkten miljöskyddslagen skall vid bedömning av innehållet i bästa tillgängliga teknik beaktas

- 1) förhindrandet av uppkomsten av avfall,
- 2) farligheten hos de ämnen som används samt möjligheterna att använda ämnen som är mindre skadliga än tidigare,
- 3) möjligheten att återanvända ämnen som använts och avfall som uppkommit vid produktionen,
- 4) utsläppens art, mängd och miljöpåverkan,
- 5) arten och förbrukningen i fråga om råvaror,
- 6) energiformen och energiåtgången,
- 7) förebyggandet av risker och olycksrisker som anknyter till verksamheten samt förebyggandet av följder i samband med olyckor,

8) tiden för ibruktagande av bästa tillgängliga teknik och betydelsen av den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten,

- 9) de samlade miljökonsekvenserna,
- 10) de produktionsmetoder och de metoder för bemästrande av utsläpp som används i industriell skala,

11) kunskapsutvecklingen i fråga om teknik och naturvetenskap, samt

12) uppgifter om bästa tillgängliga teknik som Europeiska gemenskapernas kommission eller internationella organ publicerar.

38 §

Närmare krav på besiktningsorgans verksamhet

En inrättning som avses i 24 § 3 mom. miljöskyddslagen skall, utöver vad som bestäms närmare i någon annan förordning, uppfylla följande krav:

1) inrättningen eller en medlem av dess personal har inte planerat, tillverkat, marknadsfört eller anskaffat arbetsmaskinen eller anordningen och är inte ansvarig för installationen eller underhållet av den och företräder inte heller de ovan avsedda parterna, och opartiskheten kan inte anses ha blivit äventyrad av något annat särskilt skäl, samt

2) inrättningen har, om den inte är ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig ansvarsförsäkring för ersättande av skador som verksamheten orsakar.

En inrättning som avses i 1 mom. kan anlita utomstående testnings-, kontroll- och andra tjänster. Inrättningen skall härvid se till att den utomstående som utför tjänsten uppfyller kraven i 1 mom.

39 §

Ikraftträdande

Detta förordning träder i kraft den ... 20..

*Bilaga 1***Ämnen som orsakar förorening av vatten****Förteckning I**

- 1) hexaklorcyklohexan,
- 2) DDT,
- 3) aldrin,
- 4) dieldrin,
- 5) endrin,
- 6) isodrin,
- 7) triklorbensen,
- 8) hexaklorbensen,
- 9) hexaklorbutadien,
- 10) koltetraklorid,
- 11) kvicksilver och dess föreningar, samt
- 12) kadmium och dess föreningar.

Förteckning II

- 1) kloroform,
- 2) 1,2-diklorethan,
- 3) trikloretylen,
- 4) perkloretylen, samt
- 5) pentaklorfenol.

Förteckning III

- 1) polyklorerade bifenyler,
- 2) klorfenoler och deras derivat,
- 3) akrylnitril,
- 4) cyanklorid,
- 5) cyanvätesyra och dess lösliga salter,
- 6) nitrobenzen,
- 7) nitrosamin,
- 8) miljö- eller hälsofarliga bekämpnings- samt träsnyddsmiddel,
- 9) miljö- eller hälsofarliga ämnen för impregnering eller förvaring av textil- eller pappersprodukter,
- 10) radioaktiva ämnen, samt
- 11) arsenik, krom⁶⁺, bly, nickel, selen, uran och tallium samt deras föreningar.

Förteckning IV

- 1) andra än i förteckningarna I, II och III nämnda organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö,
- 2) toxiska organiska fosforföreningar och organiska tennföreningar, samt
- 3) ämnen som har karcinogena egenskaper.

Förteckning V

- 1) sådana biocider och deras derivat som inte förekommer i förteckningarna I, II, III eller IV,
- 2) följande metaller och metalloider samt deras föreningar: zink, koppar, antimon, molybden, titan, tenn, barium, beryllium, bor, vanadin, kobolt, tellur och silver,
- 3) cyanider och fluorider,
- 4) svärnedbrytbara mineraloljor och kolväten som härrör från olja,
- 5) nedbrytbara mineraloljor och kolväten som härrör från olja,
- 6) toxiska oorganiska fosfor- och kväveföreningar samt elementärt fosfor, samt
- 7) toxiska eller svärnedbrytbara organiska kiselföreningar och ämnen som kan bilda sådana

föreningar i vatten, fränsett dem som är biologiskt ofarliga eller som snabbt omvandlas till ofarliga i vatten.

Förteckning VI

- 1) ämnen som negativt påverkar lukt eller smak hos varor som är avsedda som människoföda och härrör från vattenmiljön samt föreningar som kan misstänkas bilda sådana ämnen i vatten,
- 2) kväve- och fosforföreningar som orsakar eutrofiering av vatten,
- 3) syretärande ämnen, särskilt ammoniak och nitriter, samt
- 4) svårnedbrytbara syntetiska ämnen som kan flyta, uppslammas i vatten eller sjunka och som kan vara till men för vattenutnyttjandet.

Förteckning VII

- 1) polyklorerade bifenyler,
- 2) klorfenoler och deras derivat,
- 3) andra organiska halogenföreningar än de som nämns i punkterna 1 eller 2 och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vatten,
- 4) akrylnitril,
- 5) cyanklorid,
- 6) nitrobensen,
- 7) nitrosamin,
- 8) miljö- eller hälsofarliga bekämpnings- eller träsnyddsmedel,
- 9) miljö- eller hälsofarliga ämnen för impregnering eller förvaring av textil- eller pappersprodukter,
- 10) radioaktiva ämnen,
- 11) organiska fosforföreningar,
- 12) organiska tennföreningar,
- 13) ämnen med karcinogen, mutagen eller teratogen verkan i eller via vattenmiljö,
- 14) kvicksilver och dess föreningar,
- 15) kadmium och dess föreningar,
- 16) mineraloljor och kolväten,
- 17) cyanider,
- 18) följande metaller och metaller samt deras föreningar: zink, koppar, nickel, krom, bly, selen, arsenik, antimon, molybden, titan, tenn, barium, beryllium, bor, uran, vanadin, kobolt, tallium, tellur och silver,
- 19) biocider och deras derivat som inte nämns ovan i denna förteckning,
- 20) ämnen med skadlig inverkan på grundvattnets smak eller lukt och föreningar som eventuellt bildar sådana ämnen i grundvatten och gör det otjänligt för människor,
- 21) toxiska och svårnedbrytbara organiska kiselföreningar och ämnen som eventuellt bildar sådana föreningar i vatten,
- 22) oorganiska fosforföreningar och elementärt fosfor,
- 23) fluorider, samt
- 24) ammoniak och nitriter.

*Bilaga 2***De viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp****Utsläpp i luft**

- 1) svaveloxider och andra svavelföreningar,
- 2) kväveoxider och andra kväveföreningar,
- 3) kolmonoxid,
- 4) flyktiga organiska föreningar,
- 5) metaller och deras föreningar,
- 6) stoft,
- 7) asbest, suspenderade partiklar och fibrer,
- 8) klor och dess föreningar,
- 9) fluor och dess föreningar,
- 10) arsenik och dess föreningar,
- 11) cyanider,
- 12) ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har karcinogena eller mutagena egenskaper eller via luften kan påverka fortplantningen, samt
- 13) polyklorerade dibensodioxiner och polyklorerade dibensofuraner.

Utsläpp i vatten

- 1) organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö,
- 2) organiska fosforföreningar,
- 3) organiska tennföreningar,
- 4) ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har karcinogena eller mutagena egenskaper eller via vattenmiljön kan påverka fortplantningen eller fortplantningen i vattenmiljö,
- 5) svårnedbrytbara kolväten och svårnedbrytbara samt bioackumulerande organiska, toxiska ämnen,
- 6) cyanider,
- 7) metaller och deras föreningar,
- 8) arsenik och dess föreningar,
- 9) biocider och växtskyddsmedel,
- 10) suspenderande ämnen,
- 11) ämnen som orsakar eutrofiering, särskilt nitrater och fosfater, samt
- 12) syretärande ämnen.